Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

HADİS DERSLERİ 11

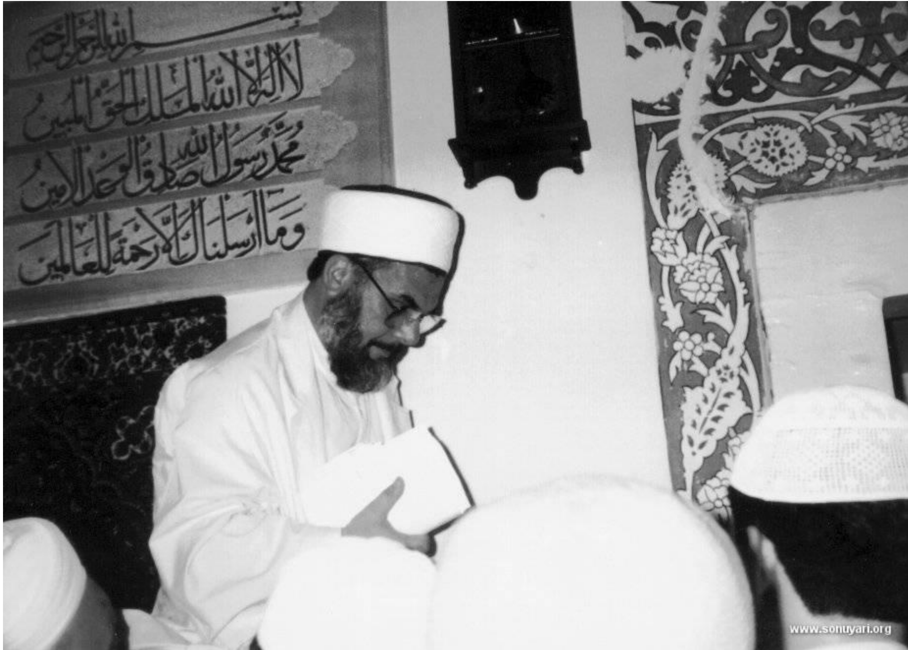

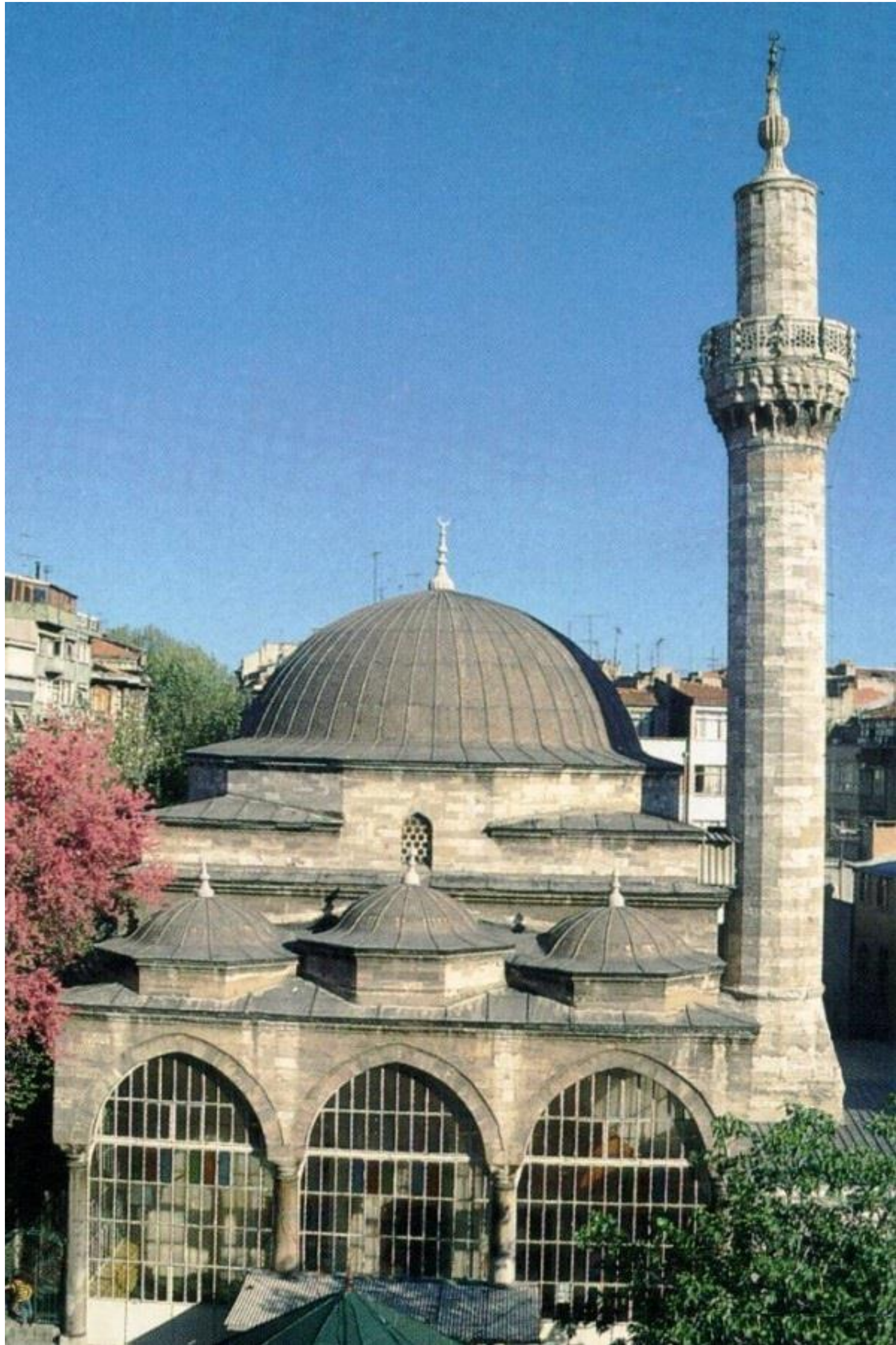
Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

بسم الله الرحمن الرحيم

İÇİNDEKİLER

بسم الله الرحمن الرحيم
لا إله إلا الله الملك الحق المبين
محمد رسول الله صادق الوعد الأمين
وما أرسلناك إلا رحمة للعالمين
www.sonuyari.org

ÖNSÖZ

Gümüşhâneli Hazretleri, tasavvufî bir camiada bir hadis koleksiyonunu, yâni *Râmûzü'l-Ehàdîs*'i ders kitabı olarak ortaya koymuştur. Bu, tasavvuf tarihinde çok mühim ve önemli bir hadisedir. Sonra da, "Bizim şu hadis koleksiyonumuzu dikkatle okursanız, kısa zamanda muhakkik bir alim olursunuz!" buyurmuştur.

Râmûzü'l-Ehâdis, her hadis metninin ilk kelimesi esas alınarak alfabetik olarak sıralanmış hadislerden oluşmaktadır. Her hadis metninin sonunda, hadisin alındığı kaynak, râvi ve bazen de hadisin sıhhati hakkında bilgi verilmiştir.

Gümüşhâneli Hazretleri'nin, az sözle çok mânâ veren, ezberlenmesi kolay, vecîz ve alimlerce muteber 7101 hadisi bir araya getirmesiyle oluşan bu eser, iki bölümden oluşmaktadır: İlk bölüm genel konularda 6400 hadis-i şerif ihtiva etmektedir. İkinci bölüm ise, Peygamber Efendimiz'in evsaf ve şemâilini anlatan 701 hadisten oluşmaktadır. Müellif bu eseri, 125'i aşkın kaynağa müracaat ederek hazırlamıştır.

Müslümanın şeriatin çizgisinden kaymaması için emniyet, hadis-i şeriftedir. Hadis-i şerife sarılmayan kimse, şeriatın çizgisinde devam edemez, ayağı kayar. Çünkü şeriatın çizgisi kıl kadar incedir, kılıç kadar keskindir. Ona ancak hadis-i şerife sarılarak, hadis-i şerif yolunda yürüyerek, takvâ yolunu yol edinerek, ihlâs ile hareket ederek ulaşılabilir.

Onun için, Gümüşhaneli Hazretleri tarafından başlatılan *Ramûz el-Ehâdîs* dersleri, bu dergâhın mürşidleri tarafından devam ettirilmiştir. İskenderpaşa Camii'nde Mehmed Zâhid Kotku (Rh.A) Hazretleri bu dersleri 1977 yılına kadar sürdürmüş; 1977'den itibaren ise, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocamız ders yapmıştır. Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin vefatından sonra, Ankara'da da düzenli olarak hadis dersleri başlatmışlardır. 28 Şubat dönemi dolayısıyla yurtdışına çıkana kadar bu dersleri devam ettirmişlerdir. Yurt dışına çıkmadan önceki son hadis dersi, 4 Mayıs 1997 Pazar günü İskenderpaşa Camii'de yapılmıştır.

Hadis Dersleri, bu derslerin yazıya aktarılması ve yayına hazırlanmasıyla oluşmuştur. Elinizdeki 11. ciltte 09. 11. 1986 - 16. 08. 1987 tarihleri arasındaki 20 adet ders yer almaktadır.

Hocaefendi'nin konulara yaklaşımı, açıklamaları, değerlendirmeleri ve tavsiyeleri okuyucunun istifadesine sunulmuştur. Konuşma üslûbunu da muhafaza ederek hazırladığımız bu eserin, okuyucuya pek çok şeyler kazandıracağını ümid ediyoruz.

Konuşmaların yazıya aktarılmasında emeği geçen ve kaset temininde yardımcı olan kardeşlerimize; teknik konularda yardım eden Abdüllatif, Ahmed Enis ve Lütfullah Erkaya'ya teşekkür ediyor ve eserin hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Eylül 2015

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh/ anhâ/anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*

(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*

(عق) : Ukaylî, *Duafâ*

(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*

(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*

(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*

(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*

(ك) : Hâkim, *Müstedrek*

(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*

(در) : Dârimî, *Sünen*

(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*

(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*

(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*

(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan *Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri* konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda *Türkçe ve Hümaniter Bilgiler* derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

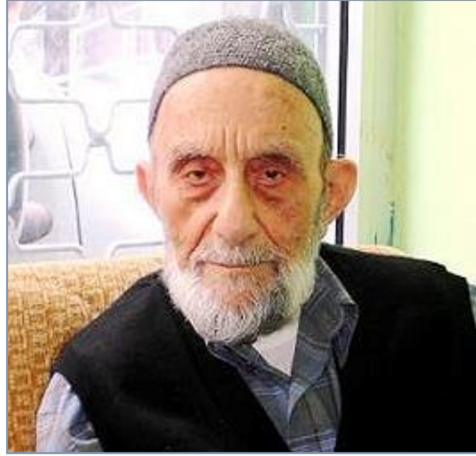
1973 yılında, *Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât* adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, *İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye* isimli

takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medreselerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kimseydi. Çanakkale Savaşında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Genç-liğinde Gümüşhaneli dergâ-hına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Med-reseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928).

Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrahim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi’nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri’nin kızı Muhterem Hanım’la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi’ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara’ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi’ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi’nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

1960’lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur’an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapça’dan, Farsça’dan faydalanarak Kur’an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur’an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu.

Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi. Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm Edebiyatı’nda, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu;

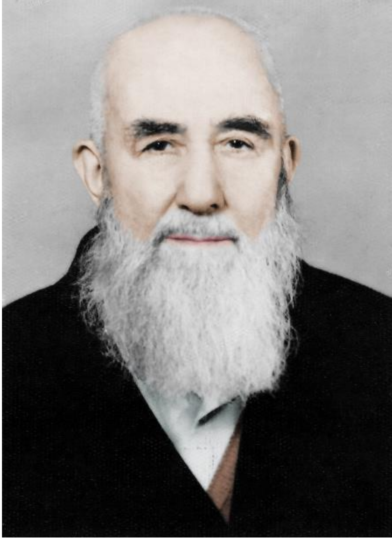
“—Es’ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?” diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş’ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba’ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur’an Kur’an Kursu, altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı. Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi.

Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu "Hakyol

Vakfı"nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

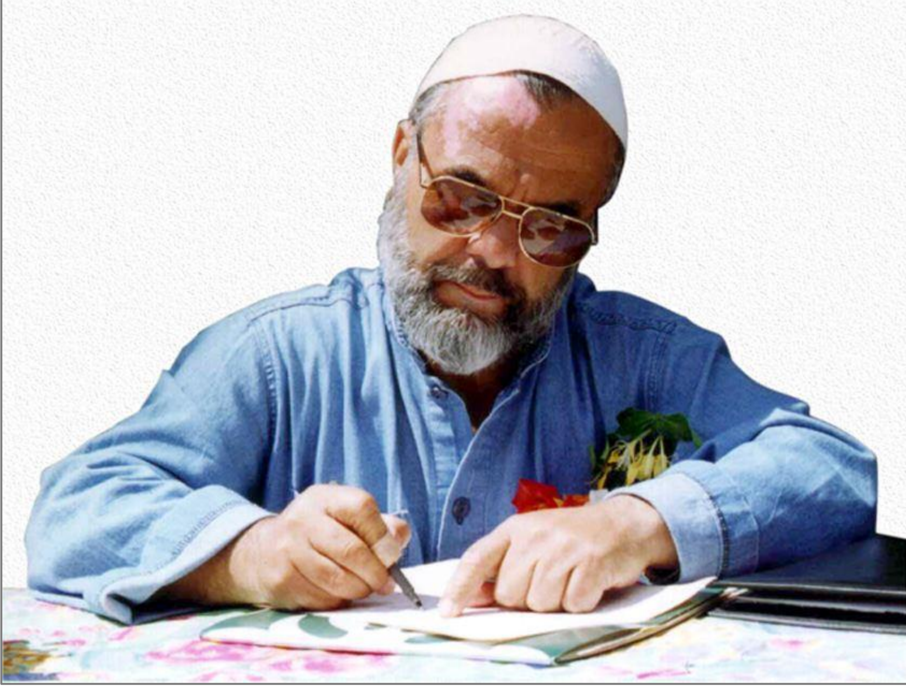
Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında *Kadın ve Aile* ve *İlim ve Sanat* dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda ise *Panzehir* dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo*

(AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür

çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

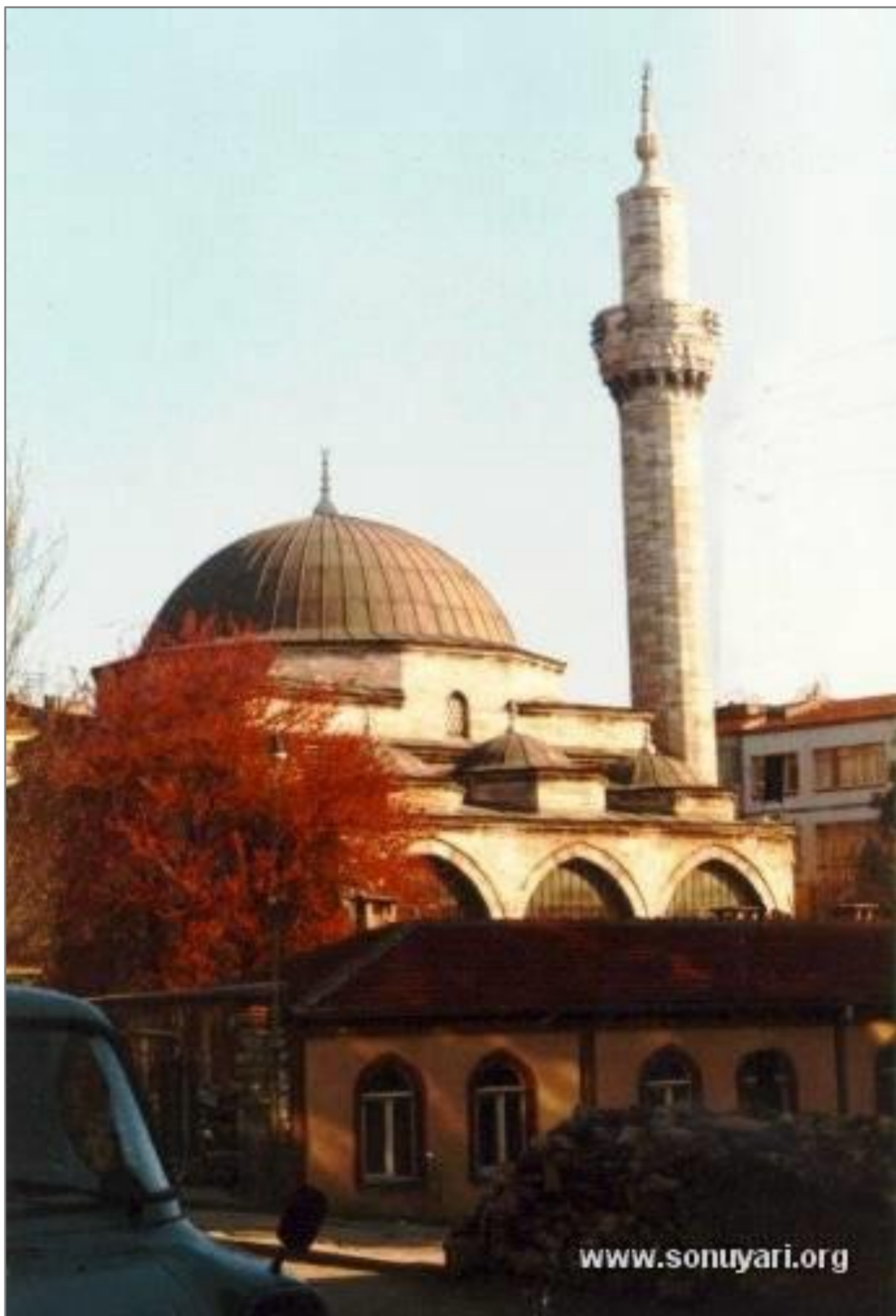
Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)

04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete! (1997)
31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)
37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

www.sonuyari.org

01. İSLÂM'I DOĞRU ÖĞRENELİM!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn…
Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تَسْأَلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ عَنْ شَيْءٍ ، فَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يُخْبِرُوكُمْ بِالصِّدْقِ فَتُكَذِّبُوهُمْ ، أَوْ يُخْبِرُوكُمْ بِالْكَذِبِ فَتُصَدِّقُوهُمْ. عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ ، فَإِنَّ فِيهِ نَبَأَ مَا قَبْلَكُمْ ، وَ خَبَرَ مَا بَعْدِكُمْ ، وَفَصْلَ مَا بَيْنَكُمْ (كر . عن ابن مسعود)

RE. 473/2 (*Lâ tes'elû ehle'l-kitâbi an şey'in, feinnî ehàfü en yuhbirûküm bi's-sıdkı fetükezzibûhüm, ev yuhbirûküm bi'l-kezibi fetüsaddikùhüm. Aleyküm bi'l-kur'âni, feinne fîhi nebee mâ kabliküm, ve habera mâ ba'diküm, ve fasla mâ beyniküm.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünya ve âhirette üzerinize olsun…
Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin mübarek ehadîs-i şerîfesinden bir demet okuyup izah etmek, dinlemek üzere burada

toplandık.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına, izahına geçmezden önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin ve bağlılığımızın bir nişanesi, saygımızın bir emaresi olmak üzere, önce onun ruhuna, sonra onun âlinin, ashabının, etbâının ruhlarına; hâsseten verese-i enbiyâ, ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ervâhına; sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın ruhlarına;

Bu hadîs-i şerîflerin bize kadar ulaşmasına emek sarf etmiş, hakkı geçmiş olan bütün ravilerin ve hadis alimlerinin ruhlarına; beldemizin fatihlerinin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin ruhlarına;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâsseten içinde toplandığımız şu caminin binasına ve tamirine ve mamur olarak hizmete devamına yardımcı olanların ruhlarına; beldemizin medâr-ı iftiharı enbiyâ ve sahabe ve tabiîn ve sâir salihînin ervâhına; Yûşa AS'dan, Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretlerinden sâir evliyâullaha kadar…

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış, gelmiş bulunan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun, ruhları şad olsun diye ve yaşayan biz müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürüp huzuruna yüzü ak, alnı açık, sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyup öyle başlayalım, buyurun!

…………………………………..

a. Ehl-i Kitaptan Bir Şey Sormayın!

Okuduğumuz hadîs-i şerîfler *Râmûzu'l-Ehàdîs* isimli hadis mecmuasının 473. sayfasında bulunuyor. Metnini az evvel okumuş olduğum hadîs-i şerîfi Abdullah ibn-i Mes'ud RA rivayet etmiş, İbn-i Asâkir kitabına kaydeylemiş.

Peygamber SAS Hazretleri bizlere şöyle buyuruyorlar:[1]

---

[1] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IVL, s.477; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.200, no:1006; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XVI, s.138, no:16422.

لاَ تَسْأَلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ عَنْ شَيْءٍ ، فَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يُخْبِرُوكُمْ بِالصِّدْقِ فَتُكَذِّبُوهُمْ ، أَوْ يُخْبِرُوكُمْ بِالْكَذِبِ فَتُصَدِّقُوهُمْ. عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ ، فَإِنَّ فِيهِ نَبَأَ مَا قَبْلَكُمْ ، وَ خَبَرَ مَا بَعْدِكُمْ ، وَفَصْلَ مَا بَيْنَكُمْ (كر . عن ابن مسعود)

RE. 473/2 (*Lâ tes'elû ehle'l-kitâbi an şey'in, feinnî ehâfu en yuhbirûküm bi's-sıdkı fetükezzibûhüm, ev yuhbirûküm bi'l-kizbi fetusaddikùhüm; aleyküm bi'l-kur'âni, feinne fîhi nebee mâ kableküm, ve habera mâ ba'deküm, ve fasla mâ beyneküm.*)

(*Lâ tes'elû ehle'l-kitâbi an şey'in*) "Ehl-i kitaba bir şey sormayın! (*Feinnî ehâfu en yuhbirûküm bi's-sıdkı fetükezzibûhüm*) Çünkü ben korkarım ki size doğru olan bir şeyi söylerler, haber verirler, siz de 'onlar ehli kitaptır' diye reddedersiniz; halbuki doğrudur."

(*Ev yuhbirûküm bi'l-kizbi fetusaddikùhüm*) "Yahut da yalan söylerler, hakikatleri saklarlar, sizi te'yid edecek gerçekleri söylemezler. Siz de onların oyun oynadığını, yalan söylediğini anlamazsınız ve söylediği şeyleri din adamıdır diye tasdik edersiniz. Bu sefer de yalanı tasdik etmiş olursunuz, yanlışa inanmış olursunuz."

O bakımdan, bunlardan korktuğumdan, ehl-i kitaba bir şey sormayın!

(*Aleyküm bi'l-kur'âni*) "Kur'an okuyun, size Kur'an okumayı, Kur'ân-ı Kerîm'le meşgul olmanızı tavsiye ederim. (*Feinne fîhi nebee mâ kableküm*) Çünkü, bunun içinde eski ümmetlerin haberi vardır. (*Ve habera mâ ba'deküm*) Sizden sonraki gelecek olaylarla ilgili ifşaat ve ihbarât vardır. (Ve fasla mâ beyneküm.) Aranızdaki ihtilafları çözecek malzeme vardır."

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber SAS Efendimiz, "Kur'an'ı okuyun." dedi.

Ehl-i kitap dediğimiz kimseler, kendilerine Allahu Teâlâ tarafından, bizim peygamberimizden evvel peygamber gönderilip kitap indirilenlerdir. Allah'ın kelâmı kendilerine indirilmiş olduğu

için onlara ehl-i kitap deniliyor. Yani kendilerine kitap indirilmiş kavimler…

Yahudiler; Musa AS geldi, Tevrat'ı onlara getirdi. Hıristiyanlar; İsa AS peygamber olarak gönderildi, İncil onlara indirildi. Bunlar ehl-i kitaptır. Peygamber Efendimiz bunlara bir şey sormamayı bize emrediyor.

İki tehlike var:

Ya doğru söylerler, siz "Bu adamlar müslüman değil." diye inkâr edersiniz, olmaz. Veyahut eğri söylerler, eğriliğini anlayamazsınız;

"—Tamam, hakikaten öyle." dersiniz, sapıtırsınız.

Sormayın. Kur'an'a sarılın! Kur'ân-ı Kerîm'in içinde hepsi var.

"—Ne var?"

Eski ümmetlerle ilgili haberler var, diyor. Kur'ân-ı Kerîm'de hem eski ümmetlerle ilgili haberler vardır hem de -bazı kimseler bilmez- eski kitapların özeti vardır. Eski kitapların malzemesi Kur'ân-ı Kerîm'in içine derç edilmiştir, mevcuttur. Bizi okumaktan müstağni kılıyor, öteki kitapları okumaya lüzum yok, çünkü burada var. Bu dükkân süpermarket, emsalsiz bir süpermarket; içinde ne

ararsan var. Yüz katlı, beş yüz katlı, milyon katlı bir süpermarket! Hangi babdan ne gibi ihtiyaç istersen hepsi mevcut. “Bunu buradan bulamam, gidip başka yerden arayayım.” demeye lüzum yok. Lüzum yok, tehlike var.

Muhterem kardeşlerim!

Ehl-i kitap ile Peygamber SAS Efendimiz hayatında karşı karşıya geldi, muhatap oldu. Kur’ân-ı Kerîm’de öyle âyet-i kerîmeler vardır ki, insan ehl-i kitap olsa, anası babası gayrimüslim olsa, onların çocuğu olsa bu âyet-i kerîmeyi görünce, okuyunca gözyaşları içinde gelip teslim olur, müslüman olur.

Meselâ bizim, hristiyanlara karşı yapacağımız teklif, ayet-i kerimede bildiriyor:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلاَّ نَعْبُدَ إِلاَّ اللهَ وَلاَ نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلاَ يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللهِ (آل عمران: ٦٤)

(*Kul yâ ehle’l-kitâbi teàlev ilâ kelimetin sevâin beynenâ ve beyneküm ellâ na’büde illa’llàh ve lâ nüşrike bihî şey’en ve lâ yettahize ba’dunâ ba’dan erbâben min dûni’llâh*) [Rasûlüm de ki: Ey ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz: Allah’tan başkasına tapmayalım. Ona hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah’ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmasın.] (Âl-i İmran, 3/64)

Hazret İsa Allah’tan gayrıya tapmayı mı emretti?

Hâşâ sümme hâşâ! Sümme hâşâ, sümme hâşâ, sümme hâşâ!

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلاَّ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ (المائدة: ١١٧)

(*Mâ kultü lehüm illâ mâ emertenî bihî*) “Yâ Rabbi, ben senin

kullarına, sen bana ne emrettiysen onu söyledim: (*Eni'budu'llâhe rabbî ve rabbeküm*) 'Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin!' dedim." (Mâide, 5/117) dediğini Kur'an-ı Kerim beyan ediyor ve Hazret-i İsâ'nın hayatında da böyle bir şey demediğini biliyoruz.

"—Yâ Rabbi! Ben hıristiyanlara ancak senin bana emrettiklerini söyledim, başka bir şey demedim." diye Hazret-i İsa müdafaa ediyor.

Ayrı şey söyler mi? Bir peygambere Allah-u Teàlâ Hazretleri kitap indirsin de, Allah'ın vahyi kendisine gelsin de, "Allah'ı bırakın, bana ibadet edin." desin, mümkün mü? Akıl mantık böyle bir şeyi kabul eder mi?

Ne oldu, nasıl oldu bu iş?

Milâdî 325 yılında İznik şehrinde toplandılar;

"—Allah üçtür. Hazret-i İsa Allah'ın oğludur." diye kendileri karar verdiler.

Öyle saçma şey olur mu? Hz. İsâ senin benim gibi yemek yemez miydi? Çarşılarda dolaşmaz mıydı? Beşer!.. Beşer olması neyini eksiltiyor?

Yeryüzünde melekler olsaydı, Allah o zaman melekten bir peygamber gönderirdi. İnsanlar olduğu için insandan peygamber gönderiyor ki, "İnsanlığınızla İslâm böyle olur." demek için.

"—İnsanlığınızla, nefsinizle, midenizle, acıkmanızla, üşümenizle, terlemenizle, üzüntülerinizle, sevinçlerinizle, gözünüz kulağınızla, pazunuz bacağınızla şu tarzda Müslümanlık yapın. Allah'ın sevdiği yol şudur." diye bizden bir misali örnek gönderiyor ki biz yapabilelim.

Biz meleklerin yaptığını yapabilir miyiz?

Acıkmazlar, susamazlar, uyumazlar, yatmazlar, yorulmazlar... Biz yoruluruz, üşürüz, hasta oluruz; bin bir türlü zaafımız var. Bizden peygamber geldi ve bizim peygamberlerimiz de hastalandı, iyi oldu, acıktı, oruç tuttu, yemek yedi, doydu, şükretti, çarşıya gitti, pazara gitti, alışveriş yaptı, kervan idare etti… Ticaret yaptı ki ticaret erbabı İslâm'ca ticaret nasıl yapılır görsün.

Evlendi ki evlilik İslâm'ca nasıl olur insanlar anlasın diye. Ana baba sahibi oldu ki ana babalara nasıl hareket edilir, bilinsin diye.

Allah-u Teàlâ Hazretleri çocuğunu, o sevgili Peygamberimiz'in hayatında elinden aldı ki, ana babanın evlat acısı çekmesi karşısında tavrının nasıl olacağı anlaşılsın diye…

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin oğlu var mı? Oğlu denilir mi? Bu ne biçim edepsizliktir!.. Karısı mı var? Aile mi kurmuş? Öyle saçma şey olur mu?..

"—Olmaz hocam!"

Ama dünyanın bir milyara yakın insanı bu saçmalığa devam ediyorlar.

Sübhàna'llah! Sübhàna'llah! Sübhàna'llah… El-hamdü lillâh alâ ni'meti'l-islâm ve tevfîki'l-iman… Paramız pulumuz az, borcumuz gırtlağımızda ama çok şükür ki müslümanız, el-hamdü lillah… Ya bâtıl bir akide üzere ölseydik, halimiz nice olurdu? Ebedî cehennem…

Amerikalı birisi müslüman olmuş da Pakistan'a gitmiş. Hoşuma gitti. Pakistan Lahor'da büyük bir camide söz hakkı vermişler. O da almış sözü, mikrofona geçmiş ve demiş ki;

"—Ey müslümanlar! Allah sizden razı olsun… Amerika'ya geldiniz, bana İslâm'ı öğrettiniz. Ben de sayenizde müslüman oldum, siz vesile oldunuz. Allah sizden bin kere, milyon kere razı olsun. Size olan şükran borcumu ödeyemem, beni hak dine çektiniz. Ama âhirette yine de iki elim iki yakanızda olacak. Sımsıkı yakanızı tutacağım."

"—Allah Allah! Bu Amerikalının derdi ne?" diye şaşırmışlar.

Diyor ki:

"—Neden daha önce gelmediniz Amerika'ya? Dört sene önce gelseydiniz, benim anam sağdı, beni severdi. Ben de ona 'İslâm hak dindir anneciğim.' derdim, müslüman olarak ölürdü. Bunun hesabını sizden soracağım. Niye İslâm için çalışmadınız? Niye daha önceden Amerika'ya gelmediniz? Bunun hesabını soracağım."

Haklı, sorar. Gitmeliydik.

Onlar, Eskimoların arasına, Afrika'ya, vahşilerin içine, Orta Asya'ya, Tibet yaylalarına, Japonların arasına, Çinlilerin içine giriyorlar. Kargacık kurgacık, eciş bücüş yazılarını öğreniyorlar. Onları Hıristiyanlığa çekmeye çalışıyorlar da, hak yol üzerinde olduğumuz halde biz müslümanların bu gevşekliği nedir?

Müslüman olarak o kadar gevşeğiz ki… Şu cami cemaati, Türkiye'deki müslümanların iyi bir cemaatidir. Allah biliyor, umumiyetle kaliteli bir cemaattir. Türkiye de müslümanlar arasında iyi bir mevkiye sahip bir ülkedir. Vah bizim halimize! Yazık, iş bize kaldıysa! Biz çalışmıyoruz ki…

Bir haftalık aklımız fikrimiz ticaret, geçim, memuriyet ve sâire… Hafta sonunda çok babayiğitler buraya ders dinlemeye geliyor. Birçoklarını da yine bir şeyler kandırıyor; ziyaret vs. Şu hadis dersinden yine mahrum kalıyor.

Ekseriyet, cumartesi pazar oldu mu; beş-altı günü dünyaya çalışıyor, yedinci günü de, "Çok yoruldum dünyaya çalışmaktan." diye gezmeye çalışıyor. Yedinci gün de altı günlük dünyaya çalışmanın yorgunluğunu çıkartmak için keyif yapmaya gidiyor.

"—Altı gün dünyaya çalıştım, yedinci gün de ahirete çalışayım." demiyor, demiyoruz; çok büyük hatadayız.

Biz, kendi kendimize hatalarımızı söylemediğimiz için kendimizi bir şey de sanırız.

"—El-hamdü lillâh müslümanım, ne olacak işte!"

Hatta kimisi de çıkıyor, şöyle bir laf söylüyor;

"—Allah beni cennete sokmayacak da kimi sokacak?"

O kimi sokacağını bilir. Cennete girecek insanların adedi çok az. Siyah bir öküz derisinin üzerinde, bir tek beyaz kıl kadar az. Koca derinin üzerinde tek bir kıl kadar az; hadîs-i şerîfte böyle bildiriliyor. O bakımdan Allah-u Tealâ Hazretleri'nin, hâşâ sümme hâşâ, biz kullara, müslümanlara ihtiyacı yok... Duasına, ibadetine, namazına niyazına, tesbihine zikrine, orucuna, haccına, zekâtına Allah'ın ihtiyacı yok! Biz muhtacız! Biz çalışırsak, kendimizi kurtarırız.

Okyanusun içine, hayat denilen bir ummana düşmüşüz; çırpınıyoruz. Bir dala tutunur da kurtulursak kurtuluruz, kurtulamazsak gideriz. Çok kimse boğuldu bu ummanda. Milyonlarca insan boğuldu. Hepsi aynı hatayı yaptıkları halde yapageldiler durdular ve yapa gidip duracaklar. Hepsi aldanma! Hepsi şeytanın oyunu! Hepsi aynı oyuna düşüyorlar ve aynı oyunla mahvolup gidiyorlar.

Allah bizi kurtulanlardan eylesin… Kurtardıklarından eylesin… İslâm için çalışmayı nasib eylesin…

İslâm için çalışmanın güzel yollarından birisi, gidip başka diyarlarda İslâm'ı tebliğ etmektir. Çünkü o zaman senin evindeki çocuk kendiliğinden iyi olur. Sen Allah'ın yoluna hizmetçiliğe yola çıkarsın, Allah seni ikramsız bırakır mı? Senin evindeki çocuk kendiliğinden iyi olur.

Birisi anlatıyor: Islah olmaz, laf dinlemez, inatçı, âsi bir çocuğu varmış. Babası, namazında niyazında bir mücahid; oğlu da zevkinde sefasında, keyfinde bir zıpır... Taban tabana zıt… Zaten çocukları küçükken, kucağında öpersin, koklarsın, büyütürsün; delikanlı oldu mu karşına dikilir, kavga ederler. Allah ıslah etsin.

Adamcağız yıllık iznini almış, bir aylığına İslâm'ı tebliğ etmek için bir başka diyara gitmiş. Arada tabii eviyle, "Nasılsınız? Ne var ne yok?" filan diye konuşuyor. Oradan müjde gelmiş;

"—Müjde! Senin çocuğa ne olduysa oldu, tevbe etti, ıslah oldu, hak yola girdi."

Neden oldu? Sen Allah'ın yoluna bir küçük gayret gösterdin. Allah da sana oradan en büyük üzüntünü düzeltiverdi, çocuğun ıslah oldu. Islah olmuş bir çocuk bize ebedî bir sermayedir.

Nasıl ebedî bir sermaye?

Bitmez tükenmez bir kazanç menbaı… Sen ölürsün, arkandan o hayır yaptıkça sana sevap gelir. Onun için bizim durup dinlenmeden çocuğumuzu iyi yetiştirmeye çalışmamız gerekiyor. En mühim ve en kolay iş… Çünkü gitsen bir başkasına bir şey anlatmaya çalışsan, ya dinler ya dinlemez. Kaç saat bir arada olacaksın; bir arada olma şansı az. Bir saat olabilirsin, bir saatten fazla misafirlik oldu mu ev sahibi saate bakmaya başlar. İşi var, yemek yiyecek, uyuyacak, kalkacak… Olmaz yani.

Ama çocuk gece de gündüz de hep senin yanında. Sonra karşındaki başka insan sana çok itiraz edebilir ama kendi çocuğun, "Babam bir söz söylese de dinlesem." diye senin ağzının içine bakar. Biraz tatlı konuşabilsen, biraz ikna edebilsen çocuk düzelir.

Çocukları müslüman yetiştirmediğiniz zaman siz mes'ulsünüz. Allah sizi ve bizi; babaları, "Niye bunu güzel yetiştirmedin?" diye mes'ul tutacak.

Peygamber Efendimiz, "Bu şahıslara soru sormayın!" diyor.

Muhterem kardeşlerim! Çünkü bunlar bir kere kültürlü milletler. Çok okumuşlar, yazmışlar, çok dil bilirler… Zehiri öyle güzel allayıp pullarlar ki, sen güzel bir şey sanıp yutarsın. Gerçeği öyle ters yönden anlatırlar ki sen nefret edersin.

Ben Almanya'da altı ay kaldım. Televizyonlarında her gün Müslümanlıkla ilgili bir haber çıkardı. Nasıl yapıyorlar?

Bir kitapta okumadım ama seziyorum ki, İslâm ile mücadeleyi programlarına koymuşlar, sessiz yapıyorlar. Güya bîtaraflık, güya hürriyet, güya fikir ve vicdan özgürlüğü filan gibi şeylere dayandırıyorlar ama, her gün televizyonda İslâm'a düşman edici bir haber var.

Meselâ bir merasim oluyor. Merasimin tam koyunun boğazlandığı, bıçağı vurup da kanın etrafa fışkırdığı anını alıyor. Televizyon kamerasını getiriyor, yerlerde akan kanı gösteriyor, gösteriyor, gösteriyor… Artık bir şey demiyor. Yani müslümanlar kan dökücü bir millettir, insafsız ve zalimdir fikrini işliyor. Bir şey demiyor.

Bir Arap şeyhiyle, petrol kralıyla alay ediyor. "Buraya gelmiş de, otel tutmuş da, şu kadar masraf yapmış da, şu haltı karıştırmış da, bu naneyi yemiş de…" diye anlatıyor. Müslümanlar hep koca göbekli, hep müsrif, hep dangalak, hep tutarsız insan fikrini veriyor.

Ertesi gün gitmiş bir yoksul mahallesinden müslüman kadınlarının resmini çekmiş, onu işliyor. Daha ertesi gün bir fakir köyü resmediyor. Her gün ressamın fırça fırça tablosunu tamamladığı gibi öyle korkunç bir tablo meydana getiriyor ki… Hiç farkına varmadan o televizyonun seyredicileri, "İslâm mı, aman Allah saklasın, illallah!" diyecek noktaya geliyor.

Tek yönlü gösteriyorlar. Bunlar böyle yaparlar. Metodlarını erbabı bilir, "İslâm kötüdür, Hıristiyanlık iyidir." demezler ama bunu öyle şeylerle yaparlar ki, herkesi Hıristiyanlığa hayran, İslâm'a düşman olacak gibi yapmak isterler.

Nitekim bana çok yüksek rütbeli, mertebesi çok yüksek birisi, benim de müslüman olduğumu biliyor, dedi ki;

"—Hocam, Hıristiyanlık gibi bir din varken biz de ne diye İslâm dinini seçmişiz. İşte bak, kadınlar serbest, içki serbest, yasaklar yok."

Yasaklar var ama adamlar tatbik etmiyor ki… Bir kere oradan cılk… Örtünmek olmasa rahibeler örtünür mü?

Örtünmek var ama cemiyetin ipi ellerinden kaçmış; aldırmıyorlar, bozulmuşlar. Akideleri ve her şeyleri bozulmuş.

Onun için ev ev dolaşır, insanın kapısını çalarlar. Almanya'da benim ve arkadaşların kaç defa kapımızı çaldılar.

"—İşte sizinle konuşacağız, dinî konuşma yapacağız."

"—Buyur konuşalım. Gel, söyle bakalım!"

Dinliyorsun ve sen de ona cevabı veriyorsun, susturuyorsun, tamam. Sen susturdun ama öteki işçi kardeşimizin onu susturacak, gık diyemeyecek hâle getirecek bilgisi var mı? Yok!

"—Bir de para veriyor mu ona?"

Veriyor. O zaman yamuk çizmeye ve yamuk yamuk gitmeye başlıyor. Böyle çalışıyorlar. Güya her yerde müslümanları dinden çıkartacaklar, kendilerine benzetecekler filan diye çok oyunlar çevirirler.

Geçenlerde de okudunuz, gördünüz: Sulh günü, barış günü...

Siz dünyayı yakıp yıkan insanlarsınız, sizin sulhtan bahsedecek haliniz mi var? Cihan harplerini çıkartan sizlersiniz, müslüman milletlerin huzurunu bozan sizlersiniz. Siz olmasaydınız biz mutlu mes'ud yaşayacaktık. Siz belâ oldunuz, darmadağın dağıttınız, birbirine düşürdünüz. Parasını siz desteklediniz. Öyle ki, İsrail İran'a da silah veriyor, Irak'a da silah veriyor. Silah satmaktan kazanıyor. Sadece kazanç meselesi değil, mühim olan birbirlerine düşürmeye devam…

Onun için bize Kur'an lazım! Görüyorsunuz, bize Kur'ân-ı Kerîm lazım! Eğrileri öğren, ondan sonra temizlemeye çalış. Ya temizlersin ya temizleyemezsin. Lekelerin kimisi kolay çıkar, kimisi zor çıkar, kimisi çıkmaz. Sen onu lekeledikten sonra bir daha uğraş dur... Doğruyu öğreneceğiz, doğruyu öğreteceğiz.

Ben İlâhiyat Fakültesi'nde hocayım. Bizim fakültede program yapılmış; dinler tarihi, mezhepler tarihi, felsefe tarihi, bilmem ne tarihi… Dünya üzerinde şu zamana kadar ne kadar akide, fikir, ekol, mektep varsa bizim çocuklar hepsini okurlar.

Tabii neticesi ne olur?

"—Madem bu kadar ekol var, yanlış olabiliyor, hepsini boş ver."

İnsan bu noktaya gelir. İlk önce İslâm'ı öğret, doğruyu öğret, ondan sonra o eğrilerle karşılaştığı zaman her eğrinin eğriliğini söyler.

"—Ben nasıl söylüyorum"

Babam, anam beni böyle yetiştirdiği için.

"—Sen nasıl söylüyorsun?"

Müslüman yetiştiğin için... Sen İslâm'ı bilmezsen ne Amerika'ya ihtisasa gittiğin zaman onlara cevap verebilirsin, ne onlar buraya NATO'ya çalışmaya geldiği zaman cevap verebilirsin. Karmakarış gider. Önce doğruyu öğrenmek lâzım!

Prensibimiz ne: İslâm'ı dosdoğru öğrenmek!

"—Ötekileri de bilsek, fikir özgürlüğü filan..."

Onlar sonraya kalsın. Önce ben bir doğruyu öğreneyim, ondan sonra onlarla münakaşayı yapacak hâle gelirim. Onun için Peygamber Efendimiz burada diyor ki:

"—Kur'ân-ı Kerîm'e sarılın!"

Bunun tabii neticesi ne olacak?

Bu vaazdan sonra her gün birkaç âyet-i kerîmeyi okuyacağız. Bir tefsir kitabından mânâsını takip edeceğiz. Biraz biraz Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili bilgimiz gelişecek. Başka çaresi yok. Müslümanız diyoruz, Fâtiha'yı okumayı, Fâtiha'nın mânasını bilmiyoruz.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (الفاتحة:٥)

(*İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn*) "Ancak sana ibadet ederiz ve sadece senden yardım bekleriz." (Fâtiha, 1/5) diyoruz, başkalarına el açmış geziyoruz. Dilimiz başka söylüyor, elimiz başka iş yapıyor.

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (الفاتحة:٦)

(*İhdina's-sırâta'l-müstakîm*) "Bizi doğru yola ilet!" (Fâtiha, 1/6) diyoruz.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ

(الفاتحة:٧)

(*Sırata'llezîne en'amte aleyhim, gayri'l-mağdubi aleyhim vele'd-dallîn*) "Yâ Rabbi! Bizi kendilerine in'am, ihsan, ikram ettiğin kulların zümresine sok, o yolda yürüt. Kendilerine buğz ettiğin, kızdığın, gazap ettiklerinin, sapıtmışların yoluna bizi düşürme." (Fâtiha, 1/7) diyoruz.

Biliyoruz ki o gazap edilen kavim yahudiler, o sapıtan kavim hıristiyanlardır, Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfinde öyle buyurmuş, onların peşinde gidiyoruz. Modamız öyle…

Kadın etek giymiş, eteğinin kenarını açmış, her adım atışında nereden neresi görünüyor. Ne modası bu? Var mıydı bizim dedelerimizde, ninelerimizde böyle moda?

Yoktu! İşte dışarıdan geldi. Kadın eğiliyor, her tarafı meydanda; kalkıyor, her tarafı meydanda... Bir gelinlik giymiş, her tarafı meydanda… Var mıydı bizde?

Bizde gelinin üstüne birde allı pullu örtü örtülürdü. Atın üstüne bindirilirken, evden çıkarken erkekler binişini görmesin diye iki tarafa çarşaf gererlerdi. Zaten görse ne olacak; ayağı şalvarlı, üstü örtülü, yüzü kapalı… Ama gelinin çıktığı görülmesin diye bir de iki tarafa çarşaf gererlerdi. Eski köy düğünlerini düşünün!

Şimdi Dior modasından, bilmem ne modasından… Avrupalı moda mecmualarını aç; "Şu gelinlik daha güzel, bu gelinlik daha güzel." Onların kilise kıyafetlerini giy, git düğün yap. Şimdiki durum bu!

Saç açık, baş açık. Erkek kadını tebrik ederken öpüşüyor. Çok sosyetikler değil, normal kimseler böyle… Üniversitede talebelere bakıyorum. Birbirlerine "merhaba" derken kız talebe ile erkek talebe el sıkışıyor, öpüşüyor. Yani yanaklarını birbirlerine sürtüyorlar, öpüşüyorlar. Bizde böyle bir şey yok. Hepsi ithal, hem de çürük mal ithali... Ne kadar çürük varsa ithal edilmiş.

Onun için kendi özümüze döneceğiz, kendi Kur'anımıza sarılacağız, kendi dinimizin yolunda yürüyeceğiz. Giyimimizden

kuşamımıza, sözümüzden sohbetimize, selamlaşmamızdan yatmamıza kalkmamıza varıncaya kadar bizim öz, kendimize mahsus ve iftihar edeceğimiz güzel bir dinimiz var. Her şeyi tam bir süpermarketimiz var. Daha ne istiyoruz; başkasına ihtiyacımız yok ki... Başkaları gelsin, onlara da verelim. Bizde çok, başkalarına da veririz, gelsinler. Bizim yolumuza girsinler, onlara da veririz.

Geçenlerde bir arkadaşın evinde izledik. Birisi İsveçli, birisi Danimarkalı iki bacımız. Birisi müslüman olalı dört yıl olmuş, birisi yedi yıl… Televizyona çıkartmışlar; güzelce örtülü... Oradan aklıma geliveriyor, bazıları diyor ki:

"—Türkiye'deki tesettür bazı partilerin işaretidir."

Pekiyi, bu adamlar da mı o partiden? Kadınlar da mı o partiden?

İsveçli! İsveç'te buradaki partilerle bir ilgisi yok ki… Müslüman olunca kapanıyor. Çünkü İslâm kapanmayı emrediyor.

"—Aman etmeyin, başları açtırmayın!" diye gittiğimiz bazı kimseler bize öyle dediler:

"—Bu, bir partinin simgesi, alâmeti oldu." dediler.

Ne münasebet! Ben her partiden adam gösterebilirim. Bak; İsveçli de, Alman da, Danimarkalı da müslüman olduğu zaman örtünüyor.

Örtünmüşler, televizyonun karşısında oturmuşlar. Bu tarafa da 30-40 kişi oturmuş; papaz var, rahibe var, üniversite hocası var… Arkadaş diyor ki; "Bu üniversite hocası var ya…" Gözleri yılan gibi bakıyor; bakışı kısık … "İsveç'in en büyük İslâm düşmanıdır." Üniversitede kitaplar filan yazmış…

Pekâlâ! Papaz ve rahibeler oraya oturmuş. 30-40 kişilik gençlerden kimisi saçlarını kabartmış, yüzünü boyamış, göğsü açık… Açıklardan, kapalılardan çeşit çeşit insanlar bizim bacılara soru soruyorlar.

"—Nereden bizim bacı oldu?"

İsveçli, Danimarkalı müslüman olduğundan oldu. Yoksa Türk değil ama başka şeyden bizim oluverdi. Çünkü bizi müdafaa ediyor. Ne söyledilerse öyle cevaplar veriyor ki çökertiyor, beli kırılıyor. Karşıdaki adama, o profesöre bir cevap veriyor, "küt" diye çökertiyor. O papaza bir cevap veriyor, "küt" çökertiyor. Hani bir kahraman eline kılıcı almış, etrafına kırk tane düşman saldırmış;

bir ona kılıç vuruyor, “küt” devriliyor, bir ona kılıç vuruyor, “küt” devriliyor gibi… El-hamdü lillâh ikisi de galip çıktılar, gayet güzel anlattılar.

Onun için evlatlarımızı tam müslüman yetiştirelim. Kendi inancımızı, Kur’anımızı, Efendimiz’in hayatını bilelim. Bize ne öğretmek istediğini anlayalım. Çünkü biz talebeyiz, o bizim hocalarımızın hocası… Peygamberimiz hocalar hocası, yüceler yücesi biri, el-hamdü lillah. Onu anlamaya çalışmamız lâzım.

Her gün Kur’an öğreneceğiz, çocuklarımıza öğreteceğiz ki, biz öldüğümüz zamanda arkamızdan çocuklar müslüman yaşayabilsin. Bizim desteğimizle değil... Eğri duruyor ama yanına bir payanda konulmuş, şimdi devrilmiyor. Payanda devrildiği zaman, paldır küldür yokuşun aşağısına, cehenneme kadar gidecek.

Öyle şey olur mu? O senin çocuğun! Cehenneme düşecek olan, cayır cayır yanacak olan, yandığı zaman cızır cızır yağları dökülecek olan, katranların içine bulanacak olan senin çocuğun! Onun için onu senden sonra müslüman yaşayacak gibi yetiştir.

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي (البقرة:١٣٣)

(*Mâ ta’budûne min ba’dî*) “Benden sonra neye ibadet edeceksiniz? Hangi yolu tutturacaksınız?” (Bakara, 2/133) dediğin zaman, “İslâm” diyecek evlat yetiştirmemiz lazım! Peygamber Efendimiz’e bağlı insan yetiştirmemiz lazım!

Ehl-i kitap, bizim dinimizi küçük düşürmek için inceden inceye çalışır. Bizim bazı ilericiler de onların kitaplarını tercüme eder ve kültür piyasasına sürerler. Çoğunu bilmezsiniz. Bir kısmınız bilir, bir kısmınız bilmez, ekseriyet bilmez. “Falanca kitap şu kadar adet basılmış, şu kadar adet satılmış, ayın kitabı, ver bir tane de bana.” diye alıyor, içinde aslında ne zehirler var...

Adamın gazeteye koyduğu haberlerden dikkat ediyorum, buram buram düşmanlık kokuyor. Bak kepazeye, şu haber ile Kur’ân-ı Kerîm’in şu âyetine çatmaya çalışıyor. Cüce herif!.. Kur’ân-ı Kerîm’e Don Kişot’un değirmenlere saldırdığı gibi saldırıyor. Ama bilen biliyor, bilmeyen onu yutuyor.

"—Allah baba" diyor.

Allah baba var mı?

Allah-u Teàlâ Hazretleri tek! Oğlu yok ki! "Allah baba" sözü, hıristiyanlardan geçme... Çünkü Hz. İsa'ya peygamber demiyorlar da "Allah'ın oğlu" diyorlar. Sen de "Allah baba" diyorsun. "Allah baba görür, Allah baba affeder."

Kumkapı'da, Sirkeci'de, bilmem nerede külhanbeylerini dolaş, mahalle çocuklarını dinle. Adam bunu kâr sayıyor. Ehl-i kitap bize böyle dedirtmeyi kâr sayıyor. Seccademizin bir köşesine gizli bir put koymayı kâr sayıyor. Halı deseninin içine saklı…

Sen bu putu, zaten dinini bozmuşsun da ondan koymuşsun… Buraya koyacaksın da ne olacak?

Onu bir kâr sayıyor. Bir dekorasyon malzemesi içinde putlu bir dekorasyon koymayı kendisine kâr sayıyor. Zavallıcığın başka ümidi yok ki. O bakımdan bu ince şeyleri ya anlarsınız ya anlamazsınız; Kur'an'a sarılın, doğruyu öğrenin, eğriyi o zaman anlarsınız.

Hz. Ali Efendimiz'in çok güzel bir tavsiyesi var. Nefis!.. Şahane bir tavsiye… Ona, kendisine muhalif bir sahabiyi soruyorlar da diyorlar ki;

"—Şu adam doğru yolda mıydı, eğri yolda mıydı?"

"—O da iyi bir insandı. Sen onunla niye ters düştün?" demek istiyorlar. Çıkmaza sokmaya çalışıyorlar. Şahane, çok güzel bir cevap veriyor. Diyor ki;

"—Sen bu meseleyi yanlış yönden tutturuyorsun. Meseleye böyle girilmez.

Hz. Ali Efendimiz RA buyurmuş ki:[2]

لاَ تَعْرِفِ الْحَقَّ بِالرِّجَال ، اِعْرِفِ الْحَقَّ تَعْرِفْ أَهْلَهُ

(*Lâ ta'rifi'l-hakka bi'r-ricâli*) "Adamlara bakıp hakkı öğrenmeye kalkma! (*İ'rifi'l-hakka ta'rif ehlehû*) Önce hakkı öğren, sonra kimin hak ehli olduğunu anla! Hakikati adamlara bağlı olarak bilme!"

[2] Gazâlî, *İhyâ*, c. I, s.53; Hazret-i Ali RA'dan.

"—Filanca adam yanlış yolda mı?"

O da iyi adam, bu da iyi adam, ikisi birbirine zıt. O zaman ne yapacaksın? Karıştıracaksın. Üç tane birbirine zıt iyi adam olsa daha karıştırırsın. Beş tane olsa daha karıştırırsın. Bu çıkmaz yol.

(*Lâ ta'rifi'l-hakka bi'r-ricâli*) "Gerçeği, hakikati, işin özünü, aslını, adamların ağzına bakarak, 'Bu adam iyidir, iyiydi, binaen aleyh tamamdır.' diyerek götürmeye çalışırsan, o zaman ipin ucunu kaçırır, şaşırırsın. Çünkü o ona zıt, o ona zıt; bu sefer ortada kalırsin.

(*İ'rifi'l-hak ta'rif ehlehû*) 'Hakkın ne olduğunu öğren, o zaman kimin haklı kimin haksız olduğunu sen ölçersin.'"

Çok güzel, çok nefis bir kaidedir; önce hakikati öğreneceksin, o zaman kim haklıymış kim değilmiş anlarsın.

Adamların haklılığı, haksızlığı sakalının boyuyla, yüzünün güzelliği ile, mevkiinin makamının yüksekliği ile, tahsiliyle, Batılılık ve Doğululukla ölçülmez. Bunların hiçbiri gerçeği bulmakta ölçü olamazlar. Gerçek başka şeyle ölçülür. Gerçeği ölçmek için insanın hakikat terazisinin elinde olması lazım! Adamlara bakarsan şaşırırsın.

Seçimlerden misal vereyim. Seçimlerde herkes televizyonda, radyoda konuştu. 80 tane parti, herkes bir şey söyledi. Belki söylediği şeyler de doğru. Herkes birbirine zıt, başka başka şeyler söyleyebiliyor. Bu sonsuza kadar insanı çırpınmaya götürür. Hakikati öğreneceksin. Peygamber Efendimiz SAS de onun için buyuruyor ki:

"—Size Kur'an'ı tavsiye ederim. Onun içinde her şey var. Eskilerin haberi, geleceğin ihbarı var. (*Ve fasla mâ beyneküm*) 'Aranızdaki ihtilafları hakem olarak çözecek malzeme de var.'"

Kur'ân-ı Kerîm'de her şey var. Kur'ân-ı Kerîm'i biz unuttuk, biz bilmiyoruz. Bizim dedelerimiz Arapça tefsirler yazmışlar, başkalarına okutturuyorlar. Hâlâ Arabistan'da yazılmış tefsir kitabında, muteber tefsir olarak, "Ebu's-Suud şöyle der, filanca böyle der." diye bizim dedelerimizin yazmış olduğu tefsirlerden iktibaslar yapıyor. Biz unuttuk. Biz artık şimdi ne Kur'an, ne İslâm, ne iman biliyoruz.

Kavim olarak, genel ölçüler itibariyle şaşırdık. Giyimimiz,

hareketimiz, ticaretimiz şaşkın!

"—Aldat aldatabildiğin kadar, haramı ye yiyebildiğin kadar, sözünde durma..."

Hanım kocaya âsi, koca evinden kopmuş, çocuk babayı saymaz, baba evladını yarsımaz. Karmakarış bir hâle gelmiş.

Eskiden böyle değildi. Her şeyin haberi ve hakem olma durumunda olan kaideler Kur'an'da var, onları öğreneceğiz.

b. Beyaz Horozu Kötülemeyin!

İkinci hadîs-i şerîf:

Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş. Ebu'ş-Şeyh kitabına kaydetmiş. Bu, beyaz horozla ilgili bir hadîs-i şerîf.

لاَ تَسُبُّوا الدِّيكَ الأَبْيَضَ ، فَإِنَّهُ صَدِيقِي وَأَنَا صَدِيقُهُ ، وَعَدُوُّهُ عَدُوِّي ، وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ ، لَوْ يَعْلَمُ بَنُو آدَمَ مَا فِي قُرْبِهِ ، لاَشْتَرَوْا رِيشَهُ وَ لَحْمَهُ بِالذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ ، وَإِنَّهُ لَيَطْرُدُ مَدَى صَوْتِهِ مِنَ الْجِنِّ (أبو الشيخ فى العظمة عن ابن عمر)

RE. 473/3 (*Lâ tesübbü'd-dîke'l-ebyada, feinnehû sadîkî ve ene sadîkuhû, ve aduvvühû adüvvî, ve'llezî beasenî bi'l-hakkı lev ya'lemü benû âdeme mâ fî kurbihî, leşterev rîşehû ve lahmehû bi'z-zehebi ve'l-fıddati, ve innehû leyatrüdü medâ savtihî mine'l-cinni.*)

Horoz makbul bir hayvandır. Bazı hayvanların, sahip oldukları vasıflar dolayısıyla insanlara hizmetleri var. Horozun da çok faydaları vardır. Buna mukabil mikrop taşıdığı için zararlı olan hayvanlar da var, onları da uzak tutuyoruz.

Meselâ, İslâm köpek beslemeyi uygun görmüyor. Ancak çobanlar için, bekçilik için, ihtiyaç varsa, "Eh! Ne yapalım." diye izin veriyor. Çünkü kuduz hastalığı ve daha başka hastalıklar var.

Domuzun beslenmesini, kullanmasını, yenmesini uygun görmüyor. Çünkü içinde çeşit çeşit maddî ve mânevî zararlar var.

Buna mukabil bazı hayvanların faydalı olması dolayısıyla methi ve Kur'ân-ı Kerîm'de tavsiyesi vardır. Kuzu, koyun, deve gibi… Zararlı maddesine zararlı diyor. Mesela, "Sığırların yağı iyidir." diyor, "Ama eti zararlıdır." diye bildiriyor.

İşte bu hadîs-i şerîfte de beyaz horoz methediliyor. İfade şöyle:

(*Lâ tesübbü'd-dîke'l-ebyada*) "Beyaz horoza dil uzatmayın, sövüp saymayın."

"—Hay Allah! Yine mi öttün! Allah…" diye saymayın.

(*Feinnehû sadîkî*) "Çünkü o benim dostum, (*ve ene sadîkuhû*) ben de onun dostuyum. (*Ve aduvvühû adüvvî*) Ve onun düşmanı benim de düşmanımdır."

(*Ve'llezî beasenî bi'l-hakkı lev ya'lemü benû âdeme mâ fî kurbihî*) "Beni hak ile gönderene andolsun ki, yâni Allah'a yemin olsun ki, Âdemoğlu bunun kendisine yakın olmasındaki faydaları bilseydi, (*leşterev rîşehû ve lahmehû bi'z-zehebi ve'l-fıddati*) tüylerini ve etini, altın ve gümüş sayarak alırdı."

(*Ve innehû leyatrüdü medâ savtihî mine'l-cinni*) "Sesinin uzanabildiği yere kadar mahalde cinleri, şeytanları def eder." diye

beyaz horozun methinde bir hadîs-i şerîf böyle zikredilmiş.

Şimdi apartmanlarda nasıl horoz besleyeceksin? Biraz zorlaştı. Eskiden gözünü sevdiğim ne güzel evler vardı. Bir katlı, iki katlı, bahçeli, duvarları yüksek… Hanım içeride çamaşır yıkar, bahçeye asar, kızartmayı dışarıda yapar, çocuklar bahçede oynar… Kabak çiçekleri, fesleğenler, çeşitli bitkiler, biraz da sebzeler ve saire… Ne güzeldi. Meselâ Bursa'nın evleri, Konya'nın evleri…

1958 senesinde Konya'ya gittim. Sadreddin-i Konevî Hazretleri'nin türbesini ziyaret edeceğiz, bir faytona bindik. Kerpiçten, çitli bahçelerin içinden, yeşilliklerin arasından, tozlu topraklı yoldan gitmiştik. Şimdi bir gittim, tanıyamadım. Koca koca apartmanlar, ne yeşillik var ne bir şey…

Ne olurdu onları öyle bıraksaydık da. bu apartmanları başka bir yere dikseydik? O eski, eski kalsaydı, eskiyle yeninin farkı ortaya çıksaydı. Bizim aşağıdaki Balipaşa Caddesinde, köşede bir konak vardı. Ne güzel, ahşap bir konaktı. Ne güzel bahçesi vardı. O bahçelerin hepsi bölünmüş, bölünmüş, bölünmüş; küçülmüş, küçülmüş, küçülmüş… Evler üst üste çıkmış. Herkes birbirinin camından içeriye girecek nerdeyse. Bir yanlış şehirleşme...

Bizim ülkemiz toprak darlığı olan bir ülke değil ki… Japonya gibi, İsviçre gibi değil ki... Geniş oluverseydi, geniş geniş, rahat rahat olurduk. O zaman Peygamber Efendimiz'in methettiği bazı şeyleri de evimizde bulundururduk. Meselâ:

"—Evde bir kuyu berekettir. Bir değirmen berekettir. Bir sağılacak koyun olması berekettir." diyor.

Bir horozumuz olurdu. Mübarek hiç şaşırmaz! Sahur vaktinde horozun sesini dinle, çalar saate lüzum yok. Namaz vakitleri kaldırır, ne güzel. Nereden öğreniyor, nasıl şaşırmıyor, gecenin gündüzün uzaması ve kısalması, yaza, güze, kışa nasıl aldanmıyor da zamanında bu işi biliyor, hayret edilecek bir hayvandır. Sevimli bir hayvandır. Ahlâkından da ibret alınacak bir hayvandır.

Küçük bir mevzu ama şimdi söyleyelim; mertlik sembolüdür. Bir kere hanımlarının yanına başkasını sokmaz. Kanatlarını gerer, atılır. Ondan sonra kendisi gıdayı bulur, kendisi yemez. "Gıt gıt gıt…" çağırır, hanımlara çocuklara yedirir. Yemez yedirir, onlara bakar, onları himaye eder. Çok güzel huyları vardır. Hakikaten

sevimlidir. Ah, mümkün olsa da bir beyaz horoz edinsek... Sesini dinlesek, cinler vs. tard olsa gitse...

Peygamber Efendimiz'in hayatın çeşitli safhalarıyla ilgili tavsiyeleri oluyor. Bu da evcil hayvanlarla ilgili bir özel tavsiyesi.

Bunu atlayalım mı?

Yok, bunu da söyleyelim. Ne güzel işte. Yapabilen yapar.

c. Dünyâya Sövmeyin!

Üçüncü hadîs-i şerîf, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[3]

لاَ تَسُبُّوا الدُّنيَا ، فَنِعمَ مَطِيَّةُ الْمُؤْمِنِ ، عَلَيهَا يَبْلُغُ الْخَيرَ ، وَبِهَا يَنْجُو مِنَ الشَّرِّ (الديلمى ، وابن النجار عن ابن مسعود)

RE. 473/4 (*Lâ tesübbü'd-dünyâ, feni'me matıyyet'l-mü'mini, aleyhâ yeblügu'l-hayra, ve bihâ yencû mine'ş-şerri.*)

(*Lâ tesübbü'd-dünyâ*) "Dünyalığa sövmeyin!" Dünyaya diyor ama ben dünyalık diye tercüme ediyorum, izah edeceğim.

"Dünyalığa sövmeyin. (*Feni'me matıyyet'l-mü'mini*) Mü'min için dünyalık, ne iyi, ne güzel binektir. (*Aleyhâ yeblügu'l-hayra*) Onun üstüne biner, hayırlara erer, (*ve bihâ yencû mine'ş-şerri*) ve onun sayesinde şerden kurtulur." Hayra erer, şerden kurtulur.

Dünya ne demek?

"—Dünya, çapı şu kadar olan, güneşin etrafında şu kadar günde dolaşan, yuvarlak, kutupları olan, beş kıtası olan, okyanusları olan gezegen…"

Yok! Dünya o değil… Sakın ha! Ne Kur'ân-ı Kerîm'de ne hadîs-i şerîflerde dünya dediği zaman bu anlaşılmaz. Millet bilmiyor, çoğu kez şaşırıyorlar. Bugünkü Türkçemizde, dünya dediğimiz zaman yuvarlak bir küre, üstünde enlemler ve boylamlar; bu anlaşılıyor. Hadîs-i şerîfteki dünya o değil.

---

[3] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.10, no:7288; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.I, s.309; Taberani, *Dua*, c.I, s.588, no:2052; Zehebi, *Mizanü'l-İ'tidal*, c.I, s.211, no:824; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Keşfü'l-Hafa, c.II, s.356, no:3029.

Dünya ne demek? Dünyalık demek. Yani insanın parası pulu, malı mülkü, şu hayatta sahip olduğu şeyler demek.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

"—Dünyaya sövmeyin, dünyaya dil uzatmayın!"

Yani mala mülke, sahip olunan varlıklara sövmeyin! Çünkü bu, mü'min için çok iyi bir vasıtadır. Mü'minin parası olur; parasını hayra sarf eder, cihad yapar, yoksulları doyurur, giydirir, çocukları büyütür, yetimlerin ellerinden tutar, cami yaptırtır, köprü yaptırtır, su getirtir, çeşme yapar, kuyu kazdırır... Hayırların her çeşidi parayla oluyor.

Peygamber Efendimiz'in SAS devrinde de hayırlar yine parayla oluyordu, başka türlü olmuyordu ki… Yine parayla oluyordu ama herkes parasını getirip Rasûlullah'ın huzuruna döküyorlardı:

"—Buyur yâ Rasûlallah! Canımız feda sana..." diye parasını getirip veriyordu.

Onunla kılıç, zırh alınıyor, yapılacak işler yapılıyordu. Onunla fukaranın ihtiyaçlarını gideriyorlardı.

Onun için dünyalık esasında kötü bir şey değil. Hele mü'min, imanlı kimse için mal iyidir. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[4]

نِعْمَ الْمَالُ الصَّالِحُ ، لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ (حم. حب. ك. طس. ش.
ع. هب. كر. عبد الله عن ابن عمرو)

(*Ni'me'l-mâlü's-sàlih, li'r-racüli's-sàlih*) "Hàlis, muhlis, sàlih, iyi bir kula iyi, helâl bir mal yakışır."

---

[4] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.197, no: 17798; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.6, no:3210; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.3, no:2130; Buhàrî, *el-Edebü'l-Müfred*, c.I, s.112, no:299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III,s.291, no:3189; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.263, no:7336; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.467, no:22188; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.91, no:1248; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.259, no:1315; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İslâhu'l-Mâl*, c.I, s.32, no:43; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.IV, s.653; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXVI, s.143; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1821, no:2823.

Çarçur etmez, israf etmez, yanlış yollarda harcamaz, hayırlara kullanır. Keşke bizim cami cemaatimiz, her biriniz milyoner olsanız, keşke milyarder olsanız. Gidip öteki herifler olacağına… Çünkü zıpır eline para geçince ne yapacağını şaşırıyor. Çok hatalar ediyor, çok günahlar işliyor, günahlı işler yapıyor.

Para mü'minde olsun. Keşke onlarda olsa da çok hayırlara paralar sarf edilse... İnsanı hayra eriştirir, kimseye muhtaç etmez, şerlerden de kurtulur. Hem parasızlıktan dolayı hırsızlık, rüşvet gibi şeyler yapmaz.

Sıkıştı, ihtiyacı var, "Ne yapayım, aç kaldım, çaldım." diyor. Bazen bakıyorsun, gazeteler de hırsıza neredeyse avukatlık yapıyor. Tabii daha başka sebepler olabiliyor, onu söylemeyelim ama yani ne yapalım, aç kalmış, çalmış; sanki mazeretmiş gibi...

Parası olursa kimseye eyvallah etmez, dalkavukluk etmez, kötülükler yapmaz, bir de düşmandan filan korunur.

Ben her şeyle ilgileniyorum ve müslümanın bazı şeylerle ilgilenip bazı şeylerle ilgilenmemesini uygun görmüyorum. İç siyaset, dış siyaset, savunmamız, silahlarımız, uçaklarımızın adedi, gemilerimizin miktarı, çevremizde dönen olaylar, Bulgaristan'da olan, Yunanistan'da olan...

Yunanistan bizim Ege'deki bütün adalarına, bizim eski adalarımıza, elden kaçırdığımız adalara birer hava meydanı yapmış. Helikopter inecek. Biz Kıbrıs'ı helikopter göndererek aldık. Afganistan'da mücahidlere Ruslar helikopterle saldırıyor. Yani helikopter meydanı az bir şey mi?.. Jet havaalanı değilmiş. Jetler de öbür taraftan kalkar gelir, burayı bombalayabilir. Buna mukabil bizim koca Ege'de kaç tane helikopter alanımız, kaç tane uçağımız, kaç tane helikopterimiz vardır; bu bizler için önemli.

Geçenlerde Papandreu dobra dobra söyledi, "Biz Türklerle mutlaka harp edeceğiz." dedi. Gazeteler bunu yazdı. O zaman biz de elimizden geldiği kadar hazırlıklı olacağız.

Âyet-i kerîmede bildiriliyor ya, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (الأنفال:٦٠)

(*Ve eiddû lehüm mesteta'tüm min kuvveh*) "Gücünüz yettiğince

onları, sizin ve Allah'ın düşmanı olan o zalimleri, kâfirleri korkutacak kadar güç kuvvet hazırlayın!" (Enfal, 8/60)

"—Aman, bu Türkler yok mu… Tepeden tırnağa silahlı adamlardır. Kadınında erkeğinde, evinde dağında, her taraf silah doludur. Dokunursan patlar, aman yanaşmayalım, yan bakmayalım." demesi lazım.

Böyle yapmıyorsak, zayıfsak… Ben şahsen televizyon paralarıyla, hatta televizyon paraları değil de renksiz televizyonu renkli televizyona çevirme masrafları ile pırıl pırıl, gıcır gıcır, modern bir ordu kurabileceğimiz kanaatindeyim. Kurabilirdik, paracıklarımız gitti. Çok üzülüyorum.

Nereye gitti? Japonya'ya, İngiltere'ye, Almanya'ya, İsrail'e gitti, yazık oldu. Onlarla düzenli bir ordumuz olsaydı, pırıl pırıl, gıcır gıcır, en modern silahlar, en yeni fabrikalar kursaydık… Fabrikalarını kursaydık kurardık.

Hatta hesaplarını şimdi yapmak lazım! Sigara paralarımızla, hani şu yakıp da "püf püf" dumanlandırdığımız şey var ya… İki günde bir paket, fiyatı şu kadar, şu kadar insan içiyor… Şunu şuna çarparsan ayda bir büyük fabrika kuracak durumdayız. Muazzam bir fabrika kurabiliriz. Hem iş gücü, hem üretim, hem güçlenme, her şey olur. Birisi de çıkıp bunu söylemiyor. Birisi de çıkıp da, "Madem bu böyle, ben bu keyiften vazgeçiyorum." diye ayağının altına atıp ezmiyor. İçmeye devam…

Pipoyu takmış ağzına, püfür püfür; hem yürüyor, hem adamın dumanı tütüyor. Yazık ediyor. Onu öyle görünce acıyorum, yüreğim yanıyor. "Eyvah" diyorum, bunun ciğerleri soba borusunun içi gibi oldu. Ağzını da Sherlock Holmes gibi yapmış. Onu bir şey sanıyor. "İngilizler pipo içer." filan diye… Gidip Avrupa'da tahsil gördü herhalde…

İngilizler pipo içerdi; 50 sene önce. Şimdi sigarayı bırakma çalışması yapıyorlar. 50 sene geriden gidiyorsun. Şimdi Alman mecmualarında, her yerde yazıyor:

Die zigarette schädlich meiner Gesundheit

(*Di zigarat şidlih maynır gezuntayt*) "Sigara benim sıhhatime

zararlıdır."

Amerika'da neşredilen yayınlarda harıl harıl neşriyatı yapılıyor. Sigara paketlerinin üstüne, "Bu madde sağlığa zararlıdır." diye mecburi damga koyuyorlar. Elli yıl geriden takip ediyorsun arslanım! Elli yıl önce onların bıraktığı kötü âdetleri, çöplükten gidip alıyorsun. Ve neler kaybediyoruz?

Hiç olmazsa yerlisini içse… Yerli sigara yetmiyormuş gibi bu sefer Avrupa'dan geliyor; Winston, Marlboro, bilmem ne… Yazık! Her birisinden ne kadar para dışa gidiyor. Adamlar da Türkiye'de fabrika kurduğu zaman, hiç işe yarayan fabrika kurmuyorlar. Hep havadan sudan, işe yaramaz fabrika... Yatırımlarının hemen yüzde ellisini bir senelik kâr olarak dışa kaçırıyorlar. Gözümüzü açacağız.

Suyu bizden, arpası bizden, şişesi bizden… Şişe malzemesi de bol… Bir şey yapıyor, bize içiriyor; ondan sonra dışa parayı kaçırıyor. Bir şey diyemiyorsun. Başkaları demiyor. Ben dobra dobra diyorum. İçmeyeceğiz! Tüttürmeyeceğiz! Almayacağız! Etmeyeceğiz! Verimli yerlere harcayacağız!

Avrupa, Amerika geldiği zaman hiç işe yaramaz yerlere yatırım yapar. İşe yarar bir yere yatırım yapmaz. Çünkü, "Bu Türkler, müslümanlar kuvvetlendiği zaman benim halim nice olur?" diye düşünür. Allah bizlere akıl fikir ihsan eylesin.

Mal, para lazım! Allah hepinizi milyoner, milyarder etsin ama, parayı görünce dinini unutanlardan etmesin… Şaşıranlardan, vazifelerini ihmal edenlerden, şımaranlardan, gösterişe, lükse kaçanlardan eylemesin…

Bugün bir nişan olsa, kız mutlaka, "Pırlanta yüzük isterim." der, oğlan da mutlaka alır. Ama Türkiye'de pırlanta çıkmıyor, Güney Afrika'dan geliyor. Zencileri öldürüyorlar, öldürüyorlar, öldürüyorlar; o pırlantalar oradan buraya geliyor. Oraya zavallı zencilerin kanları bulaşık. Biz de alıp takıyoruz.

Ne olur gümüş yüzük takıversek? Ne olur altın takıversek? Ne olur memlekette olan bir şeyi takıversek?

Bunun ticareti de hep başkalarının elinde. Milyonlar gürül gürül gidiyor. Senin şuranda bir kanama olsa, aksa, dindiremesen, hastaneye koşarsın. Ama Türkiyemiz'den kan "şar şar" dışa akıyor; gücümüz, kuvvetimiz, paramız… Hem de hiç işe yaramayan şeylere. Bizi birbirimize düşürmüşler, bizi lükse alıştırmışlar.

Böyle gidiyor. Onun için gözümüzü açacağız.

Bunu başkası söylemiyor, iş bize kalıyor. Vaazın bir yerinde de bunu söylemek icap ediyor.

d. Zamana Sövmeyin!

Diğer hadîs-i şerîf:[5]

لاَ تَسُبُّوا الدَّهْرَ ، فَإِنَّ اللهَ يقول: أَنَا الدَّهْرُ لِىَ اللَّيْلُ أُجَدِّدُهُ وأُبْلِيهِ ، وَأَذْهَبُ بِمُلُوكٍ وَآتِى بِمُلوكٍ (كر. فى معجمه ، وابن النجار عن أبى هريرة)

RE. 473/5 (*Lâ tesübbü'd-dehre, feinna'llàhe yekùlu. Ene'd-dehrü liye'l-leylü üceddidühû ve üblîhi, ve ezhebü bi-mülûkin ve âtî bi-mülûkin.*)

(*Lâ tesübbü'd-dehre*) "Dehre, zamana sövmeyin, küfretmeyin." Ağır söz söylemeyin, ağzınızı bozmayın. Yani, "Şu zamanı Allah..." demeyin, sövmeyin.

(*Feinna'llàhe yekùlu. Ene'd-dehrü liye'l-leylü üceddidühû ve üblîhi*) "Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri, 'Ben dehrim. Gece benimdir, gündüz benimdir. Geceyi değiştirir, gündüz yaparım. Geceyi eskitirim. (*Ve ezhebü bi-mülûkin ve âtî bi-mülûkin*) Melikleri, şahları, padişahları yeryüzünden silerim, başkalarını getiririm. Her şey benim elimdedir.' buyuruyor."

Peygamber Efendimiz'in bu hadîs-i şerîfine göre, (*Ene'd-dehrü*) demiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin böyle buyurduğu naklediliyor. Yani, "Ben zamanın sahibiyim!"

"—Zamanı ve mekânı kim yarattı?"

---

[5] Ebû Hüreyre RA'dan., İbnü'n-Neccâr kitabına kaydetmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.393, no:802; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.10, no:7286; Ebû HüreyresRA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.607, no:8141; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.153, no:16461.

Allah-u Teàlâ Hazretleri.
"—Zamanın sahibi kim?"
Allah-u Teàlâ Hazretleri.
"—Senin zamana söverken kasdın ne?"
Allah'ın yarattığı şeyler ve meydana gelen hadiseler.
"—O hadiseleri kim meydana getirtiyor, kim takdir ediyor?"
Allah!
"—Sövmen nereye gidiyor?"
Çok yanlış yere gidiyor.

Bir hadîs-i şerîfte de geçiyor ki:
"—Allah'ın isimlerinden birisi de Dehr'dir."
Zaman, *dehr*, Allah'ın esmasından birisidir, çünkü o yarattı. Zamanı da o yarattı. Zaman dediğimiz zaman kasdedilen odur. Eğer bu hadiseler peş peşe olmasa, olaylar peş peşe olmasa, zaman dediğimiz şeyi zaten biz idrak edemeyiz. Onların arkasından geliyor.
Onun için müslüman her şeyin Allah'ın takdirinde olduğunu bilecek, ona buna sövmeyecek, dil uzatmayacak, aklını başına alacak, perdenin arkasındaki gerçekleri, fâil-i hakikiyi görecek ve Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kaderine teslim olacak, işleri onun yaptığını bilecek.
Toplantıda demin konuşuyorduk, bir arkadaşımız diyor ki;
"—Filancalar falancalara suikast yaptı, öldürdü. Amerika'da müslümanlardan birisini öldürdüler. Evinde çoluk çocuğu ile beraber bastılar ve büyük bir mütefekkiri öldürdüler."
Öldüremez! Kimse kimseyi öldüremez! Allah'ın takdiri ile oluyor. Allah müsaade etmese, bir çöp yerinden kımıldamaz. Allah onun şehidlik mertebesine ermesini istemiş, hayatı orada bitecek, ondan oluyor. Yoksa öldüremezlerdi.

Peygamber Efendimiz'in bir hadîs-i şerîfi hoşuma gidiyor, diyor ki;
"—Çanağınız, tabağınız kırıldığı zaman, hizmetçiyi pataklamayın."
"—Vay sen testiyi kırdın, çömleği kırdın, kâseyi mahvettin, bu takımı bozdun, şu tabağı kırdın… Eyvah! Kristal vazo gitti…"
"—Kırılan şeyden dolayı hizmetçinizi dövmeyin." diyor.

Hizmetçi de dövülmez, çocuk da dövülmez. Kimse dövülmez mânası çıkar. Arkasından:

“—Çünkü onların da insanlar gibi eceli vardır.” diyor.

Eceli gelmiş, tamam, bitti. İslâm ne güzel! İnsan o zaman üzülmez. Yoksa bir vazo için üç gün yas tutar. Pahalı bir kristal için karalar bağlar.

“—Eh! Ne yapalım, bunun da ömrü bu kadarmış, ömrü bitti. *İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn*.” diyor ve müslüman rahat oluyor.

Kimse kimseyi öldüremez. Sen yaşayacaksın, Allah sana 65 yaşına kadar, 90 yaşına kadar ömür vermiş. Gelecek filanca insan seni öldürecek. Amerika’nın, Rusya’nın bütün orduları Türkiye’nin üstüne çullansa, hepsi seni fellik fellik arasalar, meydanda dursan yine öldüremezler. Mümkün değil. İnsan işin nereden gelip nereye gittiğini bilecek.

Müslümanlara dediler ki, “Düşmanlar toplandı, silahları hazırladılar, üstünüze geliyorlar.” İmanları arttı ve dediler ki:

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (آل عمران:١٧٣)

(*Hasbüna'llàhu ve ni'me'l-vekîl*) "Allah bize yeter, biz ona tevekkül etmişiz; o ne iyi vekildir." (Âl-i İmran, 3/173)

Ona tevekkül ederiz, evelallah hiçbir şey olmaz. Allah onların ayaklarını birbirine dolaştırır.

Yeter ki biz Allah'a kul olalım. Yeter ki biz Allah'ın istediği yolda olalım. Bir gün öleceğiz nasıl olsa ama ömrümüzde bir defa öleceğiz. Hangi yaşta olacaksa o zaman öleceğiz. Bizim rızkımız yazıldığı için, o rızıklar tükenmeden ölmek yok. Bir dakika öne gelmez, bir dakika sona gitmez.

Ölüm için ne tasa çekiyorsun?

Çekeceksen ölüme hazırlık için tasa çek. Ölüme hazırlanmak konusunda tasa çek. "Ne zaman olacağı belli olmaz, aman ölüme hazır olayım." diye… Yoksa bu ölüm bir gün olacak. Sen de biliyorsun ben de biliyorum; üzülmeye değmez. Olması mecburi olan bir şey için üzülmeye değmez. Hazırlanmak, tamam. Senin ömrün hemen bitecekse, bir vesile olur yine ölürsün.

Bazen acayip hikayeler de anlatıyorlar. Adamın annesi rüyada çocuğunun öleceğini görmüş. Allah göstermiş, uçak düşecek ve ölecek. "Aman evladım, ne olur bu seyahatini yapma." diye yalvarıyor. "Peki, anneciğim." diyor, uçak biletini iptal ediyor ve o uçağı da ne oldu, ne kaldı diye takip ediyor. Ve bir de diyorlar ki, "Saat 13.00'da ölecek." Detayını unuttum, teferruatı hatırımda değil.

Adam saate bakıyor. Saat 13.00'da uçakta olacaktı, uçak düşecekti filan diye… Saat 13.00'da bakıyor ki, tamam, ölmemiş… Bir seviniyor, bir zıplıyor, yukarıdaki tablo başına düşüyor ve "küt" diye orada ölüyor. Yani o anda yine ölüyor. Uçağa binse de, yerde kalsa da o ecel geldi mi ölür. Belki hikayedir belki olmuş bir hadisedir.

Ölmeyecek olduğu zaman da ölmez. Geçende Aydın'a gittik. Aydınlı bir kardeşimiz otobüsle Doğu Anadolu'dan Kars veya Ağrı'dan geliyor. Namaz vaktinde arkaya gitmiş, oturup namaz kılacak. Bir kaza olmuş. Kendisinin asıl oturduğu koltuk

çevresindeki şahısların hepsi ölmüşler. Bu, arkaya namaza gittiği için kurtuluyor.

Kurtulan kurtulur, o da ecel, o da takdirle… Vadesi yeten ölür. O bakımdan Allah-u Teàlâ Hazretleri bizlere iman selametliği versin…

Zamana sövmeyiz. Zamanın arkasında Allah-u Teâlâ hazretlerinin takdiri olduğunu görür, takdire rıza ve teslimiyet gösteririz. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin ne dilerse onu yaptığını biliriz:

يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ (إبراهيم:٢٧)

(*Yef'alu'llàhu mâ yeşâ'*) "Cenâb-ı Mevlâ, ne dilerse onu yapar." (İbrâhim, 14/27)

إِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ

(*İnna'llàhe yahkümü mâ yürîd*) "Allah neye hükmederse, dilediği gibi hükmeder." (Mâide, 5/1)

Nice hükümdarları alaşağı ettiğini, nicelerini yerine ikame ettiğini biliriz. Ona güzel kulluk etmeye çalışırız.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize kendisine güzel kullukta yardımcı olsun… Tevfîkini refik eylesin... Kendisini zikretmek, hüsn-ü ibadet ve verdiği nimetlere şükretmekte bizi muvaffak eylesin… Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin…

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

09. 11. 1986 – İskenderpaşa Camii

02. ASHABIM HAKKINDA İLERİ GERİ KONUŞMAYIN!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Nahmedühû bi-cemîi mahâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تَسُبُّوا الرِّيحَ ، فَإِذَا رَأَيْتُمْ مَا تَكْرَهُونَ فَقُولُوا : اَللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ
خَيْرِ هَذِهِ الرِّيحِ ، وَخَيْرِ مَا فِيهَا ، وَخَيْرِ مَا أُمِرَتْ بِهِ ؛ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ ، وَشَرِّ مَا فِيهَا ، وَشَرِّ مَا أُمِرَتْ بِهِ (ت. حسن
صحيح ، وابن السنى عن أبى بن كعب)

RE. 473/6 (*Lâ tesubbu'r-rîh, feizâ raeytüm mâ tekrahûne fekùlû: Allàhümme innâ nes'elüke min hayri hâze'r-rîhi, ve hayri mâ fîhâ, ve hayri mâ ümiret bihî; ve neùzu bike min şerri hâze'r-rîhi, ve şerri mâ fîhâ, ve şerri mâ ümiret bihî.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı,

ikramı dünya ve ahirette üzerinize olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri sevdiği, razı olduğu kul olmayı nasib eylesin…

Peygamberimiz, rehberimiz, nümune-i imtisalimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevât ve ekmelü't-tahiyyâtü ve't-teslimât*) Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup, tefeyyüz eylemek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, evvelen ve hâsseten Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-u pâkine âcizâne, nâçizâne bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına hediyemiz olsun diye;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, yakınlarımızın, ana baba, kardeş, evlat, dost arkadaşlarımızın ruhlarına hediye olsun diye ve bilhassa bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan din alimlerinin, râvilerin, bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve komutanlarının, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu caminin bugüne kadar ayakta kalmasına emek sarf etmiş, masraf etmiş, gayret göstermiş olan ashâb-ı hayrât u hasenâtın cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye; sâir mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhları şad olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öylece başlayalım!

……………………..

a. Rüzgâra Sövmeyin!

Muhterem kardeşlerim!

Hadîs-i şerifi Tirmizî Hazretleri rivayet eylemiş ve (*hadîsün hasenün sahihün*) diyerek de 'hasen, sahih hadis' olduğunu belirtmiştir. Übey ibn-i Kâ'b RA'dan rivayet edilmiş bu hadîs-i

şerife göre, Peygamber SAS Hazretleri bizi rüzgâra sövmekten, ileri geri konuşmaktan men ediyor. Buyuruyor ki:[6]

لاَ تَسُبُّوا الرِّيحَ ، فَإِذَا رَأَيْتُمْ مَا تَكْرَهُونَ فَقُولُوا : اَللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ

خَيْرِ هَذِهِ الرِّيحِ ، وَخَيْرِ مَا فِيهَا ، وَخَيْرِ مَا أُمِرَتْ بِهِ ؛ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ

شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ ، وَشَرِّ مَا فِيهَا ، وَشَرِّ مَا أُمِرَتْ بِهِ (ت . حسن

صحيح ، وابن السنى عن أبى بن كعب)

RE. 473/6 (*Lâ tesubbu'r-rîh, feizâ raeytüm mâ tekrahûne fekùlû: Allàhümme innâ nes'elüke min hayri hâze'r-rîhi, ve hayri mâ fîhâ, ve hayri mâ ümiret bihî; ve neùzu bike min şerri hâze'r-rîhi, ve şerri mâ fîhâ, ve şerri mâ ümiret bihî.*)

(*Lâ tesubbu'r-rîh*) "Rüzgâra, yele, fırtınaya, kasırgaya şiddeti ne olursa olsun sövüp durmayın! Ağzınızı açıp da ileri geri, kötü konuşmayın!"

"—Damdan kiremiti uçurdu, bacamızı devirdi, ağacımızın dalını kırdı…"

İnsanoğlu ağzı iyi kullanamıyor, iyi söylüyor, kötü söylüyor.

"—Rüzgâra sövmeyin, rüzgârda hoşunuza gitmeyen bir şey gördüğünüz zaman rüzgâra sövmeyin!"

Bakarsınız, kara kara bulutlar geliyor, denizdesiniz:

"—Eyvah, bulutların ucu saçak saçak olmuş, ufukta tırtıl tırtıl olmuş, belli ki bir fırtına kopacak, yandık…"

Hoşunuza gitmeyen tehlikeli bir durum. Veyahut karada:

"—Eyvah, bir fırtına kopacak ama dur bakalım hayırlısı, fena görünüyor, hava karanlık görünüyor gibi…"

---

[6] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.207, no:2178; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.123, no:21176; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.298, no:3075; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.232, no:10770; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.411, no:772; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.217, no:29829; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.251, no:719; Übey ibn-i Kâ'b RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.601, no:8110; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.155, no:16467.

Öyle bir şey gördüğünüz zaman deyin ki:

(*Allàhümme innâ nes'elüke min hayri hâze'r-rîhi*) "Yâ Rabbi! Biz kulların senden dileriz ki bu rüzgâr bize hayır getirsin, bu rüzgârın hayrını dileriz. (*Ve hayri mâ fîhâ*) Bunun içinde yağmur mu var azap mı var bilmiyoruz, bunun içinde yüklü olan şeyin hayrını isteriz, hayırlı olmasını dileriz. (*Ve hayri mâ ümiret bihî*) Yüklenip getirdiği şeyin de hayrını isteriz."

Acaba bize yükleyip ne getiriyor? Bir sel, bir felaket mi ki alıp evleri barkları götürecek; öyle bir şey midir, bereketli bir yağmur mudur?

"—Yâ Rabbi, getirdiği şey neyse, senden onun hayırlısını isteriz. (*Ve neûzu bike min şerri hâze'r-rîhi*) Bu rüzgârın şerrinden, getireceği kötülüklerden, içindeki kötülüklerden sana sığınırız."

"—Yüklenip bize doğru taşıdığı kötü olarak neler varsa onlardan sana sığınırız. Çünkü hayrı ve şerri sen takdir edersin yâ Rabbi, her şey senin kabza-ı kudretindedir, ne dilersen öyle olur! Bir şeyin olmasını istersen, "Ol!" dersin olur. Bir şeyin olmamasını istersen, "Olma!" dersin olmaz. Yâ Rabbi! Onun için sana sığınırız!" deyin, rüzgâra sövmeyin, diyor Peygamber Efendimiz SAS.

Muhterem kardeşlerim!

Rüzgâr böyle de başka şeyler başka türlü mü?

Hayır, her şey Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kudret-i tahtındadır, altındadır. Allah-u Teàlâ Hazretleri ne dilerse öyle olur, dilemezse olmaz!

"—Filanca öldü. "

"—Öldüren kim?"

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri!"

"—Falancanın çocuğu oldu. "

"—Olduran kim?"

Allah-u Teàlâ Hazretleri!

"—Filancanın hiç çocuğu olmuyor. "

"—Oldurmayan kim?"

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri!"

"—Filanca hasta iyi oldu, falanca hasta da aynı hastalıktan öldü."

"—Onu iyi eden, ötekisinin canını alan kim?"

“—Allah-u Teàlâ Hazretleri…”

Her şey Allah-u Teàlâ Hazretleri’ndendir ve dua fayda verir. Dua hem ibadettir, insana sevap kazandırır hem de şerleri def eder, hayırları feth eder, bir kıymetli şeydir.

Boynumuzu büküp Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne iltica etmeyi, ona tevekkül etmeyi öğrenmeliyiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bize;

فَتَوَكَّلُوا عَلَى اللهِ (النمل: ٧٩)

(*Fetevekkelû ale’llàh*) “Allah’a tevekkül edin!” (Neml, 27/79) diye çok âyet-i kerîmelerinde emretmiştir. Ona dayanmayı, ona güvenmeyi, ondan yardım istemeyi, ondan gayrıdan ümidi kesmeyi öğrenmeliyiz. Mü’minsek işin aslı böyledir.

“—Düşmanların hepsi toplandılar, büyük ordular teşkil ettiler, modern silahlarla üstünüze geliyorlar. Ne olacak şimdi hâliniz?”

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (آل عمران: ١٧٣)

(*Hasbüna’llàhu ve ni’mel vekîl*) “Allah bize yeter, o ne iyi vekîldir!” (Âl-i İmran, 3/173)

Onların ayaklarını birbirine dolaştırır. Mazlumun duasının önünde perde olmaz. Onun için biz Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne iyi kulluk etmeye bakalım. Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin sevgisini, rızasını elde etmeye çalışalım. Başka kullarla dost olmaya çalışıp da, çeşitli dengeler kurmak için cambazlıklar yapacağımıza, Allah’ın dostluğunu elde etmeye çalışalım, işin aslı odur!

Allah’a âsi oluyor, günahlara dalıyor, yasakları irtikap ediyor, emirlerden uzak duruyor; ondan sonra kendi tedbiri ile bir şeyler yapmaya, işlerini düzenlemeye çalışıyor; mümkün değil!

Allah’a karşı gelerek Allah’a âsi olarak Allah’ın sözünü dinlemeyerek nereye varmak istiyorsun? Varsan varsan —Allah etmesin— cehenneme varırsın. Onun için bu imanımızın gereği:

لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللهُ ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ .

(*Lâ ilâhe illallah, muhammedün rasûlü'llàh*) [Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed (SAS) Allah'ın rasûlüdür.]

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ (المائدة:١٢٠)

(*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr.*) "O her şeye hakkıyla, tamamiyle kàdirdir." (Mâide, 5/120)

لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ .

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*) "Allah'tan başka güç kuvvet yok; güç kuvvet Allah'ındır."

Bu sözlerin, bu imanın gereği Allah'a sımsıkı sarılmaktır!

Allah'a dayan, sâ'ye sarıl, hikmete râm ol;
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol!

Mehmed Akif Ersoy Rh.A çok iyi Arapça bilirdi. Arap dilinin en kıymetli edebî eserlerinden olan *Makàmât-ı Harîrî*'yi ezbere bilirdi. Cambazlıklar, söz hünerleri, edebî sanatlar; hepsini çok güzel bilirdi. Dinimizi bilen bir kimseydi. Gayet iyi, medresede okumuş bir zatın çocuğu. Kendisi de tahsil görmüş. Ne kadar güzel özetlemiş, ne kadar güzel söylemiş:

(*Allah'a dayan*) "Allah'a tevekkül et, Allah'a iltica et, Allah'tan iste, Allah'a sığın!"

(*Sa'ye sarıl*) Sa'ye niçin sarılacak? Sa'y, bize Allah'ın emri olduğu için sarılacak!

وَأَنْ لَيْسَ لِلإِنْسَانِ إِلاَّ مَا سَعَى . وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى

(النجم:٣٩-٤٠)

(*Ve en leyse li'l-insâni illâ mâ saâ. Ve enne sa'yehû sevfe yürâ.*)

“İnsanoğlu neye gayret eder çalışırsa Allah onu ona verir. Herkes neyi kazanmışsa, onu görecektir.” (Necm, 53/39-40)

Arayan Mevla’sını da bulur, belâsını da bulur! Hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz’in nakletmesinden bildiğimize göre:

“—Cenneti isteyene biz cenneti veririz, cehennemden sığınana biz cehennemden koruma ihsan ederiz, cehennemden koruruz.” buyruluyor.

O halde insanlar, ne ettilerse kendi kendilerine yapıyorlar. Cümle cihan halkı üzerine üşüşse, o zararı başkası yapamaz, insanoğlu kendisi kendine yapıyor.

İbret alalım! Rüzgâra sövmek yasaklanmış. Hadîs-i şerif bize;

“—Bırak sebepleri, müsebbibi bul! O sebeplerin arkasında, onları da yaratan Allah’ı bil ve ona dayan!” diyor değil mi?

Evet, “Rüzgâra sövme!” diyor ama arkasındaki hakiki mâna şudur ki: Rüzgâr ne ki, rüzgâr ne oluyor ki? O da Allah’ın bir mahlûku, Allah’ın emri ile hareket eden meleklerin komutasında Allah’ın bir yaratığı. Allah; “Es!” derse eser, “Esme!” derse esmez.

Allah-u Teàlâ Hazretleri rüzgârla bazı kavimleri muazzep eyledi, helâk eyledi, yerle bir etti. Hurma ağaçlarını söktü, evleri başlarına göçürttü. Çünkü o kavim, azabı hak etmişti. Onun için, Peygamber SAS Efendimiz, uzaktan biraz kararmış bir bulut gördüğü zaman kendisi sapsarı sararırdı, korkardı. Acaba ümmetimin bir kusurundan dolayı Allah-u Teàlâ Hazretleri bu yağmurla, bu rüzgârla, bu bulutlarla bir azap mı gönderecek diye Allah’a sığınırdı.

Yapacak başka neyimiz var ki?

Allah geceyi ebedî eylese gündüzü kim getirebilir?

Sabahleyin güneş doğmadı, buyur hadi bakalım; Amerika’yı çağır, Rusya’yı çağır, füzeleri atsınlar sabahı getirsinler görelim. Onlar da senin benim gibi âciz kullar, biraz daha çalışkan…

Allah’ın emri olduğu için çalışacağız. Allah’a dayan, sa’ye sarıl. Hepimiz tıkır tıkır çalışacağız.

Ben bir mahallede oturuyorum. Mâşâallah bir hacı amca var, Allah razı olsun, hiç boş durduğunu görmedim. Bir orada çalışır, bir orada çalışır, bir orada çalışır… Bir gün karşıma dikildi^:

“—Kalk karşı komşuya gideceğiz.” dedi.

"—Gider misin?" demiyor, üslubu öyle ama Allah razı olsun, çok seviyorum, samimi.

"—Kalk karşı komşuya gideceğiz!"

"—Niye?" dedim.

"—Babası rahatsız." dedi.

"—Olur…"

Allah razı olsun. Bana hayrı gösteriyor. Kalktık gittik. Adamcağız memnun oldu. Zemzem ikram ettik. İhtiyar adam, cami cemaatindenmiş, gelip gidemez hale gelmiş. Yeni gittiğim bir mahalle ben ondan tanımıyorum. Adam da memnun oldu, çok sevindi.

Zemzemleri filan içmiş, birkaç gün sonra da, (*İnnâ li'llâh, ve innâ ileyhi râciûn*) âhirete göçmüş. Ziyaret edebildiğime vesile olduğuna çok sevindim.

Sonra bir gün kalktı geldi, kapıyı çaldı:

"—Kalk, *Tebâreke* okumaya gideceğiz."

"—Pekiyi, olur. Allah razı olsun!"

Bir başka gün:

“—Hadi, caminin alt katına tahta döşenecek, tahtalarını almaya gidelim!” dedi.

Hep hayırlarda, numune insan…

“—Caminin minberini orta yere koymuşlar, kenara alınsın da saf bölünmesin.” dedim, bir dahaki vaaza gittiğimde baktım, minber kenara gelmiş.

“—Mâşâallah.” dedim.

Ben düşünüyordum ki; “Cemaat kalabalık olduğu zaman dört bir ucundan tutalım, çekiverelim!” Becermişler.

“—Alt kata ses gitsin de, alt katta da kadınlar cemaate uysunlar!” dedim.

Hemen baktım, alt kat için zemin delinmiş.

Çalışkanlık güzel şey. İhtiyar adam, beli iki kat ama çalışıyor.

Gençlerimiz var, yeni yeni yetişiyorlar, hepsi bizim için birer ümit kaynağı… Allah razı olsun, çok hayırlı hizmetler yapacaklar diye ümit ediyoruz. Çalışkan olalım! Harıl harıl, takır takır, fırıl fırıl, şıkır şıkır çalışalım. Çünkü yapılacak çok iş var, çok hizmetler var; hepsi durmuş. Yollar pis, işler karışık, çeşmeler körelmiş, hayırlar durmuş, camiler pasaklı… Her yerde bir bozukluk var. Çalışan insan istiyor.

Allah’a dayan, sa’ye sarıl, hikmete ram ol;

Hikmet; doğru söz, doğru fikir, yerli yerince olan hüküm, karar; hakîmane nasihatler, prensipler, kararlar.

Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerifleri hikmet! Hikmete ram olacaksın; teslim olacaksın, kendini vereceksin.

“—Peygamber Efendimiz ne buyurmuş?”

“—Şöyle buyurmuş…”

“—Baş üstüne. “

Bizim Güneydoğu Anadoluluların tabiri:

“—Başım gözüm üstüne!” Bir şey söylüyorsun: “Başım gözüm üstüne!” diyorlar.

Arapça:

على الرأس والعن

(*Ale'r-re'si ve'l-ayni*)'nin tercümesi. Çok hoşuma gidiyor:

"—Başım gözüm üstüne!" diyor.

"—Baş üstüne!" diyeceksin, o şeyi yapacaksın!

"—Peygamber SAS tembele selam vermemiş, olduğu yerden birazcık bir şey yapana selam vermiş." diye hep duyarız.

Onun için, bu prensiplere riayet edeceğiz ve Allah'a dayanmayı öğreneceğiz. Namaz kılmak Allah'ın farz ibadeti de tevekkül Allah'ın emri değil mi?

O da Allah'ın emri... Hadi bakalım: Allah yolunda yürürken şu tehlikeye karşı bir sıkıntıya karşı da Allah'a tevekkül etmeyi öğren bakalım!

"—Şöyle yaparsam sevaplı ama, ucunda da biraz tehlike var…"

(*Tevekkeltü ale'llàh*) de bakalım, (*Hasbüna'llàh ve ni'me'l-vekîl*) de bakalım! Bir giriş bakalım, ne olacak?

Eğer zarara uğrarsan —uğramazsın ya— uğrarsan bile oradan büyük ecir alırsın. Uğrarsan, yine o zararı başkası vermiyor, o zararı Allah veriyor. Allah seni imtihan için o zararı vermiş ki:

"—Bakalım kulum ne yapacak?"

Bunu anlamak istiyor. İmtihan… Yoksa o zararı o kimse veremezdi!

Eğer insanların elinde zarar verme gücü olsaydı, Hz. İbrahim AS'ı ateşte cayır cayır yakacaklardı, kömür edeceklerdi. Odunları yığdılar, tutuşturdular. Kendileri ateşlerin sıcaklığından yanlarına sokulamadığı için İbrahim AS'ı içine mancınıkla attılar. Yaktırmayan Allah yaktırmıyor!

Musa AS denizden geçti, bir şey olmadı! Suda boğdurtmayan Allah boğdurtmuyor, yol açıyor!

"—Denizde yol açılır mı?"

Âyet-i kerîmeyle sabit:

فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ (الشعراء:٦٣)

(*Feevhaynâ ilâ mûsâ eni'drib bi-asàke'l-bahr*) "Bunun üzerine

Mûsâ'ya, 'Yâ Mûsâ, asànı vur bakalım şu denize!' diye vahyettik. Asàsını suya vurdu. (*Fenfeleka fekâne küllü firkın ke't-tavdi'l-azîm*) Deniz yol oldu. On iki adet yol açıldı, geniş bulvar gibi oldu hepsi..." (Şuarâ, 26/63)

Girdiler, yürüdüler, geçtiler. Mûsâ AS öbür tarafa geçti! Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeye kàdir! Nasıl kàdir, bu iş nasıl oluyor?

"—Efendim med oldu, cezir oldu, şunu oldu bunu oldu…"

Belki öyle olmuştur ama isterse olmasın! Meddi ceziri de veren Allah, rüzgârı da estiren Allah, ayı güneşi de döndüren Allah olduğu için med ve cezir de olsa yine Allah'tan ama onun o ana denk gelmesi Allah'tandır. Allah med ve cezir olmadan da onu yapmaya kâdirdir!

Şeytan:

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ، خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ (ص:٧٥)

(*Kàle ene hayrun minhü, halakteni min nârin ve halaktehû min tîn*) "'Beni ateşten yarattın, onu topraktan yarattın. Ben ondan hayırlıyım.' dedi." (Sad, 38/75) Cenâb-ı Hakk'a karşı geldi, âsi oldu.

Hz. Allah CC şeytanı ateşten yarattı ama cehennemde ateşin içinde onu azaplandıracak!

"—Bu iş nasıl olur?"

Nasıl olursa olur, Allah'ın kudretinin nihayeti mi var? Allah sanat gösteriyor, ateşten yarattığı mahlûku ateşin içinde azaplandıracak!

Ben mideye şaşıyorum. Mide; et yiyorsun, eti hazmettiriyor. Kendisi etten, kendisine bir şey olmuyor! İşkembe yiyorsun, sığırın midesini yiyorsun, onu hazmediyor; kendisine bir şey olmuyor.

İnsanın midesinde bağırsaklarında solucan oluyor. Hani parazit olarak, hastalık olarak oluyor. Solucan bazen insanın midesine geliyor, solucan ölmüyor. Subhânallah, bu da et değil mi?

"—Et…"

Duyduğuma göre, Güney Kore'de yağmur yağdığı zaman, millet eline sepeti alır, solucan toplamaya çıkarmış. Onu yerlermiş. Biz yemiyoruz ama onlar yerlermiş. Yendiği zaman, midene yukarıdan gittiği zaman öğütülüyor; aşağıdan geldiği, bağırsaktan geçtiği

zaman bir şey olmuyor. Subhânallah, akıl almaz!

Hz. Peygamber Efendimiz'in karşısına kâfirlerin azılılarından bir tanesini getirdiler. Eline eski, çürümüş bir kemik almış, eliyle de ufaladı.

Ufalayınca ne olacak? Kemik ufak ufak toz hâlinde yere döküldü.

"—Allah bunu da mı diriltecek yani?" dedi.

Allah-u Teàlâ Hazretleri ayet-i kerîmede buyuruyor ki:

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ، وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

(يٰسٓ: ٧٩)

(*Kul yuhyîhe'llezî enşeehâ evvele merreh*) "Rasûlüm de ki o kâfire: Onu ilk yaratan Allah ilk başta nasıl yaratmışsa, onu tekrar yaratacak. (*Ve hüve bi-külli halkın alîm.*) O her çeşit yaratmaya kàdirdir ve bilgilidir."

Yaratmayı sen bir çeşit mi sanıyorsun?

Ne çeşitleri var, ne türleri var ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin âyet-i kerîmesi meydan okuyor! Diyor ki:

"—O her çeşit yaratmaya kàdirdir!"

Evet, o toz da olsa, toprak da olsa, tozu havada da savrulsa, Allah onu diriltecek! Çünkü, "Ol!" dedi mi olur, kudret-i külliye sahibidir.

Kendi vücudumuzda acayip şeyleri görüyoruz. Kirpiklerimizin dibinde kıyır kıyır hayvanlar varmış, mikroskoba aldığın zaman görülüyormuş. *Sübhàna'llah, fesübhàna'llah*, Rabbimiz neler yaratıyor!

Kan dediğimiz şey, kıpkırmızı olan şeyin içinde ne maddeler var. Büyütüyorlar, büyütüyorlar; içinde akyuvarlar var, alyuvarlar var, şunlar var, bunlar var… Vücuda yabancı bir madde girdiği zaman, saldırıp onu yiyorlar. Bekçi, kanın içinde her tarafı dolaşıyor! Damarlar yol, kan vasıta; her tarafı dolaşıyor ve koruyor. İnsan vücudunda hücreler çoğalıyor çoğalıyor, düzenli… Düzensiz oldu mu onu da haklıyorlar bunlar. Düzensiz hücre gördü mü, "Sen usulüne uygun gitmiyorsun, seni edepsiz…" filan diye onu da

haklıyorlar.

Ama bazısını haklayamıyormuş, o edepsiz, düzensiz hücre yerleşiyor, o zaman kanser oluyormuş.

"—Bir yağ dokusuna, kadının göğsüne, falanca yere yerleşiyor; o zaman orada, kan onun düşman olduğunun farkına varamıyor! Ben doktora sordum da. Düşman olduğunu anlamadığı zaman oraya yerleşiyor, gelişiyor!" diyor, o felâket!

Oradan da bir ders çıkıyor ki biz içimize giren düşmanın düşman olduğunu anlayamazsak yandık! O memleketin içinde kanser başlıyor, çünkü içindekini dost sanıyorsun, sen bilemiyorsun. Allah bize hakiki müslümanlarda mevcut olan basireti ihsan etsin…

Çünkü Peygamber SAS Efendimiz:[7]

اِتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ ، فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللّٰهِ (ت. عن أبي سعيد)

(*İttekù firâsete'l-mü'min, feinnehû yenzuru bi-nuri'llâh*) "Mü'minin ferasetinden çekin, kork; çünkü o baktığı zaman Allah'ın nuruyla bakar, insanın ciğerinin köşesini okur!" diye bildiriyor.

Biz gerçek müslüman olsak anlayacağız ama, gerçek müslüman olmadığımız için şapla şekeri ayırt edemiyoruz, zehirle panzehiri fark edemiyoruz da, millet zehiri bazen panzehir diye yutuyor. Sefa diye kendisini cehennemlik edecek şeylerin peşinde koşuyor, kazanç diye kendisini mahvedecek şeylerin peşinde koşuyor.

---

[7] Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.298, no:3127; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.23, no:7843; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.351, no:1154; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.354, no:1529; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.191, no:1234; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.129, no:1688; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XİV, s.67; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.102, no:7497; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.312, no:3254; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.118; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.183, no:2042; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.387, no:663; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.99, no:2500; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.207; Ebû Ümâme RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.94; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.473, no:17940; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.130, no:30730; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.41, no:80; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.334, no:531.

Allah bize basiret ihsan etsin… İmanımızı sağlam iman eylesin… Kendisine hakkıyla tevekkül etmeyi nasib eylesin…

b. Şam Ehline Sövmeyin!

Taberânî, İbn-i Asâkir, Hàkim'in Hz. Ali Efendimiz'den rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[8]

لاَ تَسُبُّوا أَهْلَ الشَّامِ ، فَإِنَّ فِيهِمُ الأَبْدَالَ (طس. كر.

عن على ؛ ك. عنه موقوفا)

RE. 473/7 (*Lâ tesubbû ehle'ş-şâmi, feinne fîhimü'l-ebdâl*) "Ehl-i Şam'a, Şam ahalisine sövmeyin, dil uzatmayın; çünkü onların içinde ebdallar vardır!"

Şam neresidir?

Peygamber SAS Efendimiz'in yaşadığı diyar Hicaz. Hicaz diyarında insan, yönünü güneşin doğduğu tarafa döndüğü zaman ön tarafı doğu oluyor, arka tarafı batı oluyor; maşrık, mağrib diyorlar. Sağ tarafı ki Araplar sağ tarafa yemîn derler, Yemen oluyor. Onun için Yemen'e de o ismi vermişler, Yemen kıtası Hicaz'a göre adlandırılmış.

Ne demek? Yönünü güneşin doğduğu tarafa döndüğün zaman sağ taraftaki diyarlar Yemen demek. Çünkü insanın yemîninde, sağ tarafında, "sağ tarafındaki diyarlar" mânasına geliyor.

Ama ayrıca bereket mânası var, sağda bir güzellik var. Hatta cennetliklere de Allah-u Teàlâ Hazretlerinin âyetleri ashâb-ı yemîn diyor. Kur'ân-ı Kerîm'e öyle geçmiş, "sağcılar" diye geçiyor. Bu sağcılık-solculuk Fransız parlamentosunda ortaya çıkmadan önce Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri cennetlikleri ashâb-ı

---

[8] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.176, no:3905; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.596, no:8658; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.152, no:192; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.335; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.65, no:120; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.47, no:16676; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.290; Avf ibn-Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.275, no:35022; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.355, no:3022; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.149, no:16453.

yemîn diye adlandırmış; ötekisini de ashâb-ı şimâl, "solcular" diye adlandırmış. Kur'ân-ı Kerîm'in mucizelerinden bir mucize!

Sağcılar solcular sözcüğü Fransız parlamentosunda 18. - 19. Asır'da ortaya çıkmış bir şey, belki 20. Asrın başında ortaya çıkmış bir şeydir. Komünist fikirliler meclisin sol tarafına oturmuşlar, onlara "solcular" denmiş; milliyetçi fikirli olanlar sağda oturmuşlar, onlara "sağcılar" denmiş. Biz de onu tercüme etmişiz, Türkçe'ye öyle geçmiş ama, Kur'ân-ı Kerîm bin dört yüz yıl önce ehl-i cennete ashâb-ı yemîn diyor, ehl-i cehenneme de ashâb-ı şimâl diyor. Öyle bir tevafuk, öyle bir mucize-yi Kur'âniyye var!

Sağ tarafa Yemen demişler; sol tarafa da şimal, kuzey diyoruz, Arapça'da sol demek. "Şam tarafı" demişler. Bütün o diyarlar Şam'a dâhildir. Hicaz'ın kuzeyinde bulunan kıtalar ki, bütün peygamberlerin ekseriyetinin, bize isimleri mâlum olanlarının nerede yaşadığına bakılırsa incelenirse; Allah Allah, o diyarla ilgili olduğu görülüyor. İsa AS, Musa AS, Davud AS, Zekeriyya AS, İbrahim AS hep o diyarların evlatları, ahalisinden olmuş oluyorlar.

Şam, bizim bugün anladığımız şehir mânasına dar bir yer değil, geniş bir bölge olmuş oluyor.

“—Şam ahalisine sövmeyin, çünkü orada eskiden beri yerleşmiş bir mübarek nesil var, ahâli var, mübarek insanlar var, Allah’ın sevgili kulları, evliyâullah da oradadır!” diye Efendimiz oraya sövülmemesini emretmiş.

Hadîs-i şerif Hz. Ali Efendimiz’den rivayet ediliyor. Mâlum Hz. Ali Efendimiz’in karşısına Şam’a yerleşen kimseler çıktılar. Hz. Muaviye’nin, Emeviler’in orduları karşı çıktılar. Hz. Ali Efendimiz Kûfe-Irak tarafında bulundu, onlar Şam tarafında bulundular.

Tabii kızınca, asıl halifeye bunlar nasıl karşı geliyorlar, niye böyle yapıyorlar diye belki askerleri bir şeyler söyleyebilir. Demek ki onun için Hz. Ali Efendimiz bu hadîs-i şerifi onlara nakletmiş. Böyle mevkuf olarak bu zamana kadar da rivayet edilmiş ki:

“—Şam ahalisine sövmeyin, içlerinde ebdallar var, mübarek insanlar, evliyâullah var!”

Ahmed Ziyâüddin Hocamız kitabın şerhinde ebdallar hakkında uzun boylu bilgiler vermiş.

Ebdal, *bedîl* ve *bedel* kelimesinin cem’i oluyor. “Tebdil edilen, yerine bir başkası ikame edilen” mânasına geliyor. Evliyâullahın da sayıları belli olduğundan kırklar, yediler, üçler diye halkın da kulağına geçmiş olan; birisinde bir eksiklik olduğu zaman ötekisinden alınıp orası tamamlandığından, bunlara *ebdal* denmiş. Bizim aptal dediğimiz zaman anladığımız mâna değil, evliyâullah mânasına. Veyahut *büdelâ* diyorlar, o da yine bizim anladığımız mânada değil!

Ama nedense hem *abdal* kelimesi dilimize aptal diye girmiş, hem de *büdelâ* kelimesi budala diye girmiş. İkisi de dilimizde aklı filan biraz yerli yerinde olmayan, aklı kıt insanlar için kullanılıyor. Onun sebebi şu olsa gerek:

Evliyâullah her zaman kendisini göstermez, saklar; çünkü onların yapmak istedikleri işleri, vazifeleri dolayısıyla bilinmemeleri uygun olur, o sebepten. Bir de övünmek iyi olmadığından saklarlar, şöhretin âfet olmasından saklarlar.

الشهرة عافة

(Eş-şöhretü âfetün) "Şöhret büyük bir afettir. "

İnsan o şöhrete kapıldı mı, insanın saçını başını yolarlar. Aman bu adam mübarek adamdır…

Meşhur, fıkrada geçiyor: Bir kimse bir hocadan intikam almak istemiş, camiye girmiş:

"—Yâhu demiş, bu Kur'ân'ı doğru düzgün okuyamıyor, hutbesi yanlış, sözü yanlış…"

"—Sus, bizim hocamıza ne söz söylüyorsun?" diye herkes yüklenmiş. Bakmış böyle olmayacak, dönmüş ilm-i siyaset öğrenmiş. Ondan sonra o yolla onu engelleyemeyeceğini anlayınca, bu sefer kaç sene sonra geldiyse tekrar o camiye gelmiş:

"—Aman, sizin bu hocanız öyle mübarek, öyle iyi bir hocadır ki bunun bir kılı sizin hanenizde bulunursa şöyle bet olur, böyle bereket olur…" filan deyince herkes;

"—Aman hocamızın saçından bir kıl da biz alalım diye saçını sakalını yolmuşlar!" diye fıkrada anlatılıyor.

Şöhretin âfet olduğunu bildirmek için bu fıkrayı naklettim. Onlar belli etmezler, imtihan etmek için de belli etmezler.

O bakımdan bakarsın, dış görünüş itibariyle hırpanî kılıklı bir adam ama gönlünde ma'rifetullah var. Allah'ın sevgili kulu, Allah indinde makbul ama dış görünüşü güzel değil. Allah insanın dış görünüşüne bakmıyor ki… Kalbinin, imanının kuvvetiyle insanların mertebeleri yükseliyor. Oradan anlaşılmayabilir.

Nitekim Abdulkàdir Geylanî Hazretleri'nin dergâhında oturan, onun makamına kâim olmuş olan hulefasından, o silsileden bir mübarek zât kitabında naklediyor, çok eski kitaplarda yazılmış:

"—Ah elime bir kere bir şahbaz geçti ama bir şahin, bir müstesna şey geçti ama onu da fırsatını bilemedim, kaçırdım. "

"—Nasıl oldu?" demişler.

"—Ramazan günüydü…" diye anlatıyor.

Abdulkâdir Geylanî Hazretleri'nin KS türbesi Bağdat'tadır. Yeri İmâm-ı Âzam Hazretleri'nin türbesine de yakındır. O mübareğin orada dergâhı varmış, Kadirî dergâhı… Merkez, âsitane, atabe-i aliyye oradaymış. O zât da orada şeyh imiş, oturmuş, irşad hizmeti görüyor. O da tabii bir mübarek zât. Halife bunları yemeğe davet etmiş:

"—Fukaranızla, dervişlerinizle beraber bu akşam bizim soframızı teşrif eyleyin, iftarı bizde yapalım, olmaz mı efendim?" demiş.

Şeyh efendi de:

"—Pekâlâ." buyurmuş.

Akşam namazında namazı cemaatle kıldıktan sonra diyor ki:

"—Ey cemaat-i müslimîn, topluca, gelin hep beraber iftara davetliyiz, buyurun iftara gidelim!" demiş.

Kılığı kıyafeti acayip, üstü başı tozlu bir adam bağdaş kurmuş, öyle oturuyor. O demiş ki:

"—Ben gelmiyorum. "

Yabancı birisi...

"—Ben gelmiyorum; bana bir aside tatlısı getir, sen nereye gidersen git!" demiş.

Şeyh efendi bakmış: Bu ne biçim adam, Allah Allah… Bir kere davet ediyoruz, gelmiyor. Davete icabet sünnet, "Gel." diyoruz gelmiyor. Ondan sonra bir de bana hizmet buyuruyor;

"—Git bana bir aside tatlısı bul getir, ondan sonra sen ne yaparsan yap!" diyor.

Emreder gibi filan bir tavır. Herhalde aklında biraz noksanlık var, gibi düşünmüş; o yürümüş, davetli olduğu yere gitmişler. İftarı etmişler, dualar yapmışlar, namazlar kılmışlar, tesbihler çekmişler, herhalde zikirler yapmışlardır. Eve dönmüş gelmiş. Abdestini almış, gece namazını kılmış, yatağa yatmış uyumuş.

Rüyasında bir mübarek kalabalık, mübarek muhteşem bir kalabalık ama nuranî insanlar…

"—Bunlar kimdir?" diye sormuş. Demişler ki;

"—Bunlar yüz yirmi dört bin peygamber *aleyhimü's-salâtü ve's-selâm…"*

Başlarında bakmış ki çok müstesna bir nûraniyette, çok yüksek bir zât-ı muhterem:

"—Ya bu kimdir?"

"—Bu da Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS."

Tabii içi gitmiş, yüreği cız etmiş, şevkle hevesle rüyada Efendimiz'in yanına doğru giderken, Efendimiz ona kaşlarını çatmış.

Rüyada Peygamber Efendimiz'i görmek güzel de, kaşı çatık görmek tabii insanı mahveder.

"—Efendim acep bir hata mı işledim, kusur mu işledim? gibilerden —bilmeden tabii kusurlarımız çoktur da— durumu sorunca:

"—Benim sevdiğim insanlardan birisi senden aside tatlısı istedi de onu ona vermedin." demiş rüyada.

"—Eyvah!"

Bir feryat etmiş, üzüntüsünden rüyadan uyanmış, kalkmış bakmış vakit daha yeni, hemen daha yeni yatmış. Hemen yatağından fırlamış, cübbesini sırtına geçirmiş. Camiye doğru gidiyor. Öteki adamı camide bıraktı ya, camide mi hâlâ acaba diye… Bir de bakmış ki, o da camiden çıkmış sokağın öbür tarafına doğru gidiyor. O bu taraftan geliyor, o öbür tarafa gidiyor. Arkasından bağırmaya başlamış:

"—Ey filanca, ne olur dur, gitme, bekle, geliyorum, ne istersen tamam getireceğim…" diye bağırırken, o uzaktan dönmüş; ama uzak, arada mesafe var, uzaktan dönmüş:

"—Cömertlik böyle mi olur? Demek ki senden fukaranın birisi bir şey isteyecek, sen de o fukaracığa o istediğini, yüz yirmi dört bin

peygamberi şahit getirmeyince vermeyeceksin öyle mi?”

Rüyasını da biliyor.

“—Aman etme eyleme…” diye peşinden koşmuş ama o köşeyi dönmüş, ondan sonra da bulabilirsen bul!

Bilinmeyebilir. Onun için bizim büyüklerimiz tecrübeye dayanarak demişler ki:

“—Her gördüğünü Hızır bil, her geceni kadir bil!”

Tedbirli ol, hürmet et, Allah’ın kullarına sevgi göster, hüsnü zan besle:

“—İyi kuldur, mazlumdur, fakirdir, miskindir; fakir miskin olduğu için belki Allah ona acıyordur, seviyordur…” de, ona göre hürmet göster.

Biz o zihniyette olsak bir zarar etmeyiz, ama kâr etme ihtimalimiz kuvvetlidir; çünkü bazen böyle büyükler de imtihan olur. Büyüklerin de imtihanları olur. Büyüklerin de daha büyükler tarafından imtihanları olur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri müslüman kardeşimizi müslüman olarak sevmeyi bizlere nasib eylesin… Herkesi hüsnü zanla, dostluk gözü ile görmeyi; o edebî, o terbiyeyi bizlere nasib eylesin…

Biz güya çok açıkgözlüğümüzden; herkesin vicdanında bir leke bulmaya çalışıyoruz, herkeste bir kusur bulmaya çalışıyoruz, herkesin kötü tarafını görüyoruz. Çok zekiyiz çünkü, çok akıllıyız! Herkesin iç yüzünü, cıcığını çıkartıyoruz, kirli çamaşırlarını dolaptan çıkartıp çıkartıp nesi varsa onu dökmeye çalışıyoruz. Bu yol yanlış bir yoldur!

Fısk u fücûrunu, günahını âşikare irtikap etmedikten sonra, insanlara hüsnü zan edelim! Ufak tefek kusurlarını görürsek örtelim! O da hadîs-i şerifte emir. Ufak tefek kusurları örtüvereceğiz, göstermeyeceğiz. Mümkünse nasihat edelim, yanına gidip;

“—Aman kardeşim, ben böyle bir şeyine muttalî oldum, gördüm. Bunu bir daha yapma, iyi olmuyor, sana yakıştıramadım.” diyelim.

Veyahut gıyabında dua edelim:

“—Yâ Rabbi o kardeşim ne iyi kardeştir ki, iyi bir insanken, güzel şeyler yakışırken şöyle günahlı bir iş yapıyor. Bundan sonra yapmasın, hidayet eyle, doğru yolu göster, ıslâh-ı hâl nasip eyle yâ

Rabbi!” diye hakkında dua ediverelim.

Allah cümlenizden razı olsun; bir ameliyat olduk, ameliyat olduğuma sevineceğim geliyor. Birçok arkadaş el-hamdü lillâh bizim için dua edivermiş. Kimisi Yâsîn okuyuvermiş, kimisi hatim indirivermiş; Allah hepinizden razı olsun…

Kardeşlerim! Müslümanın müslümana sevgi göstermesinden hayır olur, şer olmaz. Allah-u Teàlâ Hazretleri birbirlerini Allah rızası için sevenleri sever. Sevdiğini de korur kollar, yüceltir yükseltir. İnsan bu sevgiden çok hayırlara erer. Öteki düşmanlıktan bir kâr etmeyiz. Suizandan, gıybetten bir kâr etmeyiz; büyük zararlara uğrarız.

Allah bizi muhabbetli bir zümre eylesin…

c. Benim Ashabıma Sövmeyin!

Bu hadîs-i şerif Câbir RA’dan rivayet edilmiş. Ebû Nuaym kitabına kaydeylemiş. Efendimizin başka hadîs-i şeriflerde de bize bu nasihati vardır,

Peygamber SAS Efendimiz ashabı hakkında buyurmuşlar ki:[9]

لاَ تَسُبُّوا أَصْحَابِي ، مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي ، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ وَالْمَلاَئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ؛ لا يقبل منه يوم القيامة صرف ، ولا عدل (حل. والديلمي عن جابر)

RE. 473/8 (*Lâ tesubbû ashâbî, men sebbe ashâbî fealeyhi la’netu’làhi ve’l-melâiketi ve’n-nâsi ecmaîn; lâ yukbelü minhu yevme’l-kıyâmeti sarfun ve lâ adlün.*)

(*Lâ tesübbû ashàbî*) Benim ashabıma sövmeyin, taraf tutup bir tarafı kötüleyip öbür tarafa yüklenip dil uzatmayın, aleyhinde

---

[9] Deylemi, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.14, no:7302; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.III, s.350; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.
İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafa*, c.III, s.239; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.
Kenzü’l-Ummal, c.XI, s.543, no:32545; *Camiü’l-Ehadis*, c.XVI, s.149, no:16452.

konuşmayın! (*Men sebbe ashàbî*) Kim benim ashabıma söverse, dil uzatırsa, kötü söz söylerse; (*fealeyhi la'netu'llàhi ve'l-melâiketi ve'n-nâsi ecmaîn*) onun üzerine Allah'ın lâneti olur veya olsun, meleklerin lâneti olur veya olsun, bütün insanların lâneti olur veya olsun. (*Lâ yukbelü minhu yevme'l-kıyâmeti sarfun ve lâ adlün*) Allahu Teàlâ Hazretleri onun kıyamet gününde farz ibadetini, nafile ibadetini kabul etmez veya etmesin!"

Veya dememim sebebi şu: Arapça'da bu cümleler dua makamında da olur, dua olarak da kullanılır; ihbarî de olur, bir şeyi haber vermek mânasına da olur. Haber vermek mânasına olursa:

"—Aman ashabıma sövmeyin, çünkü kim ashabıma söverse Allah'ın lânetine uğrar, meleklerin lânetine uğrar, bütün insanların lânetine uğrar. Kıyamet gününde de Allah böyle bir kimsenin farzını, nafilesini, ibadetini taatini kabul etmeyecektir, onun için yapmayın!" demek olabilir.

Veyahut, Efendimiz ashabına dil uzatacak insanlara çok kızdığı için şöyle buyurmuş olabilir, mâna öyle de olabilir:

"—Benim ashabıma sövmeyin, dil uzatmayın! Kim benim ashabıma dil uzatırsa benim bu nasihatimi dinlemeyip beni kıracak şekilde böyle yaparsa; Allah'ın lâneti de onun üzerine olsun, meleklerin lâneti de onun üzerine olsun, bütün insanların lâneti de o herifin üzerine olsun ve Allah onun kıyamet gününde yaptığı öteki ibadetleri de, farzını nafilesini, ibadetini taatini de kabul etmesin!" demiş de olabilir.

Her ne suretle olursa olsun, ikisi de fenaların fenasıdır!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[10]

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ ، بِأَيِّهِمْ اِقْتَدَيْتُمْ ، اِهْتَدَيْتُمْ (ق. والديلمي عن ابن عباس ؛ عبد بن حميد عن ابن عمر)

(*Ashàbî ke'n-nücûm*) "Benim ashabım yıldızlar gibidir. (*Bieyyihim iktedeytüm, ihdeteytüm*) Hangisine uyarsanız hak yolu bulursunuz."

---

[10] İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.137, no:594; Câbir RA'dan. *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.147, no:381; *Hulâsatü'l-Bedri'l-Münîr*, c.2, s.431, no: 2868.

İnsan hangisine uyarsa, ondan İslâm'ın güzelliğini öğrenir.

Ashaba sövmeyelim! Ashâb-ı kirâm arasındaki ihtilafları bizim büyüklerimiz şöyle izah etmişlerdir:

Aralarında ihtilaf oldu, karşı karşıya geldiler, çatışmalar çekişmeler oldu. Bu, içtihat farkındandır. İçtihat; kanaat ve hüküm verme, düşünce tarzı, muhakeme tarzındaki ihtilaftan dolayıdır. O, şunun daha hayırlı olduğunu sandı öyle yaptı; bu, bunun daha hayırlı olduğunu sandı öyle yaptı. Ama;

"—Müctehid, bir karar veren, bir hüküm ortaya koyan kimse isabet ederse iki misli ecir alır. Hata ederse, Allah rızasını düşünerek doğruyu bulmak için bunu yaptığından yine bir ecir alır." diye hadîs-i şeriflerden biliyoruz.

Bunların hepsi sevaptadır. Biz onların adlarını dilimize dolamak suretiyle kendimiz günaha girmeyelim. Onlar paçayı kurtarırlar, her ikisi de cennete girer, biz kalırız. Çünkü onlar ictihad farkından öyle yapmışlardır.

Büyüklerimiz yine demişlerdir ki; Allah'a çok şükür ki biz onların zamanında yaşayıp da bir tarafta olmadık. Öbür tarafa kılıç sallamadık, harplerine katılmadık.

Birisi; "Madem Allah bizim elimizi, kılıcımızı onların kanlarına bulaştırtmadı, çok şükür. Şimdi niye dilimizi bulaştıralım?" diyor. O da güzel bir sözdür.

Ashâb-ı kirâm (*rıdvanu'llàhi teàlâ aleyhim ecmaîn*) hepsi Efendimiz'in sohbetine ermiş bahtiyarlardır. Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:[11]

---

[11] İbn-i Hacer, *Tahlîsu'l-Hayr*, c.IV, s.204, no:2130; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Lafız farkıyla: Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.938, no:2509; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1962, no:2533; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.695, no:3859; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.378, no:3594; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.205, no:7222; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.180, no:1777; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.122, no:20174; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.126; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîàb*, c.I, s.4; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.52; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.187; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IL, s.52; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.500, no:2221; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.426, no:19833; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.212, no:7229; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.535, no:5988; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.212, no:526; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32410; Umran ibn-i Husayn RA'dan.

خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ (خ. م. ت. حم. حب. ق . حل. خط. كر. عن ابن مسعود ؛ ت. حم. حب. ك. طب. ش . عن عمران بن حصين ؛ ت. عن عمر ؛ حم . حب . طب . ش. طح . حل. عن نعمان بن بشير ؛ ك. طب. ش. وعبد بن حميد عن جعدة بن هبيرة ؛ طس. عن أبي هريرة)

(*Hayru'l-kurûni karnî*) "Çağların en hayırlısı benim çağımdır. Zamanların, çağların en hayırlısı benim zamanımdır. (*Sümme'llezîne yelûnehüm*) Benim çağımda yaşayan insanlardan sonra, hemen onun arkasından gelenlerin zamanıdır. (*Sümme'llezîne yelûnehüm*) Sonra, onların arkasından gelenlerin zamanıdır."

(*Hayru'l-kurûni karnî*) "En kıymetli devir, devre benim devremdir." dediği için onlar Asr-ı Saadet'in arslanları olduğu için hepsi başımızın tacıdır.

"—Aralarındaki ihtilaflar…"

Allah bilir, biz edebimizi muhafaza ederiz. Peygamber Efendimiz hadîs-i şeriflerinde; "Benim ashabımın adını, işini dilinize dolayıp beni ezalandırmayın!" dediği için biz onlara dil

---

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.549, no:2303; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.220, no:352; Hz. Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.IV, s.267, no:18374; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.121, no:6727; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.27, no:1122; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32413; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.152, no:5673; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.125; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.940, no:1036; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.211, no:4871; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.285, no:2187; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.404, no:32408; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.148, no:383; Şeybânî, *el-Âhad ve'l-Mesânî,* c.II, s.47, no:726; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.180; Ca'de ibn-i Hübeyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.335, no:5475; Ebû Hüreyre RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.245, no:1265; RE. 280/5.

uzatmayalım, lanet etmeyelim, sövmeyelim, ileri geri konuşmayalım.

Hatta İslâm tarihini anlatırken —İslâm tarihini anlatmak çok zordur— bunu o tarzda anlatalım ki, bir tarafı öbür tarafa üstün tutup da insanlarda yanlış fikirler meydana getirmeyelim. Zor bir iş!

d. Geceye, Gündüze Sövmeyin!

Efendimiz Câbir RA'dan rivayet edilmiş olduğuna göre buyurmuş ki:[12]

لاَ تَسُبُّوا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ، وَلاَ الشَّمْسَ ، وَلاَ الْقَمَرَ ، وَلاَ الرِّيَاحَ ، فَإِنَّهَا رَحْمَةٌ لِقَوْمٍ ، وَعَذَابٌ لآخِرِينَ (ابن مردويه عن جابر)

RE. 473/9 (*Lâ tesubbü'l-leyle ve'n-nehâre, ve lâ şemse ve lâ kamer, ve le'r-riyâhe; feinnehâ rahmetün li-kavmin, ve azâbün li-âharîne.*)

(*Lâ tesubbü'l-leyle ve'n-nehâre, ve lâ şemse ve lâ kamer, ve le'r-riyâhe*) "Geceye, gündüze, güneşe, aya, rüzgârlara sövmeyin!"

"—Allah kahretsin bu geceyi, işte bugün işte başıma şöyle uğursuzluklar geldi, şu güneş de şöyledir böyledir, şu ay da şöyledir böyledir…"

Öyle şey yok!

"Aya güneşe, geceye gündüze, rüzgâra sövmeyin! (*Rahmetün li-kavmin, ve azâbün li-âharîne*) Çünkü bunların varlıkları bir kavim için rahmettir; başkası için azap olur!"

Onlar Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin mânevî askerleridir. Hepsi hâki elbise giyip de manevra kıyafetiyle, rütbesiyle çıkacak değil de onlar da öyle bir Allah'ın askeridir; Allah dilediğini onunla terbiye

---

[12] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.70, no:4698; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.138, no:2194; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.10, no:7287; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.84, no:2797; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.137, no:13001; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XVI, s.158, no:16473.

eder! Dilediğini rüzgârla terbiye eder, dilediğini güneşte kurutur, dilediğini ayda yürütür… Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin varlıklarıdır, yaratıklarıdır; onlara sövmemek, edebî muhafaza etmek lazım geliyor.

e. Rızık İçin Telaşlanmayın!

Hadîs-i şerif İbn-i Hibban'da, Hàkim'in *Müstedrek*'inde, Beyhakî'de, Ebû Nuaym'ın *Hilyetü'l-Evliyâ*'sında Câbir RA'dan rivayet edilmiş bir hadîs-i şeriftir. Efendimiz'in bir nasihati ki çok önemli:[13]

لاَ تَسْتَبْطِئُوا الرِّزْقَ ، فَإِنَّهُ لَمْ يَكُنْ عَبْدٌ لِيَمُوتَ ، حَتَّى يَبْلُغَهُ آخِرُ

رِزْقٍ ، هُوَ لَهُ فَاتَّقُوا اللهَ وَأَجْمِلُوا فِى أَخْذِ الْحَلاَلِ ، وَتَرْكِ الْحَرَامِ

(خز. حب. ك. حل. ق. ض. عن جابر)

RE. 473/10 (*Lâ testebtiu'r-rizka, feinnehû lem yekûn abdün li-yemûtü, hattâ yebluğahû âhiru rizkın hüve lehû, fe'tteku'llàhe ve ecmilû fî ahzi'l-halâli, ve terki'l-harâm.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

(*Lâ testebtiu'r-rizka*) "Rızkım gecikti diye onu gecikmiş saymaktan korunun, böyle düşünmeyin!"

"—Ya hani nerede benim rızkım? Hani Allah rızkımı gönderecekti, gelmedi…" gibi acelecilik, acullük yapmayın! "Olmuyor, gelmiyor…" filân gibi bir düşünceye düşmeyin!

Efendimiz'in bu cümlesine çok dikkat edin:

(*Feinnehû lem yekûn abdün li-yemûtü, hattâ yebluğahû âhiru rizkın hüve lehû*) "Çünkü Allah ona, nasip etmiş olduğu en son rızkı ona göndermeden hiçbir kul ölecek değildir, ölmesi mümkün

---

[13] İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.32, no:3239; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.4, no:2134; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.38, no:9074; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.67, no:1186; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.264, no:10184; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.156; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.186, no:1152; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.36, no:9288; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.162, no:16487.

değildir, o kulun ölmesi mümkün değil!"
"—Allah ona o rızkı yazmış mı?"
"—Yazmış."
"—O rızık Yemen'de mi?"
"—Yemen'de.
"—Fizan'da mı?
"—Fizan'da…"
"—Hint'de mi?"
"—Hint'de…"
"—Çin'de mi?"
"—Çin'de…"
"—Amerika'da mı?"
"—Amerika'da…"
"—Kutupta mı?
"—Kutupta…"
Nerede olursa olsun! Kutuptan da morina balık yağı filan geliyor; oradan da gelebilir, belli olmaz.
"—O yazılmış mı?"
"—Yazılmış..."
O rızık gelmeden ölmezsin! O gelecek, o gırtlağından geçecek, çare yok! Onun için, "Öyle geç kaldı da, şöyle oldu da, aç kaldım da, açık kaldım da…" deme!

SAS Efendimiz:
"—Edepsizliği bırak, acelecilik yapma!" diyor.
Arkasından buyuruyor ki:
(*Fe'tteku'llàhe*) "Allah'tan korkun, (*ve ecmilû fi't-talebi ahzi'l-halâli*) ve helal kazançta güzel davranın! (*Ve terki'l-harâm*) Haramı terk etmekte itina gösterin!"
İnsanlar 'Aç kalacağım!' diye korkusundan hırsızlık yapar. Rızkını haramdan kazanır.
"—Aç kalacağım, hanım hasta, çocuk küçük, süt ister, ekmek ister, et ister…"
Memur rüşvet alır:
"—Ne yapayım, çocuklar açlıktan ölsün mü?"
Ölmez, ölmez ama o anlamaz. O rızkını sanıyor ki ille haramı almayınca olmayacak! İlle o haramı alması lazım!
"—Parasız kaldım, akşama rızık yok!" sanıyor.

Halbuki öyle değil! O rızık, ona yazılmış olan rızık gelecek ama iki kapıdan geçer; ya şu kapıdan geçer, ya şu kapıdan… Birisi helâl kapısıdır, birisi haram kapısıdır. O rızkı helâlden geçirip alırsa, tamam âfiyet olsun; yer, kâr eder. Harama el uzatırsa, yine rızkından fazlası gelmez, ancak kendisine yazılmış olan rızık gelir ama haramdan geldiği için yandı. Artık bir de onun vebali, hesabı ile uğraşıp durur.

"—Aç kaldım açık kaldım, kirayı ödeyemedim, çoluk çocuk hasta oldu." diye hiç korkmayın!

Öyle şey yok, rızkın sana gelecek! Helâlinden kazanmaya bak, haram oldu mu reddet:

"—Yok, ben böyle şey istemem, al bu rüşvet senin başına çalınsın, bir daha da böyle bir şey teklif etme!" de.

Bizim mühendis arkadaşlarımızdan bir tanesi belediyede ruhsat veren imar işlerinde vazifeliymiş. Adamın birisi gelmiş, demiş ki:

"—İşte benim falanca yerde kat ruhsatım var, aylardır uğraşıyorum olmuyor, perişan oldum; işçilerim, malzemem, çimentolarım donacak… Ne olur şunu yap!"

O da oraya yeni tayin olmuş:

"—Pekiyi, olur, benim göreceğim işlerden birisi bu!" demiş.

Bir araba tutmuşlar, herhalde inşaatın başına gitmiş, inşaat ruhsatı mı verecek ne verecekse, bakmış hepsi usule uygun.

"—Ya bunun aylarca bekleyecek bir şeyi yokmuş, her şey normal. Tamam, evrakını imzalıyorum, bu iş olur." demiş.

Onu imzalamış, arabanın içine girmişler. Adam ezile büzüle:

"—Memur bey, Allah sizden razı olsun! Ben aylardır uğraşa uğraşa, gel git, gel git, gel git bir türlü bu işi çıkartamıyordum, siz hemen bir gelişte şıp diye hallettiniz. Şu bizim âcizâne hediyemiz olsun." diye bir zarf uzatmış şöyle cebine doğru…

"—Dur! Ne oluyor? Koy onu cebine!" demiş.

Şoförüne de:

"—Arabayı kenara çek!" demiş.

Adam bu sefer korkmuş:

"—Be hey adam, ben senden bu işi yapacağım diye para istedim mi?" demiş.

“—İstemedin…”

“—Ne diye vermeye kalkıyorsun? İşte işini yaptım, imzayı da attım, ne diye bana bu parayı çıkartıp vermeye kalkıyorsun? Ne diye huy bozuyorsun, ne diye memuru rüşvete alıştırıyorsun? Ben senden bir şey istedim mi? Uygunsa yapayım diye işe baktım, uygun olmasaydı zaten parayı verseydin de yapmazdım, uygun olduğu için yaptım. Sok cebine, bir daha da kimseye rüşvet verme, günahtır haramdır!” demiş.

Allah böyle memurları arttırsın. Biz bunlardan kâr ederiz. Biz dindardan kâr ederiz, İslâm’dan kâr ederiz ama anlayana! Ama bir yerde bir rüşvetçi şebekesi kurulmuşsa, o şebekenin içine de bir namuslu adam tayin olmuşsa, onun canına okurlar. Onun cıncığını çıkartırlar. O rüşvet almıyor diye, bizim çark dönmez oldu diye, o adama ne iftiralar atarlar. Kötüler çoğaldı mı da böyle olur iş!

Allah kötüleri çoğalttırmasın... İyileri çoğalttırsın, her işimiz hayra iyiliğe gitsin…

Rızık talebinde nasıl olacaksınız?

Helali talep edeceksiniz. Harama “Hayır!” diyeceksiniz. Babayiğit olacaksınız, mert olacaksınız. Öyle olur olmaz her şeyden gevşemeyeceksiniz. Mum gibi erimeyeceksiniz. Paranın sıcaklığını görünce yamulmayacaksınız.

“—Evelallah çocuğumun, hanımımın gırtlağına ben haram lokma sokturmadım, bundan sonra da sokturmam. Hamallık yaparım, odun taşırım, işçilik yaparım, taş kırarım; haram lokma yedirmem!” diyeceksiniz.

Hanımlar! Siz de diyeceksiniz ki:

“—Efendi, ben senden kürk istemem, ipek istemem, yüzük istemem, pırlanta istemem, ben senden bir tek şey istiyorum: Eve helâl lokma getir! Haram istemiyorum. Bu çocukları haramla beslemeyelim. Ne olur efendi; alnının teriyle çalış, parayı hak et de gel!”

Fazla fazla şeyler isteyip de erkekleri haramlara zorlamayın!

“—Komşunun kürkü var, ben de isterim!”

“—Yahu o beş yüz bin lira, ben onu nereden ödeyeyim?”

“—Vizon kürk, hafif gayet güzel…”

“—Ödeyemem…”

“—Bak pırlantası var, işte yüzüğü…”

Ne olacak, karın mı doyuruyor?

Pırlanta taşlarının nereden çıktığını bilseniz: Ekseriyetle Güney Afrika'dan çıkıyor. Orada madenlerde zencileri öldürüyorlar, öldürüyorlar… O pırlantalar çıkıyor; ondan sonra sen onu parmağına takıyorsun! O kadar da para etmez de, elden ele dolaşa dolaşa dolaşa o artık büyük para ediyor. Sen veriyorsun 500 bin lira, ötekisi veriyor 700 bin lira, ötekisi veriyor bir buçuk milyon lira; daha büyüğünü taktım, daha pırıltılısını taktım diye parmaklarını da göstere göstere fiyaka yapıyorlar, ama aslında zulmü desteklemiş oluyorlar. Ben olsam takmam!

Kadınlar o babayiğitliği gösterebilir mi bilmiyorum ama ben olsam takmam! Onun nereden çıktığını bildiğim için ben takamam!

Bizim memlekette elmas çıkmıyor, bunu bilin! Çıkarılan yerde de —bu paralı bir şey olduğundan— ne kadar gangster mafya varsa oraya dikilmiştir, işte oradan çıkıyor. Sizin anlayacağınız; insanların kanıyla, ekmeğiyle, kemiğiyle çıkıyor.

"—Takmayıveririm! Altın bir yüzük takarım, bizim memlekette altın var, onda çok kavga yok! Altın yüzük takarım. Sade giyiniveririm, ne olacak? Allah sevsin daha iyi!" demeliyiz.

Muhterem kardeşlerim!

Üzerimizde müslüman olmanın eseri biraz görünmeli!

Müslüman bir kadın, başka bir kadından biraz farklı olmalı; sade olmalı, fedakâr olmalı; davranışları, tercihleri farklı olmalı. Müslüman bir erkek, biraz farklı olmalı… Müslüman bir memur, ötekisinden farklı olmalı… Müslüman bir asker, farklı olmalı…

Oluyor da zaten! Kıbrıs'a giderken;

"—Çok kimseye nasip olmayan bir fırsat bana nasip oldu, inşaallah şehid olmaya gidiyorum. Benden sonra çocuklarıma iyi bakın!" diye mektup yazmış, böyle olur.

Ama kâfir, inançsız;

"—Ya Allah Allah, ben öleceğim de başkaları mı yaşayacak, bana ne…" der, başkası öyle der.

Onun için iman askerimize de yarar; İslâm ve iman, memurumuza da yarar, devletimize de yarar, milletimize de yarar… Anlayana!

Anlamayan bağırır, çağırır durur.

Mecmuada başörtülü hanımlara çatmış. Baskısı pırıl pırıl iki tane üç tane mecmua çatmış, yüklenmiş de yüklenmiş! İrtica geliyor, filan diye çatmış. Tamam, sayfaları çeviriyorum çünkü bize laf atıyor ya ben okumak zorundayım, onu okudum. Sayfaları çeviriyorum; beş-altı, sekiz-on sayfa çeşit çeşit kürk reklamları!

Yine çeviriyorum: Homoseksüel bir kadının hayat hikayesi. Cinsî sapık bir kadını ballandıra ballandıra anlatıyor. Öyle ballandırıyor ki bazı okuyanlar —Allah etmesin— sanki, "Ben de öyle olsam…" diyecek, öyle ballandırıyor. 3-4 tane resmini koymuş. Homoseksüel kadın; kadın kadına cinsî sapık…

Utanmıyor, arlanmıyor, onun reklamını yapıyor, onun röportajını, onun resimlerini neşrediyor; bizim başörtümüze kızıyor! Bu akıl mı, insaf mı?

Ya sen bu kadar hürriyet seversen, bu kadar vicdanın genişse, havsalan genişse, çemberin, dairen bu kadar genişse bu kadıncağızın da başörtüsüne bir şey deme! Çünkü imanından dolayı yapıyor. Sen öbür tarafta homoseksüel bir kadına hürriyet temenni ederken, tanırken onu ballandıra ballandıra anlatırken, fahişeyi, kötüyü överek anlatırken buna yüklenirsen; bunun teraziyle, insafla bir alâkası kalmıyor!

Kantarı kırdın sen, ortalığı mahvettin! Ne kantarın topuzu kaldı, ne terazinin kefesi kaldı, ne zinciri kaldı, ne ibresi kaldı… Ne hürriyet kaldı, ne insaf kaldı, ne medeniyet kaldı, ne insan hakları kaldı…

f. Duvarlara Örtü Örtmeyin!

İbn-i Abbas RA'dan Ebû Davud Rh.A kitabında kaydetmiş. SAS Efendimiz buyuruyor ki:[14]

لاَ تَسْتُرُوا الجُدُرَ ؛ وَمَنْ نَظَرَ فِي كِتَابِ أَخِيهِ بِغَيْرِ إِذْنِهِ ، فَإِنَّمَا يَنْظُرُ فِي النَّارِ ؛ وَسَلُوا اللهَ بِبُطُونِ أَكُفِّكُمْ ، وَلاَ تَسْأَلُوهُ بِظُهُورِهَا ؛ فَإِذَا فَرَغْتُمْ ، فَامْسَحُوا بِهَا وُجُوهَكُمْ (د. وضعفه عن ابن عباس)

RE. 473/11 (*Lâ testuru'l-cüdura; ve men nazara fî kitâbi ehîhi bi-gayri iznihî, feinnemâ yenzuru fi'n-nâr; ve selu'llàhe bi-butûni eküffiküm, ve lâ tes'elûhû bi-zuhûrihâ, feizâ ferağtüm fe'msehû bihâ vücûheküm.*)

(*Lâ testuru'l-cüdura*) "Duvarları örtmeyiniz!"

Yatağın üstünü örteriz, somyanın üstünü örteriz, karyolanın üstünü örteriz, anladık; duvarı neden örtüyoruz?

Süs olsun diye! Geyikli bir subaşı manzarası, bir halı asıyoruz veyahut bilmem çıplak kızlar tüllere sarılmışlar, oralarda geziyorlar, sular akıyor, kuşlar cıvıl cıvıl duvarı süslesin diye manzaralar…Efendimiz buyuruyor ki:

(*Lâ testuru'l-cüdura*) "Bu, duvarların fonksiyonuna bir şey katmıyor. Duvarları böyle örtülerle örtmeyin!"

Bizim bugünkü tabirle;

---

[14] Ebu Davud, *Sünen*, c.IV, s.284, no:1270; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.225, no:675; Ukayli, *Duafa*, c.IX, s.138, no:2138; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.LV, s.133, no:11641; Mizzi, *Tehzibü'l-Kemal*, c.XXXV, s.88; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.40, no:43844; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.163, no:16489.

“—Duvarlara halıları asmayın!” demek.

İsraf. Öbür tarafta açıkta kalmaktan hasta olan müslümanlar varken, açlıktan ölenler varken bu israf, lüzumsuz.

“—Duvarları örtmeyin!”

Hadîs-i şerifte bir tavsiyesi bu.

“—Doğru mu, yanlış mı?”

Efendimiz israfı sevmiyor. İsrafı sevmediği için de yapmıyor.

Sonra içinde resim olan eve melek girmez! Evine melek girmemesini ister misin; yoksa, “Ben görsem de görmesem de melekler dolaşsın.” diye mi tercih edersin?

O zaman resimleri kaldıracaksın! Çünkü:

“—İçinde suret olan ve köpek olan eve melek girmez!” diye hadîs-i şeriften biliyoruz.

Binâen aleyh, bir kere o resimler olmayacak. Sonra duvarı resimsiz halıyla bile örtmeye lüzum yok; “Duvarları örtmeyin!” diyor.

Sonra buyurmuş ki:

(*Ve men nazara fî kitâbi ehîhi, bi-gayri iznihî*) “Kim arkadaşının mektubuna onun izni olmadan bakarsa, (*feinnemâ yenzuru fi’n-nâr*) sanki ateşe bakmış, cehenneme bakmış gibi olur!”

Bakın ne kadar güzel bir edep! Dinimiz, Peygamber Efendimiz SAS bin dört yüz küsur yıl önce, çöllerde, medeniyet diyarlarında değil mahrumiyet diyarlarında, elektriğin, suyun, şunun bunun kıt olduğu, gıdanın kıt olduğu yerlerde ne buyuruyor:

“—Başkasının mektubuna bakma!”

Şahıs haklarına hürmet, onların mahremiyetine riayet ne kadar ince bir edeptir. Birisine birisinden mektup gelir, ötekisi gelir; arkasından boynunu uzatır, bakar:

“—Kimden geldi?”

“—Sana ne!”

“—İçinde ne yazıyor?”

“—Sana ne!”

Onunla ilgili bir şey… Başkasının mektubu açılmaz. Açılırsa işte bak ne oluyor; bakılırsa sadece cehenneme bakmış gibi olur!

(*İnnemâ*) “Ancak ve sadece” demek. (*İnnemâ yenzuru fi’n-nâr*) “Sadece cehenneme bakmış olur, başka bir şeye bakmış olmaz!”

“—Sanki” değil, “sadece cehenneme bakmış olur.” Onun için mahremiyete dikkat edin!

“—İnsan izinsiz bir eve girerse, ne olur?”

“—Giremez!”

“—İzinsiz bir evin açık olan camından kapısından içeri bakarsa, ne olur?”

“—Bakamaz! Yağmacı gibi olur, hırsız gibi olur!”

Biz müslümanlar başkasının evine, camından, kapısından dahi bakamayız. İçeri girmek şöyle dursun, kapısından içeriye bakamayız. Bakmamamız lazım! Hadîs-i şerifteki terbiye böyledir.

“—Bir davete izinsiz gitse ne olur?”

“—Hırsız olarak gider, yağmacı olarak döner!”

İslâm böyle! İslâm’ın edepleri son derece incedir. Bu kaideler, daha insanların medeniyetten haberi olmadığı zamanlarda konulmuştur. Peygamber Efendimiz bize âdabın her çeşidini, incesini, hassasını öğretmiştir. Ne mutlu Peygamber Efendimiz’e has ümmet olana!

(*Ve selu’llàhe bi-butûni eküffiküm*) “Dua ederken, ellerinizin içini yukarıya doğru açıp, Allah’tan isteyiniz.” diyor Peygamber Efendimiz.

“—Hani biz dua ederken ellerimizin içini yukarıya doğru açıyoruz, ama bunu bize kim öğretmiş?”

“—Peygamber Efendimiz!”

Çünkü, çeşit çeşit dua etme şekilleri var. Hristiyanlar iki elini birbirine yapıştırıyor, çenesi hizasına getiriyor, öyle dua ediyor. Kimisi şöyle dua ediyor kimisi başka türlü dua ediyor. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde buyuruyor ki:

“—Allah’tan, elinizi açıp isteyin. Göğsü hizasında avuçları yukarıya doğru açıp öyle isteyin! (*Ve lâ tes’elûhû bi-zuhûrihâ*) Sırtını döndürüp istemeyin!”

Ellerin sırtını döndürüp istemek, başka hadîs-i şeriflerden öğrendiğimize göre, ancak şerli şeylerin def’ini istediğimiz zaman yapılır:

“—Yâ Rabbi! Beni şu şerlerden koru…” dediğin zaman, o zaman el aşağı döndürülür. İyi şeyler Allah’tan talep edildiği, nimetler, rahmetler talep edildiği zaman yukarı açılır.

(*Feizâ ferağtüm fe'msehû bihâ vücûheküm*) "Dua bittikten sonra da ellerinizle yüzünüze mesh edin, ellerinizi yüzünüze sürün!" de Peygamber Efendimiz'in tavsiyesidir.

"—Duanız bittikten sonra ellerinizi yüzünüze sürün!" diyor.

Efendimiz'in, duanın yapılış şekli ile ilgili talimleridir. Efendimiz bize duasından namazına niyazına, her şeyine kadar ne varsa hepsini talim eylemiştir.

Sonra buyurmuş ki:[15]

بُعِثْتُ لأُتَمِّمَ مَكَارِمَ الأَخْلاَقِ (ك. ق. عن أبي هريرة)

(*Buistü li-ütemmime mekârime'l-ahlâki*) "Ben ahlâkın en güzelini tamamlayayım, size öğreteyim diye peygamber gönderildim!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, o edepleri öğrenip hayatımızı öyle ârifâne, zârifâne geçirenlerden olmaya muvaffak eylesin...

Fâtiha-yı şerife mea'l-besmele!

16. 11. 1986 – İskenderpaşa Camii

---

[15] Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.670, no:4221; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.191, no:20571; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.192, no:1165; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.122, no:276; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.904, no:1609; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.381, no:8939; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.104, no:273; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.230, no:7977; İbn-i Sa'd, Tabakàtü'l-Kübrâ, c.I, s.192; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.188, no:835; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIX, s.252; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.324, no:31773; Zeyd ibn-i Eslem RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.33, no:5217 ve c.XI, s.559, no:31969; *Keşfü'l-Hafâ*,c.I, s.243, no:638 ve s.339, no:916.

03. MÜSLÜMANIN SELÂMLAŞMASI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l-haseneti muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...
Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تُسَلِّموا تَسْلِيمَ اليَهُودِ وَالنَّصارَى ، فَإِنَّ تَسْلِيمَهُمْ بِالأَكُفِّ ، وَالرُّؤُوسِ ، وَالإِشَارَةِ (الديلمى عن جابر)

RE. 474/1 (*Lâ tüsellimû teslîme'l-yehûdi ve'n-nasârâ, feinne teslîmehüm bi'l-eküffi, ve'r-ruûsi, ve'l-işâreti*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...
Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden bir demet *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis kitabının 474. sayfasından okuyup izah etmek istiyoruz.
Bu izahlara geçmeden önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişânesi olmak üzere, ruhuna hediye edilmek üzere; onun cümle âlinin, ashabının, etbâının, sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın ve hasseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-

u aliyyemizin ve bu beldede medfun bulunan enbiyâ, sahabe, tâbiînin;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ve cümle ashâb-ı hayrât u hasenâtın; kendisinden feyz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin, kitabını okuduğumuz Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hocamız'ın, bu kitaptaki hadislerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan alimlerin, râvilerin;

Uzaktan, yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere bu cami-i şerîfe gelip cem' olmuş olan siz muhterem kardeşlerimizin âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Yaşayan biz müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda, Peygamber SAS Efendimiz'in izinde yaşayıp, sàlih ameller işleyip, âhirete sevdiği razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, o mübareklere hediye edelim, öyle başlayalım!

…………………………

a. Yahudiler ve Hristiyanlar Gibi Selâm Vermeyin!

Sayfanın başındaki birinci hadis. Bu hadîs-i şerîf selâmlaşmakla ilgilidir ama ondan alacağımız pek çok dersler vardır.

Peygamber SAS Hazretleri, Câbir RA'ın rivayet ettiğine ve Deylemî'nin kitabına kaydettiğine göre, buyurmuşlar ki:[16]

لاَ تُسَلِّمُوا تَسْلِيمَ اليَهُودِ وَالنَّصارَى ، فَإِنَّ تَسْلِيمَهُمْ بِالأَكُفِّ ،

وَالرُؤُوسِ ، وَالإِشَارَةِ (الديلمى عن جابر)

RE. 474/1 (*Lâ tüsellimû teslîme'l-yehûdi ve'n-nasârâ, feinne teslîmehüm bi'l-eküffi, ve'r-ruûsi, ve'l-işâreti*)

---

[16] Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.92, no:10172; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.20, no:7323; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.118, no:25272.

(*Lâ tüsellimû teslîme'l-yehûdi ve'n-nasârâ*) "Yahudilerin ve nasranîlerin selâmlaşması gibi selâmlaşmayın! (*Feinne teslîmehüm*) Onların selâmlaşmaları, birbirlerine selâm vermeleri, (*bi'l-eküffi*) eller iledir. Ellerle işaret ederler, selâm verirler. (*Ve'r-ruûsi*) Başladır, baş sallayarak selâm verirler. (*Ve'l-işâreti*) Çeşitli işaretlerledir."

"—Siz öyle yapmayın!" buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Pekâlâ, başüstüne, Efendimiz ne buyurduysa yapacağız. Öyle selâm vermeyelim.

Nasıl selâm verelim?

Burada nasıl vereceğimiz belirtilmiyor. O çok bilindiği için burada Efendimiz SAS zikretmemiş.

Müslümanın müslümana selâmı, (*Es-selâmu aleyküm*)'dür. Bir kişi de olsa, (*Es-selâmu aleyküm*) demek daha uygun oluyor. Çünkü birisi (*Es-selâmu aleyke*) demiş de, Efendimiz buyurmuşlar ki:

"—Böyle selâm verme! Bu kabirdekilere verilen selâm tarzı gibidir."

"—Niye karşımda bir kişi varken, sizlere diye selâm veriyorum?

Sen o kişiyi bir kişi mi sanıyorsun? Senin gözünden perde kaldırılsa; bir kere iki omuzunda hafaza meleklerini göreceksin, sonra her ekleminde ayrı ayrı melekleri göreceksin, üç yüz altmış eklemine vazifeli üç yüz altmış tane meleği göreceksin! Etrafında, çevrende başka varlıkların olduğunu göreceksin. Onun için sen (*Es-selâmu aleyküm*) de.

Hz. Ali Efendimiz'den nakledilmiş, onun söylediği rivayet ediliyor, güzel bir sözü var. Diyor ki:

تَحْسَبُ أَنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ ،
وَفِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الأَكْبَرُ .

Tahsebü enneke cirmün sağîrun,
Ve fîke entiva'l-àlemü'l-ekberu.

"Sen kendini küçük bir şey mi sanıyorsun? Halbuki senin içine âlem-i ekber dürülmüş, küçültülmüş, katlanmış da yerleştirilmiş.

Sen âlem-i ekbere sahip bir yaratıksın. Allah senin içine ne âlemler yerleştirmiş!"

Yeni şairlerden birisi de hoşuma gider, okumuştum şiirlerinde, diyor ki:

Nasıl sığmış benim içim dışıma?
Baktıkça hayret ediyorum,
Dünyalar dar geliyor bakışıma,
İçimi seyrediyorum.

Şair böyle demiş. Güzel söylemiş doğrusu...

Öyle engin bir gönül âlemi var ki insanın içinde... Hatta bir hadis rivayet edilir ki:

Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki:

"—Ben yerlere göklere sığmam! Beni göklerim ve yerlerim istiab edemez. Ama mü'min kulumun gönlüne sığarım."

Öyle bir gönül vermiş Allah...

Selâmlaşmaya dönelim.

(*Es-selâmü aleyke*) "Sana selâm olsun." demeyeceğiz. (*Es-selâmü aleyküm*) "Size selâm olsun!" Böyle dersen, bir sevap alırsın.

Bu nasıl bir selâm?

Bu selâm ta cennete kadar giden bir selâm. Bu selâm senin öyle bildiğin "Günaydın, tünaydın!" gibi değil. Hatta, "Sabah-ı şerifler hayrolsun! Akşam-ı şerifler hayrolsun!" gibi değil. Bu selâm cennete kadar gider.

Neden? Cennetin bir adı selâm; *Dârus-selâm*. Yani cennetlik olmasını da temenni etmiş oluyorsun.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bir adı da *Selâm*... Haşr Şûresi'nin sonunda her sabah okuyoruz:

اَلْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلاَمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ

(الحشر:٢٣)

(*El-melikü'l-kuddûsü's-selâmü'l-mü'minü'l-müheyminü'l-azîzü'l-cebbâru'l-mütekebbir*.) [O, mülkün sahibidir, eksiklikten

münezzehtir, selâmet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üstündür, istediğini zorla yaptıran, büyüklükte eşi olmayandır.] (Haşr, 59/23)

Selâm; kullara selâmetlik ihsan eden.

Müslüman (*Es-selâmu aleyküm*) dediği zaman, karşısındakine neler temenni etmiş oluyor neler... O dünyadaki, “Günün aydın olsun… Günün hayırlı olsun… Sana en iyi dileklerimi sunuyorum.” demeye benzer mi?

Benzemez.

Herhangi bir selâmlaşmaya bizim husumetimiz olduğundan değil. Onlar küçücük kalıyor bu selâmın yanında. Nerede es-*Selâmu aleyküm* demenin insana sağladığı temenniler faydalar, nerede “Günün hayırlı olsun, tünaydın, günaydın...”

Onun bir kere hiç mânası yok; “Günaydın.” Gün aydın, tamam doğru, gayet basit bir şey. “Demir ağırdır.” der gibi, “Pamuk hafiftir.” der gibi, “Kar beyazdır.” der gibi... Gün aydın, tamam.

Tabii güneş çıktığı zaman ortalık aydınlanıyor. Bulut olsa bile yine biraz aydın. Ne oluyor, aydın olsun? Karanlık olsun. Bazen karanlık olmasını istiyoruz. İnsan; “Ah kaç gündür, kaç aydır, kaç haftadır yağmurlar yağmadı, o kara kara bulutlar gelse de şakır şakır bir yağmur yağsa da varsın ortalık birazcık kararsın ama şu toprak çatladı, şu mahsül biraz yağmur istiyor...” diyebilir. “Çok fazla güneş oldu, ısındım, yandım, derilerim soyuldu, biraz gölge olsun...” diyebilir. ‘Günaydın’ın düşünecek olursak çok büyük bir mânası, geniş bir mânası yok; aydın olmuş karanlık olmuş...

Ama (*Es-selâmü aleyküm*) dediğin zaman, karşındakine maddî mânevî her türlü selâmetliği dilemiş oluyorsun, onun için önemli.

Kur’ân-ı Kerîm’de de var:

سَلاَمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ (الرعد: ٢٤)

(*Selâmün aleyküm bimâ sabertüm feni’me ukbe’d-dâr*.) “Sabrettiğinize karşılık size selâm olsun! Dünya yurdunun sonu (cennet) ne güzeldir!” (Ra’d, 13/24)

Sonra Allah-u Teàlâ Hazretleri cennette,

سَلاَمٌ قَوْلاً مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ (يس:٥٨)

(*Selâmün kavlen min rabbin rahîm*) “Onlara merhametli Rabbin söylediği selâm vardır.” (Yâsin, 36/58)

O bize selâm verecek.

İnşaallah Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi, o selâmının izzetine erenlerden eylesin… Ne güzel!

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلاَمٌ (الأحزاب:٤٤)

(*Tahiyyetühüm yevme yelkavnehû selâm*) “Karşı karşıya geldikleri zaman, birbirlerine mukabeleleri, selâmlaşma tarzları *Es-selâmü aleyküm* demektir.” diye Kur’ân-ı Kerîm’de delilleri var, onun için biz *Es-selâmü aleyküm* diyoruz.

“—Canım Arab’ın selâmını bırak!”

Ya bu Arab’ın, Acem’in selâmı değil; Allah’ın selâmı!

“—Kitap kelimesi Türkçe mi, Arapça mı?”

Arapça…

Kitap kelimesini almışsın kullanıyorsun, ne oluyor? Kıyamet mi kopuyor? Başına dağlar mı devrildi? Karadeniz’de gemilerin mi battı? Ne olacak?

“—Mektup kelimesi Arapça mı, Türkçe mi?”

Arapça…

Kullanıyorsun, herkes kullanıyor. Ne olur bunu da kullanıversen?

“—Canım biz niye onlardan bir şey alalım?”

Bir şey almazsan, sen bir şey ver!

Cömertsin maşâallah, iyi güzel ama bu insanlar arasında alış veriş olur. Yedi asır beraber yaşamışız. Üstelik oralara da hâkim olmuşuz, Allah nasib etmiş, “Hadi siz iyi kullarsınız...” diye Allah bize oraların bekçiliğini de vermiş. *Hâdimü’l-Haremeyni’ş-Şerîfeyn* olmuşuz. Allah bizim idaremize iki mübarek harem mıntıkasının hizmetkârlığı şerefini vermiş, sonra almış.

Yine versin. Dileriz, temenni ederiz ki yine ihsan eylesin. Pasaportsuz, vizesiz inşaallah kalkalım gidelim...

“—Neredeydin bu hafta?”

“—Eh işte, arabama atladım da umre yapıverdim geldim.”

Ne güzel olur.

Gitmek istiyorsun, “Şimdi vize mevsimi değil, umre zamanı değil!” diye vize vermiyor.

“—Ya biraz, iki aycık kalıvereyim orada?”

“—Yok, bir aydan fazla kalamazsın!”

“—E biraz da şu tarafa gideyim?”

“—Yoo, oraya gidemezsin!”

Allah bütün bu zorlukları kaldırsın…

(*Es-selâmü aleyküm*) diyene, (*Ve aleyküm selâm*) dersen, on sevap veriliyor. (*Ve aleyküm selâm ve rahmetu'llah*) dersen, bir kat daha sevap ekleniyor, yirmi sevap veriliyor. Bir de Allah'ın bereketini eklersen; (*Ve aleyküm selâm ve rahmetu'llahi ve berekâtühû*) dersen, otuz sevap almış oluyorsun. Ne güzel...

“—Günaydın” desen bir şey olmayacak, “Tünaydın” desen bir şey olmayacak, ama (*Es-selâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû*) dediğin zaman otuz tane sevap kazanacaksın. Oh çok

şükür, kısa günün bereketi, fena bir şey değil.

Abdullah ibn-i Ömer RA, sahabenin içinde alimliği ile tanınmış bir kimse. Dört Abdullah var ki şöhretli, *Abâdile-i Erbaa* demişler. Birisi de Hz. Ömer'in oğlu Hz. Abdullah. Çok kıymetli bir insan. Arkadaşlarından birisine demiş ki:

"—Kalk, çarşıya gidelim!"

O da gözüne gözüne bakıyor, diyor ki:

"—Ey Ömer'in oğlu, ben senin huyunu bilirim; sen çarşıyı pazarı sevmesin. Seni tanıyorum. Çünkü orada yalan yere yemin edilir, eksik tartılır, hile yapılır, aldatılır, şeytanın çokça dolaştığı yerdir. Dünya hırsı, para, kazanç hırsı, orada aldatmaca çok olur. Söyle bakalım, sen neden çarşıya gitmek istiyorsun? Gel bana bu işin iç yüzünü söyle."

Sıkıştırınca diyor ki:

"—Orada insanlar fazladır, selâm veririz sevap kazanırız."

Sokakta dolaşsa kenarda köşede insan az olacak ama, çarşıya gidince selâm vereceği insan çok olacak. Ne düşüyor; çarşıda mânevî ticaret düşünüyor. "*Es-selâmü aleyküm... Es-selâmü aleyküm... Es-selâmü aleyküm...*" diyecek, her birinden alacak sevapları, on yirmi, otuz neyse, sevap kazanacağım diye düşüyor. "Çarşıya gidelim, kalabalık orada fazla, selâm veririz sevap kazanırız." diyor.

Böyle mantık gördünüz mü hiç?

İşte bizim de böyle olmamız lazım. Sevabın nerede çok olduğunu düşünüp onu yapmamız gerekiyor.

O bakımdan bu işte taassuba lüzum yok.

"—Efendim filanca ibrik, falanca leğen şu kadar bin liraya satılmış; hem de eğri büğrü, hem de kalayı da gitmiş, kızılı çıkmış. Niye bu kadar fazla pahalı?"

Ya buna antika derler. Antika olduğundan pahalı. İbriğin antikası kıymetli oluyor da, sözün antikası kıymetli olmaz mı?

Bunun da 1400 yıllık tarihi var. *Es-selâmü aleyküm* dediğin zaman antika bir söz söylemiş oluyorsun, kıymetli bir şey söylemiş oluyorsun. Niye onun antika kıymetine değer vermiyorsun?

Sonra bu selâm her yerde geçer. Pakistanlı birisine "Günaydın!" desen yüzüne bakar... Arap'a "Günaydın!" desen bakar. Ama *Es-*

selâmü aleyküm dedin mi, yüzüne bir tebessüm yayılır, *Aleyküm selâm* der. Çünkü bu selâm bir milyarlık İslâm âleminin her tarafında geçerli… Daha iyi değil mi? Akıl var mantık var. Materyalist, yani maddeci, kârcı kafayla düşünüyoruz; daha kârlı, niye tutmayalım?

"—Yine söyleme."

Haa anlaşıldı; senin düşmanlığın var. Şimdi anladım, bütün bu kadar şeylere rağmen hâlâ *Es-selâmü aleyküm* deme." anlaşıldı, senin içinde bir şeyler var. Senin kızgınlığın var, hıncın var, gazabın var, küskünlüğün var da ondan.

Ben öyle küsmekten, kızmaktan yana değilim. O da benim kardeşim, ötekisi de kardeşim. Bir kere Hz. Âdem AS hepimizin dedesi, aynı dedenin torunlarıyız, bir. Ondan sonra, aynı peygamberin ümmetiyiz, iki. Aynı kitaba bağlıyız. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi kardeş etmiş, üç.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ (الحجرات: ١٠)

(*İnneme'l-mü'minûne ihvetün*) "Müslümanlar sadece ve sadece birbirlerinin kardeşleridir." (Hucurat, 49/10)

Onun için küsmek, kızmak akıl, mantık dışıdır.

Eskiden korkuyordum. Bir yere gidiyorum mesela, *Es-selâmü aleyküm* diyorum, dönüp bakıyor yüzüme; "Günaydın!" diyor. Yani "Bana böyle selâm verme, canına okurum senin! Bir daha görmeyeyim, ayağını kırarım!.." "Günaydın!" diyor. Ben de gittiğimiz muhitlerden korkuyordum...

Bazen de oluyor; bir doktorun yanına, eczacının yanına, şuraya buraya giriyorum, "Hayırlı günler, hayırlı işler..." diyorum, adam yüzüme bakıyor; *Ve aleyküm selâm* diyor. Bu sefer de tersine... Yani insanlara bir türlü yaranamadık... O da bana demek istiyor ki;

"—Ya hoca efendi, sakalın var, belli ki dindar insansın, ne diye başka eveleyip geveleyip duruyorsun? Dosdoğru söylesene, dosdoğru *Es-selâmü aleyküm* desene..."

O bakımdan karşımızdakini müslüman biliyorsak, *Es-selâmü aleyküm* diyelim.

Gelelim bu hadîs-i şerîfin öbür tarafına... Birçok yönü var ya işin, birçok hikmetleri var ya...

Peygamber SAS Efendimiz yahudinin ve hıristiyanın selâmıyla bile selâmlanmamızı, selâmlaşmamızı istemiyor. Bundan bir ders çıkmıyor mu?

"—Onları taklit etmeyin!" diyor.

"—Onların peşi sıra gitmeyin! Gelsin, onlar sizi taklit etsin."

"—Eğer Hz. Mûsa sağ olsaydı, gelir bana ümmet olurdu." diyor bir hadîs-i şerîfinde…

Büyük peygamber, *âmennâ ve saddaknâ*, tasdik ediyoruz, Kur'ân-ı Kerîm'de geçiyor. Ama şu zamanda yaşasaydı Peygamber Efendimiz'in ümmeti olurdu.

"—Ben bir peygambere tâbiyim, Hz. Mûsa'yı tutuyorum." devri geçti.

"—Ben filanca reisicumhuru tutuyorum, şimdikini kabul etmiyorum" diyebilir mi bir memur?

Bir paşa, bir general:

"—Efendim ben eski genelkurmay başkanını tutuyorum."

Yahu o emekli oldu, ne oluyorsun? Burada vazifen varsa sen şimdikine tâbi olmaya mecbursun. Orduda böyle, devlette böyle, cemiyette böyle.

“—Ben bu dükkânı tanıyorum, eskiden Hacı Nuri amcanın filanca dükkânıydı bu.”

Geçmiş ola... Allah rahmet eylesin, o öldü. O dükkânı şimdi ben devraldım, ben çalıştırıyorum. Dükkân değişti, yani el değiştirdi.

Makamlar da değişir, makamlara başka insanlar gelir. Şimdiki makam Peygamber SAS Efendimiz’in oturduğu nübüvvet makamı…

Ötekiler o devirlerde yaşadılar. Hz. Musa as benî İsrail’e peygamber gönderildi. Hz. İsa as da benî İsrail’e ve diğer kimselere, çevresindekilere peygamber gönderildi.

Bizim Peygamberimiz’in özelliği, hadîs-i şerîfte bildiriliyor ki; kâffe-i nâsa, yani bütün insanlara peygamber gönderildi. Ne bir Kenyalı, ne Burmalı, ne Taylandlı, ne Endonezyalı, ne Himalayalar’dan, ne Afrika’dan, ne Güney Amerika’dan, ne Kuzey Amerika’dan, ne Atlantik adalarından hiçbir yerden bir insan çıkıp da “Benim bu mıntıka onun nübüvvetinin sahası dışında...” diyemez.

Hatta Peygamber Efendimiz insanlara ve cinlere peygamber gönderildi, buyur bakalım; hem insanlara hem cinlere peygamber gönderildi.

O bakımdan bizim kendi örfümüz, âdetimiz, selâmlaşmamız, yemek yememiz, giyinmemiz, saç tıraşımız, sakal kıyafetimiz, bıyık durumumuz, yıkanmamız, tırnaklarımız, her şeyimiz kendimize mahsustur. Hani “Türk malı” diyoruz ya, damga vuruyoruz veyahut *Made in England* yazıyor, İngiliz malı veyahut *Made in United States of America*, Amerikan malı... Bizim bütün âdetlerimizin altında damgası İslâm damgasıdır.

Dediler ki;

“—Biz sen gelmeden önce yâ Resûlallah Nevruz’da bayram ediyorduk, Sonbaharda Mihrican’da bayram ediyorduk.”

Buyurdu ki Peygamber Efendimiz, mealen anlatıyorum:

“—Allah onların yerine size Ramazan ve Kurban Bayramlarını gönderdi.”

Onları bile değiştirdi. Onun için kendimize gelelim!

"—Acaba bizim dinimizde herhangi bir eksiklik var mı?"

Hayır! Hâşâ ve sümme hâşâ, hâşâ ve kellâ! Hiçbir eksiklik yok!

"—Efendim şu dinlerin hepsini birleştirsek de bu insanlar ayrı ayrı dinlerde olmasalar."

Çok güzel söyledin, ağzına sağlık. İslâm hepsini birleştirmiş. İslâm dininin içinde İbrâhim AS'ın nasihatleri de var, İsa AS'ın nasihatleri de var, Musa AS'ın nasihatleri de var. Senin o dediğin şeyi Allah-u Teàlâ Hazretleri sana haber vermiş, ikram etmiş de sen farkında değilsin, senin haberin yok.

Onun için İslâm bütün eski dinlerin hepsinin özünü içinde ihtivâ eden, her şeyi ile tam, hiç eksiği olmayan bir din.

"—Delilin?"

Kur'ân-ı Kerîm'den bile delilim var, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ، وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا (المائدة:٣)

(*El-yevme ekmeltü leküm dîneküm, ve etmemtü aleyküm ni'metî ve radîtü lekümü'l-islâme dînâ.*)

(*El-yevme ekmeltü leküm dîneküm*) "Bugün sizin dininizi ikmal ettim, kemâle erdirdim. (*Ve etmemtü aleyküm ni'metî*) Sizin üzerinize saçtığım nimetleri tamam ettim. (*Ve radîtü lekümü'l-islâme dînen*) Ve sizden din olarak ancak İslâm'ı kabul ederim. Din olarak İslâm'a razıyım, başka dine rızam yok!" (Mâide, 3/3)

İslâm olacaksınız, müslüman olacaksınız; başka çaresi yok!

Onun için kendimize gelelim. Elimizdeki nimetin kıymetini bilelim. Çocukluk etmeyelim, cahillik etmeyelim; bu nimetleri kaçırmayalım. Sonradan "Ah vah! Ya çok büyük nimetmiş hazineymiş meğerse..." diye diz döveriz, saç baş yolarız, bağrımızı döveriz; fayda etmez. Onun için bu dinin kıymetini bileceğiz.

Yemek âdâbımız var. Yemeğe besmele ile başlanılır, tam doymadan kalkılır, acıktığı zaman oturulur, önünden yenilir,

başkasının önüne daldırılmaz, bitirildiği zaman “El-hamdü li’llâh!” denilir vesaire... Her şeyimiz var.

Hangi dinde var böyle?

Muhafaza edilmemiş ki her şeyi... Bu kadar her şeyi ile, teferruatıyla...

İslâm’da yüznumaraya girişin âdâbı vardır, şekli şemâili vardır. Temizliğin şekli şemâili vardır. Bizim dinimizde, koltuğunun altındaki kılların izalesini dahi Peygamber Efendimiz anlatmış, daha ne olsun? Şefkatli bir annenin babanın evladını temiz pak yetiştirdiği gibi peygamberliğini en güzel tarzda yaptı Peygamber Efendimiz, her şeyini bize öğretti.

Ben bazen görüyorum, usta çalışıyor veyahut muayenehâneye gidiyorsun, bakıyorsun adam soyunmuş, gömleğini çıkartmış, atleti var; kolunu kaldırıyor, mısır püskülü gibi kıllar aşağıya sarkıyor...Yahu yirminci yüzyıldayız! Afrika’da değiliz, Hotantolar’ın, vahşilerin arasında değiliz; her türlü imkân var, bu ne mısır püskülü gibi burada? Bunların her birisinin dibinden ter çıkar, bu terler burada kurur kalır, sonra teke gibi kokarsın. Tekenin yanında durulmadığı gibi senin yanında duran burnunu çevirir, başını çevirir, kalkar başka yere gider.

Trende vapurda bazen oluyor: Oturuyorsun bir yere, oh güzel bir yere oturdun, pencerenin yanı; geliyor birisi oturuyor... Fesubhanallah! Sabır... Veyahut dayanamıyorsun, kalkıp gidiyorsun. Kokuyor adam!..

İslâm her şeyiyle düzeltmiş.

“—Efendim bıyıkları niye kısaltın demiş de sakalı uzatın demiş?”

Besbelli bir şey; insanın burnundan sümük akar, yani bulaşsın mı oraya? Gayet mantıkî, her şey gayet güzel.

“—Efendim niye tırnakları uzatmıyoruz?”

Tırnakları uzattığın zaman yüzünü çizersin, arkadaşının elini yaralarsın. Ondan sonra altına kir birikir. Gayet normal.

“—Efendim işte uzatsak da bir de boyatsak?”

Bir şeyi doğru düzgün tutamazsın. Öyle kadınlar var, memure, gidiyorum; evrakı masadan alamıyor, neden? Tırnakları uzun; kedi

tırnağı gibi, çaylak tırnağı gibi... Kâğıdı alamıyor; tırnakları mâni. Ya bu parmaklar şıp diye almak için... Gayet kolay ben sayfayı çeviriyorum, kâğıdı alıyorum, parayı sayıyorum. Sen yapamıyorsun, neden? Tırnak uzatmış. Kim dedi sana "tırnak uzat" diye? Doğru düzgün bir şey yapamazsın. Bir kaza olur, çocuğun gelir çarpar, yüzü cart diye jiletle çizilmiş gibi çizilir, yırtılır. Bunu keseceksin. Altında kir kalmayacak.

Görüyorsunuz, her şeyimiz güzel, el-hamdü lillâh!

Fırçanın olmadığı, naylonun olmadığı zamanda Peygamber Efendimiz ağaç dallarından, dalın ucunu tel tel yaptırarak diş fırçalamayı söylemiş; oradan anla artık... "Müslüman her Cuma mutlaka yıkanmalı." demiş. Dinimiz günde beş defa bizi yıkattırıyor, fiilen temizliği yaptırtıyor. Daha ne istiyoruz? Günde beş defa elimizi ayağımızı yıkıyoruz.

Günde beş defa yıkanan ayak kokar mı? Pırıl pırıl olması lâzım.

Her zaman misvaklanan, temizlenen dişte sarılık kalır mı? Kalmaz.

"—Pekiyi senin dişin niye sarı?"

"—Hocam kusura bakma, iyi müslüman değilim de ondan. İyi müslüman olsaydım dişim inci gibi olacaktı. Dişleri misvaklama sünnetini ihmal etmişim, ondan, başka bir şey değil."

İslâm'dan uzaklaştıkça kusurlulaşıyoruz, İslâm'a girdikçe mükemmelleşiyoruz. Gün gibi âşikâr.

Komşuluk âdâbımız var, ticaret âdâbımız var...

Geçen gün, beni bir dükkân açmaya çağırdılar. Gittim, dükkânı açtık. Dedim ki:

"—*Râmûzü'l-Ehâdîs*'te bir hadîs-i şerîf var, onu yazın!"

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

"—En temiz, hoş kazanç şu tüccarın kazancıdır ki o tüccar konuştuğu zaman yalan söylemez."

Bir; yalan söylememek.

İki; "Vaad ettiği zaman vaadinden dönmez."

"—Şu malı sana şu zamanda teslim edeceğim."

Tamam.

Üç; "Kendisine emanet olunduğu zaman hıyanet etmez."

Faturasız mal göndermiş;

"—Yok, ben o malı almadım."

Aldın ya işte...

"—Fatura yok da üstüne yatıyorum." Yatıyorsun ama cehennem ateşinin üstüne yatıyorsun!

Emanet edildiği zaman emanete hıyanet etmez.

"—Kendisinin borcu olduğu zaman sallayıp öteye atmaz."

"Sallamak" deniliyor ya... Salla salla salla, savur at uzağa, bir sene sonra... E ne olacak? "Alacaklı peşimde dolaşsın." Yazık değil mi; sen onun parasını önceden aldın ya, o kadar zaman peşinde dolaştırıyorsun...

Bir arkadaşımızın dükkânında motosiklet vardı, güzel; benim bile gözümü çeldi, hoşuma gitti. Götürmüş onu birisine vadeli satmış. Her ay şu kadar borç. Sonradan dört sene mi geçti aradan, dört sene önce sattığı malın parasını hâlâ vermemiş herif, peşinde dolaşıyordu... Eğer o motosikleti satmayıp dükkânında tutsaydı, on misli daha pahalıya satacaktı, hâlâ peşinde dolaşıyor...

Geçen gün ağabeyim anlatıyor:

"—Birisi geldi benden bir çuval mal —mercimek, pirinç, nohut, fasulye neyse— aldı. Sonra ortadan kayboldu. 'Eh bizim mal battı...' dedik. Dört sene geçti, Almanya'ya gitmiş meğerse, döndü geldi.' Benim size borcum vardı, al beş bin lira...' parayı verdi."

"—E bu beş bin lira ne olacak?"

"—İşte pirincin, fasulyenin parası..."

"—Bu parayı almıyorum, bana o pirincimi geri getir. Getir bakalım kaça getireceksin bir çuval pirinci? Beş bin liraya pirinç mi kaldı?"

Bir çuval beş bin liraya kaç sene önce satılmış. Adam borcumu ödedim sanıyor.

Sen burada borcumu ödedim sanırsın ama âhirette onun hesabı olur! Çünkü o adam, alacaklı sıkışır; öyle kritik bir noktada, birazcık daha sevabı olsa cennete girecek, o sevabı olmadığı için cehennemde kalıyor, fellik fellik hak arar; "Kimde benim hakkım vardı, kimde benim hakkım vardı?.." Kimi görürse yapışır. Senin de yakana yapışır; "Sen bana şu kadar malımı aldın da parasını tam ödemedin." der. Gider mahkeme-i kübrâya, Allah-u Teàlâ

Hazretlerine derdini anlatır, şikâyetini arz eder. O da; “Tamam, ver bakalım ona şu kadar sevap.” der, işler öyle olur.

O bakımdan İslâm her şeyi bildirmiştir. Biz müslümanca yaşayacağız. Ticaretimiz de Müslümanca olacak.

Bana Bursa’da arkadaşlar;

“—Hocam ticarî hayatta müslümanca yaşanmıyor.” diyor.

Müslümanca yaşanmıyor, neden?

“—Her taraf tilkilerle dolu.” diyor.

İlle faize bulaşacaksın, hileye bulaşacaksın...

Valla bilmem; baş başa verin, düşünün taşının, profesörleri çağırın, sorun edin, müslümanca ticaret yapın, harama bulaşmayın. Müslümanca aile reisliği yapın. Müslümanca namaz kılın. Müslümanca giyinin. Müslümanca kuşanın. Müslümanca konuşun. Müslümanca hareket edin. Öyle olmazsak helâk oluruz. Müslümanca da selâm verin.

Buradan çıkan; yahudiyi hıristiyanı taklit etmeyeceğiz.

Şimdi tamamen tepeden tırnağa her şeyimiz taklittir. Her şey taklit üzere kurulmuştur. Şöyle yan yana koy; “Hangisi müslüman, hangisi hıristiyan? Bil bakalım.” de; insan şaşırır.

Uçaktayız, benim yanıma birisi oturdu. Baktım, sakalı benim sakalım gibi tam, uzun, sünnet-i seniyye üzere sakal gibi... Tipine baktım, selâm verecektim; bazı emarelerden sezdim ki İngiliz. Adam Türk değil. Bir şey demedim, oturdum.

Biz sigara içilmeyen kısımda duruyoruz. Öndeki adam ‘cırt’ kibriti çaktı sigarayı yaktı. Hemen o yanımdaki İngiliz arkadan müdahale etti, işareti gösterdi, “Burası sigara içilmeyen kısımdır, bunu içmeyin.” diye. Konuşmadı, dürttü adamı... Dürtmedi de, ona da dikkat ettim, güzel, duvara ‘tık tık tık’ vurdu, adam dönüp bakınca işareti gösterdi. Omzuna da değmedi, elini değdirmedi, kibar yaptı.

Olanlara göz ucuyla bakıyorum. Adam da döndü baktı, sakallı görünce; içinden herhâlde, “Tamam, bir gericiye rastladık!” dedi; hiç aldırmadı. Çünkü gericilerin dediği yapılmaz, doğru da olsa... Kafası öyle. Sakallı adam. Sonra adam baktı ki yapmıyor, bu sefer İngilizce başladı konuşmaya:

“—Please, don’t smoke. Here is...” filan, İngilizce bir şeyler

söyledi.

“—Ha, İngiliz’miş.”

O zaman söndürdü.

Ben bu işi anlamadım. İngilizce öğrenelim bari. İyice İngilizce öğrenelim, her şeyi İngilizce söyleyelim. O zaman dinliyorlar. Aksi takdirde, hoca olduğunu anladılar mı, müslüman olduğunu anladılar mı yandın...

b. Uygun Olmayan İsimler

İkinci hadîs-i şerîfe geçiyoruz:

Bu hadîs-i şerîf Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi olarak Tirmizî’de ve Tahavî’de var. “Sahih hasen hadistir.” diye bildirmiş. Diyor ki:[17]

لاَ تُسَمِّ غُلاَمَكَ رَبَاحًا ، وَلاَ أَفْلَحَ ، وَلاَ يَسَارَ ، وَلاَ نَجِيحًا ، يُقَالُ: أَثَمَّ هُوَ ؟ فَيُقَالُ لاَ (م. ت. ق. عن سمرة)

RE. 474/2 (*Lâ tüsemmi gulâmeke rebâha, ve lâ efleha, ve lâ yesâra, ve lâ necîha, yukàlu: Esemme hüve? Feyukàl: Lâ!*)

(*Lâ tüsemmi gulâmeke rebâha*) “Çocuğunuza *Rebah* adını vermeyin! (*Ve lâ efleha*) *Eflah* adını koymayın! (*Ve lâ yesâra*) *Yesar* adını koymayın. (*Ve lâ necîha*) *Necih* adını koymayın!”

(Y*ukàlu: Esemme hüve*) Çünkü, ‘Rebah orada mı? Eflah orada mı? Yesar orada mı? Necih orada mı?’ diye sorarlar, o da ‘hayır’ der. Mâna o zaman ters çıkar.”

Bunların mânası:

Rebah, kazanç demek, bereket, bir şeyin nemâsı demek.

“—Burada kazanç, bereket yok.”

---

[17] Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.76, no:3984; Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.50, no:2762; Tahâvî, *Tehzîbü’l-Âsâr*, c.I, s.430, no:748; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.403; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IX, s.306, no:19093; Beyhaki, *Adab*, c.II, s.8, no:378; Deylemi, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.74, no:7496; Semüretü’bnü Cüdeb RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.427, no:45255; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.169, no:16510.

Hayır cevabından öyle bir mâna çıkar.

Eflah, felâh bulmak mânasından geliyor.

Yesar, bereket, uğurluluk mânasına geliyor.

Necih, muvaffâkiyet mânasına geliyor.

Bu isimlerin zıddında 'yok' denildiği zaman ters bir mâna çıkar diye "koymayın" demiş.

İsimlere çok dikkat etmek lazım. Mesela çocuğunuza Muhammed adını koydunuz, ondan sonra ağır ağır konuşamazsınız. Mademki Peygamber Efendimiz'in adını koydun, o zaman sözüne dikkat et bakalım, hizaya gel, hazır ol, dikkat et. Onun için dikkat edelim, çocuklarımıza konulacak isimler önemlidir ve babanın vazifelerinden, önemli işlerinden biridir ki çocuğuna doğru düzgün bir isim koysun.

Mesela Cengiz adını koymuş. Ben bir-iki yerde dedim, "Bunu değiştirelim. Cengiz'i gel Cemil yapalım." dedim.

Neden? Cengiz, Moğol imparatorlarından birisi; orduları çekmiş, müslümanların diyarlarına saldırmış, çok müslüman kesmiş. Ben onun adını ne diye koyayım?

"—Büyük komutan..."

Büyük komutan eksikliği mi var tarihimizde? Eksik mi? Kıtlık mı var?

"—Yok, el-hamdü lillâh asker millet olduğumuz için, tepeden tırnağa büyük komutan dolu her tarafta.

Bir gayrimüslimin adını koymayalım. O Cengiz'in çocukları üç-dört nesil sonra müslüman oldular. Ama ilk önce kâfir idi, saldırdılar, müslümanların canına okudular. Allah'ın bir cezası. Müslüman âleminde müslümanların birlik beraberlik içinde olmamasının, müşterek savaşmamasının, savaşma için gerekli âlet edevâtı toplamamasının ve başka mânevî kusurlarının Allah tarafından bir cezası olarak İslâm âlemini kasıp kavurdu.

Cengiz'in orduları Gazne şehrine gelmiş, şehri kuşatmışlar. Onlar da kalenin kapısını kapatmışlar, müdafaa durumuna geçmişler, normal. Sen ne diye kuşattın? Kaleden atılan bir ok üzerine şehzâdenin, komutanın oğlu ölmüş. Bir kızmış ona; Gazne şehrini fethettiği zaman taş üstünde taş, omuz üstünde baş bırakmamış. Çatır çatır soğan doğrar gibi doğramış hepsini! Gazne

şehrini yakmış ve yıkmış!

Ondan sonra, şimdi yine bir Gazne şehri varmış ama onun 7 km kadar öbür tarafındaymış. Bitmiş çünkü bu şehir, canına okumuş.

Bu kafadaki adamlar... Ne diye ben onun adını koyayım?

Çünkü ad koymak ona, "Sen de öyle ol." demektir, temennidir. Onun için isim koymaya dikkat edelim, müşrik ismi koymayalım. Münafık ismi koymayalım. Kâfir ismi koymayalım.

Şimdi duyuyoruz ki; televizyonda birtakım programları seyredince, bizim ahâlinin cahil takımı çocuğuna Ceyar ismi, bilmem ne ismi koyuyormuş, neyse... Olmaz. Kişi sevdiğiyle haşrolacak. Gidersin Ceyar'ın yanına... Ceyar'ın yanına gidersin, cayır cayır yanarsın, olacağı o…

c. Zekât Mallarına Dikkat Edin!

Üçüncü hadîs-i şerîfe geçtik.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[18]

لاَ تَشْتَرُوا الصَّدَقَاتِ حَتَّى تُوسَمَ وَتُعْقَلَ (د. فى مراسيله ، ق.
عن مكحول مرسلاً)

RE. 474/3 (*Lâ teşteru's-sadakâti hattâ tüvesseme ve tü'kale*)

(*Lâ teşterû*) "Satın almayın!" Neleri? (*Es-sadakàt*) Sadakaları satın almayın!"

Yani zekât için aynî olarak verilmiş olan malları... "Şu kadar deve verdim, bu kadar koyun verdim, şu kadar şey verdim..." Zekât memuru topluyor getiriyor ya, işte bu mallar.

Buna *sadaka* da denir. Kur'ân-ı Kerîm'de de zekâtın bir adı *sadaka* olarak geçiyor. Sadaka deyince, biz Türkçemiz'de zekâttan ayrı yaptığımız hayırlara deriz ama Kur'ân-ı Kerîm'de sadaka sözü zekâta da gider. Burada da oraya diyor:

---

[18] Ebû Dâvud, *Merâsil*, c.I, s.138, no:111; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.150, no:7419; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.490; İbn-i Zenceveyh, *el-Emvâl*, c.III, s.356, no:1253; Mekhul Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.87, no:9667; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.172, no:16523.

“—Zekât mallarını, yani bilhassa canlı malları satın almayın; (*hattâ tüvesseme*) işaretlenmedikçe, (*ve tü’kade*) ve iyice akit yapılmadıktan sonra, veyahut bağlanmadıktan sonra…” mânasına da gelebilir. Kelime bir iki mânâya geliyor.

Burada mesele şudur: Birçok hayvan zekât olarak toplandı; koyun, kuzu, keçi, deve, manda, sığır... Onlar geldi. Tabii hepsi o halde muhafaza edilmez. Gerekir ki bu mallar satılsın. Parasından istifade edilerek şunlar şunlar masraflar karşılansın diye bir ihtiyaç olabilir, satılabilir. Satılsın ama, ilk önce bu deftere bir kaydolsun bakalım, işlemi yapılsın, işaretlenmesi tamam olsun. Çünkü zekât mallarına işaret vuruluyor, üstüne damga vuruluyor ki bu başka malla karışmayacak.

Sen onu işaretsiz alırsan, —alırsa yani o zamanki havayı, o zamanki şartları anlatmaya çalışıyorum— bir de akit yapmadan; hiç ortada kağıt yok şey yok… Ne mâlum senin zekât malını çarçur edip çalmadığın, zimmetine geçirmediğin? Şâibe olur. Veyahut kötü niyetli bir insana fırsat olmasın diye o yolu kapatmak tavsiyesi oluyor bu. İş belli olsun. “Şu zekât mallarıdır, işte işaretleri...” diye belli olsun, kayda girsin. Sen de güzel akit ile, “Tamam, ben satışa çıkartılmış olan şu mallardan şu fiyata şöyle alıyorum.” diye usûlü dairesinde al. Öyle olmazsa uygun olmaz.

Devletin işini sağlam yapmayı, zekât işini sağlam takip etmeyi, kayıt kuyud, girdisini çıktısını sağlam yapmayı tavsiye eden bir hadîs-i şerîf olmuş oluyor.

Bu devirde bizim yapacağımız nedir?

Bizim de zekâtı doğrudan doğruya kendimiz veriyorsak veriyoruz, ama başkası namına zekât alınıyor;

“—Bizim mahallede fakir var, ona verilecek.”

Alınan bu şeyler kayda girecek, usûlü dairesinde tam isteyenin, verenin istediği şartlara uygun tarzda öbür tarafa intikal ettirilecek. Usûlüne uygun olmasına dikkat edelim. Çünkü bunların hepsinin sorgusu suali olur, vebali yüksek olur

Bilhassa zekât işine çok dikkat etmek lâzım! Zekâtı har vurup harman savurmak ve yersiz kullanmak olmaz. Ehil olmayanlara vermek olmaz. Zekât verilmeyecek tarafta kullanmak olmaz. Zekâtın nereye sarf edileceği, sarf yerleri kaydedilmiştir, onların

dışında kullanmak vebal getirir. Onlara dikkat edelim. Buradan o mânâyı anlayabiliriz.

d. Üç Mescid Ziyaret Edilir

Diğer hadîs-i şerîf:

Bu mûteber hadis kaynaklarında olan bir hadîs-i şerîf. Buhârî'de, Ahmed ibn-i Hanbel'in *Müsned*'inde, Müslim'de, Neseî'de, İbn Mâce'de, Ebû Dâvud'da olan bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[19]

لاَ تُشَدُّ الرِّحَالُ ، إلاَّ إلٰى ثَلاَثَةِ مَسَاجِدَ : الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ، وَ مَسْجِدِي هٰذَا ، وَمَسْجِدِ الْأَقْصٰى (خ. . د. ن . ه . حم . عن أبي هريرة ؛ حم. ق . ت . ه . عن أبي سعيد ؛ ه . عن ابن عمرو)

RE. 474/4 (*Lâ tüşeddü'r-rihàlü illâ ilâ selâseti mesâcid*: *El-mescidi'l-harâm*, *ve mescidî hâzâ, ve mescidi'l-aksâ*)

---

[19] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.398, *Tatavvu'* 26/14, no:1132; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1014, no:1397; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.620, no:2033; Neseî, *Sünen*, c.II, s.37, no:700; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.452, no:1409; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.278, no:7722; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.389, no:1421; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.498, no:1619; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.192, no:1348; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.283, no:5880; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.67, no:15793; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.244, no:10043; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.1, s.258, no:779; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.345; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.975, *Hac* 15/74, no:827; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.148, no:326; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.45, no:11435; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.495, no:1617; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.321, no:2101; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.2, s.388, no:1160; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.3, s.419, no:15548; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.10, s.82, no:19921; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.1, s.452, no:1410; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.4,s.71, no:3638; Hz. Ali RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.1, s.291, no:187; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.9, s.308; Ebû Ümâme RA'dan.]

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.197, no:34648; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.668, no:5848; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.354, no:3016; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.173, no:16525; RE. 474/4.

(*Lâ tüşeddü'r-rihàlü illâ ilâ selâseti mesâcid*) "Ancak şu üç mescide yük yüklenip sefer hazırlığı yapılıp seyahat edilebilir, ziyaret yapılabilir. Başka bir mescid için hâsseten kalkıp ziyarete gitmeye hacet yoktur; ama üçüne câiz:

1. (*El-mescidi'l-harâm*) "Mekke-i Mükerreme'deki ortasında Kâbe-i Müşerrefe'nin bulunduğu Mescid-i Haram." Buraya ziyaret yapılır, bunun için seyahat göze alınır, bunun için yola çıkılır. Çünkü yeryüzünün en şerefli yeridir.

2. (*Ve mescidî hâzâ*) "Şu benim mescidim." diyor Peygamber Efendimiz. Yani Medine-i Münevvere'de, hicret ettikten sonra kurmuş olduğu mescid, oraya da ziyaret yapılır.

Bu da Vahhabîler'e karşı elimizde bir delil oluyor. Peygamber Efendimiz'in mescidi de ziyaret edilir. Bu ziyaret hususunda onların bazıları bazı sözler söylüyorlar:

"—Ziyaret etmeyin, gerekmez!" diyorlar.

Niye bu kadar telaşın senin? Ben Peygamber SAS Efendimiz'in kabrini ziyaret etmek istemez miyim? Hakkım değil mi? Sonra böyle bir hadîs-i şerîf olduğuna göre, niye ziyaret etmeyeyim? Yani neye dayanarak karşı çıkıyorsun?

Hemen yapıştırıyorlar;

"—Küfürdür, şirktir..."

Ya küfrün ve şirkin ne olduğunu biz senden âlâ biliyoruz. Allah bizi onlardan korusun, sizi de korusun… Küfre, inkâra düşmek ister miyiz, şirke düşmek ister miyiz?

Birisini seviyorsun, "şirk" diyor. Ya benim anamı sevmem kabahat mi? Değil. Ana sevgisi, hürmeti olacak.

Babamı sevmek kabahat mi? Değil.

Hocamı sevmek kabahat mi? Ana baba sevildikten sonra hoca haydi haydi sevilir, can verilir. Hocanın yeri daha üstün, daha kıymetli.

Nereden buldun hemen şirki? Şap yapıştırıyorlar, çamur yapıştırır gibi... Eliyle yapıp yapıp 'şap' duvara attığı gibi çocukların; şirk! Dur bakalım...

3. (*Ve mescidi'l-aksà*) "Kudüs'teki Mescid-i Aksâ." diye bildirilmiş.

Yahudi istilası altında olan Mescid-i Aksâmız'ı da ziyaret ettik. Orası da peygamberlerin cevlengâhı; orada neler olmuş.

Sonra Kur'ân-ı Kerîm'de adı geçiyor. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرٰى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا ، إِنَّه هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

(الاسراء: ١)

(*Sübhàne'llezî esrâ bi-abdihî leylen mine'l-mescidi'l-harâmi ile'l-mescidi'l-aksa'llezî bâreknâ havlehû li-nüriyehû min âyâtinâ, innehû hüve's-semîu'l-basîr.*) *Sadaka'llàhü'l-azîm.*

"Bir gece, kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harâm'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir, her türlü kemâlât ile muttasıftır. O gerçekten işitendir, görendir." (İsrâ, 17/1)

İsrâ mucizesi. Bir gecede götürdü. Bir gecede Mescid-i

Haram'dan, Mescid-i Aksâ'ya götürdü. Mescid-i Aksâ'dan Sidre-i Müntehâ'ya götürdü. Sidre-i Müntehâ'dan Huzur-u izzetine aldı da...

Bî hurûf u lafz u savt ol pâdişâh
Mustafâ'ya söyledi bî iştibah.

Ne güzel tarif etmiş! Şu Süleyman Çelebi'nin mekânı cennet olsun, ne zarif insanmış! O güzel toplantıyı, o güzel buluşmayı insan başka hangi kelimelerle nasıl anlatacak, şaşırır kalır. Ne güzel anlatıyor:

Şeş cihetten ol münezzeh zü'l-celâl.
Bî kem ü keyf ona gösterdi cemâl.

Altı cihetten münezzeh olan Allah, yani "sağda solda, önde arkada, yukarıda aşağıda" diye mekân izafe edilemeyecek, her yerde hazır ve nâzır olan, mekândan münezzeh olan Allah-u Teàlâ Hazretleri.

(Bî kem ü keyf) "Nasıl olduğunu, ne miktarda olduğunu söylemek mümkün değil." Ancak müşahede edenin bilebileceği bir şekilde Peygamber Efendimiz'e cemalini açtı, gösterdi.

Ne güzel tarif! Ne kadar güzel, akideye riayet ederek söylenmiş. Ne mübarek, ne duygulu adam!

Mescid-i Aksâ da böyle. Burada Mescid el-Aksâ demiş, el-Mescidü'l-Aksa olacak; onun da düzeltilmesi lazım. Demek ki nüshalara bakarak inşaallah tashihli bir nüsha çıkarmak nasıp olur. Bu eksiklikleri tesbit ederiz. Çünkü aksa sıfattır mescid mevsuftur; Arapça'da sıfat mevsufuna dört bakımdan tâbi olur.

Mescid-i Aksâ bizim mübarek mescidlerimizden biridir. Üç mescide ziyaret yapılır; sevabı, hayrı bereketi vardır. Peygamber Efendimiz'in mescid-i şerîfine gidilip namaz kılındığı zaman sevabı bin mislidir. Mescid-i Aksâ'da beş yüz mislidir. Mescid-i Haram'da, Mekke-i Mükerreme'deki mescidde yüz bin mislidir.

Orada iki rekât namaz kıldın mı yüz bin mislidir. Sevap, mükâfat ve günah da o kadar büyüktür. Orası insanın hem çok sevap kazanması mümkün olan bir yerdir, hem de bir günah işlerse,

yerden yere çalınması zamanıdır. Onun için edepsiz gidenler çok fena dönüyorlar. Hacılıktan hiç istifade etmemiş. Orada edepsizlik yaptı, çok büyük günahlarla döndü; çünkü orada günahlar da yüz bin misli oluyor. Onun farkında değil. Arkadaşıyla kavga etti, gıybet etti; haccın âdâbına uymayan, şartlarına uygun düşmeyen şeyleri yaptı. O şimdi "Hacı oldum. Günahlarım affolundu." sanıyor ama bir sürü günahla geliyor, makama hürmet etmedi, edepsizlikleri devam ettirdi, kesilmedi.

Seyahatte babası çocuklarına:

"—Aman evlatlarım, burası hac yolculuğudur, çok kıymetli bir yolculuktur, Allah yolunda yolculuktur, sevabı çok fazladır. Aman çok önemlidir; günah işlememeye, hatalı iş yapmamaya çok dikkat edin, işinizi dikkatli dikkatli yapın!" demiş.

O öyle demiş; kara yoluyla Medine-i Münevvere'ye giderken yolda kafilenin içindeki insanlar başlamışlar birbirleriyle dalaşmaya, kavgaya, gürültüye…

"—Hangi yoldasın, nereye gidiyorsun?"

Medine-i Münevvere'ye gidiyorsun.

Birisini anlatıyorlar; Medine-i Münevvere'de sabunu, fırçayı, jileti hazırlamış, tıraş olacak. O arada yatmış galiba, nasıl olduysa rüyada Peygamber SAS'i görmüş. Efendimiz kaşlarını çatmış, onu bir azarlamış:

"—Sen benim beldemde benim sünnetime ne cüretle muhalefet edersin?"

O azarı yiyince, bir daha sakalını tıraş edememiş. Daha Türkiye'de kimsenin sakalı yokken, memurlardan şunlardan bunlardan çok az kimsenin sakalı varken, bu hadise başından gecen kardeşin sakalı vardı.

Niye? Böyle oldu da ondan; yani buraları mühim yerler.

Mescid-i Aksa da mühim. Mescid-i Aksâ'yı elimizden kaçırdık. Mescid-i Aksa hıristiyanların da hürmet ettiği yerler. Hz. İsa oralarda dolaşmış. Yahudilerin de önem verdiği bir yer. Hz. İbrahim orada dolaştı. Onun için herkes uğraşıyordu. Tarihte bir iki defa oraya saldırdılar, elden çıktı. Salâhaddin Eyyûbîlerin kahramanlıklarıyla tekrar elde ettik. Fakat biz müslümanlar darmadağın olduğumuzdan, irtibatsız olduğumuzdan, tembel olduğumuzdan, asra uymadığımızdan, fenni takip etmediğimizden,

düşmanlarımızın hareketlerini gözlemediğimizden, birbirimize düştüğümüzden, fedakârlığımızın az olmasından; dedelerimizin bize, “Al bak, burası da sizin!” diye emanet olarak bıraktığı beldeleri elimizden kaçırdık. Çok büyük veballer altındayız.

Dedelerimiz bizlere ne emanetler bıraktılar. Müslümanın eline gitse yine can kurban, kâfirlerin elinde kaldı. Geçen gün gazetede vardı; Türklerin çocuklarını kucaklarına almışlar, zorla kiliseye götürmüşler, başına çelenk takmış, vaftiz ediyorlar. Bulgaristan’da Türk’ün, müslümanın çocuğunu zorla kiliseye götürüp hıristiyan yapıyor, adını değiştirtiyor, vaftiz ettiriyor.

Biz yedi asır onların dinlerine müdahale etmedik, kiliselerine dokunmadık; onların eline elli sene fırsat geçti, elli sene içinde orada bu işleri yapıyorlar. İbret alacağız. Gözümüzü açacağız, unutmayacağız. Kaçan kaçtı, elimizdekini kaçırmayacağız. Bir de bunun hesabını soracağız, sormamız lazım. Sormazsak olmaz.

Soracağız ama bu birlik beraberlikle olur, birbirinin kuyusunu kazmakla olmaz. Bana düşman olarak başkasına lüzum kalmıyor. Bana düşman olarak müslüman kardeşim yetiyor. Tepeme çıkacak, kıyma makinesine koyacak, etimi sucuk yapacak; o kadar!

“—Ne yapmışım?”

Kendisi bir şey uyduruyor; o ona, o ona, herkes birbiriyle dalaşıyor. Şu İran’ın, Irak’ın savaşını altı senedir çekiyoruz. Altı senedir uğraşıp duruyorlar. İkisinin de iddiası aynı; birbiriyle uğraşıyor. Müslümanlığı da kimseye bırakmıyor. Herkes, “Ben daha iyi Müslümanım!” diyor, kavgadan da geri durmuyor.

Olmaz! Bu tarzda olmaz!

“—Hocam, olur.”

Olur, olur ama işte o zaman da Kudüs elden gider, Tuna vilayetin elden gider. Mora vilayetin elden gider, Kafkas vilayetin elden gider. Türkistan’ın elden gider. Kırım’ın elden gider Her şeyin elden gider. Gitti, her şey gitti, gidiyor.

Rusya’da petrol azalmış, on senelik petrol kalmış. Amerika’da da sekiz buçuk senelik petrol kalmış. Bu gidişle sekiz buçuk seneden sonra -araçları çalışırsa- petrolü bitti, Amerika yaya kaldı. On sene sonra Rusya da yaya kaldı. Onun için şimdi hepsinin gözü, Ortadoğu’da.

"—Şuraya nasıl bir oyun oynasak da elde etsek; bu Ortadoğu'nun petrolleri daha doksan, yüz senelik varmış." diye düşünüyorlar.

"—Efendim, onlar elektirikli alet yapacak da elektrikle çalıştıracaklar!"

Otomobil elektrikle çalışır ama bu petrol sadece otomobillere yaramıyor ki, her şey petrolden çıkıyor. Orlon bile sentetik madde, petrolden çıkıyor. Şimdi Ortadoğu'yu elde etmek için dolap peşindeler, bunu bilesiniz, açıkça söylüyorum. Çünkü müslümanın her şeyi bilmesi lazım, aciz olmaması lazım, gözünü açması lazım. Bulsalar bizim memleketi de parçalarlar. Herkese bir şey söylerler, sana gelirler seni de kandırırlar.

"—Sen müslüman değil misin?"

"—Müslümanım, tamam…"

"—Sen şu ırktan değil misin?"

"—Şu ırktanım ya…"

"—Niye ötekisi efendi olacak, sen efendi ol! Al eline silahı, vur!"

"—Niye vuruyorum?"

"—İşte bak senin karşında duruyor."

"—O müslüman değil mi? Sen yedi asır beraber yaşamadın mı?"

"—Yaşadın ama şimdi yeni bir fikir!"

Onun için oyuna gelmeyin, İslâm'ın kardeşlik duygusunu zedeleyecek hareketlerden şiddetle kaçının! Malınıza sahip olun; hırsızlar ortada dolaşıp duruyor. Kuzularınıza sahip olun; kurtlar efrafta uluyarak dolaşıyor. Hazırlanın, güçlenin, kuvvetlenin; silahınız olsun, uçağınız olsun, füzeniz olsun, atomunuz olsun, başka şeyleriniz olsun.

Bir elbise gece gündüz yeter bize; fazla elbise istemeyiz. Fazla ekmeğimiz oldu mu bir peynire razıyız. Yeter ki düşman gelmesin.

Yunanlılar hazırlanıyor, harıl harıl adaları silahlandırıyor. Boyuna uçak alır, hücumbot alır, füze atan bilmem neler alır; gün gibi aşikâr. Gözümüzün önünde çereyan ediyor. Gazeteleri okuyorum, ben başka türlü hocayım, orada yazıyor; "Kıbrıslı Rumlar: 'Girne'ye Yunan bayrağı dikmemiz yakındır!' demiş."

"—Bak seen..."

Bu lafı boşuna söylemiyor, bir hazırlığı var. Bir şeyi var, bir şeye güveniyor; arkasını bir yere dayamış.

“—Ne yapacağız o zaman?”

“—Kavgaya devam! Siz birbirinizle kavgaya devam edin, buyurun, birbirinizin ciğerini, gırtlağını sökün, yapıştığınızda bırakmayın, aman tırnaklayın birbirinizi, ısırın, koparın!”

Atı alan alan Üsküdar’ı geçecek!

Allah hakiki müslümanlara feraset vermiştir; hakkı görme, gerçeği sezme kabiliyeti vermiştir. Allah cümlemize feraset ihsan eylesin, bizi cehaletten kurtarsın…

Biz birbirimizi sevmedikçe cennete giremeyeceğiz, biliyor musunuz? Cennete hakiki mü’minler girecek. “Birbirinizi sevmedikçe de hakiki mü’min olamazsınız.” diyor Peygamber Efendimiz.

“—Birbirinizi sevmedikçe cennete giremezsiniz.”

“—Yani ben kıvırcık saçlı kara yüzlü zenciyi de sevecek miyim?”

“—Elbette seveceksin. İçlerinde ne temiz kalplileri var, bir bilsen.”

“—O Sudanlı’yı da sevecek miyim?”

“—Seveceksin.”

“—O Suudlu’yu?”

“—Onu da seveceksin.”

“—Ya bu Suriyelileri?”

Onları da seveceksin. Başlarındaki politikacılara ne bakıyorsun? Bir rüzgâr eser onlar gider, ahali temiz. Kara yoluyla gittiğimiz zaman, bizi evlerinde misafir ettiler, ücret almadılar. Has kardeş gibi, akraba gibi bize ikram ettiler.

Onun için biz bu fırsatları iyi bileceğiz, değerlendireceğiz. İslâm’ın bize sağladığı bu avantajları elden kaçırmayacağız. Saflarımızı sıklaştıracağız, tedbirlerimizi alacağız. Düşman baktığı zaman karşısında bizi Uludağ gibi görecek; “Bunun altından kalkamam.” diyecek, yanaşamayacak. Bizi parça parça görünce geliyor.

Şimdi, “Biz elli beş milyonuz.” diyoruz. “Evelallah on yıl, yirmi yıl sonra yetmiş milyona çıkacağız.” diyoruz. Hevesimiz var. Onlar da “Aman, onlar bu duruma gelmesin, gelmeden evvel haklayalım!” diye düşünürler. Hakkıdır. Ben hiç kimseye bir şey demiyorum; gavur gavurluğunu yapacak. Ateş yakacak, su boğacak. Her şeyin

tabiati neyse onu yapar.

Biz niye müslüman olmuyoruz?

Herkes tabiatının gereğini yapıyor da biz müslüman olduğumuz halde, niye Müslümanlığın gereğini yapmıyoruz?

Niye Allah bizi kardeş yaptığı halde kardeş olmuyoruz?

Biz niye Allah'ın emirlerini tutmuyoruz?

Bu anlaşılır bir şey değil.

Her birimizi bir başka oyunla, kültür bakımından kafamızı bozarak birbirimize düşman etmişler, bir bahane bulmuşlar. Bırakın dünya menfaatlerini; Allah için birbirimizi sevmeyi öğrenelim, Allah için birbirimizi kollamayı öğrenelim ki düşman başımıza gelmesin. Yarın öbür gün burada kilise olur; Allah etmesin, seni de getirirler, senin çocuğunu da getirirler; ismini değiştirirler, seni de vaftiz etmeye kalkarlar veya öldürürler;

"—Bunlar adam olmaz, bunlar müslümandır, bir daha hristiyan yapamayız." derler; camiye doldurup ateşe verirler.

Ege şehirlerinde Yunanlıların yaptıklarının hepsini biliyoruz. Onun için İslâm'ın bekası da hürriyetle kaim olduğu için bu hürriyetlerimize sahip olacağız. Yeter dünya işlerine çalıştığımız, yeter para peşinde koştuğumuz. Biraz da istikbalimiz için emniyet tedbirleri almaya çalışalım, gözümüzü açalım, etrafımıza bakalım!

Allah-u Teâlâ hazretleri dünyanın ve ahiretin her çeşit şerrinden bizleri korusun… Hele hele düşmana fırsat vermesin… Şu ecdat yadigârı emanet beldeleri düşman istilâsına uğratmasın... Hürriyetlerimizi elimizden aldırtmasın, kimsenin karşısında bizi mağlup eylemesin... Kimsenin önünde hor ve zelil eylemesin…

Kimseye muhtaç edip, el açıp yalvartmasın... Kendisinden gayrıya muhtaç eylemesin… İzzet ve şerefle yaşayıp afiyet ve saadet üzere yaşayıp, imân-ı kâmil ile göçüp, huzuruna alnı açık, sevdiği razı olduğu kullar olarak varmayı cümlemize ve cümle sevdiklerimize nasib eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

23. 11. 1986 – İskenderpaşa Camii

04. İBADETTE ÖLÇÜLÜ OLMAK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...
Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تُشَدِّدُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ ، فَيُشَدَّدَ عَلَيْكُمْ ؛ فَإِنَّ قَوْمًا شَدَّدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ ، فَشَدَّدَ اللهُ عَلَيْهِمْ ، فَتِلْكَ بَقَايَاهُمْ فِي الصَّوَامِعِ وَالدِّيَارِ : وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ (الجديد :٢٧) (د. ع. ض. عن أنس)

RE. 474/5 (*Lâ tüşeddidû alâ enfüsiküm, feyüşeddede aleyküm; feinne kavmen şeddedû alâ enfüsihim, feşeddeda'llâhu aleyhim, fetilke bekàyâhüm fi's-savâmiı ve'd-diyâri: Rahbâniyyete-ni'btedeùhâ mâ ketebnâhâ aleyhim.*) (Hadîd, 57/27)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allahu Teàlâ Hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı cümlenizin üzerine olsun. Allahu Teàlâ Hazretleri dünya ve âhirette rahmetine, ihsanına, ikramına nâil ve mazhar eylesin.

Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretlerinin mübarek hadîs-i şeriflerinden okumak üzere şurada toplanmış

bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, sevgimizin, bağlılığımızın, saygımızın nişanesi olmak üzere başta Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek ruh-i saadetine hediye olsun diye, sonra onun cümle âlinin ve pâk ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına, ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervâhına, cümle evliyâullâhın ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zahid Kotku Hocamız'ın ruhuna; bu hadîs-i şerifleri rivayet eden alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri canlarını, mallarını feda ederek, Allah yolunda cihad ederek fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; beldemizin medâr-ı iftihârı enbiyâ, sahabe ve tâbiîn ve sâir salihînin ruhlarına ayrı ayrı mertebeleri üzere hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâsseten içinde şu dersi yaptığımız caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu camiyi muhtelif zamanlarda tamir ve tecdit eylemiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şevk ile şu mescide koşup gelen siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun ve biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uygun yaşayıp, Rabbimiz'in huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak çıkalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım, buyurun!

……………………

a. İbadette Aşırı Gitmeyin!

Mukaddimede metnini okumuş olduğumuz ilk hadîs-i şerif, ibadette itidal, itidalli hareket etmek konusundadır *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 474. sayfasında 5. hadis olarak kaydedilmiş olan bu hadîs-i şerif ki, Enes RA'dan rivayet edilmiştir. Altı sahih hadis kitabından Ebû Davud'da ve sâir kaynaklarda mevcuttur.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:[20]

لاَ تُشَدِّدُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ ، فَيُشَدَّدَ عَلَيْكُمْ ؛ فَإِنَّ قَوْمًا شَدَّدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ ، فَشَدَّدَ اللهُ عَلَيْهِمْ ، فَتِلْكَ بَقَايَاهُمْ فِي الصَّوَامِعِ وَالدِّيَارِ : وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ (الجديد :٢٧) (د. ع. ض. عن أنس)

RE. 474/5 (*Lâ tüşeddidû alâ enfüsiküm, feyüşeddede aleyküm; feinne kavmen şeddedû alâ enfüsihim, feşeddeda'llâhu aleyhim, fetilke bekàyâhüm fi's-savâmii ve'd-diyâri: Rahbâniyyeteni'btedeùhâ, mâ ketebnâhâ aleyhim.*) (Hadîd, 57/27)

(*Lâ tüşeddidû alâ enfüsiküm*) "Kendilerinizin üzerine meşakkatli ibadetler yüklemeyiniz! (*Feyüşeddede aleyküm*)

Şiddetli, ağır gelecek, yapılmasında çeşitli zorluklar olan ibadetleri yüklemeyiniz. Meselâ, bütün seneyi oruçlu geçirmek gibi, bütün gecelerde hiç uyumamak gibi, kadınların yanına hiç yaklaşmamak gibi...

Böyle meşakkatli ve zorlana zorlana yapılan şekilde ibadetleri kendinize yüklemeyiniz.

Çünkü, (*feinne kavmen şeddedû alâ enfüsihim*) "Bu işi daha önceden deneyen insanlar var. Hayata ilk defa biz gelmiş değiliz, bizden önce çeşitli kavimler gelmiş geçmiş, yaşamış, onların ibretli akıbetleri var gözümüzün önünde..."

Eski kavimlerden bu duygu ile "Çok daha güzel ibadet edeceğiz." diye Allah zorlamadığı halde, emretmediği halde meşakkatlerin altına kendilerini zorla sokmuş olan insanlar, kavimler geldi geçti. O kavimler kendilerine böyle meşakkatleri yüklediler. Tabi bir ibadet yapılmaya başlandığı zaman, o insana biraz mecburiyet olur.

---

[20] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.57, no:4258; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.365, no:3694; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.470, no:2178; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.390, no:10546; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.35, no:5376; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.379, no:3166; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.XVI, s.176, no:16529.

Yapmadığı zaman Allah; "Yapıp duruyordun, bunu ne diye kestin?" diye insana sorgu sual açar.

(*Feşeddeda'llâhu aleyhim*) "Allah da onların o yüklendikleri ibadetleri, onlara şiddetli bir ibadet olarak yazdı, boyunlarına, vazife oldu. Kendi kendilerine vazife ettiler."

(*Fetilke bekàyâhüm fi's-savâmii ve'd-diyâri*) "İşte onların geriye kalan bakiyeleri… Savmaalarda, ibadethanelerde, mağaralarda, dağ başlarında… Yıkık evler, işte bakiyeleri."

(*Rahbâniyyeteni'btedeùhâ*) "Allah'tan korkup günahlardan kaçmak arzusu ile yaptıkları aşırı hareketler ki, bid'at olarak onlar ortaya çıkardılar. (*Mâ ketebnâhâ aleyhim*) Halbuki biz onların boynuna bunu yazmamıştık." Allah-u Teàlâ Hazretleri öyle buyuruyor.

Bizim boyunlarına yazmadığımız, kendilerinin bid'at olarak ortaya çıkarmış oldukları bu ruhbanlık mesleğinin neticesi olarak işte ortada olan yıkık evler, savmaalar, mağaralar, ibadethaneler; bakiyeleri…

Bak, onlar öyle sert davrandılar, meşakkatlerin altına girdiler, sonra da onları yapamadılar, mes'ul oldular; Allah onları cezalandırdı, mahvoldular, silindiler. İşte akıbetleri… Hadîs-i şerifte, bakiyeleri buyuruluyor.

Bu hadîs-i şerif bizi dinde önemli bir noktaya irşad buyuruyor, işaret ederek bizi ikaz ediyor. İnsanoğlu tevbe edince, hak yola girince, iyi kul olmaya azmedince:

"—Her şeyin en iyisini yapacağım, en çoğunu yapacağım." diye kolları paçaları sıvayıp bazen böyle ibadete dalar.

Halbuki ibadet bir mevsimlik değildir, bir atımlık barut değildir, bir Ramazanlık değildir, bir senelik değildir, bir gençliğe ait değildir.

Bunun gençliği vardır, yaşlılığı vardır; gecesi vardır, gündüzü vardır; hazeri vardır, seferi vardır. İnsanın evinde olduğu zaman vardır, seyahatte olduğu zaman vardır; parasının çok olduğu zaman vardır, dar olduğu zaman vardır. Hayatın bin bir türlü şartı vardır. Bu şartlar altında, her zaman o rahatlıkta yaptığı şeyi yapamaz, yapamayabilir. Her insan da yapamaz.

Ben şimdi emekliliği yaklaşmış bir insanım, geçerim burada kurulurum; "Şöyle yapın da, böyle yapın da, niye gelmiyorsunuz da, niye gitmiyorsunuz da…" derim.

"—Ah hocam ah, sen de benim boynuma yüklenmiş olan sıkıntıları yüklenmiş olsaydın, gözünü açacak halin olmazdı." der.

Bazısı da içinden, hani "Karısı olmayana karı boşamak kolay gelir." derler. İşi olmayana da o işleri yapmak kolay gelir. Ama işi çok olan da başını kaşıyacak vakit bulamıyor, feleğini şaşırmış durumda olabiliyor. Dokuz tane çocuk ağzını açmış 'Baba yemek!' diyor; o da onu bulmak için çalışıyor. İnsanın bin bir türlü hâli vardır.

Allah bizden böyle meşakkatli ibadet istemiyor. Kolay ve yapılabilmesi mümkün olanı istiyor ve devamlı istiyor. Parlayıp sönücü, bir ortaya çıkıp bir kaybolucu tarzda değil.

Muttarit, dengeli, ölçülü, azimli, iradeli, güçlü kuvvetli, şuurlu, bile bile, düşüne düşüne, ölçülü hareket etmek. Gerçek Müslümanlık bu, hakiki-has Müslümanlık bu.

"—Ya bu adam çok büyük bir adam!"

Çok büyük adam ama işte çok fevkalâde bir ibadetini görmüyorsun.

Sahabe zamanında da (*rıdvanu'llahi teàlâ aleyhim ecmaîn*) böyle hâdiseler olmuş. Meselâ, hadîs-i şerif kitaplarında okumuştum, Peygamber Efendimiz SAS bir gün bir mecliste sohbette otururken diyor ki:

"—Şimdi bizim meclisimize cennetlik birisi gelecek, bekleyin!"

Sahabe-i kirâm da dört gözle, "Acaba kim çıkıp gelecek?" diye bekliyorlar.

Bir adam çıkıp geliyor, cennetlik olduğunu Peygamber Efendimiz bildirdiğine göre bir zât-ı muhterem tabi, ama tanınmış bir kimse değil, öyle herkesin bildiği, mâruf, şöhretli bir kimse değil. Geliyor, oturuyor.

Yeni abdest almış, kollarından suları damlaya damlaya geliyor. Sıcak ülke, hava güzel, havluyla filan kurulamaya ihtiyaç yok, hatta kurulamamak bazen daha iyi, daha çok serinlik oluyor. Suyunu sarkıta sarkıta geliyor. Biz öyle deriz ya, su sarkmaz ama damlaya damlaya demek. Geliyor, oturuyor. Bu hadise bir iki defa daha tekerrür etmiş.

Sonra Peygamber Efendimiz'in bu ifadesi üzerine, Abdullah ibn-i Ömer;

"—Allah Allah! Bu adamcağız niye böyle bir dereceye vâsıl oldu? Bunun niye cennetlik olduğunu bir anlayayım." diye merak ediyor.

Adamın yanına gidiyor, diyor ki:

"—Beni evinde misafir eder misin? Babamla biraz münakaşam oldu, onun yanında durmak istemiyorum, sen beni evinde misafir eder misin?"

Abdullah ibn-i Ömer RA delikanlı, genç.

"—Pekiyi." diyor, evine misafir ediyor.

Maksadı misafir olmak değil, adamı gözlemek. Gecesine bakacak;

"—Bakalım geceleyin neler yapıyor, hangi duaları ediyor? İsm-i Âzam'ı mı ezbere biliyor? Gizlide şu ibadetleri mi yapıyor? Şöyle mi, böyle mi?"

Tabii neler düşünüyor, kim bilir. Böyle gözetliyor. Bakıyor ki, adam yatsıyı kıldıktan sonra normal ölçüler içinde hareket ediyor, yatıyor. Normal ölçüler içinde teheccüd namazına kalkıyorlar. Normal ölçüler içinde Mescid-i Nebevî'ye sabah namazına geliyorlar.

E Abdullah ibn-i Ömer de o işi yapıyor. Normal; kendisinden farklı bir şey görmüyor. Bir gece daha kalıyor, bakıyor yine normal. Bir gece daha kalıyor, bakıyor yine normal. Anlıyor ki bu adamın yaşayış tarzı böyle.

Diyor ki;

"—Ey filanca, ben senin yanına misafir olarak geldim, babamla münakaşa ettiğimden değil de senin cennetlik olduğuna dair Peygamber Efendimiz bize böyle buyurdu da; ben de 'Acaba insanı cennetlik yapan şey nedir, bu zât-ı muhterem ne ibadet yapıyor da bu mertebeyi kazanmış?' diye onu anlamak için geldim ama, senin de bizden farklı bir şey yapmadığını görüyorum. "

"—Evet" diyor adam, o mübarek zât, "Hâlim gördüğün gibidir. Normal hâlimi gördün ve senin yanında yapmadığım bir şey yok. Normal hâlim budur, başka zaman da böyle. "

"—Peki, öyleyse, Allah'a ısmarladık." diyor; herhalde helalleşiyorlar, yanından ayrılıyor.

Giderken arkasından sesleniyor;

“—Ey filanca, dur, aklıma bir şey geldi.” diyor.

“—Evet, ben böyleyim ama bir huyum var; herkes hakkında iyi düşünürüm, kalbimde hiç kimseye karşı bir kötü düşünce yoktur. İyiliğini görürüm, iyiliğini düşünürüm; belki bundandır.” diyor.

Kendisi de merak ediyor. Kimsenin kötülüğünü istemediği, herkese hüsn-ü zan beslediği için onun olma ihtimalini düşünüyor.

Büyük sahabe-i kirâm (*rıdvanu'llàhi aleyhim ecmaîn*) Hz. Ömer ve sâir büyüklerimiz; tabii onların ibadetleri yine bizden kat kat fazladır ama hep söylemişlerdir ki: İbadeti ölçülü yapalım.

Hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuştur ki:

“—İbadetin hayırlısı; dengeli, ölçülü, az da olsa devamlı olanıdır. “

Onun için bu ölçüye dikkat edeceğiz. Bazı kimseler Peygamber Efendimiz'in tavsiyesinden aşırı hareket etmek istediler. Efendimiz onları ikaz etti.

Gerçi şimdi bu devirde fazla, aşırı ibadet yapan azdır. Umumiyetle biz şimdi kamçılaya kamçılaya ibadete teşvik etmeliyiz. “Bre namaz da kılmıyorsun, şunu da yapmıyorsun, hiç olmazsa şöyle yap, böyle yap!” denilecek zaman.

Çünkü şimdi ibadete çok düşkünlük hastalığı yok. Bilakis ibadet yapmama hastalığı yaygın…

Ama bazı kimseler de derviş oluyor, arkasından bakıyorsun aşırı gidiyor. Aşırı gidince de çevresindeki insanlarda ona karşı bir reaksiyon meydana geliyor.

O zaman Müslümanlığı iyi temsil etmiyor, herkes ürküyor. Meselâ geliyor;

“—Aman, sen bu kadar aşırı müslüman olma!” diyor.

“—Ya Müslümanın aşırı olması, aşırı olmaması var mı?”

“—Müslüman ol, ama bu kadar müslüman olma!”

“—Peki nasıl müslüman olayım?”

“—Birazcık içki iç, birazcık flört et, birazcık şunu yap, birazcık bunu yap!”

Bu böyle olmaz ki! Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?

Olmaz, Müslümanlık elbet böyle olacak.

İslâm'ı bilmeyen gruplar mecmualarda anketler yapmışlar;

“—Müslümanlık artıyor!”

Aşırı Müslümanlık! Kadınların bile elini sıkmıyor.

“—E canım Şafi mezhebinde kadının elini tuttuğu zaman abdesti bozulur, elbette sıkmayacak. Sonra Peygamber Efendimiz de sıkmamış; normali bu. Selamlarsın, olur biter. Zaten Batı’nın medenî âdâb-ı muaşeret kitabında açtığın zaman diyor ki:

“—Kadın elini uzatmazsa sen de uzatma!”

Elini uzatmadan selam veriyorsun, kadına elini sen uzatamazsın. Zaten öyle. Avrupalı istediği zaman elini sıktıracak, istediği zaman elini sıktırmayacak, ona eyvallah diyeceksin de ben dinimden dolayı günah olduğu için yapmadığım zaman bana ne çatıyorsun?

Her türlü hak hukuk Avrupalılara mı mahsus? Bize hiçbir şey yok; hepsini onlara verdin bize bir şey kalmadı. Boynu bükük açıkta kaldık.

Onun bazı şeylere hakkı varsa, müsaade et, bizim de bazı şeylere hakkımız olsun. Hiç olmazsa senin o kafandaki mantığa göre…

O kadının dinle imanla ilgisi yok, mayoyla gezebiliyor. Müsaade et, ben de kızımı, hanımımı başörtüsü ile gezdireyim. Bak o tıraşlı, sakalını kazımış, bıyığını kazımış. Hatta öyleleri var, bazı artistler vardı; ne kadar kıl varsa hepsini kazıyor. Kafasını da kazıyor, cascavlak. Kaşlarını da kazıyor, kirpiklerini de kesiyor; hiçbir şey bırakmıyor. Tüye karşı bir hareket; hepsine karşı kazıma… Bakıyorsun, mermer gibi. Millet ona da bir şey demiyor.

“—Neden?”

Amerikalı…

Amerikalı oldu mu, her şeyi yapmak serbest. İsterse blucin giyer, isterse ütüsüz giyer, isterse yakası açık olur, isterse kapalı olur, isterse cebini pantolonunun dizinin üstüne açar, isterse arka tarafına yapar, isterse kolunu açar, isterse kalemi şuraya takar, isterse buraya takar; Amerikalıya her şey serbest, müslümana her şey yasak.

Olmadı, bu mudur medeniyet?

Hiç olmazsa bir kaideyi ortaya koyduğun zaman, herkese müsaade et, serbest olarak tatbik edilsin.

“—Efendim hürriyet var, bir insanın giyimine karışamayız. “

Tamam, bana da karışma, kabul. Ben de o ne yaparsa yapsın karışmayayım.

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ (الكافرون:٦)

(*Leküm dînüküm ve liye dîn*) [Sizin dininiz size, benim dinim banadır.] (Kâfirun, 109/6)

Sizin dininiz sizin olsun, ne halt ederseniz edin; bizim dinimiz bize; biz bunu tatbik edelim!

"—Yok, ben istediğimi yapacağım; sana da benim istediğimi yaptıracağım!"

O kadar da olmaz, o kadar da uzun boylu değil! Velev bir kişi bile olsam, o kadar uzun boylu değil! Üstelik memleketin yüzde doksan dokuzu, kahir ekseriyeti böyle. Yüzde doksanı böyle, o zaman olmuyor. O zaman buna, "tezat" diyoruz "çelişki" diyoruz. "Adam kendi işinde, kendi kafasında, kendi felsefesinde, fikriyatında tutarlı değil." diyoruz.

Hıristiyanlar dinlerini Hz. İsâ AS'ın getirdiği gibi muhafaza edemediler. Konsüller topladılar, bozdular. Ters kararlar aldılar. İncillerin bir kısmını ortadan kaldırdılar. İncillerin ayetlerinin bazısını kaldırıyorlar. 16. Yüzyıl'da yazılmış bir İncil ile 18. Yüzyıl'da yazılmış İncil'in nüshalarında aynı ayetler yok. Papaya salâhiyet vermişler; istediği ayetleri kaldırabilir.

Öyle şey yok!

Bozdular, ruhbanlık diye bir şey çıkardılar. Arapça'da *rehebe*, korkmak demek, *râhib* de korkan demek. Allah'tan korkuyor, takvâ ehli; günahlardan sakınmak için dağın başına kaçıyor, mağaranın içine giriyor, kendisini insanlardan uzaklaştırıyor.

Bizim dinimizde ruhbanlık yok.

"—Ne demek?"

"—Bir kenara çekilip Allah'tan korkacağım, ibadet edeceğim." diyerek cemiyeti terk etmek, sosyal vazifelerden sıyrılmak, kaçmak yok.

Evlilik var, içtimâî vazifeler var, devlet yönetimine ait vazifeler var.

“—Din bir duygu, ona kimse ilişmez!”

O senin dediğin Avrupa’da... Din, hayatın her cephesini içine alıyor, her şeye karışıyor çünkü karışmazsa eksik olur. Elbisenizin bir tarafını pırıl pırıl temizleyin, öbür tarafı çamur içinde, olmaz! Her tarafını temizleyecek, tertemiz olacak.

Odanızın duvarının yarısını badana yaptınız, öbür tarafı duruyor, olmaz! Arabanızın bir kısmı, bir çamurluğu bir renkte öteki çamurluğu öteki renkte, birisi bozuk öbür tarafı sağlam, olmaz! Her tarafını birden yapması lazım.

Onlar öyle bid’atler çıkardılar. Bid’at olarak;

“—Dağ başlarına çıkacağız, ibadet edeceğiz, manastırlara kapanacağız, hiç evlenmeyeceğiz!” dediler.

Kim dedi sana evlenme diye?

“—Evlenmeyeceğiz. “

E olur mu?

“—Efendim, onlarda hanımlar evlenmiyor!”

Neden?

“—Ahirette Hz. İsa ile evleneceklermiş; evlenmemeleri ondan.”

O zaman kapanıyor, bizden iyi kapanıyor.

Gayrimüslim komşumuz vardı, rahmetli anam;

“—Siz hep böyle açık mısınız, yoksa sizin dininizde de kapanma var mı?” diye sormuş.

“—Var ama biz tutmuyoruz.” demiş.

Doğru, çünkü olmasa rahibeler öyle kapanmayacak; tepeden tırnağa kapanıyorlar, örtünüyorlar; her tarafları kapalı. Manastırlara çekiliyorlar. Erkekler evlenmiyor, kadınlar evlenmiyor filan.

(*El-hamdü li’llâhi âlâ ni’meti’l-islâm*) [İslâm nimetinden dolayı Allah’a hamd ü senâlar olsun!]

İslâm, hayata tabiîliği getirmiştir. İnsanların bozduğu dinî ahkâmı düzelterek, “Doğrusu budur.” diye öğretmiştir. Eski dinlerin yanılma noktalarında da yanıldıkları şeylere işaret ederek düzeltmeler yapmıştır.

Onun için İslâm, her şeyi ve bütün dinleri içine alıyor. Hepsinin düzeltilmiş, düzenlenmiş şekli. Çünkü biz Hz. İsa’ya da inanıyoruz, Hz. Mûsa’ya da inanıyoruz, İbrâhim AS’a da inanıyoruz, hepsine inanıyoruz.

Hz. Adem Atamız'dan bizim Peygamberimize kadar gelmiş geçmiş bütün peygamberlere, mürselîne, enbiyâya iman ediyoruz, söylediklerini kabul ediyoruz. Ama sonradan bozulanları kitabımız düzeltiyor.

El-hamdü lillâh çok büyük, çok güzel, çok yüksek, çok ulvî bir dinimiz var. Allah'a hamd u senâlar olsun. Bunun kadr u kıymetini bilip şahsiyet sahibi insanlar olarak, has halis müslümanlar olarak yaşamayı Allah cümlemize nasib eylesin...

Bakın ne kadar güzel! Aşırı gitmek yok. "Ölçülü ibadet edin." diyor. Sen burada namaz kılarken sevap kazanırsın, ticaretinde dürüst hareket ederken, yine sevap kazanırsın.

Dükkânlarda levhaların bazısında yazılıdır:

الكاسب حبيب الله

(*El-kâsibu habîbu'llàh*) "Kesb ü ticaret edip kendi elinin emeğiyle, ticaretiyle meşru kazanç sağlayan kimse Allah'ın sevgilisidir." diyor Peygamber Efendimiz.

İnsan oradan da sevap kazanır. Peygamber Efendimiz de ticaret yaptı, kervan idare etti, alışveriş yaptı. Bizim dinimiz tabiî bir din, her şeye, hayatın tabiî şartlarına kabul gözüyle bakmış, normal karşılamış bir din.

Ramazan'da müslüman ol; ondan sonra bırak. Ramazan'da sigarayı bırak; Ramazan'dan sonra yine tüttür. Ramazan'da meyhaneyi kapat; ondan sonra yine aç... Kandil gecelerinde kapat; kandil gecelerinden sonra aç… Olmaz!

Müslümanlığın devamlı olacak.

Bu kötü mü? Kötü… O zaman kandil gecesinde kapatma, devamlı kapat; işini değiştir, hayırlı bir iş yap!

Sen o içkiyi o sarhoşa veriyorsun; o sarhoşun yuvasında neler yıkılıyor bir bilsen çalıştıramazsın. Sen bakkal efendi, o votkayı bilmem kırmızı şarabı, beyaz şarabı, adını bilmediğimiz binbir çeşit şeyi satıyorsun, o evde nelere sebep oluyor. Onu çoluk çocuk alıyor, şoför alıyor, arabası kaza yapıyor, adam eziyor.

Bizim fakültenin sekreteri, Allah rahmet eylesin, pırlanta gibi

bir kardeşimizdi. Gece geç vakitlere kadar çalışırdı, mesai saati falan tanımazdı. Cumartesi pazar gelir, daha geç vakitlere kadar çalışırdı, rahmetli.

Akşamüstü akşam namazını kılmış, geç vakit çıkarken, bizim fakültenin önü iki taraflı yol… Orman çiftliğinde birisi içmiş, içmiş, hem de vazifeli, neyse mesleğini söylemeyelim, yanına da bir kadın almış. O içkili kafayla, o sakat mantıkla gelirken bizim sekretere bir çarpıyor, şehit ediyor. Öldürüp gitti, Allah rahmet eylesin, gömdük. Bak işte bu, sarhoşluktan oldu, içkiden oldu.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize dinlerin en güzelini nasib etmiştir. Bin dört yüz sene önceden her şeyin güzelini mertçe söylemiştir. Şu yasak, şu yasak, şu meşru, şu meşru… Şimdi rahat ediyoruz, göğsümüz kabarıyor:

"—Bak bizim dinimiz bunu yasak etmiş, gördünüz mü? Zararına siz de geldiniz mi?" diyoruz.

Biz bin dört yüz yıldır biliyoruz, onlar döne döne, kaça kaça sonunda geldiler, kös kös geldiler, burunları sürte sürte geldiler. "Sonunda işte böyle döner, bizim dediğimize gelirsiniz." diyoruz, el-hamdü lillâh.

Biz bu işi Avrupalı beğendiği için yapmış değiliz, başından beri dinimiz öyle emrettiğinden yapıyoruz.

"—Domuz eti yemeyin!"

Şimdi Avrupa, Amerika, Almanya televizyonlarında domuz etinin zararları üzerinde programlar yapıp duruyorlar. Kendi adamları, kendi televizyonlarında program yapıyorlar. Ben gülüyorum.

Ya biz bunu bin dört yüz yıl önceden beri tatbik ediyoruz, yaptığımız bir şey.

On Dokuzuncu Yüzyıl'a gelinceye kadar, Yirminci Yüzyıl'a kadar kadınlarına hiç hak vermemişler, yeni yeni hak veriyorlar. Bizim kadınlarımızın eskiden beri hakkıydı; ticaret yapardı, miras hakkı vardı, alışveriş yapma hakkı vardı, patron olurdu, mal mülk hakkı vardı ve saire ve saire. İslâm'da her türlü hukuku vardı.

Şimdi o, kadınlara hiç hak tanımayan, mirasta hiç pay ayırmayan insanlar; güya bizden çok kadın taraftarı oldu, bizim karşımıza çıkıyorlar:

“—İslâm hukuku mirasta niye böyle, niye şöyle?” diyorlar.

Bize karışma; sen ne zamandan beri kadınları düşünür oldun? “Boynuz kulağı geçer.” derler, şimdi bizden ilerici oldular. Ama bu sefer daha aşırı gittiler. Her şeyin ortası güzel. Aşırı gittiğin zaman yine fena, çizgiyi geçtiğin zaman yine zarar.

Dört yol ağzında bir çizgi çizmiş, uzun, kalın, bir karış boyunda beyaz çizgi:

“—Otomobiller, bu çizgiden öteye geçmeyin!” diyor.

Otomobil o çizgiden öteye geçer, ortada durursa yandan gelen vurur. Aşırılık da fena. Çizgide durması lazım! Bu sefer geriden hızla geldiler, fren yapamadılar, çizgiyi geçtiler, yine ötekisinin yolunu kestiler, yine zarardalar. “Geriye gelsin, hizayı bulsun.” diye, yine bizim onları frenlememiz lazım.

Allah’a çok şükür. Bu dinin kıymetini bilin. Bu dinin kıymetini evlatlarınıza intikal ettirin. “Babam bir eski din tutturmuş; modası geçmiş, çağdışı bir inanç!” demesin. Bu gördüğünüz güzellikleri defterlerinize yazın, çocuklarınıza öğretin.

Çocuklarınıza Kur’ân-ı Kerîm’i öğretin! Çocuklarınıza Peygamber Efendimizin sevgisini aşılayın! Çocuklarınıza Müslüman olmanın şuurunu verin. Çocuklarınızı şahsiyet sahibi edin. Çocuklarınız taklitçi olmasın. Maymun taklit eder; taklitçi olmasın.

Senin öz, has, halis, yüksek, temiz, pak bir kültürün var mı? Var… O kültürüne göre şahsiyetini bul.

Biz vakıf olarak bir yerde bir bina yaptırdık. Haklı olarak, Amerika’da tahsil görmüş, genel müdür yardımcılığı filan yapmış bir kardeşimiz geldi bana diyor ki;

“—Hocam, bu binayı Amerika’da da yapsalardı böyle yaparlardı, İngiltere’de de yapsalar böyle yaparlardı, Yunanistan’da da yapsalardı böyle yaparlardı!”

“—Ne demek istiyorsun?” dedim.

“—Bizim Müslümanlığımızın, Türklüğümüzün, imanımızın burada, bu binada kokusu yok!” diyor. Kendisine has olacak.

Mesela ev yapımızı düşünelim! Bizim evlerimiz nasıldı?

Bizim evlerimiz bahçeliydi, bizim evlerimiz tek katlıydı veya iki

katlıydı; kimsenin evi ötekisinin bahçesine bakmazdı. Çünkü "Günah, ayıp, komşu rahatsız olur." diye kimse o tarafa cam açmazdı. Kimse kimsenin bahçesini görmezdi. "Yürüyen insan bahçenin içerisini görmesin." diye bizim evlerimizin duvarları, adam boyundan yüksek olurdu.

Bu bir anlayıştır, kültürdür. Avrupalı da her şeyi ardına kadar açıyor. "İçerisi görünsün." diye. Bahçenin duvarını alçak yapıyor, evinin perdesini açıyor. Madem açacaksın bu perdeyi ziyan etme, buraya takma. Evinin penceresini açıyor.

Sen trenle geçiyorsun bilmem neyle geçiyorsun, Göztepe, Kızıltoprak, Erenköy; bakıyorsun bütün adamlar perdeleri açmışlar, aile toplantısı var, yemek yiyorlar, bir odada oturmuş televizyon seyrediyorlar, her şeyi görüyorsun.

"—Bu perdeler neden yapılmış? Niye takılmış?"

Kapatacaksın; evin bir mahremiyeti var.

Bak, kafa yapılarımız farklı. İslâm'da; "İçerisi görünmesin." diye duvarı yüksek yapıyor. "Öteki evin mahremiyetine zarar gelmesin." diye evi, öteki evin tarafına açmıyor.

Biz kapıyı çaldığımız zaman eve dosdoğru bakmayız, yan döneriz ki kapıyı açan kadınsa, açık olarak giyinmişse birden gözümüze çarpmasın. Yan olarak durup, "Ahmet Bey evde mi?" deriz. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte bize öyle öğretiyor. Ötekisi öyle yapmıyor.

Bizim giyimimizde örtünmek esastır, ötekisinde ustalıklı bir tarzda teşhir edip, tahrik etmek esastır. Onun için eteğini topuğuna kadar uzun yapsa bile yırtmacını kalçasına kadar açıyor.

Niye? Maksat tahrik etmek, örtünmek değil. Örtünmek olsaydı bu kenarını aşağıdan yukarıya kadar yırtmayacaktı. Yırttığına göre maksadı tahrik. Çünkü öyle alışmış; onların sistemlerinde öyle.

"—Bizim kız hâlâ evde, kendisine bir koca bulamadı."

Kız kendisi bulacak; Amerikan sistemi böyle. Dans öğrenecek, bilmem ne öğrenecek, üniversiteye gidecek, başka erkeklere bakacak, beğendiğini işaretleyecek, peşine düşecek, tavlayacak avlayacak; sistemi öyle.

Dün bir yaşlı zâtın ziyaretine gittim. "Biz hep anamızın

babamızın zevkine göre evlendik. Hiç görmedik, görmezdik.” diyor. İki ayrı sistem. Şimdi onlar bizi ayıplıyor, biz de “Acaba çok mu kabahatliyiz?” filan diye pusuyoruz,

Yahu kabahatli değilsin! Ortada iki ayrı sistem var: Sen Müslümanca bir sistem kurmuşsun, her şeyin ona göre düzenlenmiş; ötekisi de kâfirce bir düzen kurmuş, edepsiz, arsız, yüzsüz, namus filan önemli değil; o da öyle gidiyor.

Onun yolu ayrı, senin yolun ayrı. Şahsiyetini bul, korkma!

“—Efendim işte biz evde yemeği hık mık…”

Yahu doğru düzgün konuşsana.

“—Elimizle de yeriz de. “

Utanıyor. Ne olur elinle yersen? Ellerini tertemiz sabunla yıkarsın. Tertemiz, işte bu senin elin, ondan sonra *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* der üç parmağınla yersin. Bu senin yemek yeme usulün.

Japon, Çinli pirinci iki tane çubukla beraber yiyor. İtalyan, kocaman uzun makarnayı tencereye haşlayıp koyuyor, havaya kaldırıp ağzını altına tutup öyle yiyor. Makarnayı kesmiyor, biz keseriz. Bizde erişte bıçakla kıyılır kıyılır, bir kaşık içine sığacak kadar…

Farkımız var, niye kabul etmiyorsun?

Makarna adı yayılmış, erişte adı unutulmuş. Yahu bizim eriştemiz ondan kat kat daha güzeldi, daha tatlıydı, daha has malzeme ileydi. Bizim onlardan bir eksikliğimiz yok. Sen şahsiyetini bil, korkma!

O sakalını kazımış, bıyığını kazımış cascavlak, kaşını gözünü kazımış; sen de sakal bırakıyorsun. Sana bakınca:

“—Ooo, öcü gibi oldun!” diyor.

“—Hayır, sen de cascavlak oldun!”

Zevk meselesi, değişir bu. Ama biz bunu bir kuru inatla yapmıyoruz. Biz, esas itibariyle müslümanlar; “Allah bunu böyle emretti, Peygamber Efendimiz SAS böyle emretti.” diye yapıyoruz. Bizim temel mantığımız odur.

Temel mantığımız nedir?

Allah'ın rızasını kazanmaktır. Onun için ayetleri okumuşuz, hadisleri okumuşuz; ona göre yapıyoruz. Peygamber Efendimiz'in

hayatını incelemişiz, O'nun yolunda gitmeye çalışıyoruz. Yanlış mı?

Çok doğru. Çünkü Allah bize peygamber göndermiş; "Bu sizin nümunenizdir, buna uyun!" buyurmuş, "Böyle yaşarsanız ben sizden razı olurum." buyurmuş. Elbet öyle hareket edeceğiz.

Bizim hayat sistemimizde çok büyük bir mantık var, çok kuvvetli bir muhakeme var. Onlarınki saçma. Saçma olduğu için de neticesi feci. Orada intiharlar fazla…

Mesela diyorlar ki:

"—İnsanın cinsî bakımdan doyumu sağlanırsa şöyle olur, böyle olur. "

Ben başımdan şöyle sağlam kenarlıklı takkemi kenara çıkarayım ters çevireyim, sen onun içine konuşacağın kadar konuş; sen onları külahıma anlat! En fazla miktarda cinsî suçlar, cinsî konuların en serbest olduğu ülkelerde işleniyor, kardeşlerim! Her şey serbest olan ülkede cinsî cinayet daha çok işleniyor.

Allah-u Teàlâ bunu bildiği için bize tesettürü emretmiş, kaçı göçü emretmiş.

"—Vayy, kadın erkek ayrı oturuyor, bunlar öcü!"

Değil, bu ayrı bir şey. Sistem olarak bizim hayat tarzımız böyle.

Japonun Kimonosunu tabiî karşılıyorsun. Japon güreşinin ayrı bir güreş olduğunu kabul ediyorsun. Japon güreşinde adam tunik gibi dizine kadar üstlük giyiyor, dizinin altına kadar bol pantolon giyiyor; kabul ediyorsun.

Bizim güreşte göbekten diz altına kadar, deriden sağlam yapılmış kisbetimizi biliyorsun; Avrupalı'nın grekoromen güreşte, serbest güreşte şöyle avuç içi kadar insanın butlarını koruyan mayosunu biliyorsun; işte, kültürler arasında fark.

Japon Avrupalı'nın mayosunu giymiş mi?

Japon, güreşindeki kıyafetini nasıl kabul ettirmiş?

Nasıl Japon kadını beli kuşaklı uzun elbisesini, el pençe divan durmasını kabul ettirmiş?

Niye sen kendi kendine sahip olmuyorsun? Niye sen kendin kendinle iftihar etmiyorsun? Niye anandan babandan utanıyorsun? Niye çocuğunu utanacak şekilde yetiştiriyorsun? Niye ona kendinin doğru yaşadığını söylettiremiyorsun?

İşte bu eğitim eksikliğini tamamlamalıyız. Tamamlıyoruz evelallah; yavaş yavaş, yavaş yavaş tamamlıyoruz. Bu hususta

daha şuurlu olalım, daha gayretli olalım inşaallah…

b. Yasaklanan Su Kapları

Ebû Saîd RA Hazretlerinden rivayet edilmiş bir hadîs-i şerif. Bu hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz birtakım su kaplarını yasaklamış. Diyor ki:

لاَ تَشْرَبُوا فِي النَّقِيرِ ، وَلاَ فِي الدُّبَّاءِ ، وَلاَ فِي الْحَنْتَمَةِ ، وَعَلَيْكُمْ بِالْمُوَكَّإِ (م. عن أبي سعيد)

RE. 474/6 (*Lâ teşrebû fi'n-nakîr, velâ fi'd-dübbâi, velâ fi'l-hantemeti, ve aleyküm bi'l müvekke'.*)

Suyu, meşrubatı olabilir ki mesela hurmayı ezmiştir şerbet yapmıştır veyahut üzümü sıkmıştır şıra yapmıştır ama bozulmamış, içecek bir kap lazım ya, topraktan olabilir şundan olur, bundan olur, o devrin orada mevcut kaplarından bazılarını sayıyor.

Diyor ki; (*Lâ teşrebû fi'n-nakîr* "*Nakir*'den içmeyin!"

Nakîr, tahtadan oyulmuş kap.

Suudi Arabistan gibi bir sıcak ülkede, Tahtadan oyulmuş kabın içinde su oldu mu yosunlanır kardeşlerim! Fokur fokur kaynar. Sıcak ülkede o tahta insanın elinden kayar; yosun tutar, bozulur. Onun için o sebepten içinde mikroplar, bakteriler, çeşit çeşit zararlı şeyler gelişir; "Ondan içmeyin!" buyurmuş.

(*Ve lâ fi'd-dübbâi*) "Sonra dübba' denilen cinsten de içmeyin!"

O da bir çeşit ağaçtan yapılan, yaktin ağacından, kuru yaktinden yapılan bir şey, bir çeşit kap. O da herhalde "Su kaçırmasın." diye biraz da katranlanıyor, ziftleniyor ki, ondan da içildiği zaman zararlı oluyor.

Hani bugün diyoruz ya; "Alüminyum tencere kullanmayın, çünkü alüminyumun zerreleri yemeğe karışıyor, zehirleme yapabiliyor." Hani diyoruz ya; "Kalaylı kapların kalayı azalmış olanları, kırmızısı çıkmış olanlarında yemek yapmayın." Bunlar da onun gibi tavsiyeler.

(*Ve lâ fi'l-hantemeti*) "İçine içki konulan, şarap konulan, yeşil bir şeyden yapılan bir çeşit kap. "

Bunlardan içmeyin. Kabaktan, bizim kabak dediğimiz ağaçtan oyma kâseden, şarap kabı olarak kullanılan hanteme denilen şeylerden içmeyin; kırbadan için!

Bir başka rivayette de; "Ziftlenmiş kaptan da içmeyin!" diye belirtilmiş.

Tabi bu hadîs-i şerifin mânasını bizim memleketimizde şimdi tatbik edecek olursak kullanacağımız kaplara dikkat edeceğiz. Gerek su içme kaplarımıza gerek yemek kaplarımıza dikkat edeceğiz.

Muhterem kardeşlerim!

Bu kaplar içinde bir kere alüminyum çok tehlikeli, alüminyumdan tencere vesaire kullanmamaya sıhhî bakımdan mümkün olduğu kadar dikkat edin. Alüminyum, mesela limon, salata gibi şeyler olduğu zaman oralarda reaksiyona giriyor. Sonra kolay ufalanıyor, kazıdığın zaman zerreleri çıkıyor kansorejen dediğimiz, yani kanser tevlid edici şeyler olabiliyor.

Alüminyumu başka işte kullan; mesela çerçevede, şurada burada, kullanış sahaları başka şeyler olabilir. Evine kap alacağın zaman alüminyum alma. Topraktan sırlı bir tencere al ama alüminyum alma. Ötekisi daha ucuz, daha sıhhî ama alüminyum zararlı, iyi olmuyor. Cam fena olmuyor, cam iyi çünkü temizlenmesi kolay.

Sonra bu deterjan cinsleri iyi yıkanmadığı zaman, kap üzerinde kaldı mı insanın sıhhatini çok bozuyor. Normal sabun kullan. Normal, bizim kendi ecdattan kalma toprakla ovma filan gibi şeyler vardır, bir çeşit temizleme yolları vardır, onları alıp ovuşturup yaparlarmış, onları kullanırsınız. Bu şeyler güzel oluyor.

Çinko üzeri emaye kaplı şeyler de sıhhî bakımdan iyi oluyor. Yalnız vurduğu zaman sırı atıyor, o tehlikesi var. Kullanacağınız kabın sıhhî olmasına dikkat edin.

Naylonlar da çok zararlı oluyor. O naylon cinsi şeyler, su kapları, terlikleri içinde mikropları çok güzel barındırıyor, gözeneklerine giriyor. Terlikler biraz banyoda kaldı mı, bakıyorsun yemyeşil olmuş. Yeşeriyor, neredeyse dallanıp çiçek açacak.

Alüminyumdan kap kacak da öyle oluyor.

Sıhhatinize dikkat edin. İnsan bir defa alır ama sağlam, güzel şey almalı, sıhhatine zararlı almamalı. Giyiminize dikkat edin; naylon, sentetik malzeme çok zararlı oluyor. İnsanda alerji yapıyor, kaşıntı yapıyor, elektrik dengesini bozuyor, vücuduna baş ağrısı yapıyor, karanlıkta çıkarsanız kazağınızı çıkarırken çatur çutur, çatur çutur kıvılcımlar çıkıyor. Halis, dededen kalma yün kullanın. Halis pamuk kullanın, hiç katıksız pamuk kullanın, onlar çok daha sıhhî oluyor.

Sıhhatinize dikkat edin. Bütün bu giyim, yeme, ev eşyası, malzeme şeyinde el-hamdü lillâh dedelerimiz iyi not aldılar. Kullandıkları her şeyin sıhhate uygun olduğu günden güne anlaşılıyor. Hem yeme malzememiz, hem giyme malzememiz, hem kap kacağımız ve saire hepsi el-hamdü lillâh iyi.

Bu Japon köselesini ayağına giyiyorsun, insanın ayağını altını pişiriyor. Halbuki normal kösele, normal deri gayet sıhhî oluyor. İşte bu gibi tavsiyeleri de Efendimiz yaptığı için ben de bu hadisin arkasına onları ekleyiverdim.

Bu hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz; "Tahtadan oyma kaptan su içmeyin, kabaktan su içmeyin, yani şarap kabından içmeyin! Ancak kırbadan, tulumdan içersiniz." diye bildirmiş, ben de ona ekledim.

c. Köpek veya Çıngırak Olan Yere Melek Gelmez

Üçüncü hadîs-i şerif:[21]

---

[21] Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.30, no:3949; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.292, no:1625; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.101, no:2192; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.262, no:7556; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.254, no:10107; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.251, no:8810; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.374, no:2676; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.555, no:4703; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.391, no:2670; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.100, no:2191; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.327, no:26820; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.240, no:475; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.IV, s.246, no:26; Hz. Ümm-ü Habîbe RA'dan.

Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.458, no:9556; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.379, no:898; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

لاَ تَصْحَبُ المَلاَئِكَةُ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ ، وَلاَ جَرَسٌ (حم. د. ش. طب. ق. عن أم حبيبة ؛ طس. عد. عن أنس ؛ طب . وأبو نعيم عن خوط بن عبد العزى ؛ طب. خط. عن أم سلمة)

RE. 474/7 (*Lâ tashabü'l-melâiketü rufkaten fîhâ kelbün, ve lâ ceres.*)

(*Lâ tashabü'l-melâiketü*) "Melekler arkadaşlık etmez, (*rufkaten*) bir grup insanla, cemaatle, kervanla... (*Fîhâ kelbün*) Aralarında köpek vardır, (*ve lâ ceresün*) veyahut hayvanlarında çıngırak vardır."

"—Öyle gruplara, öyle kervanlara melek yanaşmaz. Melek köpeğin olduğu yeri sevmiyor, çıngırağın çıngır çıngır ses çıkardığı yeri sevmiyor; Oraya gelmez." diyor Peygamber Efendimiz.

Bu da meleklerle ilgili mânevî bir bilgi olmuş oluyor. O kervana yaklaşamaz. Tabii meleğin gelmediği yerde, insanın hayrı eksik olur. Dikkat etmesi lazım. Bunları mümkün olduğu kadar kullanmamalı. Mümkün olduğu kadar köpek beslemeyeceğiz.

Çoban olup da sürüyü korumak için mecburiyet varsa, çiftçi olup da tarlayı korumak için mecburiyet varsa, o zaman kullanılabilir. Zevk için, keyif için, süs için, yanında gezdirmek için köpek almak pek uygun olmuyor. Bizim hadîs-i şeriflerde bu husus belirtilmiştir.

Avrupa'da köpek beslemek, fevkalâde yaygındır ve köpek sevgisi çocuk sevgisinden daha ileriye geçmiş durumdadır. Köpeklerini kucaklarına alırlar, öperler okşarlar, deterjanlı sularla yıkarlar, şampuanları vardır. Köpek lokantaları vardır, köpek motelleri vardır. Kendisi tatile gittiği zaman köpeğini bırakacağı oteller vardır. Artık tarif edilmez. Lüks köpek lokantaları vardır, köpeğin önüne en iyi malzemeden yiyeceği etleri koyar, yedirirler.

d. Ehli Olmayana İlim Öğretmeyin!

Nesei, *Sünen*, c.XV, s.478, no:5125; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.426, no:27441; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.458, no:9555; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.36, no:126; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.722, no:17572; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.193, no:16569.

Birinci hadîs-i şerif; Enes RA'dan İbn-i Asâkir rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[22]

لاَ تَطْرَحُوا الدُّرَّ فِي أَفْوَاهِ الْكِلاَبِ يَعْنِى الْفِقْهَ (كر. عن أنس)

RE. 474/8 (*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvâhi'l-kilâbi, ya'ni'l-fıkh.*)

(*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvâhi'l-kilâbi*) "İnciyi köpeklerin ağızlarına atmayın! (*ya'ni'l-fıkh*) Fıkhı kasd ediyor.

Ve onun arkasındaki hadîs-i şerif.

İbnü'n-Neccar'da başka bir rivayet zinciri ile yine Enes RA'dan gelmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[23]

لاَ تَطْرَحُوا الدُّرَّ فِي أَفْوَاهِ الْخَنَازِيرِ ، يَعْنِى العِلْمَ (ابن النجار عن أنس)

RE. 474/9 (*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvahi'l-hanâzîri, ya'ni'l-ilm.*)

(*Lâ tatrahu'd-dürre fî efvahi'l-hanâzîri*) "İnciyi domuzların ağzına atmayın! (*Ya'ni'l-ilm*) İlmi kasd ediyor."

Birisinde "kopek" diye geçiyor, ikincisinde "domuz" diye geçiyor. Bu ne demek?

İnci insanın boynuna takılır, onu süsler, kıymetli bir şeydir. Onu köpeğin ağzına atarsan, yazık etmiş olursun. Domuzun ağzına atarsan, yazık etmiş olursun, yersiz olmuş olur. İlmi de ehil olmayan insana vermeyeceksin.

"—Tabiatı köpek gibi olan, alçak olan, iyi müslüman olmayan, ilmi yerli yerinde kullanacak bir ahlâk yapısına erişememiş, alçak tabiatlı kimseye ilim öğretmeyin!" demek istiyor Peygamber

---

[22] İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.VII, s.224; Ramhürmüzi, *Emsalü'l-Hadis*, c.I, s.122, no:86; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.24, no:7334; Dara Kutni, *el-Müellif ve'l Muhtelif*, c.3, s.184; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.X, s.247, no:29320; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.213, no:16622.

[23] Hatib-i Bağdadi, *Tarih-i Bağdat*, c.VII, s.281, no:3779; Kâ'bü'l-Ahbar'dan. *Kenzü'l-Ummal*, c.X, s.247, no:29319; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.212, no:16621.

Efendimiz.

Fıkıh ne demek?

Bizim buraya müsteşriklerin meşhurlarından bir tanesi, oryantalist alim, Alman alimi gelmiş; kendisi Alman. Eskiden Beyazıt Kütüphanesinde kütüphane müdürü olarak çalışan bir meşhur hoca varmış, Allah rahmet eylesin, "İsmail Saib Hoca" derler, bir meşhur kimse, hafızası çok kuvvetli bir alim kişi. Ona; "Bana ders ver." diye müracaat etmiş de vermemiş.

Avrupalı [Helmut Ritter], İslâmî ilimleri öğrenmek için o hocaya müracaat ediyor, vermemiş. O zaman o Avrupalı da müslüman olmuş. Artık ne maksatla müslüman oldu, ne yaptı bilmiyoruz.

Onun gibi Oskar Reşer diye birisi daha vardı, o da müslüman olmuş, Osman Reşad adını almış. Ben her ikisini de tanıdım. Alman bunlar. Ama müslüman değilken ilmi vermemiş de müslüman olduğu zaman vermiş.

"—Adam ya sahte müslüman olduysa?"

Sahte Müslüman olduysa, vebali kendisine ait olur; ötekisi kurtulur. Ama nâehil insana ilmi vermemiş.

Nâehil insana ilmi verdin mi bu ilmi istismar eder, kötüye kullanır, müslümanların aleyhine kullanır veyahut müslümanları birbirine düşürmekte kullanır veya tefrika çıkarmakta kullanır veya müslümanların imanını tereddüde düşürmekte kullanır.

Avrupalılar 13. Asır'dan itibaren bildiğimiz kadarıyla oryantalizm denilen şarkiyat ilimlerine ağırlık verdiler, eğildiler, İslâmî ilimleri incelemeye başladılar. Papaz kilisede İslâmî ilimleri inceledi. Arapça öğrendi, geldi.

"—Bunları neden öğrendi?"

Tefrika çıkarmak için, kötü maksatla… Evet, onların içinden insaflı olanlar, İslâm'ın hak din olduğunu anlayıp da, İslâm'ı kabul edip Müslümanlığa girenler oldu ama bir kısmı bu öğrendikleri ilimleri müslümanları birbirine düşürmekte ve imanlarında onları zaafa düşürmekte kullandılar.

Mesela İtalya'da kilisenin desteği ile bir grup alim müşterek çalışma yaptılar, bir *İslâm Tarihi* yazdılar. Tepeden tırnağa iftira dolu, yalan yanlış *Annali Dell'Islam* diye bir şey yazdılar, bunun yanlışlarını bizim Asım Köksal Hoca, *Reddiye* diye iki üç parmak

kalınlığında bir eserde satır satır yazdı:

"—Bak şurada şöyle demiş yalan… Burada böyle demiş tercemesi yanlış… Şurada şöyle yazmış hatalı… Burada böyle demiş kasıtlı… Şurada şöyle demiş, öteki ifadesine zıt..." diye tezatlarını ve sairesini anlattı.

Ama muhterem kardeşlerim, Asım Köksal Hoca o Reddiye'yi, o eserin tercemesinden otuz kırk sene sonra yazabildi. O arada bu eseri Hüseyin Cahit Yalçın hapisteyken İtalyanca'dan Osmalıca'ya tercüme etti. Bezli gri renkli, on cilt takım halinde burada bedava dağıttılar, ucuz fiyatla dağıttılar. Osmanlı son devir münevverleri onları okudular.

Ciltli takım hâlinde İslâm tarihi kitabı, ama kim yazmış? Papazlar grubu yazmış, farkında değil. Onu okudular. Kafalarından dinleri imanları gitti, dinsiz oldular, dine karşı oldular, dine cephe aldılar. Genel müdürlerden, amirlerden, subaylardan, tıbbiyelilerden pek çok kimseyi böyle aldatmışlardır. İftiralarla pek çok kimseyi yoldan çıkarmışlardır

O bakımdan ilmi nâehile vermemek lazım, çünkü kötüye kullanır veyahut istismar eder veyahut para kazanmakta kullanır. Cebini, kesesini doldurmakta kullanır muhterem kardeşlerim!

İlmi ehline vermek lazım! Hangi adam takvâ sahibiyse, hangi adam iyi niyetliyse, güzel huyluysa, hangi çocuk istidatlı, temiz terbiyeli, edepliyse onu destekleyelim, hakiki alim o olsun. Paraya tenezzül etmeyen, mevkiye, makam hırsına sahip olmayan, onlara tamah edip de yanlış işler yapmayan alimler yetiştirelim.

Ben bizim zengin kardeşlerimize diyorum ki:

"—Bak bu fakir şahıslar okuyorlar, ondan sonra işte 'Hoca hatim indirdi para aldı, hoca mevlit okudu para aldı, hoca şunu yaptı şöyle oldu. ' diye dedikodular yapıyorlar. Siz zengin kardeşlerim, bir çocuğunuzu, en kabiliyetli çocuğunuzu din ilmine versin. 'Çocuğum, para bakımından merak etme, ben sana araba alacağım, daire alacağım, her ay sana şu kadar maaş vereceğim, sen şu din ilmini sapasağlam öğren!' desin, teklifim bu. "

"—Acaba bana para verecek mi?" diye bakmayan din alimleri olsun. Hatta fukarayı gördüğü zaman kendisi para veren hocalar olsun.

Hocalara çok iftira etmişler.

“—Ölü gözünden yaş, imam evinden aş çıkmazmış!”

Yalan! Allah razı olsun, her zaman gideriz, yemeklerini yeriz. Allah razı olsun, Allah rahmet eylesin, bizim Zekai Hocamız Hacı Bayram’da bir gün sabah namazını kıldık, kalktı, mihrabda, dedi ki:

“—Ey cemaat, kalkın hepinizi lokantaya davet ediyorum! Görün bakalım imam evinden aş çıkar mıymış çıkmaz mıymış, yürüyün!”

Herkesi aldı, lokantaya götürdü, doyurdu. Çok cömert insandı, etrafa boyna yardım yapardı.

Hocalara böyle iftira ediyorlar, gözden düşürüyorlar. Arada her meslekten tek tük ters insan olabilir. “Öğretmenlerden ters insan var.” diye öğretmenlik mesleğini mi düşürelim? “Askerlerden ters bir iki kişi var.” diye bütün askerlik mesleğini mi düşürelim? “Tıbbiyelilerden biraz ters doktorlar var.” diye bütün tıp mesleğini mi düşürelim? Farz edelim, polislerden bir iki rüşvet alan varsa, bütün polis mesleğini mi karalayalım?

İyi misalleri alacağız, onları geliştireceğiz; “Bak, böyle kahramanlar var.” diyeceğiz, onların hatıralarını yaşatacağız. Kötü her yerde olabilir, onu saklarız, kendimiz terbiye ederiz, düzeltiriz.

Ben diyorum ki müstağnî, kimsenin avcuna bakmayan tok gözlü alimler olsun. En zeki çocuklarımızı din alimi yetiştirelim. Avrupalı bir şahıs bunu söylemiş, sanıyorum Kanadalı Thomas Irving isimli müslüman kardeşimiz veyahut bir başka şahıs olabilir. Müslüman oldu, buraya da geldi, kendisiyle görüştük.

“—Eskiden siz müslümanların arasından en zeki çocuklar din alimi oluyordu. İmâm-ı Âzamlar, İmam Şafiiler ve saire. Bunlar zekâ bakımından cemiyetin en üstün dehâları idi, en üstün kimselerdi. Şimdi ise sizin en zekileriniz doktor oluyor, mühendis oluyor. En zekileriniz başka mesleklere kayıyor; din ilminde puanı en aşağı olanlar kalıyor. Ben o büyük dahi alimlerinizi okuyorum. Mesela İmam Şâtibî’yi okuyorum, ne güzel şeyler yazmış, tavsiye ederim; onları siz de okuyun.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Eskiden olduğu gibi yine en zeki çocuklarımızı din alimi

yetiştirelim. En zengin aileler çocuklarını din alimi yetiştirsin ki hocaların üstünden bu lekeyi sildirelim. Hocalara yapılan bu hakareti sildirelim. O zeki insanlar, o paraları Allah yolunda kullanmayı da bilirler, İslâm'ı yaymakta kullanmayı da bilirler.

İnşaallah, inşaallah, incileri domuzların köpeklerin ağzına atmayalım. İncileri, inciye layık, elmasa layık, mücevhere layık, yüksek kaliteli insanlara verelim.

e. Gece Evinizin Kapısını Çalmayın!

Bu hadîs-i şerif de uzun bir seferden, uzun bir ayrılıktan sonra evine gelen zâtlarla ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[24]

لاَ تَطْرُقُوا النِّسَاءَ لَيْلاً (حم. ك. عن أبى سلمة عن عبد الله بن رواحة وهو منقطع ؛ طب. عن ابن عباس)

RE. 474/10 (*Lâ tatruku'n-nisâe leylen*) "Evinizin, kadınlarınızın kapısını geceleyin çalmayın!" diyor.

Bu konuda başka bir rivayet şöyle:[25]

لاَ تَطْرُقُوا النِّسَاءَ بَعْدَ صَلاَةِ الْعَتَمَةِ (طب. ق. عن ابن عمر)

---

[24] Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.326, no:7798; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.451, no:15774; Abdullah ibn-i Revâha RA'dan.

Taberâni, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XI, s.245, no:11626; Dârimi, *Sünen*, c.I, s.129, no:444; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IV, s.604, no:7739; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bezzar, *Müsned*, c.II, s.238, no:5750; Harâiti, *Mesâviü'l-Ahlâk*, c.II. s.368, no:803; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.722, no:17573; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.214, no:16625.

[25] Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XII, s.287, no:13139; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.48, no:7421; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.II, s.333; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.718, no:17556; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.213, no:16624.

(*Lâ tatruku'n-nisâe ba'de salâti'l-atemeti*) "Evinizin, kadınlarınızın kapısını yatsı namazından sonra çalmayın!"

Bunun tabii çeşitli sebepleri var. Bir kere sen uzun zaman evde değildin, hanım kendisini salıverdi. Ev belki düzenli değil, belki hanımın hazırlığı yok. Halbuki tertemiz, temiz pak olması lazım. Hanımın kocasına süslenmesi gerekir. Erkeğin hanımına süslenmesi gerekir.

Peygamber Efendimiz:

"—Saçlarınızı düzeltin, sakallarınızı düzeltin, koltuk altınızı temizleyin, vesairenizi temizleyin, tırnaklarınızı kesin, temiz olun, nazif olun, pak olun. Eski ümmetler böyle yapmadılar da çeşitli kötülükler çıktı." diyor.

Erkek temiz, pak olacak, dişleri de fırçalanmış olacak, ağzı da kokmayacak, güzel kokular da sürecek. Kadın da temiz pak olacak.

O akşam hiç haberi yok.

"—Gafil durma misafir gelir, gafil durma ölüm gelir." derler; bizim oralarda bir tabir vardır.

Kadıncağız gafil gafil dururken, kapı tak tak çalınıyor. Kocası gelmiş, ortalık derbeder, perişan, eşyalar bir tarafta; iyi olmaz. Evin geçimi bakımından uygun olmuyor.

Veyahut sen geceleyin gelirsin, kapıyı çalarsın, şimdiki gibi her taraf elektrikle donanmış değil ki, komşu dışarıdan bir kapı takırtısı duyar, ondan sonra bakar:

"—Komşunun evine bir adam giriyor, yav bu adam seyahatteydi, bunun evine kim girdi?" der, dedikodu olur, yanlış kanaat olabilir.

Onun için "Gündüz aydınlığında, göz göre göre insan eve öyle gitmeli." diye, Efendimiz'in içtimâi terbiyesi.

Ne güzel şeyler tavsiye ediyor:

"—Çakıl taşı bile toplamış olsanız evinize hediye ile gidin!" diyor.

Hani yolda güzel taşlar filan olur. Eskiden bizim tuzlar olurdu. Gençler bilmezler, biz de yavaş yavaş ihtiyarladık artık, tam ihtiyarlarla arada, orta nesil olduk.

Tuz taşı; yuvarlak, kaya tuzu, tak tak tak tak döversin; yemeğin tuzunu kendimiz döverdik. Çocukken bize; "Hadi döv!" derlerdi, döverdik. Eskiden yuvarlak bir taş evde lazım olurdu; düz,

yuvarlak bir taş.

"—Velev çakıl taşı, düz taş tarzında bile olsa eve bir hediye ile gidin." diyor Peygamber Efendimiz.

Ne güzel bir şey; çünkü çoluk çocuk "Babam gelmiş." diye bakacak, senin elin kolun boş, moralleri bozulur. Halbuki hediyeler al;

"—Sana şunu aldım, al sana şunu aldım!" de.

Küçük küçük şeyler de olsa gönlünü alacak şeylerle gitmek lazım. Efendimiz her bakımdan bizi yetiştiriyor. Her bakımdan, en ince tefarruata kadar dinimiz bizi edepli, ârif, zarif, kâmil, hoş halli, hoş sohbet, tatlı dilli insanlar hâline getiriyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Allah'ın emirlerini bilenlerden eylesin. Dinimizin ahkâmına âşina eylesin. O güzel edepler ile bizleri müteeddib eylesin... Ârif, kâmil, velî, matlub, makbul kullar olmayı cümlemize nasib eylesin…

Huzur-u âlîsine sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmaya sizleri ve bizleri muvaffak eylesin…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

30. 11. 1986 – İskenderpaşa Camii

05. PEYGAMBERLER HAKKINDA TARTIŞMAYIN!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, nahmedühû bi-cemîi mehàmidih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تُغْزَى مَكَّةُ بَعْدَ الْيَوْمِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ (حم. حب. طب. قط. ك. ض. ت. حسن صحيح عن الحارث بن مالك)

RE. 474/11 (*Lâ tuğzâ mekketü ba'de'l-yevmi ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve âhirette sizlerin ve bizlerin üzerimize olsun...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup tefeyyüz etmek üzere, namazın arkasından şu mescidde cem olmuş bulunuyoruz. Allah_u Teàlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil eylesin... Sünnetini ihyâ edenlerden eylesin... Ahirette de kendisine komşu eylesin...

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişanesi olmak üzere ve onun âlinin, ashâbının, etbâının,

ahbâbının ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyaullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan verese-i enbiyâ, ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Eseri cem etmiş bulunan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hocamız'ın, kendisinden feyiz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ın ruhuna ve bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakletmiş olan hadîs alimlerinin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde yaşadığımız beldeleri, mallarını, canlarını ortaya koyarak, "Allah Allah" diye diye cihad edip fetheylemiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, muvahhid askerlerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde toplandığımız caminin bânîsi İskender Paşa'nın ve bu camiyi bugüne kadar ayakta tutan, tamir eden, tecdid eden kimselerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şu mescide cem olmuş olan siz kardeşlerimizin de ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Yaşayan biz müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürüp, mes'ud ve bahtiyar olup, iman-ı kâmil ile âhirete göçüp, Rabbimiz'in huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza sebep ve vesile olsun diye, buyurun bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öyle başlayalım!

…………………………..

a. Bundan Sonra Mekke'ye Savaş Açmayın!

Okuduğumuz hadîs-i şerifler *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis mecmuasının 474. sayfasında, geçen hafta kaldığımız yerden 11. hadîs-i şerifle devam edeceğiz inşallah... Bu sayfa bitince öbür sayfaya geçeceğiz.

Bu okuduğum hadîs-i şerifi Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî, Dârakutnî, Hàkim ve Tirmizî rivayet etmiş; daha başka kaynaklarda da var ve Tirmizî (*hasenün sahîhun*) diye hasen ve sahih hadîs olduğunu beyan eylemiş.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[26]

لاَ تُغْزَى مَكَّةُ بَعْدَ الْيَوْمِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ (حم. حب. طب. قط.
ك. ض. ت. حسن صحيح عن الحارث بن مالك)

RE. 474/11 (*Lâ tuğzâ mekketü ba'de'l-yevmi ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*)

(*Lâ tuğzâ mekketü*) "Mekke'ye gaza edilmez, savaş açılmaz, hücum edilmez, (*ba'de'l-yevm*) bugünden itibaren..."

"Kendisinin bu hadîs-i şerifi îrâd buyurduğu zamanından itibaren, (*ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) kıyamet gününe kadar..."

Mekke-i Mükerreme, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin yeryüzünde en şerefli beldesidir. Şerefi Hz. Âdem Atamız zamanından başlar. İnsanların Allah'a ibadet etmek için yapmış oldukları ilk mescid oradadır.

İbrâhim AS Kâbe-i Müşerrefe'yi, onun mahallinde tekrar tecdîden bina etmiştir. Kâbe-i Müşerrefe, Peygamber SAS Efendimiz'in zamanından bugüne kadar da el-hamdü-lillah o şerefiyle, o mübarekliğiyle hâlâ kıblemiz olarak durmaktadır. Allah-u Teàlâ Hazretleri gitmeyenlere gitmek, ziyaret etmek, umreler, haclar yapmak nasip eylesin... Gidenlere tekrarını ihsan eylesin...

"—Kâbe'ye hücum edilmez, cihad edilmez."

Bazı alimler burada şerhte diyorlar ki; "Cihad etmeyin!" mânâsınadır. "Bu beldenin kendisi mübarektir, ahalisi mübarektir; bu belde ahalisine savaş açmayın, burada mücadele etmeyin!" demektir.

---

[26] Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.147, no:1536; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.343, no:19041; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.727, no:6633; Tahâvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.III, s.325, no:5044; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.260, no:572; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.3335; İbn-i Kàni', *Mu'cemü's-Sahâbe*, c.I, s.469, no:281; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.214, no:18566; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIV, s.490, no:38066; Şeybânî, el-âhâd ve'l-Mesânî; Hàris ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.201, no:34660; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.228, no:16662.

Zaten ayet-i kerîmelerle de sabittir ki orada savaş edilmez. "Mescid-i Haram'da savaş edilmez, cihad edilmez." mânasına gelmektedir. Tabii Allah-u Teàlâ Hazretleri o beldeyi kıyamete kadar hıfz edecektir de âhir zamanda kıyamet alâmetleri başladığı zaman; mü'minler yeryüzünde azalacak, kıyamet alâmetleri başlayacak, o zamana dair Mekke'yle ilgili bazı haberler de var, o ayrı.

Mekke-i Mükerreme, bizim kıblegâhımızdır; Mescid-i Haram içindedir. Mescid-i Haram'ın içinde Kâbe-i Müşerrefe vardır. Kâbe-i Müşerrefe, mü'minlerin kıblegâhıdır.

Medine-i Münevvere, Peygamber Efendimiz'in vefat ettiği yerdir. O ayrı bir şehir, o da mübarektir. Kâbe-yi Müşerrefe'nin etrafındaki Mescid-i Haram'da kılınan bir namazın, yapılan bir hayrın sevabı yüz bin mislidir. Öyle şereflidir ki, o mübarek beldede yapılan bir hayrın, ibadetin, namazın ve sâirenin sevabı yüz bin misli fazla olur. Peygamber Efendimiz'in mescidinde bin misli fazla olur.

Bir de Kudüs'ümüz vardı; Allah tekrar kurtarsın. Mü'minlere, mü'minlerin eline versin... Bizim zamanımızda —biz ziyaret edemedik— yahudilerin eline geçti; eskiden hacılar gittiği zaman bir de Kudüs-ü Şerif'i ziyaret eder, öyle giderler gelirlerdi.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bütün istilaya uğramış İslâm diyarlarını müslümanlara tekrar ihsan eylesin... Kâfirlerin zulmünden, tasallutundan kurtarsın...

b. Peygamberler Arasında Kıyaslama Yapmayın!

Bu ikinci hadîs-i serif, Efendimiz SAS Hazretlerinden Ebû Hüreyre tarafından rivayet olunmuş, Buhârî'de ve Müslim'de yer alan bir hadîs-i şeriftir. Efendimiz tavsiye buyuruyor:[27]

---

[27] Buhàrî, *Sahîh*, c.XI, s.222, no:3162; Müslim, Sahîh, c.XII, s.76, no:4376; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.309, no:353; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.448, no:11458; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.507, no:32373; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.237, no:16684.

لاَ تُفَضِّلُوا بَيْنَ أَنْبِيَاءِ اللهِ ، فَإِنَّهُ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ ، فَيَصْعَقُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الأَرْضِ ، إِلاَّ مَنْ شَاءَ اللهُ ؛ ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ أُخْرَى ، فَأَكُونُ أَوَّلَ مَنْ بُعِثَ ، فَإِذَا مُوسَى آخِذٌ بِالْعَرْشِ فَلاَ أَدْرِي أَحُوسِبَ بِصَعْقَتِهِ يَوْمَ الطُّورِ ، أَمْ بُعِثَ قَبْلِي ، وَلاَ أَقُولُ إِنَّ أَحَداً أَفْضَلُ مِنْ يُونُسَ بْنِ مَتَّى (خ. م. عن أبى هريرة)

RE. 474/12 (*Lâ tüfaddilû beyne enbiyâi'llâhi, feinnehû yünfehu fi's-suri feyes'aku men fi's-semâvâti ve men fi'l-ardı illâ men şâallah; sümme yünfehu fîhi uhrâ feekûnü evvele men bu'ise, feiza mûsâ âhizün bi'l-arşi felâ edrî ehûsibe bi-sa'kati yevmi't-tûri? Em buise kablî? Ve lâ ekùlü inne ehaden efdalü min yûnüse'bni mettâ*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

(*Lâ tüfaddilû beyne enbiyâi'llah*) "Allah'ın Peygamberleri arasında; 'Şu daha üstündür, bu daha üstündür…' diye tafdil yapmayın, üstünlük münakaşası yapmayın. "

Çünkü bu haset, rekabet meydana getirir. Birisinin daha faziletli olduğunu söylerken ötekinin şânına noksan gelecek bazı sözler sarf etmeyi, günaha girmeyi sağlar, insanı o duruma düşürebilir.

"—Allah'ın Peygamberleri; hepsini kabul ederiz, hepsini severiz, hepsine hürmetimiz vardır." dememiz gerekiyor. Peygamber Efendimiz böyle emir buyurmuş.

Muhterem kardeşlerim!

Hani şu insanlık birlik beraberlik arıyor, aradaki ihtilafları halletmek istiyor filan; İslâm dini, onu sağlamış olan bir dindir. Bizim dinimiz bütün peygamberlere hürmeti bize emrediyor. İşte Peygamber Efendimiz de burada duyduğunuz gibi, bu hadîs-i şerifinde de buyurmuş.

Hz. İsa hıristiyanların hürmet ettiği kimse, aynı zamanda bizim Peygamberimiz, aleyhi's-selâm, Allah şefaatine nâil etsin… Sonra

Hz. Musa AS, yahudilerin hürmet ettiği kimse. Nitekim yahudilere eskiden Musevî denirdi; Mûsa'ya mensub demek. Hıristiyanlara da İsevî denirdi; İsa'ya mensub demek…

Biz o peygamberlere, o kavimlerden daha saygılıyız, daha bağlıyız. Neden daha bağlıyız? Çünkü onlar, o peygamberlerin razı gelmeyeceği durumlara düştüler. O peygamberlerin memnun olmayacağı sözleri söylediler, itikatlarında yanlış işler yaptılar. Hz. İsa, Allah'ın kulu ve peygamberi iken, "Allah'ın oğlu" dediler hâşâ sümme hâşâ!

Hz. İsa buna razı mı? Değil.

Hz. İsa böyle mi söylemiş? Hayır.

Zaten hıristiyanların içinde de, "Hz. İsa kuldur." diyenler var. İznik Konsülü'nde oturmuşlar, kalkmışlar, konuşmuşlar görüşmüşler, milattan 325 sene sonra, papazlar böyle bir karara varmışlar. "Şu İncilleri yakalım, şunlar kalsın, şu akideyle mücadele edelim." diye Ya'kubîleri, bilmem şunları bunları düşman ilan etmişler. Onlar da hıristiyan olduğu halde, "Allah'ın kulu" diyenleri devreden çıkarmışlar.

Yanlış, kendileri yanlış, yaptıkları işler yanlış. Bizim sevgimiz daha sağlam, bizim düşüncemiz daha doğru, bizim saygımız daha yerli yerinde, daha mantıkî, daha akıllıca; biz hepsini toplamışız. O halde akılları varsa, hakikaten iyilik istiyorlarsa bize gelmeleri lazım, hepsinin müslüman olmaları lazım, çünkü bizim dinimiz hepsini birleştiriyor.

Efendimiz hadîs-i şerifinde buyurmuş ki:

(*Feinnehû yünfehu fi's-suri*) "İleride kıyamet kopacak, İsrafil AS sura üfürecek, kıyamet kopacak. (*Fesa'ike men fi's-semâvâti ve men fi'l-ard*) Bu sura üflendiği zaman, yeryüzünde ve semada olan ne varsa hepsi düşerler; (*illâ men şâa'llàh*) Allah'ın dilediği kimseler müstesna…"

Tabi semâvatta, arzda melekler filan da var, bu insanlardan ayrı mahlûklar da var. Allah'ın dilediği mahlûklar, yaratıklar müstesna; ötekiler düşerler, ölürler.

(*Sümme yünfehu fîhi uhrâ*) "Sonra İsrafil AS sura bir kere daha üfürür, insanlar kabirlerden ba's olunurlar. Cümle mevta kabirlerinden ba's olurlar, kalkarlar. (*Feekûnü evvele men buise*) İlk

kalkan ben olurum.”

Kabirden ilk kalkan Peygamber Efendimiz olacak. Şerefi dolayısıyla her şeyde en önde giden olacak, cennete de ilk giren olacak. Ama tevazuundan ve “İnsanlar kendisinin faziletini bildiklerinden, ona dayanarak başka Peygamberleri küçük düşürücü sözler söyleyip de kavga gürültü çıkarmasınlar.” diye tavsiye ediyor.

Peygamberler arasında ayrım yapmamalarını tavsiye ediyor.

İlk önce kendisi kalkacak.

(*Feizâ*) “Bir de bakacağım ki, (*mûsâ âhizün bi'l-arşi*) Mûsa AS Arş-ı Âlâ'nın direklerine yapışmış. (*Felâ edrî e husibe bi-sa'kati yevmi't-tûri*) Bilmiyorum acaba Tur Dağı'na çıktığı günkü o düşüşünden itibaren mi hesap oldu da oraya yapıştı? (*Em buise kablî*) Yoksa benden önce mi ba's olundu, bilmiyorum; onu öyle Arşa tutunmuş göreceğim.”

(*Ve lâ ekùlü inne muhammeden efdale min yûnüse'bni mettâ*) “Muhammed'in Yunus ibn-i Mettâ'dan daha faziletli olduğunu ben söylemem.” diyor.

Yunus AS'ın müstesna bir peygamberliği vardır. Peygamberler geldikleri zaman kavimlerine hep itirazlar olmuş, hep karşı çıkmışlar, hep eza cefa etmişler. Meselâ Firavun, Mûsa AS'a bin bir türlü eza cefa eylemiş, kavmini kovalamış ve sâire… İsa AS öyle…

İbrâhim AS mancınıkla ateşe atılmış; daha başka peygamberlerden bazıları, peygamber olarak gönderildiği halde şehid edilmiş.

Bu insanlar; kendilerine gelen nasihatçilerin, pak peygamberlerin, temiz insanların, Allah elçilerinin sözlerini genellikle dinlememişler de şeytana uymuşlar, ayrı işler yapmışlar ama Yunus AS'ın kavmi müstesna… Ahalisi ona inanmış ve Allah da onları büyük nimetlerle mütelezziz etmiş; Yunus AS'ın müstesna bir durumu var; onun methi başka.

Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifte böyle buyuruyor. Kendisi bütün peygamberlerin en üstünüdür, seyyidü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn'dir. Fakat hepsinin peygamberlikleri aynıdır. Hepsi Allah'ın peygamberi olduğu için rütbece peygamberdir, hepsine saygı göstermek lâzım. Ama Allah-u Teàlâ Hazretleri kimisini

kimisinden mertebe olarak —insanların hiçbirisi zaten birbirine eşit değil— üstün kıldığı gibi, bizim Peygamberimiz SAS'i de insanların ve peygamberlerin en üstünü kılmıştır.

Cennette bir makam vardır ki, Makàm-ı Mahmûd derler; o makama hiçbir kul çıkamayacak, bir kişi çıkacak. O makam başka hiçbir kula nasip olmayacak, o makam Peygamber Efendimiz'in makamıdır. Bu hadîs-i şeriflerle sabit…

İşte burada bir şey ortaya çıkıyor kardeşlerim, hadîs-i şerifleri bilenler tam bilmeli. Hadîs-i şerifleri okuyanlar, öteki o konudaki hadîs-i şeriflere de muttalî olmalı. Tek bir hadisi okuduğu zaman, o hadîs-i şerifin nâsihi vardır, mensuhu vardır, evvelce söylenmişliği vardır, sonradan söylenmişliği vardır.

Peygamber Efendimiz yirmi üç sene peygamberlik yaptı. Peygamberliğinin ilk devresinde söylediği bir söz, sonraki bir fütühat, kendisine ihsan olunmuş olan bir mertebe, bir dereceden önce söylenmiş olduğu için, o başka türlü olur, ondan sonraki daha başka türlü olabilir. İşte buna dinde fakîh olmak derler. İnsan dinin bütün delillerini bilip de hükmü ona göre vermeli.

Bir hadise dayanırsa, tek bir âyete dayanıp da galiba şu şöyle derse olmaz. Çünkü o âyet vardır, öteki âyet vardır. Asıl bilginler hepsini birden göz önünde tutarlar, dinin hükmünü öyle söylerler. Onları bilmediği zaman insanlar hata ederler.

Biliyorsunuz Süleyman Çelebi, Mevlid yazarı Rh.A de Mevlid'i neden yazmış diye Latîfî tezkiresinde anlatırken diyor ki:

"—Ulu Cami'de vaizin birisi çıktı; peygamberlerin hiçbirisini ötekisine tafdil etmeyin, hepsi eşittir." diye vaazını o konu üzerinde teksif etti.

Ama orada bir alim Arap vardı; Arap diyarından demek ki… Anlaşılan şimdiki gibi zaman zaman geliyorlarmış. Kalktı ayağa, gayet güzel delillerle, âyetlerle, hadîs-i şeriflerle Peygamber Efendimiz'in seyyidü'l-evvelîn ve'l-âhirîn olduğunu güzelce anlattı."

"—İşte ben de onun üzerine Peygamber Efendimiz'in faziletini bildirmek için bu *Mevlid*'i yazdım." demeye getiriyor. "*Mevlid* kitabını yazmasının sebebi odur." diye onu menkıbe ile anlatıyor.

Peygamber Efendimiz, peygamberlerin en üstünüdür. Bütün

Peygamberler peygamber olduğu için hürmete şâyândır, hiçbirisinin aleyhinde bulunmak bize yakışmaz, hepsini kabul ederiz. Allah'ın bütün peygamberlerine iman etmişiz, bunu Amentümüzde de belirtiyoruz:

آمَنْتُ بِاللّٰهِ ، وَمَلاَئِكَتِهِ ، وَكُتُبِهِ ، وَرُسُلِهِ ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ، وَبِالْقَدَرِ ، خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللهِ تَعَالٰى ، وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Âmentü bi'llâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusulihî ve'l-yevmi'l-âhiri, ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî mina'llàhi teàlâ, ve'l-ba'sü ba'de'l-mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh*)

[Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine inandım. Öldükten sonra dirilmek haktır. Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur ve şehadet ederim ki Muhammed SAS Allah'ın kulu ve rasûlüdür.] diye, kadere de iman ettiğimizi beyan ediyoruz.

Bizden evvel gelen kitapları da inkâr etmiyoruz, bizim Peygamberimiz'den evvel gelmiş peygamberleri de inkâr etmiyoruz. Ama her Peygamberin bir devri var, devir Peygamber Efendimiz'in devri…

Peygamber Efendimiz, "Eğer Musa AS sağ olsaydı bana tâbi olurdu." diyor. Kendisi önceden vefat etmiş; "Eğer sağ olsaydı bana tâbi olurdu." diyor. Çünkü devir, Peygamber Efendimiz'in, devr-i Muhammedî.

Peygamber Efendimiz'in devri olunca, o devirde herkesin inanıp ona tâbi olması lazım! Onun için de bu hakikatleri gören insanlar Avrupa'da, Amerika'da, Japonya'da, muhtelif yerlerde bugün İslâm'a geliyorlar. İslâm'ın gerçek din olduğunu, bu zamanın dini olduğunu anlayıp kendisi ehl-i kitap da olsa, Musevî de olsa, İsevî de olsa Peygamber Efendimiz'e haklı olarak ikrar getirip

müslüman oluyorlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizlere dinimizin kıymetini bilmeyi nasip eylesin… Dinimizin emirlerini öğrenmeyi ve onları tutmayı nasib eylesin…

c. Saç ve Sakalı Boyamak

Bu hadîs-i şerif de sakalları, saçları boyamakla ilgili bir hadîs-i şeriftir. Enes RA'dan Deylemî rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[28]

لاَ تُغَيِّرُوا هَذِهِ الشُّعُورَ ، فَمَنْ كَانَ مُغَيِّرَهَا لاَ مَحَالَةَ ، فَلْيُغَيِّرْهَا بِالْحِنَّاءِ وَالْكَتَمِ (الديلمي عن أنس)

RE. 474/13 (*Lâ tügayyirû hâzihi'ş-şüûra, femen kâne mugayyirehâ lâ mehâlete, felyugayyirhâ bi'l-hinnâi ve'l-ketemi.*)

(*Lâ tugayyirû hâzihi'ş-şüûra*) "Bu kılları, saçların rengini boyamayın, değiştirmeyin!"

Beyaz beyaz kalsın, ne olur? Sakal beyaz olsun, saç beyaz olsun, bıyık beyaz olsun.

(*Femen kâne mugayyirehâ lâ mahalete*) "Muhakkak bir boyamak isteyen varsa. "İlla boyamak istiyorsanız, (*fel-yugayyirhâ*) o boyamak isteyen kişi onu boyasın; (*bi'l-hinnâi ve'l-ketemi*) kına ve ketem denilen ile boyasın!"

Bu ketem denilen madde, biraz siyahlık verici bir maddeymiş. Kınayla karıştırılınca demek koyulaştırıyor. Onunla kına yakmak gibi; saçları öyle boyamayı tavsiye etmiş.

Başka bir hadîs-i şerifinde:

"—Beyaz kılları yolmayın, çünkü onlar nurdur." buyuruyor.

Bazıları; "Ay beni ihtiyar gösteriyor!" diye cımbızla çekerler, yolarlar; yolmaya lüzum yok.

d. Secdede Gözlerinizi Yummayın!

---

[28] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V. s.17, no:7314; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.670, no:17324; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.234, no:16676.

Bu da Deylemî'nin Enes RA'dan rivayet ettiği hadîs-i şerif. Secdede gözleri kapatmamak ile ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[29]

لاَ تُغْمِضُوا أَعْيُنَكُمْ فِى السُّجُودِ ، فَإِنَّهُ مِنْ فِعْلِ الْيَهُودَ

(الديلمى عن أنس)

RE. 475/1 (*Lâ tuğmidû a'yüneküm fi's-sücûdi, feinnehû min fi'li'l-yehûd.*)

(*Lâ tuğmidû a'yüneküm*) "Gözlerinizi kapatmayın! (*Fi's-sücûd*) Secdelerde, secde esnasında gözlerinizi kapatmayın! (*Feinnehû min fi'li'l-yehûd*) Çünkü yahudiler böyle yapar, gözlerini kapatır öyle secde ederlerdi. "

Siz öyle yapmayın, gözleriniz açık dursun, (*Allàhu ekber*) dediğiniz zaman, secdede gözünüz açık bulunsun. Ayakta da kapatmak yok; ayakta da gözlerin secde mahalline bakacak, ama açık olacak.

Allahu a'lem bu gözlerin kapatılmaması meselesi şundandır ki, insanlar çeşit çeşit duygulara kapılırlar, gözlerini kapattıkları zaman çeşit çeşit hayaller görürler, zihin daha çok dağılır. O bakımdan gözler kapatılmıyor; "Bulunduğu yer belli olsun, aklı oraya buraya dağılmasın, hayallere, vehimlere dalmasın." diye gözler kapatılmıyor.

e. Cahiliye Devrinde Ölen Babalarınızla Övünmeyin!

İbn-i Abbas RA râvisi, Ahmed ibn-i Hanbel'de var, Tayalisî kitabına almış.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[30]

---

[29] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.18, no:7317; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.465, no:19807; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.234, no:16675.

[30] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.301, no:2739; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.349, no:2682; İbn-i Adiy, Kâmil, fi'd-Duafâ, c.II, s.305; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*,

لاَ تَفْتَخِرُوا بِآبَائِكُمُ الَّذِينَ مَاتُوا فِي الْجَاهِلِيَّةِ ؛ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَمَا يُدَهْدِهُ الْجُعَلُ بِمَنْخَرِيهِ ، خَيْرٌ مِنْ آبَائِكُمُ الَّذِينَ مَاتُوا فِي الْجَاهِلِيَّةِ (ط. حم. عن ابن عباس)

RE. 475/2 (*Lâ teftehirû bi-âbâikümü'llezîne mâtû fi'l-câhiliyyeti; feve'llezî nefsî bi-yedihî, lemâ yüdehdihü'l-cu'alü bi-menhıreyhi, hayrun min âbâikümü'llezîne mâtû fi'l-câhiliyye.*)

(*Lâ teftehirû bi-âbâikümü'llezîne müvvitû fi'l-câhiliyyeti*) "Cahiliye zamanında, o kötü akide üzerinde, daha İslâm gelmemiş, yanlış inançlar üzerinde ölen babalarınız ile övünmeyiniz. (*Feve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Nefsim kudreti elinde olan Allah'a yemin olsun ki, (*lema yüdehdihü'l-cualü bi-menhıreyhi*) onun iki burun deliği içine konulmuş, oralarda bulunan kurtçuklar, (*hayrun min âbâikümü'llezîne mâtû fi'l-cahiliyye*) o halde ölmüş olan babalarınızdan daha hayırlıdır. "

Peygamber Efendimiz ashâbına söylüyor; ashâbı kendisine iman etmiş kimseler ama onların babaları putlara tapıyorlardı, Mekke'nin müşriklerinden idiler, İslâm'ı bilmiyorlardı, bâtıl bir din üzerinde idiler.

Onlarla övünüp; "Benim babam şöyle asildi, ben şu kabiledendim, ben bu kabiledendim." diye birbirlerine onlarla övünüp iftihar etmelerini bu hadîs-i şerifte yasaklıyor. Onlarla övünmeyin! Onların imanları yok ki, onlarla ne övüneceksiniz?

Övünecekseniz; (*Ve bi-fadli'llâhi, ve bi-rahmetihî, febi-zâlike felyefrahû*) "Allah'ın fazl u keremiyle, takvâsıyla, verdiği imanla, salih amelleri işlemekle övünün!"

Bunlarla övünmek lazım. Başka şeylerle övünmenin bir faydası yok. Hele hele ahirete kâfir olarak, müşrik olarak göçmüş olan kimselerin Allah indinde bir kıymeti, bir değeri yok ki, onlarla

---

c.IV, s.286, no:5129; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.87, no:2578; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.91, no:5775; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.260, no:1305; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.235, no:16679.

övünsünler.

Bu dedelerle, babalarla, ecdat ile soy sop ile övünme Araplarda fevkalade kuvvetliydi. O kuvvetlilik dolayısıyla bazıları; "Biz asiliz." derlerdi, ötekilere tepeden bakarlardı. Halbuki İslâm insanlar arasında bir beraberlik, bir eşitlik, bir sevgi getiriyor. Kabile reisiyle, kabilenin içindeki bir fakir şahsı, falanca zengin ağa ile filanca işçiyi, köylüyü hepsini kanun karşısında eşit hale getiriyor. Her insana bir değer veriyor. Soy sop ile övünmeyi yasaklıyor.

Bu devam ettiği takdirde İslâm'ın temel mantığına aykırı olacağından bu hadîs-i şerifte bunu bildirmiş.

Sahabeden bir zât ki adını biliyorum ama söylemeyeyim, Bilal-i Habeşî Selman-ı Farisi Hazretleriyle aralarında biraz münakaşa olmuş. İnsanlar yapmasa iyi ama;

"—Seni kara kadının oğlu seni!" demiş.

Bilal-i Habeşî, Habeşli ya, "Seni kara kadının oğlu!" diye bir söz sarf etmiş. O da Peygamber Efendimiz'e bildirilince, onu söyleyen şahsı çağırıyor diyor ki:

"—Sen böyle mi dedin? Senin içinde cahiliye devrinden kalma bir huy kalmış. Sen öyle bir adamsın ki içini tam temizleyememişsin, cahiliye devrindeki bir kötü huy senin içinde kalmış. Çünkü bir insanı annesinin babasının rengiyle, karalığıyla esmerliğiyle ayıplıyorsun. Asil olmamasıyla ayıplamaya çalışıyorsun, köle demek istiyorsun. Senin içinde cahiliye âdeti kalmış." diyor.

Çünkü İslâm, insana insan olarak değer vermiştir. Hepsini değerli sayar.

Şu camide bakın hepimiz diz çökmüş oturmuşuzdur. Saf bağladığımız zaman içimizde kimler vardır?

Bazen gazetelerde resimleri görürsünüz, bu filanca devletin başkanı, bu filanca ülkenin başbakanı, bu bilmem ne paşası, bu bilmem nesi; herkes Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin ibadetinde, huzurunda eşit olarak, yan yana oturuyorlar, yan yana ayakta duruyorlar, aralarında hiç mevki makam farkı görünmüyor. Hepsi Allah-u Teàlâ Hazretlerine secde ediyorlar.

Çünkü bütün insanlar kardeştir. Çünkü esas itibariyle bütün

insanların arasında fark yoktur. İslâm bunu getirmiştir. Hem de insanların uzun kavgalar, savaşlar, iç harpler, darplar, çekişmeler, vuruşmalardan sonra; işte yeni, Yirminci Yüzyıl'da toparladıkları şeyleri 1400 yıl önceden getirmiştir.

Ne mutlu, el-hamdü lillâh bizi müslüman eylemiş; bizi böyle müslüman etmiş. Müslümanlığının kıymetini bilip ona uygun yaşayanlara ve iman-ı kâmil ile göçenlere ne mutlu!

Bize gelince; biz de umumiyetle hakikaten İslâm'ı hazmetmiş bir milletiz. Bizde soy sop ile fazlaca övünme yoktur, az az var. Biraz Doğu Anadolu'da bazı yerlerde ağalık, beylik filan var ama genellikle maarif sistemimiz de öyle tanzim edilmiştir.

Çoban bile okusa, bakarsın genel müdür olur, bakarsın bakan olur. Bir köylü de okusa bakarsın atom alimi olur. Fakir bir insanın çocuğu yetişir, tahsil görür, bakarsın yüksek bir mevkiye çıkar; zengin bir şahsın çocuğu da okumamışsa, o da cahil kalabilir. Bizde böyle el-hamdü lillâh…

Avrupalı seyyahlardan bir tanesi, Osmanlılar zamanında gelmiş görmüş Kanuni devrinde Osmanlıların o zamanki Avrupa'ya göre gayet ileri durumda olduğunu, diyor ki;

"—Burada ne güzel; bir insan kabiliyeti nisbetinde yükselir. Kabiliyetli mi, işte ilerler, yükselir yükselir, ilerler gider. Bizde öyle midir; asilzadelerin ahmak ve budala çocuklarını, babasının hatırı için yüksek mevkilere getiririz."

Kendisi, yani seyyah öyle diyor. Avrupa'yı, kendisini tenkit ederek, bizde ne fenadır adet, asilzadelerin aptal da olsa, ahmak da olsa çocuklarını yüksek mevkilere hatır için getiririz, diyor.

Bizim dinimizde Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[31]

إِذَا وُسِّدَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ، فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ (خ. عن أبي هريرة)

ME. 131 (*İzâ vüsside'l-emru ilâ gayri ehlihî*) "İşler ehli olmayan insanların uhdesine verilince, onların üzerine yüklenince,

---

[31] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.33, no:59; Ebû Hüreyre RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.210, no:38422; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.127, no:2927.

yamanınca; (*fe'ntaziri's-sâah*) o zaman kıyametin kopmasını bekle!"

Bizde esas olan işi ehline vermektir, kim ehilse ona verilir. Hatta Mekke fethedildiği zaman, Peygamber Efendimiz, Kâbe-i Müşerrefe'nin içine girmek istedi. Hani resmine baktığımız zaman altın kapısı var ya; duvarı üstünde kapı, merdiven dayanarak giriliyor. O Kâbe-i Müşerrefe'nin içine girmek istedi. Anahtarı da bir müşrikin elinde.

Mekke'de, savaşarak içeriye girdiler, anahtar bir Mekkeli müşrikin elinde. Peygamber Efendimiz geldi, Mescid-i Haram'a girdi ama, Kâbe'nin de kapısını açıp içine girip orada namaz kılmak istiyor. Anahtarı istedi; anahtar da usûlen bir sülalenin elinde bulunuyor; anahtarın sahibi de girmiş, evine kapanmış, anahtarı vermek istemedi.

Hz. Ali Efendimiz gitti, yakasını toparladı;

"—Ver şu anahtarı!" dedi.

Çünkü galip olarak girmişler, Mekke-i Mükerreme'yi fethetmişler. Anahtarı vermemek ne demek?

Pazusu kuvvetli; yakasını dürdü, sarstı, anahtarı elinden aldı. Geldi, Kâbe-i Müşerrefe'yi açtı. Peygamber Efendimiz ve sahabesi Kâbe-i Müşerrefe'nin içinde şükür namazları kıldılar, Mekke'nin fetholunması için namazlar kıldılar.

Hz. Ali Efendimiz de anahtar elinde ya, dedi ki;

"—Yâ Rasûlallah! Müsaade buyur, bundan sonra bu Kâbe-i Müşerrefe'nin anahtarını taşıma vazifesi, anahtarı bulundurma vazifesi, açma kapama vazifesi benim üzerimde olsun!" dedi.

"—Emanetleri ehillerine veriniz." âyet-i kerîmesi indi.

O sırada o âyet-i kerîme inince Peygamber Efendimiz, Hz. Ali Efendimiz'e dedi ki;

"—O anahtarı götür, o aileye ver. "

Hz. Ali Efendimiz de;

"—Başüstüne!" dedi. Gitti o aileye; demin yakasını paçasını tutup sarsarak aldığı anahtarı bu sefer:

"—Buyur, al anahtarı geriye." diyerek verdi.

Adam şaşırdı; "Bunu niye veriyorsun?" dedi.

"—Âyet indi." dedi. "Bu iş hakkında ayet-i kerîme indi. Emaneti ehline vermemiz emrolunuyor, bu da sizin eskiden beri taşımakta olduğunuz bir vazifeydi; onun için anahtarı Peygamber Efendimiz

size vermemi istedi.” dedi, verdi.

Adam bu hadiseden o kadar duygulandı ki ondan sonra müslüman oldu, Müslümanlığa girdi.

İslâm böyle; mansurken, muzafferken, güç kuvvet sahibiyken, elinde her türlü imkân varken ve düşünün ki Allah'ın arslanı, Peygamber Efendimiz'in damadı Hz. Ali RA istiyor anahtarı da, Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Sahibine ver! Anahtar hangi ailede duruyor idiyse ona ver!”

Emanetleri ehline vereceğiz.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“—Vallahi Muhammed'in kızı Fâtıma velev hırsızlık etse ona da hırsızlığın cezasını veririm, elini keserim!”

Efendimiz'in vazife anlayışı böyle. Biz hep bu vazife anlayışına sahip olmalıyız.

Birisi böyle bir cezaya çarptırılacak birisi için geldi de:

“—Yâ Rasûlallah! Böyle bir insanı cezaya çarptırmasanız!” filan gibi rica etti.

Peygamber Efendimiz:

“—Sen Allah'ın cezalarından bir ceza, hudutlarından bir hududun ifasını kaldırmak için mi şefaatçi olmak istiyorsun? Öyle şey yapma!” dedi.

Bizim dinimiz böyledir. Bizim dinimizin yüceliğini insan okudukça anlar ama okumazsa, bilmezse, dışarıdaki hıristiyan propagandasına kapılırsa; çöl kanunu sanır, bilemez. Evet, çölden çıkmıştır ama çöle nur inmiştir de onun için çıkmıştır. Allah-u Teàlâ Hazretleri onu oradan çıkarmıştır onu.

Allah-u Teàlâ Hazretlerinin vahyi olduğu için her şeyi güzeldir. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi dinimizin kıymetini bilenlerden eylesin…

Biz biliyoruz tamam, bilmesek camiye gelmeyiz. Asıl camiye gelmeyenlere anlatın, asıl camiye getiremediğiniz çocuklarınıza anlatın. Çocuklarınızı müslüman yetiştirmeye çalışın.

Nasıl olsa şimdi bizim işimiz mühim bir iş değil, neden?

Hepiniz zaten dini seviyorsunuz, imanı seviyorsunuz, hadîs-i şerifi seviyorsunuz, Kur'ân-ı Kerîm'i seviyorsunuz, ibadeti

seviyorsunuz da kalkmışsınız pazar günü gezmeye gitmemişsiniz, sinemaya gitmemişsiniz, gençler maça gitmemiş, oynamaya gitmemişler hadîs dinlemeye gelmişler. Bu bir şey değil!

Dışarıdaki kalabalıklar ne olacak?

Dışarıda dini bilmeyen, abdesti bilmeyen, evlendiği halde gusülden haberi olmayan, haramı helali bilmeyen, İslâm'ın emirlerini bilmeyen, imanı bilmeyip de kâfir olarak ölecek olanlar var. Onlara İslâm'ı tebliğ edelim, etmemiz lazım. Onlara, bizim ulaşamadığımız yere sizin ulaşmanız lazım. Çevrenize İslâm'ı, duyduklarınızı anlatmanız lazım. İyi öğrenmeniz ve iyi öğretmeniz gerekiyor.

Allah hepimizi din yolunda çalışan insanlar eylesin...

f. Allah'ın Zâtını Düşünmeyin!

Abdullah ibn-i Selâm RA'dan rivayet edilmiş, Ebû Nuaym'ın *Hilyetü'l-Evliyâ'*sında kaydettiği, Ebû'ş-Şeyh'in kitabına yazdığı bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

لاَ تُفَكَّـرُوا فِي اللهِ ، وَتَفَكَّـرُ فِي خَلْقِ اللهِ ، فَإِنَّ رَبَّنَا خَلَقَ مَلَكًا ، قَدَمَاهُ فِي الأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى ، وَرَأْسُهُ قَدْ جَاوَزَ السَّمَاءَ الْعُلْيَا ، مَا بَيْنَ قَدَمَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ مَسِيرَةُ سِتِّمَائَةِ عَامٍ ، وَالْخَالِقُ أَعْظَمُ مِنَ الْمَخْلُوقِ (أبو الشيخ ، حل. عن عبد الله بن سلام)

RE. 475/4 (*Lâ tefekkerû fi'llâhi ve tefekkerû fi halkı'llâhi, feinne rabbenâ haleka meleken, kademâhü fi'l-ardı's-sâbiati's-süflâ ve re'sühû kad câveze's-semâe'l-ulâ, mâ beyne kademeyhi ilâ rükbeteyhi mesîretü sittemieti âmin, ve'l-hâliku a'zamü mine'l-mahlûk.*)

(*Lâ tefekkerû fi'llâh*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin mahiyeti üzerinde düşünmeyin. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kendisinin zâtı, künhü ve mahiyeti üzerinde tefekkür etmeyin. "

Niye? Bu terazi o tefekkürü çekmez.

"—Pekiyi, neyi düşünelim?"

(*Ve tefekkerû fi halkı'llâh*) "Allah'ın mahlûkatını tefekkür edin, yaratıklarına bakın, yaratıklarındaki kanunları görün, güzellikleri görün, incelikleri sezin; Allah'ın büyüklüğünü oradan anlayın, yoksa insan Allah'ın kendisini anlayamaz. "

Neden?

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ (الشورى:١١)

(*Leyse kemislihî şey'ün*) [Ona benzer hiçbir şey yoktur.] (Şûrâ, 42/11)

Onun gibi hiçbir şey yoktur ki, benzeterek söyleyelim.

لاَ تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ ، وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

(الأنعام:١٠٣)

(*Lâ tüdrikühü'l-ebsâr*) "Gözler onu göremez, (*ve hüve yüdrikü'l-ebsâr*) ama o gözleri idrak eder. *(Ve hüve'l-latîfü'l-habîr*) O, eşyayı pek iyi bilen, her şeyden haberdar olandır." (En'am, 6/103)

Gözler onu göremez ki, "Bak işte şurada!" diyelim.

Musa AS dedi ki:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ ، قَالَ لَنْ تَرٰينِي وَلٰكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرٰينِي ، فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسٰى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ (الأعراف:١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) "Yâ Rabbi, müsaade eyle, kendini bana göster de ben seni göreyim, bakayım!" dedi. Görmek istedi Allah-u

Teàlâ Hazretleri'ni... Fakat nasıl görecek?

(*Kàle*) Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurdu ki:

(*Len terânî*) "Yâ Mûsâ, sen beni göremezsin! Benim cemâlimi temaşa etmeye tàkat getiremezsin! (*Ve lâkini'nzur ile'l-cebeli feini'stekarra mekânehû fesevfe terânî*) Ama şu karşıdaki dağa bak! O dağa tecelli edeyim; eğer o dağ o tecellîme tahammül edebilirse, o zaman sen de beni görebilirsin!" buyurdu.

(*Felemmâ tecellâ rabbühû li'l-cebeli*) "Mûsâ AS'ın Rabbi, Allah-u Teàlâ Hazretleri Tur Dağı'na tecellî edince, (*cealehû dekken*) dağ o tecellînin şiddetine dayanamadı, parça parça oldu. (*Ve harra mûsâ saikà*) O müthiş manzara karşısında Mûsâ AS baygın yere serildi, düştü kaldı.

(*Felemmâ efâka kàle*) Ayılınca, o istediği şeyin kendi tâkatinin çok üstünde bir şey olduğunu itiraf ederek, dedi ki: (*Sübhâneke tübtü ileyke*) Yâ Rabbi, seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tevbe ettim. (*Ve ene evvelü'l-mü'minîn*) Ben inananların ilkiyim." (A'raf, 7/143)

İnsan gözle göremez. Zâtını anlayamaz ki neye benzetecek? Anadan gözleri açılmamış bir insan etrafı dinliyor; "kırmızı" diyorlar, "sarı" diyorlar, "yeşil" diyorlar, "mavi" diyorlar; nereden anlayacak? Bu adam kırmızıyla yeşilin farkını nereden anlayacak?

Gözleri hiç açılmamış ki. Onun âleminde, kör âleminde, görmezler âleminde iki renk arasındaki farkı anlatacak hiçbir şey yok ki nasıl anlatabileceksin?

Buyur sarıyla kırmızının farkını anlat bakalım buna. Maviyle yeşilin, morun farkını anlat; anlatamazsın çünkü bir şeyi anlatabilmenin yolları var.

Bildiğimiz bir şeye benzemediği için Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni anlatmamız mümkün değil. Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne gözlerin bakıp tahammül etmesi, görmesi mümkün değil, tâkatin fevkinde...

Onun için Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin büyüklüğünü anlamak için insan mahlûkatına bakacak. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin fiillerine bakacak, etrafta olan hadiselere bakacak, tasarrufâtına bakacak, kâinattaki varlığını oradan anlayacak. Varlığına her hadise delil, her hadiseden onun varlığına delil çıkıyor ama zâtını anlamak insanlar için muhaldir, imkânsızdır, olacak bir şey değil!

Onun için, "Allah'ın zâtı üzerine düşünmeyin, mahlûkatı

üzerinde düşünün.!” buyruluyor.

Efendimiz; “Mahlûkatı üzerinde düşünün.” dedikten sonra bir melek anlatıyor, diyor ki;

(*Feinne rabbenâ haleka meleken*) “Rabbimiz Allah-u Teàlâ bir melek yarattı ki, (*kademâhü fi’l-ardı’s-sâbiati’s-süflâ*) iki ayağı yerin yedinci katta, en aşağı yer tabakasında… (*Ve re’sühû*) Kafası, başı da, (*kad câveze’s-semâe’l-ulâ*) en yüksek semayı geçmiş durumda… (*Mâ beyne kademeyni ilâ rükbeteyhi*) İki ayağı arasından dizine kadar olan mesafe, topuğuna kadar olan mesafe, (*mesîretü sitte mieti âmin*) 600 yıllık mesafedir.

“—Allah’ın sizin görmediğiniz, sizin gözünüze görünemeyecek olan melekleri var, cinleri var, başka mahlûkatı var, yedi kat semâsı var, Arş’ı var, Kürsüsü var. Bu görmediğiniz mahlûklardan bir tanesi işte şu melektir.” diye anlatıyor.

Meselâ Arş-ı A’zam, Arş-ı A’zamı taşıyan melekler, nice melekleri var. Bir tanesini anlatıyor ve arkasından da bir umumi hakikati beyan ediyor:

(*Ve’l-hàliku a’zamü mine’l-mahlûk*) “Yaratan yaratılandan daha büyüktür, daha uludur.” Madem bunu yaratmış, Rabbimiz’in azametini oradan anlayın!

Biz de Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin büyüklüğünü anlamak için gökyüzüne başımızı çevirip bakalım. Yıldızlar, yıldızlar, yıldızlar sonsuz derinlikler içinde bir sürü yıldız.

İlim adamları diyor ki; bunların ışıkları, saniyede 300 bin km hızla giden bir ışık, onların ışıkları bilmem kimisi yüz bin senede gelirmiş, kimisi milyon senede gelirmiş, kimisi milyar senede gelirmiş. Ne kadar uzaklardan yıldızlar geliyor, yıldızların ışıkları geliyor. Geliyor ama diyelim ki bir milyon sene önce oradan ışık yola çıkmış, buraya geliyor. Işık gelmediği zaman biz onu göremeyiz. Geldiği zaman da, onun oradan çıkalı bir milyon sene geçmiş olduğu için, belki o orada yok. Senin gördüğün yerde belki o yıldız o anda orada değil.

Eğer daha o maviliklerin içinde başka yıldızlar varsa sen orasını mavi görüyorsun; o derinliklerde daha ışığı sana gelmemiş yıldızlar var. Eğer gelenler milyar seneyse işte o milyar sene uzaklıkta o yıldız şimdi ne oldu, bilmiyorsun. Arada zamandan, mekândan bir

perde, kâinatın öbür tarafını göremiyorsun ama, (*Ve'l-hàliku a'zamü mine'l-mahlûk*) "Yaratan yaratılandan daha büyük, daha ulu, daha azametli" olduğundan, buradan Allah'ın azametini anla; "*Allahu ekber!*" dediğin zaman tüylerin diken diken olsun.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin mahlûkatına bak, yaratılana bak; yaratanının azametini, kudretini, büyüklüğünü, kibriyâsını tefekkür eyle.

İşte biz bu kadar küçük, bacaksız mahlûklarız. Bu kadar bacaksızlığımızla bütün nimetleri bize vermiş olan Allah-u Teàlâ Hazretlerine bazı kimseler isyan ediyorlar. Bu kadar ulu, bu kadar büyük, bu kadar kudretli Rabbimiz'e, bu kadar kâinatı yaratmış olan, kâinattan ulu Rabbimiz'e karşı geliyorlar. Dilese bir anda mahvedecek olan kudret-i külliye sahibi Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne karşı geliyorlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri insaf versin, akıl versin, delilik! Küfür-kâfirlik, delilik demektir. Aklı olan insan, kâfir olamaz. Vicdanı olan, aklı olan insan kâfir olamaz, hayran olur belki.

Hayran olur; Rabbinin yarattığı mahlûkatın büyüklüğü karşısında, azameti karşısında, mükemmelliği karşısında, bu nizamın harikalığı karşısında, rakamlar karşısında, kanunlar karşısında; kâinatın kanunları karşısında mest olur, hayran olur. Aklı başından gider ama sevgiden hayran olur. Kâfirlerinki akıl değil, kâfirlerinki delilik!

g. Çekirgelerle Savaşmayın!

Diğer hadîs-i şerif:[32]

لاَ تُقَاتِلُوا الْجَرَادَ ، فَإِنَّه جُنْدُ اللهِّ الأَعْظَمُ (البغوى ، وابن صصرى فى أماليه عن أبى زهير النميرى)

[32] İbn-i Kàni', *Mu'cemü's-Sahàbe*, c.VII, s.220, no:1968; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VII, s.156, no:9940; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XX, s.131, no:6195; Ebû Züheyr en-Nemîrî RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XVI, s.245, no:16702.

RE. 475/5 (*Lâ tükàtilü'l-cerâde feinnehû cündü'llàhi'l-a'zam*) "Çekirgelere cihad etmeyin, savaşmayın! Çünkü onlar Allah'ın en büyük ordularıdır."

Bu sene hacca gittik, Ramazan'da da görmüştük; orada ışıklar etrafında pır pır, pır pır uçuyorlar, yerlere sapır sapır, sapır sapır dökülüyorlar; her taraf yağmur gibi çekirge... Bütün sokaklar, bütün sokak lambalarının altı parmak kadar çekirgeler. Onlar bazen bulut halinde gelirmiş. Savaşmak mümkün değil.

Bir bulut gibi bir tarlaya konarmış, pır pır pır gelip bir tarlaya konarmış, ondan sonra o tarladan pır diye kalktığı zaman tarlanın yeşilliği yok, bitti. Başka bir tarlaya konarmış, yemyeşil tarlaya, biraz sonra da oradan uçtuğu zaman tarla bitti, her şeyi yer bitirirmiş. "Çekirge âfeti." diyoruz.

Galiba Güneydoğu Anadolu'da filan bazen oluyor. Bizim memleketlerde, buralarda çok olmuyor. Fakat oralarda; biz bu sene biraz ucundan, kenarından bu çekirge âfetini gördük. Tabi bunların hepsi Allah'ın mahlûkatı (*celle celâlühû ve amme nevâlühû*)

Yağmur Allah'ın emriyle yağıyor, rüzgâr Allah'ın emriyle esiyor, güneş Allah'ın emriyle çıkıyor, kâinattaki her varlık Allah'ın

emriyle var; Allah'ın emriyle hareket hâlinde, Allah'ın emriyle çalışma hâlinde.

Bütün işler Hàlik'ındır, kul eliyle işlenir;
Hakk'ın emri olmaz ise, sanma bir çöp deprenir.

Allah izin vermese, emri olmasa hiçbir çöp bile kıpırdamaz. Her hareket, her oluş, her olay, her hadise Allah'ın emriyle, fermanıyla, izniyle oluyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri dilediğine âfet veriyor, dilediğine safa veriyor, izzette ikramda bulunuyor. Bakıyorsunuz bir yanardağ patlıyor, yirmi bin kişi, otuz bin kişi ölüyor. Bakıyorsunuz bir yere yağmur yağıyor, bir tarafta kuraklık oluyor.

Boynumuz bükük; bunların hepsi Allah'ın ordularından birer ordu, nasıl dilerse öyle yapar. Dilerse o orduyu sevk eder helâk eder, dilerse bu orduyu sevk eder helâk eder; elimiz kolumuz bağlı...

Çernobil'de bir atom patlaması oldu, radyasyon oraya yayıldı, buraya yayıldı. Bu radyasyonu şöyle anlayabilirsiniz; eskiden sobadan, mangaldan yelpazelerken çat halının üstüne, postun üstüne bir kıvılcım sıçrardı, yangın çıkardı, orayı tutuşturdurdu.

Bir kıvılcım ama biraz sonra üstüne basarsan sönüyor, kıvılcım çünkü veyahut bir yerde kendi kendine bıraksan yanmayacak; biraz etrafını yakıyor, sönüyor.

Ama bu radyasyon denilen şey, kıvılcım gibi daha küçük zerreleri atıyor. Bu, attığı yerde sönmüyor, aynı tarzda çalışmaya devam ediyor. Ekmeğe girmişse ekmekte oluyor, fındığa girmişse fındıkta oluyor, çaya girmişse çayda oluyor, meyveye girmişse meyvede oluyor, suya girmişse suda oluyor. İki tane atom bombası patlatsa, radyasyon olsa bitecek.

Geçen gün bir gazetede gördüm; dünyanın etrafındaki hava tabakası ki, ona şimdi kitaplarda atmosfer diyorlar, atmosfer tabakasında bilmem kaç km ozon varmış.

Ozon maddesi ki oksijenin üç atomu bir araya gelince ozon oluyor. Bu; dışarıdan gelen radyasyonu, daha bir takım zararlı etkileri engelliyormuş, süzgeç vazifesi görüyormuş, geçmesine mâni oluyormuş.

Dünyanın atmosferindeki ozon tabakası çok azalmış. Bu bizim sıktığımız spreyler fıss fıss fıss, onlar havaya çıkıp gidip ozonun moleküllerini tahrip ediyormuş. Bu uçan, kartal gagası gibi olan, Konkort uçağı, o Amerikalılara karşı Fransızların İngilizlerin ortaklaşa yaptığı Konkort uçağı çok yüksekten uçarken ozon tabakasını tahrip ediyormuş. Bu ozon tabakası tahrip olduğu zaman, dünyanın uzaydan gelecek olan radyasyon tesirlerine mukavemeti kalmayacakmış.

Nerelerden nerelere. Allah-u Teàlâ Hazretleri ozon tabakasını, perdesini kaldırıverse, dünyaya radyasyon yağıverse, işte kıyamet koptu. Çernobil'deki toprağın altına, betonun altına gömülen atomun etkisi susmasa, orada durmasa devam etse, alttan alttan işlese dünya mahvoldu, gitti. Filanca patlayan şey şöyle olsa, böyle olsa dünya mahvoldu gitti.

Rabbimiz'in rahmetiyle gazabı arasında, iki parmak arasında, bir işaretlik canımız var. Karıncadan da aciziz, karıncadan da bîçareyiz; günahlara dalmış, gidiyoruz.

Allah bizi gafletten uyandırsın. Kimisi kız peşinde, kimisi içki peşinde, kimisi kumar peşinde, kimisi rüşvet peşinde, kimisi adam aldatmaca peşinde, kimisi vatana hıyanette, kimisi zevk u sefâda, kimisi keyifte; gafil gafil bekliyorlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri imanımızı kuvvetli eylesin… Rızasına uygun yaşamayı nasib eylesin… Hayat hayırlı olduğu müddetçe bizi hayırlı, uzun ömürlerle muammer eylesin…

Çünkü nimetlerin en büyüğü; sâlih bir insanın uzun ömürle, sıhhat, afiyet üzere yaşamasıdır. Ölümün hayırlı olduğu zamanda da iman-ı kâmil ile amel-i sâlih üzere, Allah'ın sevdiği bir hal ve durumda iken, mü'min-i kâmil olarak ruhumuzu kabz eylesin… Huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı cümlemize nasib eylesin...

h. Ümmetin Taunla Helâk Olacağı

Hz. Âişe Validemizden rivayet edilmiş bir hadîs-i şerif. Taberânî'nin *Evsat*'ında kaydettiğine göre, SAS Efendimiz şöyle

buyurmuş:[33]

لاَ تَفْنَى أُمَّتِي إِلاَّ بِالطَّعْنِ وَالطَّاعُونِ ، غُدَّةٌ كَغُدَّةِ الإِبِلِ ؛ الْمُقِيمُ بِهَا كَالشَّهِيدِ ، وَالْفَارُّ مِنْهَا كَالْفَارِّ مِنَ الزَّحْفِ (طس. عن عائشة)

(*Lâ tefnâ ümmetî illa bi't-ta'ni ve't-tâûni; guddeten keguddeti'l-ibili; el-mukîmü fîhâ ke'ş-şehîdi, ve'l-fârrü minhâ ke'l-fârri mine'z-zahfi.*)

(*Lâ tefnâ ümmetî illâ bi't-ta'ni ve't-tâûni*) "Benim ümmetim ancak ta'n ve taun ile helâk olur, başka bir şeyle helâk olmaz. "

Bunlar salgın hastalıklar.

"—Ümmet-i Muhammed'in en çok helâkinin, toptan kırılmasının sebebi salgın hastalıklar olacak." diye Peygamber Efendimiz buyurmuş.

Ve bu hastalıkların insana şehid mertebesinde bir derece verdiğini de bildirmiştir. Umumiyetle Ümmet-i Muhammed'in helâki böyle oluyor.

"—Benim ümmetim ancak ta'n ve taun hastalıkları ile fâni olur, fena bulur yani kırılırlar. "

(*Guddeten keguddeti'l-ibili*) "Bu hastalık da, develerin ayaklarında çıkan deve guddesi gibi bir şiştir, iltihaptır, öyle olur, ondan sonra vefat ederler."

Peygamber Efendimiz, bu hastalığın tarifini böyle yapıyor. Artık doktorlar bunun şimdi hangi hastalığa delalet ettiğini düşünsünler, bilsinler.

(*El-mukîmü fîhâ ke'ş-şehîd*) "Bu hastalığın çıktığı yerde; bu taun hastalığının, salgın hastalığın çıktığı yerde ikamet eden, kalıp ölürse şehiddir, şehid gibidir. (*Ve'l-fârrü minhâ*) Oradan, o bölgeden firar edip kaçan da savaştan kaçmış gibidir."

Bakın, muhterem kardeşlerim!

---

[33] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.145, no:25161; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.51, no:3867; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.379, no:4408; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.353, no:5531; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.80, no:28450; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.245, no:16701.

Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor. İslâm canı kurtarmaya çok önem verir, sıhhate çok önem verir. Vücudun tehlikelerden uzak olmasına çok önem verir. Fakat bu salgın hastalığın çıktığı yerde durmayı tavsiye ediyor. "Çıkmasın, dursun!" diyor; "Duran şehid gibidir. Kaçan; savaştan kaçan, —ödlek, savaştan kaçıyor, alçak— cepheden kaçan gibidir." diyor.

Günahkâr oluyor. Onun için, aman bu ne kadar güzel bir fikir, bunu şimdi herkes anlayamazsa doktorlar anlıyor. Başlarını sallıyorlar ya, çünkü salgın hastalık çıkan yerde karantina uygulanır, polisler etrafı sararlar, oradan dışarıya kimseyi çıkarmazlar. "Buradaki hastalık öbür tarafa gitmesin." diye, zaten öyle yapıyorlar. Sebebini şimdi anlarlar.

Peygamber Efendimiz o zaman öyle diyor;

"—Ashâbım korkmayın, durun! Hastalık çıkmışsa orada durun, durmanız şehidlik kazanmanıza sebep olur. Oradan firar etmeniz, oradan başka bir beldeye gitmeniz, savaştan kaçmak gibi ödlekliktir ve günahtır."

Neden? Eğer kaçarsa hastalığı öbür tarafa da götürecek kardeşlerim! Ne yapalım, ölürse ölür, kalırsa kalır.

Büyüklerimizin, o sahabe-i kirâmın, büyük evliyâullahın hayatlarını okuduğumuz zaman görürüz ki bu gibi hastalıklarda hiç korkmamışlar. "Geldiyse geldi, ne yapalım?" demişler, bulundukları yerlerden ayrılmamışlar; onun şehidlik olduğunu, kıymetli bir mertebe olduğunu bilmişlerdir.

O bakımdan ne yapalım, ecel bir yerde geliyor. İnsanın eceli gelmeden, vadesi yetmeden zaten ölmesi yoktur, bu gibi durumlarda böyle bir tavır içinde olmanın gerektiğini biliniz.

i. Sefihlerinizi İmam Yapmayın!

Diğer hadîsi serif:

Bu hadîs-i şeriflerin niye konuları değişik değişik geliyor?

Alfabe sırasına göre, ilk kelimelerine göre dizilmiş olduğundan. Bazen tıptan geliyor, bazen savaştan, geliyor bazen başka bir konudan geliyor; daha da iyi oluyor, mevzular çeşitli oluyor, şahsen benim hoşuma gidiyor; bilmiyorum siz ne dersiniz?

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[34]

لا تُقَدِّموا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ فِي صَلاتِكُمْ ، وَلا عَلَى جَنَائِزِكُمْ سُفَهَاءَكُمْ

(ابن قانع ، وعبدان ، وأبو موسى عن الحكم بن الصلت القرشى)

RE. 475/7 (*Lâ tükaddimû beyne eydîküm fî salâtiküm, ve lâ alâ cenâiziküm süfehâiküm.*) "Namazlarınızda ve cenazelerinizde, cenaze namazı kıldıracağınız zaman önünüze sefihlerinizi, aklı kıtlarınızı, beyinsizleri geçirmeyin. "

İmam olacak kimse hatırlı, şerefli, Allah indinde makbul, takvâ ehli, saygıdeğer kimse olsun; öyle süfeha takımından olmasın. "Hafif meşrep, hareketleri dengesiz, çocuksu, olgun olmayan halleri olan kimse" demek.

Demek ki namazlarımızda başımıza geçireceğimiz imam, mihraba geçireceğimiz imam; cenaze namazı kıldırırken o öne süreceğimiz imamın, aklı başında, şerefli, haysiyetli, itibarlı kimselerimiz olmasını Efendimiz tavsiye buyurmuş.

Neden?

Çünkü o gurubun sözcüsü, Rabbimizin huzurunda imam. O gurubun sözcüsü hafif meşrep bir kimse olursa, aklı kıt bir kime olursa, kendisini kollamasını korumasını bilmeyen, vakarlı onurlu bir kimse değilse; o şahıs o cemaate Allah'ın sevmediği bir kimse, elçi olmuş oluyor, o bakımdan uygun değil.

İtibarlı, Allah'ın sevgili bir kulu öncü olursa o zaman tabi netice alınır. Cenaze namazı kılınırken de öyle olması lazım. O halde imamlarımızı takvâ ehli insanlar arasından seçmeliyiz. İmamlarımızın da ölçülü, akıllı, dengeli kimseler olmasına itina etmesi gerekiyor; iki taraflı bir şey bu.

İkinci hadîs-i şerif de Hz. Ali Efendimiz'den gelen bir rivâyetle bu konuyu tekrar teyit eden bir hadîs-i şerif. Burada biraz daha

---

[34] İbn-i Kàni', *Mu'cemü's-Sahâbe*, c.II, s.120, no:375; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.273; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.II, s.103,no:1781; Hàkim ibnü's-Salt RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.588, no:20389; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.259, no:16732.

izah etmiş:[35]

لاَ تُقَدِّمُوا سُفَهَاءَ كُمْ وَصِبْيَانَكُمْ فِي صَلاَتِكُمْ ، وَلاً على جنائزكُمْ ،

فَإِنَّهُمْ وَفْدُكُمْ إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ (الديلمى عن على)

RE. 475/8 (*Lâ tükaddimû süfehâeküm ve sıbyâneküm fi salâtiküm, ve lâ alâ cenâiziküm, feinnehüm vefdüküm ila'llâhi azze ve celle.*)

(*Lâ tükaddimû süfehâeküm ve sıbyaneküm fi salâtiküm*) "Namazınızda; beyinsizlerinizi, akılsızlarınızı, hafif akıllılarınızı, gevşek olanlarınızı, derecesi dûn olanlarınızı, aşağıları, çocuklarınızı, önünüze geçirmeyin! (*Ve lâ alâ cenâiziküm*) Cenazelerinizin önüne geçirmeyin, cenaze namazına geçirmeyin. (*Feinnehüm*) Çünkü bu öne geçirilen kişiler, (*vefdüküm ila'llàhi azze ve celle*) Azîz ve celîl olan Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne sizin elçiniz, sözcünüz demektir."

Onun için, onu sözcülük yapacak kimse olarak seçin! Diyelim ki bir yüksek makama sizi çağırdılar, on beş kişi gidiyorsunuz. İçinizden ağzı en güzel söz yapan, en itibarlı, en haline güvendiğiniz kimseyi seçersiniz ya; onun da öyle olması icap ediyor.

j. Atların Perçemlerini Kesmeyin!

Bizim dinimizde cihad malzemesine büyük değer verilmiştir. Peygamber SAS Efendimiz hadîs-i şeriflerde o zamanın cihad malzemesi olarak at ve deve beslemeyi tavsiye etmiştir ki, müslümanlar düşmanlara karşı kuvvetli olsun ve savunmalarını, hücumlarını güzel yapsınlar. Burada o atlarla ilgili tavsiyeleri var.

Ebû Dâvud, Beyhâkî ve İbn-i Abdi'l-Ber, Utbetü'bnü Abd RA'dan rivayet etmiş.

---

[35] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.16, no:7310; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.588, no:20390; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.260, no:16733.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[36]

لاَ تَقُصُّوا نَوَاصِيَ الخَيْلِ ، فَإِنَّهُ مَعْقُودٌ بِنَوَاصِيهَا الخَيْرُ ؛ وَلاَ أَعْرَافَهَا ، فَإِنَّهَا أَدْفَاؤُهَا ؛ وَلاَ أَذْنَابَهَا ، فَإِنَّهَا مَذَابُّهَا (د. ع. ق . عن عتبة بن عبد السلمى)

RE. 474/ (*Lâ tekussû nevâsi'l-hayli, feinnehû ma'kûdün bi-nevâsîhe'l-hayru; ve lâ a'râfehâ, feinnehâ edfâühâ; ve lâ eznâbehâ, feinnehâ mezâbbühâ.*)

---

[36] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.81, no:2180; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.184, no:17680; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.331, no:12682; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.448, no:7290; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.268, no:467; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVIII, s.282, no:7662; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.734; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.V, s.254, no:6740; Utbete'bni Abd es-Sülemî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.347, no:10825; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.263, no:16743.

(*Lâ tekussû nevâsi'l-hayli*) "Atların perçemlerini kesmeyin! Atların alınlarına dökülen saçlar vardır, onları kesmeyin! (*Fe innehû ma'kudün bi-nevâsîhe'l-hayr*) Çünkü onların bu perçemlerine hayır asılıdır. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin hayr u bereketi onun perçemlerine asılmıştır."

(*Ve lâ a'râfehâ*) "Yelelerini de kesmeyin, enselerindeki saç gibi olan şeyleri de kesmeyin! (*Feinnehâ edfâühâ*) Çünkü onlar onların ısınma araçlarıdır, elbiseleridir."

(*Ve lâ eznâbehâ*) "Kuyruklarını da kesmeyin! (*Feinnehâ mezâbbühâ*) Çünkü onlar onun yelpazesidir, kendilerini savunurlar, korurlar."

Peygamber Efendimiz; atları kendi tabii halleriyle bırakmayı tavsiye etmiş oluyor. Yelelerinin, perçemlerinin, kuyruklarının kesilmemesini söylüyor. Tabii atların vücutlarındaki tüylerin kesilmesi, kaşağılanması ve sâiresi o temizliğin icabı oluyor. Fakat ötekilerin kesilmemesi gerekiyor.

Artık şu devirde at, sanıyorum bir otomobilden de pahalı oluyormuş. Beslenmesi, bakılması, hele hele kaliteli bir at ise bayağı lüks bir şey oluyormuş. Hani at beslesen, şimdi bu devirde nasıl bakacaksın? Onunla nasıl savaş yapacaksın?

Devir değişti ama buradan çıkarabiliriz ki, düşmanları korkutabilmemiz için, düşmanların hücumlarına karşı korunabilmemiz için gerekli her türlü âleti, edevâtı cihazı, mermiyi, silahı, tedbiri almalıyız. Düşman bizim tarafımıza baktığı zaman yüreği ağzına gelmeli.

Bu, Müslümanlığın vazifelerinden birisidir. Bizim silahsız, mermisiz, uçaksız, tanksız, gemisiz, denizaltısız ve sâiresiz olmamız İslâm'a uygun bir şey değil. Yemeyip içmeyip, yazlığa gitmeyip, ekmeğimizi sadece bir katıkla yiyip, fazlasını harcamayıp, lükse dalmayıp, elmas şunu bunu almayıp bunları yapmamız lazım!

Güney Afrika neresi? Afrika'nın ta aşağı ucunda elmas çıkan yer. Türkiye ile korkunç ticareti varmış. Ne ticareti? Elmas ticareti…

Orada zencileri öldüre öldüre elması çıkarıyorlar, ondan sonra bizimkiler de alıyor. Kadınlar parmağına elmas yüzük takacak,

elmas küpe takacak, elmas gerdanlık takacak, elmas göğüs iğnesi takacak, broş takacak ve sâire. Olmayıversin, olmazsa ne olur?

Karnı doyduktan sonra, sırtı giyimli olduktan sonra bu tamamen lükse kaçan bir şey oluyor. Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şeriflerinden biliyoruz. Zaten fazla lükse, ziynete düşmemek gerektiğini, savaş için hazırlık yapmamız gerektiğini... Bizim dağımızın, tepemizin silah dolması lâzım!

İki gündür gazetelerde havadis var ki, 20 mm'lik uçak savar topları yapıyormuşuz, 35 milimlik de yapma hazırlığındaymışız. 20 milim, 2 santim çapında mermi atan, 1400 metre mesafeli uçaksavar... Adamlar on bin metreden uçuyorlar.

Amerika Libya'ya saldırdığı zaman, elindeki Rus silahlarının menzili, uçakları düşürmeye, yetmedi, kâfi gelmedi. Daha yukardan uçtular, bombaladılar.

Asrın teknolojisini her bakımdan alabilmemiz lazımdı. Geç kalmışız; yemeyip içmeyip, yatmayıp uyumayıp bu işleri başarmamız lazımdı. Bizim üniversitelerimizdeki profesörlerimizin çalışması lazımdı.

Şimdi uçağın izine manyetik olarak tâbi olan bombalar var,

attığın zaman uçağın arkasından gidiyor, yakalıyor, patlatıyor. Koordinatlarını verdiğin zaman hedefi bombalayan; “Şuraya gideceksin!” diye tarif ettiğin zaman, oraya varıp giden bombalar var. Hatta akıllı bomba diyorlar.

Akıllı değil, içindeki cihazlar mükemmel. Düşman onları yapıyor. Düşman onları yaparken, yıldızlar savaşını planlarken, konvansiyonel silahlar yapmak için biz çok geri kalmışız. Tamam o da lâzım; nihayet iş göğüs göğüse savaşa geliyor ama çok önceden bunları bitirmeliydik. Bu onu gösteriyor.

İşte Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şeriflerinden onu anlıyoruz. Cihad malzemesi müslümanın elinde devamlı hazır olacak, müslümanlar kale gibi olacak!

Müslümanlar İslâm’dan uzaklaştıkça mahvolmuşlar, İslâm’dan uzaklaştıkça kaybetmişlerdir.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi tekrar İslâm’a kabul eylesin... Müslüman olarak yaşamayı nasib eylesin... Düşmanlarımızın karşısında nusretiyle te’yid ve takviye eylesin… Kimsenin önünde hor, zelil eylemesin… Mağlup, mahcup eylemesin… Şu güzel ecdat yadigârı beldelerimizi düşmanlara çiğnetmesin... Düşmanlar tarafından istilaya uğramış beldelerimizi, kısa zamanda kurtarmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin…

Fâtiha-i şerife me’al-besmele!

07. 12. 1986 – İskenderpaşa Camii

06. KIYAMET ALÂMETLERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, nahmeduhû bi-cemîi mehâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbaği li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا الْيَهُودَ ، حَتَّى يَقُولَ الْحَجَرُ وَرَاءَهُ الْيَهُودِيُّ:

يَا مُسْلِمُ ، هَذَا يَهُودِيٌّ وَرَائِي ، فَاقْتُلْهُ (خ . م . عن أبى هريرة)

(*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ tükàtilü'l-yehûd, hattâ yekùlü'l-hacerü verâehü'l-yehûdiyyü: Yâ müslimü, hâzâ yehûdiyyün verâî, fa'ktülhü.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allahu Teâlâ Hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allahu Teâlâ Hazretleri iki cihanda rahmetine cümlenizi, cümlemizi nâil eylesin... Peygamber SAS Hazretlerinin hadîs-i şeriflerinden bir miktar *Râmûzü'l-Ehadîs* isimli hadis kitabımızın 477. sayfasından, okumak üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına başlamazdan önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişânesi olsun ve ona âcizâne nâçizâne bir hediyye-i Kur'âniyye takdim

edilsin diye ve onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ruhlarına ve sâir enbiyâ-i mürselînin ervâhına ve cümle evliyâullahın ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyyemizin ve halifelerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldelerde medfun bulunan enbiyâdan Yuşa AS'ın, sahabeden Ebû Eyyüb el-Ensârî ve sâir sahabe-i güzîn ve tâbiînden ve sair evliyâullah ve sâlihînden medfun bulunanların ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeleri Allah Allah diye diye çarpışarak hadîs-i şeriflerde ifade edilmiş olan medihlere mazhar olarak, fethetmiş olarak, fatih ecdadımızın Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve mücahidlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

İçinde şu dersi okuyup dinlediğimiz İskender Paşa camiinin bânîsi İskender Paşa'nın ve bu camiyi tekrar tekrar tamir ve tecdîd eyleyip, tevsî' eyleyip hizmette berdevam tutmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şu meclise kar demeden, kış demeden sevgiyle şevkle koşup gelen siz kardeşlerimizin dünya ve âhiret saadetine ermeniz için, ermenize vesile olsun diye bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerif okuyup öylece başlayalım!

……………………

a. Yahudilerle Savaş

Metnini mukaddimede okumuş olduğumuz ilk hadîs-i şerifi Buhârî ve Müslim, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet eyliyorlar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bu hadis alimlerinden, bu râvilerden, bu kitapları telif eylemiş olan büyüklerimizden, Gümüşhanevî Hocamız'dan, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Hocamız'dan razı olsun… O büyüklerimizin himmetlerine, teveccühlerine cümlemizi mazhar eylesin…

Buhârî ve Müslim, en meşhur sahih hadisleri toplayan iki büyük kaynağımızdır. Bu ilk hadîs-i şerif de onlardan nakledilmiş. Ve bundan sonraki hadîs-i şerifler de sayfanın altına kadar okuyabilirsek, hepsi kıyametle ilgili hadîs-i şerifler.

Çünkü bu hadîs-i şerifler Râmûzü'l-Ehâdîs kitabında alfabe sırasına göre tertip edilmiştir. Başındaki kelimeler aynı olunca,

mevzu da aynı düşüyor. Bugün de Allah'ın nasibi, kısmeti hep kıyametle ilgili hadîs-i şerifler karşımıza gelecek.

Bu hadîs-i şerifler Peygamber Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerifleridir. Onun tarafından söylenmiştir ve bunlar istikbale ait haberlerdir. O zamandan çok sonra olacak kıyamet hadisesi ki bizden de sonra, biz de şu ana kadar görmedik. Böyle bir hadiseden bahseden, istikbale ait bilgiler veren hadîs-i şerifler.

Sahih hadislerle biliyoruz ki, Peygamber Efendimiz istikbale ait bazı bilgiler veriyor ve verdiği bilgiler zamanı gelince çıkıyor. Peygamber Efendimiz'in hak Peygamber olduğunu araştıran insanların dikkatine sunarız. Ne söylemişse çıkıyor.

Biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz'in İstanbul'un fethiyle ilgili, müjdesi var. İstanbullu olduğumuz için hatırımıza gelen o misalden başlayalım:[37]

لَتُفْتَحَنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ ، فَلَنِعْمَ الأَمِيرُ أَمِيرُهَا ، وَلَنِعْمَ الْجَيْشُ ذٰلِكَ الْجَيْشُ (حم. ك. طب. خ. في تاريخه ، كر. وابن الأثير ، عن عبيد الله بن بشر الغنوي عن أبيه)

(*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) "İstanbul muhakkak ve muhakkak fetholunacaktır. (*Feleni'me'l-emîru emîruhâ*) O ordunun komutanı ne güzel komutandır; (*ve leni'me'l-ceyşü zâlike'l-ceyş*) ve o ordu ne güzel ordudur."

Lâm-ı te'kid ile başına *lâm* getirerek ve sonuna da *nûn-u te'kid-i sakîle* getirerek; *letüftehanne*... Normal olarak, aslında sonunda

---

[37] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.335, no:18977; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.38, no:1216; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.468, no:8300; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.118; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.308, no:684; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.81, no:1760; İbn-i Asâkir, *Tàrih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.34; Abdullah ibn-i Bişr el-Ganevî, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.252, no:38462; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.VI, s.323, no:10384; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.339, no:18311.

enne yok ama başına *le* getiriyor. Bir de sonuna *letüftehanne* diye nûn u te'kidi sakîle getirerek, Peygamber Efendimiz; (*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) "İstanbul mutlak ve mutlak fetholunacak." diyor, meselâ.

İncelemişler, Diyanet İşleri Dergisi'nde yazmışlar. hadîs-i şerif sahih. Zaten hadiseler de sıhhatine delalet ediyor.

Ne zaman diyor? O zaman müslümanlar Mekke-i Mükerreme'yi fethetmişler; Medine-i Münevvere ve Ceziretü'l-Arab'ın bazı yerlerine yayılmışlar ama daha Suriye'ye gelmemişler. Suriye'de Bizanslılar var. Bizanslılarla bir savaş olmuş, ordu çok şehid vererek Medine-i Münevvere'ye dönmüş. Öyle kalmışlar. Müslümanların hududu, Tebük hizasında... O zamanın imkânsızlıklarını düşünün, çölleri düşünün, vasıtaların kıtlığını düşünün!

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Le tüftehanne'l-konstantîniyyeti*) "İstanbul fetholunacak. Konstantiniye fetholunacak." Ama nasıl? "Muhakkak ve muhakkak, mutlaka ve mutlaka feth olunacak."

"—Allah belki nasib eder belki etmez." filan değil, mutlaka fetholunacak.

Ve onun üzerine arkasından buyuruyor ki;

(*Feleni'me'l-emîru emiruhâ*) "Onu fetheden ordunun komutanı ne mübarek, ne iyi komutandır; (*ve leni'me'l-ceyşü zâlike'l ceyş*) ve o ordu ne mübarek ordudur!"

Demek ki İstanbul'u fetheden insanlar Peygamber Efendimiz'in diliyle "Ne güzel insanlar, ne mübarek insanlar!" diye hadîs-i şerifte methedilmiş diye, duyan silahını eline almış, İstanbul'u fethe gelmiş.

Sahabeden Ebû Eyyub el-Ensârî Hazretleri nerede medfundur?

"—Eyüp Sultan" dediğimiz semtte medfundur. Sahabe, Peygamber Efendimiz SAS'i hanesinde misafir eylemiş olan mihmandâr-ı Peygamber. "Buyur yâ Rasûlallah!" diye, Peygamber Efendimiz'e hanesini açmış. Peygamber Efendimiz'in devesi orada konakladı.

Peygamber SAS Efendimiz Medine'ye geldiklerinde herkes devesinin yularına yapışıyor:

“—Aman yâ Rasûlallah! Ne olur bizim hanemizi teşrif eyle...”

Herkes can atıyor, bayılıyor.

“—Siz devemi serbest bırakın; o gideceği yeri biliyor.” diyor Peygamber Efendimiz.

Deve geliyor, geliyor, geliyor, meydanda bir çöküyor Peygamber SAS Efendimiz üzerinde. Biraz çöküyor, ondan sonra kalkıyor. Mescidin yeri. Mescid-i Nebevî’nin yeri. Peygamber Efendimiz’in mescid kuracağı yer, arsa. Orada bir duruyor, bir kalkıyor.

Ondan sonra yürüyor, yürüyor bu mübarek zât-ı muhteremin evinin önünde duruyor.

Bizim beldemizin şefaatçisidir. Biz rûz-u mahşerde onun arkasından gideceğiz. Çünkü sahâbe-i kirâm bulundukları beldelerin medâr-ı iftihârıdır ve o beldenin ahalisi onlara tâbidir. Onların peşinden gideceğiz, onlar bizim büyüklerimiz.

Onun hanesi önünde duruyor. Zaten akrabası; Peygamber Efendimiz’in dayı tarafı oluyorlar. Peygamber Efendimiz’i evinde konuklatmak, misafir etmek bu mübarek zâta nasib olmuş.

“—Ya Rasûlallah, üst kata sen buyur!” diyor.

“—Yok, bana alt katta oturmak yeter.” diyor Peygamber SAS Efendimiz.

“—Efendim, ne olur, üste gelin...”

“—Hayır, biz kimsenin rahatını bozmak istemiyoruz.” gibilerden kabul etmiyor.

Efendimiz alt katta misafir oluyor. Bir müddet alt katta durduktan sonra, bir keresinde yukarıdan bir testi devrilmiş veyahut bir su kabı devrilmiş, sular alt kata akınca aşağı iniyor:

“—Yâ Rasûlallah! Artık olmaz, siz üste teşrif buyuracaksınız, bu yakışık almıyor.” diye; o zaman Peygamber Efendimiz üst tarafa geçmiş.

O mübarek sahabe, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri burada vefat ediyor. Neden?

“—O ordu ne mübarek ordudur, o komutan ne mübarek komutandır!” diye o hadîs-i şerifi duydular; “O mübareklik sıfatına biz de nâil olabilir miyiz?” diye buraya on yedi kadar sefer yaptılar. Emevîler, Abbasîler, İslâm orduları harıl harıl sefer yaptılar, durdular. Bu fiili durum gösteriyor; tetkik etmişler, hadisler de sağlam.

“—Dediği çıkmış mı?”
Elbette çıktı. İstanbul fetholundu.

Roma da feth olunacak ama savaşla değil. Müslümanlar etrafını kuşatacaklar, Lâ ilâhe illallah diyecekler; o papalığın bayrağı aşağı düşecek. Roma da fetholunacak. Çünkü *Lâ ilâhe illa'llah*'ın önünde kimse duramaz. Onun öyle saltanatı vardır öyle satveti vardır ki hiç kimse duramaz.

Viyana'ya gitmiştik. “Sizi Osmanlı ordusunun karargâh kurduğu tepeye götürelim!” dediler, Kahlenberg tepesine. Gittik, şehre hâkim, manzaralı bir tepe. Bizimkiler karargâh kurmuşlar; oradan şehri kuşatmayı takip edecekler. O karargâh kurdukları yere gittik. Oralarda gezindik, baktık. Manzaralı gazinolar yapmışlar. Bir de kilise yapmışlar. Kiliseye de girdik; orada müze var, müze kısmını gezdik.

Papaz karşımıza geldi. Yukarı tarafına bir resim yapmışlar; haç galip *Lâ ilâhe illa'llah* bayrağı yerde…

Lâ ilâhe illa'llah bayrağını Allah-u Teâlâ Hazretleri Arş-ı A'lâ'ya yazmış, kim yere düşürür? Ressam, *Lâ ilâhe illa'llah* bayrağını yerde yapmış. “Müslümanlar Viyana'yı fethedemediler.” mânasına. *Lâ ilâhe illa'llah* bayrağı orada mahzun. Yere düşmüş gibi, haç galip gibi.

Haç, putperestlik alâmetidir, küfürdür. Kıymetsizdir aşağıların aşağısı bir şeydir. *Lâ ilâhe illa'llah* da Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin saltanatının mührüdür. Mutlaka galiptir, onu kimse mağlup edemez

كَتَبَ اللّٰهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي ۚ إِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ (المجادلة:٢١)

(*Keteba'llàhu leağlibenne ene ve rusülî*) “Allah-u Teàlâ Hazretleri: ‘Mutlaka ve mutlaka ben ve elçilerim galip geleceğiz, diye yazmıştır. (*İnna'llàhe kaviyyün azîz*) Şüphesiz Allah güçlüdür, galiptir.” (Mücâdile, 58/21)

Allah-u Teàlâ Hazretleri (*kün*) dedi mi, “Ol!” dedi mi olur; onun galip olduğunu söylemeye bile lüzum yok da, peygamberleri de galip…

Peygamber Efendimiz SAS o mazlum halindeyken, canına kasd

etmişlerken neler oldu? Eşraf karşısına çıktı, idareciler karşısına çıktı, Mekke müşrikleri karşısına çıktı, etraftan tazyikler oldu. Bir şey yapabildiler mi?

Yapmaya çalıştılar ama, Allah-u Teàlâ Hazretleri âyet-i kerîmesinde öyle buyurmuş:

"—Gönderdiğim peygamberlerim galip gelecek!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin takdiri böyle.

Onun için Mekke de müslümanların eline geçti. Sonradan Medine-i Münevvere de, Cezîretü'l-Arab da...

Peygamber SAS buyurdu ki;

"—Bu *Lâ ilâhe illa'llah* sancağı, deryaların üzerinde dalgalanıp gidecek."

O da oldu. *Lâ ilâhe illa'llah* dünyanın her yerine gitti.

Bugün Güney Amerika'da müslüman topluluklar var. Kuzey Amerika'da müslüman topluluklar var.

Bizim oradan gelmiş bir arkadaşımız; "Hocam, ben gittiğim zaman bulunduğum şehirde kimsecikler yoktu. Şimdi üç tane, dört tane cami var." diyor.

Allah, insanlara dinini bildirecek. Varlığını, birliğini tebliğ edecek. İnanan inanacak, inanmayan cezasını çekecek.

لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَيَّ عَن بَيِّنَةٍ (الأنفال:٤٢)

(*Li-yehlike men heleke an beyyinetin ve yahyâ men hayye an beyyinetin*) [Allah, helâk olanın açık bir delille (gözüyle gördükten sonra) helâk olması, yaşayanın da açık bir delille yaşaması için (böyle yaptı)] (Enfal, 8/42)

"Helâk olan aşikâr bir şekilde belli olsun, hayatta kalan aşikâr bir şekilde belli olsun; küfür belli olsun, iman belli olsun." diye Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kanunu bu tarzda olduğundan; Allah hem hücceti ortaya koyuyor, delili ortaya koyuyor, hem hakikatleri bildiriyor, hem de insanları serbest bırakıyor.

Her insan duyuyor, her insan biliyor. İsteyen hak yolu seçer, isteyen menfaat hesapları yapar, çeşit çeşit düşüncelere dalar, rahatını bozmak istemez; bâtılda kalır. Tebliğ ettikten sonra Allahu Teâlâ Hazretleri rûz-i mahşerde; "Ben Peygamber göndermedim

mi?" buyuracak. "Ben size haber göndermedim mi, Kur'ân-ı Kerîm'imi göndermedim mi? buyuracak.

Tebliğ ettikten sonra insanlar ne yaparlarsa yapsınlar, ne nane yerlerse yesinler; o bir şey değil.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Rasûlü, kıyamete dair neler söylemişse onlar da olacak. Çünkü söylediklerinin bir kısmı zamanı gelince oldu. Daha zamanı gelmemişler de zamanı gelince olacak; âmennâ ve saddaknâ... Hiç şekkimiz şüphemiz yok. Çünkü o hak peygamberdir.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰى. إِنْ هُوَ إِلاَّ وَحْيٌ يُوحٰى (النجم:٣-٤)

(*Ve mâ yentıku ani'l-hevâ. İn hüve illâ vahyun yûhâ.*) "O kendi aklından, hevâ-ı nefsinden konuşmaz. Onun söyledikleri, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bildirmesiyledir." (Necm, 53/3-4)

Vahiydir, vahy-i metlüv'dür veya vahy-i gayri metlüv'dür. Ama Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin verdiği bilgilerle bunları söylemiştir.

Buhârî'de, Müslim'de olan hadîs-i şerifte buyuruyor ki:[38]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا الْيَهُودَ ، حَتَّى يَقُولَ الْحَجَرُ وَرَاءَهُ الْيَهُودِيُّ: يَا مُسْلِمُ ، هَذَا يَهُودِيٌّ وَرَائِي ، فَاقْتُلْهُ (خ . م . عن أبى هريرة)

[38] Buhàrî, *Sahîh*, c..X, s.71, no:2709; Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.140, no:5203; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.530, no:10869; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.233, no:190; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.267, no:3236; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.352; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.137, no:5200; Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.183, no:2162; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.121, no:6032; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.307, no:13197.Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.393, no:5523; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.399; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.62, no:2347; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV. s.246, no:4099; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.204, no:38403; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.326, no:10903.

RE. 477/1 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ tükàtilü'l-yehûd, hattâ yekùlü'l-hacerü verâehü'l-yehûdiyyü: Yâ müslimü, hâzâ yehûdiyyün verâî, fa'ktülhü.*)

(*Lâ tekùmü's-sâatü*) 'Kıyamet kopmaz. (*hattâ tükàtilü'l-yehûde*) yahudilerle mukàtele etmedikçe."

Sizler yahudilerle karşılıklı savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Yahudilerle bir savaş olacak.

Ne derecede? (*Hattâ yekùle'l haceru verâehü'l-yehûiyyü*) "Arkasında yahudi saklanmış olan taş şöyle deyinceye kadar: (*Yâ müslimü*) Ey Müslüman, gel! (*Ve hâzâ verâî yehûdiyyün*) Bu arkamdaki yahudidir. (*Fa'ktülûhü*) Al, onu öldür!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Rasûlü, "Taş haber verecek." diyor.

Buhârî ve Müslim'den bir hadîs-i şerif.

Yahudilerin dünyanın her bir yerine dağıldığı bir zamanda, müslümanlar bu hadîs-i şerifleri okumuşlardır, anlayamamışlardır.

"—Bu yahudiciklerden ne olacak ki? Ortada emaresi yok, izi yok kıyıda köşedeler!" demişler.

Ama şimdi yahudiler Amerika'nın desteğiyle Ortadoğu'ya yerleştiler. Kudüs'ü aldılar, Mescid-i Aksâ'ya girdiler. Müslümanların daha aşağıdaki beldelerine sarktılar, Sînâ yarımadasına hücum ettiler. Mısırlılarla mücadelelerinde orayı aldılar. Sonra anlaşma yaptılar, geri çekildiler; yarım yamalak, ve saire bir şeyler.

Zulmün çıbanbaşı…

"—Ortadoğu'daki haksızlıkların, fitnelerin, fesatların çıbanbaşı nedir?"

"—İsrail'dir."

"—Lübnan'daki bu çatışmalar neden oluyor?"

"—İsrail'in bir dolabı var da ondan."

"—Irak'la İran savaşı niye oluyor?"

"—İsrail kapıştırmıştır da ondan… Çünkü onlar birbiriyle kapışmasalar, İsrail'le kapışacaklar. O onun oyunun tezgâhını bilir. Onda çok elektronik tezgâhlar var. O onun âlâsını biliyor, her tarafa yetişiyor."

Bazıları İsrail'i küçük görür. Küçük görmeye lüzum yok. Devlet

olarak küçüktür. Arkasında Amerika var. Onun için dört bir yandan saldırıyorlar, bir şey olmuyor. Hava hücumu yapmak istiyorlar, hava şemsiyesine alınmış; süper devletlerin himayesi altında olduğundan bir şey olmuyor.

Müslümanların da silahları yok. Gerekli modern cihazları yok. Radarları, uçakları, güdümlü füzeleri ve sâiresi yok. Teknolojide, ilimde geri kaldıkları için, şimdi müslümanların burunlarından geliyor.

Evvelce geri kalmanın; bir asır, iki asır önceden beri başlamış olan geride kalmanın acısını hemen hissedip parayı pulu bu sahaya aktarmaları gerekirken, bizimkiler Dolmabahçe Sarayı yapmışlar.

"—Topkapı Sarayı'nda otur!"

Borçlanarak yapmışlar. Süslü, güzel. Evet, güzel.

"—Ne yapacaksın? İşte içi bomboş, şimdi müze olarak duruyor."

Topkapı Sarayı'nda otursaydın ne olurdu? Minderde otursaydın ne olurdu? Avize olmasaydı ne olurdu?

Şu camiye getirmişiz, şu avizeyi koymuşuz.

"—Diyelim ki avize olmasaydı kıyamet mi kopardı?"

"—Kıyamet kopmazdı, bir şey olmazdı."

"—Halı olmasaydı, tahta olsaydı, hasır olsaydı ne olurdu?"

"—Bir şeycik olmazdı."

"—Duvarlarda nakış olmasaydı ne olurdu?"

Müslümanların içi mamur olduğu zaman dışarısı sade olur; kıymeti yok. İnsanın içinde harabiyet başladığı zaman dışa, süse düşer. Çünkü içi harap olmaya başladı; o zaman dışarıdaki başka nakışlarla oyalanıyor.

Peygamber Efendimiz'in mescidinin avizesinde acaba kaç tane lamba vardı? Zemininde acaba Sivas halısı mı vardı, Bünyan halısı mı vardı, ipek halı mı vardı, yün halı mı vardı? Duvarları altın yaldızla mı süslüydü, kapıları altından mıydı, gümüşten miydi?

"—Hayır, hayır!"

Hurma dallarından örtülmüş, çamurla sıvanmış. Ama içinde Peygamber SAS vardı. Seyyidü'l-evvelîn ve'l-âhirîn…

Allah-u Teàlâ'nın;

إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ (القلم: ٤)

(*Ve inneke lealâ hulukin azîm*) “Sen muazzam bir ahlâk üzeresin!” (Kalem, 68/4) diye methettiği;

وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلاَّ رَحْمَةً لِلْعَلَمِينَ (الأنبياء:١٠٧)

(*Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li’l-àlemîn*) [Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik.] (Enbiyâ, 21/107) diye âlemlere rahmet olarak indirdiğini, gönderdiğini beyan ettiği;

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيراً وَنَذِيراً (سبأ:٢٨)

(*Ve mâ erselnâke illâ kâffeten li’n-nâsi beşîran ve nezîrâ*) [Biz seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.] (Sebe’, 34/28) diye bildirdiği Peygamber SAS var. O ziynet yetmez mi?

Onun tuttuğu yer altından, gümüşten, elmastan daha kıymetli. Yürüdüğü yerde gölgesi yere düşmezdi. Ayak bastığı yer kıymetli. Abdest aldığı zaman; “Bize de bir parçası düşsün.” diye sularını kapışır giderlerdi.

Yüzüne bakmaya kıyamazlardı. Mescide geldiği zaman, kapıdan içeriye girdiği zaman, herkesin başı hürmetinden önde; sadece Ebû Bekr-i Sıddîk ve Ömerü’l Fâruk yakınlıklarının yüksekliğinden dolayı bakabilirlerdi. O onlara tebessüm ederdi, onlar ona tebessüm ederlerdi. Ötekilerin iclâlinden, saygısından, ihtiramımdan gözleri yerde dururdu.

Konuştuğu zaman kıpırdamazlardı, başlarının üstünde bir kuş varmış da kıpırdarlarsa kaçacakmış gibi bir saygıyla dinlerlerdi. Hitap edecekleri zaman;

“—Anam babam sana feda olsun ey Allah’ın Rasulü! Şu iş nasıldır?” diye analarını babalarını ortaya kurbanlık koyup öyle konuşurlardı.

Ama insanın içinde iman cevheri söndüğü zaman, artık süslenmeye başlıyor. Süslenmenin de sonu yok.

“—İşte bu güzel elbiseyi giydin ya…”

“—Ama parmağımda yüzük yok!”

“—Al şu altın yüzüğü tak…”

“—Bu devirde altın yüzük takan kadın mı var; elmas olsun!”

“—Al şu elması…”

“—Bu kadar ucuz elmas mı olur? Şöyle koca taşlı olsun. Üstünde yakut olsun, kenarında on iki tane de pırlanta olsun. Veyahut zümrüt olsun, bilmem ne olsun…”

Sonu gelmez.

Hadi, öylesine bir tane alalım.

“—Tak bunu!”

Bu sefer de mücevher koleksiyonu yapmaya kalkar. Sonu gelmez.

“—İnsanoğlunun iki vadi dolusu altını olsa, yine üçüncü vadiyi ister. ‘Yâ Rabbi! Bana bir vadi daha altın versene!’ der. Gözünü topraktan gayrısı doldurmaz!”

Ölecek, kafatası çürüyecek, topraklar içine karışacak; bu göz o zaman dolar. İman olmazsa başka türlü dolmuyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize iman kuvveti versin… İç ziyneti versin, kalp ma’murluğu versin, iç aydınlığı ihsan eylesin… Âmin.

Koskocaman bir Devlet-i Âliyye-i Osmaniyye’miz vardı. Bu memleketimiz ta Belgrad’lardan, Macaristan’dan Budapeşte’den başlardı; Suudi Arabistan’dan Hint Yarımadası’na kadar uzanırdı. Afrika’nın, Sudan’ın aşağısına kadar, adlarını bilmediğimiz diyarlara kadar uzanırdı. Kırım’dan Kazakistan’a, Kazan’a şimdi Leningrad denilen yerlere kadar uzanırdı. Romanya’dan Polonya’ya kadar uzanırdı.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, Allah yolunda ihlâslı çalışmaları dolayısıyla bu devletleri dedelerimize vermişti. “İhlâstan ayrıldık.” diye dedelerimizden aldı. “Zevke düştüler, keyfe düştüler, eğlenceye düştüler.” diye aldı.

Çünkü parayı bulunca insanoğlunun kafa yapısı, ruh yapısı değişiyor.

إِنَّ الإِنْسَانَ لَيَطْغَى . أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَى (العلق:٥-٦)

(*İnne'l-insâne leyetğà. En raâhü'stağnâ*) İnsanoğlu kendisini müstağnî gördü mü, zengin gördü mü, ihtiyaçsız gördü mü, parası pulu oldu mu, tuğyan eder, azar. Allah'ı çok anmaz, unutuverir." (Alak, 96/5-6)

Parası cebinde bol, keyfi tıkırında… Bu sefer azar.

"—Şu araba idare etmiyor mu?"

Ediyor. Ötekisini ister. On milyona araba varken, elli milyonluğunu ister. Elli milyona araba varken, iki yüz milyonluğunu ister. Arabanın motorunda yapılacak bir başka şey kalmadığı zaman, arabanın kapısını altından yapar, çamurluğunu altından yapar.

Bizim boksör yapmadı mı?

Bizim Amerikalı boksör Muhammed Ali çok para kazandı. Eğer gazeteler yalan uydurma yazdılarsa bilmiyoruz. Gazeteler yazdı ki arabasının çamurluğunu altından yapmış. Ne olacak?

Sonra karısı ona bir oyun etti, ayrıldılar. Büyük tazminatlarla paralar karısına geçti. Büyük oyunlar döndü. Adam dövdü, yumruk attı, yumruk yedi. Müslümanlar da onu müslüman diye sevdiler, okudular, takip ettiler. Arabasının çamurluğunu altından yapmak bir fayda vermez. Yanlış bir yol.

Müslüman mütevazı olacak, sade olacak, imanını takviye etmeye bakacak, kalbini takviye etmeye bakacak.

Müslümanlar paraya pula düşünce, Topkapı Sarayı yetmeyip Dolmabahçe Sarayı yapmaya kalkışınca; onu yaptırmaya, süsüne, ziynetine Avusturya'ya "Şu kadar para ver, bilmem nesine bu kadar para ver." diye gidince; hazinede para kalmayıp borçlar başlayınca, kocaman İstanbul Erkek Lisesi "Düyûn-u Umûmiye Dairesi" diye kuruldu.

Avrupalılar borçlarını almak için kendileri daire kurdular; "Bize borcun var, ver." diye, halkın gırtlağına kendileri yapıştılar.

Şimdi de aynı durumdayız. Dış borçları alıyoruz uğraş didin; faizini ancak ödeyebiliyoruz. Amerikalı Avrupalı öyle bir sistem kurmuş ki uğraş didin herifin ancak faizini karşılayabiliyorsun. Seni haraca bağlamış.

Küsmeyeceğin, darılmayacağın, kalbinin kırılmayacağı, onurunun rencide olmayacağı bir şekil ile haraca bağlamış, her yıl oluk gibi faiz parası onlara gidiyor. Durdukları yerden inek sağar

gibi milletleri sağıyorlar. İşin doğrusu bu. "Faiz yok, verdiğin borcu öderim." diyemiyoruz. Diyebilsek…

Suudi Arabistan demişti; "'Bizde faiz haram, faizini ödemeyiz. Ana parayı ödeyelim.' demiş." diye gazetelerde okuyoruz.

Neyse ipin ucunu kaçırmışız. İpin ucunu kaçırdığımız için bu hallere düşmüşüz. O memleketlerin yerinde yeller esiyor, elden çıkıyor. Elden çıkınca da düşman geldiği zaman oradaki bizim akrabamıza, kardeşlerimize, dindaşlarımıza neler yapmış. Asmış, kesmiş, öldürmüş, yağmalamış, hapse atmış. Hâlâ yapıyor. Onlar gitti; şimdi de zulüm devam ediyor.

Ama bu zulmün bir sonu gelecek. Hadîs-i şerifte işte böyle buyruluyor: Bu zulüm artacak; sağa saldır sola saldır, öldür, vur kır derken sonu gelecek. Bir harp olacak. O harbin sonunda demek ki dağlar taşlar yaka silkecek ki; "Arkamda yahudi var; gel, öldür!" diyecek.

Buhârî'de Müslim'de olan bir hadîs-i şerif.

Ne diyeyim, sözün de bir kıymeti yok ki; insanların bir kulağından giriyor, öbür kulağından çıkıyor. O zamanın insanları da birlik beraberlik olamamış, hep bu oyunlara gelmişler. Arabı bir başka türlü kışkırtmış, bizden koparmış; bizi bir başka türlü kışkırtmış derken parça parça bölmüş. Parça parça bölünce de yutması kolay oluyor; yutmuş.

1949'da orada bir İsrail devleti kuruldu. O zamana kadar yoktu. O zaman İslâm diyarıydı ama bir Suriye var, bir Lübnan var, bir Irak var, bir Ürdün var, bir Suudi Arabistan var, bir Kuveyt var, bir Katar var, bir Bahreyn var.

Bunlar niye bu kadar küçük küçük bölünmüş? Ne sebep var? Halkı mı ayrı, aralarında büyük dağlar mı var, tabii coğrafî engeller mi var? Hiçbir şey yok. Emperyalistlerin parselasyonunda; "Şurasını şöyle yapalım, burasını böyle yapalım!" diye olmuş şeylerdir.

Müslümanlar birbirleriyle uğraştığı zaman, tarihte neticesi ne oluyor; biz asıl o dersi alalım. Müslümanlar birbirleriyle çekiştiği zaman, atı alan Üsküdar'ı geçiyor. Yorganı çekip kapan, yorganı alıp gidiyor ondan sonra kavga bitiyor.

Onun için müslüman müslümanın kardeşidir, kavga etmez. Müslüman müslümanla boş yere uğraşmaz. Bu kadar düşman varken, bu kadar hasım varken, bu kadar açıkgöz varken, bu kadar kurt varken, bu kadar tilki varken, bu kadar domuz varken affedersiniz, müslüman gözünü açacak.

Yaban domuzu, kocaman dişleri vardır. Bir daldırdığı zaman insanın karnını parçalar. Ehlî de değil, yaban domuzu.

O bakımdan Allahu Teâlâ Hazretleri bize akıl fikir versin, birlik beraberlik versin, dirlik düzenlik versin… Birbirimize karşı sevgi, saygı, anlayış versin…

İnsanın dostunu da bilmesi lazım, düşmanını da tanıması lazım! Bu da ferasetle olur. Feraset de kâmil imanla olur. Nasıl birbirine bağlı, nasıl gelip de imana bağlanıyor. Nasıl hem dünya hayatı hem ahiret hayatı imana bağlanıyor? Başka çare yok…

"—Ben iyi müslüman olmazsam, dünyam mamur olur mu?"

Hava alırsın! Dünyan da harap olur ahiretin de harap olur.

خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ (الحج:١١)

(*Hasire'd-dünyâ ve'l-âhireh*) "Dünyada da, ahirette de hüsrana uğrarlar." (Hac, 22/11) Dünyası da âhireti de hüsrana uğramış insan olursun!

Dünyanı da güzel yapmak için mü'min olmak zorundasın, âhiretini de güzel yapmak için mü'min-i kâmil olmak zorundasın. Başka hiç çaren yok. İmana gel; boşuna kıpırdayıp durma, Hak yola gir, Allah'ın emirlerine mutî ol, yolunda dâim ol.

Millet Allah'ın yolundan gayrı yollarda kurtuluş çaresi arıyor. Çare yok ki. Hem de bu asırlar boyu çalışmalardan denemedin mi anlamadın mı? Bu kadar zaman geçti anlamadın mı?

b. Huz ve Kerman Halkıyla Savaş

Buhârî'nin, Ahmed ibn-i Hanbel'in Ebû Hüreyre RA'dan rivayet

ettiği bir hadîs-i şerif. Peygamber SAS buyuruyor ki:[39]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا خُوزًا وَ كَرْمَانَ مِنَ الأَعَاجِمِ ، حُمْرَ الْوُجُوهِ ، فُطْسَ الأُنُوفِ ، صِغَارَ الأَعْيُنِ ، كَأَنَّ وُجُوهَهُمْ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ ، نِعَالُهُمْ الشَّعَرُ (حم. خ. عن أبى هريرة)

RE. 477/3 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ tükàtilû hûzâ ve kirmâne mine'l-eâcimi, humure'l-vücûhi, futse'l-ünûfi, sığâre'l-a'yüni, keenne vücûhehümü'l-mecânnü'l-mutrakatü, niâlühümü'ş-şa'r.*)

(*Lâ tekùmü's-sâah*) "Kıyamet kopmaz, (*hattâ tükâtilû hûzâ ve kirmâne mine'l-eâcim*) sizler Acem diyarından olan o Kerman ve Huzistan denilen yerdeki acemlerle çarpışmadıkça… (*Humure'l-vücûh*) Yüzleri kırmızı, kızıl yüzlü, (*futse'l-ünûf*) burunları basık, (*sığâru'l a'yün*) küçük gözlü; (*kâne vücûhühüm mecânnü'l-mutrakatü*) yüzleri üzerine deri geçirilmiş bir kalkan gibi..."

(*Niâlühümü'ş-şa'r*) "Ayaklarına giydikleri nalınları, ayakkabıları, pabuçları deri, keçe olan veya kıl olan bir kavimle çarpışmadıkça kıyamet kopmaz."

Etli, sert, katı, kalın derili Huz ve Kirman ahalisiyle…

Şimdi Huz ve Kirman'da bu tip insanlar hâli hazırda yok. Buralar, İran'ın birer mıntıkası. Oradaki kavimlerin yüz şekilleri, tavırları bu tarzda değil.

Demek ki kıyametin koptuğu zaman İran'ın bu kısmı bu tipte insanlar tarafından istilaya uğrayacak. Bu daha ziyade Moğolistan tarafı tipi gibi görünüyor.

Nitekim aynı vasıflarla bir başka hadîs-i şerifte:[40]

---

[39] Buhari, *Sahih*, c.XI, s.424, no:3323; Hakim, *Müstedrek*, c.IV, s.523, no:8470; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.IX, s.176, no:18376; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.XV, s.144, no:6743; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.205, no:38406; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.286, no:16791.

[40] Buhàrî, *Sahîh*, c.X, s.74, no:2711; Müslim, Sahîh, c.XIV, s.Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.149, no:2141; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XI, s.380, no:3750; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.117, no:4087; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.530, no:10873; Hàkim,

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا التُّرْكَ ؛ صِغَارَ الأَعْيُنِ ، حُمْرَ الْوُجُوهِ ، ذُلْفَ الأُنُوفِ ، كَأَنَ وُجُوهَهُمُ الْمِجَانُّ الْمُطْرَقَةُ ، وَلاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا قَوْماً نِعَالُهُمُ الشَّعَرُ ؛ وَلَيَأْتِيَنَّ عَلَى أَحَدِكُمْ زَمَانٌ ، لأَنْ يَرَانِي أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَهُ مِثْلُ أَهْلِهِ وَمَالِهِ (خ. م. د. ت. ه. ش. عن أبى هريرة)

RE. 477/2 (*Lâ tekûmü's-sâatü hattâ tükàtilü't-türk*) "Türklerle çarpışmadıkça kıyamet kopmaz. (*Sığârü'l-a'yün*) "Küçük gözlülerdir. (*Humuru'l-vücûh*) Kırmızı yüzlülerdir. (*Futse'l-ünûf*) Basık burunlulardır. (*Keenne vücûhehüm el-mecânnü el-mutrakatü*) Yüzleri sanki deri kaplanılmış kalkanlar gibidir." diye başka bir hadîs-i şerifte de anlatılıyor.

Demek ki onlar Türk dedikleri zaman, Orta Asya'nın kuzeydoğu mıntıkasındaki insanları kasdediyorlar. Demek ki Moğol tarafından, Sibirya tarafından gelecek kimseler olduğu anlaşılıyor. Hâli hazırda İran'da o çeşit kavimler olmadığından; bugünkü tabirlerle söylememiz gerekirse, bir Rus istilası gibi o tarafa doğru bir istila olma ihtimalini gösteriyor.

(*Ve lâ tekùmü's-sâatü hattâ tükàtilû kavmen niâlühümü'ş-şa'r*) "Giydikleri ayakkabıları veya ayakları deri, kıl olan bir kavimle çarpışmadıktan sonra kıyamet kopmaz."

Sonunda da bir müjde veyahut bir başka şey var:

(*Leye'tiyenne alâ ehadiküm zemânün*) "Sizin üzerinize öyle bir zaman gelecek ki, (*leen yerânî ehabbü ileyh*) beni görmek onun için daha sevimli olacak; (*min en yekûne lehüm misle ehlihî ve mâlihî*) malını ve ailesinin bütün fertlerini bedel olarak vermek mukabilinde beni görmeye şevk duyacak. O kadar arzulu insanlar

---

Müstedrek, c.IV, s.522, no:8468; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IX, s.176, no:18374; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.86, no:120; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.82. no:7522; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.351; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.205, no:38404; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.285, no:16789.

gelecek."

Rasûlüllah Efendimiz'in, kendisine ailesinden, malından kat kat daha sevgili olduğu, öyle özlemli insanlar, Peygamber Efendimiz'e öyle sevgi duyan insanlar gelecek.

c. Güneşin Batıdan Doğması

Dördüncü hadîs-i şerif:

Bu da Buhârî'de ve Ebû Müslim Dâvûd'da, İbn-i Mâce'de Ahmet ibn-i Hanbel'de, dört sahih hadis kitabında olan bir hadîs-i şerif. Bu da kıyametle ilgili:[41]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا ، فَإِذَا رَآهَا النَّاسُ آمَنُوا أَجْمَعُونَ ، فَذَاكَ حِينَ : لاَ يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ

(الأنعام: ١٥٨) (حم. خ. م. د. ه. عن أبى هريرة)

RE. 477/4 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ tatlüa'ş-şemsü min mağribihâ, feizâ taleat min mağribihâ ve reâhe'n-nâsü âmenû ecmeûne; fetilke hîne: Lâ yenfeu nefsen îmânühâ lem tekün âmenet min kabl.*) (En'am, 6/158)

(*Lâ tekùmü's-sâatü*) "Kıyamet kopmaz, (hattâ tatlüa'ş-şemsü min mağribihâ) Güneş, batı tarafından, battığı taraftan doğmadıkça…"

Doğduğu taraf Doğu; Şark'tan doğup Garp'tan batıyor. Güneş Garp'tan doğmadıkça, batış yerinden, gerisin geri doğmadıkça kıyamet kopmaz.

---

[41] Buhari, *Sahih*, c.XIV, s.174, no:4269; Müslim, *Sahih*, c.I, s.375, no:226; Ebu Davud, *Sünen*, c.XI, s.391, no:3758; İbn-i Mace, *Sünen*, c.XII, s.84, no:4058; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.313, no:8123; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.VI, s.344, no:11177; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.IX, s.180, no:18397; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.XV, s.252, no:6838; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.XI, s.398, no:6517; İbn-i Adiy, *Kamil fi'd-Duafa*, c.III, s.221; İshak ibn-i Rahaveyh, *Müsned*, c.I, s.220, no:176; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.206, no:38411; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.284, no:16786.

(*Ve reâhe'n-nâsü*) "İnsanlar Batı'dan doğduğunu gördüğü zaman, onu gördükleri zaman, (*âmenû ecmaîn*) hepsi iman edecekler. (*Fetilke hîne*) "İşte o zaman, bu zamandır: (*Lâ yenfeu nefsen îmânühâ lem tekün âmenet min kabli*) "O zaman; daha önce iman etmemiş olan kimseye iman etmenin artık fayda vermeyeceği bir zamandır."

Artık tevbe kapısı kapanmıştır. Kıyametin alâmetini gördü, aklı başına geldi:

"—Aman yâ Rabbi! İnandım, kabul ettim."

Geçmiş ola! O artık işin bitmiş olduğu zamandır.

"—İnsanlar yatacaklar, uyuyacaklar, uyuyacaklar, 'Sabah doğacak.' diye güneşi bekleyecekler. İki gece, üç gece doğmayacak. Sonra Batı tarafından doğacak." diye böyle bazı bilgiler, izahlar veriliyor.

Artık kıyametin bundan sonraki hadiseleri, peş peşe sökün edecek.

d. Ölümün İstenmesi

Bu beşinci hadîs-i şerif kısa.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[42]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بِقَبْرِ الرَّجُلِ فَيَقُولُ: يَا لَيْتَنِي مَكَانَهُ

(نعيم بن حماد فى الفتن عن ابن عمر)

RE. 477/5 (*Lâ tekùmü's-sâatü, hattâ yemürre'r-racülü bi-kabri'r-racüli, feyekùlü: Yâ leytenî mekânehu*)

'Kişi başka bir adamın kabri başından geçerken 'Ah keşke, onun yerinde ben olsaydım!" diye temenni etmedikçe kıyamet kopmayacak."

İnsanlar, "Keşke, şunun gibi daha evvelden ölmüş olsaydım!" diye, kabirdeki insanların yerinde olmayı arzulayacak. Bu; belaların, karşılaşılan hadiselerin şiddetinden, dehşetinden onları

---

[42] *Kenzü'l-Ummal*, c.XI, s.187, no:31153; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.313, no:16858.

görmemek için… “Keşke daha önceden ölmüş olaydım!” diye temenni edilecek.

Biliyorsunuz, belki başka hadîs-i şeriflerden duydunuz; kıyamet, umumiyetle insanların şerlileri üzerine kopacak. İnsanlar çok üzüntülere, çok belâlara, çok musibetlere uğrayacak. Onların ucu göründüğü zaman, kabrin yanından geçerken; “Ah keşke, ben ölmüş olsaydım da bu dertleri görmeseydim!” diyecek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizleri hıfz u himâye eylesin... Bize kötü günler göstermesin… Ama şunu da aklımıza iyice yerleştirmeliyiz ki, bu bizim imanımıza, amellerimizin salih olmasına bağlı.

Allah-u Teàlâ Hazretleri duaları kabul edicidir; fakat bizim yolunda yürümemiz lazım, Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin emirlerini tutmamız lâzım. Allah’a âsi olup, günahlar işleyip, hatalar işleyip, dinden imandan uzak yaşayıp da tam emareleri gördüğü zaman iman etmenin kıymeti olmuyor. O zaman; “İman ettim.” dese bile kıymeti olmuyor.

Müslümanlığa sımsıkı sarılalım. Bu kıyamet alâmetlerini ifade eden hadîs-i şerifleri okudukça benim aklıma başka bir şey gelmiyor. Sımsıkı İslâm’a sarılmaktan başka bir çare yoktur.

Bu alâmetler hakkında eski insanlar, alimler şerhler yazmışlar. Kendi zamanlarındaki bazı hadiseleri onlara yakın görmüşler, bu hadîs-i şeriflerin izahına yakın görmüşler.

Mesela meşhur Moğol istilası var ki 13. Asır’da oldu. O Moğol istilası geldiği zaman, hakikaten İran’ı da çiğnedi geçti; ne Kirman’ı kaldı, ne Huzistan’ı kaldı. Hakikaten basık burunlu, keçe ayaklı tam hadîs-i şerifte tarif edilen kimseler, Bağdat’a kadar geldiler. Bağdat ki Abbasîlerin başşehriydi. Hâlâ Bağdat gibi diyar olmaz.

Bağdat öyle bir diyar ki emsali görülmez. Türbeler, camiler var, kubbeleri altın… Şu bizim kurşun kubbe yerine altın kubbe koymuşlar. Minareleri altın, kubbeleri altın. Caminin, türbenin içine giriyorsun; süs, ziynet, şâşaa, elmas, pırlanta, camlar, aynalar, pırıl pırıl. Ancak görenler anlayabilir. Görmeyenler Türkiye’de saraylara bile gitse göremezler. Bağdat gibi diyar olmaz.

Ama o diyarı biz, bir de Abbasîlerin zamanında görseydik. Moğol istilası olmadan önce görseydik. Kim bilir nasıl bir diyardı? Bir

girmişler oraya... O zaman bu Moğol orduları müşrik, o zaman hepsi kâfir. Müslümanları yenmişler. Başlamışlar Afganistan'dan yene yene, yaka yıka gelmeye. Bağdat'a gelmişler; Bağdat'ı da yakmış yıkmışlar. O kadar adam kesmişler ki Bağdat'ın nehri günlerce kıpkırmızı akmış.

Bütün kütüphanelerdeki kıymetli, güzelim dinî kitapları; dünyanın her yerinden toplanmış kim bilir neler vardı, o kıymetli eserleri suya atmışlar; onun mürekkebinden nehir günlerce kara akmış.

Öyle bir şey! Bizim Anadolu'ya gelmişler, Sivas'ı yakmışlar, bilmem nereyi yıkmışlar, Konya'ya kadar gelmişler.

Belki de o hadise olmuş, bitmiş. O asıl hadise değil de belki bir kere daha olacak. Bilmiyoruz; olanın olup bittiğini ve artık başka emare kalmadığını mı gösterir yoksa bundan sonra bir kere daha o Rusya'dan Moğolistan'dan bir istila mı olacak? Artık onu bilemiyoruz; Allah bilir.

Allah göstermesin ama hadis kitaplarının şerhlerine bakacak olursanız bu alametlerin hepsinin kendi zamanlarında olmuş bitmiş olduğunu söylüyorlar.

Muhterem kardeşlerim!

Bizimle kıyametin kopması hadisesi arasında bir ince iplik var. O da koptu mu gittik. O tutuyor gibi bir hal var. Her şey tamam, olmuş bitmiş bitmiş bitmiş, incecik bir ip tutar hale gelmiş. O da böyle çatırdayıp duruyor; o durumda gibiyiz.

Zaten müslüman öldüğü zaman kendi kıyameti kopmuş olacağından, her zaman ölüme hazır olur. Ama bu devirde bütün bu alâmetleri, hadîs-i şeriflerde zikredilen şeyleri gördükten sonra, insanın nasıl olur da gafletle vakit geçirmesi mümkün olur? Nasıl olur da yılbaşında hindileri çevire çevire, doldura doldura yerler, nasıl olur da içkileri içerler kumarları oynarlar?

Kâfire sözümüz yok, sözümüz müslümanlara…

"—Hocam, bir apartmanda oturuyoruz. Tepeden tırnağa hepsi hacı, hoca, Müslüman..." diyor, birisi.

Hoca demeyelim, belki hocası pek yapmaz da ama hacı, hacca gitmiş. "Yılbaşında gürültülerinden uyuyamazdık! Şimdi oradan ayrıldık da rahat ettik." diyor.

Yılbaşı gelince akla kara belli oluyor; imana sımsıkı sarılanla

sarılmayan belli oluyor. İnsanların başına kıyamet kopması yakınsa bu gaflet niye? Niye bu kadar gafletle yaşarlar?

Allahu Teâlâ Hazretleri bizi gafletten uyarsın, iman-ı kâmil sahibi eylesin ve mü'min-i kâmil eylesin... Doğru yolda yürütsün, salih ameller işletsin... Helal, pak gıdalarla beslenmeyi, rızıklarla rızıklanmayı nasip eylesin... Haramların her çeşidinden cümlemizi uzak eylesin...

e. Kahtan'dan Bir Adamın Çıkması

Buhârî'de ve Müslim'de var. Ebu Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[43]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِنْ قَحْطَانَ، يَسُوقُ النَّاسَ بِعَصَاهُ

(خ. م. عن أبى هريرة)

RE. 477/6 (*Lâ tekûmü's-sâatü, hattâ yahrücu racülün min kahtàne, yesûku'n-nâse bi-asâhü.*)

"*Kahtan* şehrinden, bölgesinden bir adam çıkıp asasıyla, sopasıyla insanları sevk etmedikçe, insanları yönetmedikçe kıyamet kopmaz."

Kahtan, Yemen diyarında bir yer adıdır. Oradan Kahtanî bir adamın çıkacağı ve insanlara hâkim olup onları sevk ve idare edeceği bildiriliyor.

f. İnsanların Diliyle Yemek Yemesi

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[44]

---

[43] Buhari, *Sahih*, c.XXII, s.16, no:6584; Müslim, *Sahih*, c.XIV, s.119, no:5182; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.417, no:9395; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.414, no:8161; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.207, no:38414; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.301, no:16825.

[44] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.184, no:1597; Ziyaü'l-Makdisi, *el-Ehadisü'l-Muhtare*, c.I, s.483, no:950; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.VIII, s.215, no:13281; Sa'd ibn-i Ebi Vakkas RA'dan.

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ ، حَتَّى يَخْرُجَ قَوْمٌ يَأْكُلُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ ، كَمَا تَأْكُلُ الْبَقَرُ بِأَلْسِنَتِهَا (حم. والخرائطى فى مكارم الأخلاق ، ض. عن سعد بن أبى وقاص)

RE. 477/7 (*Lâ tekùmü's-sâatü, hattâ yahrücü kavmün ye'külûne bi-elsinetihim, kemâ te'külü'l-bakarü elsinetehâ*)

"Sığırların dilleriyle yemek yedikleri gibi, dilleriyle yemek yiyen bir kavim türemedikçe kıyamet kopmaz."

Elin var, elinle yesene! Alçaklıktan, hayvan gibi, diliyle yemek yiyor. Köpekler…

g. Mehdi AS'ın Çıkması

Bu da Mehdi AS ile ilgili bir hadîs-i şeriftir. Bu konuda çok hadîs-i şerifler vardır:

"—Mehdi gelecek; Peygamber Efendimiz'in soyundan olacak. İsmi ismine, babasının ismi babasının ismine benzeyen bir mübarek zât gelecek."

Bu o hadîs-i şeriflerden bir tanesidir. Bu da Ahmed ibn-i Hanbel'de, Müslim'de ve sâir kaynaklarda var. Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet edilmiştir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[45]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَمْلِكَ الأَرْضَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي ، أَجْلَى أَقْنَى ، يَمْلأُ الأَرْضَ عَدْلاً ، كَمَا مُلِئَتْ قَبْلَهُ ظُلْمًا ، يَكُونُ سَبْعَ سِنِينَ (حم .

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.245, no:38580; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.301, no:16827.

[45] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.17, no:11146; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.238, no:6826; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.274, no:987; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.I, s.270, no:228; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.270, no:38690; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.314, no:16862.

(ع. وسمويه ، ض. عن أبى سعيد)

RE. 477/8 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ yemlike'l-arda recülün min ehli beytî, eclâ aknâ yemleu'l-arda adlen, kemâ müliet kablehû zulmen, yekûnü seb'a sinîn.*)

(*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ yemlike'l-arda recülün min ehli beytî*) "Yeryüzüne benim ehli beytimden bir adam hükmetmedikçe, hâkim olmadıkça kıyamet kopmaz."

Sonunda bütün müslümanlar böyle bir mübarek zât tarafından idare edilecekler. Sonra Peygamber Efendimiz şeklini tarif ediyor:

(*Eclâ*) "Geniş alınlı, pırıl pırıl nurlu alınlı, (*aknâ*) zarif güzel endamlı burunlu..."

(*Yemleu'l-arda adlen*) "Yeryüzünü adaletle dolduracak. (*Kemâ müliet kablehû zulmen*) Daha evvel nasıl zulüm ile öteki insanlar yeryüzünü doldurmuşsa, o zulmü izale edecek, yeryüzünü adaletle dolduracak, her şey adaletle olacak."

Kurtla kuzu yan yana kalacak. Onun himayesinde, onun idaresinde kimse kimseye zarar vermeyecek. Böyle bir mes'ud, mutlu, muhterem devir olacak. İnsanlar özlenecek bir devirde yaşayacaklar.

(*Yekûnü seb'a sinîn*) "İdaresi yedi yıl sürer."

h. Hacerü'l-Esved'in ve Kur'an'ın Kaldırılması

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[46]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتّى يُرفَعَ الرُّكْنُ وَالْقُرْآنُ (أبو نعيم ، وأبو نصر السجزى فى الإبانة عن ابن عمر)

RE. 477/9 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ yurfea'r-rüknü ve'l-kur'an.*) "Rükün ve Kur'an kaldırılmadıkça kıyamet kopmaz."

---

[46] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.86, no:7542; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'l-Müfterik*, c.III, s.386, no:1775; Câbir ibni Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.223, no:38489; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XVI, s.304, no:16835.

Rükün, Kâbe-i Müşerrefe'nin *Hacerü'l-Esved* köşesi… *Rükün*, köşe, direk demek. Aslında Kâbe'nin bir köşesi olduğu için Rükn-ü Hacer derler. Kuzey'deki köşesine Rükn-ü lrakî derler. Ötekisine Rükn-ü Şâmî derler. Daha ötekisine Rükn-ü Yemânî derler. Dört köşesinin, dört adı var.

Kâbe-i Müşerrefe'den *Hacerü'l-Esved* kaldırılacak ve Kur'ân-ı Kerîm kaldırılacak. "Kur'ân-ı Kerîm kaldırılmadan, Kâbe kaldırılmadan kıyamet kopmaz."

Kıyametin alâmetlerinden birisi de bu olacak.

i. Erkeklerin Azalması

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[47]

---

[47] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.156, no:346; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s637, no:12468; Kâ'b ibn-i Ucre RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XVI, s.303, no:16832.

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتّى يُدَبِّرِ الرُّجلُ أَمْرَ خَمْسِينَ امْرَأَةً

(طب عن كعب بن عجرة)

RE. 477/11 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ yüdebbire'r-racülü emre hamsîne'emreeten*) "Bir adam, bir kişi, elli tane kadının işini idare etmedikçe kıyamet kopmaz."

Bu, erkeklerin azalmasından, kadınların çoğalmasından olacak. Belki harplerden, darplardan dolayı ortada erkek kalmayacak, kadınlar kalacak. Ondan dolayı olacak.

j. Zühdün ve Vera'ın Adı kalması

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[48]

لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتّى يَكُونَ الزُّهْدُ رِوَايَةً ، وَالْوَرَعُ تَصَنُّعًا

(حل. عن أبى هريرة)

RE. 477/12 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ yekûne'z-zühdü rivâyeten, ve'l-verau tasannuan.*)

(*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ yekûne'z-zühdü rivâyeten*) "Zühd ve takvânın ancak rivayeti ve adı kalmadıkça kıyamet kopmaz. Takvâ ehli olma hâli, yapmacık ve zühd denilen şey lafta kalmış, rivayet halinde kalmış, ortada aslı kalmamış olmadıkça kıyamet kopmaz."

Ahlâk bozulacak, dindarlık azalacak, kalmayacak. Zahid dediğin adam, zühd dediğin şey bulunmayacak. Ve rivayeten; "Bir zamanlar insanlar dünyaya kıymet vermezlermiş, ibadet ederlermiş, paraya pula aldırmazlarmış, Allah yolunda yürürlermiş." denilecek. Ortada yok ki. Herkes gözünü maddeye dikmiş, âhireti unutmuş.

(*Ve'l-verau tasannuan*) "Ve verâ da yapmacık riyakârlıkla

---

48 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.90, no:7557; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.119; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XXIV, s.223, no38490; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI; s.310, no:16851.

yapılıyor. Adam takvâ ehli görünüyor, dindar görünüyor ama yapma, hepsi rol. Rolden ibaret. Böyle olmadıkça kıyamet kopmaz."

"—Huylar bozulacak dindarlık azalacak." demek.

Onun için; "Dindar olalım!" diyorum. Onun için; "Dine sarılalım!" diyorum. Çünkü dindar insan, kâinatta kıyamet kopmamasının garantisidir. Kalbinde "Allah Allah" diyen zikr-i müdâm hâline erişmiş, kalbi uyurken, uyanıkken, yatarken, çalışırken "Allah" diyen insanlar var. Kalbini alıştırıyor; "Allah Allah Allah" o devam ediyor.

Şimdi biz konuşurken kalbimiz atmıyor mu? Tık tık, tık tık herkesin kalbi atıyor; çünkü canlıyız. Onun gibi "Allah Allah" diyen insanlar var. Onlar yeryüzünde durdukça kıyamet kopmayacak. "Allah" diyor. "Allah Allah" diyor, onlar bulundukça kıyamet kopmayacak.

Onun için dine sarılalım. Bunlardan hükmü şöyle çıkaralım:

"—Madem o öyleymiş, o halde zikre sarılalım! Mademki zühd ve verânın adı kalmış olacak, rol olarak yapılıyor; o zaman biz hakiki zâhid olalım, hakiki verâ ehli insan olalım. Güzel, has, halis Müslümanlık yapalım da, Allah-u Teàlâ Hazretleri bu kıyamet belâsını çok uzaklara def etsin, bizler görmeyelim, mutlu bahtiyar yaşayalım; bu bizden sonrakilere örnek olsun. Dindar olalım!"

Veyahut kopacaksa hiç olmazsa biz yolunda yürürken kopsun. Allah-u Teàlâ Hazretleri bir gün bu canı bizden alacak, verdiği emaneti alacak.

"—Ver bakalım o canını, sana emanet vermiştim, ver geriye!" diyecek.

Bu hayat bitecek. Herkes âhiret hayatına geçecek. Allah bizi sevdiği, razı olduğu kul olarak, güzel bir hal ile ruhumuzu teslim alsın... Ahirete mü'min-i kâmil olarak intikal ettirsin…

اَللّٰهُمَّ لاَ تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى تَرْضَى عَنَّا

(*Allàhüme lâ tuhricnâ mine'd-dünyâ hattâ terdà annâ*) "Yâ Rabbi! Bizi sevdiğin, razı olduğun bir kul hâline getirmedikçe dünyadan çıkarma. O haldeyken canımızı al!" diye dua var.

Allah bizi öyle kullardan eylesin…

k. Kalplerin Birbirine Aykırı Olması

Ve sayfanın sonuncu hadîs-i şerifi:[49]

لاَ تَقُومُ السَّاعةُ حَتّى تَتنَا كَرَ الْقُلُوبُ ، وتَخْتَلِفَ الأَقَاوِيلُ ، ويَخْتَلِفَ

الإِخْوَانُ مِنَ الأَبِ وَالأُمِّ فِي الدِّينِ (الديلمي عن حذيفة)

RE. 477/13 (*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ tetenâkere'l-kulûbü, ve tahtelife'l-ekàvîlü, ve yahtelife'l-ihvânü mine'l ebi ve'l-ümmi fi'd-dîn.*)

(*Lâ tekùmü's-sâatü hattâ tetenâkere'l-kulûbü*) "Kalpler birbirlerine aykırı ve muhalif olmadıkça kıyamet kopmaz."

(*Ve tahtelife'l-ekàvîlü*) "Sözler farklı farklı; her kafadan bir söz çıkıyor, belli bir müşterek değer kalmamış. Herkesin tutturduğu yol farklı olmadıkça kıyamet kopmaz."

(*Ve yahtelife'l-ihvânü mine'l-ebi ve'l ümmi fi'd-dîn*) "Annesi babası bir kardeşler, dinde farklı olmadıkça kıyamet kopmaz."

Aynı anadan babadan gelmiş; birisi müslüman, ötekisi başka bir dinden; hıristiyan, yahudi, kâfir ve saire, ve saire…

Ana baba bir insanın dinleri farklı olur mu? Ne görmüşse öyle olması lazım. Ama aile bozulacak, aile görgüsü, terbiyesi bozulacak. İslâmî eğitim bozulacak. Müslümanların, evlatlarını müslüman yetiştirmesi imkânı zedelenecek.

Böylece bakacaksın ki müslüman bir anadan babadan; bir kardeş doğru yolda, bir kardeş eğri yolda. Birisi müslüman, birisi kâfir. Birisi hıristiyan, birisi yahudi filan neyse. Böyle olmadıkça kıyamet kopmaz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, cümlemizi dünyanın ve ahiretin bildiğimiz ve bilmediğimiz, okuduğumuz okumadığımız —o kendisi her şeyi daha iyi biliyor— her türlü şerlerinden, tehlikelerinden korusun.

---

[49] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.90, no:7556; Huzeyfe RA'dan. *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.281, no:16779.

O tehlikelerin çareleri nedir; onları da bilmiyoruz. İlaçlar nedir; onları da bilmiyoruz. Yalnız bir şeyi çok iyi biliyoruz ki;

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (آل عمران:١٧٣)

(*Hasbüna'llàhu ve ni'mel vekîl*) "Allah bize yeter, o ne güzel vekîldir!"(Âl-i İmran, 3/173)

Sığınırsak, tevekkül edersek kâfi gelir. Her türlü sıkıntıda, her türlü dertte, her türlü ümitsiz halde…

Ümit nedir? Allah'a dayanmaktır.

Çaresizlerin çaresâzı kimdir? Çaresiz insanın çaresini bulan Allah'tır.

Allah-u Teàlâ Hazretleri biz biçareleri, çaresizleri, ne yapacağını şaşırmışları, bu bin bir çeşit belânın karşısında ne tedbir alacağını bilemez duruma düşmüşleri, lütfuyla, keremiyle irşad eylesin… Hakkı hakikati göstersin, her türlü tehlikeden korusun…

Dünyanın ve ahiretin bildiğimiz, bilmediğimiz her türlü hayırlarına da, iyiliklerine de cümlemizi lütfuyla keremiyle nâil eylesin…

Dinde, dünyada ve ahirette, hem dinde hem dünyada hem de âhirette saadet ve selâmet ihsan eylesin…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

04. 01. 1987 – İskenderpaşa Camii

07. MÜSLÜMAN OLMANIN ŞARTLARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.
Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تُكْرِهُوا مَرْضَاكُمْ عَلَى الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ ، فَإِنَّ اللّٰهَ يُطْعِمُهُمْ وَيَسْقِيهِمْ

(ت. ه. طب. ك. ق. عن عقبة بن عامر)

RE. 479/1 (*Lâ tükrihû merdàküm ale't-taàmi ve'ş-şerâbi, feinna'llàhe yut'imühüm ve yeskîhim.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allahu Teâlâ Hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allahu Teâlâ Hazretleri ibadet ve taatlerinizi kabul eylesin... Receb-i şerifinizi mübarek eylesin…

Efendimiz Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerini okumaya ve izaha geçmezden önce, onun rûh-i pâkine sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın, ümmetliğimizin nişânesi olmak üzere ve onun âlinin, ashâbının, etbâının, sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın, sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyyemizin, fatihlerin, şehidlerin, gâzilerin, mücahidlerin ruhlarına;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, akrabamızın, yakınlarımızın, bize dua vasiyet etmiş olanların, bizden boynu

bükük dua bekleyenlerin ruhlarına; cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ruhlarına; kendisinden feyiz aldığımız şeyhlerimiz, hocalarımız ve hâsseten Muhammed Zahid Bursevî Hocamız'ın ruhuna;

Okuduğumuz kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhanevî Hocamız'ın, bu hadîs-i şerifleri bize nakil ve rivayet etmiş olan hadis alimlerinin ve râvilerinin ruhlarına; uzaktan ve yakından buraya teşrif etmiş, gelmiş olan siz cemaat kardeşlerimizin ve âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olması için;

Biz yaşayan müslümanların da, Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürmemiz, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürümemiz, Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerifine, sünnet-i seniyyesine uygun yaşamamız ve Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, ruhlarına hediye edelim, öyle başlayalım!

....

a. Hastaları Yemeye, İçmeye Zorlamayın!

Okuyacağımız hadîs-i şerifler, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 479. sayfasının başından itibarendir.

Birinci hadîs-i şerifi Câbir RA rivayet eylemiş. Ukbe radyallahu anh'ten de bir rivayeti var. Tirmizî, İbn-i Mâce, Taberânî, Hàkim ve Beyhâkî rivayet eylemiş.

Peygamber Efendimiz bize, hastaya yapılacak muamele ile ilgili bir tavsiyede bulunuyor:[50]

---

[50] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.353, no:1963; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.X, s.245, no:3435; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.501, no:1296; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.293, no:807; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.544, no:9229; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.347, no:19367; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.281, no:1741; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usül*, c.I, s.250; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.31; Ukbetü'bnü Âmir RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.183, no:1010; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.141, no:8290; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.66, no:7476; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XL, s.341; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.221; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

لاَ تُكْرِهُوا مَرْضَاكُمْ عَلَى الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ، فَإِنَّ اللهَ يُطْعِمُهُمْ وَيَسْقِيهِمْ

(ت. ه. طب. ك. ق. عن عقبة بن عامر)

RE. 479/1 (*Lâ tükrihû merdàküm ale't-taàmi ve'ş-şerâbi, feinna'llàhe yut'imühüm ve yeskîhim.*)

(*Lâ tükrihû merdâküm ale't-taàmi ve'ş-şerâb*) "Hastalarınızı yemek yemeye, su içmeye ikrah etmeyin, zorlamayın! Baskı yapmayın; 'İlla ye, illa iç.' diye onlara tazyikte bulunmayın! (*Feinna'llàhe yut'imühüm ve yeskîhim*) Çünkü onları Allah-u Teàlâ yedirir, içirir."

Mânevî bakımdan onları takviye eder, besler, kuvvetlendirir. Yemese de, yememesi belki hastalığı daha çabuk yenmesine, alt etmesine faydalı olabilir. O bakımdan Peygamber Efendimiz, "İsteksiz oldukları zaman onları zorlamayın!" buyurmuş.

Bu birinci hadîs-i şerifte, biraz sonradan hatırıma geldi. Hasta çocuk olur, yemesi lazımdır. Biraz zayıf düşmüştür, hastalığının gereği onun biraz yemek yemesidir; hususi durumlar müstesna... Burada hastanın hoşça tutulması, onun gönlünün kırılmaması, çok fazla tazyik yapılmaması, normal ölçülerin içinde yemeye, içmeye zorlamamak tarzındadır.

Ben ameliyat olduğum zamanları hatırlıyorum; insan yemek yediği zaman ağzında lastik çiğniyor gibi oluyor. Bir iki gün yemek yemedikten sonra hiç yemek istemiyor. Yavaş yavaş, çiğneye çiğneye yutarak alıştı mı ikinci yemek daha kolay yeniyor, üçüncüsü daha kolay yeniliyor.

Bu gibi durumlarda hastalığın gereği olarak yemesi gereken şeyler olunca onları yiyecek, ilaç niyetine zorlayarak da olsa yutacak yiyecek içecek ki neşv ü nema bulsun vücudu, hastalığı yenebilsin. Normal şartlar altında zorlamak uygun değil. Hastalığı gerektiriyorsa yemesi gereken şeyleri yer, yememesi gereken şeyleri yemez.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.51, no:28315; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.359, no:3040; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.322, no:16885.

Bir de işin mânevî tarafına kısaca işaret edelim ki hastalık, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ilk bakışta kıymeti anlaşılmayan bir ikramıdır. Çünkü hastanın günahları affolunur. Hastanın günahları anasından doğduğu günde defter-i âmâli nasıl tertemiz ise öyle silinir. Amel defteri tertemiz olur.

"—Hadi bakalım, yeniden işe başla, bundan sonra defterini temiz tut!" demiş gibi olur.

Duası makbuldür; onun için hastanın yanına gittiğinde insan onun duasını da istemeli. Sen ona dua edersin; "Allah şifa versin." dersin.

"—Bizi de duadan unutma!" diye onun da duasını almaya çalışmak iyidir.

Ateşli hastalıklar, amansız hastalıklar insanın günahlarının affına ve mânevî bakımdan derecesinin yükselmesine sebep oluyor.

Onun için Peygamber SAS Efendimiz burada buyurdu ki:

"—Allah mânevî bakımdan onları doyurur, kandırır, besler."

Çünkü hastanın durumu, eğer sabrederse Allah indinde makbul bir durum oluyor. Sabretmezse, şikâyet ederse o zaman sevabı kaçırıyor.

Gelen ziyaretçilere, hele bir "Nasılsın?" diye sorsun bir sürü şikâyet:

"—Belim ağrıyor, karnım sızlıyor, şurası öyle, burası böyle… İşte dün gece hiç uyuyamadım da…" bir sürü şikâyetler; Allah'ı şikâyet eder gibi.

Tabi onlar derecesini düşürür. Sabredecek, tesbih edecek, Allah'ın kaderine razı olacak, edebini takınacak. O zaman hastalıktan büyük sevaplar kazanmış olarak kalkar, defter-i âmâli paklanmış olur.

b. Sokağa İlk Giren Olma!

İkinci hadîs-i şerif çarşı âdâbıyla ilgili… Hatîb-i Bağdâdî, Selman RA'dan rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[51]

لاَ تَكُنْ أَوَّلَ مَنْ يَدْخُلُ السُّوقَ ، وَلاَ تَكُنْ آخِرَ مَنْ يَخْرُجُ ؛ فَإِنَّ فِيهَا بَاضَ الشَّيْطَانُ وَفَرَّخَ (خط. عن سلمان)

RE. 479/2 (*Lâ tekün evvele men yedhulü's-sûka, ve lâ tekün âhire men yahrücü; feinne fîhâ bâda'ş-şeytânü ve ferrah.*)

(*Lâ tekün*) "Olma! (*Evvele men yedhulü's-sûka*) Çarşıya ilk giren kimse sen olma, (*ve lâ tekün âhire men yahrücü*) en son çıkan kimse de sen olma! Çarşıya, pazara, panayıra, pazar yerine ilk giren sen olma, en son çıkan da sen olma! (*Feinne fîhâ bâda'ş-şeytànü ve ferraha*) Çünkü şeytan orada yumurta yumurtlar ve civcivler. Şeytan orada yumurtasını yumurtlar ve civcivini çıkarır."

Bu çarşı pazar denilen yerlerde şeytanın işi çoktur ve oralarda çok insanlara çok günahlar işlettirir. O bakımdan oraya ilk giren olma, son çıkan olma!

İlk girmek hırstan oluyor, son çıkmak da hırstan oluyor. Ticarete, pazara öyle hırsı var ki, herkesten evvel gelmiş, herkesten sonra çıkıyor.

Şöyle münasip bir zamanda, acele etmeden;

سُبْحَانَ اللهِ ، وَالحَمْدُ لِلهِ ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، وَاللهُ أَكْبَرُ ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

(*Sübhàna'llàhi ve'l-hamdü li'llâhi, ve lâ ilâhe illa'llàhu, va'llàhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*) gibi;

---

[51] Taberânî, *Mu'cemül-Kebîr*, c.VI, s.248, no:6118; Deylemî, *Müsnedül-Firdevs*, c.V, s.71, no:7490; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.135, no:6328; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.101; Hatîb-i Bağdâdî, *Tarih-i Bağdad*, c.XII, s.426, no:6874; Hz. Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.29, no:9334; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.325, no:16894.

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ،

(*Lâ ilâhe illa'llàh*) gibi,

سُبْحَانَ اللهِ ،

(*Sübhàna'llàh*) gibi tesbihler çekerek girmek uygundur.

Hatta insan müşteri olarak girdiği zaman da oranın şeytanlı bir yer olduğunu bilerek, tesbihler çekerek girmeli…

Hakikaten orada yalan yere yemin edilir, müşteriler aldatılır. Dünya hırsından, para hırsından dolayı çeşitli şeyler olabiliyor. Halbuki insan doğru konuşmalı, malını fazla methetmemeli, ayıbını saklamamalı, yumuşak başlılıkla alışveriş yapmalı, sert pazarlık yapmamalı, kalp kırmamalı, Allah'ın rızasını gözetmeye dikkat etmeli!

Onlara dikkat edilmiyor, insanlar birbirlerini aldatmaya fırsat kolluyorlar, malın içine hile karıştırıyorlar. Tereyağı alıyorsun, içinden patates çıkıyor; başka şey alıyorsun başka şey çıkıyor… "Güzel yerlerinden koy!" diyorsun, kese kağıdının içinden çürük çıkıyor. "O kadar da dikkat ettim; bunu nasıl koydu?" diye, hayret ediyorsun.

Ondan sonra, tartısı eksik çıkıyor ve sâire. Bunların hepsi günahtır, çok büyük günahlar yüklenmiş oluyorlar. Tabii bu devirde Allah'tan korkan tüccar da azaldı. Pazarcı bira şişesini yanına koyuyor; bir ondan içiyor bir mal satıyor, bir ondan içiyor bir mal satıyor…

İşin mânevî tarafını düşünenler azaldı. Azaldı ama biz dinimize sımsıkı sarılacağız.

Hani asker, düşmanın karşısında bozulduğu zaman geriye kaçıyor; o geriye kaçmak büyük günahtır. (*El-firârü yevme'z-zahfi*) "Büyük günahlardan birisi de düşmanla çarpışırken geriye kaçmaktır."

Kaçmayacak, sebat edecek. Ancak bir harp hilesi taktiği sebebiyle kaçar. Düşmanı çevirmek için kaçar gibi görünür.

“—Geri çekilin de biz arkadan çevirelim!” filan diye emir gelmiştir. Askerî bir hile, çünkü harp hiledir, hileyle karşı tarafı yeneceksin; o olur. Aksi takdirde kaçmak büyük günahtır.

İşte insanın dininde sebat göstermesi, kaçanların arasında düşmanın karşısında sebat gösterip de onunla cihada devam etmesi; onu kahramanların haline getirir. Çok sevap kazanmasına sebep olur.

Onun için biz bu devirde İslâm’a sımsıkı sarılacağız ve katiyen ayağımızı geriye atmayacağız. Kat’iyyen ailemizde, kendi şahsımızda, ticaretimizde, çarşımızda, pazarımızda dinimizden, taviz vermeyeceğiz. İki paralık dünya metaı için ahiretimizi ziyana sokmayacağız. Haramlara elimizi, midemizi bulaştırmayacağız ki kazancımızın hayrını görelim! Aksi takdirde insan çok zararlara uğrayabilir.

Bir de muhterem kardeşlerim, bir şeyi size çok kuvvetli bir tarzda altını çize çize üstüne bastıra bastıra ikaz etmek yoluyla söylemek istiyorum:

Bizler neyiz? El-hamdü lillâh, Allah'ın mü'min kullarıyız; müslümanlarız. Kâfirlerin, müşriklerin, münafıkların karşısında onların söylediği sözlere karşı; İslâm bir tarafta, münafıkların, kâfirlerin, müşriklerin, din düşmanlarının sözü bir tarafa… Biz onların arasında kendimizi hakem gibi görmeye katiyen düşmeyelim! O zaman zaten yarı yarıya kaybetmiş oluyoruz.

Biz müslümanız, biz kendi davamızı müdafaa edelim!

Karşı taraf kendi davasını öyle bir müdafaa ediyor ki cinsî sapık partisi kuruyor, inançsızlık hürriyeti istiyor.

"—Ben inançsızlığımda istediğim gibi hareket edebilmeliyim. Ben kâfirim, Allahsızım!" diyor.

İnsan Allahsız olamaz, Allah'ı inkâr etmiş olur. Çünkü Allah var, Allahsız olmak mümkün değil.

"—Ben inanmıyorum!" diyor. "Herkes gömülüyor, ben yakılmak istiyorum!" diyor. "Kâfirlik cesaret işidir, biraz yürekli insan kâfir olur!" diyor.

Bak kendi davalarını, en bâtıl davaları, en yanlış şeyleri nasıl savunuyorlar. Şu cinsi sapıklık kanunlarımızda suçtu. Şimdi nasıl onlara "hoşgörü, müsamaha, hürriyet" diye konuşup duruyorlar. Neden?

"—Onlar karşı taraf."

"—Sen?"

"—Sen de müslüman tarafısın."

Onun için; "Bir onu dinleyeyim, bir bunu dinleyeyim; yüzde elli oradan alayım, yüzde elli oradan alayım!" dersen, yandın… Sen kendini bir taraf olma noktasına getirdiğin zaman, zaten kaybediyorsun; öyle şey yok!

Sen müslümansın. Sen Müslümanlığa sımsıkı sahip olacaksın. Onlara nasihat edeceksin; "Bak, sen daha çocuksun, tıfılsın, senin dünyadan haberin yok. Sen böyle gidersen; sonra senin kızın böyle olur, karın böyle olur, ailen böyle olur. Sonra intihar edersin, mahvolursun, çok kötü durumlara düşersin. Sen bu hayatı bilmiyorsun, bu işleri yanlış yapıyorsun!" diyeceksin.

Biz nasihat edeceğiz. Biz kendi yolumuzda sapasağlam duracağız.

"—Madem herkes biraz açıklığı methediyor ben de birazcık

açılayım şuradan şöyle başörtümü arka ucundan çektireyim, ucu görünsün, biraz göğsümü açıvereyim, etekleri biraz yukarıya çekivereyim, birazcık faiz yiyivereyim, birazcık bira içivereyim, birazcık…”

“—Öyle şey yok!”

Pazarlık zaten senin Müslümanlığının üzerinde oluyor. Sen o pazarlıkta ne kadar gerilersen, Müslümanlığın o kadar gidiyor.

Onun için kat’iyyen çarşıya pazara alışverişe girerken de, çıkarken de, müşteriyken de, satıcıyken de, kazanırken de, harcarken de Müslümanlığımız belli olacak. Dürüstlüğümüz, pırıl pırıl belli olacak.

“—Arkadaş, bu malın fiyatı şudur; aşağı olmaz, veremem, razıysan al! Git başka taraflardan mukayese et, uygunsa bunu al.” de.

“—Sermayesi bu kadar. Sana sermayesinden aşağı veriyorum!” deme!

Vermez! Sermayesinden aşağıya niye versin? Babasının oğlu değilsin ki. Adam kâr etmek için çarşıya pazara çıkmış, sermayesinden aşağıya vermez; yalan söylüyor.

“—Vallâhi de, billâhi de, şu kadar da, bu kadar da, bilmem ne de…”

Yemine lüzum yok…

O bakımdan eğer kendimiz tüccar isek, esnaf isek, ticaretimize haram katmamaya dikkat edelim. Şeytanın yumurtladığı, civcivlediği yerlerde, cirit attığı yerlerde insanları kandırdığı yerlerde Müslümanlığımız belli olacak. Alırken verirken tartıya ölçüye dikkat edelim.

Adamın başı kalabalık oluyor; sen bin lira veriyorsun alışverişi yapmışsın, o sana dokuz bin lira veriyor, dokuz bin iki yüz lira para veriyor. Sanıyor ki on bin lira verdin.

“—Ne bu?” diyorsun.

“—Verdiğin paranın üstünü verdim.” diyor.

“—Al kardeşim, senin başın dönmüş, akşama kadar pazarda alışveriş yapmışsın, fazla veriyorsun.”

Ama bazısı onu cebine koyar.

Veyahut müşteri yanlışlıkla paranın üstünü almadan gidiyor. Mesela benim başıma geldi. Parayı veriyorum, giderken “Hacı amca, nereye gidiyorsun, paranın üstünü al.” diyor. O da namuslu satıcı.

Ben beş yüz lira verdim sanıyorum. O; “Yok, beş yüz vermedin; işte verdiğin para buydu.” diyor.

Demek ki satıcıdan da, alıcıdan da iyi insanlar var.

Biz iyi insan olacağız. Biz Allah’ın kullarıyız. Her şeyimiz pırıl pırıl, tertemiz, hep rıza-ı Bârî’ye uygun olacak.

Dünya kazancı olur, evet; o dokuz bin beş yüz lirayı, dokuz bin iki yüz lirayı cebine atarsın ama öbür taraftan çıkar. Ahirette çıkar.

Onun için her işimizde dikkat edelim muhterem kardeşlerim! Hırs gözümüzü kapayıp da bizi haramlara düşürmesin…

c. Dinimizin İncelikleri

Üçüncü hadîs-i şerif, yazılacak çok nasihatleri ihtiva ediyor. Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[52]

لاَ تَكُونُ مُسْلِمًا حَتّى يَسْلَمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِكَ وَيَدِكَ ، وَلاَ تَكُونُ عَالِمًا حَتَّى تَكُونَ بِالْعِلْمِ عَامِلاً ، وَلاَ تَكُونُ عَابِداً ، حَتَّى تَكُونَ وَرِعًا ، وَلاَ تَكُونُ وَرِعًا ، حَتّى تَكُونَ زَاهِداً ؛ أَطِلِ الصَّمْتَ ، وَأَكْثِرِ الْفِكرِ ، وَأَقِلِّ الضَّحْكَ ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحْكِ مُفْسِدَةٌ لِلْقَلْبِ (العسكرى فى الأمثال عن ابن مسعود وسنده ضعيف)

RE. 479/3 (*Lâ tekûnü müslimen hattâ yesleme’n-nâsü min lisânike ve yedike. ve lâ tekûnü âlimen hattâ tekûne bi’l-ilmi âmilen ve lâ tekûnü âbiden hattâ tekûne verian ve la tekûnü verian hattâ*

---

[52] *Kenzü’l-Ummâl*, c.XV, s.902, no:43554; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.326, no:16900.

tekûne zâhiden. Etıli's-samte ve eksiri'l-fikre ve ekıli'd-dahıke fe-inne kesrete'd-dahıki müfsidetün li'l-kalb.)

(*Lâ tekûnü müslimen hattâ yesleme'n-nâsü min lisânike ve yedike*) "İnsanlar senin elinden, dilinden salim olmadıkça sen hakiki müslüman olamazsın."

Senden müslümanlara zarar gitmeyecek. Dilinden de zarar görmeyecek, dedikodundan da… Dilinde iftira da, kalp kırıcı söz de olmayacak; elinden de zarar görmeyecek. Fiilen dövmek, sövmek, işine mâni olmak gibi senin elinden, dilinden öteki insanlar sâlim olmadıkça sen hakiki müslüman olamazsın.

Çünkü ona zarar veriyorsun; elinle zarar veriyorsun, dilinle zarar veriyorsun; daha olgunlaşmamışsın, hamsın. Daha günahın sevabın kıymetini, yolu ayırt edememişsin. Ahiretteki azabın şiddetini düşünemiyorsun. Olmaz böyle şey! Hakiki müslüman olamazsın.

Demek ki, hakiki müslüman olmak istiyorsak elimize sahip olacağız, dilimize hâkim olacağız, kimseyi incitmeyeceğiz, yalan yanlış işler yapmayacağız, sözler söylemeyeceğiz.

وَلاَ تَكُونُ عَالِمًا حَتَّى تَكُونَ بِالْعِلْمِ عَامِلاً ،

(*Ve lâ tekûnü àlimen hattâ tekûne bi'l-ilmi àmilâ*) "İlminle amel etmedikçe alim de olamazsın."

Bildiğini tatbik ediyor musun, etmiyor musun?

Kürsüye çıkarsın konuşursun, hutbeye çıkarsın konuşursun; makale kitap yazarsın, yazarsın ama tatbik etmezsin. Olmaz!

İnsan bildiği şeyi kendisi tatbik etmedikçe, İslâm'da o ilmin kıymeti yoktur. O insana alim demezler.

İslâm'ın alim dediği insan, ilmiyle amel eden, ilmini tatbik eden, hayatında belli eden; "İşte böyle yaşanır." diye ilmi başkalarına gösteren kimsedir.

Onun için ilim iki çeşittir; birisi ağızdadır, dildedir. Bu, insana vebalden başka bir şey getirmez. İkincisi kalptedir. Kalbe yerleşmiş olan ilim, insanın hareketlerini tanzim eder, Allah indinde sevap kazanmasına sebep olur.

Çok şey biliyorsun, ağzında çok laflar var, tatbik etmiyorsun; o zaman o vebal oluyor. Allah CC rûz-ı mahşerde, mahkeme-i

kübrâda diyecek ki:

"—Sen bunları söyledin ama niye tatbik etmedin? Bak, biliyormuşsun üstelik…" diye o vebal olacak, aleyhine delil olacak.

Onun için bildiklerimizi tatbik edelim!

Bilgisini tatbik eden, özü sözü doğru olan insan, okuma yazma bilmese bile İslâm'da alim olur. Okuma yazma bilmeden alim olur.

Zaten sahabenin çoğu (*rıdvanu'llàhi aleyhim ecmaîn*) okuma yazma bilmiyorlardı. Peygamber Efendimiz'in mânevî terbiyesinde yetiştiler, sohbetinde piştiler; hepsi evliyâ oldu.

Peygamber Efendimiz de mektep medrese üniversite görmedi, diploma almadı ama Allah onu yetiştirdi. *Eddebenî Rabbî* medresesinden yetişti; Rabbimiz'in talimi ve terbiyesiyle yetişti.

Onun için, insan okuma yazma bilmese, dağda çoban olsa, çarşıda esnaf olsa, hamal olsa bile alim olabilir.

Nitekim *Tabakàtü's-Sûfiyye* kitaplarını okursak, büyük evliyâullahın hayatlarını yazan sûfîlerin, mutasavvıfların, büyüklerin meşhurlarını anlatan kitapları okursak çoğunun böyle basit meslek sahibi olduğunu görürüz. Ayakkabıcı, fırıncı, derici, kumaşçı, bezzaz gibi isimlerde, lakaplarda görürüz.

Demek ki, kimseye muhtaç olmamak için kendisi bir meslek edinmiş; o mesleğiyle helâl para kazanmış ama bilgisini tatbik etmiş, kitaplara geçmiş, büyük insan olmuş. Asırlar boyu ismi kitaplarda yazılıyor, sözleri nümune oluyor, hayatı nümune oluyor.

Bu nasıl oluyor? Bilgisini tatbik etmek suretiyle…

Bugün çarşıdaki pazardaki esnafımızın kaç tanesinde vardır bu durum? Hem esnaflığını yürütüp hem de onlar gibi alim olan, ârif olan kaç kişi vardır? Eskiden öyle imiş.

O bakımdan bildiğimizi tatbik edeceğiz; o zaman alim oluruz. Üniversiteli olmasak da, diploma almamış bulunsak da, kadın olsak erkek olsak fark etmez. Bildiğimizi tatbik ettik mi Allah alimler zümresinde haşr eder.

Rabbimiz bizi hayırlı, güzel bilgilerle mücehhez eylesin... Bildiğini tatbik etmeyi nasiB eylesin…

وَلاَ تَكُونُ عَابِداً ، حَتَّى تَكُونَ وَرِعًا ،

(*Ve lâ tekûnü àbiden hattâ tekûne verian*) “Verâ sahibi olmadıkça abid kul sıfatına da, ibadet ehli, ibadetkâr kul sıfatına da sahip olamazsın.”

Takvâ sahibi olmadıkça, verâ sahibi olmadıkça, şüpheli şeylerden kendini korumadıkça, haramlardan titiz bir şekilde, iyice sakınmadıkça, ibadetin de kıymeti yok.

“—Günde yüz rekât namaz kılıyor.”

Şimdi kılan yok ya, eskiden varmış öyle. Şimdi nerede?

“—Şu kadar namaz kılıyor, bu kadar tesbih çekiyor.”

Haramlardan sakınıyor mu? Şüphelilerden uzak duruyor mu? Günahlara yakınlaşmamak için, kaçmak için bir gayreti var mı?

“—Yok...”

Onun ibadetinin de kıymeti yok! Çok namaz kılmak, çok oruç tutmak yetmiyor. İnsanın asıl kalbinin temiz olması, niyetinin ciddi olması ve her türlü haramlardan iyice korunması gerekiyor.

Onun için, bu ibadetlerimizin feyzini, bereketini görmemiz ancak verâ ile mümkündür. Allah-u Teàlâ Hazretleri, Kur’ânı Kerîm’inde, ayet-i kerîmesinde buyurmuş ki:

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ (العنكبوت:٤٥)

(*İnne’s-salâte tenhâ ani’l-fahşâi ve’l-münker*) [Muhakkak ki, namaz, insanı münkerattan ve fuhşiyattan, kötülükten ve hayâsızlıktan alıkoyar.] (Ankebut, 29/45)

Bizim cami cemaatlerimizi alıkoymuyor! Hem camiye geliyorlar hem dışarıda günahlara dalıyorlar. Neden?

Kıldığı namaz, namaz değil. Selim bir kalp ile kılmamış, takvâsı yok, verâsı yok, ibadetinin faydasını görmüyor. Çünkü öyle namazlar vardır ki, o namazı kılan kimse ilerlemez.

“—Kıldığı namaz onu Allah’tan uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramaz.” diyor Peygamber Efendimiz.

Dikkat etmeden savruk bir tarzda kılınınca, aklı dağınık bir şekilde kılındığı zaman veyahut daha başka şartlarına riayet edilmediği zaman; Allah’tan daha da uzaklaştırıyor. Yaklaştırmak şöyle dursun, uzaklaştırıyor bile.

O bakımdan muhterem kardeşlerim! Tasavvuf ilmi dediğimiz ilim onun için. Bu ibadetler doğrudan doğruya hemen kabul olmuyor, kabul olmasının şartları var.

Kalbin temiz olması lazım! Kalbe ait, gönüle ait, niyete ait birtakım esaslar var; insanların onları tasavvuf ilminden öğrenmesi lazım. Onu öğrendiği zaman, namazı makbul oluyor. Ona riayet ettiği zaman orucu makbul oluyor. Çünkü akşama kadar oruç tutuyor sevap almıyor, günaha giriyor. Hacca gidiyor geliyor, haccı makbul olmuyor.

Bu kadar zahmet boşa gittiğine göre bunların kabul olmasının şartlarına insan dikkat etmez mi? Bir telefon jetonunu bile makineye atarken; "Acaba çalışıyor mu çalışmıyor mu?" diye düşünüyorsun. "Attığım zaman makine jetonu yutmasın." diye dikkat ediyorsun.

Meselâ, ben şahsen dikkat ediyorum. Bir konuşanın konuştuğu makinede, onun arkasından telefon ediyorum. Bozuk bir makinede, birkaç defa jetonu gidince, insanın aklı başına geliyor. Sen şimdi bu kadar ibadetinin boşa gitmemesini düşünmez misin?

Çok kimse düşünmüyor. Düşünmek lazım!

Nasıl sağlanacak bu? Takvâ ilmi, verâ ilmi tasavvuftadır. Tasavvuftan öğrenecek, anlayacak; Allah indinde her ibadetin geçerli olmasının, makbul olmasının şartlarını sağlayacak da ondan sonra ileriye gidecek.

وَلاَ تَكُونُ وَرِعًا ، حَتّٰى تَكُونَ زَاهِدًا ؛

(*Ve lâ tekûnü verian hattâ tekûne zâhiden*) "İnsanın şüpheliden, günahlardan sakınması da takvâ ve verâ sahibi olması da kolay değildir. Dünyayı gözünün önünden silmesi lazım. Dünya gözündeyken, hırsı varken olmaz. Zâhid olması lâzım , zühd sahibi olması lâzım!"

Dünya neymiş? Gelip geçici bir şey; kervansaray gibi, köprü gibi…

"—Sana şu mevkii, bu makamı verelim ama bizim için şunu şunu yap!"

"—O mevkiler, makamlar hepsi sizin olsun; ben Rabbimin yolundan ayrılmam! Ben ahiretimi satıp da dünyalığa meyletmem."

diye tok gözlü olmak.

Zühd dediğimiz şey dünyaya metelik vermemek, dünyadan dolayı ahiretini satmamak, asıl ahirete rağbet etmek demek. Bu duygu olmadı mı insan *verâ* sahibi de olamaz.

İnsan şüpheliden neden kaçıyor?

Ahirete inandığı için, dünya malına tamah etmediği için, aldırmadığı için kaçıyor. Yoksa birazcık bir menfaatin ucunu gördü mü, kimisi balık suya atlar gibi atlıyor. Veyahut azıcık bir menfaat gördükleri zaman, insanın denize balıklama atladığı gibi atlıyorlar.

Neden? Zühd yok. Dünya hırsı var. Herkesin gözünü kan bürümüş, sarmış. Dünya için neler yapıyorlar.

Demek ki, zâhid olmayınca verâ sahibi olunamıyor. O halde işin başı zühd oluyor. Dünyaya kıymet vermeyeceğiz, ahirete kıymet vereceğiz. Dünyayı hedef almayacağız, hırslı olmayacağız, ahirete hırslı olacağız. O zaman verâ sahibi olmak mümkün oluyor. Verâ sahibi olunca âbid olmak mümkün oluyor.

İnsan abid olduğu zaman, ibadet edince ilmiyle amel etmiş oluyor; o zaman alim sıfatını da alıyor. Ondan sonra ilmini tatbik ettiği için, kimseye zararı dokunmadığından hakiki müslüman olmak mümkün oluyor.

Demek ki işin başı asıl zühd imiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[53]

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ .

(***Hubbü'd-dünyâ re'sü külli hatîetin***) "Şu dünyalık sevgisi bütün hataların başıdır."

Dünya sevgisi bütün hataların kaynağı, başlangıcı oluyor. İnsan dünyayı sevdi de, sımsıkı sarıldı mı öyle oluyor. Ahireti sevdi mi o zaman işler düzeliyor.

---

[53] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.338, no:10501; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.388; İbn-i Asàkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IIIL, s.428; Hz. İsÂ AS'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.192, no:6114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.412, no:1099; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XLI, s.326, no:45030.

Allah cümlemize ebedî hayat olan, cennet nimetlerinin vaat edilmiş olduğu, ahireti esas alanlardan eylesin... Açıkgöz, hakiki, akıllı insanlar eylesin…

أَطِلِ الصَّمْتَ ، وَأَكْثِرِ الْفِكْرِ ،

(*Atıli's-samt*) "Sükûtunu uzun eyle, çok sükût et! (*Ve eksiri'l-fikr*) Düşünceni çok et! Çok konuşma, sükûtun uzun uzun sürsün, tefekkürün çok olsun. Tefekkürü çok eyle, konuşmayı az eyle, sükûtun çok olsun!"

وَأَقِلِّ الضَّحْكَ ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحْكِ مُفْسِدَةٌ لِلْقَلْبِ

(*Ve akilli'dahke*) "Gülmeyi de azalt."

Kah kah kah, kih kih kih… Ferahlık, gülme, gamsızlık, karnı genişlik filan diye tabir ediyoruz.

(*Feinne kesrete'd-dahki müfsidetün li'l-kalb*) "Çünkü bu çok gülmeler kalbi öldürür. Kalbi fesada uğratır."

Güldü mü insanın kalbi, gönlü, vicdanı; hassas şeyleri sezebilen, insanı doğru yola sevk edebilen, faziletlere sevk edebilen mânevî tarafı ölür.

Bu hadîs-i şerifi böylece iyice hatırınızda tutun. Yukarıdan itibaren bir kere daha tekrar edelim:

"—Öteki insanlar onun dilinden, elinden sâlim olmadıkça insan müslüman olmaz. İlmini tatbik etmedikçe insan alim olmaz. Verâ sahibi, şüphelilerden dahi sakınan titiz bir müslüman olmadıkça, insan abid olmaz. Zühd sahibi olmadıkça verâ sahibi olmak mümkün olmaz. Çok sükût et, çok düşün, az gül, çünkü çok gülmek kalbi öldürür." diyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki boynu bükük olacağız, mütefekkir olacağız, ölçülü konuşan kimseler olacağız, zahid olacağız ve bunların hepsi tasavvufun konusudur kardeşlerim!

Şu tavsiyeler tasavvuftur.

Tasavvuf kitaplarında bir bahis vardır:

Peygamber Efendimiz'in zamanında tasavvuf var mıydı?

Sonradan mı çıktı? Önceden mi çıktı? Hint'ten mi geldi? Yemen'den mi geldi? İran'dan mı geldi? Yunan'dan mı geldi? Biri sürü laflar…

İşte Peygamber Efendimiz'in tavsiyeleri tasavvuf. Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sarılmak, yapışmak; güzel huylu, tatlı dilli, takvâ ehli, tok gözlü, az konuşan, çok düşünen, ârif, kâmil insan olma yolu bu…

İşte Peygamber Efendimiz'in hadisinde var. Allah bizi bu mânasıyla sünnet-i seniyyeye tam sarılan, hakiki kâmil mü'minlerden, hakiki sûfîlerden olmaya muvaffak eylesin…

d. Ayıplayıcı Olmayın!

Dördüncü hadîs-i serif…

Mekhul RA'dan İbn-i Asâkir ve Abdullah ibn-i Mübarek mürsel olarak rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz emir buyurmuş bizlere ki:

لاَ تَكُونُوا عَيَّابِينَ ، وَلا مَدَّاحِينَ ، وَلا طَعَّانِينَ ، وَلا مُتَمَاوِتِينَ

(ابن المبارك ، كر. عن مكحول مرسلاً)

RE. 479/4 (*Lâ tekûnû ayyâbîne, ve lâ meddâhîne, ve lâ ta'ânîne, ve lâ mütemâvitîn.*)

(*Lâ tekûnü ayyâbîn*) "Çok ayıplayıcı olmayınız."

Onu ayıplar, bunu ayıplar, kimseyi beğenmez, herkesin kusurunu bulur, ortaya döker. Sen birisini birazcık onun yanında methedecek olsan; "Aman şu!" diye bir başlar, artık adamcağızı batırır, çıkarır.

"—Bu kadar ayıp görücü olmayın! Ayıpları ortaya dökücü olmayın, insanları kınayıcı olmayın!" diyor Peygamber Efendimiz.

Tamam, ayıplayıcı olmayacağız ama arkasından bir yasak daha var:

(*Ve lâ meddâhîn.*) "Çok methedici de olmayın!"

"—Aman siz çok iyisiniz, hoşsunuz, ağasınız, paşasınız her yaptığınız şey mahzâ hakikattir, fazilettir, keramettir, lütuftur, in'amdır, ihsandır!"

"—Maşallah, maşaallah, maşaallah, maşaallah!"

Fazla medih de yok… Meddahlık da yok, ayyablık da yok; çok ayıplayıcılık da yok, methetmek de yok; ölçülü olacak.

(*Ve lâ ta'ânîn*) "Ta'n edici de olmayacağız."

Ta'n etmek demek saldırmak demek aslında, sağa sola saldırganlık demek. Bilhassa silahla saldırmaya derler. Mesela mızrağı almış, oku almış, kılıcı almış, bıçağı almış bir insanın üstüne gidiyor. "Ta'n etti." derler, "Saldırdı." derler. Ta'n edici de olmayacağız.

(*Ve lâ mütemâvitîn*) "Öyle ölmüş gibi, ölgün de olmayacağız. Bitkin de olmayacağız. Tembel, duygusuz, bacağına iğne değil çuvaldız batırsan bacağını kımıldatmıyor, felçli gibi; öyle de olmayacağız."

"—Öyle de olmayın!" diyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki çok ayıplayıcı olmayacağız, çok methedici olmayacağız, çok ta'n edici olmayacağız, çok tembel olmayacağız.

Buradaki sigalar; "Çok tembel olmayalım da az tembel olalım!" mânasına değil. Arapça'da kullanılan sigalar, mübalağa sigaları olduğu için mesela meddâh ne demek?

"—Methi çok yapan" demek. "İşi gücü medih, çok yapan" demek. Meddah olmayacağız.

Ayyâb ne demek? *Âyib* demiyor *ayyâb* diyor; yani çok ayıplayan, ayıplamayı meslek edinmiş demek. Mübalağa sigaları olduğu için öyle diyoruz, çoğu da azı da öyledir.

İçki yasağından biliyorsunuz; Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:[54]

---

[54] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3681; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.292, no:1865; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3393; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.6, no:5576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.296, no:17167; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.217, no:5976; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.60, n:21; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.377, no:1751; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.330; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.300, no:5607; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3394; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.167, no:6558; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:43; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.296, no:17168; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.216, no:5117; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.217, no:5974; Temmâmü'r-

مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ ، فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ (حم. د. ت. حب. عن جابر ؛
حم. ن. ه. عن ابن عمرو)

(*Mâ eskere kesîruhû, fekalîlühû harâmün*) "Çoğu, insanı sarhoş eden şeyin azı da haramdır."

Çoğu kötüyse, azı da yasak.

"—Efendim, ben sarhoş olacak kadar içmiyorum, şöyle bir yaladım!"

Yalayamazsın, yalaması bile yok.

"—Azıcık kaşıkla aldım, tadına baktım!"

Bakamazsın; çünkü haram. Çoğu haram olan şeyin azı da haram oluyor.

Bu çok ayıplayıcılık, meddahlık, ta'anlık, tembellik iyi olmadığından, tabii bunları meslek edinmek çok fena!

İşi gücü yan gelip yatmak, göbek büyütmek, başkasının

Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.52, no:111; Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.327; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.160; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3392; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.91, no:5648; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.262, no:83; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.197, no:626; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.59, n:18; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.292, no:730; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.53; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.397; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.112, no:12120; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.50, no:3966; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.61, n:23; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.466, no:5748; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:44; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.205, no:4149; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.135; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.332; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.233, no:783; Huvât ibn-i Cübeyr RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:21; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.43; Hz. Ali RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:22; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.297; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.420; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.139, no:4880; Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.344, no:13154; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.V, s.84, no:8109, 8110; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.408, no:19752.

sırtından geçinmek; olmaz.

İşi gücü sağa sola saldırmak; olmaz!

İşi gücü yağ çekmek, dalkavukluk etmek, başkasını methetmek, ondan sonra cebini doldurmak; olmaz!

İşi gücü herkesi ayıplamak; olmaz!

Böyle yapmayalım, bunlar da kötü huylardır; kendimize hâkim olalım!

Birisini ayıplayacağımız zaman, ayıbını söylemeden önce kendi durumumuzu bir düşünelim: Biz çok mu iyiyiz?

Hani Nasreddin Hoca bir gün:

"—Ah gençlik, ah!" demiş.

Bakmış etrafta kimse yok.

"—Senin gençliğini de biliyorum ya ben!" demiş kendi kendine.

Biz de kendi kendimizi biliyoruz; onun için başkasını ayıplayacağımız zaman kendimizi bir düşünüverelim, ayıplamayalım!

Ayıplamanın mânevî zararı nedir?

Bir kimse bir müslümanı bir kusurundan dolayı ayıplayınca, mânevî cezaya çarptırılıyor. O mânevî cezayı hadîs-i şeriflerden öğreniyoruz. O ayıpladığı şeyi kendisi yapmadan, Allah onun canını almıyor.

"—Nesini ayıpladı?"

Filanca şeyini.

"—Tamam, o bir gün geliyor o ayıpladığı işi kendisi yapıyor, ayıpladığı için yüzü kızarıyor, morarıyor. Allah onu ceza olarak döndürüp dolaştırtıp o kusura getiriyor, ayağını kaydırıyor, o kusuru işlettiriyor."

Onun için ayıplamaya gelmez. Kusurlu bir insan varsa müslüman dua edecek.

"—Yâ Rabbi! Bu kardeşimi bu kusurundan kurtar. Yâ Rabbi! Çok şükür, beni korumuşsun; bundan sonra da koru." diye ayıplamak yerine dua etmek uygundur.

Methetmek de çok fenadır. Peygamber SAS Efendimiz

buyurmuşlar ki:[55]

أُحْثُوا التُّرَابَ فِي وُجُوهِ الْمَدَّاحِينَ (عد. حل. عن ابن عمر ؛
طب. عن المقداد ؛ ت. عد. عن أبى هريرة)

RE. 18/4 (*Uhsü't-turâbe fî vücûhi'l-meddâhîn*) "Meddahların, dalkavukların, medih yapıcıların yüzlerine toprak saçın!"

Düşünün ki siz birisini methedip duruyorsunuz; adam yerden bir toprak almış, sizin yüzünüze gözünüze saçmış. Ne fena olursunuz değil mi?

Hemen yüzünüzü gözünüzü kapatırsınız;

"—Hay Allah, ben buna güzel söz söylüyorum, bu benim yüzüme toprak saçıyor."

Neden? Peygamber Efendimiz böyle buyurdu.

"—Meddahların yüzüne toprak saçın!"

Yaptırmamak için, alışmasın diye, yüz vermemek için, "Dalkavukluk mesleği gelişmesin!" diye, "Meddahların yüzüne toprak saçın!" diyor Peygamber Efendimiz. Onlara yüz vermeyin, önem vermeyin. Onlar öyle öyle aldatırlar, insanı yakalarlar.

"—Sağa sola da saldırgan olmayın, ta'n edici olmayın!"

Irzına, namusuna, haysiyetine, şerefine bühtan ve ta'n etme yolu da çok günahlı bir yoldur.

---

[55] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.94, no: 5684; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.258, no: 812; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.99; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.165, no:275; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.IV, s.186; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.106, no:355; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2297, no:3002; Tirmizî, Sünen, c.IV, s.599, no:2393; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.669, no:4804; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1232, no:3742; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.124, no:339; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.48, no:2113; İbn-i Ebî Şeybe, c.V, s.297, no:26259; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.158, no: 1158; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.244, no:576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.242, no:20926; Mikdâd ibn-i Esved RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.600, no:2394; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.III, s.345; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, no:1033, no:7960. *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.56, no: 135; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.I, s.459, no:732.

Bir de işe *mütemâvitîn* dediği şey var: Öyle olmadığı halde, kendisini ölgün, bitkin, halsiz gösteren, numara yapan insan… Bir de tembel mânasına gelebilir. O halde öyle olmayacağız; kendi işimizi kendimiz görmeye çalışacağız.

Bakın, Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş:[56]

لاَ تَسْأَلِ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكَ الْجَنَّةُ (طب. عن عبد الرحمن بن داهم أودلهم)

(*Lâ tes'eli'n-nâse şey'en ve leke'l-cenneh*) "İnsanlardan bir şey isteme, taleb etme; sana cennet var!"

Onun için, sahabe-i kirâm devenin üstüne çıktıktan sonra kamçısı yere düşse, deveyi ıhdırıp kendisi gider, kamçıyı alıp tekrar binermiş.

Çok zor iştir; deve ilk önce çökerken ön ayaklarını ikiye kıvırır. İnsan bir gelir, semerin kaşını tutmazsa tepetaklak gider. Ondan sonra arka tarafa bir şey yapar, arka ayaklarını kısar oturur; ondan sonra bir yerleşir, bir elek sarsılır gibi olur. Boş bulunursa yine bir tarafa savrulur, gider.

Devenin üstüne binmiş, deveyi kaldırmış, kamçısı düşmüş; deveyi tekrar ıhtırıyor, çöktürüyor, kamçıyı alıyor, tekrar biniyor.

Neden? Peygamber Efendimiz; "Hiç kimseden bir şey istemeyin!" dedi, diye. Tok gözlülükten, kimseye yük olmamaktan dolayı.

Onun için büyükler demişler ki:

"—Evlâdım, yâr ol ama bâr olma! Dost ol ama dostuna yük olma!"

Bâr, yük demek. Hatta yük taşıyan hayvanlara da *bârgir* derler. Türkçe'de o *beygir* olmuş, değişmiş. *Bârgir*, yük taşıyan demek, sonradan beygir hâline dönmüş.

Yâr ol ama *bâr* olma, dost ol ama dostuna yük olma! Ensesine binme, omuzuna çıkma, kesesine yapışma, sülük gibi sömürme!

---

[56] İbn-i Hacer, el-İsâbe, c.IV, s.302, no:5116; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahàbe*, c.XIII, s.199, no:4164; Abdurrahman ibn-i Delhem RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1295; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.137, no:16418.

Daima başkalarına iyilik yap, sevap kazan.

Senden herkes istifade etsin. Arslan gibi avını kendin bul; sonra başka ufak tefek mahlûklar da senin artıklarını yesinler. Tilki gibi, sırtlan gibi; "Başkası avlayacak da, onun kalıntısının kemiklerini sıyıracağım." diye bakma! Kendin arslan gibi ol!

Müslümanlık böyledir. Müslüman; kimseye yük olmadan, şerefiyle, haysiyetiyle, elinin emeğiyle yaşayıp, güzel huyuyla yaşayıp başkalarına da faydalı olandır.

Tasavvuf da odur:

Tasavvuf yâr olup bâr olmamaktır;
Gül-i gülzar olup hâr olmamaktır.

"Tasavvuf dost olup da yük olmamaktır; gül bahçesinin gülü olup da dikeni olmamaktır." diyor.

Birisi tasavvufu böyle tarif etmiş.

Dikensiz gül var mı? Yok.

Sen dikensiz gül olacaksın. Kimseye bir şeyin batmayacak, kimseye yük olmayacaksın; asıl gerçek, güzel Müslümanlık budur.

e. Allah'ın Lânetiyle Lânetleşmeyin!

Beşinci hadîs-i şerif:

Tirmizî'nin (*hasenün sahîhün*) dediği, başka kaynakların da kaydettiği bir hadîs-i şerif. Semürete'bni Cündeb veya Cündüb RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[57]

لاَ تَلاَعَنُوا بِلَعْنَةِ اللهِ ، وَلاَ بِغَضَبِهِ ، وَلاَ بِالنَّارِ (ت. حسن صحيح ،
ع. طب. ك. ض. عن سمرة بن جندب)

---

[57] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.245, no:1899; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.60, no:4260; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.15, no:20187; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.207, no:6868; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.111, no:150; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.295, no:5160; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.153, no:4560; Semürete'bni Cündeb RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XVI, s.327, no:16904.

RE. 479/5 (*Lâ telâanû bila'neti'llâhi, ve lâ bi-gadabihî, ve lâ bi'n-nâr.*) "Allah'ın lânetiyle, gazabıyla ve cehennem ateşiyle lânetleşmeyin!"

Allahu a'lem mânası şu ki:

"'—Allah sana lanet eylesin, Allah'ın gazabına uğrayasın inşaallah, cehennemlerde ateşlerde yanasın inşaallah!' gibi ağır şeylerle lânet etmeyin, birbirinize beddua etmeyin!" diyor Peygamber Efendimiz.

İnsan güzel şeylere kendisini alıştırmalı. İyi şeylere alıştırmazsa; "Âhir zamanda bir nesil türeyecek; birbirleriyle selamlaştıkları zaman selamlaşmaları birbirlerine lanet okumak olacak!" diyor.

Şimdi mahallede delikanlıların birbirleriyle selamlaşmalarına bakıyorum; öyle acayip selâmlaşmalar var ki... Hakaret kelimesiyle birbirleriyle selâmlaşıyorlar.

Sonra televizyona da yazıklar olsun ki, ta Avrupa'nın, Amerika'nın adını bile duymadığımız selamlaşmalarını neşrediyor. "Çav!"

"Çav" ne demek bilmiyorum. Geçen gün gözüme ilişti; "Allaha ısmarladık!" mânasına mı geliyormuş? "Merhaba!" mânasına mı geliyormuş?

Biz bunu Almanya'da duymadık. Almanlar birbirlerine "Çüs" diyorlar. Ama Almanın çüs'ünden çav'ından bana ne? Benim televizyonumda niye şöyle "merhaba" denmiyor?

"—Merhaba" Arap'tan geldi, demiyor; "Çav" Batı'dan geldi, diyor.

Olur mu? Benim kendi atamın, babamın, dedemin töresi, gördüğüm şey varken adını bilmediğim, sanını bilmediğim acaiplikleri de ne?

Tabii çocuklarımızı oralarda okutuyoruz. Gidiyorlar onların benzeri, kopyası oluyorlar. Asıl nüsha değil, kopya. Kopyası oluyor, geliyor; ondan sonra burada dilini anlamıyorsun. Bir makale yazıyorlar; hadi lügat karıştır babam, kelime ara…

Geçen gün gazetede bir resim vardı, altını okuduk. Diyor ki;

"—Türkiye'de Marksistlerin bir gurubu da tarikat!"

Onların tarikatle ne ilgisi var?

Tarikatmiş. Marksistlerin tarikatlerinden bir tanesi. Tarikatin adını bozdurtacaklar. Marksistlerin bir grubu da *nüdist* imiş. Onlardan bir resim çekmiş. Allah Allah, kara kara herifler, resimde çıplak çıplak… Ansiklopediye baktım, yok; falanca yere baktım, yok; filanca yere baktım, yok…

Nüdist ne demek? İngilizce lügate baktım, buldum; çıplak demekmiş. Ya doğru düzgün söylesene. "Çıplaklar!" desene. Ar damarları çatlamış; anadan doğma üryan, meclis yapıyorlar, âlem yapıyorlar.

"—Nişantaşı'nda nüdistlerden bir sahne!" diyor.

Başka diyarda değil, İstanbul'da.

Nüdist deyince de insan ne olduğunu anlamıyor;

"—Budist gibi bir şey mi, neymiş?" diyor,

Çıplaklar. Giyimi kuşamı da yok, salona toplanmışlar. Bu da Marksizmin bir tarikatiymiş. Gazete öyle diyor. Marksizmin, koministlerin bir kolu…

Kominlerini de görmüştük; Bakırköy'de ve sairede toplu hayat yaşıyorlar. Kadın erkek bir arada, iki cins bir arada ve her şey alenî, cinsî konular alenî…

Muhterem kardeşlerim! Bazı gazeteler ve mecmualar öylelerini ballandırarak anlatıyor. Şu maksatla anlatıyor:

"—Belki duyan gençlerden birkaç tanesi daha heves eder; bu melanet onlara da bulaşır!"

Onun için diyorum size:

"—Tam müslüman olun, sımsıkı sağlam durun ve kendi dininizin, imanınızın örfüne sarılın!"

Bu adamlara gitseniz…

إذا كان الغراب دليل قومٍ ، ليأتيهم الى الأرض الجياف.

(*İzâ kâne'l-gurâbü delîle kavmin, le-ye'tîhim ile'l-ardi'l-ciyâfi*) "Bir kimse kargayla arkadaş olursa, karga onu nereye götürür? Mezbeleye götürür, cifenin, leşin başına götürür."

Pır pır uçtu. Hadi takıldın peşine. Nereye?

Ah nereye getirdin beni? Karga nereye getirir?

“—Lâşenin başına getirir; “İşte bundan ye.” der. Leş, pis kokulu ama o karga olduğu için, tepeden tırnağa kara olduğu için gıdası da bu.

Sen? Sen onu yiyemezsin, sen karganın peşinden gidemezsin.

Allah uyanıklık versin. İnsanlar şaşırdı mı, kapı zıvanasından bir çıktı mı, çıktı. Tamam. Kitabın cildi bağlayan ipleri bir koptu mu, koptu. Sayfaları toplayabilirsen topla. Biz toplamaya çalışıyoruz da her yandan hücum ediyorlar. Biz olduk gerici! Bu memleketin gericileri olduk.

O çıplaklar, nudistler, Budistler ilerici!

Budist olanlar da var şimdi. Hindistan'ın bilmem ne dinini buraya getirmeye çalışan olmadık kimseler…

اَلْكُفْرُ مِلَّةٌ وَاحِدَةٌ

(*El-küfrü milletün vâhideh*) [Küfür tek bir millettir.]

İslâm olmadıktan sonra, İslâm'dan çıktıktan sonra, nereye giderse gitsin, benim için bitti.

Ne yapacağız? Evlatlarımıza sahip olacağız, evlatlarımızdan evvel kendi nefislerimize sahip olacağız ki, ayağımız kaymasın!

Bak şu karda kışta; “Kaymayalım!” diye bastığımız yere nasıl dikkat ediyoruz. Bu mânevî saha da daha karlı, daha buzlu, daha soğuk, daha beter.

Onun için orada da ayağını sağlam basacaksın, hak yolda yürüyeceksin, dikkat edeceksin.

Kadın ve aile konusunda yazdıkları makalelere bakıyorsun; nereye götürmek istiyorlar?

“—Evlilik yüktür, boş ver evliliği, ne olacak? Evlenmeden vaziyeti idare et!”

Oraya getiriyor.

Evliliğin derdini kim çeker? O keyfine baksın, sen keyfine bak. Ev derdi yok, tasası yok, akşam eve yemek götüreceğim düşüncesi yok; onu teşvik ediyor. Onu ballandıra ballandıra anlatıyor.

Hani ekmeğin üstüne yağ sürersin, yağın üstüne bal gezdirirsin bilmem ne; ballandırma! Öyle anlatıyor ki “öyle olsun” diye.

Kimse artık o zahmetleri çekemiyormuş, çekmek istemiyorlarmış.

Avrupa'da var öyle zıpırlar. Onları ithal etmeye çalışıyor. Şimdi gümrükler kalktı ya, ithalat serbest ya, onları ithal etmeye çalışıyorlar.

Avrupa'da ne kadar ideoloji, sapıklık, hayat görüşü, saçmalık varsa onların hepsini şey getiriyor. O saçmalıklardan bir tanesi.

Benim hayat yolum İslâm... Onun için, "O yollardan bir tanesi de benim yolum" derseniz, gümbürtüye gittiniz. Onların hepsi bâtıl. Bir terazinin bir kefesine konulur, kuş tüyü kadar çekmez. Beri tarafta İslâm…

Bir İslâm var dünya üzerinde; bir de gayr-i İslâmî şeyler var. Ya müslüman olursun, ya da gelir sana başka şeyler bulaşır. Sana bulaşmaz, çocuğuna bulaşır. Sen kendini korursun, korudum sanırsın; karın gider, çocuğun gider.

Gidersin İstanbul'un lüks bir semtinde oturursun; bakarsın çocuk yamuk yamuk gidiyor. Nedir bu yamukluk?

Muhitten, arkadaşlardan aldığı huylardan. Şimdi böyle pusar, senin tam kuvvetli olduğun zamanda bir şey demez. Sen biraz ihtiyarladığın zaman, yaşlandığın zaman, o da büyüdüğü zaman; "Senin dediğini yapmıyorum, ben bu yolda gidiyorum!" der çıkar.

"—Evladım etme!" dersin ama geçti.

Ağaç yaş iken eğilir; sen onu evvelden yetiştirecektin.

Onun için etrafınıza dikkat edin. Yediğinizde içtiğinizde; "Çayın içinde radyasyon var mı?" diye millet nelere dikkat ediyor. Radyasyon görünmediği halde görünmeyen bir şeyin tehlikeli olduğunu millete öğrettiler. Biz mânevî, büyük radyasyonlardan bahsediyoruz.

Dünya üzerinde çok büyük mânevî radyasyon bulutları var; her tarafa radyasyon yağdırıyor, her taraf mahvoluyor. Ancak İslâm'ın kubbesi kurşun. Kurşun, radyasyon geçirmez. O İslâm'ın kurşun kubbesinin içine girersen, kurtulursun; yoksa her taraf radyasyon… Kanser olur gidersin.

İnsanın kafası kanser olur, gönlü kanser olur, aklı kanser olur, fikri kanser olur, inancı kanser olur.

Ne olur? Sapıtır, bozulur gider.

Allah bizi her türlü mânevî kanserin, hastalığın, yayıldığı dolaştığı şu fırtınalı asırda Peygamber Efendimiz'in sünnet-i

seniyyesine sımsıkı sarılıp, o ummandan bu gemiye çıkıp kurtulanlardan eylesin…

f. İhramda Giyilmeyecek Şeyler

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[58]

لاَ تَلْبَسُوا الْقُمُصَ ، وَلاَ الْعَمَائِمَ ، وَلاَ السَّرَاوِيلاَتِ ، وَلاَ الْبَرَانِسَ ، وَلاَ الْخِفَافَ ؛ إِلاَّ أَحَدٌ لاَ يَجِدُ النَّعْلَيْنِ فَلْيَلْبَسِ الْخُفَّيْنِ ، وَلْيَقْطَعْهُمَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ ، وَلاَ تَلْبَسُوا شَيْئًا مِنَ الثِّيَابِ مَسَّهُ الزَّعْفَرَانُ ، وَلاَ الْوَرْسُ.

58 Buhari, *Sahih*, c.XVIII, s.113, no:5356; Müslim, *Sahih*, c.VI, s.102, no:2012; Nesei, *Sünen*, c.IX, s.10, no:2621; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.63, no:5308; Malik, *Muvatta'*, c.III, s.468, no:1160; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.230, no:5580; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.II, s.335, no:3657; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

ولا تنتقب المرأة المحرمة ولا تلبس القفازين (مالك ، خ. ت. ن. عن

ابن عمر ؛ أَنَّ رَجُلاً قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا يَلْبَسُ الْمُحْرِمُ مِنَ الثِّيَابِ ؟

قَالَ فذ كره)

RE. 479/6 (*Lâ telbesü'l-kumusa, vele'l-amâime, vele's-sirâvilâti, vele'l-berânise, vele'l-hıfâfe; illâ ehadün lâ yecidü'n-na'leyn, fe'l-yelbesi'l-huffeyni ve'l yakta'hümâ esfele mine'l-ka'beyn, ve lâ telbesü mine's-siyâbi şey'en messehu za'ferânün ev versün, felâ tentekıbü'l-mer'etü'l-muhrimetü ve lâ telbesü'l-kuffâzeyni. Ani'bni umere radıya'llàhu anh, enne racülen kàle: Yâ rasûla'llàh, mâ yelbesü'l-muhrimü mine's-siyâbi*?)

Bu hadîs-i şerif, hacla ilgili.

(*Enne racülen kàle*) Bir zât Peygamber Efendimiz'e:

(*Yâ rasûla'llàh, mâ yelbesü'l-muhrimü mine's-siyâbi*) "Yâ rasûla'llàh, ihrama giren kimse neler giyebilir, neler giyemez?' diye sordu.

Onun üzerine Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

(*Lâ telbesü'l-kumusa, vele'l-amâime, vele's-sirâvilâti, vele'l-berânise, vele'l-hıfâfe*) "Gömlek giymesin, sarık sarmasın; pantolon, iç donu, şalvar giymesin, bornoz giymesin, mesh giymesin."

(*İllâ ehadün lâ yecidü'n-na'leyn*) "Ancak bir insan nalın bulamazsa, terlik bulamazsa kumların üstüne de yalın ayak basılmıyor; (*fe'l-yelbesi'l-huffeyni ve'l yakta'hümâ esfele mine'l-ka'beyn*) o zaman ayağını korumak için meshini giyerse topuklarından üst tarafını keserek, alt tarafını keserek onu açarak giysin."

Topuklarından aşağısını kesecek. Topuğu kapalı kaldığı zaman mesh hükmü devam ediyor, olmuyor. O tarzda bunları giyemez, şu tarzda giyinebilir.

(*Ve lâ telbesü mine's-siyâbi şey'en messehu za'ferânün ev versün*) "Elbiselerden üzerine za'feran sürülmüş, "vers" denilen şey sürülmüş, koku sürülmüş, kokulu elbise de giymesin. O kokulu elbiseyle de ihramlı gezemez."

(*Felâ tentekıbü'l-mer'etü'l-muhrimetü ve lâ telbesü'l-kuffâzeyni*) "Kadınlar da ihramlı olduğu zaman peçe takamazlar ve eldiven giyemezler." diyor.

İnsan karşılaşınca, yeri gelince söylemeli. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Kadınlar ihramlı iken, hacca niyet etmişken peçe almasın, eldiven giymesin!" diyor.

Bundan ne çıkar? Bu ifadeden Peygamber Efendimiz'in zamanında, haccın dışında kadınların yüzlerine peçe örttüğü ve ellerine eldiven giydiği çıkmaz mı? Çıkar.

Ne diyorlar?

"—Peçe yoktu. İslâm'da peçe yoktu, sonradan uyduruldu."

Bak nasıl çıktı yanlışları?

"—Peçe yoktu, bilmem ne yoktu, bilmem ne yoktu!"

Cahil, cahil söz. Cahilin ağzına düştü. Alimler kenarda kaldı. Söz, hadis bilmeyen, ayet bilmeyen insanların diline düştü.

Bir de onlar diyorlar ki;

"—Biz biliriz, siz bilmezsiniz."

"—Bunun mütehassısına soralım!" deyince itiraz ediyorlar, bir gürültü kopuyor.

Sen bu gürültüyü neden yapıyorsun, anlaşıldı. Senin maksadın başka. Çünkü öğrenmek istesen, bu gürültüyü koparmazsın; sakin sakin sorarsın, anlarsın. Gürültü kopardığına göre maksadın başka.

Biz memlekette çoktandır peçe örtmüyoruz; aşağı yukarı peçe de kaldırılmış. İnsan Hicaz'a gittiği zaman görüyor, orada birçok müslümanlar örtüyor; hangisi doğru?

Peçe, Peygamber Efendimiz'in zamanında var. Yüzü, elleri ve ayakları hariç bütün vücudunu örtmek var. Kadının örtmesi gerekiyor ama peçe örtmek de var. İsterse, peçe de örterse daha iyi olur. Eldiven de giyerse daha iyi olur. Ayağına da çorap giyer de orasını da göstermezse, daha iyi olur.

Şimdi bar bar bağırıyorlar, ya bir şeyi de ilk başta konuşalım:

"—Sen İslâm'ın emrini mi istiyorsun? Kendi keyfine göre bir giyinme tarzı mı bize telkin etmek istiyorsun? Sen başka türlü bir felsefede olabilirsin. İslâm bu hususta ne diyor; onu söylediğim zaman kabul edecek misin, etmeyecek misin?"

Ne onu kabul ediyor, ne buna yanaşıyor; illa bizi kendisi gibi yapmaya çalışıyor.

Pekiyi, gidelim bakalım, bu adam nereye gidecek? Peşinden gitmeye başladığın zaman, seni homoseksüeller, cinsi sapıklar, açıklar saçıklar, aile bağı tanımazlar, bir ciddi yük altına girmezler tarafına götürüyor. Yolları yol değil. Allah kimseyi onların sapık yollarına saptırmasın...

Bize de salâbet-i diniyye; din ve iman kuvveti nasib etsin, yolumuzdan ayırmasın… İmana ters düşürmesin, Efendimiz'in sünnetine aykırı işler yaptırmasın… Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil olup, âhirette de kendisine komşu olmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

15. 03. 1987 – İskenderpaşa Camii

08. İSLÂM'DAN UZAKLAŞMANIN ZARARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn… Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn… Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn…
Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr… Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تَلَقَّوُا الجَلَبَ ، فَمَنْ تَلَقَّى فَاشْتَرَى مِنْهُ شَيْئًا ، فَصَاحِبُهُ بِالْخِيَارِ
إِذَا أَتَى السُّوقَ (حم. م. ت. ن. ه. عن أبي هريرة)

RE. 479/7 (*Lâ telakkavu'l-celebe, femen telakkâ fe'şterâ minhü şey'en, fesàhibuhû bi'l-hiyâri, izâ ete's-sûka*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!
Allah'ın rahmeti üzerinize olsun… Allah-u Teâlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi nâil eylesin…
Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup tefeyyüz etmek üzere burada toplandık. Okuduğumuz hadîs-i şerîfler Râmûzü'l-Ehâdîs isimli hadis kitabının 479. sayfasında, 7. hadis-i şerif ve devamıdır.
Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce bu mübarek sözleri söylemiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun; ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın nişanesi olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbaının,

ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına ve hasseten evliyâullahın ve Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan Efendimiz'den bugüne kadar güzerân eylemiş, zaman içinde Ümmet-i Muhammed'e ilim öğretmiş, irşad etmiş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diyerek, mallarını canlarını ortaya koyarak, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri diyar diyar gezip, toplayıp, kitaplar haline getiren alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu içinde ibadet ettiğimiz, hadis okuduğumuz mâbedin, mescidin yapılmasına ve yaşamasına katkısı bulunmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere tatil gününde tatilini terk edip pikniğini, gezintisini terk edip, burada Efendimiz'in hadislerini duyacağım diye fedakârlık yaparak gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Peygamber Efendimiz'in şefaatine erelim, onun sünnetini ihyâ edelim, sünnetini ihyâ edenlere verilecek yüzlerce şehid sevabını kazanalım, dünya ve ahiret saadetine erelim diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım!

……………………..

a. Ticarette Aldatmamak Esastır

Peygamber SAS Hazretleri'nin metnini mukaddimede okumuş olduğumuz hadîs-i şerifi, Ahmed ibn-i Hanbel Rh.A'in, Tirmizî'nin, Müslim'in, Neseî'nin, İbn Mâce'nin kitaplarında vardır. Bunlar sahih hadis kitaplarıdır. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiştir. Konu; ticaret…

Peygamber SAS Hazretleri bu hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:[59]

---

[59] Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.53, no:2796; Neseî, *Sünen*, c.XIV, s.31, no:4425; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.487, no:10329; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.349, no:10699; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.291, no:953; Dârimî, *Sünen*, c.II,

لاَ تَلَقَّوُا الجَلَبَ ، فَمَنْ تَلَقَّى فَاشْتَرَى مِنْهُ شَيْئًا ، فَصَاحِبُهُ بِالْخِيَارِ

إِذَا أَتَى السُّوقَ (حم. م. ت. ن. ه. عن أبي هريرة)

RE. 479/7 (*Lâ telakkavu'l-celebe, femen telakkà, fe'şterâ minhü şey'en, fesàhibuhû bi'l-hiyâri, izâ ete's-sûka*)

(*Lâ telakkavu'l-celebe*) "Beldeye, çarşıya, pazara mal celbeden kimselerin karşısına, o gelmezden önce yolda çıkıp da onu karşılamayın! (*Femen telakkà*) Eğer birisi, bu yasağıma rağmen gidip yolda onu karşılarsa, (*fe'şterâ minhü şey'en*) ve o adamdan bir şey satın alırsa; (*fesàhibuhû bi'l-hiyâri*) malın sahibi, malı celbedip getiren, oraya ticaret yapmak için malı getiren kimse muhtardır, serbesttir."

Evet, bir anlaşma yaptı, malı sattı ama serbesttir. (*İzâ ete's-sûka*) "Çarşıya, pazara geldiği zaman, nasıl isterse öyle karar verir."

Şimdi bu hadîs-i şerîfin biraz izahı sadedinde konuşmak istiyorum:

Mâlum İslâm, ticareti helal kılmıştır. Ticaret helâldir. Mal alıyorsunuz, üstüne de kâr koyuyorsunuz, satıyorsunuz; helâldir. Ama ticaretin şartları vardır. Peygamber SAS Hazretleri kendisi de bir kervan ile —mâlum— Suriye taraflarına gidip mal celbedip getirmiş, ticaret yapmıştır.

Ticaret bereketli bir meslektir, hayırlı bir meslektir. Ve kazanç da helâldir. Dünya üzerinde ticareti uygun görmeyen ekonomik sistemler olabilir. İslâm'ın sistemi böyle. Ötekisi de ne derse desin. Ticaret helâldir. İslâm kârı da meşru sayıyor.

Fakat İslâm'ın her işinde olduğu gibi, ticarette de aldatmaca ve hıyanet yoktur. İslâm'ın her sahada koyduğu kaide; aldatmaca

---

s.331, no:2566; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.13, no:6092; Mâlik, *Muvatta'* (*Rivâyet-i Muhammed*), c.III, s.173, no:771; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.264, no:4906; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.202. no:2676; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.65, no:9534; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.335, no:16924.

yoktur. Sadece harpte hile, hud'a, aldatmaca olabilir. Başka zaman müslüman pırıl pırıl olacak, sâfî olacak, tertemiz olacak; kimsenin cahilliğinden istifade edip onu aldatmayacak, kandırmayacak, elindeki malı almayacak.

Haksız yere kimse kimsenin malını yiyemeyecek. Küçük yetimlerin mallarını vasîleri yemeyecek. Dulların mallarına bakan insanlar yemeyecek. Yani kimse kimsenin malını haksız yere almayacak. İslâm'ın koyduğu kaide budur. Ticaretin esasları da bunun üzerine tesis edilmiştir.

Ticaret vardır ama yalan söylemek yoktur, malını aşırı iyi, olduğundan iyi göstermek yoktur, kusurunu saklamak yoktur ve sâire. Bu işin mânevî kanunları var. Bunlara riayet ederse bir insan, ticaretten hayırlı para kazanır ve parasının hayrını görür.

Bizim dedemizden kalma âdetimiz vardır: Alışveriş yaparız, ondan sonra dükkân sahibi teşekkür eder, biz de "Hayrını gör." deriz. O "Malın hayrını gör." der, biz de "Paranın hayrını gör." deriz. Şartlarına uygun ticaret yapılırsa malın hayrı görülür.

Ticaret kazançlı, güzel bir meslektir. Yani imalat da güzel, tarım da güzel ama, ticaret de bir ülkenin kalkınmasında fevkalâde büyük rol oynuyor. Herkes bu meseleyi biliyor. Ama hıyanet etmek, aldatmaca, kandırmaca yok. İşte insan bu ana çerçeve içinde hareket edecek.

Şimdi ticaretin bugün tepeden tırnağa her sahasında hastalık vardır. Hastalık neden var? O hastalıkların olmaması için gerekli ilaçlar yok. Gerekli sistem kabul edilmemiş, tatbik edilmemiş. Onun için olur.

Peygamber Efendimiz, Kur'ân-ı Kerîmimiz haramdan şiddetle sakındırmıştır:

"—Haram yemeyin!"

Eğer bir haram lokmacık yerse insan, o lokmadan mutlaka içinde bir şey hâsıl olur. Et olur, kan olur, hücre olur, bir şey hâsıl olur. Onu da ancak cehennem ateşi paklar.

"—O haramı yiyen kişi cehenneme girmeden o temizlenmez." diyor Peygamber Efendimiz.

"—Bir kimse haram lokma yedi mi, kırk sabah namazı kabul olmaz." diyor.

Sen “Bir aydır camiye muntazaman gidiyorum.” diye yerinde say... Lokma haram olduktan sonra, ibadetler kabul olmuyor.

Hani, “Bana dua eyleyin, duanızı kabul ederim.” buyurdu ya Allah-u Teàlâ Hazretleri; ama şartları var, şartlarına uygun hareket edilirse... Sen onu aldat, bunu kandır, attığı bir imzadan faydalan, istismar et, üstüne çök, buldun zayıfı, vur abalıya...

Vurursun ama, Allah burnundan fitil fitil getirir. Dünyada da getirir. Öteki insanlara ibret olsun diye, ibret-i âlem olması için bu dünyada da gösterir, tabii ahirette de yeri cehennem olur.

Onun için biz müslümanlar, has Müslümanlığa özenen erbâb-ı tarikat, erbâb-ı tasavvuf, yani öz, güzel, ince Müslümanlığa talip olan; ruhsatlarla değil azimetleri ihtiyar ederek garantili yoldan yürümek isteyen, yani kaytarma tarafına değil de işin tam, en sağlam tarafına talip olan insanlar; en başta lokmamızın helâl olmasına dikkat etmeliyiz. Lokmanın geldiği yer, yani karnına attığın lokma, aldığın para helâl olmalı!

“—Hocam burada da şimdi bu işin sırası mı? Herkes deveyi üstündeki hamuduyla yutuyor. Hiçbir şeyi ayırmadan, hamsiyi yutar gibi kılçığıyla, deveyi hamuduyla yutuyor. Sen bana namusluluktan, dürüstlükten bahsediyorsun...”

Başkaları ne yaparsa yapsın; insan tek başına kalsa dürüstlükten ayrılmamalı.

Şu dünya üzerindeki insanların hepsi tahterevallinin karşı tarafına geçseler, sen tek başına bu tarafta kalsan, burada kal.

“—Dinimiz ‘Cemaatten ayrılmayın.’ diyor.

Cemaat, hakkın olduğu taraftır. Cemaat kalabalık taraf demek değildir. Cemaat insanın hakla cem olduğu taraftır! Hakkın yanında olduğu taraftır. Tek kişi kaldın, cemaat öbür tarafta… Cemaat öbür tarafta olabilir, o asıl cemaat değil. Asıl cemaat hak ve hakikatin etrafında bulunanlar.

Onun için İbrahim AS hak yoldaydı; İbrahim AS’ın etrafındaki o sitede, o şehirde yaşayan insanların hepsi batıl yoldaydı. Onlar cemaat değildi. İbrahim AS cemaatti.

Niçin? İbrahim AS hakla beraber olduğu için. Hem Cenâb-ı Hakk’la beraber olduğu için, hem doğruluktan, gerçekten yana olduğu için, yanlıştan yana, hatadan yana olmadığı için.

Bir toplantıda, bir mecliste, bir şehirde, bir ailede, bir köyde, bir dernekte, bir vakıfta tek başınıza kalabilirsiniz. Haktan yanaysanız cemaat sizsiniz. Herkes cemaate gelsin. Hepsi sapıtmış, hepsi hata ediyor, hepsi hile ediyor. Etsinler. Siz ona uymayacaksınız. Uymayacağız, uymamamız gerekiyor. Böyle yaparsak, herkes böyle yaparsa memleketin rengi düzelir. Ticaretin şekli düzelir. Manzara güzelleşir.

Önüne gelen krediyi alıyor, ortadan kayboluyor. Önüne gelen şirketi kuruyor, batırıp gidiyor. Bu kadar yetimin hakkı... Ondan sonra Mercedes'e kurulmuş, geziyor. Ondan sonra Boğaziçi'ndeki yalıya oturmuş, keyif yapıyor.

Firavunlar da keyif yaptı. Herif 150 metre taş yığmış yukarıya, 143 metresi kalmış, tepesinden 6-7 metresi düşmüş. Kesme taşlardan, adam boyundaki taşlardan yığa yığa yığa 150 metre...

"—Hocam ne diye 150 metre diye üstüne bastırıyorsun?"

150 metre Beyazıt kulesinin iki misli kadar demek kardeşim. Beyazıt kulesinin iki misli kadar taşı çadır usulü tepeleme yığmış.

Neden? Geberdikten sonra içine girip yatacak.

Şu zulme bak... O bina nasıl yapıldı? O bina yapılırken kaç tane esir kırbaç altında öldü? Mısır orası; hararetin çok olduğu bir yer, sıcağın fazla olduğu bir yer. O taşları o zavallı esircikler yukarıya nasıl kaldırdılar? O kâfir içine girecek diye. O tanrılık iddiasında bulunan Allah'ın düşmanı içine girecek diye. Kaç tane mâsum insan orada ter döktü, şehid oldu, öldü. 150 metre…

"—Ne oldu? Sonu ne? Âhir çe?"

Öyle diyor.

"—Şunu şöyle yaptım, bunu böyle yaptım..."

"—Ahiri ne? İşin sonu ne? Sen ona bak, işin âhiri ne?"

Tabii millet şimdi âhirini düşünmüyor, şimdiki zamanı düşünüyor. Cebine para girsin de nereden girerse girsin. Kendisi rahat etsin de nasıl olursa olsun. Yesin, karnını doyursun da nasıl yerse yesin.

Bu neden oldu?

Bu İslâm'dan uzaklaşmakla oldu kardeşlerim. Yedi asır ecdadımız İslâm'ı yaşamak için çalıştılar, yaşatmak için çalıştılar,

öğretmek için çalıştılar, çocuklarını müslüman yetiştirmek için çalıştılar... Biz ondan sonra 50 yılda, 60 yılda, 70 yılda, 80 yılda, 100 yılda, 150 yılda, Tanzimat'tan sonra, Batı'ya döndükten sonra vazgeçtik.

"—Bizim yolumuz yanlışmış." dedik.

"—Dedelerimiz bilememiş bu işi." dedik.

"—Baksana Avrupa ileriye gidiyor, biz geriye kalmışız." dedik.

Ama bir ara biz ileriydik, Avrupa geriydi. İki devri mukayese etsene, son devri niye mukayese ediyorsun?

Bizim ne tekniğimizin karşısında durabiliyorlardı, ne mâneviyatımızın karşısında durabiliyorlardı. Biz saat yapıp gönderiyorduk; guguklu saat… Adam, "Bunun içinde cin mi var?" diye açıp saati bozuyordu. Yani saatten haberi yoktu. Biz dünyanın en ileri bölgeleri haline gelmişiz, onlar sefalet içinde... Biz kadına en yüksek payeyi vermişiz; kadın rahat, kadının hakları mahfuz, kadın her türlü medeni hakka sahip. Orada kadın şeytanın bir parçası, uğursuz telakki ediliyor. Evlerinde yüznumara yok, yıkanmasını bilmiyorlar. Kraliçeleri senede bir siliniyor, yıkanmıyor. Pis!..

Dedelerimiz "Pis gâvur" diye boşuna söylememiş.

O zamanla mukayese etsene… Neden o zaman ileriydik, neden sonradan geri kaldık? Onu mukayese etsene…

O zaman ileri olmamızın sebebi; mâneviyatımızın yüksek olması. Sonradan geri kalmamızın sebebi; mâneviyatta hastalıkların meydana gelmesi.

Hastalık meydana geldi mi insan verimli olmaz, çalışmaz, fabrika kurmaz, ilimde ilerlemez, hayırlı iş yapmaz. Ana noktası, püf noktası; insan. İnsanın da püf noktası; iman. Her şey insanla oluyor, insan da imanla oluyor. Bir şeye inanan kimseler çalışıyorlar, çabalıyorlar, başarıyorlar.

Hz. Ömer RA, bir vadiden geçerken ağlamış. Koca Ömer, dev gibi vücutlu, adaleli, bahadır Hz. Ömer ağlamış. Halife-i rûy-i zemîn, emîrü'l-mü'minîn...

"—Niye ağlıyorsun ey emîre'l-mü'minîn?" diye sormuşlar.

Diyor ki:

"—Ben bu vadide küçükken deve güderdim de, hata ettiğim

zaman dayak yerdim. Şu Allah'a bak ki celle celâlüh, bir deve çobanını döndürüp ülkelerin başına emîrü'l-mü'minîn eylemiş."

Fena mı idare etmiş acaba bu cahil çoban?

"—Hâşâ sümme hâşâ..."

Acaba nedir?

Ülke, zamanında dünyanın en hızlı kalkınmasını göstermiş. Hemen, bizim bu Anadolu'ya gelmişler. Bizim bu Anadolu'nun şimdi Diyarbakır, Mardin vs. Hz. Ömer zamanında alınmış. O zamandan beri müslüman diyar. Ahâlisinin kimisinin kökü Arap'tır. Kafkasya'ya dayanmışlar, Afrika'ya geçmişler, İran'a yürümüşler.

İran'a İslâm ordusu dört bin kişiyle filan gitmiş.

Ya dört bin kişiyle koca Sâsâni imparatorluğunun zırhlı, filli, süvarili koca ordusu yenilir mi? Cahil bu Araplar, bedevî, dünyadan haberi yok, medeniyetten haberi yok, Sâsâni devletinin ihtişamından haberi yok; herhalde ondan bunlar böyle buraya gelmişler.

Diyor ki komutan:

"—Çağırın şunların komutanını, biraz ordumuzun içinde dolaştırın, bir görsün. Cahil."

Çağırıyor. O da gidiyor. İslâm'ın izzeti var; izzetle, şerefle gidiyor.

"—Bak bu kadar fillerimiz var, bu kadar zırhlarımız var, bu kadar okçularımız var, bu kadar kılıçlarımız..."

Gösteriyor; ordugah kocaman, alâmet, kıyamet böyle meydan...

"—Bak siz bunlarla başa çıkamazsınız. Çocukluk etmeyin, cahillik etmeyin, akılsızlık etmeyin. Biz size istediğiniz paraları verelim, yiyecek verelim, gidin kabilelerinize. Siz herhalde biraz para istiyorsunuz."

"—Hayır" diyorlar, "biz sizin imana gelmenizi istiyoruz. İmana gel, kurtul. İmana gelmezsen imana gelinceye kadar seninle çarpışacağım."

"—Yahu yapamazsın, ölürsün."

"—Biz ölmeyi tercih ederiz." diyor.

Ölmekten korkmuyor ki.

Mısır fatihi Amr ibnü'l-Âs RA giderken vardığı şehre haber

gönderiyor. Diyor ki;

“—Şu şehri bana edebinizle, beni uğraştırmadan teslim edin. Çünkü sizin askerlerinizin hepsi ‘Nasıl olur da yaşarım?’ diye düşünür durur; benim askerlerimin hepsi de ‘Nasıl olur da ölürüm?’ diye düşünüyor, haberiniz olsun!”

“—Benim askerlerim ölmeye hevesleyerek geliyor. Öyle askerler. Senin askerlerin de ‘Nasıl olur da yaşarım!’ diye düşünüyor. Onun için bizimle başa çıkamazsınız. Gel, teslim et.”

Başa çıkamadılar. Mısır fethedildi, İran fethedildi; ne kadar diyarlara gidildi.

“—İmandan…”

Osmanlılar küçük bir kabile olarak geldi. Öyle anlaşılıyor ki Osman-ı Gazi Kur’an’ın ne olduğunu bilmiyormuş. Şeyh Edebali’nin evine gitmiş de;

“—Ne bu duvarda asılı olan?” demiş.

“—Kur’an-ı Kerim...” demişler.

Sabaha kadar el pençe durmuş. Demek ki ümmî bir adam. Ya bir aşiret; yani dağın başında, koyunları, sürüleri olan bir aşiret.

Sonra ne olmuş?

Cihangirâne bir devlet çıkardık bir aşiretten.

Aşiretten çıkma değil ama Allah onları başkan yapmış. Çünkü başkanlar değişiyor, altı aynı. Üstü değişiyor. Gömlek değişiyor, şahıs aynı gibi. Yani Selçuklu demişiz, filanca beylik demişiz, Osmanlı demişiz, Türkiye demişiz; gömlek değişmiş, millet aynı. Aynı milletin bedenin üstündeki gömlekler değişmiş. İmandan Allah feyiz vermiş, gayret vermiş, kuvvet vermiş, yardım etmiş.

Mânevî yardımların haddi hesabı yok. Düşmanla çarpışmamızda çok büyük farklar olmasına rağmen yeniyoruz. Mânevî faktörler var. Onları şimdi unutmuşuz, hatırımıza gelmiyor. Beş bin kişilik, dört bin kişilik ordu, koca İstanbul’u almak için silahlanmış gelmiş Sırp ordusunu Çatalca’da nasıl bozguna uğrattı? Silivri mi, Çatalca mı, orada bir yerde… Nasıl bastırdı da canına okudu? Olacak iş mi? Öteki o Balkanlardaki savaşlar nasıl oldu?

Mâneviyatla oldu. Düşmandan korkmayan, ölümden korkmayan, “Allah Allah” diye çalışan insanlarla oldu.

Harpte öyle, sulhta öyle. Sulhta da Allah rızası için fedakârca çalışmışlar. Hırsızlık, arsızlık etmemişler, herkese kendilerini beğendirmişler.

Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u muhasara ettiği zaman İstanbul'un içindeki şahıslar:

"—Burada Katoliklerin, kardinallerin külahlarını görmektense, müslümanların sarığını görmeyi tercih ederiz. Çünkü onlar bir ara Bizans'a bir geldiler de Ayasofya'yı bile soydular gittiler." diyor.

Ayasofya'ya girmişler; ne kadar altın, gümüş varsa yağmalamışlar. Dindaş güya... Almışlar gitmişler.

"—Aman onlar gelmesin, Türkler gelse razıyız." demişler.

Bu mâneviyatı kaybettiğimiz zaman, entrikalar başladığı zaman, birlik beraberlik bozulduğu zaman, tembellik başladığı zaman, lüks başladığı zaman, eğlence başladığı zaman...

Açın Osmanlı edebiyatını... Meselâ, İstanbul'un fethinden sonra, büyük şehir olduktan sonra, bakıyorsunuz bir içki edebiyatı...

"—Ver şu içkiyi ey sâki..." bilmem ne, gazeller hep böyle gidiyor.

Yani hep gazel, hep içki...

Ya bize hep onu okuttukları için, ya da biraz artmış. Herkes keyiften, zevkten, safadan yana geldiği için Allah tokadı yapıştırmış. Takdir-i ilâhî bir tokat, bir sille yapıştırmış; tepetaklak gitmiş. Koca Devlet-i Âliye-i Osmaniye'de 26 tane devlet meydana çıkmış. Biz de 27'ncisiymişiz. Bu hale gelmişiz.

"—Şimdi nasıl? Şimdi mâneviyatımız yüksek mi?"

Mâneviyat kimin umurunda? Herkes kesesini doldurmaya bakıyor, ticaretine bakıyor, aldatmaya bakıyor.

Adam burada bir lüks dükkân tutuyor, Bağdat caddesi'nde. Gidiyor bütün piyasadan mal alıyor, adres gösteriyor; bakıyorsun kocaman dükkân. Malları alıyor. Dükkâna iyice yığdıktan sonra... Hepsini senetle almış, imzalamış. Adres orayı göstermiş. Bir gecede malların hepsini kaçırıyor, dükkân tam takır, bomboş. Belki dükkânın kirasını da vermiyor. Ondan sonra o malların sahipleri arasın:

"—Ah benim 5 milyonum gitti, senin 10 milyonun gitti..."

Yahudilerden de böyle yurt dışına kaçıranlar var, biliyorsunuz, toplayıp malları gidiyorlar. Adı Ali, Veli, Hasan, Hüseyin neyse, olanlardan da var.

Neden? Tepeden tırnağa iyi insanlar olmamız lazım. Tepeden tırnağa dürüstlüğe bağlı insanlar olmamız lazım. Hileye, hud'aya karşı insanlar olmamız lazım. Mert insanlar olmamız lazım. Ticaretimiz, ziraatımız, memuriyetimiz, amiriyetimiz, her şeyimiz dürüstlük üzerine kurulması lazım.

Bu adamı kessen rüşvet yemez. Bu adamı dövsen doğrudan ayrılmaz. Bu adamı kaçırsan, Kaf dağının arkasına götürsen yine gelir borcunu verir.

Böyle olması lazım. Böyle insanları kuvvetlendirmek lazım. Bu ahlâkı takviye etmek lazım.

Böyle değil ki; İslâm ahlâkı suç, Müslümanlık kabahat, Kur'ân-ı Kerîm kötü, Peygamber Efendimiz çöl bedevîs, hâşâ sümme hâşâ... Yani bunu söyleyenler var.

Geçen gün mecmuada birisi yazmış, diyor ki;

“—Ey münkirler, dinsizler, ateistler, saldırın! En iyi müdafaa hücumdur. Saldırın, yenecekseniz. Müslümanlarda bir şey yok.”

“—Ben ateistim.” diyor.

Ateist demek, yani normal-anormal diyoruz. “A” geldiği zaman “gayri” demek. Ateist demek; tanrıyı, Allah’ı kabul etmeyen, O’na inanmayan, imansız, münkir demek.

“—Ben münkirim, imansızım.” diyor ve öteki münkirlere de diyor ki;

“—Bütün ilgililere, elinde güç kuvvet olanlara sesleniyorum: En iyi müdafaa saldırmaktır. Yani dinsiz olduğunuzdan kenarda sakınmayın; ‘Ben dinsizim’ diye çekinmeyin. Siz de saldırın! Saldırmak iyidir. Zafer yakındır.” diyor.

“Zafer” demiyor, Arapça kelime olduğu için; “Sonunda yengi bizimdir.” diyor. Yenilgi-yengi var ya, “Yengi bizimdir.” diyor.

Sordum: Bu adam kimmiş, neyin nesiymiş?

Nazım Hikmet’i yurt dışına kaçıran adammış. Kaçıran, yardım edenlerden biriymiş. Yani zihniyeti, felsefesi belli oluyor.

“—E bu hale gelmiş. Ne yapalım hocam?”

Oturup ağlayalım. Bütün cami hüngür hüngür ağlayalım. Eve gidelim, ev ahali ağlayalım.

Ağlamaktan ne olacak? Çalışacaksın. Ne yapalım, her devirde böyle şeyler var… Peygamber Efendimiz’in zamanında kâfir yok muydu? Müşrik yok muydu? Münkir yok muydu? Münâfık yok muydu? Vardı. Ama kâhir ekseriyet imanlı olunca, ötekiler susuyorlardı.

Münâfıklık mesleği neden ortaya çıkıyor?

Müslüman kuvvetli olduğu zaman, karşısında dobra dobra düşmanlık yapmadığı zaman münâfıklığa kaçıyor. Kalbi bozuk, dıştan yaltaklanıyor, o duruma geliyor. Zayıf gördüğü zaman alenen söylüyor yani, nasıl oluyorsa...

Her zaman söylüyorum; Mûsa AS’ın kavmi mucizeleri göre göre Mısır’dan çıkmış. Allah onları korumuş. Firavun’un elinden kurtarmış. Firavun’un askerini denizde boğmuş, bunları denizden çıkarmış. Çölden geçirmiş. Çölde bıldırcın sürüleri gelmiş, bunların üstüne sapır sapır dökülmüş, bıldırcın yemişler. Kudret helvaları rüzgârdan esmiş, gelmiş. Hani çölde biten bir çeşit mantar gibi şeyler, onları yemişler. Allah beslemiş. O geçilmez çölleri geçmişler.

Filistin diyarına gelmişler. Düşman var orada.

"—Buraya gireceğiz."

Diyorlar ki:

فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلاَ ، إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ (مائدة:٢٤)

(*Fe'zheb ente ve rabbüke fekàtilâ, innâ hâhünâ kàidûn*) "Sen Rabbinle git, o düşmanlarla çarpış; biz burada bekliyoruz." (Mâide, 5/24) dediler.

"—Yahu, siz o mucizeleri yolda görmediniz mi?"

Gördüler ama unuttular. Başlarında o zamanın hak peygamberi Musa AS olduğu halde unuttular.

İnsanoğlu unutur, unutuyor. Nankör; nimet vereni unutuyor, akıbetini unutuyor, her şeyi unutuyor. Başına gelecekleri unutuyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri peygamber göndermiş, kitap indirmiş, her şeyi bildirmiş. Unutuyor.

Unutulmaması için çalışmak lazım! Oyuncak değil. Sen çocuğunu müslüman yetiştirmeye uğraşırsın, uğraşırsın da çocuk yine ayyaş olur. Kolay mı? Müslüman yetiştirmek kolay mı?

Bir insanı dürüst yetiştirmek için çuvalla para harcarsın, yine sapıtır. Çünkü cehennemin yolu kolaydır; cennetin yolu zordur. Cehenneme gitmek kolay; al eline bir tabanca, tak tak tak öldür bir Müslümanı nâhak yere; hadi cehenneme... Çünkü kim bir müslümanı kasden öldürürse;

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا (النساء:٩٣)

(*Ve men yaktül mü'minen müteammiden fecezâuhû cehennemü hàliden fîhâ*) [Kim bir mü'mini kasden öldürürse, cezası, içinde ebediyyen kalacağı cehennemdir.] Ebedî olarak cehennemde kalacak." (Nîsâ, 4/93) diye Kur'ân-ı Kerîm'de bildiriliyor.

Ne kadar kolay; bir kurşunluk. Cehenneme gitmek bir kurşunla oluyor yani, görüyorsunuz.

Cenneti kazanmak zor. Kötü insan olmak kolay, iyi insan olmak zor. Helalinden kazanmak zor, haramdan kazanmak kolay. Aldat,

sahtekârlık yap, karşılıksız çek, bilmem ne, dolandır... Vasat bu hale geldi.

Neden? İman takviye edilecek. İmanın önemi öğretilecek. Haramın önemi öğretilecek.

Şimdi biz haram diyoruz, bazıları kıs kıs gülüyor.

“—Hocam hangi devirde yaşıyorsun ya?” diyor.

Yani kabul etmiyor. Haram dediğim sözü kabul etmiyor, günah sözümü kabul etmiyor. “Kadın erkek olmaz.” dediğin zaman gülüyor. Alışmış, tadını tatmış.

Dedelerimiz, “Alışmış kudurmuştan beterdir.” demişler.

Kudurmuş insanı ne yapıyorlar? Demir parmaklıklı bir hücreye tıkıyorlar, gününü sayıyorlar; tamam, günü tamam oldu. Adamcağız duvarlara saldıra saldıra ölüyor. Alışmış kudurmuştan beter.

Sen onu bir kere alıştırdın mı sekse, alıştırdın mı afyona, alıştırdın mı kötülüğe, alıştırdın mı zevke; hadi bakalım toparla ipin ucunu... Toparlayamazsın!

Ne olur? Soluğu dinsizlikte alır. Kendi zevkine, kendi seksine, kendi keyfine aykırı ne çıkarsa önüne, ona düşman kesilir. Bir afyon müptelasına afyonu verme, bak ne yapacağını şaşırır. Polisin üstüne saldırır. En iyisi alıştırmamak. Onun için afyon ekmiyorlar. Onun için afyon tüccarlarını, kaçakçılarını yakalayıp cezalandırıyorlar. Yani devlet önem veriyor.

Afyon ticaretine önem veriyorsun, iman ticaretinden ne haber? Afyon ticaretini engellemeye çalışıyorsun; küfür ve inkârı da engellesene…

“—Engellemem, herkes hür olsun!”

“—Herkes hür olsun, herkes hırsızlık yapsın. Herkes hür olsun, herkes zina yapsın. Herkes hür olsun, herkes sahtekârlık yapsın. Herkes hür olsun, herkes rüşvet yesin.” diyor musun? Demiyorsun. Demek ki hürriyet dediğin şey her yerde yokmuş.

Komünizm olan Rusya’da hürriyet var mı? Adamın kılını kıpırdattırmıyorlar, kaşını kaldırtmıyorlar. Hürriyet orada var mı? Yok… Şartlar da daha zor, daha sert...

O bakımdan, imana önem verilmediğinden ticarî ahlâkımız

bozuk, memuriyet ahlâkımız bozuk, talebelik ahlâkımız bozuk, hocalık ahlâkımız bozuk.

Geçenlerde gazetelerde -bütün hocalar öyle değil tabii ama- işte bilmem kaç tane otomobil çalmış, 20 bilmem kaçıncıyı çalarken yakalanmış. Çalıyormuş, boyuyormuş. Yani hoca…

Profesör:

“—Ben ateistim, dinsizim; günde beş defa bana ezanı dinletiyorlar. Tahammülüm kalmadı artık. Ben dinsizim, bana niye ezan dinlettiriyorlar?” diyor.

Pekiyi kardeşim, eğer biz mü’min insanlar “Allah Allah...” diye İstiklâl harbini yapmasaydık bu memleket Yunanlının eline geçecekti, o zaman çan çalınacaktı. Cangur cungur, cangur cungur, saat başı, yarım saat başı, 15 dakika, 45 dakika... O zaman çan sesi dinleyecektin. Bizim ezanımızın hiç olmazsa bir sözü var, ahengi var, en güzel seslisi...

“—Cırtlak sesiyle hoparlörlerle verilen ezanlara tahammülüm kalmadı.” diyor.

Biz “Allah Allah...” diye çarpışmasaydık, o zaman Yunan gelecekti. Avrupa’ya gitsen Avrupa’da da öyle şey var.

Sonra, bre insafsız; ya siz sabahtan akşama kadar radyoyu sonuna kadar açarsınız, bizim imanımızı gevretirsiniz. Bağır Allahım bağır... Şarkılar, türküler... Şu camide namazımızı kılamayız. Biz size tahammül ediyoruz. Yani dinsizinize, densizinize, edepsizinize ömür boyu tahammül ediyoruz.

Biz sizin yaptığınız şeyin kaç tanesine razıyız? Değiliz. Ama ne yapalım, 12’ye kadar serbest. Gazino açıyor sesini sonuna kadar; millet ister istemez, kerhen onun gazelini dinleyecek. Minibüse giriyorsun, hadi bakalım mânasız mânasız laflar, şarkılar...Yani minibüsten ineceği geliyor insanın ama ne yapsın; camiye yetişecek, işe yetişecek, inemiyor.

E biz sizin kahrınızı ömür boyu çekiyoruz! Ömür boyu illallah sizden, siz bizim bir “Allah en büyüktür!” sözümüze tahammül edemiyorsunuz.

Sonra bu memleketi siz almadınız ki biz aldık, dedelerimiz aldı. Ve kâfir hücum ettiği zaman bizim dedelerimiz korudu. Yine bir hücum olsa yine biz koruyacağız. Sen yine arka kapıdan kaçacaksın. Çünkü ateist yabancı uyruklu bir kadınla evlenmiş

zaten.

Bu kafayla, bu havayla, demokrasi bilmem ne; memleket gider. Memleketin elden gitme demokrasisi, hürriyeti olur.

Onun için ahlâklı olmak zorundayız. Onun için namuslu olmak zorundayız. Onun için bunun mânevî kaynaklarını kurutmak değil, beslemek zorundayız.

Ama şimdi Müslümanlık suç. Kur'an suç. Kur'ân-ı Kerîm'in okutulduğu Kur'an kursları kabahat. İmam-Hatip okulları suç. Onların açılması suç. Bir bakanın gidip bir Kur'an kursunda konuşması kabahat. Bu ne biçim şey?

Madem herkes istediğini yapıyor; o zaman siz de imana göre, İslâm'a göre, Kur'an'a göre istediğinizi yapmaya kalkın bakalım. Kabahat sizde zaten... Siz İslâm için çalışmadığınız için oluyor.

"—Türkiye'nin kàhir ekseriyeti Müslüman…" diyoruz.

Müslümanlar hiç çalışmıyor ki. Çalışmadığı için oluyor.

"—Hayır, ben müslümanım. Sen nasıl küfür için çalışıyorsan, ben de İslâm için çalışacağım!" demediğiniz için oluyor bunlar. Çalışmıyorsunuz. Tabii çalışan, atı alıp Üsküdar'ı geçiyor. Siz olduğunuz yerde yaya kalıyorsunuz. Yani bizler.

Allah bizlere şuur ihsan etsin... İmân-ı kâmil ihsan etsin. Amel-i salih ihsan etsin….

Bizim asıl mesleğimiz mühendislik, doktorluk, hocalık, hacılık, ticaret değil. Müslümanın ana vazifesi İslâm'a hizmet etmek. Ana vazifesi budur.

Ya bizim yaptığımız işler? Cevaz kapısı, müsaade kapısı... Yani Allah, "Hadi ticaret de yap." diye müsaade de etmiş. Asıl işin Müslümanlık. Asıl işin İslâm'a yardım etmek. Sen asıl işi bırakıyorsun, öteki işe dalıyorsun; Rabbini, Rabbinin yolunu, dinine hizmet etmeyi unutuyorsun.

Dedelerin canını vermiş, malını vermiş; sen dakikanı vermiyorsun. Televizyonun karşısına geçiyorsun, sinemaya gidiyorsun, yazın tatile gidiyorsun, plaja gidiyorsun, her türlü şeyi yapıyorsun, her türlü öteki işleri yapıyorsun; İslâm'a gelince mazeretin bini bir para!

"—Camiye gel!"

"—Şöyle oldu da, böyle oldu da..."

“—Ver şu parayı Allah yoluna, hayra...”

“—Şöyle oldu da böyle oldu da... Borçluyum da...”

Ondan oluyor.

O zaman revadır, layıktır. O zaman sopayı yersin, oturursun aşağıya, gık diyemezsin. Yani mânevî sopayı da yersin, maddî sopayı da yersin.

Eğer ona dikkat etmezsek ticarette bu laflar hepsi havada kalır. Yani iman aşkını kulun gönlüne vermedikten sonra, her birisinin başına bir tane polis diksen memlekete dürüstlük gelmez. Çünkü adam polisle de anlaşır. “P’si senin, P’si benim.” der. İman lazım. Helal fikri lazım. Haram korkusu lazım. Allah korkusu lazım. Âhiret hesabı fikri lazım. Âhiretin mahkeme-i kübrâsını duyurmak lazım. O olmadığı zaman bunların hepsi lafta kalır. Bu işler teferruat kalır.

Hocanın birisi bir münkirle tartışıyormuş. Ayetten, hadisten delil getirmiş. Münkir demiş ki:

“—Ooh hocam, ben özünü inkâr edirem, sen bana sözünü söylirsen.” demiş.

O zaman öyle olur.

Allah bize, imana hizmet etme şerefini bahşetsin… Ticaretimizde, çalışmalarımızda helâl kazançlar nasib etsin, haramlardan korusun… Helâl lokma yiyip, alnı açık yaşayıp huzuruna alnı açık varmayı, ama vazifesini yapmış olan insan olarak varmayı nasîb eylesin…

Şimdi burada olmayan bir hadîs-i şerîfi öğrendim, bir yere giderken kitaba bakıyordum, onu söyleyeceğim.

Zikir kıymetli. Bizim bu cami cemaati zikrin ne olduğunu bilir. Zikir önemli, çok sevaplı.

Bir kez Allah dise aşk ile lisân,
Dökülür cümle günah misli hazân.

Mevlid’den herkes biliyor.

İsm-i pâk’in pâk olur zikr eyleyen,
Her murâda irüşür Allah diyen.

Her murada erişiyor. Ama Peygamber Efendimiz'in bir hadîs-i şerîfi var, diyor ki:

"—Kim Allah'a itaat ederse, o Allah'ı zikrediyor demektir. Namazı, orucu, Kur'ân-ı Kerîm okuması az bile olsa, Allah'a itaat ediyorsa, zikir ediyor demektir.

Allah'a itaat etmiyor ise; âsi, günahkâr… O zaman namazı, niyazı, tilaveti, zikri çok olsa bile o zikrediyor olmuyor. Çünkü Allah'a itaat etmeyen insan o itaatsizliği Allah'ı anarak nasıl yapar? O içkiyi içen, o içkiyi içerken imanla mı yapıyor? İçinden iman sıyrılıp çıkıyor, öyle yapıyor. O zaman o zikir kalıyor mu? Hatırlama kalıyor mu? Allah'ı anma kalıyor mu? Kalmıyor.

Onun için işin aslı, esası, özü itaattir. Allah'a mutî kul olacağız. Allah'ın emrini baş tâcı edeceğiz, çalışacağız.

Yalnız ben çalışmışım, Musa AS'a kavminin "Git sen çarpış!" dediği gibi...

Hocanın çalışmasından ne olacak? Hocanın muhiti kaç kişi ki? Hocanın sözünü kaç kişi dinler?

Millet hocayı sakallı görünce, yolunu değiştiriyor, sokağın öbür tarafından gidiyor. Ürküyor, korkuyor. Sakalımızı kessek sünnete aykırı, sakal bıraksak millet firar ediyor; ne yapacağımızı şaşırdık.

Siz çalışacaksınız. Herkes çalışacak. Herkes kendisi çapında çalışacak. Çalışmadan olmaz. Allah gayret versin.

Bir tanesini biraz uzattık ama işin özü, aslı o. Yoksa teferruatla uğraş, uğraş, özünü söyleme; olmaz ki. Suya sabuna dokunmadan konuş, olmaz. İşin özü o. Ya imanlı olursun, Allah için candan çalışırsın; ya da hepsi hava… Lokma helâl olmuyor, ticaret güzel olmuyor. Her şeyin başı imanda…

b. Hastalık Numarası Yapmayın!

İkinci hadîs-i şerîf:

Vehb ibn-i Kays RA'dan Deylemî Rh.A rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[60]

---

[60] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.60, no:7462 Vehb ibn-i Kays RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.456, no:7424; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.337, no:16929.

لاَ تَمَارَضُوا فَتَمْرَضُوا ، وَلاَ تَحفِرُوا قُبُورَكُمْ فَتَمُوتُوا

(الديلمي عن وهب بن قيس)

RE. 479/8 (*Lâ temâradû fetemradû, ve lâ tahfirû kubûreküm fetemûtû.*)

(*Lâ temâradû*) "Hasta değilken hastaymış numarası yapmayın!"

"—Ah belim çok ağrıyor, ah bacağım sızlıyor, başım çatlıyor..."

Yok bir şey. Kaytarmak için yapıyor. Ya işe gitmeyecek, ya başka bir şey yapacak.

"—Hasta değilken hasta numarası yapmayın! (*Fetemradû*) Sonra hakikaten hasta olursunuz."

Cezalı. Allah CC, hakikaten hastalık getirir.

(*Ve lâ tahfirû kubûreküm*) "Kabirlerinizi önceden kazmayın!"

Millet kabrini kazıyor, mermerini oydurtuyor, üstüne romantik beyitler yazdırıyor...

Ne diyor Peygamber Efendimiz?

"—Önceden kabrinizi kazmayınız. (*Fetemûtû*) Ölürsünüz."

Allah öldürür. Yani kabri kazdı diye öldürür.

İslâm'ın tabii çok esrarı, incelikleri, esrarengiz tarafları var da millet bilmiyor. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Bir kimse cenneti isterse, Allah-u Teâlâ Hazretleri cenneti ona verir. Cehennemden korunursa, cehennemi istemezse, yani 'Beni koru yâ Rabbi!' derse, Allah onu cehennemden korur."

Yâni kulun tavrına göre Allah onu veriyor.

Sen hastaymış numarası yapıyorsun; al bakalım, hastalığı veriyor. Sen kabir kazıyorsun, ölüme kabadayılık mı yapacaksın? Kime kabadayılık yapıyorsun? Al bakalım, hadi öl bakalım; o zaman Allah öldürür.

Edep her şeyin başı, aslı, esası. Edebini takın bakalım, hizaya gel!

Bir büyüğün karşısına geldiğin zaman nasıl dikkat ediyorsun? Rabbinin huzurunda kulluk edebine gel bakalım! Kulluk edebine gelmedin mi, o edepsizliğin mutlaka zararını çekersin.

Eski devirlerde adamın birisi, Lübnan'ın dağlarında, çok âriflerin, velîlerin, evliyâullahın toplantılarında hizmet etmiş. Bir zât da orayı ziyarete gitmiş, görmüş. Hem büyük âbid, zâhid kimseler, meşhur alimler, evliyâullahla tanışmış, görüşmüş; hem de o gence de bakmış, hizmet ediyor onlara...

"—Ah mâşaallah, genç yaşında ne güzel..." filan diye gözünde izi kalmış.

Sonra bir zaman geçiyor; bir başka yerde, gittiği bir başka beldede bakıyor ki aynı genç çok süflî bir durumda, kötü bir iş peşinde, perişan. Yani günah üzerinde görüyor.

"—Ey delikanlı, ben benzetiyor muyum? Geçen seneler Lübnan'ın dağlarında büyük evliyâullahın toplandığı bir yere gitmiştim, orada birisi hizmet ediyordu, sana da benziyordu. Yahu benzetiyor muyum acaba, yoksa sen o musun?"

"—Evet, ben o gencim. Edepsizlik ettim de Allah beni bu duruma düşürdü." diyor.

Mânevî bakımdan kovuluyor, günahların içine düşürülüyor.

Çünkü, insanın günah etmemesi Allah'ın lütfudur. Allah elinden tutuyor da insanı koruyor. Senin bu camiye gelmen Allah'ın sana bir lütfudur; çünkü hadis dinliyorsun, sevap kazanıyorsun. Eğer şimdi buraya gelmeseydin de Emirgan'da birahaneye gitseydin, Boğaz'ın kenarında içki höpürdetseydin, o da Allah'ın sana kahrı olurdu. Sana sefalı, tatlı gelirdi ama Allah'ın kahrı; çünkü sonu kötü, akıbeti şer…

Bazı şeyler vardır, beğenmezsin, hoşuna gitmez; senin için iyidir. Bazı şeyler vardır, insanlar can atar, peşinden koşar; o onun için kötüdür. Kur'ân-ı Kerîm böyle bildiriyor.

Onun için öyle hasta değilken hasta numarası yapmak yok. Kabri önceden kazmak yok. Açık seçik, samimi olmak gerekiyor.

c. Benden Bir Şey Saklamayın!

Üçüncü hadîs-i şerîf… Taberânî *Mu'cemü'l-Evsat*'ında Hz. Âişe Vâlidemiz RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[61]

لاَ تُمْسِكُوا عَلَىَ شَيْئًا ، فَإِنِّى لاَ أُحِلُّ إِلاَّ مَا أَحَلَّ اللّٰهُ فِى كِتَابِهِ ،
وَلاَ أُحَرِّمُ إِلاَّ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ فِى كِتَابِهِ (طس. عن عائشة)

RE.479/9 (*Lâ tumsikû aleyye şey'en, feinnî lâ uhillu illâ mâ ehalle'llàhu fî kitâbihî, ve lâ uharrimu illâ mâ harrame'llàhu fî kitâbihî.*)

Efendimiz sahabeye nasihat ediyor, diyor ki:

(*Lâ tumsikû aleyye şey'en*) "Benden bir şey saklamayın!"

Yani size verilmiş olan, ganimetten verilmiş olan şeyleri, harpte elinize geçmiş olan şeyleri, daha başka konuları benden saklamayın!

"—Aman bunu Peygamber Efendimiz'e söylemeyelim de şöyle olmasın, böyle olmasın..."

Öyle şey yok. "Benden bir şey saklamayın!" diyor Peygamber Efendimiz.

"—Ey ümmetim, benden bir şey saklamayın. İçinizde sır olarak tutmayın. O söylenmesi gereken şeyi bana söyleyin!"

(*Feinnî lâ uhillu illâ mâ ehalle'llàhu fî kitâbihî*) "Çünkü ben Allah'ın kitabında helâl kıldığı şeyi helâldir diye size söylerim; başka bir şey söylemem! (*Ve lâ uharrimu illâ mâ harrame'llàhu fî kitâbihî*) Allah'ın kitabında yasakladığı şeyi size yasaklarım; başka bir şey söylemem!"

"—Onun için benden saklayınca bir şey değişmez. Ben size eğer yaptığınız şey meşru ise, güzelse, yapın derim, devam edersiniz. Meşru değilse, yapmayın derim, kesilirsiniz. Çünkü Allah'ın yasağıdır da ondan yasaklamışımdır. Müsaade varsa, Allah'ın müsaadesidir de ondan müsaade vermişimdir. Onun için benden bir şey saklamayın!" buyurmuş.

---

[61] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.42, no:5741; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.192; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.417, no:797; İbn-i Sa'd, *Tabâkàt*, c.II, s.256; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.195, no:989; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.340, no:16941.

Peygamber Efendimiz'e karşı samimiyetin, ümmetliğin şartı budur. Hem bir şey saklamayacak, her şeyini söyleyecek, danışacak, emrini tutacak; hem de bir şeye hükmettiği zaman Peygamber Efendimiz, içinden itiraz gelmeyecek. İtiraz ederse kâfir olur.

Hükmettiği şeyde Peygamber Efendimiz'e gönül rızasıyla teslim olacak. Aleyhine de hükmetse, "Tamam yâ Rasûlallah, pekâlâ!" diyecek, kabul edecek. Peygamber Efendimiz'in şânı öyledir. Peygamber Efendimiz'e Allah'ın verdiği paye öyledir. İtaati farzdır; itirazı suçtur, günahtır, vebaldir, inkârdır, küfürdür.

Peygamber Efendimiz'in varislerinin durumu da ondan öyle oluyor. Yani hocasına gelip derviş derdini açıyor, o sebepten oluyor. Bu kaideden dolayı oluyor.

d. Ölümü Temennî Etmeyin!

Ahmed ibn-i Hanbel, Nesaî, İbn Abdilberr, Müstedrek ve sâir kaynaklarda var. Cabir RA'dan rivayet edilmiş. Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[62]

لاَ تَمَنَّوْا الْمَوْتَ ، فَإِنَّ هَوْلَ الْمَطْلَعِ شَدِيدٌ ، وَإِنَّ مِنَ السَّعَادَةِ أَنْ يَطُولَ عُمْرُ الْعَبْدِ ، وَيَرْزُقَهُ اللّٰهُ الإِنَابَةَ (حم. ع. ك. هب. ض. وابن منيع ، وعبد بن حميد ، والبزار عن جابر)

RE. 479/10 (*Lâ temennevü'l-mevte, feinne hevle'l-mutlai şedîdün, ve inne mine's-saadeti en yetùle umru'l-abdi, ve yerzukahu'llàhu'l-inâbete*)

(*Lâ temennevü'l-mevte*) "Ölümü dilemeyin, temenni etmeyin!"

"—Ah ölsem de kurtulsam..." diye hani insanlar temenni eder.

---

[62] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s,332, no:14604; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.349, no:1155; Beyhakî, *Âdâb*, c.III, s.116, no:817; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.21; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.336, no:17543; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.68; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.554, no:42149*; Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.347, no:16958.

(*Feinne hevle'l-mutlai şedîdün*) "Çünkü bu ölümün insana gelme zamanı, o zamandaki durumlar şiddetlidir, korkuludur. *İttilâ* zamanı hâsıl olan şey şiddetlidir. Ne olacağı belli olmaz. Ölümü temenni etmeyin.

(*Ve inne mine's-saàdeti*) Kişinin saadetinin emaresi, işaretidir ki, saadetinden mâduttur, saadeti sayılır; (*en yetûle umru'l-abdi*) ömrü uzun olsun. (*ve yerzukahu'llàhu'l-inâbete*) Ve Allah ona ömrü içinde tam kendisine teveccüh edip, dönüp iyi kulluk yapmayı nasip eylesin. Bu Allah'ın büyük bir saadet vesilesidir."

Ölümü temenni etmeyin. Yani çok yaşamak iyidir. Müslüman çok yaşarsa çok namaz kılar, çok oruç tutar, çok hayır yapar, çok sadaka verir, çok sevap kazanır. Onun için müslümanın erken gitmesi iyi değil. Kusurlu insan da tevbe eder, tevbe etmesine vesile olur. Ölümü onun için temenni etmeyeceğiz. Peygamber Efendimiz ölümü temenni etmemeyi bize tavsiye ediyor.

Eğer kulun canı çok dara gelmişse, "Yâ Rabbi" diyecek, en son ona müsaade var, başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz;

"—Yâ Rabbi hayat hayırlı olduğu müddetçe bana ömür ver, ölüm hayırlı olduğu zaman benim canımı al!" diye dua edebilir.

Allah'tan hayırları istemek lazım! Müslümanın ömrünün uzun olması iyidir. Allah cümlemize hayırlı uzun ömürler ihsan etsin. Bu ömrümüzü de Allah'ın rızası yolunda, güzel güzel işler, çok verimli işler, çok faydalı işler, bütün müslümanlara yararlı işler yaparak geçirmeyi nasip eylesin…

e. Sakın Borçlu Olarak Ölme!

Taberânî'nin Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[63]

لاَ تَمُوتَنَّ وَعَلَيْكَ دَيْنٌ ، فَإِنَّمَا هِيَ الْحَسَنَاتُ وَالسَّيِّئَاتُ ، لَيْسَ ثَمَّ دِينَارٌ

---

[63] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.408, no:13504; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.216, no:2959; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.361; no:3303; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.302; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.233, no:15492; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.348, no:16962.

ولا درهم جزاء وقضاء وَلَيْسَ يُظْلَمُ أَحَدٌ (طب. عن ابن عمر)

RE. 479/11 (*Lâ temûtenne ve aleyke deynün, feinnemâ hiye'l-hasenâtü ve's-seyyiâtu leyse temme dînârun ve lâ dirhemün, cezâen ev kadàen, ve leyse yuzlemu ehadün.*)

(*Lâ temûtenne*) "Sakın ölme; (*ve aleyke deynün*) üzerinde borç bulunduğu, boynunda borç bulunduğu halde..."

Sakın o vaziyette ölme, borçlu ölme. Sakın ha, asla ve kat'a borçlu ölme! Borçlu ölmemeye çalış. Borçlu ölmemek için tedbirini al, demek yani.

Neden? (*Feinnemâ hiye'l-hasenâtü ve's-seyyiâtu*) "Çünkü insanın borçları, iyilikler ve kötülükler tarzında ahirete kalır."

Yani ölür, mahkeme-i kübrâda alacaklısı gelir... Orada, ahirette, (*leyse temme dînârun ve lâ dirhemün*) dinar, dirhem, altın, gümüş para yoktur. Kişinin yanına geldiği zaman alacaklısı;

"—Yâ Rabbi ben buna 250 bin lira para vermiştim dünyada, vermedi, şimdi isterim." dediği zaman, orada dinar, dirhem, altın, gümüş olmadığından, bu kişinin hasenâtını alırlar; (*Cezâen ev kadâen*) ceza veya karşılık olarak mahkemede bu alacaklıya verirler. (*Ve leyse yuzlemu ehadün*) Hiç kimse orada zulme uğratılmaz."

Yani hakkı alınmadık kimse kalmayacak ki orada, haklıya hakkını bunun sevabından alırlar verirler. Veyahut da adamın, borçlunun sevabı yoksa, bu adamın günahı hafiflesin diye günahını alırlar, bunun boynuna yüklerler.

Onun için, insan ahirete bırakmadan borcunu ödemeli! "Çünkü ahirette ya hasenat gider, ya başkasının seyyiâtı insanın başına yıkılır, kalır." diyor Peygamber Efendimiz.

Altın, gümüş yoktur; ceza olarak borcunu ödeme bâbında… İnsan işte bunları elde eder veya kaybeder.

Onun için kimseye de zulüm edilmediğine göre, haklar mutlaka orada alınacak, verilecek olduğuna göre, hiç kimse borçlu ölmesin! Borçlu ölmemeye baksın. Borç almamaya baksın. Borç almışsa borcunu ödemeye çalışsın. Birisinin kendisi üzerinde hakkı varsa gitsin, hakkını ödemesinin yolu neyse onu söylesin.

"—Ya benim sana borcum var, senin bende hakkın var, şunu

şurada ödeşelim. Buyur, ne istiyorsan iste, ödeşelim.” diye hak sahipleriyle helalleşsin.

Onun için dervişliğe girerken hocalarımız ne derdi?

“—Aman üzerindeki borçları öde, hak sahiplerine haklarını ver, dargınlarla barış.”

Çünkü insan temizliyor, eski bozuk hesapları kapatıyor. Biz böyle olmalıyız.

Borç almak iyi değildir. Bu devirde şimdi herkes borç alıyor. Biliyor ki paranın değeri düşüyor; “İki sene sonra verirsen oh, yarısını vermiş sayılırım, yarısı bana kâr kalır.” gibi hesaplar yapıyor. Mümkün olduğu kadar borç almadan, kendi yağıyla kavrularak, alnının akıyla, kimseyi istismar etmeden...

Sen kazanıyorsun; o sana iyilik yapan, borç veren kimse mağdur oluyor, iyi mi? Hem iyilik yapıyor hem mağdur oluyor.

Ya bu para değerinin düşmesini engelleyeceğiz, ekonomimizi sağlam yapacağız; ya da mümkün mertebe borca yanaşmayacağız.

f. Adak Adamayın!

Sonuncu hadîs-i şerîfe geldik.

Bu hadîs-i şerîf Müslim’de, Tirmizî’de, Neseî’de Ebû Hüreyre RA’dan rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz adak adamayı, nezri tavsiye etmiyor, buyuruyor ki:[64]

لاَ تَنْذِرُوا ، فَإِنَّ النَّذْرَ لاَ يُغْنِي مِنَ الْقَدَرِ شَيْئًا ، وَإِنَّمَا يُسْتَخْرَجُ

بِهِ مِنَ الْبَخِيلِ (م . ت . ن. عن أبى هريرة)

RE. 479/12 (*Lâ tenzirû, feinne’n-nüzûre lâ yuğnî mine’l-kaderi*

---

[64] Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.422, no:3096; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.18, no:1458; Neseî, *Sünen*, c.XII, s.125, no:3745; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.220, no:4376; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.134, no:4747; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.8, no:5839; İbn-i Ebî Âsım, *Sünneh*, c.I, s.310, no:247; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.IX, s.24; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.711, no:46467; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.355, no:16984.

şey'en, ve innemâ yüstehracu bihî mine'l-bahîl.)

(*Lâ tenzirû*) "'Şu şöyle olursa şöyle yapacağım, böyle olursa böyle yapacağım.' diye nezir, adak adama yapmayın! (*Feinne'n-nüzûre lâ yuğnî mine'l-kaderi şey'en*) Çünkü nezirler, kader neyse onu değiştirmez, olacak olur. (*Ve innemâ yüstehracu bihî mine'l-bahîl*) Allah böylece cimriden fakire hakkını almış oluyor." diyor.

Çünkü burada bir hasis pazarlık var:

"—Şu işi yaparsan yâ Rabbi, ben de sana şunu vereceğim."

Pek merdâne bir şey değil. Hayrına yapsa sevabı çok olur. Hiçbir şey yapmadan dua etse, dua etmek makbul.

"—Yâ Rabbi! Sen beni affet. Yâ Rabbi! Sen beni şu hatadan kurtar."

Adak adamak pazarlık gibi olduğundan iyi olmuyor.

İyi müslümanlar olmalıyız. Hepimiz her bakımdan, nereden baksak güzel halli müslümanlar olmalıyız. Allah bizi olgun müslüman olmaya muvaffak eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

22.03.1987 – İskenderpaşa Camii

09. MÜSLÜMAN TEMİZDİR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Nahmeduhû bi-cemîi mehâmidih, Lehü'l-hamdü kemâ yenbAğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ تُنَجِّسُوا مَوْتَا كُمْ ، فَإِنَّ الْمُسْلِمَ لاَ يَنْجُسُ ، حَيًّا وَلاَ مَيِّتًا

(ك. قط. ق. عن ابن عباس)

RE. 480/1 (*Lâ tüneccisû mevtâküm, feinne'l-müslime leyse bi-necisin hayyen velâ meyyitâ.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihanda aziz eylesin... Peygamber SAS Efendimiz'in şefaatine nâil eylesin...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup tefeyyüz etmek üzere burada toplandık. Okuduğumuz hadîs-i şerîfler Râmûzü'l-Ehâdîs isimli hadis kitabının 480. sayfasındadır.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce bu mübarek sözleri söylemiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun;

ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın nişanesi olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbaının, ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına ve hasseten evliyâullahın ve Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan Efendimiz'den bugüne kadar güzerân eylemiş, zaman içinde Ümmet-i Muhammed'e ilim öğretmiş, irşad etmiş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diyerek, mallarını canlarını ortaya koyarak, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri diyar diyar gezip, toplayıp, kitaplar haline getiren alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu içinde ibadet ettiğimiz, hadis okuduğumuz mâbedin, mescidin yapılmasına ve yaşamasına katkısı bulunmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere tatil gününde tatilini terk edip, pikniğini, gezintisini terk edip, burada Efendimiz'in hadislerini duyacağım diye fedakârlık yaparak gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Peygamber Efendimiz'in şefaatine erelim, onun sünnetini ihyâ edelim, sünnetini ihyâ edenlere verilecek yüzlerce şehid sevabını kazanalım, dünya ve ahiret saadetine erelim diye, buyurun bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım!

……………………..

a. Müslümanın Ölüsü Temizdir

Mukaddimede metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf Dârekutnî'de, Müstedrek'te, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet olunmuş. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyorlar ki:[65]

---

[65] Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.542, no:1422; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.306, no:1360; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.70, no:1; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.267, no:11246; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.17, no:7313; İbn-i Asâkir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.205; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

لاَ تُنَجِّسُوا مَوْتَا كُمْ ، فَإِنَّ الْمُسْلِمَ لَيْسَ بِنَجِسٍ ، حَيًّا وَلاَ مَيِّتًا

(ك. قط. ق. عن ابن عباس)

RE. 480/1 (*Lâ tüneccisû mevtâküm, feinne'l-müslime leyse bi-necisin, hayyen velâ meyyitâ.*)

(*Lâ tüneccisû mevtâküm*) "Ölülerinize necis muamelesi yapmayın! Onlara karşı pismiş, necismiş gibi davranmayın! (*Feinne'l-müslime*) Zira mü'min, müslüman kul, *(leyse bi-necisin hayyen ve lâ meyyiten*) diriyken de, öldükten sonra da, ölü iken de necis olmaz."

Müslüman temizdir. Müslüman olduğu için temizdir. Pis olmaz. Mevtânıza "Öldü artık bu!" diye necismiş gibi muamele yapmayın, öyle davranmayın. İmanından dolayı mü'min, fakir de olsa, yoksul da olsa, yamalı elbise de giyse, hatta yolda yürüyüp seyahat edip terlemiş tozlanmış bile olsa müslüman pis değildir, imanından dolayı temizdir.

Buna mukabil; Kur'ân-ı Kerîm'de müşrikler hakkında buyuruluyor ki:

إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ ، فَلاَ يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا

(التوبة:٢٨)

(*İnnemel-müşrikûne necesün, felâ yakrabül-mescidel-harâme ba'de àmihim hâzâ*) "Müşrikler necis, pis, murdar varlıklardır. Bundan sonra, bu yıldan sonra bir daha şu Mescid-i Haram'a, şu mukaddes Mekke haremine dâhil olmasınlar, girmesinler, yaklaşmasınlar." (Tevbe, 9/28) deniliyor.

Onların pisliği de nedendir?

Küfürlerinden dolayı… Çünkü imanın hakikatini kavrayamamışlar. Küfrün çirkabı içinde, pisliği içinde kalmışlar.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.576, no:42239; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.354, no:16980.

Ve kendilerini, kalplerini küfrün, inkârın, şirkin pisliklerinden kurtaramamışlar. Onlar ebediyen pistir.

Mü'minler hayken de meyyitken de, yani yaşıyorken de ölmüşken de temizdirler.

Bir keresinde Peygamber Efendimiz SAS ile Ebû Hüreyre RA bir sokakta karşılaştılar. Ama Ebû Hüreyre RA uzakta, sokaktan Rasûlullah Efendimiz'i görünce başka tarafa kaçtı. Peygamber Efendimiz'in geldiğini gördü, ortalıktan kayboldu, kaçtı. Gitti gusül abdesti aldı, sonra geldi.

Peygamber SAS Efendimiz ona sordu:

أَيْنَ كُنْتَ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ ؟

(*Eyne künte yâ ebâ hüreyre*) "Nerelerdeydin? Nereye kayboldun ey Ebû Hüreyre? Ne oldu?"

قَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ ، لَقِيتَنِي وَأَنَا جُنُبٌ ، فَكَرِهْتُ أَنْ أُجَالِسَكَ حَتَّى أَغْتَسِلَ

(*Kàle*) Dedi ki: (*Yâ rasûla'llàh, lakîtenî ve ene cünübün*) "Yâ Rasûlallah, seninle karşılaştığımda cünüp idim. (*Fekerihtü en ücâliseke hattâ ağtesile*) Gusletmeden seninle oturmaktan, meclisinde o halde bulunmaktan çekindim, onu hoş görmedim. Onun için gittim, yıkandım, öyle geldim."

فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: سُبْحَانَ اللهِ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ ، إِنَّ الْمُؤْمِنَ لاَ يَنْجُسُ

(*Fekàle rasûla'llàh salla'llàhu aleyhi ve sellem*) Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki: (*Sübhàna'llàh, yâ ebâ hüreyre*) "Sübhàna'llàh, ey Ebû Hüreyre, (*inne'l-mü'mine lâ yencüsü*)

mü'min pis olmaz ki!"

Sübhàna'llàh sözü; Allah'ı her türlü noksandan tenzih eylerim, her türlü kemâlât ile muttasıf olduğunu ikrar eylerim demek. Yani *Sübhàna'llàh*, her şeyi güzel demek.

Araplar bu sözü şaşkınlık anında kullanırlar. Bir şeye taaccüp ettikleri, şaştıkları zaman *Sübhàna'llàh* veya *Fesübhàna'llàh* derler. Yani o zikri şaşırma, hayret etme makamında kullanıyorlar. Güzel. Demek ki bazı duyguları coşup galeyana geldiği zaman, ağzını açıp gözünü yummuyor da yani güzel âdet edinmiş Ümmet-i Muhammed, *Sübhàna'llàh* diyor, *Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammed* diyor, *Lâ ilâhe illa'llah* diyor.

Meselâ Arabistan'da gidiyorsunuz; üç aşağı beş yukarı pazarlık yaparken, pazarlık biraz heyecanlandı mı karşıdaki: (*Salli ale'n-nebiyyi*) "Peygamber Efendimiz'e salât ü selam getir." diyor. O da her işi gücü bırakıyor, (*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammed*) diyor. Öyle deyince de münakaşanın harareti kesilmiş oluyor. Ondan sonra "Tamam, ver bakalım elini..." uyuşuyorlar. (Salli ale'n-nebiyy) demek onların âdetleri.

Bizde de dedelerimizin töresi, âdeti; *fesübhana'llah*…

Kızdı, ne diyor? *Sübhàna'llàh* diyor, tesbih çekiyor, kötü bir şey demiyor yani. Hani aç ağzını, yum gözünü, söyle ağzına geleni tarzında olmuyor da yine *Sübhàna'llàh* diyor. Veyahut "*Lâ ilâhe illa'llàh, Muhammedün rasûlü'llàh*, bu ne biçim iştir?" diyor.

Bu güzel bir şey. Bu Peygamber Efendimiz'den bize gelmiş bir edeptir; biz ondan öğrenmişiz.

Peygamber Efendimiz de Ebû Hüreyre RA'a demiş ki:

(*Sübhàna'llàh*) "Ne şaşılacak şey!" demek. Ama "Ne şaşılacak şey" demiyor da, " *Sübhàna'llàh*, Allah'ı her türlü noksandan tenzih ederim." diyor, tesbih çekiyor. (*İnne'l-mü'mine lâ yencisü*) "Müslüman pis olmaz ki." diyor.

Evet, cünüp olan insanın yıkanması lâzım! Titiz bir şekilde yıkanması lâzım:

وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا (المائدة:٥)

(*Ve in küntüm cünüben fe'ttahherû*) " [Eğer cünüp oldunuz ise, boy abdesti alın!] (Mâide, 5/6)

(*Fe'ttahherû*) Yıkamakta mübalağa siygası. Onun için diyorlar ki:

"—İğne ucu kadar bir boşluk kalmayacak gibi güzelce yıkayacaksın."

Tamam, yıkanmak var ama ne yapalım? Tam hamama gidiyorken yolda karşılaştı... O zaman da kaçacak değil, elini uzatmaktan çekinecek değil. Çünkü müslüman necis olmaz. Evet, yıkanması lazım ama müslüman temizdir, neden?

Kalbinde iman var.

Kâfir pistir, neden?

Denize soksan, on yıl yıkasan, araba yıkayıcılarına soksan, otomatik makinelerde deterjanlarla kırk yıl yıkasan temizlenmez. Derisini yüzsen temizlenmez. Çünkü imanı yok. Allah'ın varlığını anlayamamış. Kepaze, sabah akşam yiyor da yediklerinin nereden geldiğini kabul etmiyor.

Elmayı sen mi yaptın?

"—Yok, çarşıdan aldım."

Çarşıya nereden geldi?

"—Ağaçtan geldi."

Ağaca nereden çıktı?

Çıkmasa ne yaparsın? Elma çıkmadı, ayva çıkmadı, erik çıkmadı... Hadi çıkmasın, meyve yemezsin. Buğday çıkmadı, ne yaparsın?

"—Otları yerim."

Ot çıkmazsa ne yaparsın?

Her şey Allah'tan.

Yiyor da, Allah'ın mülkünde geziyor, Allah'ın rızkını yiyor, Allah'ın nimetinden istifade ediyor, Allah'ın havasından teneffüs ediyor, Allah'a âsi geliyor. Bunun temiz tarafı var mı? Bu adam katrandan beter, beterin beterin beteri...

Ama temizlenmesi kolay, yolu gayet güzel; (*Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne muhammeden abduhû ve rasûluhû*) diyecek. Mün'im-i hakikîsini bilecek. Yaradanını bilecek, bulacak. Şu kâinatın yöneticisinden haberi olacak.

"—Ben Türkiye'ye geldim."
Ceketi omzuna as, sallım sallım ortalıkta dolaş…
"—Ben polis tanımam."
Nasıl tanımazsın?
"—Ben asker tanımam."
Nasıl tanımazsın?
"—Ben öyle vali mali anlamam."
Nasıl anlamazsın?
"—Ben reisicumhuru filan takmam."
Nasıl takmazsın?
Allah'ın mülküne gelmiş, Allah'ı tanımıyor. Allah'ın mülkünde Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni tanımıyor.
Nesin sen?

Karıncanın bir tanesi bir insana yumruğunu kaldırmış:
"—Ben sana gösteririm!" diyor.
Güleriz değil mi?
"—Yahu karınca, git işine hadi..."
"—Ya seni korkuttum, işte bak, 'Git işine!' diyorsun."
"—Yahu git işine. Karıncasın; üstüne bassam, toprağa resmin çıkar."
Karıncasın. İnsanoğlu karıncadan da âciz. Şu koca, uçsuz bucaksız fezaların, ayların, güneşlerin, yıldızların, seyyârelerin, sabitelerin hâlikı Allah-u Teâlâ Hazretlerine inanmıyor!
Akşam dua etmiş, sabah duası olmamış;
"—Ben de inkâr ederim." diyor.
Cehenneme kadar yolun var... Et, kim zarar eder?

Eğer dünya üzerindeki insanların hepsi kıpkızıl, kapkara münkir olsa, müşrik olsa, kâfir olsa Allah'ın mülkünden bir zerre eksilmez.

Ey Habibim, nedir ol kim diledin,
Bir avuç toprağa minnet m'eyledin?

Bir avuç toprak... Topraktan geldi, toprak olacak. Bu insanların ne kıymeti var? Bu yıldızlar, bu fezalar, bu gökler, yerler, bildiğimiz bilmediğimiz, görünen görünmeyen âlemlerin Hâlıkına karşı

geliyor.

Gel. Yazıklar olsun sana! Tüh yazıklar olsun!

Hiç olmazsa öde ya... Ver bakalım, yemek yemişsin... Lokantada yemek yemiş, ondan sonra çıkıp gidiyor. Garson ne yapar?

“—Gel bakalım, nereye gidiyorsun?”

“—Hiç, karnım doydu, gidiyorum.”

“—Olur mu? Çık bakalım paraları; ver bakalım Allah’ın nimetlerinin bedelini…”

Allah’ın nimetlerini yiyor, Allah’a âsi geliyor.

İntizam olan bir yerde o intizamı sağlayan bir tanzim edici var mıdır? Vardır.

Kâinatta intizam var mı? Var. O intizamı sağlayan Allah-u Teàlâ Hazretleri. Aklı başında olan insanlar onu kabul etmek zorunda…

İşte bunlar da güya aklı var, fikri var, tahsil görmüş; kapı kanadı kadar diploması var.

Diploması var ama biz diplomalıların daha yükseklerini biliyoruz. Mesela Einstein denilen atom alimi bile dindarmış. Ama kendi, işte Yahudi dinindenmiş, kendi Amerika’da yaşamış. Yahudilik için kapı kapı dolaşıp para topladığı olurmuş. Bu İsrail için para toplamış. Ama Allah inancında...

Diyor ki;

“—Büyük kâinattaki şu aylar, yıldızlar, güneşin dönüşü, ayın dönüşü, dünyanın dönüşü, ay tutulması, güneş tutulması... Bir de atom âlemindeki, hani mikroskoplarla görülmeyen, o küçücük küçücük küçücük âlemdeki intizam... -Elektronlar var, nötronlar var, pozitronlar var, protonlar var... Bir atomun içinde atom fizikçileri 18, 20, 30 çeşit şey sayıyorlar. - Orada da intizam var, kâinatta da intizam var. İşte bu intizamı meydana getiren yaratıcıya inanmaksa dindarlık; ben dindarların en başında geliyorum!” diyor.

Kim diyor?

Sıradan, fakülteyi bitirememiş, sınıfın arka kapısından çıkmış, çift dikiş gitmiş gitmiş de diploma alamamış bir kimse mi diyor?

Hayır; atom alimi diyor. Kâinatı incelemiş, atom üzerine teoriler kurmuş, izafiyet teorisini ortaya atmış insan diyor. “Ben

dindarların en başında geliyorum.” diyor ve kanaatini ispat etmiş olmak için de fizik bakımından, “Büyük kâinatta da intizam var, küçük atomda da intizam var.” diyor. “Bu intizam madem ki var, bu tanzimi yapan Allah’a inanmak lazım!” diyor.

En büyük alimler böyle diyor da sen kim oluyorsun? Adamın kafası elektronik beyin gibi takır takır çalışıyor, o kabul ediyor, sen niye kabul etmiyorsun?

Yani binlerce, milyonlarca, milyarlarca delil var. Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin varlığına her varlık şahit; her yaprak, her çiçek, her ot, her kelebek, her böcek Allah’ın varlığına şahit…

Diyor ki şair:

تَأَمَّلْ سُطُورَ الْكَائِنَاتِ فَإِنَّهَا

مِنَ الْمَلأَ الْأَعْلٰى إِلَيْكَ رَسَائِلِ

Teemmel sutûra’l-kâinâti feinnehâ,
Mine’l-melei’l-a’lâ ileyke resâili.

“Kâinâtın sayfalarına, yâni etrafındaki manzaralara, olaylara bak ve bunları incele ve zihninden bunların üzerinde tefekkür eyle! Çünkü bunlar Mele-i A’lâ’dan, Allah’ın huzurundan sana gönderilmiş mektuplar demektir.”

Okuyabilene ne mutlu...

Ama adam okuma yazma bilmez, cahilse; çıkıyor ortaya, “Ben inanmıyorum.” diyor.

İnanmıyorsun ama ne gibi oluyor?

“—Ben Güneş’i kabul etmiyorum.” demek gibi oluyor.

Etme!

“—Ben Ay’ı, kameri, mehtabı kabul etmiyorum. Yok.”

Ya Bakırköy’e gönderirsin ya da güler geçersin, ne yapacaksın? Çünkü Güneş var, çünkü Ay var, çünkü dünya var, çünkü hayat var.

O bakımdan müşrik pistir, mü’min de temizdir.

Allah bizi bu iman temizliğinden ayırmasın. O küfür pisliğine düşürmesin. Bizi müslüman yarattı, yaşatıyor; müslüman olarak emanetimizi teslim etmeyi cümlemize nasib eylesin… Biz

göçtükten sonra arkamızdaki evlatlarımızı, nesillerimizi, zürriyetlerimizi de mü'min-i kâmil kullar eylesin…

Ama o evlatlar, annelerin babaların yakasına yapışacak, diyecek ki:

"—Böyle bir din varmış, bir iman varmış. Küçükken beni niye oraya verdin, buraya verdin de bunu öğretmedin? Niye bana dinimi telkin etmedin?"

Çünkü dinimiz çocukların terbiyelerini ebeveynine verdiği için, çocukken öğretecek. Öğretmesi gerektiğinden; öğretmeyen anne ve babalar evlatlarının küfründen, şirkinden, inkârından mesuldür.

Eğer "Ben hepsini öğrettim de hocam, Avrupa'ya gitti, dinsiz oldu." derse ona bir şey demem.

Veyahut;

"—Köyde hepsini öğrettim, büyük şehre geldi, örgütlerin arasına düştü, dinini imanını kaybetti; kadınla, kızla, içkiyle, kumarla ömrünü zayi etti."

Eh, ne yapsın? Gayret etmiş de elinde bir çaresi olamamış. Belki o zaman mâzur olur.

Ama evlatlarımızın ateşlerin içinde cayır cayır, yağları damlaya damlaya, vücutlarından fışkıra fışkıra yandığını bir göz önüne getirin; razı gelir mi insan? Razı olur mu evladının yanmasına? Olmaz.

O halde evladını mü'min, imanlı yetiştirmek, bir annenin babanın her şeyden önceki vazifesidir. Her şeyden önce...

"—Hocam biz cahil insanlarız, bilmiyoruz; ne yapalım, bu çocukları nasıl yetiştireceğiz?"

Nasıl şirketler kuruluyorsa, ortaklıklar kuruluyorsa, siz de paracıklarınıza kıyacaksınız, ortaya her biriniz biraz para koyacaksınız, dininizi öğretecek bir hoca bulacaksınız, oraya çağıracaksınız.

"—Hocam bizim buraya hoca uğramaz, hacı uğramaz; ne yapalım?"

Uğrar. Bir ev tahsis edersin, bir maaş tahsis edersin;

"—Aman hocam, gözünü seveyim, şu bizim çocuklarımıza Allah'ın emirlerini, yasaklarını, dinimizin ahkâmını öğret! Aman bu çocuklar küfre düşmesinler, zâyi olmasınlar, anarşist

olmasınlar, kâfir olmasınlar, mezarda kemiklerimizi sızlattırmasınlar.” diye tedbir alırsınız.

Eğitimi için çare ararsınız. Kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat edersiniz. Nasıl kitapları okuduğuna bakarsınız. Peşine adam takar, kontrol edersiniz.

Çocuk futbola mı gidiyor?

Güzel, gidebilir. Çocuklar arada oyuna gidebilir.

Kötü yola mı gidiyor? İyi yola mı gidiyor? Arada, “Okula gidiyorum.” deyip evden çıkıp da başka yerlere mi gidiyor?

Polis hafiyesi gibi takip etmeniz lazım. Çünkü bu büyük şehirler hele... Köylerde, küçük kasabalarda herkes birbirini bilir. Büyük şehirler gayya kuyusu gibi bir şey; kapıdan çıktı mı çocuğun ne yaptığı belli olmuyor. Aman çocuklarınıza sahip olun!

Bir de bir şeye çok üzülüyorum; kadınlarımızın eğitimi eksik, eksik, eksik!

Erkekler geliyor, camide Cuma hutbesi dinliyor, biraz üç-beş kelime öğreniyor. Vaaz dinliyor, biraz bir şeyler öğreniyor.

Türkiye’de kadınların din eğitimi eksik, kusurlu. Bunun çaresine bakmak lazım! Yani kadınlarımızın her birinin gayet güzel okumuş kimseler olması lazım! Çünkü onlar çocukları yetiştirecekler. Çocuklarımızı iyi yetiştirmezsek, pis olurlar. Maddeten pis olurlar, mânevî bakımdan pis olurlar, âhirette de ebedî hüsrana uğrarlar.

b. Beyaz Kılları Koparmayın!

İkinci hadîs-i şerîf:

Ahmed ibn-i Hanbel ve Beyhakî Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-Âs RA’dan rivayet etmişler.

Bu ikinci hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz diyor ki:[66]

---

[66] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.179, no:6672; Beyhaki, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VII, s.311, no:14605; Beyhakî, *Âdâb*, c.II, s.237, no:544; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VI, s.79; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.V, s.284, no:8776; Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VI, s.662, no:17278; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVI, s.353, no:16974.

لاَ تَنْتِفُوا الشّيْبَ ، فَإِنّه نُورُ المُسْلِمِ يومَ الْقِيامَةِ ، مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَشِيبُ شَيْبَةً فِي الإِسْلاَمِ ، إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً ، ورفعهُ بِهَا درجَةً ، و حَطَّ عنهُ بِهَا خَطِيئَةً (حم. ق. عن ابن عمرو)

RE. 480/2 (*Lâ tentifü'ş-şeyb, feinnehû nûru'l-müslimi, mâ min mü'minin yeşîbu şeybeten fi'l-islâm, illâ ketebe'llâhu lehû bihâ haseneten ve refeahû bihâ dereceten, ve hatta anhu bihâ hatîeten.*)

(*Lâ tentifü'ş-şeyb*) "Beyaz kılları koparmayın!"

"—Kaşımda beyaz bir kıl çıktı hocam. Aman, görenler ihtiyar sanacak; çekip koparayım mı?"

"—Saçımda birkaç tane beyazlık peyda oldu; çekip koparayım mı?"

"—Sakalımda biraz beyazlık peyda oldu; çekip koparayım mı?"

"—Hayır, koparmayın!"

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

"—Saçlarınızın, vücudunuzun beyaz tüylerini koparmayın! Yani yok etmek için koparıp almayın!"

Neden? Arkasından izah ediyor. Tabii o izahtan ziyade, koparmadığı zaman nelere sahip olacağını, sevabını beyan ediyor:

(*Feinnehû nûru'l-müslimi*) "Çünkü bu beyaz kıllar mü'minin nurudur." Allah'ın nuru saçına, sakalına, bıyığına, vücuduna inmiş. Nur, beyazlık…

(*Mâ min mü'minin yeşîbu şeybeten fi'l-islâm*) "Hiçbir müslüman yoktur ki İslâm'da saçları, sakalları, tüyleri, kılları ağarsın da, (*illâ ketebe'llàhu lehû bihâ haseneten*) Allah ona her birisine mukabil olarak bir iyilik sevabı, bir hasene vermesin; (*ve refeahû bihâ dereceten*) ve her kıl için bir derece daha yükseğe terfi ettirmesin…" Bir iyilik verir, bir. İkincisi, bir derece yükseltir.

Üçüncüsü: (*Ve hatta anhu bihâ hatîeten*) "O kıla mukabil bir günahını da siler." Bir sevap veriyor, bir derece yükseltiyor, bir de günah siliyor. Bir kılda üçlü bir kâr var. Onun için insanın beyaz kıllarına sevinmesi lazım!

İnsanlar beyaz kılları neden kopartırlar?

İhtiyarlıktan korktukları için. “Bize genç demeyecekler, ihtiyar diyecekler. Yandık, eyvah!” diye korktukları için kopartırlar. Lüzum yoktur. Yani o beyazlık müslümanın nurudur, koparmaya gerek yoktur.

c. Kadınlara Nûr Sûresi’ni Öğretin!

Hz. Âişe Validemiz’den mevkuf olarak Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*’ında ve Hàkim Müstedrek’inde rivayet etmiş. Başka kaynaklarda da var. Peygamber SAS Efendimiz tavsiye buyurmuş, demiş ki:[67]

لاَ تُنْزِلُوهُنَّ الْغُرَفَ ، وَلاَ تُعَلِّمُوهُنَّ الْكِتَابَةَ يَعْنِي النِّسَاءَ ، وَعَلِّمُوهُنَّ الْمِغْزَلَ وَسُورَةَ النُّورِ (طس. ك. هب. عن عائشة)

RE. 480/3 (*Lâ tünzilûhünne el-gurafe, ve lâ tuallimûhünne’l-kitâbete ya’ni’n-nisâe, ve allimûhünne’l-ma’zele, ve sûrete’n-nûri*)

(*Lâ tünzilûhünne el-gurafe*) “Kadınları göze çarpan mevkilere oturtmayın!” Yani böyle mükellef köşk, göz alıcı mevkii, güzel yerlere oturtmayın.

Neden? Başkası bakar, görür, ilgi dular.

(*Ve lâ tuallimûhünne’l-kitâbete ya’ni’n-nisâe*) “Onlara, yâni kadınlara yazıyı öğretmeyin! (*Ve allimûhünne’l-ma’zele*) Onlara yün ip eğirmeyi öğretin, (*ve sûrete’n-nûri*) ve Sûre-i Nur’u öğretin!” Çünkü Nur Sûresi’nde kadınların nasıl yapması gerektiğini bildiren örtünmeye, tesettüre, iffete dair emirler vardır.

Bir hikâyeyle bunu anlatayım:

Bizim Ankara’da kışları çok soğuk olur. Millet sabahleyin duraklara dizilir, titreye titreye bir vasıtaya binerler. Otobüslerle

---

[67] Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.34, no:5713: Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.430, no:3494; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.477, no:2453; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.302; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid,* c.IV, s.166, no:6430; Hz. Aişe RA’dan.

Câmiü’l-Ehàdîs, c.XVI, s.357, no:16989.

şehrin merkezine giderler, iş yerlerine dağılırlar. Talebeler okullarına giderler. Sabahleyin binmişler kalabalık otobüsün içinde, ben de varım, en öndeyim. Otobüste şoförle gidiyoruz. Şehrin Yıldırım Beyazıt Meydanı var. Oraya geldik, şöyle döndük. Uzun, kıvrım kıvrım bir kuyruk, kadın kuyruğu... Hava nasıl soğuk; sabahın erken saati, çatır çatır her taraf, ellerimiz donuyor, burnumuz kıpkırmızı. Kadınlar yanlarında, kucaklarında çocuklar, kuyruk olmuş. Merhamete geldi yolculardan bir tanesi, dedi ki:

"—Vah yazık, bunlar sabahın kör vaktinde, soğukta ne kuyruğunda böyle bekliyorlar, zavallılar..."

Tahmin edin bakalım içinizden… Bir kere daha söyledim ama burada yeri gelmişken söylüyorum. Tabii ben de bilmiyordum ne beklediklerini... Şoför sözü aldı eline… Bir taraftan arabayı kullanıyor, bir taraftan da diyor ki:

"—Ağabey, kadınlara çamaşır makinesini alırsın, çamaşırı kadınlar yıkayacak yerde çamaşır makinesi yıkar. Hele şimdi otomatikleri çıktı; at içine çamaşırları, programını çevir, dırrt, ondan sonra tıkır tıkır çalkalıyor, boşaltıyor, bir daha dolduruyor, bir daha çalkalıyor, yine boşaltıyor. Ondan sonra vır vır vır dönüyor, kurutuyor. Ondan sonra da duruyor.

Tamam. Ben bu kadar verdiğim bu çamaşırların hepsini yıkadım diye kapağını açıp asmak kalıyor. Ütülemesini yapmıyor daha. Bir o tarafı eksik kalmış. Her şey güzel. Kadınların çamaşırları kolay yıkanıyor.

Düdüklü tencerede 15 dakikada, 20 dakikada, yarım saatte yemek pişiyor. Eskiden bir fasulye, bilirim ben, akşama kadar tencerede kaynardı. Bir nohut, bir gün önceden suya koyacaksın, kabaracak, ondan sonra pişireceksin, saatlerce ocakta fokur fokur kaynar, öyle pişerdi. Şimdi 15 dakikada, en babayiğit yemek bir saatte pişiyor.

Tamam, kadınlar şimdi işin kolayını öğrenmişler, bir haftalık yemeği yapıyorlar, tencereye koyuyorlar; buzdolabına koyuyorlar. Haftanın altı günü serbest… Mutfakta başka her çeşit kolaylıklar da var..."

Bunları saydı saydı şoför, sonra dedi ki:

"—İşte bu kolaylıkları verirsin kadınlara ağabey, ondan sonra işi kalmadığı için, kadınlar sabahın erken saatinde gelirler, kadın

matinesine bilet almak için sinemanın önünde böyle kuyruk olurlar!" diyor.

Sinema kuyruğuymuş meğerse…

Sinemacı da kurnaz, kadınlar matinesi yapmış; aileler geliyor. Yani erkekler, kadınlar karman çorman olan yere yine herkes gitmiyor da, kadınlar matinesi olunca bilet bulmak için sabahın kör vaktinde kıvrım kıvrım kuyruk olmuşlar.

Yani bu insanoğlunun hâli ortada, huyu ortada. Şimdi ben eve bir daktilo makinesi alayım dedim; aldım da. Bizim çocuklara, kızlara daktiloyu öğreteyim dedim. Bir tanesi dedi ki:

"—Ağabey, sakın ha öğretme!"

Şimdi bak, Peygamber Efendimiz de burada bu hadisi çok şey yaparlar böyle çeşitli tarzda şey yaparlar. Ben böyle izah ediyorum; olmuş hadiselerle...

"—Ağabey, daktiloyu öğretme çocuğuna."

"—Niye?" dedim.

"—Sen ölürsün, sonra daktilo biliyorum diye gider kâtibe, sekreter olur." dedi.

Yani neyi öğretirsen tabii onu yapacak.

Ben kadınların erkeklerle çalışmasının zorluğunu çok yerde biliyorum. Üniversiteden biliyorum, başka dairelerden ne kadar sıkıntı çektiklerini biliyorum... Ne kadar halim selim, terbiyeli hanımlar vardır. Öteki erkekler doğru durmaz ki; laf atarlar, mahcup edecek söz söylerler. Hele bir de namuslu, mahcup olacak bir kimse oldu mu inadına laf atar. Yani zor oluyor.

Onun için planlarken güzel planlayacaksın. Bu hadîs-i şerîf tabii... Hususi şartlarda Peygamber Efendimiz kendi hanımına okumayı, yazmayı öğrettirmiş, yani öğretmelerine izin vermiş.

Ama geneli yönetmek, sevk etmek bâbında, demek oluyor ki:

Kadınlarınıza ev işlerini öğretin, kadınca sanatları öğretin, o tarzda yetişsinler, daha iyi olur. Bir de Allah'ın emirlerini öğretin. "Sûre-i Nur'u öğretin!" diyor. Tesettür, örtünme emri, diğer ahkâm-ı ilâhiye var; "Onu öğretin!" demiş. Yani nereden fayda gelecekse onu öğret, nereden fayda gelmeyecekse onu öğretme!

Ben evden televizyonu attım.

“—Hocam üniversitede profesörsün, sen de gerici misin yani, ne diye televizyonu attın evden?”

Vakit alıyor, vakit… Bir şey okuyamıyorsun, bir şey yazamıyorsun. Evin içinde oldu mu, herkes onu seyrediyor. Gezmeye gitsen, gidemezsin.

Birisi gelse memnun olmuyor. Tam filmi seyredecekti, “Tüh be, misafir geldi, gelmez olsaydı...” Ama “Misafir gelmez olsaydı.” dedin mi, insana Allah lânet eder, doğru olmaz. Misafirini sevmeyene Allah lânet eder.

Akrabalık kalmıyor, dostluk kalmıyor, ziyaret kalmıyor, ilim kalmıyor, çalışma kalmıyor, utanma kalmıyor, arlanma kalmıyor. Çeşit çeşit filimler; anne seyrediyor, baba seyrediyor, çocuk seyrediyor, küçük seyrediyor; “Baba bu ne?” dese ne olacak? Ayıkla pirincin taşını...

Onun için her şeyi yerine göre hikmetle yapmak, yani düşünüp taşınıp nasıl olması gerekiyorsa öyle yapmaya çalışmak uygun olur.

Efendimiz’in genel tavsiyesi; müslümanın ilme, irfana yönelmesidir. Peygamber Efendimiz’in kendi zevcât-ı tâhiresinden, ümmühât-i mü’minînden, meselâ Hz. Âişe Validemiz alim kişiydi.

Müslümanların hanımları içinde hep alimler yetişmiştir ama çocuğunu neye göre yetiştireceğine dikkat et! Aman senden sonra sana bir oyun olmasın. Başka tarafa kayıp gidip de sonradan;

“—Ben hiç böyle istemiyordum ama, ne yapayım, sen hazırladın şartları...” demesin.

Yani öyle öyle hile yap, öyle çare düşün ki, çocuk Allah yolunda yürüsün. Öyle tedbir al ki, çocuk küfre sapmasın. Öyle planlar, programlar yap ki, çocuk mü’min olarak yetişsin. Çareyi düşüneceğiz, çünkü hedef belli… Hedef, Allah’ın rızasını kazanmak. Onu yapmak için her türlü tedbiri almamız gerekiyor.

d. Denizden Şeytanların Çıkması

Bundan sonraki hadîs-i şerîf:

Ebû Hüreyre RA’dan Ebû Nuaym Rh.A tarafından rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[68]

---

[68] Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.244, no:520; Ebû Hüreyre RA’dan.

لاَ تَنْقَضِي الدُّنْيَا ، حَتّى تَخْرُجَ الشَّيَاطِينُ مِنَ الْبَحْرِ ، يُعَلِّمُونَ النَّاسَ الْقُرْآنَ (أبو نعيم عن أبى هريرة)

RE. 480/4 (*Lâ tenkadi'd-dünyâ, hattâ tahruce'ş-şeyâtînu mine'l-bahri, yuallimûne'n-nâse'l-kur'ân*) "Dünya sona ermez, denizden şeytanlar çıkıp insanlara Kur'an öğretmedikçe..."

Yani kıyamet kopmadan evvel böyle hadise olacak; denizden şeytanlar çıkacak, insana Kur'an öğretecek.

Hocamız şerhte buyurmuş ki:

"—Bu hadise İsâ AS'ın nüzûlünden, Mehdi'nin yaşayışından sonra olacak. Bir rüzgâr çıkacak, mü'minler bu rüzgârdan ölecekler. Geriye insanların şerlileri kalacak. İşte o zaman bu şeytanlar denizden çıkacak ve insanlara Kur'an öğretecekler."

Bu gösteriyor ki, şeytan kim, Kur'an öğretmek kim? Ahir zamanda güzel işler, hayırlı işler ehil olmayan insanlara gelecek. Kur'an'ı öğreten insanın Allah'ın emirlerini tutması, yasaklarından kaçması gerekir; ona göre yaşaması icap eder. Şeytan gibi olacak. Belki tam şeytan. Çünkü şeytanların insan cinsinden olanları da var, cin taifesinden olanları var:

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (الناس: ٦)

(*Mine'l-cinneti ve'n-nâs*) [Gerek cinlerden, gerek insanlardan.] diye Nâs Sûresi'nde geçiyor.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُوراً (الأنعام:١١٢)

(*Ve kezâlike cealnâ li-külli nebiyyin şeyâtîne'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'duhum ilâ ba'dın zuhrufe'l-kavli gurûrâ*) "Böylece biz, her

---

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.214, no:29129.

peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Bunlar, aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar.” (En’am,6/112)

Yani insanların da, cinlerin de şeytanları olduğunu biliyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dinimizi dinsizlerin eline bıraktırmasın... Şeytanların eline bıraktırmasın... Dinimizi bize doğru düzgün, hakikati olduğu gibi; haramı haram, helali helâl, dobra dobra, erkekçe, merdâne tarzda söyleyen din alimlerine cemiyetlerimizi sahip eylesin…

Mevki, makam, para, pul hırsıyla veya hapis, kırbaç korkusuyla, zalimden çekindiği için, falancanın kalbini kıracağım diye hakkı eğip büken insanlardan cümlemizi uzak eylesin… Memleketimizi uzak eylesin… O gibi kimseler memleketimizde barınamasın.

“—Şu helaldir, bu böyledir. Bu haramdır. Ne yapalım, Allah haram eylemiş.” diyebilmeliyiz.

Biz de mü’minler olarak hepimiz göğsümüzü gere gere “Ben mü’minim. Ben müslümanım. el-hamdü lillâh benim inancım budur, ben bunu tercih ediyorum.” diyebilmeliyiz. Çünkü biz efendiyiz, aziz kardeşlerim.

Demokrasi ne demek?

“—Halk idaresi demek.”

O zaman halk, efendi.

“—E meclistekiler?”

Onlar bizim vekillerimiz. Milletvekili, vekil. Yani asalet bizde, vekâlet onlarda...

“—O zaman biz kahveyi nasıl içmek istersek söyleriz.”

“—Şöyle bir demli çay istiyorum. Şöyle bir bol köpüklü sade kahve istiyorum.”

Efendi söyler, ne isterse öyle yapılır. Biz de istediğimizi söylemeliyiz. Çünkü devlet mekanizması halka hizmet içindir; zulüm ve cevir için değildir. Halka hizmet mekanizmalarıdır. O hizmetler yürüsün diyedir.

Efendi arzusunu söylesin; çayı demli mi içer, açık mı içer, limonlu mu içer, karanfilli mi içer; kahveyi sade mi içer, bol köpüklü mü içer, Nescafe mi içer; lütfen söylesin. Yani kanaatini açıkça söylesin.

“—Ben neymişim yahu!” diyor kendiniz içinizden şimdi; “Vay

neymişim meğerse...” diyorsunuz.

e. Sıla-i Rahmin Önemi

Beşinci hadîs-i şerîfe gelmişiz.
Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[69]

لاَ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ عَلَى قَوْمٍ ، بَيْنَهُمْ قَاطِعُ الرَّحِمِ
(ابن النجار عن ابن أبى أوفى)

RE. 480/5 (*Lâ tenzilu'r-rahmetü alâ kavmin, beynehüm kàtıu'r-rahimi.*)

(*Lâ tenzilu'r-rahmetü alâ kavmin*) “Bir kavmin üzerine Allah'ın rahmeti inmez; (*beynehüm katıu'r-rahimi*) aralarında akrabalık bağlarını kesmiş, ilgiyi koparmış olanlar bulunan topluluğa Allah'ın rahmeti inmez.”

Ne yapacağız? Tedbir alacağız; aramızdaki muhabbeti korumaya, kollamaya çok tedbir alacağız. Aramızda çekişme, niza, ihtilaf, küsüşme, darılma olmamasına çok dikkat edeceğiz.

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ
(الصف:٤)

(*İnna'llàhe yuhibbu'llezîne yukâtilûne fî sebîlihî saffan ke-ennehüm bünyânun mersûs.*) [Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever.] (Saf, 61/4)

Müslümanlar kale duvarı gibi birbirine örgün, sapasağlam örülmüş bir duvar gibi olacaklar. Kale duvarı gibi olacaklar. Yani gedik, gevşek, dökük, yıkık olmayacak; sapasağlam olacaklar.

---

69 Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.36, no:63; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.273; Hennâd, *Zühd*, c.II, s.489, no:1005; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.75, no:7499; Abdullah ibn-i Ebî Evfâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.370, no:6993; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.350, no:2996; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.357, no:16986.

Aralarında muhabbet-i tâmme olacak. Tam bir muhabbet olacak.

Bu muhabbeti ne zedeler?

Gıybet zedeler; bırakacağız. Dedikodu zedeler; bırakacağız. İftira zedeler; bırakacağız. Her hakkını sonuna kadar almaya çalışmak kavgalara sebep olur. Haklarının bir kısmını Allah rızası için yumuşak davranıver de ortalık karışmasın. Bunlar fedakârlık, cömertlik, kötülüğe karşı iyilikle mukabele etmek ister; tatlı dil, güler yüz, ziyaretleşmek ister; muhabbeti tamir etmek için gerekli ara çalışmaları yapmak ister.

Öyle olursa o zaman mü'minler birbirlerine küs olmazlar, dargın olmazlar, toplu halde bulunurlar. O zaman Allah'ın rahmeti iner imiş, bu hadîs-i şerîften onu anlıyoruz. Dargınlık, kavga gürültü olduğu zaman Allah'ın rahmeti inmezmiş, onu anlıyoruz. Neden rahmet-i ilâhiye mazhar olmadığımızı anlıyoruz yani...

Dinde önemli olan muhterem kardeşlerim, dinde fakih olmaktır. Yani insanın iki hadis, üç tane âyet bilmesiyle din alimi olması mümkün değildir. Dinde işin girintisini çıkıntısını derinliğine bilmem lazım. Hakiki ilim odur.

Allah duaları kabul eder. Nereden belli? Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurdu ki:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Ve kàle rabbükümü'd'ùnî estecib leküm*) "Rabbiniz şöyle buyurdu: Ey kullarım, bana dua edin; ben duanıza karşılık veririm, duanızı kabul ederim. İsticabe ederim, duanıza icabet eylerim." (Mü'min, 40/60)

Allah-u Teàlâ Hazretleri duaları kabul eder.

Bu bir bilgidir. Tek bir bilgi. Bu bilginin girintisi çıkıntısı, teferruatı var. Allah-u Teàlâ Hazretleri bazı kimselerin duasını kabul etmiyor. Kimin kabul etmiyor?

Haram lokma yiyenin duasını kabul etmiyor. Kırk gün namazını kabul etmiyor. Sen artık heves edip dur bakalım, Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri "Dua edin, duanızı kabul ederim." buyurdu. Hele hele dur bakalım...

Etmez! Haramı bırakacaksın. Allah'ın emirlerini tam

bileceksin, yarım bilmeyeceksin.

Adama sormuşlar;

“—Niye namaz kılmıyorsun?”

“—Kur’ân-ı Kerîm’de Allah ‘Namaz kılma!’ diyor.” demiş.

Hiç öyle yazar mı? Aç bakalım Kur’ân-ı Kerîm’i. Açmış; şöyle eliyle tutuyor âyeti… Hakikaten orada:

لاَ تَقْرَبُوا الصَّلاَةَ وَأَنْتُمْ سُكَارٰى (النساء:٤٣)

(*Lâ takrabü’s-salâte ve entüm sükârâ*) “Sarhoşken namaza yaklaşmayın!” (Nisâ, 4/43) diyor.

Ayetin yarısını parmağıyla örtüyor, bak, (*Lâ takrabu’s-salâte*) “Namaza yaklaşmayın!” yazıyor.

Çek elini bakalım oradan, arkasından, (*Ve entüm sükârâ*) “Sarhoş iken namaza yaklaşmayın!” yazıyor. O tarafını saklarsan, o zaman Bektaşî’nin mantığı olur. “‘Namaza yaklaşma!’ diyor da ondan yaklaşmıyorum.” dersin.

Yarım bilgi, yarım hoca ne yapar? Yarım hoca insanı dinden eder. Yarım hoca yarım yamalak bilgi sahibi insan dinden eder. Onun için dininizi kimden öğrendiğinize dikkat edeceksiniz.

Birisi bir laf söylemiş, kim? Salâhiyet derecesi ne?

“—Profesör…”

Ne profesörü? Ne okumuş? Tarihçi mi, coğrafyacı mı, hukukçu mu, iktisatçı mı, din alimi mi, fıkıh alimi mi, tefsir alimi mi, hadis alimi mi? Ne profesörü? Profesör ama ne profesörü?

Adam, kendisi tabip, tıp profesörü, geçmiş Kur’ân-ı Kerîm’in mealini yazmış, kitap olarak neşretmiş.

“—E sen din alimi değilsin, nasıl yazdın bunu?”

Karısı Yahudi… “Ben demokrat adamım.” diyormuş, bizim arkadaşlar anlatıyorlar. “Karım Yahudi olduğu için bizim çocuğu cuma günleri camiye götürüyorum, cumartesi günleri havraya götürüyorum.” diyormuş. Şaka değil, hakikaten. İsmini vermiyoruz, ismi zihnimde mahfuz. Kur’ân-ı Kerîm mealini yazmış.

“—E hocam, Arapça bilir misin?”

“—Yok...”

“—Pekiyi bilmediğin kelimeleri nereden çıkarttın?”

“—Açtım *Lugat-ı Nâci*’yi oradan baktım.” diyor.

Lugat-ı Nâci ile Kur’ân-ı Kerîm tercüme edilir mi? Olacak iş mi? *Lugat-ı Nâci*, Osmanlıca lügatı…

Onun için dini kimden öğrendiğine bakacaksın.

Neşrettiği bir kitabı İngilizcesinden tercüme etmiş; Kur’an meali. Bozuktur. Tam böyle zurnanın zırt dediği yerde bir fit koyar, dinden, imandan çıkmana sebep olur.

Dini kimden öğrendiğine bakacaksın. Sağlam yerden... Bir kız alırken bakıyorsun, “Sülalesi kimdir?” diye; Allah’ın emrini öğrenirken bakmıyorsun. Olmaz!

Bir arabayı bile alırken millet eviriyor, çeviriyor, bakıyor:

“—İlk sahibi kim? Ondan önceki sahibi kim? Arabanın motor numarası, şasi numarası doğru mu, eğri mi?”

Her şeyi inceliyor. Ama dinî konuda hiç inceleyen yok.

“—Allah Gafûru’r-Rahîmdir, namaz kılmasam da olur.”

Allah’ın Ğafurluğu, Rahimliği emirlerini tutan insanlaradır; emirlerine karşı gelenlere değil. Sen namaz kılma; Allah Gafûru’r-Rahîmdir diye kendini oyala… Olmaz.

Profesör olmuş, giymiş cici bici lacivert elbiseyi; kolalı nefis bir gömlek, şahane bir kravat, pahalı bir kravat, saçları dökülmüş akıldan, dazlak bir kafa, kızının hocasının karşısına dikilmiş, ilkokulda:

“—Sen benim kızıma niye ‘Namaz kıl!’ dedin?”

“—Din dersinde, Allah’ın emri olduğu için dedim.”

“—E canım, Allah Gafûru’r-Rahîmdir, ben de okudum, ben de din bilgisine sahibim. Allah’ın küçük çocukların ibadetine ihtiyacı yoktur.”

Küçük çocukların ibadetine ihtiyacı yok da, büyüklerin ibadetine ihtiyacı var mı? Kafaya bak! Sanki bizim ibadetimize ihtiyacı var mı Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin?

Ona da yok. Bizim ihtiyacımız var. Bizim Allah’a kulluk etmeye şiddetle ihtiyacımız var! Çok şiddetle muhtacız.

Adamın kafasına bak;

“—Allah Gafûru’r-Rahîmdir, namaz kılmasın.”

E beyim, paşam, beyzadem, paşazadem, Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de (*Ekîmi's-salâh*) diyor. Hem de (*Sallu's-salâh*) da demiyor, "Namaz kılın." da demiyor; "Namazı dosdoğru kılın!" diyor. "Namazı hakkını vererek, okkalı kılın!" diyor. Dikkat edin; (*Ekîmi's-salâh*) diyor; "Namazı ikame edin, doğrultun." Yani namazın belini doğrultun, belini büktürtmeyin. Yani o mânaya…

Allah "Namazı kılın!" diyor, sen de "Kılma!" diyorsun. Şimdi ben ne yapacağım?

İnsan elbette Allah'ın sözünü dinleyecek.

Ama dikilmiş kadının, öğretmenin karşısına:

"—Sen benim çocuğuma niye 'Namaz kıl!' dedin?" diye.

Çocuk daha ilkokulda… Öğretmen din dersinde namaz konusunu anlatırken söylemiş:

"—Namaz Allah'ın emri. İşte Kur'ân-ı Kerîm'de böyle diyor."

Çocuk parmak kaldırmış, demiş ki:

"—Öğretmenim, Allah'ın emri mi bu?"

"—Emri..."

"—Pekiyi, o halde ben size söz veriyorum; bundan sonra namazları kılacağım!" demiş.

Çocuğun mantığı muntazam çalışıyor. Çünkü bozulmamış. Çünkü yanlış tahsille bozulmamış. Kafayı git oraya vur, git buraya vur; kafa deforme oldu, yamuldu. Ondan sonra kırık ayna gibi, bozuk ayna gibi her şeyi ters görüyor, eğri büğrü görüyor. Çocuğun aklı profesörden daha yerinde… Çünkü çocuk kendisi "Allah emretti!" diye kılıyor; ötekisi "Allah'ın ibadete ihtiyacı yoktur, kılmasın." diyor.

"—Efendim çocuğum üşür."

Çocuk sabah yataktan erken kalkıp gidiyormuş babasına, annesine:

"—Anne namaz vakti geldi, namaza kalkın!" diyormuş.

Onlar da kızıyorlarmış.

"—E bizim çocuk erken kalkıyor, abdest alıyor; üşüyecek."

Kaloriferli evde otur. Sobayı yak! Sen ondan erken kalk, suyunu ısıt da çocuğa öyle abdest aldır. Yani laf mı? Neresinden baksan cevap vermek mümkün. Allah akıl fikir versin...

Aramızda muhabbet olması lazım, sevgi olması lazım. Muhabbetsizlik olursa Allah'ın rahmeti üzerimize inmiyor. Onun için muhabbeti takviye edecek şeylere sarılacağız; muhabbeti bozacak her çeşit şeyden kaçınacağız. Dedikoduyu, gıybeti, iftirayı keseceğiz. "Aman arada muhabbetsizlik olmasın!" diye, muhabbeti yüksek tutmaya gayret edeceğiz.

f. Evlenmesi Caiz Olmayan Durumlar

Daha sonraki hadîs-i şerîf:

Ebû Dâvud, Neseî, İbn-i Hibban, Taberânî, Tirmizî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Tirmizî hasen-sahih hadis demiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[70]

لاَ تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ عَلَى عَمَّتِهَا ، وَلاَ الْعَمَّةُ عَلَى بِنْتِ أَخِيهَا ، وَلاَ الْمَرْأَةُ عَلَى خَالَتِهَا ، وَلاَ الْخَالَةُ عَلَى بِنْتِ أُخْتِهَا ، وَلاَ تُنْكَحُ الْكُبْرَى عَلَى الصُّغْرَى ، وَلاَ الصُّغْرَى عَلَى الْكُبْرَى (د. ق. عن أبى هريرة)

RE. 480/6 (*Lâ tünkehu'l-mer'etü alâ ammetihâ, vele'l-ammetü alâ binti ehîhâ, vele'l-mer'etü alâ hâletihâ, vele'l-hâletü alâ binti uhtihâ, ve le'l-kübrâ ale's-suğrâ, vele's-suğrâ ale'l-kübrâ.*)

Peygamber Efendimiz evliliğin şekli şemâiliyle ilgili bilgi veriyor. Mâlum, Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyurdu ki:

فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ (النساء: ٣)

(*Fe'nkihû mâ tàbe leküm mine'n-nisâi mesnâ ve sülâse ve rubâ'*) "Sizin için uygun olan kadınlardan bir tane, iki tane, üç tane, dörde

[70] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.V, s.454, no:1768; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.427, no:4117; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.166, no:13726; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.326, no:44746; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.363, no:17007.

kadar alabilirsiniz.” (Nisâ, 4/3) diye müsaade verdi, ferman buyurdu.

Bu hadîs-i şerîfte de buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ tünkehu'l-mer'etü alâ ammetihâ*) “Kadın, halasının üzerine ikinci hanım olarak alınamaz.”

Yani evlenecek adamın ilk karısı, yeni alacağı kızın halası oluyor; alamaz. Akrabalık o derecede olduğu zaman... Amme, amcanın müennesi demek. Yani erkeğin, babanın erkek kardeşine amca diyoruz. Araplar *âmm* derler. Erkek kardeş olmaz da kız kardeş olursa *âmmeh-ammetün* derler, kısa, elifsiz. Bizim dilimizdeki ifadeye göre bu “hala” demektir. Bir kimse halasının üzerine gelin gidemez, o gelin olarak alınamaz; yasaktır, olmaz.

(*Vele'l-ammetü alâ binti ehîhâ*) “Hala da erkek kardeşinin kızı üzerine bir yere gelin gidemez.” Yani adam ötekisini almışsa, bu ikinciyi alamaz, yasaktır.

(*Ve le'l-mer'etü alâ hâletihâ*) “Bir kadın, teyzesinin üzerine nikâhlanamaz.”

Teyzesiyle bir adamın ikisi karısı olacaklar; bir teyzesi, bir kendisi olmaz. Kız kardeş de olmaz.

(*Ve en tecmaû beyne'l-uhteyn*) “İki kız kardeşi bir nikâhta cem etmek de olmaz.”

Bunlar da olmuyor; yani halası olmuyor, teyzesi olmuyor, halasının kızı olmuyor, teyzesinin amcasının kızı olmuyor, dayısının kızı olmuyor.

(*Ve le'l-hâletü alâ binti uhtihâ*) “Teyze, kız kardeşinin kızı üzerine gelin gelemez.”

Küçük büyüğün üzerine gelin gelemez; büyük küçük üzerine gelin gelemez diye bu hususları zikreylemiş. Tabii bunu fıkıh bilgisi olarak söylemiş olduk.

g. Üç Kişiye Yer Verilebilir

Yedinci hadis-i şerif.

Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:[71]

---

[71] Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.IV, s.369, no:1177; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.223, no:8023; Ebû Hüreyre RA'dan.

لا تُوسِّعُ الْمَجَالِسُ إلاَّ لِثَلاَثَةٍ : لِذِي عِلْمٍ لِعِلْمِهِ ، وَلِذِي سِنٍّ لِسِنِّهِ ، وَلِذِي سُلْطَانٍ لِسُلْطَانِهِ (ابو نعيم ، والديلمى عن أبي هريرة)

RE. 480/7 (*Lâ tüvessau'l-mecâlisü illâ li-selâsetin: Li-zî sînin li-sinnihî, ve li-zî ilmin li-ilmihî, ve li-zî sultânin li-sultânihî.*)

(*Lâ tüvessau'l-mecâlisü illâ li-selâsetin*) "Meclisler, toplantı yerleri ancak üç kimse için açılabilir. Yani bir toplantıda üç kimseye yer verilmek uygun olur."

1. (*Li-zî sînin li-sinnihî*) "Yaşlı kimseye yaşından ötürü yer gösterilir."

"—Gel amca, buyur, şu sedirin şu köşesine otur. Buyur, bu koltuğa otur!" diye yaşlıya yaşından dolayı yer gösterilir.

2. Veyahut, (*li-zî ilmin li-ilmihî*) "İlim erbabı olan bir kimseye ilminden dolayı yer gösterilir."

"—Hocam buyur, gel şuraya, kapının arkasında kalma!" diye başköşeye çekilir.

3. (*Ve li-zî sultànin li-sultànihî*) "Ve idareci olan, yani idari görevi, vazifesi olan, mevki makam sahibi kimse de mevki makamından dolayı üst tarafa buyur edilir."

Kaymakam, vali, bakan gelmiş:

"—Efendim olmaz, rica ederim, şöyle buyurun!" diye davet yapılır.

Demek ki yaşlıya hürmet İslâm'ın esasıdır.

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[72]

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.156, no:25500; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.370, no:17023.

[72] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.167. no:7703; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.34, no:12615; Ebû Ümâme RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.V, s.323, no:22807; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.279, no:231; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.III, s.343, no:1133; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.338, no:532; Übâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.165, no:5980; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.324, no:19530.

لَيْسَ مِنَّا ، مَنْ لمْ يُجِلَّ كَبِيرَنَا ، وَيَرْحَمْ صَغِيرَنَا (طب. عن أبي أمامة ؛ طب عن واثلة)

(*Leyse minnâ, men lem yücille kebîrenâ, ve yerham sağîirenâ*) "Büyüklerimize hürmet etmeyen, küçüklerimize sevgi, şefkat göstermeyen bizden değildir."

Biz büyüklerimize hürmet ederiz. El pençe divan dururuz. Önünden geçmeyiz. Yanında sözümüze dikkat ederiz. Sormadan cevap vermeyiz. Lafa karışmayız. Kaba saba konuşmayız. Yani İslâm'da büyüklerimize hürmet, bizim edebimizdir.

Avrupa'da, babasının karşısında ayaklarını üst üste atıp masaya dayayıp oturabiliyor. Koltuğa oturuyor, masaya da ayaklarını çapraz dayayıp dikebiliyor. Babası orada, geliyor.

"—Çekiç nerede?" diyor.

"—Dolabın alt tarafındaydı..."

Bacak bacak üstünde...

Bizde baba içeri girdi mi, oturduğu yerden ayağa kalkarız. Bizde büyüğe hürmet vardır. İslâm'ın verdiği edep bu. Ne güzel şey... Küçüklere de sevgi, şefkat vardır bizde.

İkincisi, ilim erbabına hürmet vardır.

Neden? Ömrünü harcamış, Allah'ın yolunu öğrenmiş. Biz de ilim erbabına hürmet ederiz. Çünkü Allah'ın rızası yollarını onlardan öğreniyoruz. Allah'ın rızasının yollarını, yerlerini, "Şu günahtır, şu sevaptır!" diye onlardan öğreniyoruz. Ona sonsuz hürmetimiz vardır. Çünkü bize Allah'ın yolunu gösteriyor.

İslâm'da bir de mevki makam sahibine hürmet vardır.

Hatta Peygamber Efendimiz SAS kendisine ziyarete gelen gruplar içinde kabile reislerine ayrı, müstesna, mevkiine uygun hürmet ederdi. Yani mevkiine itibar etmek lazım.

"—İnsanları mevkiine göre muameleyle karşılayın!" diye tavsiyesi de var.

Çünkü o kavminden hürmet görmeye alışmıştır. Sen onun yüzüne bakmazsın, "Hoş geldin, otur orada!" dersin; adam darılır, gider. Küser, hiç hazmedemez. Ona göre muamele etmek lazım.

Mevkiine, makamına uygun tarzda hürmet etmek lazım.

Ayrıca İslâm'da âmme hizmeti görenlerin hakikaten itibarı vardır. Allah rızası için hizmet görüyor; itaat etmek de uygun olur, Allah yolunda…

Tabii itaatin ana kaidesi hiçbir zaman hatırdan çıkmayacak. Hadis-i şerifte buyruluyor ki:[73]

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي معْصِيَةِ الْخَالِقِ (حم. طب. ك. وابن خزيمة ، وابن جرير عن عمران ؛ و الحكم بن عمرو ، وأبو نعيم ، خط. عن أنس ؛ طب. عن النواس)

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) "Allah'a isyan edilme durumu olduğu zaman, günah işlemek olduğu zaman, hiçbir kimsenin sözünü dinlemek olmaz!"

O kaide olmak şartıyla;

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ

---

[73] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.632, no:602; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, el-İstîàb, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X; s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.427, no:17172.

(النساء:٥٩)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû etîu'llàhe ve etîu'r-rasûle ve üli'l-emri minküm*) "Ey iman edenler, Allah'a itaat edin, Peygambere itaat edin, sizden olan ulü'l-emre itaat edin!" (Nisâ, 4/59) buyruluyor.

Ulül-emr alimlerdir. Ulü'l-emr'e itaat bizim edebimizdendir, âdabımızdandır.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi nâil eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele-i şerif!

29. 03. 1987 – İskenderpaşa Camii

10. MALDA VE İLİMDE CÖMERTLİK

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayrı halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ حَسَدَ إِلاَّ فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ مَالاً ، فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ ؛ وَرَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ حِكْمَةً ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا (حم. خ . م . ه. حب. عن ابن مسعود)

RE. 480/9 (*Lâ hasede illâ fi'sneteyni: Raculin âtâhu'llàhu mâlen, feselletahû alâ heleketihî*; *ve raculin âtâhu'llàhu'l-hikmete, fehüve yakdî bihâ ve yuallimühâ*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi cümlenizin üzerine olsun... Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına sizleri ve bizleri nâil eylesin...

Peygamberimiz Efendimiz, rehberimiz, numûne-i imtisâlimiz, efdalü'l-beşer Muhammed-i Mustafa aleyhi efdalü's-salavât ve ekmelü't-tahiyyât ve't-teslîmât hazretlerinin mübarek nasihatlerinden, hadislerinden bir demet okuyup izah etmek üzere toplandık. Okuyacağımız hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs*

kitabının 480. sayfasında, 9. hadis-i şerif ve devamıdır. Metnini merak edenler oraya bakarlar, istifade ederler.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına, izahına başlamazdan önce, boynumuzun borcu, sevgimizin saygımızın gereği olduğu için, evvelen ve hâsseten Peygamber SAS Hazretleri'nin ruh-i pâkine âcizâne nâçizâne hediyemiz, arzımız olsun diye ve sonra onun cümle âlinin, ashabının, etbâının, ahbabının ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan hakiki ulemâ, verese-i enbiyâ, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri bize kadar nakletmiş olan alimlerin, râvilerin, bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye; kendisinden yetişip el alıp tefeyyüz ettiğimiz Hocamız Muhammed Zahid Kotku Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış bulunan siz kardeşlerimizin de ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin, yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri canlarını, mallarını ortaya koyarak, 'Allah Allah' diye diye cihad edip fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâsseten içinde toplanıp şu dersi yapabildiğimiz şu mescidin yapılmasını ve yaşamasını sağlamış olan, imarı ve tamiri ile meşgul olmuş olan cümlenin ruhları ve onların geçmişlerinin ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da şu okuduklarımızdan faydalanıp, Rabbimiz'in rızasına uygun işler yapıp, rızasına uygun ömür sürüp, sevdiği amelleri işleyip, huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım ve ahirette Peygamber Efendimiz'e komşu olalım diye buyurun bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyup öyle başlayalım:

……………………………….

a. Gıbta Edilecek İki Kimse

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerif, 480. sayfanın 9. hadîs-i şerifi… Buhârî'de, Müslim'de ve çok kaynaklarda Abdullah ibn-i Mes'ûd RA'dan rivayet olunmuş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyorlar ki:[74]

لاَ حَسَدَ إِلاَّ فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٍ آتَاهُ اللهُ مَالاً ، فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ ؛ وَرَجُلٍ آتَاهُ اللهُ حِكْمَةً ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا (حم. خ . م . ه. حب. عن ابن مسعود)

RE. 480/9 (*Lâ hasede illâ fi'sneteyni: Raculin âtâhu'llàhu mâlen, feselletahû alâ heleketihî*; *ve raculin âtâhu'llàhu'l-hikmete*, *fehüve yakdî bihâ ve yuallimühâ*)

(*Lâ hasede illâ fi'sneteyni*) "Hased yoktur, hiç hased etmek yoktur, kıskanmak yoktur. Ama iki kimseye hased edilir, kıskanılır, imrenilir. İki kimseye gıpta olunur."

1. (*Raculin âtâhu'llàhu mâlen, feselletahû alâ heleketihî*) "Bir adam ki Allah kendisine varlık vermiş, mal nasip etmiştir, parası pulu vardır ve bunu ihtiyaç sahibi olan kimselere dağıtıyor ve onların ihtiyaçlarını gideriyor, malını hak yolda sarf ediyor."

2. (*Ve raculin âtâhu'llàhu'l-hikmete*) "Bir adam ki Allah kendisine ilim, hikmet, bilgi, mârifetullah vermiştir..."

Kur'ân-ı Kerîm'i bilmektedir, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine vâkıftır, fıkıh bilmektedir, Allah'ın yolunu bilmektedir,

---

[74] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.130, no:71; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.251, no:1352; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.251, no:4198; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.432, no:4109; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.426, no:5840; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.200, no:1712; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.88, no:19951; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.73, no:7528; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.292, no:90; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.469, no:3860; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.11, no:5078; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.206, no:196; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.55, no:99; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.61, no:60; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.16, no:18; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.359, no:16050; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.376, no:17045.

ilim sahibidir, hikmet sahibidir...

(*Fehüve yakdî bihâ*) "O da bunun gereğince hükmediyor, hareket ediyor." İlminin icabı neyse onu yapıyor. İlmiyle amel ediyor, ilmiyle kendi tatbik ediyor, ilminin kendisini götürdüğü zarurî neticeleri üzerinde görüyoruz. Tamam; bu alim, alimin şânı da budur. Alim böyle yapar. Öyle yapıyor.

(*Ve yuallimühâ*) "Bu ilmi kendinden sonrakilere, gençlere ve öğrenmek isteyenlere de öğretiyor."

Bu iki kimseye gıpta edilir, hased edilir.

Muhterem kardeşlerim!

Bunların ikisi de varlıktır. Birisi maddî varlık, ötekisi mânevî varlık olmuş oluyor.

İlk önce şu derhal meydana çıkıyor, anlaşılıyor ki, demek ki varlığından insan başkasına verecek, başkasını istifade ettirecek.

"—Rabbenâ, hep bana! Hepsini bana ver yâ Rabbi; başka kimseye verme!" gibi bir düşünce içinde olmayacak.

Bedevînin birisi Peygamber Efendimiz'in meclisine gelmiş. Orada namaz kılmış, dua etmiş, elini açmış:

"—Yâ Rabbi! Beni ve Muhammed'i mağfiret eyle!" demiş.

Başkasına bir şey yok.

Peygamber Efendimiz bunu duyunca demiş ki:

"—Ey filanca, sen Allah'ın rahmetini çok daralttın. Allah'ın rahmeti engin, herkese istesene…"

Peygamber Efendimiz'i sevdiğinden onun adını söylüyor, bir de kendisini söylüyor; başkası yok. Yani bir ona, bir ona; başkasına bir şey yok…

Böyle olmayacak; müslüman vermeyi, faydalı olmayı, fedakârlık yapmayı öğrenecek.

İslâm'ın ruhunda bu var. İşin aslında, temelinde insanda verme duygusu olacak, fedakârlık duygusu olacak. Yoksa bencil insanlar, hâris insanlar, sırf kendisini düşünen insanlar...

Nasreddin Hoca'ya sormuşlar:

"—Kâinatın merkezi neresi?"

O da demiş ki:

"—Eşeğimin ayağının bastığı yer."

Bu adamlar da diyor ki:
“—Kâinatın merkezi ben, başkası değil.”
Her şey onun etrafında çevrelenmiş. Dünyada en önemli olan kendisi, kendi menfaati… Başkası ağlasın, üzülsün, ölsün, kalsın; solda sıfır, onların karınca gibi kıymeti yok. Hep kendisi... Bu iyi bir şey değil. Bu bencillik, hodbinlik, sırf kendisini görmek. İslâm’ın ana yapısı bu değil.
İslâm’ın ana yapısı, ana mantığı, temeli başka insanların da yüzünü güldürmek, başkalarını da sevindirmek, başkalarına fedakârlık yapmak.

“—Nereden fedakârlık yapacağım?”
Senin o kazandığın tatlı tatlı paralardan, kendi zahmet çektiğin şeylerden başkalarını istifade ettireceksin. Bu mal mülk tarzında olabilir. Harca, çıkart, elini cebine sok, biraz harca bakalım! Bak şurada zavallı adamcağızın dokuz tane çocuğu var, evi kira, maaşı bu kadar; bu nasıl geçinecek? Ne sihirdir ne kerâmet, nasıl oluyor bu iş? Biraz yardım et bakalım.
“—Hocam hiç istemiyor. Giyimi de biraz muntazam...”
Zaten istemez. Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لاَ يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا (البقرة:٢٧٣)

(*Yahsebühümü’l-câhilü ağniyâe mine’t-teaffufi ta’rifuhüm bi-sîmâhüm lâ yes’elûne’n-nâse ilhâfâ*) [Bilmeyen kimseler, iffetlerinden dolayı onları zengin zanneder. Sen onları simalarından tanırsın. Çünkü onlar yüzsüzlük ederek istemezler.] (Bakara, 2/273)
İffetinden, haysiyetinden, onurundan dolayı öyle davranır ki fakirliğini saklar, söylemez, istemez. Sen arayıp bulacaksın, ona vereceksin. Hem de güzel bir üslup ile vereceksin, güzel bir tarzda vereceksin.

Eski meşhur şairlerden, çok da eski değil de burada ismini söylemek istemiyorum, kim olduğunu biliyorum. Derbeder bir

adam. Muhtaç, bekâr, evi perişan, yorganı yastığı leş gibidir, üstü başı kirlidir. Ama derya gibi ilmi var. Para versen almaz.

Bir tanesi yolda koşmuş arkasından;

"—Affedersiniz efendim, siz düşürdünüz galiba, buyurun alın!" demiş, bir altın lira vermiş.

Adamda altın lira ne arasın; meteliğe kurşun atan bir insan, parası pulu yok. Tabii o da ârif, zarif bir kimse, şair. Altını almış;

"—Bu benim düşürdüğüm para değil, sizin kalbiniz!" demiş, cebine koymuş.

Çok zarif bir şekilde söylemiş.

Tabii verirken de karşı tarafın kalbini kırmamak da İslâm'ın şânındandır, zerafetindendir.

"—Al bunu Hasan Efendi, bu benim zekâtım ha! Al bakalım! Hadi bakalım, hayrını gör!"

Bu kadar kalabalığa duyurdun, adamın fakirliğini perişan ettin, kıpkırmızı oldu adamcağız... Almasa evde çoluk çocuk aç, alsa perişan ettin adamı! Sessizce versene, kıyıda köşede...

"—Herkes bilsin benim ağa olduğumu... Bak yeleğimin burasından burasına kösteğim var, altından; zenginim. Herkes de hayır yaptığımı bilsin!"

Zaten bir hayır yaptığı zaman da plaka koyar oraya:

"—Hacı bilmem kimin hayrâtıdır!" diye.

Bu gösteriş…

Ötekisi güzel!

Cennete girecek insanlardan, mahşerde hiç zahmet sıkıntı çekmeyecek insanlardan, Arş'ın gölgesinde sefa sürecek insanlardan bir tanesi de kim:[75]

---

[75] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.234, no:629; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.715, no:1031; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.598, no:2391; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.222, no:5380; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.952, no:1709; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.439, no:9663; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.185, no:358; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.338, no:4486; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.251, no:6324; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.405, no:549; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.16424; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.461, no:5921; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.47, no:80; Ebû Hüreyre RA'dan.

وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لاَ تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ ؛

(خ. م. ت. ن. حم. عن أبي هريرة)

(*Ve racülün tesaddaka bi-sadakatin feehfâhâ hattâ lâ ta'leme şimâlühû mâ tünfiku yemînühû*) Sağ elinin verdiği sadakayı sol eli bilmeyecek şekilde gösterişsiz, gizli sadaka veren kimse;

Öyle sadakayı gizli veriyor ki, sağ elinin verdiğinden sol elinin haberi yok.

Ya bunlar yan yana, bunlar birbirini görürler. Sağ elinin yaptığı hayırdan sol elinin haberi olmayacak kadar. Böyle anlatmış Peygamber Efendimiz, ifade ediş tarzı böyle. Yani kabahat yapar gibi hayır yapıyor. Sessizce, gizlice, kimse görmeyecek gibi hayrı gizli yapıyor.

Neden? Şöhret olmasın diye, riya olmasın diye, gösteriş olmasın diye.

Eski insanlar ne zarif insanlarmış! "Bunu siz düşürdünüz galiba, buyurun." diyor. O da anlıyor tabii; "Hayır, o benim düşürdüğüm altın değil, bu sizin kalbiniz." diyor.

İnsan malı verecek, fakirleri arayacak.

İşte geliyor Ramazan, önümüzde... Şaban'ın birinci haftası bitmek üzere. Hatırınızda kalmıştır, Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[76]

رَجَبُ شَهْرُ اللهِ ، وَشَعْبَانُ شَهْرِي ، وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي

(أبو الفتح في أماليه عن الحسن مرسلاً)

RE. 289/2 (*Recebü şehru'llàh*) "Receb Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin ayıdır. (*Ve şa'bânü şehrî*) Şa'ban ayı benim ayımdır.

---

[76] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no:3276*; İbn-i Asâkir, Mu'cem,* c.I, s.114, no:210; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.556, no:35164; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.341, no:1358; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.109, no:12682.

(*Ve ramadànu şehru ümmetî*) Ramazan da ümmetimin ayıdır."

"—Ne demek acaba? Receb, Allah'ın ayı; ne demek?"

Bana öyle geliyor ki.

"—Ey insanlar! Receb'de kendinize çekidüzen verin, günahlardan elinizi eteğinizi çekin, tevbe edin, Allah'ın dergâhına yönelin! Allah'tan afv u mağfiretini elde etmeye çalışın." demek.

Şaban'da Peygamber Efendimiz'e dikkat edin! Peygamber Efendimiz'e salât u selâm çokça getirin! Çünkü cennete götürecek yol, Peygamber Efendimiz'in yoludur. Tevbe ettin, ne yapacaksın? Peygamber Efendimiz'i gözle, izle, peşinden git, dosdoğru cennete gidersin. Salât u selâm getir, sünnetini öğren. Hadis meclisine gel, öğrendiğini tatbik et. Peygamber Efendimiz'in.

Ramazan, Ümmet-i Muhammed'in ayı. Ayların hepsi bizim ama niye Ramazan Ümmet-i Muhammed'in ayı oluyor?

Mahsulü toplama ayı. Ceplerini doldur. Çuval getir, çuvalı doldur Ramazan'da... Receb'te tevbe etmişsen, Üç Ayların havasına girmişsen, günahları bırakmışsan, havâiyâtı bırakmışsan, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyma çizgisine yükselmişsen, artık Ramazan'ın ibadetleri de zaten gecesi gündüzü karmakarışık oluyor, tatlı bir kargaşa...

Gece uyku uyumuyorsun, sahura kalkıyorum diye. Sabahleyin camiye koşuyorsun, aman camideki cüzü kaçırmayayım diye. Akşam; kıl babam kıl, bir sürü namaz... Yatsıda teravih, gündüz oruç... Gecesi, gündüzü devamlı bir mânevî kazanç… Güldür güldür, güldür güldür sevaplar akıyor. Doldur doldurabildiğin kadar. Havuzunu doldur, ambarını doldur, çuvalını doldur, her şeyi doldur, git.

İnsan Ramazan'a erer de Ramazan'ın arkasından mahrum çıkarsa, gerçekten çok zavallı insanmış, çok mahrum insanmış!

Şimdiden Peygamber Efendimiz'in yoluna uyum sağlamaya çalışacağız. Kendimizi uydurmaya çalışacağız. Yani sıra Müslümanlığından kaliteli Müslümanlık seviyesine yükseleceğiz.

Önümüzde Berat Kandili var, beratımızı alacağız. Az kaldı, beratımızı alacağız. Allah hepimize güzel huylar, güzel haller nasib eylesin…

Demek ki, bu iş kesenin ağzını açmadan olmuyor. Fedakârlık

yapmadan olmuyor.

"—Hocam ben o paraları ne zahmetlerle kazandım. 'Havuza at!' desen arkasından 'cump' diye atlarım."

Atlarsın ama işte;

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ (آل عمران:٩٢)

(*Len tenâlü'l-birre hattâ tunfikû mimmâ tuhibbûn*) "Sevdiklerinizden Allah yolunda infak etmedikçe takvâ ehli insan seviyesine, yüksek kaliteli müslüman durumuna gelemezsiniz." (Âl-i İmran, 3/92)

Fedakârlık yapacaksın. İnsanların kıymeti fedakârlığı nisbetinde ölçülür.

"—Ben Müslümanım!"

Nereden belli?

Kılığından belli değil. Şu İngiliz, bu da bizim vatandaş. Sakal bıyık; dümdüz. Kravat yerinde. Pantolon; jilet gibi ütülü. Tavır tamamen Batılı âdâb-ı muâşereti; reveranslar, el sıkmalar ve sâireler.

"—Ayır bakalım, bil bakalım; hangisi müslüman, hangisi hıristiyan?"

Bilemezsin. Bir de rengi sarışınsa yandın. Yani esmerliğinden bilirsin de; "Bu bizim Anadolu tipi" dersin.

Esmer de olmadı mı, insan; "Acaba İngiliz mi? Acaba Amerikalı mı?" diye bocalar.

İnsanın dışı bir başka türlü olacak. Her hâlinde, hareketinde, davranışında imanının eseri görülecek. Ve eli de açık olacak.

"—Peygamber SAS nasıl cömertti?"

Deniz gibiydi. Bulut gibi... Buluttan nasıl şakır şakır şakır şakır... Say bakalım kaç tane damla?

"—Hocam git işine, buluttan damla mı sayılır?"

Rasûlullah'ın cömertliği mi ölçülür?

Denizin damlaları maşrapayla ölçülebilir mi? Al eline süt ölçmeye mahsus kabı, daldır bakalım, Marmara denizi kaç litre? Ölçülebilir mi? Mümkün değil.

Rasûlüllah Efendimiz'e ganimetten altınları getiriyorlar. Bir

örtüyü yere yayıyorlar. Bütün paralar yığılıyor, şöyle bir yığın oluşuyor. Gelene veriyor gidene veriyor, gelene veriyor gidene veriyor, gelene veriyor gidene veriyor; geride bir şey bırakmıyor!

Biz olsaydık; "Dosdoğru bir yere yatıralım; şusunu alırız, busunu alırız, orasını hayır yaparız, burasını hayır yaparız..." derdik.

Hayrı akşama gecelettirmiyor, böyle veriyor.

Birisi bir sürüyü beğenmiş:

"—Yâ Rasûlallah, ne güzel bir sürü!" demiş.

Ganimet malı, beytülmâle gelmiş bir sürü... Güzel güzel koyunlar... Tüylü tüylü, sürmeli gözlü koyunlar…

"—Ne güzel bir sürü!"

"—Çok mu beğendin?" diyor Peygamber Efendimiz.

"—Evet, güzel bir sürü yâ Rasûlallah!"

"—Al, hepsini al!"

"—Hepsini mi yâ Rasûlallah?"

"—Hepsini al..."

Ne olacak, Allah yine verir...

Peygamber Efendimiz'in verişi öyle. "Hepsini al!" diyor.

Hadi hepsini önüne katıp sevine sevine, kabilesine öyle gidiyor.

"—Ne bu hâl? Sabahleyin sen kabileden tiril tiril çıktın, akşam bu sürü nereden geliyor? Tek başına yol kesmiş olsan, bu kadar işi beceremezsin. Bu nereden geldi?" diyorlar.

"—Muhammed SAS, fakirlikten korkmayan insanın verişiyle veriyor. O verdi." diyor.

"—Yaa, Allah Allah, öyle mi?.."

Bütün kabile ahalisi gelip müslüman oluyorlar.

Bir koyuna bir müslüman değmez mi? Gelen kabile ahâlisi koyunlardan fazladır.

Cömertlik, sevgi cezbeder. Cömertlik insanı cennete götürür. Cimrilik cehenneme götürür.

Birisi gelmiş, bizim, Allah selâmet versin, ömür versin, sıhhat versin, Ali Yakup Cenkçiler Hocamız'a —adı aklıma gelmedi— Bağdat'ta sormuş:

"—Hocam, ben tesbihi zikri cehrî mi yapayım, zikr-i hafî mi yapayım?" Yâni, "Allah, Allah, Allah, Allah, Allah..." diye yüksek

sesle mi, yoksa içimden mi çekeyim?” diye sormuş.

O da diyor ki:

“—Baktım adam zengin ama cimri, sen zikri böyle yapacaksın!” demiş, para verme işareti yapmış.

Çok hoşuma gidiyor. Her yerde anlatıyorum, her vaaz da olsa yine anlatırım. Yani para sayar gibi... Sen böyle “Allah Allah Allah Allah...” diyeceksin. Sen para vereceksin. Çünkü Allah sana mal vermiş; malı Allah yolunda sarf edeceksin!

“—Hocam bugün herkes zengin, fakir yok. Kime baksan parası pulu yerinde...”

Öyle değildir, nice fakir fukarâ vardır.

Kimisi kendisini astı diye geçmiş devirlerde gazetelerde yazdı. Bir haftadır çoluk çocuğu ile ekmeği şekerli suya bandıra bandıra yiyorlarmış. Ondan sonra iş aramış, bulamamış, canına kıymış.

O da doğru değil; intihar İslâm’da yok ama çocuklarının perişanlığından, parasızlıktan pulsuzluktan... Tabii insan aç oldu mu aklî dengesi de kaybolur. Sen şimdi rahat benim söylediğimi anlıyorsun. Ben de söylediğimi biliyorum. Hele bir aç olalım; insanın gözü hiçbir şeyi görmez, anlamaz. Pekiyi bir hafta aç oldu mu insan ne yapar? O zaman aklı da gider.

Onun için fakiri arayıp bulmak bizim vazifemiz.

Kocakarı bile Hz. Ömer’e:

“—Ömer de kim? Benim babam ondan kerim adamdı.” demiş.

Hz. Ömer kendisi ama tebdîl-i kıyafet eylemiş. Bakıyor ki bir aileden feryat figan, mızırdanmalar, ağlamalar, çoluk çocuk... Kapıyı çalıyor:

“—Niye ağlıyorsunuz?”

“—E aç çocuklar, bir haftadır oyalıyorum.”

Ocağın üstündeki tencereye de çakılları koymuş, çangur çungur karıştırıyor.

“—Yemek pişecek çocuklarım, hadi biraz uyuyun...” diye uyutuyor.

Çocuklar açlıktan uyuyamaz ki... Uyku karnı tok olduğu zaman olur. İnsanın karnı tepe gibi şişti mi yatacak yer aramaya başlar, gözler bayılmaya başlar. Hele bir aç olsun, o zaman insanı uyku tutmaz.

“—Ya bunların anası babası nerede?”
“—Filanca savaşta şehid oldu.”
“—Allah Allah, sen nesisin?”
“—Ben babaannesiyim veya anneannesiyim. Bu yetimlerin, bu zavallı şehid çocuklarının nenesiyim ben.” diyor.
“—E be kadın, şurada halife Ömer, gitsen istesen vermez mi?”
“—Ömer de kim oluyor? Benim babam ondan daha asil kimseydi.” diyor.
Onurlu; “Ömer de kim? Benim babam ondan kerim adamdı. Ben Ömer’e tenezzül mü ederim? İstemem!” diyor.

Hz. Ömer arıyor. Hepimiz öyle olacağız. Yani Hz. Ömer’in aradığı gibi arayacağız.
“—Kim fakir? Hakikaten fakir kim?”
Gidersin bir fakir semte, gör bak; yol yok, çeşme yok, su yok, yakacak yok... Neyse soğuklar geçti, artık güneş ısıtıyor. Her taraf çamur. Eh hava güzelleşti, kuruyor. Tamam, onlarla mutlu oluyorlar. Öyle şey yok. Sen dolaşacaksın, arayacaksın, bulacaksın. Akrabalarına sor.
“—Hocam bu işin sahtekârı var.”
Var, sahtekârına aldanma.
Tüccarı var; kapı kapı dolaşır, cebini doldurur.
“—Bu ne? Ya cebin yırtılacak, dolmuş!” dersin; “Olsun” der, “Sen de ver!” der.
Öylesi de var. Sen asıl fakiri bulmaya çalış.

Cömertlik insanı cennete götürür. Cömert olacağız. Allah yolunda helâl kazancımızın bir miktarını sarf edeceğiz.
Neden?
O bir miktarı senin hakkın değil; o, kardeşin hakkı:

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ . لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

(المعارج:٢٤-٢٥)

(*Ve’llezîne fî emvâlihim hakkun ma’lûm. Li’s-sâili ve’l-mahrûm*) “Zenginlerin mallarında dilencilerin, mahrum kimselerin,

yoksulların belli bir hakkı vardır.” (Meàric, 70/24-25)

Çalışan çalışamayana, varlıklı yoksula verecek.

“—Hocam o da çalışsın, ben nasıl çalıştım...”

Canım, düşmez kalkmaz bir Allah… Adam filanca yerde ağa oluyor da sonra ne duruma düşüyor.

Biz lisedeyken bir küfürbaz müstahdem vardı. Biz de gider hocalara şikâyet ederdik;

“—Yine bu adam gelmiş, bizim tarım dersi için yaptığımız saksıları almış götürmüş. Laf dinlemiyor, söz söylenmiyor...” diye.

Yanaştı öğretmenimiz, dedi ki:

“—Çocuklar bu kim, biliyor musunuz?”

“—Nerden bilelim…”

“—Bu lisede hocaydı. Allah kimseyi düşürmesin, biraz aklını oynattı. İşte burada müstahdem olarak idare ediyoruz. Siz de idare edin!” dedi.

Bizim tarım dersindeki saksılarımızı kendi bildiğine alıp gidiyor.

“—Aldırmayın!” dedi.

Düşmez kalkmaz bir Allah. Öğretmendir, müstahdem olur. Müstahdemdir, Allah korusun, el açacak duruma düşer. Dünyanın her türlü hâli var.

Merhametli olacağız. Peygamber SAS Efendimiz, dilenciye:

“—Atın üstünde bile gelse verin.” diyor, belki doğru söylüyordur diye...

Sen onu bilemezsin, herkesin kalp gözü açık değil, ne olduğunu anlayamazsın.

Birisi Mehmed Zahid Hocamız’a geldi, yüksek perdeden konuşuyor, kerâmet yollu sözler söylüyor.

Hocamız da arslan gibi gerildi; dinledi dinledi dinledi, arkasından ne olacak... Ben kapıdan içeri girmek istiyorum;

“—Sen girme, dur.” diyor. Allah Allah, benim evimde benim salonuma girme diyor. Adam biraz cins yani... Arkasından Hocamız’a:

“—Şu kadar para ver, bu kadar para ver...” demeye getirdi.

Hocamız da cevabı yapıştırdı:

“—Biz isteyene değil, istediğimize para veririz.” dedi.

Kerametfuruşluk yapıyor. Sanki Allah tarafından

vazifelendirilmiş bir vazifeli mânevî zâbitmiş de... Hocamız onu yutar mı?

"—Biz öyle isteyene değil, istediğimize veririz." dedi.

Herkes öyle olmadığına göre, bir bakacak hâline, anlamaya çalışacak; yine bir hayır yapmaya çalışacak.

Allah sahtekârlardan cümlemizi korusun…

Birisi bu. Bir de insan ilmini başkasına öğretecek. İşin aslı orada.

Sen niye camiye geliyorsun da ötekisi gelmiyor? Sen neden namuslu kazanıyorsun da ötekisi hırsızlığa sapıyor? Sen neden rüşvet verdikleri zaman almıyorsun da ötekisi alıyor? Sen neden harama sapmıyorsun da o hırsızlık yapıyor?

Eğitim farkı. Onun kafası yamuk, senin kafan el-hamdü lillâh, Allah'a çok şükür olsun, İslâm zihniyeti… Sen onun için, aç da kalsan, ağlarsın ama harama sapmazsın. O tok da olsa, lüks arabalarda da gezse, yine hırsızlık yapıyor, yine arsızlık yapıyor, yine hazineden çalıyor, yine milletten çalıyor.

Neden? Eğitim. Eğitim eksikliği, eğitim farkı.

O halde insanlarımızı, haram yemeyen dürüst insanlar olarak yetiştireceğiz.

"—Hocam herkes sahtekârlık yaparken sen de bizim müslümancıkları, doğruluğu tavsiye et, doğru et; herkes gelsin bunları sömürsün."

Öyle değil. Ahirette rahat etmek için.

Allah haram yiyenin kırk gün ibadetini kabul etmiyor. Cennetine sokmayacak. Haramın acısı cehennemde cayır cayır yanarak çekilecek. Biz haram yiyemeyiz.

"—Ya çok güzel, bak ortalıkta tatlı tatlı haram paralar var. Elini uzatsan sepete doldurursun, çuvala doldurursun."

"—Hayır, ben helal para yerim. Ben helalinden yerim, haram istemem."

Büyüklerimiz daha da titizmiş.

Ders çalışırken, dereden suyun üstünde bir elma süzülmüş gidiyor.

"—Aa! Dereye bir elma düşmüş..."

Uzatıyor elini, suyun içinden elmayı alıyor, 'hart' bir ısırıyor, yutmadan aklına geliyor:

"—Ya sen bunu nasıl ısırırsın? Bu elma senin değil ki! Bu elmayı nasıl ısırırsın? Hay Allah, yanlış iş yaptım. Düşünemedim, birden elmayı ısırdım. Ne yapayım?.. Hadi bakalım, bu elma ağacını bulacağız..."

Dersi bırakıyor; koltuğuna kitabı alıyor, derenin yukarısına doğru yürüyor. Hangi ağaçtan bu elma düşmüş olabilir? Hah, bakıyor, bir elma ağacı; derenin üstüne dalları sarkmış. Elmalar da aynı marka…

Sahibini soruyor.

"—Filanca adamdır, efendidir." diyorlar.

Gidiyor, diyor ki:

"—Efendi, kusura bakma, sizin dere kenarındaki tarlanızdaki elmadan bir tanesi suya düşmüş. Ben de aşağı taraflarda ders çalışıyordum, kitabımı okuyordum. Suyun üstüne düşmüş olan elmayı gördüm. Elimi uzattım, 'hart' diye ısırdım. Ama 'Benim olmayan elmayı ben nasıl ısırırım?' diye sonra aklım başıma geldi. İşte elmanız, ucunda biraz diş izi var ama... Hakkınızı helal edin, beni affedin."

Adam bakıyor; Allah Allah... Bir elmaya bakıyor, bir ona bakıyor, bir düşünüyor:

"—Helal etmem!" diyor.

Hadi bakalım ayıkla pirincin taşını... "Helâl etmiyorum!" diyor. Ya bir ısırık, daha yutmamış bile, bir elma, zaten suya düşmüş...

"—Bir şartım var." diyor.

"—Eh ne şartın varsa kabul edeyim, pekâlâ."

"—Benim bir kör kızım var, üstelik topal, üstelik çolak; eli işlemez, ayağı işlemez, gözü kör, kulağı sağır, evde kalmış bir kızım var. Bunu kimse almaz, sen alacaksın. O evde kaldığı zaman onun hâli ne olacak? Onu alırsan o elmanın hakkını sana helal ederim."

"—Eh, pekiyi..." diyor.

Bizim zamâne gençlerimizin, kardeşlerimizin kulakları çınlasın! Neredeyse ebat verecekler, ölçü verecekler; "Şu boyda, şu ende, şu sarışınlıkta, şu renkte, bu göz rengi, bu kirpik boyu..."

Bak, o ne demiş?

"—Pekiyi" diyor. "Pekâlâ..."

Düğün yapılıyor. Kızı görmemiş. Düğün günü gelin karşısına geliyor, örtülü. Kim bilir ne hilkat garibesi... Bir duvağını kaldırıyor ki:

"—Aa! Emsalsiz güzel bir kız!"

Şaşkınlığını ifade ediyor.

Hani dilsizdi? Dili varmış. Gözüne bakıyor; pırıl pırıl, gayet güzel. Kulağı işitiyor. Eline bakıyor; sağlam. Ayağına bakıyor; sağlam. Ne yaparsın?

Sen olsan sevinirsin, ben olsam sevinirim herhalde...

Ne yapıyor?

Hemen orayı bırakıyor, kapıdan haydi dışarıya dosdoğru kayınpederinin yanına...

"—Bir yanlışlık oldu galiba... Herhalde bir yanlışlık oldu. Çünkü sen bana 'kötürüm' dedin, 'kör' dedin, 'topal' dedin, 'sağır' dedin, 'dilsiz' dedin; benim karşıma dünya güzeli bir kız çıktı. Herhalde bir yanlışlık var. Adreste bir yanlışlık var. Bu olmadı..." diyor.

Kayınpeder:

"—Git evlâdım, tamam!" diyor, sırtını sıvazlıyor. "Evlâdım o benim kızım. Ben ona 'kör' dedim; harama bakmadı, haramı gözü görmedi. 'Sağır' dedim; yasak nağme dinlemedi. 'Topal' dedim; haram yere varmadı. 'Çolak' dedim, 'kötürüm' dedim; harama elini uzatmadı. Ben onu mahsustan kinâyeli söyledim. O kız sana layıktır çünkü sen takvâ ehlisin; o kız da sana lâyık." diyor.

O evleniyor da ondan İmâm-ı Âzam Hazretleri oluyor. Öyle aileden öyle alim oluyor.

Çok hikâyeleri vardır ama bu hikâye, bu kıssa, bu menkıbe güzel bir şeydir

Biz de öyle dine imana sarılırsak, ilmi öyle öğrenirsek, öyle öğretirsek o zaman evlatlarımız öyle olur.

Para nereden geliyor, belli değil; nereye gidiyor, belli değil.

"—Bizim çocuk haylaz hocam. Ben ilkokula kadar bütün dinî bilgilerini verdim, şimdi namaza bile gelmiyor. Eve de gelmiyor. Biraz fazla zorladığımız zaman; 'Ehh! Sen de be!' diyor."

Helâl lokma yedirmemişsin demek. Her şey helâl lokmadan başlıyor.

Biz helâl lokma yiyeceğiz. Helâl kazanacağız, helâl lokma

yedireceğiz. Hak ilmi, güzel ilmi, dürüstlük ilmini öğreneceğiz, çoluk çocuğumuza öğreteceğiz.

Bu ikisine gıpta edilir. Dünyada başka şeyin pek önemi yok. Yani helal para, mal ve sarf ediş yeri güzel. Güzel ilim ve onunla yaşamak, ilmine uygun yaşamak ve ilmi başkasına öğretmek.

Allah-u Teâlâ hazretleri cümlemize hayırlı ilimler versin, hayırlı mallar versin… Öyle o büyüklerimiz gibi yaşamayı nasib eylesin…

Bizim dedelerimiz toptan böyleydi de sonra bize getirdiler, başka başka huylar aşıladılar; başka başka hastalıklar girdi, başka başka dertler girdi. Uğraş, dur:

"—Acaba frengiden nasıl kurtulurum, acaba AIDS hastalığını nasıl engellerim, acaba bu rüşveti nasıl engellerim?"

Müslümanlıkla engellersin. İşin doğrusu bu. Kim yapmıyorsa incele, ondan sonra anla.

Mesela müslümanın eğer misvak kullanırsa, ağzında piyore hastalığı olmuyor. Namazını kılarsa, dizinde belinde hastalık olmuyor. Orucunu tutarsa, vücudunda şunu bunu olmuyor.

Müslümanlığın her emrini Allah bir faydaya bağlamış; onu yaptığı zaman müslümana bir fayda geliyor, yapmadığı zaman da bir dert geliyor. Ama anlayana aşk olsun!

Derdi bilemiyor, yani derdin nereden geldiğini bilemiyor. Dert, müslüman olmamaktan geliyor. Veyahut değer hükümlerinin eksik nâkıs olmasından geliyor, hedeflerin eksik olmasından geliyor.

Hayatta hedef çok para kazanmak mıdır? Sırf çok para kazanmak mıdır? Haram helâl nereden gelirse gelsin çok para kazanmak mıdır?

Hayır, hedef bu değil! Herkes böyle düşünmezse, "Ben çok para kazanmaya azmetmişim, nereden gelirse gelsin. Deve gelirse hamuduyla yutarım." diyorsa, o zaman tabii ne olacağı belli olmaz. Hedefler yüksek olacak.

"—Ben âhireti öğreneyim, Allah'ın rızası yolunu öğreneyim, Allah yolunda çalışayım." diyor.

Tamam. Ötekisi de;;

"—Hayır, ben onu istemiyorum. Ben mevki makam sahibi olayım; herkes beni sevsin, beğensin, alkışlasın, itibarlı bir adam

olayım.” diyor.

İtibar Allah indinde olsun, Allah sevsin, Allah indinde muteber bir kul ol. Allah sevdi mi, her şeyi ihsan eder.

Bu hadîs-i şerîf üzerinde fazla durduk. Çünkü iki önemli şeye dayanıyordu. Onu iyice anlatalım diye. Zaten bildiğiniz şeyler ama hadislerde bereket vardır. Hatta bildiğini bile insan tekrar tekrar öğrense iyi olur. Öğrendiğini başkasına da nakleder.

Siz biliyorsanız başkasına da söylersiniz veya azminiz bilenir. “Bak” dersiniz, “ben ticaretimin mütevâzı olduğuna üzülüyordum veyahut filanca sıkıntıya düştüğüme üzülüyordum; üzülmeyeyim, işin doğrusu buymuş.” dersiniz. Onun için uzun uzun anlattık.

b. Yeryüzü Allah’ındır

İkinci hadîs-i şerîf, bugünkü hadislerden…

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[77]

لاَ حِمَى ، إِلاَّ لِلّٰهِ ، وَلِرَسُولِهِ (حم. خ. د. حب. قط. عن ابن عباس عن الصعب بن جثامة ؛ البزار عن أبى هريرة)

RE. 480/10 (*Lâ hımâ, illâ li’llâhi, ve li-rasûlihî.*) “Çevrili özel arazi yoktur, ancak Allah ve Rasûlü’nün arazisi vardır.” diyor.

Eskiden otlaklar, araziler, hazine arazisi ve sâiresi geniş bir memleket. Şimdi her yerin tapusu çıktı. Yani bir yere, dağın başında bir kulübecik yapmak istesen biraz sonra, bir gün sonra, iki gün sonra, başına birisi dikilir;

“—Burası benim yerim, hadi bakalım yallah!” der.

---

[77] Buhàrî, *Sahîh*, c.VIII, s.191, no:2197; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.323, no:2679; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.IV, s.38, no:16472; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VIII, s.82, no:7426; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VI, s.146, no:11585; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.408, no:5775; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.347, no:137; Abdullah ibn-i Abbas es-Sa’b ibn-i Cesâme RA’dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.238, no:122; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.383, no:11024; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.382, no:17057.

Ama eskiden dağ taş her taraf sahipsizdi.

أَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً (النساء:٩٧)

(*Ardu'llàhi vâsiah*) "Allah'ın yeryüzü geniş..." (Nisâ, 4/97) İsteyen bir yeri çeviriyordu, isteyen bir vadide beğendiği bir yerde kalıyordu. "Şurası benim mülküm!" diyen, onun mülkü olmayan yer serbest... Koyunlar, otlar, develer otlardı.

Bazıları böyle geniş yerlere kimseyi sokmamak istemişler.

"—Yoo, burada otlatamazsın, şöyle yapamazsın böyle yapamazsın..." gibi.

Onun üzerine Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfi buyurmuş ki, Allah'ın dinine göre, Rasûlullah'ın emrine tahsis edilmiş çevrili araziler olduktan sonra tamam, evet oraya girilmez. Allah'ın hükmüne göre, çevrildikten sonra giremez.

Ama öteki tarafta herkes serbest olmalı. Yani "Oranın mâliki olmayan kimse öteki kimseye mâni olmamalı; serbestçe koyunlar, develer otlamalı!" mânâsına. Böyle bir hadîs-i şerîf ile karşılaşıyoruz.

c. Bazı Fıkhî Hükümler

Üçüncü hadîs-i şerîf:

Hz. Ali Efendimiz'den RA ve KV rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[78]

لاَ رِضَاعَ بَعْدَ الْفِصَالِ، وَلاَ وِصَالَ، وَلاَ يُتْمَ بَعْدَ الْحُلُمِ، وَلاَ صَمْتَ يَوْمٍ إِلَى اللَّيْلِ، وَلاَ طَلاَقَ قَبْلَ النِّكَاحِ (عب. عن على)

RE. 480/11 (*Lâ radàa ba'de-l-fısàli, ve lâ visâle, ve lâ yütme ba'de'l-hulumi, ve lâ samte yevmin ile'l-leyli, ve lâ talâka kable'n-nikâhi.*)

---

[78] Abdürrezzak, *Musannef*, c.VI, s.416, no:11450; Hz. Ali RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.274, no:15679; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.392, no:17091.

(*Lâ radàa ba'de'l-fisàli*) "Memeden kestikten sonra süt kardeşliği teşekkül etmez."

İkincisi; (*Ve lâ visâle*) "Orucu akşam iftar etmeden ertesi güne vasledip bağlamak, visal orucu tutmak, savm-ı visal tutmak yoktur."

(*Ve lâ yütme ba'de'l-hulumi*) "Ergenlik çağına geldikten sonra çocuk yetim sayılmaz, yetimlik hükmü olmaz." Artık kendi himaye çağını geçmiş olduğundan böyle şey yoktur.

(*Ve lâ samte yevmin ile'l-leyli*) "Gündüz susup o suskunluğunu geceye kadar devam ettirmek tarzında adet bâtıldır, öyle susma tarzında şey yoktur."

(*Ve lâ talâka kable'n-nikâhi*) "Daha nikâh teşekkül etmeden boşama olmaz." Önce bir nikâhına girecek, ondan sonra boşama olur. "Daha nikâh olmadan boşama olmaz." diye bildirmiş.

Sütlü bir kimse, göğsünde süt olan bir kimse iki çocuğu emzirse bu iki çocuk arasında süt kardeşliği teşekkül eder. Ve bu süt kardeşliğe İslâm önem vermiştir. Bunlar birbirleriyle evlenemezler. Bununla ilgili hüküm vardır.

"Ama bu, sütten kesilme müddetinden sonra olmuşsa o zaman bir şey gerekmez." diye Peygamber Efendimiz emzirme müddeti geçtikten sonra olan, velev aynı kadın emzirmiş bile olsa, iki kimse arasında süt kardeşliği teşekkül etmez, diye bildiriyor.

Bazı kimseler orucu peş peşe tutarlardı. O da bir âdet. Peygamber Efendimiz öyle demiyor.

Sünnete uygun olan oruç nasıldır?

Akşamleyin iftarda acele edersin. Sahura kalkarsın.

Peygamber SAS Efendimiz sahuru tavsiye ediyor:[79]

---

[79] Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.678, no:1823; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.770, no:1095; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.88, no:708; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.141, no:2146; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.540, no:1692; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.99, no:11968; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.11, no:1696; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.213, no:1937; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.245, no:3466; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.295, no:2028; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.58, no:60; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.235, no:2848; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.227, no:7598; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.274, no:8913; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.408, no:3908; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.236, no:7902; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.75,

تَسَحَّرُوا ، فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةٌ (ط. حم. خ. م. ت. ن. ه. حب. عن أنس ؛ ن. حل. حم. خط. ض. عن أبي هريرة ، و أبي سعيد ، وجابر)

RE. 251/7 (*Tesahharû, feinne fi's-sahùri berekeh*) "Sahur yapın! Çünkü sahurda hayır, bereket, nimet vardır; manevî lezzetler,

---

no:2456; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.35; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.215, no:1425; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.395, no:677; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.55, no:2310; İbnü'l-Cârud, *el-Müntekà*, c.I, s.104, no:383; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.127; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.354, no:283; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.305; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IIL, s.230; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.177, no:2737; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.238; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.140, no:2144; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.213, no:1936; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.138, no:10235; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.7, no:5073; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.217, no:1821; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.75, no:2454; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.305; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.395, no:675, 576; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.IV, s.69; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIV, s.515; İbn-i Hacer, *Tehzîbü'l-Tehzîb*, c.IX, s.62; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.300, no:510; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.103; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.67, no:712; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.178, no:2745; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.141, no:2147-2151; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.377, no:8895; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.175, no:4990; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.162, no:253; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.228, no:7601; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.275, no:8914; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II,s.75, no:2457; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.322; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.20; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.233, no:2719; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.15; Dâra Kutnî, *İlel*, c.XI, s.103; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.178, no:2744; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.32, no:11299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.91, no:8064; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.275, no:8920; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe,* c..I, s.1185; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.90; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.111, no:1116; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.98; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.60, no:1126; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.849, no:23966; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.361, no:976; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.262, no:10736.

hikmetler vardır." buyuruyor.

Sahura kalk bakalım. Zaten sahur güzel bir vakittir. Sahur vakti, seher vakti güzel bir vakittir, kıymetli vakittir, duaların kıymetli olduğu vakittir. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kullarına gizliden gizliye —duyanlara ne mutlu— nida ettiği vakittir ki;

"—Yok mu benden bir şey isteyen? Haydi istesin, istediğini vereceğim!" dediği zaman. o vakit.

O vakit bereketli vakit… O vakitte kalkıp birazcık bir su içmekle, bir hurma yemekle, bir üzüm yemekle bile sahur yapmak Efendimiz'in tavsiyesidir. Oruç tutmakta tavsiye budur. Akşam da iftara acele etmeyi tavsiye etmiştir.

"—Daha acıkmadım hocam. Evet, oruçluydum ama karnım acıkmadı. Akşamı kıldım, yatsıyı da kılıvereyim, eve gidince orucumu açarım!"

Hayır! Hemen daha ezan okunurken, şadırvanın başında bekle, orucunu aç! Peygamber Efendimiz'in iftarda acele etmek tavsiyesi var.

Bizim ibadetlerde dikkat edeceğimiz husus, her ibadetimizi sünnet-i seniyyeye uygun olan şekilde yapmaktır.

"—Efendim falanca adam bir daldırıyor ibadete, yap Allah'ım yap, yap Allah'ım yap..."

Kim dedi sana, "Bu kadar yap!" diye kim söyledi?

"—Kimse söylemedi; kendi keyfimden, zevkimden, ibadeti sevdiğimden böyle yapıyorum."

SAS Efendimiz böyle tavsiye etmemiş ki:[80]

خُذُوا مِنَ الْعَمَلِ مَا تُطِيقُونَ ، فَإِنَّ اللهَ لاَ يَمَلُّ حَتَّى تَمَلُّوا

[80] Buhàrî, *Sahîh*, c.VII, s.79, no:1834; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.191, no:1307; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.84, no:24584; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.67, no:353; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.283, no:2079; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.173, no:2719; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.141, no:547; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.290, no:20566; Begavî, *Şerhü's_Sünneh,* c.II, s.158; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.29, no:5300; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.263, no:11881.

(حم. خ. م. حب. ق. عن عائشة)

RE. 277/1 (*Huzû mine'l-ameli mâ tutîkùn*) "Amellerden güç yetirebileceğiniz kadarına girişin!" Öyle çok fazla ibadet taat edip de, bir ara yapıp ondan sonra yorulup, dermansız düşüp, ibadetten soğuyup kenara çekilmek doğru değil.

(*Feinna'llàhe lâ yemellü hattâ temellû*) "Çünkü, Allah sizin yapacağınız ibadetlerden bıkmaz. Kulum çok ibadet etti, artık etmesin demez; siz bıkmadıkça…"

Amma kul bıkıverirse, mahvolur. Namazdan bıkıverirse, oruçtan, ibadetten bıkıverirse, bu yoldan dönüverirse, bu güzel yolu bıraktı mı, bundan sonraki yolların hiç birisi cennete götürmez. Haktan gayri yol cehenneme götürür insanı. Allah saklasın...

Sünnet ile uygun olarak, sünnet kâidesine uygun olarak yapılan itidalli bir ibadet, bid'at yolunda çok yapılan ibadetten daha hayırlıdır.

Onun için esas olan, sevaplı olan çok ibadet etmek değil, çok meşakkâtli şey yapmak değil; sünnete uygun yapmak. Bu inceliği bütün iyi müslümanların bilmesi lazım. Bilmezse iyi müslüman olmaz. İyi bilmesi lazım.

'—İbadetin en makbulü ne tarzda olanıymış?'

Sünnete uygun olanıymış. Tavsiyeye uygun olanıymış.

'—Neden böyle diyor Peygamber Efendimiz?'

Çünkü bu insanlara "tut" dersen yutar, "vur" dersen kırar, "yakala" dersen öldürür, "sık" dersen boğar. Yani bu insanlar itidâli bilemez.

"—Hadi bakalım, gecenin bir vaktinde kalk, uykunu böl, teheccüd namazı kıl."

Tamam. Kişi uykuya esir olmayacak, uykusunun arasında uyandığı zaman nefsini yenebilecek. Kalkacak, bir abdest alacak, vücuduna bir tazelenme olacak, masaj olacak, kan deverânı hızlanacak. Secde ettiği zaman beyni kanla yıkanacak, tekrar kalktığı zaman… Ondan sonra tekrar yatacak. Demek ki nefis zayıflıyor, irade kuvvetleniyor. Tamam, bu kadar yap.

“—Gece hiç uyumayayım.”

Pekiyi, uyuma. Pekâlâ... Bu gece hiç uyumadın; yarın ne yapacaksın?

“—Yarın uyurum.”

E ne anladım ben? Gece uyumadın, yarın uyuduktan sonra ne anladım ben bu işten?

“—Hocam yarın da uyumayayım.”

Pekiyi, tamam yarın da uyuma; akşam ne yapacaksın?

“—Akşam yine uyumam.”

Bir gün devam edersin, iki gün devam edersin, üçüncü gün başlarsın sendelemeye... Hem de uykusuzluktan aklına zaaf gelir; saçmalamaya başlarsın. Vehimler başlar, hayaller başlar.

İbadeti ölçülü yapacaksın.

Oruç tutuyorsun; sahura kalk, ölçülü oruç tut, iftarını yap, öylece ölçülü...

“—Efendim ben hiç iftar etmeden orucu bir dahaki güne bağlayabilirim.”

Bu cambazlık değil ki, güç kuvvet denemesi değil ki; irade terbiyesi meselesi.

“—Dâimî bütün sene oruç tutarım.”

Yasak; tavsiye edilmemiş. Bütün sene oruç tutmak iyi değil.

“—Hocam 365 gün oruç tutmak mı iyi, bazı günler tutup bazı günler tutmamak mı?”

Bazı günler tutup bazı günler tutmamak iyi.

“—Nasıl olur?”

Peygamber Efendimiz öyle dediği için. Peygamber Efendimiz ne demişse öyle olacak.

“—Neden?”

Sen çünkü 365 gün oruç tutmaya alışırsan, hani haram vakitleri çıkartalım, Kurban Bayramı, Ramazan Bayramı’nı çıkartalım; o zaman oruç sana âdet haline gelir, orucun kıymeti kalmaz. Bazı günler oruç tutacaksın, bazı günler tutmayacaksın, yiyeceksin. Oruç tuttuğun zaman canın yanacak. Yani acıkacaksın, kıvranacaksın. “Hay Allah...” yutkunacaksın, kendini tutacaksın; oradan orucun kıymeti olacak.

Onun için her işimizde ne yapacağız? Allah’ın sevgili kulu olmak

için yapacağımız ne?

“—Bin rekât namaz kılmak, bütün sene oruç tutmak...”

Hayır, öyle değil. Allah’ın sevgili kulu olmanın yolu; Peygamber Efendimiz’in izinden gideceksin. Bastığı yere basacaksın, yürüdüğü yola gideceksin, o istikamette yürüyeceksin.

“—Gece uyumuş mu Peygamber Efendimiz?”

Uyumuş. Sen de uyu. Kalktığı zaman kalk, uyuduğu zaman uyu.

“—Gündüz uyumuş mu Peygamber Efendimiz?”

Evet, gündüz de uyumuş. Peygamber Efendimiz gündüz öğleden önce uyumayı tavsiye ediyor. Kendisi de yapmış.

İnsan çok dinç olur, çok sağlıklı olur. Gündüzün öğle vakti civarında, öğlenden biraz evvel bir yat, yarım saat kırk beş dakika bir uyu, tamam; akümülatör tekrar şarj olur, hadi akşama kadar çok sıhhatli çalışırsın.

Öğle dinlenmediğin zaman ikindide artık turşun çıkmaya başlar, akşama eve perişan dönersin. Gündüz uykusu gece ibadetine yardımcıdır, destektir. Gündüz uyuduğun zaman gece ibadetini rahat yaparsın. Onun için sünnete uygun olarak yapabilirsen işyerinde, şurada burada, öğleyin yarım saat kırk beş dakika uyu bakalım.

Ama geceleyin de teheccüde kalk bakalım. Doğrusu bu.

“—Hocam ben bütün gece ayakta dururum, okurum, yazarım çizerim; tam sabah namazının vakti geldiği zaman erken vaktinde namazı kılarım...”

“—Namaza gel” demiyor mu sana?

“—Gel” diyor.

Senin bütün gece uyuyup sabah namazına gelmen, bütün gece ibadet edip sabah namazını kaçırmandan daha hayırlı.

“—Neden?”

O sünnet, bu bid’at… Her şeyimizi Peygamber Efendimiz’e benzeteceğiz. Ondan burada hadis okuyoruz.

Hadis okuyuşumuzun sebebi ne? Peygamber Efendimiz’e uyalım! Her gün bir edep, bir usül öğreniyoruz, onu tatbik edelim diye.

İbadetin çokluğunda değil iş; kalitesinde, yapılış tarzında ve zihniyetinde. Onun için ona dikkat edelim.

Bu da bu kadar yeter.

(*Ve lâ yütme ba'de'l-hulmi*) "Erginlik çağına geldikten sonra artık yetimlik meselesi bahis konusu olmaz."

Artık o büyümüştür, iki eli bir başı içindir, işini görecek duruma gelmiştir. Ona yetim muamelesi yapmaya hacet kalmıyor.

(*Ve lâ sumte yevmin ile'l-leyli*) Gündüzden niyet ediyor konuşmamaya, ağzını kapatıyor, geceye kadar...

Bu Kur'ân-ı Kerîm'de de var:

إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَانِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنسِيًّا (مريم:٢٦)

(*İnnî nezertü li'r-rahmâni savmen felen ükellime'l-yevme insiyyâ.*) "Ben Rabbime oruç niyet ettim, susma niyet ettim. Bugün insanlarla hiç konuşmayacağım. Hiçbir kimseyle konuşmayacağım." dedi Hz. Meyem RA.

İslâm'da böyle susmak suretiyle sükut orucu yok.

Bir şey soruyorsun;

"—Şu şöyle mi?"

"Hı hı..." işaret bilmem ne...

"—E konuşsana! Dilin mi yok?"

Var. Ama susmaya niyet etmiş.

İslâm'da böyle şey yok. Onun için Peygamber Efendimiz suskunluk tarzındaki âdetin de olmadığını bu hadîs-i şerîfte ifade ediyor. Yani delilimiz bu hadîs-i şerîf.

(*Ve lâ talâka kable'n-nikâh*) Olur ya, insan bazen birisiyle nişanlandı... Daha ortada fol yok yumurta yok... Fol var da daha yumurta yok... Her şeyi tamam değil, iş bitmemiş, pişmemiş;

"—Boşadım seni!"

"—Eyvah, ne dedim ben ya? 'Boşadım' dedim. Şimdi nişanlımla bizim hâlimiz ne olacak? 'Boşadım' dedim. Hadi gel, hocaları dolaşalım..."

Bir şey olmaz. Daha nikâh yapmadın ki, boşadım demekten bir şey olsun. Olmayan bir şeyin boş olması olmaz ki. Daha nikâh yok ki boşama olsun.

Onu anlatıyor Peygamber Efendimiz. Demek ki bazı kimseler

böyle tereddütlere düşmüşler.

d. Okuyup Üflemek Var mı?

Dördüncü hadîs-i şerîfe geldik.

Bu da Enes RA'dan rivayet edilmiş. Burada çok kaynaklar zikredilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[81]

لاَ رُقْيَةَ إِلاَّ مِنْ عَيْنٍ أَوْ حُمَّةٍ أَوْ دَمٍ لاَ يَرْقَأُ (د. طب. ك. عن أنس ؛ حم. ه. خز. حب. عن بريدة ؛ حم. د. ت. طب. ق. عن عمران بن حصين)

RE. 480/ (*Lâ rukyete illâ min aynin, ev hummetin, ev demin lâ yerka'*)

(*Lâ rukyete*) "Okuyup üfleme yoktur; (*illâ min aynin*) ancak göz değmesine, (*ev hummetin*) veyahut ateşli hastalığa, (*ev demin lâ yerka'*) veyahut akıp duran, kesilmeyen kana karşı okuma vardır. Yâni, bilhassa bunlara okuma vardır."

Arapçanın dilbilgisi kaidesi nasıl? Hepinizin bildiği misalle anlatalım:

(*Lâ ilâhe*) ne demek? "Hiçbir ilâh yoktur."

Arkası var: (*İlla'llàh*) İllâsı var. *Lâ ilâhe* ama *illâ*'sı var. *İlla'llah*, "Allah'tan gayrı..."

O zaman: "Hiçbir ilah yoktur, Allah'tan gayrı..."

---

[81] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.393, no:3391; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.254, no:733; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Buhàrî, *Sahîh*, c.XVII, s.473, no:5270; Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.384, no:1983; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.387, no:3386; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.436, no:19922; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c,VI, s.130; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.348, no:19373; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.369, no:836; Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.494, no:323; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.X, s.344, no:3504; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.271, no:2448; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.341, no:19329; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.57, no:1163; Büreyde RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.200, no:7948; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.61, no:28365; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.394, no:17095.

Bu, Arapça'nın özelliğidir, söyleyiş tarzıdır. Bu üslup ile...

İlk önce, *lâ* nâfiyetü'l-cins, bir cinsi tamamen nefyeden *lâ*'yı çeker: *Lâ ilâhe*, "Hiçbir ilâh yoktur." Arkasından *illâ*'sı gelir, o kurtarır. Yani o kurtaran zincir gibi... Ondan sonra ona sarılır kurtulursun.

Lâ ilâhe, "Hiçbir ilâh yok." *İlla'llah*, "Allah var."

Arapça'nın üslubu budur.

İşte burada da aynı üslupla Efendimiz buyurmuş ki:

(*Lâ rukyete illâ min aynin, ev hummetin, ev demin lâ yerka'*) "Ancak göz değmesine dua edilir, okunur üflenir, ateşli hastalığa okunur üflenir, sakin olmayan kana okunur üflenir."

Sakin olmayan kan kesilir mi? Kesilir, Allah dilerse kesilir. Dua ile dağlar yerinden oynar.

Millet sanıyor ki duanın sadece psikolojik tesiri var. Ben burada dudaklarımı kıpırdatacağım, ne dersem diyeyim; o oradan iyi olacak.

"—Neden?"

"—O benim iyi bir şey söylediğimi sandı da psikolojik olarak rahatladı da iyi oldu."

Bu materyalist, inkârcı zihniyettir. Buna derler, "İnkârcılığın bir başka türlüsü…"

Öyle değil. Dua inen şeye de tesir eder, başa gelene de tesir eder, başa gelecek olana da tesir eder. Başa geleni kaldırır, başa geleceği durdurur.

Allah emretmiş:

اُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Üd'ûnî estecib leküm*) "Bana dua edin, ben sizin duanızı karşılıksız komam." (Mü'min, 40/60)

Emretmiş, "Başüstüne!" dememiz lâzım!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[82]

---

[82] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.278, no:3817; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.443, no:9717; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.22, no:29169; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.394; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.295; Ebû Hüreyre RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.68, no:3160; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.404, no:23844.

مَنْ لَمْ يَدْعُ اللهَ غَضِبَ اللهُ عَلَيْهِ (حم. ش. عن أبي هريرة)

(*Men lem yed'ullàhe gadıba'llàhu aleyhi*) "Kim Allah'a dua etmezse, Allah ona gazab eder."

"—Vay edepsiz vay! Bana dua bile etmiyor!" diye, Allah kendisine dua etmeyene gazap eder.

"—Duada çok ısrar edersem hocam, acaba ayıp olur mu?"

Hayır; yana yakıla, ısrarlı, döne döne iste:

"—Yâ Rabbi! Şunu ver. Yâ Rabbi! Bunu ver. Yâ Rabbi! Şunu isterim..."

Bu şımarık çocuğun istemesi gibi olmuyor; Allah seviyor. Candan istemeyi, duada ısrarı seviyor. Hem de duana Allah'ın icabet edeceğine kàni olarak isteyeceksin:

"—Dilerim ki yâ Rabbi, dualara icabet edersin, ver yâ Rabbi şu istediğimi!" diye candan isteyeceksin, yüreğinden gelecek.

Alimallah düşmanı tepetaklak döndürür, binayı yıkar, dağı yerinden oynatır; dua usûlü ile oldu mu...

Birisi ezan okuyormuş:

"—*Allahu ekber, Allahu ekber...*"

Evliyâullahtan biri oradan geçiyormuş:

"—Ya öyle ezan mı okunur?"

"—Ya nasıl okunur?" demiş.

"—Gel bakayım, göstereyim."

Taşın üstüne çıkmış, bir "*Allàhu ekber!*" demiş, taş, koca kaya 'çatırt' ikiye ayrılmış.

Tabii insan öyle candan okumalı!

Allah-u Teàlâ Hazretleri duaya çok tesir vermiştir. Onun için candan öyle dua edelim.

"—Neye karşı?"

"—Göz değmesine."

"—E hocam şimdi göz değmesi de mi var yani? Hem de sen üniversite hocasısın, bak göz değmesinden bahsediyorsun."

Göz değmesi haktır. Göz değmesi danayı tencereye sokar. Nazar insanı mezara sokar, danayı tencereye sokar. 'Küt' diye devirir.

Gözü değer, 'çatırt' diye karşısındaki şey çatlar.

"—Nasıl bir şey bu?"

Mânevî bir şey, Allah'ın esrarengiz âlemi.

Sen her şeyi biliyor musun?

AIDS hastalığı tıp literatürüne girmeden önce millet boyuna kan alıyor, kan veriyordu... Hadi bakalım şimdi de al... Milletin ödü patlıyor. Kötü yollara gidenler kötülüğü bırakmaya başladılar. Neden? Korkularından.

Fuhşiyat azalmış. İşte Allah öyle yapar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri doğrulukla dinlemezsen, döve döve, o hale getirir. Ne dilerse öyle yapar. Kâinatı şu anda yok eder; bitti. Elektriği çevirdiğin zaman bir şey kalıyor mu, ışık kalıyor mu? Biter. İsterse var eder. İsterse birisini yok eder, ötekisini var eder. Her şeye kàdir… Kâinatın sahibi, yaratıcısı. Fizik biliyor, kimya biliyor, elektrik biliyor; her şeyi o yaratmış. Bu bilenleri yaratmış. Bu bilgileri yaratmış. Ona artık söz olur mu?

Millet ne kadar cahil...

Demek ki göz değmesine dua olur.

"—Hocam hangi duayı okuyalım?"

Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiye ettiği özel dualar var; "Göz değmesine karşı şu duayı okuyun!" diye. Ama *Kul hüva'llahu ehad*'ı herkes biliyor. *Kul eùzü bi-rabbi'l-felak*'ı bilirler. *Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs*'ı bilirler. Bunlara *muavvizât* sûresi derler. Bunları okuyun, geçer.

"—Hocam acaba bir hocaya gitsek de okuttursak mı? Muska yazdırsak?"

Gitme! Kendin Kur'an'ı oku, kendin üfle.

"—Hocam cin şey yapmış da, şöyle olmuş da, böyle olmuş da... Sabunun üstüne iğne batırmışlar da, kuyuya atmışlar da..."

Kur'an oku... Oku Kur'an'ı... Sabunun da, suyun da her şeyin sahibi Allah!

Ondan sonra *humme*, ateşli hastalığa karşı dua.

"—Ateşli hastalık da duayla geçer miymiş?"

Geçer. Kur'an'ın şifa vermediği şeye hangi ilaç tesir eder? Hiçbir şey tesir etmez!

Dua bereketiyle geçer. Geçmiştir. Yani misalleri vardır.

Dua bereketiyle çocuğu olmayan insanın çocuğu olur, Allah dilerse... Allah'ı zorlayamayız.

"İlle bunu böyle yapacaksın yâ Rabbi!" diyemezsin.

Yapamazsın tabii; nasıl dilerse öyle yapar da duanın öyle tesiri vardır. Ateşi geçiriyor, nazarı engelliyor ve akıp duran kesilmeyen kanı durduruyor.

e. Şuf'a Hakkı

Sahip olunan bir malda mülkte ortaklık olabilir. Ortağın ona söz hakkı olur. Buna hakkı şuf'a derler. Çünkü mülkiyet tek bir kişinin elinde değil, o da bulunuyor. Onun da sözü hakkı var.

Evde ortaksınız, sen bir evi birisine satmışsın. Olmaz. Yani ortağının da bir haberi olacak. Niye satıyorsun? Malın tamamen sahibi sen değilsin ki. Onun da bir hakkı olacak.

Ama bu hadîs-i şerîfte işte bu kaidenin esasını bildiriyor:[83]

لاَ شُفْعَةَ لِصَغِيرٍ ، وَلاَ لِغَائِبٍ ، وَلاَ لِشَرِيكٍ عَلَى شَرِيكٍ إِذَا سَبَقَهُ بِالشِّرَاءِ ، وَالشُّفْعَةُ كَحَلِّ الْعِقَالِ (طب. ق. خط. عن ابن عمر)

RE. 480/ (*Lâ şuf'ate li-sağîrin, ve lâ li-gàibin, ve lâ li-şerîkin alâ şerikin, izâ semiahû bi'ş-şirâi, ve'ş-şuf'atu kehalli'l-ikàl.*)

(*Lâ şuf'ate li-sağîrin*) "Küçük olanın şuf'ası yoktur." Çünkü kendisi küçük daha, çocuk. Yani onun mülkiyeti sahih değil. Onun velisi vardır, söz sahibi odur.

(*Ve lâ li-ğàibin*) "Gâib olanın, yani orada mevcut olmayanın, bulunmayan kimsenin şuf'ası yoktur."

(*Ve lâ li-şerîkin alâ şerîkin izâ semiahû bi'ş-şirâi*) Alış verişte, o alışveriş meclisinde bulunmuş da susmuş, bir şey dememiş olan bir kimsenin, sonradan "Bu benim hakkımdı, bu ticareti engelliyorum,

---

[83] Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.108, no:11369; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.56, no:3084; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.266; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.222, no:5404; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.10, no:17718; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.401, no:17110.

alış verişi gayr-i mûteber sayıyorum!” diyemez; çünkü bulundu. “O zaman söyleseydi.” derler.

(*Ve’ş-şuf’atü kehalli’l-ikàl*) “Şuf’a denilen hak, çözülen bir düğümü çözmek gibidir.” diyor.

f. Uğursuzluk Yoktur

Sayfanın sonundaki hadîs-i şerîf. Sayfa tamamlansın diye onu da okuyuverelim.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[84]

لاَ شُؤْمَ ، فَإِنْ يَكُ شُؤْمٌ: فَفِي الْفَرَسِ ، وَالْمَرْأَةِ ، وَالْمَسْكَنِ

(طب. عن عبد المهيمن بن عباس بن سهل بن سعد

عن أبيه عن جده)

(*Lâ şu’me, fein yekü şü’mun: Fefi’l-feresi, ve’l-mer’eti, ve’l-meskeni.*)

(*Lâ şu’me*) Ne demek? “Şomluk, uğursuzluk yoktur.” Yoktur öyle bir şey. (*Fein yekü şu’mun*) “Eğer uğursuzluk diye bir şey bahis olaydı... Faraza, farz edelim olsaydı... Yoktur.

(*Fefi’l-feresi*) “Olsaydı, atın uğursuzu olurdu, (*ve’l-mer’eti*) kadının uğursuzu olurdu, (*ve’l-meskeni*) evin uğursuzu olurdu.” diyor.

Bu uğur ve uğursuzluk meselesi, insanların hakikaten zihnini çok kurcalayıp ve yalan yanlış bir sürü iş yaptıkları bir sahadır. Bir fıkra ile anlatayım. Fıkra benim hoşuma gitti:

Padişahın birisi Hint diyarında, geniş ülke, birçok mülkler var, saltanatlar vardı demek ki, av avlamak istemiş. Adamlarına demiş ki:

“—Takımları, silahları, atları hazırlayın, ava gidelim. Sabahleyin erkenden gidelim. Dağlarda bayırlarda koşturalım.

---

84 Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5707; Abdü’l-Müheymin babasından, o da dedesinden.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.114, no:28574; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.399, no:17104.

Hem harbe tâlim olur...”

Ok, mızrak atıyor. Ceylan, geyik yakalayacak, Neyse yani... kuş vuracak. Hem bir tâlim olacak hem keyif olacak, kırlarda bayırlarda gezecekler, hem de yakaladıklarını kebap yaparlar, döndürürler yerler. Zaman zaman bizde de piknik arzusu oluyor ya...

“—Hadi hazırlayın bakalım!”

Hazırlamışlar. Atlara binmişler, saraydan çıkmışlar. Tam onlar hızlı hızlı gelirken, hırpânî kılıklı bir adamcağız yolun bu tarafından öbür tarafına dıgıdık dıgıdık geçivermiş. Hükümdar dizginini çekmiş:

“—Dur!”

Adamlarına demiş ki:

“—Yakalayın şu uğursuz herifi, önümden geçti! Ava gidiyorduk, önümden geçti; hapsedin bu herifi!

Eğer akşama avda bir uğursuzluk olursa, bu adamın kellesini uçuracağım! Bakalım bu hırpânî kılıklı, saçı sakalı birbirine karışmış, ben ava giderken benim önümden nasıl geçermiş görsün! Atın; akşama eğer avımız, av partimiz rast gitmezse bu adamın kellesi uçtu!”

“—Pekiyi efendim, başüstüne.”

Alıyorlar, zalimin yardakçısı çok, haydi hapse atıyorlar.

Hükümdar dağa gitmiş; keklik vurmuş, ceylan vurmuş, tavşan vurmuş, ne yapmışlarsa yemişler, keyif etmişler, akşama keyifli keyifli gelmişler. Diyor ki:

“—O hapisteki adamı çağırın!”

Çağırıyorlar, yaka paça getiriyorlar. Hırpânî adam, saç sakal birbirine karışmış bir kimse. Fakir, elbisesinde kaç yaması var...

Diyor ki hükümdar:

“Haydi kelleni kurtardın. Eğer avda uğursuzluk olsaydı kelleni kesecektim. Ama çok iyi gitti, çok iyi avlar avladık, keyfim yerinde. Uğursuz değilmişsin. Hadi serbestsin, git...”

“—Allah ömürler versin efendim, pekâlâ. Teşekkür edeyim gideyim ama, bir şey sorayım müsaade ederseniz.” demiş. “Bir şey soracağım.”

“—E sor bakalım!” demiş, yayılmış tahtına, gerilmiş.

“—Siz sabahleyin ava gidiyordunuz, yolda benimle

karşılaştınız, uğursuz olmam ihtimaline binâen beni yakaladınız, hapsettiniz. Sonra gittiniz avlandınız, avınız da bol oldu. Demek ki uğursuz değilmişim.

Ama hükümdarım, ben de sabahleyin evimden çıktım, sana rastladım, akşama kadar hapiste yattım, ecel terleri döktüm. Artık senin insafına bırakıyorum; uğursuz sen misin ben miyim? Allah'a ısmarladık...” demiş.

Bu hadîs-i şerîfi izah etmek için bunu söylemek lazım! Yani mânasız bir uğursuzluk lafı olmuş oluyor.

Her şey Allah'tandır.

خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى ،

(*Hayrihî ve şerrihî mina'llàhi teàlâ*) [Hayır ve şer Allah'ın takdiri iledir.]

Her şeyin hàlikı Allah-u Teàlâ Hazretleri'dir. Hakk'ın emri olmazsa, cümle cihan halkı senin başına üşüşseler:

“—Şu adamı öldürelim; fukaracık yalnız, adamları yok; tepeleyelim şunu, yamyassı edelim, Kayseri pastırması hâline getirelim!” deseler, getiremezler!

Allah bir şey yapar, yeri zelzele yaptırır, dağı başlarına devirir. Allah nasib etmemişse o kimseye cümle cihan halkı zarar veremez.

Eğer Allah bir kimsenin zararını murad etmişse:

“—Şu kulum şu kimsenin elinden bugün ölsün. Öyle takdir eyledim.” buyurmuşsa, öyle kader varsa, kişinin kaderi öyleyse, o adam da bu işi anladığı zaman etrafa haberciler salsa;

“—Aman benim imdadıma yetişin, benim bugün canımı almak istiyorlar, koruyun beni şu Azrail’den, bu işler olmasın.” dese; cümle cihan halkı etrafına halka olsalar, kırk kapının içine saklasalar, o adama yine gelecek olan gelir.

Kaderde ne varsa, sâbıka-ı ezelde Allah-u Teàlâ Hazretleri ne yazmışsa, o olur.

“—E bundan ne çıkar hocam?”

Bundan şu çıkar:

“—Korkma!”

Bizim büyüklerimiz demiş ki:

“—Ben korkmaktan korkarım.”

“—Neden?”

“—Korkmak, iman zaafı alâmetidir.”

Korkma ya, Allah ne dediyse o olacak; ne demediyse, o olmayacak. Ne korkuyorsun? Vazifene bak, işine bak. Allah yolunda yürümene gayret et, bitsin.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize kavî iman nasib eylesin…

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti’l-fâtihah!

05. 04. 1987 – İskenderpaşa Camii

11. ABDEST VE NAMAZ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ صَلاَةَ بَعْدَ الْعَصْرِ ، حَتَّي تَغْرُبَ الشَّمْسُ ؛ وَلاَ بَعْدَ الْفَجْرِ ، حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ ، إِلاَّ بِمَكَّةَ إِلاَّ ، بِمَكَّةَ إِلاَّ بِمَكَّةَ (حم. خز. ق. طس. حل. عن أبى ذر)

RE. 481/1 (*Lâ salâte ba'de'l-asri, hattâ tağrube'ş-şemsü; ve lâ ba'de'l-fecri hattâ tatlua'ş-şemsu, illâ bi-mekkete, illâ bi-mekkete.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve âhirette cümlemizin üzerine olsun... Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri cümlenizden razı olsun...

Şurada Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerini okumak üzere toplanmış bulunuyoruz. *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli, alfabe sırasıyla dizilmiş hadislerden müteşekkil olan kitabın 481. sayfasının başından itibarendir. Metnini merak eden kardeşlerimiz, bu hadisleri oradan arayıp bulsunlar diye bunu da

kaydetsinler.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce bu mübarek sözleri söylemiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun; ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın nişanesi olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbaının, ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına ve hasseten evliyâullahın ve Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan Efendimiz'den bugüne kadar güzerân eylemiş, zaman içinde Ümmet-i Muhammed'e ilim öğretmiş, irşad etmiş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diyerek, mallarını canlarını ortaya koyarak, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri diyar diyar gezip, toplayıp, kitaplar haline getiren alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu içinde ibadet ettiğimiz, hadis okuduğumuz mâbedin, mescidin yapılmasına ve yaşamasına katkısı bulunmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere tatil gününde tatilini terk edip pikniğini, gezintisini terk edip, burada Efendimiz'in hadislerini duyacağım diye fedakârlık yaparak gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Peygamber Efendimiz'in şefaatine erelim, onun sünnetini ihyâ edelim, sünnetini ihyâ edenlere verilecek yüzlerce şehid sevabını kazanalım, dünya ve ahiret saadetine erelim diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım!

....

a. Namaz Kılınmayacak Vakitler

Birinci hadîs-i şerîfin metninin az önce mukaddimede beraberce okumuştuk. Bu hadîs-i şerîfi Ebû Zer RA rivayet etmiştir. Ahmed ibn-i Hanbel'in, Dâra Kutnî'nin, Tayâlisî'nin, Ebû Nuaym'ın kitaplarında mevcut, yazılı... *Rahmetu'llàhi aleyhim ecmaîn...*

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[85]

لاَ صَلاَةَ بَعْدَ الْعَصْرِ ، حَتَّي تَغْرُبَ الشَّمْسُ ؛ وَلاَ بَعْدَ الْفَجْرِ ، حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ ، إِلاَّ بِمَكَّةَ إِلاَّ ، بِمَكَّةَ إِلاَّ بِمَكَّةَ (حم. خز. ق. طس. حل. عن أبى ذر)

RE. 481/1 (*Lâ salâte ba'de'l-asri, hattâ tağrube'ş-şemsü; ve lâ ba'de'l-fecri hattâ tatlua'ş-şemsu, illâ bi-mekkete, illâ bi-mekkete.*)

(*Lâ salâte ba'de'l-asri hattâ tağrube'ş-şemsü*) "İkindiden sonra, yani ikindi namazı kılındıktan sonra, güneş tamamen batıp akşamın vakti gelinceye kadar ayrı namaz kılınmaz. İkindiyi kıldıktan sonra başka namaz kılınmaz."

(*Ve lâ ba'de'l-fecri hattâ tatlua'ş-şemsu*) "Sabah namazı kılındıktan sonra da güneş doğuncaya kadar geçen o aradaki o zamanda başka namaz kılınmaz; sabah namazından başka..."

(*İllâ bi-mekkete illâ bi-mekkete.*) "Sadece Mekke'de, ancak Mekke'de kılınabilir." tarzında Efendimiz buyurmuş.

Mâlûm, namazların kılınmadığı üç kerahat vakti vardır: Birisi, güneşin doğmasından sonra… Birisi, güneş tam tepedeyken… Birisi, güneş batarken... Bu vakitlerde nafile ve farz namazlar kılınmıyor. Bir de sabah namazını kıldıktan sonra daha güneş doğmasa bile, o arada başka namaz kılınmaz. İkindi namazını kıldıktan sonra, daha arada akşama kadar vakit olsa bile, bu arada namaz kılınmaz. İşte bu hadîs-i şerîf bunu anlatıyor.

---

[85] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.118, no:1239; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.389, no:1161; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.194, no:7932; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.321, no:2101; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.20, no:130; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.349, no: 7407; Hz. Ömer RA'dan.

Neseî, Sünenü'Kübrâ, c.I, s.155, no:İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.90, no:555; Abdürrezzek, *Musannef*, c.II, s.429, no:3962; Hz. Aişe RA'dan.

Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.323, no:2463; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.422, no:19612; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.411, no:17134.

Mekke müstesna… Çünkü Mekke-i Mükerreme Müslümanlığın şiârıdır. Orada artık başka bir inancın adı bile hatıra gelmez. Kâbe-i Müşerrefe bizim kıblemizdir. Mescid-i Haram, içinde ibadetin en sevaplı olduğu yerdir. Yüz bin mislidir sevap; burada kılınan iki rekât namazdan, orada kılınan namaz yüz bin mislidir. Orada insan tavaf etti; tavafın arkasından iki rekât namaz kılacak, kılar. Bu vakitlere rastlasa da kılar. Çünkü orası Mekke'dir, orası müstesnâdır, orası Harem-i Şerif'tir, orası müslümanların kalpgâhıdır, merkezidir. Orada ona müsaade ediliyor.

Ulemâmız bu vakitlerden sonra namaz kılınmama hususunda, Ebû Hanife Hazretleri Efendimiz, mezhebimizin kurucusu; "Farz ve nafile hiçbirisi kılınmaz." buyurmuş.

Bizim memleketin Doğu Anadolu kısımlarında Şâfî kardeşlerimiz de vardır. Şâfî mezhebinin imamı olan İmam Şâfî hazretleri ise; "Nafile kılınmaz, farz kılınabilir." diye buyurmuş. Mezhepler arasında, imamlar arasında böyle bir görüş farkı var. Bizim imamımız buradaki yasağı mutlak olarak almış, farz da olsa nafile de olsa kılınmaz hükmünü ifade etmiştir.

b. Mescide Komşu Olanın Namazı

İkinci hadîs-i şerîf de Hz. Âişe Vâlidemiz'den, Ebû Hüreyre RA'dan, Cabir RA'dan muhtelif yollarla, kanallarla bize kadar ulaşmış bir hadîs-i şerîftir. Başka başka kaynaklarda yazılmıştır.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[86]

لاَ صَلاَةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ ، إِلاَّ فِي الْمَسْجِدِ (قط. عن جابر؛

---

[86] Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.57, no:4721; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.345, no:3488; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.I, s.497, no:1915; Hz. Ali RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.373, no:898; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.420, no:2; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.57, no:4724; Tahàvî, *Şerhu Maànî*, c.I, s.394, no:2140; Ebû Hüreyre RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.419, no:1; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.181, no:628; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.94; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.650, no:20737; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.415, no:17141.

(قط. ق. عن أبي هريرة ؛ حب. عن عائشة)

RE. 481/2 (*Lâ salâte li-câri'l-mescid, illâ fi'l-mescid*)

(*Lâ salâte*) "Hiçbir namaz yoktur, (*li-câri'l-mescidi*) mescidin komşusu için; (*illâ fi'l-mescidi*) ancak mescidde kılarsa olur."

Başkası uygun olmaz. Yani sevabı çok olmaz, kâmil olmaz, Allah indinde makbul olmaz. Mademki mescidin komşusudur; gelsin namazlarını mescidde kılsın.

Tabii bu farz namazlar içindir. Evinde sünneti kılabilir. İmam dahi buraya gelmeden önce evinde sünneti kılar, öyle gelebilir. Bu farz namazlar için. Cami komşusunun farz namazları evinde kılması doğru değildir. Farz namazında ezana icabet edecek, gelecek, namazı burada kılacak. Ama sünnetleri, nafileleri evinde kılabilir.

Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında, iki gözü âmâ olan Abdullah ibn-i Ümmü Mektum RA geldi, Peygamber Efendimiz'e dedi ki:

"—Yâ Resûlallah, benim iki gözüm âmâ olduğu için gündüz gelmem kolay olsa bile geceleyin gelmemde zorluklar oluyor. Evim de mescide çok uzak yerde. Acaba ben evimde namaz kılsam olur mu?" diye sordu.

Peygamber Efendimiz "Olabilir." dedikten sonra o birkaç adım gidince, arkasından seslendi, dedi ki:

"—Sen ezan sesini duyuyor musun?"

"—Duyuyorum yâ Rasûlallah!"

"—O halde geleceksin." dedi.

Ezanı duyup da camiye gelmemenin mânası çok acıdır.

Ezan nedir?

Ezan, Allah'ın müslümanı Allah'ın huzuruna davetiyesidir. Allah'ın huzuruna kabulün için davetiyedir:

(*Hayye ale's-salâh*) "Hadi namaza gel!"

(*Hayye ale'l-felah*) "Haydi kurtuluşa gel!" diye davetiyedir.

Bu davetiyeyi reddetmek çok büyük eksiklik, çok büyük kusur, çok büyük edepsizlik olur.

Onun için camilere koşacağız, cemaatle namaz kılacağız. Çünkü

bir insan evinde namaz kıldığı zaman, kendisine ait bir sıfattan, bir kusurdan, bir eksikten dolayı namazı kabul olunmayabilir. Kusuru vardır, eksiği vardır, hatası vardır; o sebepten dolayı namazı kabul olmaz.

Ama aynı şahıs aynı kusurla, aynı eksiklikle, aynı kabahatle mescide gelmiş olsaydı, o cemaatle namaz kıldığı esnada, ötekilerin namazının içinden Allah-u Teàlâ Hazretleri:

"—Bu kulumun namazını ayırın, ben bununkini kabul etmiyorum, ötekilerini kabul ediyorum." demiyor; toptan kabul ediyor.

O bakımdan, camiye gelmekte ibadetin kabulü için bir garanti var, bir.

Tabii faydalarının hepsini şurada saymakla bitiremeyiz ama bir faydası; bir kere namazın kabulü ihtimali çoğalıyor. Çünkü caminin içindeki aksakallı ihtiyarlar, masum gençler, ağzı dualı makbul salih kimseler, alimler, fâzıllar hürmetine eksiği kusuru olan, cahilliği olan kimsenin de namazı kabul oluyor, bir.

Burada ilim konuşulur, hikmet konuşulur, fıkıh konuşulur, tefsir konuşulur, hadis konuşulur; ondan bir istifadesi olur. Mesela bizim burada camimizde, ikindi namazından sonra hoca efendiler, Allah razı olsun, birkaç hadîs-i şerîf okuyorlar, üç hadîs-i şerîf okuyorlar. Gelen velev bir hadis bile olsa her vakitte bir hadis öğrense bir günde beş hadis eder. Her gün okunsa, her vakitte okunsa, böylece hadisler birike birike bilgisi görgüsü artar.

Sonra mânevî birtakım faydaları vardır. Müslümanlar orada birbirlerinin feyzinden istifade ederler. Maddî ve mânevî hastalıkları tedavi olur. Bir iş yapacakları zaman içtimâî yardımlaşma mümkün olur, beraberce yaparlar. Yardım yapacaklarsa yardımı beraberce yaparlar. Bir kimse yardıma muhtaçsa, cami cemaatindense, gelmediği zaman cemaat bilir, ona yardım eder. Yani sayılamayacak kadar çok faydaları vardır.

Onun için bizlerin camimize, camilerimize, cemaatlerimize devam etmemiz lazım. Cemaat, son derece önemli bir sünnettir. Bu sünnet-i seniyyeye hepimiz riâyet edelim. Huşû ile, güzel takvâ ile, vera duygusu ile gelip camilerde namaz kılmaya itina gösterelim inşaallah.

c. Yemek Hazırken Namaz

Hz. Âişe Validemiz'den. Yine Müslim ve Ebû Dâvud rivayet eylemişler, *rahmetu'llahi aleyhimâ*...

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[87]

لاَ صَلاَةَ بِحَضْرَةِ الطَّعَامِ، وَلاَ هُوَ يُدَافِعُهُ الأَخْبَثَانِ

(م. د. عن عائشة)

RE. 481/3 (*Lâ salâte bi-hadreti taâmin, ve lâ ve hüve yudâfiuhû*

---

[87] Müslim, *Sahîh*, c.III, s.182, no:869; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.126, no:82; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.43, no:24212; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.430, no:2074; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.73, no:4816; İbn-i Huzeyme. *Sahîh*, c.II, s.66, no:933; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.521, no:20061; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.410, no:17132.

ahbesâni.)

(*Lâ salâte*) “Bir namaz yoktur, namaz kılınmaz, kılınmak uygun olmaz; (*bi-hadreti taâmin*) yemek hazır olduğu zaman...”

Yemek hazırlanmış olduğu zaman namaz kılmak olmaz, bir.

İkincisi: (*Ve lâ ve hüve yudâfiuhü'l-ahbesâni*) “Büyük abdeste veya küçük abdeste sıkışmış bir vaziyetteyken, o kimsenin de namaz kılması doğru olmaz.”

Ne yapacak?

Yemeği yiyecek, açlığını giderecek, namaza öyle duracak. Küçük abdestini veya büyük abdestini yapacak, abdestini tazeleyecek, öyle o tarzda namaz kılacak. Çünkü bunların hepsi insanın kendisini ibadete tam mânasıyla vermesine mâni olan şeylerdir.

Karnı aç, guruldayor, acıkmış, aklı yemekte, sofrada da yemekler var; tabii onları düşünüp dururken, Rabbimiz'in huzurunda namaza durduğu sırada aklına yemekler geliverse, çok zarar eder. Onun için önce yemeği yesin, namazı sonra kılsın.

Mekke-i Mükerreme'de, Medine-i Münevvere'de bu hadîs-i şerîf uygun olarak tatbikat şöyle yapılıyor: Ramazanlar'da ezan okunuyor, herkes evinden getirdiği hurmayı, orada mevcut olan zemzemi ortaya koyuyor; bir kısa kestirme sofra atıştırması oluyor.

Beş dakika, on dakika bir fırsat, o atıştırıp onu yedikten sonra ikâmet getiriliyor ve namaza duruluyor. Böylece bu sünnet yerine gelmiş oluyor.

Sıkışıkken namaz kılmak çok kere yapılan bir şeydir. Abdesti sıkışmıştır, abdest almak zoruna gider.

“—İşte şunu da kılıvereyim de şu namaz da çıksın...”

Bu yanlış. Böyle bir namazın fazileti olmaz, sevabı olmaz. O bakımdan bu hususa dikkat edelim.

Hatta bir büyük zâtı anlattılar. Bizim eve de gelmişti. Yaşlı. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun. Seneler önce gelmişti. Sünneti kılmış, farzda kendisinde hafif bir bastırma, tazyik, sıkışma hissedince, hemen tuvalete gitmiş, tekrar abdest almış, namazı öyle kılmış. Yani hani “Sünneti kıldım, farzı da çıkartıvereyim.” demiyor.

O bakımdan, biz de inşaallah namazımızı huzurlu huşûlu kılmamıza mâni olacak neler varsa onları izale edelim. Namaza

öyle tam kendimizi verebilecek bir tarzda gelelim. Abdestimiz sıkışık olmasın, karnımız acıkmış, yemek arzusu içimizde, burnumuzda yemeklerin kokusu tütüyor, aklımızda hep yemekler; o olmuyor.

O bakımdan insanın kendisini ibadete vermesine mâni olacak her şey bu hükme dâhil edilebilir. Hatta mesela insan uyukluyor. Eğer müsaitse biraz uyusun, ibadetini ondan sonra yapsın. Tesbih çekecek, uyukluyor; uzan, uyu, ondan sonra yap. Uyuklaya uyuklaya kaç adet çektiğini bilmeden yapacağına, dinlendikten sonra yapmak daha uygundur. İbadetin neşe ile, neşat ile, sevine sevine, şevk ile yapılması önemli oluyor.

Gece ibadetine kalkmak; uykuyu terk ediyorsunuz, kalkıyorsunuz, kalktığınız zaman abdest aldığınızda zaten o uyku hali gider. Yüzünüzü yıkadığınız zaman, şeytanın gözünüze attığı düğümler, mâniler çözülür. Ağzınızı burnunuzu yıkadığınız zaman çözülür. Abdest alınca bir kere insanın dikkati yerine gelir. Fakat Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Gündüz uykusu ile geceye biraz yardım edin!"

İnsan gündüz uyuduğu zaman gece çok halsiz bitkin olmaz, gece ibadetine kalkar.

Gece ibadetine alışkın iken, onu terk etmek büyük kusur oluyor. Gece ibadetini yapmamak da büyük bir fırsat kaçırmak oluyor. Çünkü geceleyin ibadetler makbul, dualar kabul.

O bakımdan o gecenin o vaktini ganimet bilip o vakitte kalkıp seherlerde:

وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ (آل عمران:١٧)

(*Ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâr*) [Seher vakitlerinde Allah'tan bağış dileyenler.] (Âl-i İmran, 3/17)

Tevbelerle, istiğfarlarla, dualarla meşgul olmak uygun olur. Kendimizi bu ibadetlerimizi böyle yapmaya göre alıştıralım, adapte edelim inşaallah.

d. Abdesti Olmayanın Namazı Yoktur

Ebû Hüreyre RA'dan ve Abdurrahman ibn-i Ebî Said Hazretlerinden rivayet edilmiş. Bu dördüncü hadîs-i şerîfte Peygamber SAS buyuruyor ki:[88]

لاَ صَلاَةَ لِمَنْ لاَ وُضُوءَ لَهُ ، وَلاَ وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللهِ عَلَيْهِ

(حم. د. ه. ك. عن أبى هريرة ؛ ك. عن ربيح بن عبد الرحمن بن أبى سعيد عن أبيه عن جده ؛ ش. ه. عن سعيد بن زيد)

RE. 481/4 (*Lâ salâte li-men lâ vudùa lehû, ve lâ vudùa li-men lem yezküri'sma'llàhi aleyhi.*)

(*Lâ salâte li-men lâ vudùa lehû*) "Abdesti olmayanın namazı yoktur." Namaz, abdeste bağlı.

"—Canım dört rekât kıldım işte, özene bezene kıldım; ama abdest almadım."

Abdestin bozuk, abdestin sakat, abdestin eksik; o zaman o namaz olmuyor. Demek ki namaz abdeste bağlı.

Bazıları yazmışlar ki şadırvana:

"—Pek çok kimse namazın burada başladığını bilmiyor, bundan gafil!"

Namaz şadırvanda başlıyor. Abdestini güzel alırsan namaz da feyizli olur. Abdestini kusurlu alırsan, üstüne başına sıçratırsan, derece derece feyizlerden mahrum kalırsın. Onun için abdest almaya çok dikkat edeceğiz.

Bu zamanda bir de utansak da sıkılsak da söylememiz gereken bir şey vardır ki; insanın yüznumarayla abdest alma arasında dinlenmesi lazım. Yüznumaraya gidiyorlar, oradan çıkıyorlar, abdest alıyorlar. Halbuki daha damlalar kalmış oluyor, o zaman

---

[88] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.141, no:92; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.483, no:393; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.418, no:9408; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.41, no:183; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.79, no:1; Tahâvî, *Şerhü'l-Maanî*, c.I, s.26, no:102; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.293 no:6409; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.IV, s.340, no:1159; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.482, no:392; Said ibn-i Zeyd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.294, no:26068; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, S.418, no:17150.

abdesti yarı yolda kaçıyor.

Dikkat edin, yüznumaraya gittikten sonra abdest alın, biraz sonra kurcalayın, inceleyin, daha ıslaklık var, dışarıya ıslaklık çıkmış olduğunu göreceksiniz. Onun için tamamen istibra etmeden, yani o damlalardan arkası kesilecek şekilde tamamen kurtulmadan abdest almaya geçmemek lazım!

Büyükler, tabii eskiden yüznumaralar evlerin içinde olmazdı, eskiler her şeye dikkat ederek yapmışlardır. Eski evlerimizde, yerleşme şeklinde, evin içinde yüznumara olur muymuş; dedelerimiz böyle bir şey duysalardı hayret ederlerdi. Eskiden bahçenin öbür köşesinde olurdu. Yani temizlik noktasından yüznumaralar evin içinde değil, ta uzakta olurdu. Tabii o uzaktan bu yakına, abdest alacağı yere gelinceye kadar da bu istibra meselesi hallolmuş olurdu. Yani abdestin kaçma tehlikesi kalmaz, buraya gelinceye kadar iş tamam olurdu.

Buna dikkat edelim. Gençler bu işin farkında değildir; şaldur şuldur yüznumaraya girerler, şaldur şuldur çıkarlar.

Yüznumaraya girerken bir de —paçalar mâlum modaya uygun olarak uzun yapılıyor— paçaları kıvırmak lazım! Paçaları kıvırmıyorsun, yerlerde sürünüyor, ıslanıyor, onunla geliyorsun burada namaz kılmaya kalkıyorsun. Sonra;

"—Hiç feyiz almadım." diyorsun.

Almazsın çünkü necasetten tahâret olmadı.

Namazda elbisenin temiz olma şartı vardır. Ondan feyiz alamadın.

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ (المدثر:٤)

(*Ve siyâbeke fetahhir*) [Elbiseni tertemiz tut!] (Müddessir, 74/4) buyruluyor.

Demek ki, üstümüze başımıza bir şey sıçratmamaya dikkat edeceğiz. Paçamızı ıslatmamaya dikkat edeceğiz. Büyük ve küçük abdestten tamamen kurtulmaya dikkat edeceğiz. Büyük abdestin sularını, velev temizlenmiş bile olsa kurulamaya dikkat edeceğiz. Ondan sonra şadırvana gelinceye kadar, abdest alacağımız yere gelinceye kadar bir dinlenme ve bir değişik bir şey olacak ki, tekrar

bozulma ihtimali olmasın.

"—Abdest aldım, oturduğum yerden kalktım, ceketimi giyerken kolumu şöyle kaldırdım, böyle kaldırdım; ah gitti bizim abdest galiba!"

Gider. Çünkü başında istibra yapmadı. Git kurcala; hakikaten bakarsın, önünde bir yaşlık belirmiş; çünkü iyi korunmadı.

İşte bu gibi şeylerden insanın abdesti olmuyor. Abdesti olmayınca da namazı olmuyor. Namazın insana sağlayacağı faydalar da gelmiyor.

Ayet-i kerîmede;

إِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ (العنكبوت:٤٥)

(*İnne's-salâte tenhâ ani'l-fahşâi ve'l-münker, ve lezikru'llàhi ekber*) "Muhakkak ki namaz insanı fuhşiyâttan, münkerâttan, kötülüklerden kesinlikle alıkoyar." (Ankebut, 29/45) buyruluyor.

Alıkoymuyor, neden?

Namaz olmuyor da ondan. Çünkü abdest abdest değil. Abdest abdest olmayınca, namaz namaz olmuyor. Birbirine bağlı.

Abdest nereye bağlı? Burada bildirmiş Peygamber Efendimiz SAS: (*Ve lâ vudûa li-men lem yezküri'sma'llàhi aleyhi*) "Abdest alırken, başlangıçta besmele çekmeyenin de abdesti yoktur."

Besmele çekecek, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* diye başlayacak, ondan sonra abdestini alacak.

Sonra, bu abdestin öyle mânevî faziletleri var ki, yüzümüzün terini giderdiği gibi, elimizin pisliğini giderdiği gibi, bizi mânevî günahlardan da temizliyor. Ama dua etmek şartıyla… Meselâ ellerini yıkarken duası var, —ilmihallerden açarsınız, onları öğrenirsiniz— yüzünü yıkarken duası var, ağzına burnuna su verirken dualar var, sağ elini yıkarken, sol elini yıkarken dualar var, başına mesh ederken dualar var, ayağını yıkarken duası var... Bu duaları öğrenin.

Onlar olmadığı zaman, sadece abdesti oluyor insanın, öteki faydalardan mahrum kalıyor. Dualarını ede ede abdest aldığı zaman, mânevî feyizleri faydaları da sağlamış oluyor. Onun için

böyle yapalım!

Bu hadîs-i şerîf bitti. Allah'ın adını anmadan, besmele çekmeden başlandığı zaman abdestin de fazileti olmuyor. Bu bitti.

e. Bana İnanmayan Mü'min Olamaz!

Arkasında bir hadîs-i şerîf daha var, aynı mevzu ile ilgili. O da biraz daha uzun, bir iki cümlesi daha var, baş tarafı aynı:[89]

لاَ صَلاَةَ لِمَنْ لاَ وُضُوءَ لَهُ ، وَلاَ وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللهِ عَلَيْهِ ، لاَ يُؤْمِنُ بِاللهِ مَنْ لاَ يُؤْمِنُ بِي ، وَلاَ يُؤْمِنُ بِي مَنْ لاَ يُحِبُّ الأَنْصَارَ

(سعيد بن منصور ، حم. والشاشى ، طح. قط. عق. ض. عن سعيد بن زيد ؛ طب. عن أبى سبرة . ك. عن أسماء بنت سعيد بن زيد)

RE. 481/5 (*Lâ salâte li-men lâ vudùa lehû*) "Abdesti kâmil olmayanın namazı kâmil olmaz." Abdesti olmayanın namazı yoktur. Bu birinci hadisteki gibi aynı.

Devamı: (*Ve lâ vudùa li-men lem yezküri'sma'llàhi teàlâ aleyhi.*) "Abdest almaya eûzü besmele çekip başlamayanın da abdestinin kemâli olmaz, abdesti tam alınmış olmaz."

Şimdi devam ediyor, yeni cümleler geliyor: (*Ve lâ yü'minu bi'llâhi, men lâ yü'min bî*) "Bana inanmayan Allah'a inanmış olmaz."

"—Bana inanmayan" diyen kim?

Peygamber Efendimiz.

Bir insan Peygamberimiz SAS Hazretlerine inanmamış; lütfen, böbürlene böbürlene, kasıla kasıla:

---

[89] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.381, no:23284; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.66, no:6899; Beyhakî, *Sünenül-Kübrâ*, c.I, s.43, no:193; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.73, no:7; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, cII, s.258, no:632; Taberânî, *Dua*, c.I, s.137, no:376; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.34, no:302; Şâşî, *Müsned*, c.I, s.266, no:215; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.780, no:16523; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVIII, s.26; *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.281, no:26020; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.420, no:17152.

“—Canım ben Allah’ın varlığını kabul ediyorum. Ateist değilim, tanrıya inanan bir kimseyim.”

‘—Peygamber Efendimiz’e bağlılığından ne haber; onu söyle!”

Peygamber Efendimiz’e iman etmezse, o iman etmiş olmaz.

Lütfen, sanki çok büyük bir ikrammış gibi diyor ki; “Ben Allah’ı inkâr etmiyorum, Allah’ın varlığına inanıyorum. Dinlere inanmıyorum ama Allah’ın varlığına inanıyorum. Derece derece... Dinlere inanıyorum ama falancaya inanmıyorum. Peygamber Efendimiz’e inanmıyorum...” gibi saçmalıklar oluyor; öyle olmayacak!

Peygamber Efendimiz’e inanmayan, bağlanmayan insanın Allah’a inancı da makbul değildir. Ona bağlıdır.

“—Neden ona bağlı? Mantıken nasıl bu iş?”

Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’i de bize Peygamber Efendimiz getirdi. Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin Esmâ-i Hüsnâ’sını, sıfât u esmâsını, yani yüce evsâfını bize Peygamber Efendimiz bildirdi.

Hıristiyanlar şaşırdılar. Yahudiler daha önce şaşırmışlardı. Budistler başka türlü şaşkın. Mısırlılar bir başka türlü şaşkın. Kimisi öküze tapmış, kimisi taşa tapmış, kimisi ağaca tapmış, kimisi aya güneşe tapmış. Bu Hititliler, işte çeşitli tanrıları var...

Yunanlılar’ın artık rezalet; şarap tanrısı bile var! Hintliler’in rezaletin rezaleti; tenasül âletine tapanlar var! Hintliler’de, o kocaman Hint kıtasında dört yüz kadar inanç varmış. Tenasül âletine tapanlar var! Yani insanoğlunu serbest bırakıverdin mi sapıtan sapıtana, dağıtan dağıtana...

Allah’a hamd ü senâlar olsun ki fazl u kereminden bizi doğru yolda eylemiş. Ve insanların irşadı için peygamber göndermiş. Biz o peygambere tâbî olmuşuz. O peygambere tâbî olmazsa insan, bu aklıyla gittiği zaman nereye varacağı belli olmaz...

“—Hocam Yirminci Yüzyıl’da insanların akılları yüksek.”

Değil! İnsanoğlu aynı insan…

Amerika’da papazın birisi dört yüz tane adamı kendisine bağlamış; hepsini götürdü bir ormana, kendisi ve o adamlar dâhil hepsi birden intihar ettiler. Kafaya bak! Hangi akla hizmet ettilerse, hangi fikre hizmet ettilerse; hepsi orada topluca gittiler, kendilerini öldürdüler. Demek ki Yirminci Yüzyıl’da da değişmiyor.

Yirminci Yüzyıl'da gezin, hatta etrafınıza bakın, çok gezmeye de lüzum yok: Bizim devlet dairelerindeki ojeli kızlara filan sorun; ne kadar bâtıl itikatları vardır, ne kadar saçma sapan, uğurluluk uğursuzluk, muska, büyü, şunu bunu, yıldız falı, kahve falı, bilmem daha adını duyduğumuz duymadığımız acaiplikler... Çok bâtıl inançlar vardır. İnanç konusunda Yirminci Yüzyıl pek bir şey kazandırmamışa benziyor; çok şeyleri götürmüşe benziyor.

O bakımdan Peygamber Efendimiz'e tâbi olacak. Bu dine inanıyor, Allah'a inanıyorsa Peygamber Efendimiz'e inanacak. İnanmadığı zaman olmaz. Kur'an'ı o getirmiş, imanı o telkin etmiş, Allah'ın varlığını birliğini o anlatmış.

Ötekiler şaşırmışlar. Hz. İsa AS'ı severiz; peygamber-lerimizden bir peygamberdir, mübarek bir insandır. Hıristiyanlar onun söylemediği şeyleri bugün yapıyorlar.

Hz. İsa nasıl yaşadı; papazlar, papalar nasıl yaşadı? Hiç ilgisi yok… Nerede saltanatlar, tantanalar, altınlar, gümüşler… Bunları bazı papazlar söylüyorlar: Nerede onların yaşayışı, nerede Hz. İsa'nın tevâzuu, sâfiyeti, temizliği? Nerede Hz. İsa'nın insanları çağırdığı akide, nerede şimdiki hıristiyanların durumu?...

Kendi mezhepleri içinde doğruyu kabul edenler var. *Üniteryenler* var mesela; Allah'ın birliğini kabul edenler. Şu mezhepleri var, bu mezhepleri var; binbir tane mezhepleri var. Onlar da kendilerini tenkit ediyorlar.

Nerede Allah'ın kelâmı kitabı Kur'ân-ı Kerîm, nerede papaların istekleriyle bazı cümleleri çıkartılan İncil nüshaları? Hiç alâkası yok.

O bakımdan herkes Peygamber Efendimiz'e inanacak. Hepsi onun talimâtına bağlı. Dinin düzenlenmesi, insanlara doğruların anlatılması onun vasıtasıyla olduğu için, insanlar ondan müstağnî kalamazlar. Kalırlarsa, kendi burunlarının doğrusuna gittikleri yerde yanlış olur ve Allah indinde de makbul olmaz. Allah indinde de İslâm'dan gayri bir akideye sarılan insanların akideleri makbul olmayacak.

Deniliyor ki;

"—Efendim bir sürü dinler var. Herkes dininde hür olsun. Eh işte Allah büyüktür, kerimdir, kabul eder."

Hayır, kabul etmez.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلاَمِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ (آل عمران:٨٥)

(*Ve men yebtaği gayre'l-islâmi dinen felen yukbele minhu*) "İslâm'dan gayrı bir dine sülûk eden, bir başka dine giren kimseden o din kabul olmayacak. İstediği kadar çırpınsın." (Âl-i İmrân, 3/85) Allah onların amellerini *hebâen mensûra* kılmıştır; hiç kıymeti yoktur!

İslâm'a gelecek. Çünkü İslâm ötekilerin hepsini düzeltmiştir. Hepsinin hakikatlerini ihtivâ ediyor. Kur'ân-ı Kerîm'in içinde eski kitaplarda anlatılan iman hakikatlerinin hepsi vardır. Bizim dinimiz öteki peygamberleri -hak olanlarını- bildirmiştir. Onlara saygıyı bizlere telkin etmiştir. Bizim dinimiz toplayıcı dindir.

Onun için hıristiyanın da, yahudinin de, budistin de, brahmanistin de herkesin kalkıp gelip İslâm'a girmesi lazım. Başka bir yolda giderse çok eski model bir arabaya binmiş gibi olur. Devir değişti, şartlar değişti; hâlâ eski modele devam ediyor. O zamanlar doğru olan şey Peygamber Efendimiz SAS sarâhaten beyan buyuruyor, diyor ki:

"—Hz. Musa şu anda sağ olsaydı bana ümmet olurdu."

O halde musevîler de Peygamber Efendimiz'e ümmet olacaklar. Nitekim doğruları oldular.

Peygamber SAS Efendimiz gelmezden önce Allah-u Teàlâ Hazretleri onların kitaplarında:

"—Bir peygamber gelecek, geldiği zaman ona tâbi olun." diye emretti.

Bugünkü İncil'de, bugünkü Tevrat'ta, yani hıristiyanların, yahudilerin, hatta bazı profesörlerin ifadelerine göre zerdüştlerin din kitaplarında, budistlerin din kitaplarında ileride gelecek peygamberden bahis var ve ona tâbi olmalarını Allah peygamberlere söylemiş.

Onlar da ümmetlerinden söz almışlar, ahd u misak almışlar ki, "O peygambere erişirseniz ona tâbi olun!" diye. Bu, İslâm'ın gerçekliğini gösteren bir mucizedir. Bunu şimdi İngilizce kitaplarda, Pakistan'da yazılmış kitaplarda yazıyorlar. Zaten

Kur'ân-ı Kerîm'in âyetleri de bu hususu beyan ediyor.

İnsanlar Peygamber Efendimiz'e tâbi olacak. Peygamber Efendimiz bizim Peygamberimiz olduğu gibi, dünya üzerindeki bütün öteki inançlara, akidelere sahip olan insanların da peygamberidir. Kabul ederlerse kurtulurlar; kabul etmezlerse, peygamberlerini inkâr etmiş olmanın cezasıyla cezalanacaklar.

"—Peygamberleri kim?"

Peygamber Efendimiz. Bizim Peygamberimiz onların da peygamberidir.

Uçakta bir papazla yan yana oturdum; "Sizin peygamberiniz" diyordu. "Sizin peygamberiniz" değil; "Hepimizin peygamberi…" Sen inkâr edersen, o inkârın cezasını çekeceksin. Hepimizin peygamberi…

Bu zamanın, yani Peygamber Efendimiz'in asr-ı saadetinden itibaren şu zamana kadar ve kıyamete kadar gidecek zamanın peygamberi bir tane: Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ… Uyan kurtulur, uymayan cezasını çeker.

O bakımdan Peygamber Efendimiz burada o hakikati beyan etmiş. Yani diyor ki;

"—Bir insan 'Allah'a inanıyorum!' diye övünmeye kalkışmasın; bana inanmazsa Allah'a inanmış olmaz. Allah'a inancı tamam olmuş olmaz. Çünkü beni Allah gönderdi; bana Kur'an'ı Allah CC indirdi. O bakımdan onun o inancı makbul değildir."

Böyle ukalalar bizim ülkemizde de vardır. Kitaplarda görüyoruz; mecmualarda, gazetelerde yazılarını okuyoruz:

"—Ben Allah'a inanıyorum, o kadar." diyor.

"—Efendim dindarların inancına da saygılıyım ama ben inanmıyorum." diyor.

İnanacaksın; hakikat bu!

"—Ben Allahsızım" diyor.

Bir insan Allahsız olamaz. Ben hayatsızım diyebiliyor musun? Yaşıyorsun. Ben güneşsizim diyebiliyor musun? Güneş var. Ben havasızım diyebiliyor musun? Havasız insan yaşayamıyor, hava var. İşte onun gibi, sen Allahsız olamazsın. Tanrısız da olamazsın; sadece Allah'ın varlığını inkâr eden bir kimse olursun, o kadar.

O bakımdan Allah'a hamd ü senâlar olsun, Allah bizi bu

imandan ayırmasın…

Onların doğru yola gelmesi için de bizim çalışmamız lazım. Bizim çalışmamız şöyle olabilir: Her biriniz ayrı ayrı çalışırsınız veyahut çalışanları desteklersiniz. Mecmualar çıkartırız, onları desteklersiniz. Matbaalar kurarız, okullar açarız, orada imanlıları yetiştiririz.

Bugün dünyanın her yerinde hıristiyanların üniversiteleri var, hastaneleri vardır, müesseseleri vardır. Geldiler, Osmanlı devleti daha hâkim iken, Beyrut'ta Katolik Üniversitesi'ni kurdular. Arapça'yı öğrendiler, papazlarına öğrettiler. "Bakalım müslümanlar, hıristiyanlar hakkında ne diyor?" diye kitaplar neşrettiler. Ondan sonra İslâm âlemini parça parça parçaladılar, görüyorsunuz.

Önce ne yaptılar? Üniversite kurdular.

Şimdi üniversite kurmak paraya kalmış bir şeydir. Kanun müsaittir, isteyen özel üniversite kurabilir. Müslümanlar özel üniversiteyi kurmazsa, Allah onlardan soracak; "Niye kurmadınız?" diye soracak.

Getirirsin dürüst insanları, getirirsin çalışkan insanları... Pakistan'da atom alimi var, onu getirirsin. Suudi Arabistan'da filanca ilimde çok ileri gitmiş kimseler var, onu getirirsin. Fransa'dan falanca tıp profesörünü, müslüman olmuş, onu getirsin. Cihan görür:

"—İşte bu da müslümanların tertemiz üniversitesidir. İşte talebeleri, işte hocaları, işte labaratuarları; işte bak, içeriye girdiğin zaman gör!" demesi lazım.

Müslümanların yapması gerekiyor.

Eski hükümdarlardan bir tanesi Mısır hükümdarıymış,
Şam'da oturuyormuş, demiş ki:

"—Savaşacağım, harp edeceğim, bana para lazım; parayı zekâttan toplayalım!"

Alimler fetva vermişler. Çünkü Allah yolunda zekât harcanabiliyor, fîsebîlillah savaş da olunca savaş için silah almak da olabilir.

Büyük alimlerden bir tanesi karşı çıkmış. Diyor ki:

“—Senin bir sürü cariyen var, sarayların var. Cariyelerinin boynunda bir sürü altınlar var, kollarında bir sürü bilezikler var. Onları koy bakalım!”

Tabii memleketinden sürmüş ama o sözünden dönmemiş, bu böyledir diye.

Müslümanların fazla mallarını ortaya koymaları lazım. Kimi kardeşimizin şu kadar dairesi var, kimi kardeşimizin bu kadar malı var; ne olacak? İhtiyaçtan fazlasını Allah yolunda hizmete koyacak. Dedelerimiz canlarını ortaya koymuş.

Türkiye’de şu kadar milyon müslüman var, bir üniversite kuramamışız; yazıklar olsun!

Türkiye’de şu kadar müslüman var; hani gazeteleri, hani mecmuaları, hani müesseseleri, hani hastaneleri, hani kadın doğum evleri? Hani nerede? Senin çalıştırdığın müesseseler nerede?

O bakımdan Allah hepimizi vebalden, mesuliyetten kurtarsın. Günahlarımızı bağışlasın. Yüzümüzün karasını ağartsın. Cümlemize fedakâr olmayı nasib eylesin…

Hadîs-i şerîfin son cümlesi:

(*Ve lâ yü’minü bî, men lâ yuhibbu’l-ensâr*) “Ensarı sevmeyen de bana iman etmiş olmaz.”

Ensar kimdir? Medine-i Münevvere’deki müslümanlardır ki Mekke-i Mükerreme’den hicret eden, daha başka yerlerden hicret edip gelen muhacir müslümanlara, evvelki müslümanlara kucak açtılar:

“—Gelin, size orada kavminiz zulüm ediyorsa, baskı yapıyorsa bizim ülkemizde emniyette olursunuz. Gelin bizim şehrimize.” dediler; kucak açtılar, misafir ettiler.

Mekke-i Mükerreme’de müslümanlar sıkıntıdayken, işkence görüyorken, müşrikler onlara ibadette rahat vermiyorken, iktisâdî bakımdan baskılar yapıp duruyorken; ötekiler yardım ellerini uzattılar, yardım ettiler ve Medine-i Münevvere’ye çağırdılar. Yakışık alır mı ondan sonra Ensar’a tepeden bakmak? Yakışık almaz.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Onları sevmeyen bana tam iman etmiş olmaz.”

Mekke-i Mükerreme fetholundu. Ondan sonra Huneyn gazvesi oldu. Sonra, artık bitti işler, dönülecek, *Ensar* boynunu büktüler, dediler ki;

"—Rasûlullah Efendimiz artık doğduğu şehri de fethetti, Kâbe-i Müşerrefe de zaten orada. O halde Peygamber Efendimiz o fethettiği diyarlarda kalır. Biz de uzakta gurbette işte boyun bükeriz..." gibi böyle düşüncelere daldılar.

Peygamber Efendimiz o savaşlarda, Mekke'de yeni müslüman olmuş olan kimselere çok pay verdi, çok para verdi. Asıl Medine-i Münevvere'den cihad için gelmiş olanlara verdiğinden fazla fazla miktarda bu yeni müslümanlara verdi.

Neden veriyor?

Gönüllerini ısındırmak için veriyor. Çünkü iyi müslüman olmayan insanın maddeye meyli fazladır. İnsan iyi müslüman olduktan sonra Allah yolunda her türlü fedakârlığı yapar. Onları İslâm'a ısındırmak için, İslâm'ı sevsinler, şimdi mağlup oldular, "Biz müslümanların karşısında yenildik." diye içlerinde bir acı var, burukluk var; Peygamber Efendimiz onları paraya boğdu, ganimetleri onlara taksim etti ki gönülleri rahat etsin.

Bir kimse geldi Peygamber Efendimiz'e bir başka zamanda; her zaman söylediğim misaldir:

"—Yâ Rasûlallah, ne güzel koyunlar var şurada!"

Baktı, koyunları gördü orada; ganimetten alınmış koyunlar.

"—Çok mu beğendin?"

"—Çok beğendim."

"—Al bütün sürüyü..." dedi Peygamber Efendimiz, koca bir sürüyü bir insana verdi; tek bir insana.

Neden?

Peygamber Efendimiz'in yanında paranın kıymeti yok. Geceye parayı gecelettirmezdi, dağıtır verirdi.

O sürüyü o kabileye götüren insana kabilesinde sordular, dediler ki:

"—Nereden aldın bunları?"

"Hz. Muhammed cimrilikten korkmayan, fakirlikten korkmayan bir insanın verişiyle veriyor, cömertçe veriyor. İşte o verdi hepsini!" dedi.

Onun üzerine bütün kabile halkı müslüman oldu, bütün kabile halkı!

Peygamber Efendimiz'in usûlü böyleydi.

Sofra örtüsünü yayardı, üstüne buğday yığar gibi altınlar paralar yığılırdı; saymadan avuç avuç verirdi, dağıtırdı. Yani yanına gelen şeyi darmadağın hayır olarak dağıtırdı.

Sabahleyin koyun keserdi, geldiği zaman kesilmiş koyunu sorardı:

"—Ne oldu?"

"—Yâ Rasûlallah, bütün hayvanı dağıttık, parça parça parçaladık; budu, kolu, kaburgası, ciğeri vesaire...Bize sadece bir kolu kaldı, bir parçası kaldı; ötekilerin hepsi gitti, dağıttık."

"—Demek ki sadece kolu hariç hepsi bizim olmuş." dedi Peygamber Efendimiz.

Verilen bizim. Verilen âhirete sevap olarak yazıldığı için bizim. Burada yediğin helalse neyse de, haramsa vebali, hesabı var. Onun için verileni tercih etti Peygamber Efendimiz; bol bol verdi. Onun cömertliğinin deryası cûşa geldiği zaman, önündekiler hepsi kendisine hayran kaldılar.

Mekke ahâlisine de çok verdi. Sahabenin biraz hüzünlendiğini görünce;

"—Ey ashabım, size de kendimi ayırdım." dedi.

Peygamber Efendimiz Mekke'de durmadı, Medine'de ikamet etti. Mekke-i Mükerreme fetholduğu halde, ahâlisi müslüman olduğu halde Mekke-i Mükerreme'de yerleşmedi.

Vefalı insan... Vefa numunesi... Peygamber Efendimiz hakkında vefalı insan sözü hafif kalır. Vefa numunesi bizim için; tepeden tırnağa vefa! O Ensara sevgisinden, onların kendisine en sıkıntılı zamanda yaptığı o müzaharetten, yardımdan dolayı Medine-i Münevvere'yi kendisine yerleşme yeri yaptı, İslâm devletinin merkezi orası oldu; oradan ayrılmadı. "Size kendimi ayırdım!" dedi. Bırakın parayı pulu, ne yapıyorsunuz?

Hakikaten Medine ahâlisi için Peygamber Efendimiz'in orada oturması, orada defn olmasından daha büyük şeref olur mu? Daha büyük bir hayır ve bereket bahis konusu olabilir mi?

En güzel şeyi verdi, en güzelini verdi.

Her zaman da söylerdi Efendimiz:
"—İmanın alâmeti ensarı sevmek."
Ensara tepeden bakmak yok. Muhacirlerin, Ensarın evvelce yaptığı yardımın kıymetini bilmesi lazım, unutmaması lazım. Rahata erdiği zaman, kötü günler geçtikten sonra, o iyilikleri unutmaması lazım.
Efendimiz'in her şeyi öyledir. Süt annesini unutmamıştır, süt kardeşini unutmamıştır, eski akrabalarını gözetmiştir, kollamıştır. Vefa nümunesidir. Tepeden tırnağa vefa doluydu Peygamber Efendimiz.
Allah cümlenizi başta Allah'a vefalı eylesin, sonra Peygamber Efendimiz'e vefalı eylesin, sonra dinimize vefalı eylesin… Biraz dünya parası görünce, mevki makamı görünce dinî hususları gevşeyenlerden eylemesin, eli sıkılaşanlardan eylemesin…
Zenginleştikçe milletin eli sıkılaşıyor. Zenginleştikçe, parası pulu arttıkça eli sımsıkı sıkılıyor. Elini pehlivanlar açamayacak hâle geliyor. Gelsin pehlivanlar, hadi bakalım bu parmağı buradan açabilirse, açamaz. Çünkü yaşlandıkça daha beter eli sıkılaşıyor. Ya sen yaşlandın, ölüp gideceksin; dağıtsana!
Farsça, bir şair diyor ki:

ریشهٔ نخل کهن سال از جوان محکمترست

بیشتر دلبستگی باشد بدنیا پیر را

Rişe-i nahl-i köhne sâl ez civân muhkemterest,
Bişter-i dil-bestegî bâşed be-dünyâ pîr râ.

"Büyük ağacın kökleri daha kuvvetlidir, daha dibe gider. Onun için ihtiyarın da dünyaya sevgisi meyli daha fazla olur."
Mü'min insan öyle yapmaz ki; âhirete hazırlanıyor, ver gitsin...
Yunus Emre de diyor ki:

Seni haktan yığanı,
Her ne ise ver gider.
Ne beslersin bu teni,
Sinde kurt kuş yer gider.

Seni Cenâb-ı Hak'tan ne ayırıyor?

"—Mal mülk sevgisi."

Evliyâullahtan birisi anlatıyor: Mürşidi büyük kimse, kendisi büyük alim. Uğraşmış didinmiş:

"—Çalıştım çabaladım, kitaplarımı bile tasadduk edinceye kadar gözümün perdesi açılmadı." diyor.

Kitabını da vermiş, elinde bir şeycik yok, çırıl çıplak, tiril tiril kalmış. O zaman mâneviyâtın perdeleri açılmış.

Bizim hâlimiz ne olacak?

Derviş; evinde televizyon, karşısında şarkıcılar şarkı söyler, türkücüler türkü okur, çalgıcılar çalgı çalar, bizim sakallı da karşısında sakalını oynata oynata meyve yer, çayını höpürdete höpürdete onu seyreder.

"—Hocam feyzim az oluyor."

Daha ne istiyorsun? Sen başına taş yağmadığına dua et!

Sen müslümansan Müslümanlığın prensiplerini bil, ona göre çalış çabala. Dünyada bir sürü mağdur müslüman var. Keyif zamanı mıdır? Yatma zamanı mıdır? Tembellik zamanı mıdır? Cimrilik zamanı mıdır?

Kimsenin düşündüğü yok. Sanki hepsi kendisinin lâzım-ı gayri mufârıkıymış gibi düşünüyor. Yanlış!

f. Zarara Karşılık Zarar Vermek Yoktur

Altıncı hadîs-i şerîf. Ebû Said el-Hudri RA'dan ve başka râvilerden gelmiş bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[90]

لاَ ضَرَرَ وَلاَ ضِرَارَ ، مَنْ ضَارَّ ضَارَّ اللهُ بِهِ ، وَمَنْ شَاقَّ شَقَّ اللهُ عَلَيْهِ

(مالك عن عمر بن يحيى المازنى عن أبيه مرسلاً ؛ قط. ك . ق .

[90] Dara Kutni, *Sünen*, c.III, s.77, no:288; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VI, s.69, no:11166; Ebu Said el-Hudri RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IV, s.61, no:9518; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.426, no:17167.

(عن أبى سعيد)

RE. 481/6 (*Lâ darara ve lâ dırâra, men dârra dârrahu'llàhu bihî, ve men şakka şakka'llàhu aleyhi.*)

(*Lâ darara*) "İslâm'da zarar vermek yoktur."

Zarar; bir insanın malına, bedenine bir noksanlık vermek. Zarar vermek İslâm'da yoktur.

(*Ve lâ dırâra*) Dırâr da, birisinin yaptığı bir zarara inat, karşılık olsun diye, "Sen misin bana bunu yapan, ben de sana şunu yaparım!" diye zarara zararla mukabele etmek... İslâm'da o da yoktur. Diyelim ki bir insanın ağacını kesmek yoktur, bir insanın koyununu öldürmek yoktur. Çünkü o mâlî bir telef olmuş oluyor, bir zarar olmuş oluyor. Zarar yoktur.

"—O benim harmanımı yaktı, ben de onunkini yakayım."

O da yoktur.

"—E ne yapacak? Senin harmanın yandı; şimdi sen onun harmanını yakmazsan için rahat etmeyecek. Ne olacak?"

Kadıya gideceksin, derdini açacaksın, davacı olacaksın. Bizzat kendin gidip harmanı yakamazsın, çünkü harmanın kabahati yok; buğdayın, malın, koyunun, atın kabahati yok…

İslâm'da zarar yoktur. Zarara zararla mukabele etmek de yoktur. Bu kaide umumî bir kaidedir. Müslüman eşyayı telef etmemeyi esas alır.

Hatta büyüklerden birisini anlatmışlardı:

Birisi sönmüş olan bir ampulü atmış, patlatmış. Yani yanmıyor; atmış, patlatmış. Hocası diyor ki:

"—Öde bunu."

Niye?

"—Yapılmış bir şeyi patlattı, kırdı. Yapılmıştı, belki birisi onun kökünü çıkartacaktı. Onu bir işte kullanacaktı, bir yerde bir işe yarayacaktı belki. Sen onun şeklini bozdun. Öde bakalım!"

Neden? Terbiye olsun diye.

Bir evde insan yoksa, birkaç ay kiracı yok; mahallenin bütün çocukları evin bütün camlarını kırıyorlar. Taşları ellerine alıyorlar, şangır... "Kah kah kah..." Şıngır... "Kah kah kah..." Her düşen

camdan bir zevk alıyorlar; vahşi bir zevk! Olmaz. Bir tarafta mal telef oluyor, öbür tarafta zevk. Öyle şey yok.

İslâm'da zarar vermek yok. Birisi sana zarar vermişse, onun zararına mukabil, senin de ona zarar vermen, o da yok. İslâm eşyayı korumayı esas alıyor; hakkını başka yoldan alırsın.

(*Men dârra dârrahu'llàhu*) "Kim bu kâideye uymaz da birisinin zararına zararla mukabele etmeye kalkarsa..."

"—Ya sen müslümansın, böyle yapma!"

"—Olsun, çok kızıyorum, ben onun canına okuyacağım!" diye...

(*Darrahu'llàhu bihî*) "Allah da bu sefer ona zarar verir."

Çünkü kaideyi bozdu. Kaideyi bozduğu için... Ya bir iş yanlış ise yapılmaz. Yanlış iş yaptığından Allah onu cezalandırır.

(*Ve men şakka*) "Kim birisine meşakkat vermeye kalkarsa, sıkıntı vermeye kalkarsa; (*şakka'llàhu aleyhi*) Allah da onun gırtlağını sıktırır, ona meşakkat verir, onu zarara uğratır."

Bu mantık, zarara zararla mukabele etmek İslâm'ın özünde yok.

"—Demek ki kan davası da yok."

Tabii yok…

"—O benim babamı öldürdü, ben de onun oğlunu öldüreyim."

Senin babanı öldüreni sen yakalayabildiysen, ona azmettireni yakalayabildiysen mahkemeye çıkartabildiysen, cezalandırılmışsa cezalanır. Aksi takdirde sen de onun akrabasından bir kimseyi peşine takip edip de falanca yerde yakalayıp öldüremezsin. Bu kan davası bâtıldır, İslâm'da yoktur.

Doğu Anadolu'nun âdeti...

Ağabeyim anlattı: Adam kaçmış diyarından, Türkiye'nin bir ucundan beri ucuna gelmiş, kan davasından korktuğu için! Ötekisinin de 16-17 yaşındaki çocuğu, bunun izini bulmuş, kalkmış gelmiş; tam ağabeylerimin dükkânının -gözünün- önünde bu genç bunun üstüne çullanmış, yıkmış yere, bıçaklamış; batır Allah'ım, batır Allah'ım, batır Allah'ım... Hıncını böyle saplaya saplaya, bıçakla öyle alıyor. Vahşilik tabii... İslâm gitti mi...

Muhterem kardeşlerim!

Şimdi İslâm'ın gittiğinin zararının ne kadar olduğunu kimse bilmiyor. Zararın ne kadar büyük olduğunun kimse farkında değil.

Geçen gün gazetede okudum. Benim de sınıf arkadaşımdı, bir

kuyumcu vardı, dairesinde onu öldürdüler. Hırsızlar çoluk çocuğunu bağlamışlar, o da içeri girince, babayiğit bir kimseydi; bıçaklamışlar, öldürmüşler.

Öldüren kim? Öldüren "bir şeytan kadın" diyor gazete, öyle yazmış; şeytan kadın. Öldüren, öldürmeye azmettiren kadın, kadının kocası öldürenlerden birisi, ötekisi de sevgilisi... Yani cami mikrofonundan... Ancak ibret için söylenebilir herhalde, bir kadın iki erkeği idare ediyor ve iki erkeği adam öldürmeye, suç işlemeye, hırsızlık arsızlık yapmaya teşvik ediyor.

Tamam, bir hadise, kapatalım mı böyle? Kapatamayız.

Burada, "Bu kadın niye böyle yetişti?" diye soracaksın! Ben soracağım, yakalarına yapışacağım:

"—Bu kadın niye böyle yetişti?"

Bu kadın İslâm'dan uzak yetiştiği için böyle yetişti. Var mı müslüman kadınlar içinde böyle bir şey yapan? Her türlü mağduriyete rağmen boynunu büküyor, kenarda duruyor. Her yerde itildiği kakıldığı halde, mağdur edildiği halde boynunu büküp duruyor. Bak ötekisi nasıl?

Ona şeytan kadın demesini biliyorsun. Niye şeytan kadınların yetişmemesine çalışmıyorsun? Niye müslümanların, namuslu insanların yetişmesine gayret etmiyorsun? Niye engelliyorsun? Hadi senin yardımın başına çalınsın, eksik olsun, niye engelliyorsun? Bunu sormamız lazım. Suç yapılmış, tamam, geç.

Niye? İslâm'dan uzak olduğu için, Allah'tan korkmadığı için, dinsiz imansız olduğu için. Sor bakalım hangi siyasî inançta, sor bakalım hangi kanaat, hangi felsefî inançta? Sor bakalım, çıksın ortaya bakalım suçlu... Fikir hürriyeti bilmem ne bilmem ne, bir sürü ortada hikâye okuyan insanlar da bir görsünler, hangi inançta?

Suçluların neden suçlu olduğunun araştırılması lazım.

Çıkacak genel kâide: -Biz yıllardır söylüyoruz; elli yıldır, altmış yıldır, yetmiş yıldır, yüzlerce yıldır söylemiş ulemâmız. Bir insanın dinini imanını aldın mı, dinsiz imansız kaldı mı o adam muzır adam olur, muzır insan olur; câni olur, zalim olur, hain olur, hırsız olur, arsız olur, edepsiz olur, yüzsüz olur, namussuz olur...

İnsanı frenleyen, cemiyet içinde ahlâk kâidelerine uygun ve

başkalarının haklarına saygılı halde yetiştiren kaynak; ahlâk, onun kaynağı din, onun kaynağı imân-ı hakîkidir. Sen imanı hakîkiyi çelmele, bombardıman et, dinamitle, ondan sonra bekle ki gelsin iyi insanlar… Hepsi böyle olur!

Vallâhi polis de başa çıkamaz!

Allah buldurmuş. Nasıl buldurmuş?

Ona onu gösterttirmiş, yoldan geçerken tanıttırmış. Ona onu şikâyet ettirmiş, polisin hafızasında küpenin şeklini tutturmuş... Allah buldurtuyor. Allah zalime yardım etmediği için, zalimin zulmünü bir gün mutlaka dünyada da cezalandıracağı için, cezalandırdığını bizlere ibret olarak göstermek için buldurtuyor.

Adam öldürmüş gitmiş, izi yoktu ortada, nasıl buldurttu Allah? O adamcağızı öldürdükten sonra, o paraların hepsini o mücevherlerin hepsini torbaya koyup kaçsalardı başka bir yere, kimse bilmeyecekti. Ama Allah buldurtuyor.

Muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ hazretleri Azîzün zü'ntikam'dır; Azîz'dir, mutlaka galiptir, her yerde galiptir ve intikamını bu dünyada da gösterir, kimseye kalmaz.

Biz müslümanlar adam öldürmüyoruz. Öldürmesini bilmez miyiz? Silahımız mı yok? Aklımız mı yetmiyor?

Onlardan daha âlâsını yaparız. Ama yapmayız, Allah'tan korkuyoruz. Hırsızlık yapmayız. Adam bize fazla para verse fazlasını öderiz. Üç gün sonra öderiz, beş gün sonra öderiz. Borcumuza sadık kalırız. Hak yemeyiz. Çocuğumuza haram yedirmeyiz.

E bunun kıymetini niye bilmiyorlar? Niye İslâm'a, müslümanlara bu kadar saldırıyorlar? Niye namuslu kızlara bu kadar böyle mağdur etme durumu oluyor? Bunu sormamız lâzım!

Sormamız lazım ki, işte misalleri çıkıyor ortaya. Şu kadar fahişe artmış, bu kadarına vesika verilmiş, şu şöyle olmuş... Olur tabii! Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. Salı, çarşamba, elbette perşembe… Böyle gidişin sonu elbette böyle olacak. Binmişim bir alâmete, gidiyorum kıyamete. Bu gidişin sonu tabii kıyamete, varacak olan nokta öyle olur.

Tabii cahillere söz anlatamazsın, deliye deli olduğunu

söyleyemezsin. “Sen akıllısın, otur arslanım, ağam paşam...” dersin, ondan sonra polis gelir, hasta bakıcı gelir, iki elinden tutar, iğneyi yaparsın, sakinleşir. Ne yapalım?

Hastaya bir sözümüz yok da, bizim derdimiz siz akıllılarda. Biz sizden dertliyiz. Yani akıllılar evlatlarını iyi yetiştirmezse, iyiliğin tedbirlerini almazlarsa... Delilere sözümüz yok bizim, delilere ne diyelim, elbette yapacak. Bizim şikâyetimiz akıllılarda.

Allah akıllılara insaf versin…

Altındaki hadîs-i şerif de bu konuyla ilgili.

Bu ikinci hadîs-i şerîfin başlangıcı, birinci cümlesi daha önceki gibi. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[91]

لاَ ضَرَرَ وَلاَ ضِرَارَ؛ وَلِلرَّجُلِ أَنْ يَضَعَ خَشَبَهُ فِي حَائِطِ جَارِهِ ، وَالطَّرِيقُ الْمِيتَاءُ سَبْعَةُ أَذْرُعٍ (حم. هب. عن ابن عباس)

RE. 481/7 (*Lâ darara ve lâ dırâra, ve li’r-raculi en yedaa haşebehû fî hàitı cârihî, ve’t-tarîku’l-mîtâu seb’ate ezruin.*)

(*Lâ darara ve lâ dırâra*) “Zarar vermek yoktur. Verilmiş bir zarara mukabeleten, intikam için zararla mukabele etmek de yoktur.”

(*Ve li’r-raculi en yedaa haşebehû fî hàitı cârihî*) “Bir adam komşusunun duvarına evinin kirişinin ucunu koyabilir.”

“—O duvar benim, sen koyamazsın!” diyemez, oraya koyuverir. Maksat onun da işi görülsün. Ona dinimiz cevaz vermiştir. Bu kadar kolaylıklar olacak.

(*Ve’t-tarîku’l-mîtâu seb’ate ezruin*) “Boş bir arazide yol miktarı yedi ziradır, yedi zira boş yer bırakılır.” diye kaide koymuş.

g. İtaat Ancak Güzel Şeylerde Olur

Sonuncu hadîs-i şerîf ama sonuncu değil arkasındaki onunla

---

[91] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.313, no:2867; Taberani, *Mu’cemü’l-Kebir*, c.XI, s.302, no:11806; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Caımiü’l-Ehadis, c.XVI, s.426, no:17168.

ilgili olduğu için çift çift onu da okuyacağız.

Bu hadîs-i şerîf Buhârî'de, Müslim'de, Ebû Dâvud'da, Neseî'de, İbn Hibbân'da Hz. Ali Efendimiz RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[92]

لاَ طَاعَةَ لأَحَدٍ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ ، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ

(خ. م. د. ن. حب. عن عليّ)

RE. 481/8 (*Lâ tàate li-ehadin fî ma'sıyeti'llâhi, inneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*)

(*Lâ tàate li-ehadin fî ma'sıyeti'llâhi*) "Allah'a isyan konusunda hiçbir kimseye itaat olunmaz."

Babaya da itaat olunmaz, anaya da itaat olunmaz, hocaya da itaat olunmaz.

"—Anası kızını kötü yola teşvik ediyor, kızı uyacak mı anamdır diye?"

Hayır.

"—Babası oğlunu hırsızlığa teşvik ediyor, uyacak mı?"

Hayır.

"—İçki içmeye teşvik ediyor, uyacak mı?"

Hayır...

Hiçbir kula Allah'a isyan yolunda itaat yoktur, itaat edilmez. İtaat edilirse vebal olur. İtaat edilmesi gerekli kimselere bile isyan bahis konusu olduğu zaman itaat edilmez.

(*İnneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*) "İtaat ancak aklın ve şeriatin uygun

---

[92] Buhàrî, *Sahîh*, c.XXII, s.218, no:6716; Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.371, no:3424; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.210, no:2256; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.114, no:4134; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.94, no:724; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.156, no:16386; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.434, no:7828; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.429, no:4567; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.405, no:7114; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.272, no:267; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.140, no:894; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.119, no:589; Tayâlisî, Müsned, c.I, s.17, no:109; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.38; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.67, no:14874; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.366, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.426, no:17170.

bulduğu bir şeyde olur.” Akla ve şeriate aykırı günah yollarında olmaz.

Yani aklen, şer’en, kanunen iyi olan şeylerde itaat olur. Yoksa bir âmirin, bir reisin, bir başkanın, bir komutanın bir kötü şeyi emretmeye hakkı ve salâhiyeti yoktur; ötekisi uyarsa mes’ul olur.

“—Efendim komutanım emretti, ben ondan yaptım.”

Yapamazsın ki, onu dinlemeyecektin çünkü kanuna aykırı.

Peygamber Efendimiz’in zamanında, Efendimiz bir birliğin başına birisini komutan tayin etmiş, göndermiş. O komutanla birliği arasında da biraz ihtilaf, gürültü patırtı çıkmış. O gürültü patırtı çıktığı zaman başkan kızmış, demiş ki;

“—Odun toplayın. Çalı çırpı toplayın.”

Çalıyı çırpıyı toplamışlar. Ondan sonra;

“—Ateş yakın.”

Yakmışlar.

“—Hadi girin içine!” demiş komutan.

Peygamber Efendimiz de “Komutanlara itaat edin!” dedi ya, tembihledi ya giderken...

“—Peygamber Efendimiz size bana itaat etmenizi söylemedi miydi?”

“—Demişti.”

“—Girin içine!” demiş.

Birbirlerine bakmış, demişler ki;

“—Ne içine gireriz, ne senin sözünü dinleriz. Gideceğiz, bunu Rasûlüllah’a söyleyeceğiz.”

Döndükleri zaman söylemişler, demişler ki;

“—Böyle yaptı yâ Resûlallah, acaba itaat etmemiz lazım mıydı? Ateş de olsa girse miydik?”

Demiş ki:

“—Eğer girseydiniz cehenneme giderdiniz.”

Demek ki ancak Allah’a itaat konusunda, mârufta, yani aklın, kanunun, şer’in, ilâhî kanunun doğru gördüğü noktada itaat olur; kötülüklerde, isyanda itaat olmaz.

Bu kaide umumîdir. Emirler, komutanlar, başkanlar ve saireler böylece bilsinler.

h. Allah'a İsyanda İtaat Olmaz

Arkasındaki hadîs-i şerîf de aynı mevzuda... İbaresi değişik. Bunun da çok kaynakları var.

Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:[93]

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ (حم. طب. ك. وابن خزيمة ، وابن جرير عن عمران ؛ و الحكم بن عمرو ، وأبو نعيم ، خط. عن أنس ؛ طب. عن النواس)

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) "Allah'a isyan konusunda, mahlûka itaat yoktur."

Mahlûk emretti, onun sözünü dinleyecek, Allah emrettiğini çiğneyecek; olmaz öyle şey!

İtaat nereye oluyor? Allah'a oluyor. Allah'ın elçisi olduğu için, Rasûlullah'a oluyor. Rasûlullah buyurduğu için, sünnete oluyor. Bunlardan meydana gelmiş olan şeriate itaat etmek gerekiyor; kötülüklere itaat gerekmiyor. Müslüman kötülüklerin karşısına

---

[93] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.632, no:602; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, el-İstîàb, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X; s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.427, no:17172.

çıkacak; “Bu kötüdür.” diyecek ve hakkı söyleyecek.
Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[94]

أَفْضَلُ الْجِهَادِ ، كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ (د. ه. عن أبي سعيد ؛ حم. ه. طب. عن أبي أمامة ؛ ن. عن سمرة ؛ حم. ن. هب. ض. عن طارق مرسلا)

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâd, kelimetü hakkın inde sultànin câir*.) “Cihadın en üstünü, zâlim hükümdarın huzurunda hak sözü söylemektir.”

İmam Nevevî Sultan Baybars'a itiraz etmiş:

“—Sen bunda fukaranın hakkı olan parayı alamazsın. Sen sarayındaki fazlalıkları ver.” demiş, kötü olmuş.

Kötü olsun, yine sözünden dönmemiş.

Baskı yapsalar, dövseler sövseler, hakkı söylemekten alim vazgeçemez. Çünkü alimler Allah'a söz vermişlerdir ki doğruyu söyleyecekler, insanlara hakkı öğretecekler.

O bakımdan Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisine mutî kullardan

---

[94] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hàmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu'cemü'l*-Evsat, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Tàrık ibn-i Şihab Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.198, no:3981.

eylesin… İsyan yollarına saptırmasın... Velev anamız babamız bile olsa, isyan konusunda emredildiği zaman isyana düşmemek gerektiği şuurunda eylesin... Cümlemizi cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Yarın Berat Kandili'dir. Berat Kandili önemli bir hadisedir. Yarın gündüzleyin oruçlu olmak iyidir. Onun için bugünden hatırlatmış olalım kardeşlerimize, yarın için oruca niyetlensinler, nafile olarak sevap kazanmak maksadıyla… Berat gecesine de hazırlansınlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri kandillerinizi mübarek eylesin... Bu gecelerin feyizlerinden, bereketinden cümlenizi, cümle Ümmet-i Muhammed'i, beraberce, bizlerle beraber istifade ettirsin...

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi nice mübarek günlere, gecelere sıhhatle, âfiyetle ulaştırsın… Çoluk çocuğunuzla, sevdiklerinizle beraber hayırlarda dâim eylesin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin…

Fâtiha-ı şerîfe mea'l-besmele!

12. 04. 1987 – İskenderpaşa Camii

12. İSLÂM'DA İTAATIN ÖLÇÜSÜ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...
Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ طَاعَةَ لأَحَدٍ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ ، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ
(خ. م. د. ن. حب. عن عليّ)

RE. 481/8 (*Lâ tàate li-ehadin fî ma'sıyeti'llâhi, inneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Allah'ın rahmeti, bereketi, lütfu, ihsanı, ikramı, dünya ve ahirette sizlere, sizlerin üzerine olsun....

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 471. sayfasının 7. hadisinden itibaren okuyup izahına geçmek istiyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'in ruhuna hediye olmak üzere ve onun cümle âlinin, ashabının, etbâının ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın ve hâssaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve onların halifelerinin,

müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına hediye olması için;

Okuduğumuz kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Hocamız'ın ruhu için, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhu için, bu hadislerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan alimlerin, râvilerin ruhları için;

Bu beldeleri fethetmiş olan şehidlerin, fatihlerin, gazilerin, mücahidlerin, sonra düşman istilasından kurtarmak için çalışan muvahhidlerin ruhları için;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve bilhassa şu camimizin bânîsi İskender Paşa'nın ve bunu tekrar tekrar tamir edip canlı, temiz, pak, hizmete âmâde tutmak için, mâlen, bedenen ve maddeten yardımcı olanların, kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından buradaki hadîs-i şerif meclisine, hadisleri dinlemek üzere teşrif etmiş olaneşlerimizin, âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için; biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvâfık yaşayıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olması için, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, Efendimiz'e ve bu saydıklarımıza hediye edip öyle başlayalım!

………………………………

a. İtâat Ancak Güzel Şeylerde Olur

Bu hadis-i şerifler *Râmûz el-Ehàdis* isimli kitabın 481. sayfasında mevcuttur. Metnini merak edenler incelemelerini derinleştirme imkânına sahip olsunlar diye söylüyoruz.

Metnini az önce okumuş olduğumuz birinci hadis-i şerif, Buhari'de, Müslim'de, Ebû Dâvud'da, Nesei'de, İbn-i Hibban'da Hz. Ali Efendimiz'den rivayet edilmiştir. Hz. Ali Efendimiz başımızın tacıdır, Peygamber Efendimiz'in damadıdır. Allah'ın arslanıdır, 4. halifedir. Bu hadisin yazılmış olduğu kitaplar da sahih hadis kitaplarıdır. Buhari, Müslim, Ebû Dâvud ve Neseî… Hepsi en muteber hadis kitaplarıdır.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz bu hadis-i şeriflerinde:[95]

لاَ طَاعَةَ لأَحَدٍ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ ، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ
(خ. م. د. ن. حب. عن عليّ)

RE. 481/8 (*Lâ tàate li-ehadin fî ma'sıyeti'llâhi, inneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*)

(*Lâ tàate li-ehadin fî ma'sıyeti'llâhi*) "Allah'a isyan yolunda bir kula, herhangi bir kimseye itaat etmek yoktur. (*İnneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*) İtaat ancak aklın ve şeriatin uygun bulduğu bir şeyde olur." Akla ve şeriate aykırı günah yollarında olmaz.

İnsanın dinimizce itaat etmesi olunduğu kimseler vardır. Mesela babası, mesela anası, mesela hocası, mesela İslâmi idarenin başında bulunan halife-i ruy-i zemîn, imâmü'l-müslimîn, emirü'l-mü'minîn… Bunlara itaatle vazifelidir Müslümanlar.

Ayrıca seyahate çıksalar, bir vazife almış olsalar bu seyahatleri dolayısıyla, bu vazifeleri dolayısıyla gittikleri esnada veyahut bir yerde topluca çalışıyor olsalar, bu toplulukları esnasında bir tanesini imam ve önder seçmeleri lâzım gelir.

İslâm intizam dinidir. Düzen dinidir. İslâm'da sınırsız ve sonunda anarşiye götüren bir hürriyet yoktur. Her şey bir ölçüsü içindedir. Malum ilaç bile… Damlası fazla damlatıldığı zaman hastayı iyi etmiyor, ölüme götürüyor. On beş damla damlatacak dediğini otuz damla damlatırsa, hasta komaya girebilir. Her şeyin bir hududu vardır.

İslâm'da da her şey ölçülüdür. Annenin babanın hakkı vardır,

---

[95] Buhàrî, *Sahîh*, c.XXII, s.218, no:6716; Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.371, no:3424; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.210, no:2256; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.114, no:4134; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.94, no:724; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.156, no:16386; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.434, no:7828; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.429, no:4567; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.405, no:7114; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.272, no:267; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.140, no:894; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.119, no:589; Tayâlisî, Müsned, c.I, s.17, no:109; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.38; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.67, no:14874; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.366, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.426, no:17170.

ölçülü. Evlâdın hakkı vardır, ölçülü. Hocanın hakkı vardır, ölçülü. Talebenin hoca üzerinde hakkı vardır, ölçülü. Hepsi biçilmiş kaftan gibidir. Hepsi yerli yerine oturur. Milim şaşmaz. Gayet güzeldir.

Müslümanlar da itaatkâr olacaklar. Tamam… İmamlarına itaat edecekler. Bak camide bile başımıza bir imam geçiyor. "*Allàhu ekber*" dediği zaman, namaza duruyoruz. "*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh*" dediği zaman, selâm verip namazdan çıkıyoruz. İtaat ediyoruz, uyuyoruz, tâbî oluyoruz.

İslâm'da bu itaat, terbiye cemiyetin nizamı, yükselmesi ve başarısı için şarttır. İslâm bu itaate sahip olduğu müddetçe Müslümanları başarıdan başarıya götürmüş, dünyaya hâkim kılmıştır. Devletlere hâkim kılmıştır. Kıtalara hâkim kılmıştır. Okyanuslara hâkim kılmıştır. İslâm böyle bir din, bu kaideler güzel kaideler.

İslâm'da mânâsız, sınırsız bir hürriyet yoktur.

"—Efendim kadınlar hür olsun!"

"—Ne kadar hür olsun?"

"—Ne kadar kabahat, kusur, günah, halt karıştırabilme imkânı varsa, onları yapacak kadar…"

Bunun bir faydası yok ki.

"—Efendim İslâm'da herkes hür olsun!"

"—Ne kadar?"

"—Cemiyetin nizamını alt üst edecek kadar, insanların haklarını çiğneyecek kadar; huzuru, rahatı kaçırtacak kadar…"

Bu hürriyet, hürriyet değil anarşidir; doğru değildir.

İslâm her şeyi dengeliyor. Her şeyin doğru yolunu buluyor. İfratını, tefritini belirtiyor ve insanların dünya ve ahiret saadetine uygun olan şekli söylüyor.

Evet, itaat etmeniz lazım. Hocaya itaat edilir, tamam. İmama itaat edilir, tamam. Halifeye itaat edilir, tamam. Babaya, anneye itaat edilir, tamam. Büyük ağabey anne baba yerine kaimdir, itaat edilir; tamam. Hanım kocasına itaat edecek, hadisler var; tamam.

"—Bu işin hududu ne, sonsuz mu?"

Hayır. Sonsuz değil. Bu işin hududu Allah'ın çizdiği çizgilerin içi. Bu çizgiye dayandığı zaman, bu çizgiyi geçtiği zaman oyun bozulur. O zaman olmaz.

“—Efendim ben senin babanım, gel bakalım buraya. Al bakalım şu rakı kadehini, iç bakalım nasıl içeceksin. Çocukların sarhoş olduğunu hiç görmedim, bir göreyim. Kah kah kah güleyim. İç bakalım!”

“—İçmem baba…”

“—E iç, ben senin baban değil miyim?”

“—İçmem!”

İçemezsin. İçemezsin.

Babası otel, motel, lokanta sahibi. Çocuk yüksek İslâm enstitüsünden mezun. Müşterimiz çok olsun diye, “İçki koyalım!” diyor annesi babası.

Evlat diyor ki:

“—Koyamazsın baba. Haram, yasak. Koymaman lazım.”

“—Evladım kazancımız az oluyor.”

“—Az olsun, koyamazsın.”

“—Koyalım!”

“—Koyarsan ben evden giderim!” diyor.

Evlât babayı doğru yola çekiyor. Neden? Çünkü iş geldi Allah’ın emrine dayandı.

Koca, kadına emrediyor:

“—Hadi bakalım soyun, boyan, süslen, püslen. Gir koluma, yürü gidiyoruz.”

Olmaz.

Dansa gidelim biraz. Felekten kam alalım.

Olmaz.

Neden? Evet, kadın kocasına itaat edecek ama günahta değil. Yanlış yolda değil.

“—Efendim ben senin amirinim, sen benim memurumsun. Şu işi yap!”

“—Yapamam.”

“—Neden?”

“—Aykırı. Söylediğin şey suç, günah.

Demek ki suçu amir de söylese yapamaz aşağıdaki.

“—Efendim işime mâni olurlar, şöyle olur, böyle olur.”

Sen onu yaparsan mahkemede sürünürsün, hapse girersin.

Bana amirim emretti de ondan yaptım desen, mazur olmazsın. Onun gibi işte. Kaide bu. Allah'a isyan yolunda hiçbir kula itaat edilmez. İtaat ancak iyi yoldadır. O, iyiliği emredecek. İyiliği emretmediği zaman, olmaz.

Übadetü'bnü's-Sâmit RA'ın diyor ki:

"—Biz Rasûlüllah'a bey'at ettik, elini tuttuk. Sıktık, söz verdik, ahid ettik, anlaştık." Ne üzerine anlaştık? (*Ale's-sem'i ve't-tàati fi'l-usri ve'l-yusri ve'l-menşatı ve'l-mekrehi*) "Her hususta; kolay zamanda, zor zamanda; neşeli zamanda, üzüntülü zamanda kendimize tercih ederek, kendi fikrimizden üstün sayarak, kendimizin önüne geçirerek, kendimizden de önde tutarak Rasûlüllah'a her hususta itaat etmeye söz verdik. Onunla bir iş hususunda çekişmemeye ahd ettik. Tamam.

Kur'an-ı Kerim'de de deniliyor ki:

وَلاَ يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ (الممتحنة:١٢)

(*Ve lâ ya'suneke fi'l-ma'ruf*) [İyi işi işlemekte sana karşı gelmemeleri şartıyla…] (Mümtahine, 60/12)

"Ey Rasûlüm! Ma'ruf olan şeyde sana isyan etmemeleri şartıyla gelip sana beyat etsinler. Sen de onların bey'atlarını kabul et!" buyruluyor.

Demek ki, Rasûlüllah Allah'ın elçisi olduğu için sadece onun emirlerini söyler ama faraza ma'ruf olmayan, yani ma'ruf sözü bir tabirdir, akla ve şeriate uygun olmayan bir şeyi emretse, onu yapmak gerekmeyecek. Ama, "Ma'rufta isyan etmeyecek, itaat edecek!" diye söz o tarzdadır. O Peygamber Efendimiz'e peygamberliğinin şeyini bir tevlidir. Ümmeti Muhammed'e de bir şeydir.

Ey rasulüm, (*Belliğ ma ünzilet ileyke*) "Sana indirileni tebliğ et, benim emrimi tut!" demektir o.

Ötekilere de Rasûlullahın vazifesi Allah'ın elçiliğidir, kendisinden bir şey söylemez, konuşmaz. Konuşursa itaat edilmez diye kaideyi bildirmektir.

O bakımdan herkes itaat ettiği, sözünü dinlediği, boyun büktüğü, el pençe divan durduğu kimsenin sözünü süzgeçten

geçirmek zorunda… Bana bunu söylüyor ama yapmalı mıyım, yapmamalı mıyım? Yaparsam sevap mı, günah mı. vebal mi, mes'uliyet mi, suç mu yoksa hayır mı, hasenat mı, iyilik mi. onu düşünmeli. İyiyse yapmalı, kötüyse yapmamalı.

Yoksa ben sana şuna itaat et demiştim ya, öyle kuru kuruya, boşu boşuna, körü körüne değil. Belli bir ölçü içinde olacak. Bu kaideyi bütün Müslümanlar akıllarına iyice yerleştirsinler. Daima hakkı tutsunlar. Daima haktan yana olsunlar. Babası da olsa, hocası da olsa, kocası da olsa, imamı da olsa, önderi de olsa hakkı söylesinler.

Cihadın en üstünü zalim sultanın karşısında hak sözü söylemektir.

Zalim sultan elini çırpar, iki tane cellat gelir, insanın koluna girer, kafasını keserler. Olsun, hak sözü söyleyeceksin gene. Hak sözü söylediğin zaman, kafan kesilse de ahirette cenneti bulursun. Nasıl Yâsin Sûresi'nin ikinci sayfasında Habibü'n-Necar'ın kıssası anlatılırken bize bildiriliyor:

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ .
اتَّبِعُوا مَن لاَّ يَسْأَلُكُمْ أَجْراً وَهُم مُّهْتَدُونَ (يس: ٢٠-٢١)

(*Ve câe min aksa'l-medîneti racülün yes'à kàle yâ kavmi'ttebiü'l-mürselîn. İttebiù men lâ yes'elüküm ecren ve hüm mühtedûn*) [Derken şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi. 'Ey kavmim, bu elçilere uyunuz!' dedi. Sizden herhangi bir ücret istemeyen bu kimselere tâbî olun, çünkü onlar hidayete ermiş kimselerdir.] (Yâsîn, 36/20-21)

وَمَا لِيَ لاَ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ . أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ
يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لاَ تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلاَ يُنقِذُونِ . إِنِّي
إِذًا لَّفِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ . إِنِّي آمَنتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ (يس: ٢٢-٢٥)

(*Vemâ liye lâ a'büdü'llezî fetaranî ve ileyhi turceùn. E ettahizü min dûnihî âliheten in yuridni'r-rahmanü bi-durrin lâ tuğni annî şefâatühüm şey'en velâ yünkızûn. İnnî amentü bi-rabbiküm fesmeùn*) [Bana ne olmuş ki, beni yaratana ibadet etmeyecekmişim! Halbuki, hepiniz ona döndürüleceksiniz. Ondan başka tanrılar mı edineyim? O çok esirgeyici Allah, eğer bana bir zarar dilerse, onların (putların) şefâati bana hiçbir fayda vermez, beni kurtaramazlar. İşte o zaman ben apaçık bir sapıklığın içine gömülmüş olurum. Şüphesiz ben, Rabbinize inandım, beni dinleyin!] (Yâsin, 36/22-25)

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ . بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ (يس:٢٦-٢٧)

(*Kîle'dhuli'l-cenneh, kàle yâ leyte kavmî ya'lemûn. Bimâ gafera lî rabbî ve cealenî mine'l-mükramîn*) [Ona: 'Cennete gir!' denilince, 'Keşke, kavmim Rabbimin beni bağışladığını ve beni ikrama mazhar olanlardan kıldığını bilseydi!' dedi.] (Yâsin, 36/26-27)

Bütün kavme karşı çıkıyor. Diyor ki yaptığınız yol yanlış. Başka putlara tapmayın! Bu Allah'ın göndermiş olduğu vazifeli insanların aleyhinde çalışmayın! Bunları cezalandırmaya kalkışmayın! Eğer Allah başınıza bir belâ getirecek olursa, kime dua edeceksiniz? O belâyı başınızdan kim kaldırır? Etmeyin!

Şahit olun ki ben Allah'ın varlığına, birliğine inandım. Ben bu masumların yanındayım. Siz yanlış yapıyorsunuz diye koca bir kavme karşı çıktı. Ne yaptılar? O gönderilen vazifelileri de, o zatı da şehid ettiler. Ne oldu?

Allah-u Teàlâ Hazretleri tarafından, melekleri tarafından kendisine tebliğ edildi, bildirildi ki:

"—Buyur cennete gir ey benim sevgili kulum, ey benim sadık kulum! Ey ne olursa olsun hayatından bile vazgeçmek pahasına hakkı söyleyen kulum, gir cennetime!" dedi.

Dedi ki:

"—Ah keşke benim kavmim; şu benim sahip olduğum, nâil

olduğum, eriştiğim şu dereceyi, şu mükâfatı bilselerdi, Allah'ın ikramına mazhar olmuş bir kimse olduğumu görselerdi. Benim haklı olduğumu anlasalardı."

Demek ki insan, her ne pahasına olursa olsun hakkı söyleyecek, hayrı söyleyecek. Bu kaide İslâm'ın en önemli kaidelerinde birisidir.

Onun için muhterem kardeşlerim hakkı öğrenin, hakkı bilin. Hakkı bilmeyince insan yanlış iş yapar. Yanlış iş yapınca da elektriği yanlış bağladığı zaman, yanlış tuttuğu zaman çarpıldığı gibi mânevî bakımdan çarpılır. İlk iş hakkı bilmektir. Hakkı bilin. Kur'an-ı Kerim'i okuyun! Hadis meclislerine gelin!

Geliyorsunuz, geldiğiniz zaman duyduklarınızı yazın! Yazdıklarınızı belleyin! Bellediklerinizi tebliğ edin!

Allah'ın dininin emirlerini, yasaklarını bilin, bir… Bildiğinize uyun, iki...

Herkes bildiğine uyacak. Sen şöyle yap, ben böyle yapayım.

"—Efendim zaman sana uymazsa sen zamana uy!"

Ben fırıldak gibi dönek bir insan mıyım? Allah ne dediyse dönmem ondan... Allah derim, dururum.

Fıkrası var:

Nakşî bir derviş ile Mevlevî derviş karşılaşmışlar. Nakşî derviş Mevlevî dervişe sormuş:

"—Siz ne yaparsınız?" diye.

Mevlevî:

"—Biz Allah der, döneriz." demiş.

"—Ya siz ne yaparsınız?" diye o da Nakşî'ye sormuş.

Nakşî de:

"—Biz de Allah der, dururuz." demiş. "Allah deriz, sapasağlam dururuz biz." demiş

Cevap güzel, fıkra… Bizim Allah dedikten sonra sebat etmemiz lâzım, vefa göstermemiz lâzım. Bu dünya imtihan yeridir, fırıldak gibi rüzgârın estiği tarafa, kuyruğundan gelen tazyikle insan dönerse o zaman o, bir şeye benzemez.

Müslüman, cihanı ıslah etmek için gelmiş bir ümmetin ferdi demektir. Niçin gelmiş dünyaya? Cihanı ıslah etmek için. Cihanda dürüstlük nasılmış, doğruluk neymiş, hakka riayet nasıl olacakmış

onu göstermek Ümmet-i Muhammed var.

Hani nerede? Kitaplarda kalmış. Hepimiz şaşırmışız, sapıtmışız, unutmuşuz, tembelleşmişiz, uyuşmuşuz, yağlanmışız, paslanmışız, islenmişiz, karalanmışız. Nerede temiz Müslümanlar? Nerede o mücahid Müslümanlar, nerede o aslanlar?

Onun için esas kaideye sımsıkı sarılmamız lazım. Müslüman dürüsttür. Yanında hiç haksızlık yaptırtmaz. Hiçbir haksızlığa taviz vermez. Allah'tan gayriden korkmaz. Cihanın halkı seni öldürmek üzere kavlu karar etseler Allah-u Teala hazretleri koruyunca öldüremezler. Öldüren kim? Allah.

وَاللهُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ (آل عمران:١٥٦)

(*Va'llàhu yuhyî ve yümît*) "İnsanı yaşatan ve öldüren Allah'tır." (Âl-i İmrân, 3/156)

Yaşatan kim? Allah. Kırk kişi, otobüs yuvarlanıyor uçuruma, ölüyor. Bir tanesi kurtuluyor. Kırk kişiyi öldüren, bir kişiyi yaşatan Allah. Yangından çıkıyor, tek kişi. Enkazın altından çıkıyor; uçak düşüyor, uçağın arkasından çıkıyor. Enkazı içinden çıkıyor. Yaşattı mı yaşatır, Allah yaşatır.

Öldürdü mü öldürür, Allah öldürür. Başkası değil. Ne kurşun, ne düşman, ne hile, ne tuzak... Sen Allah'a kul olursan Allah düşmanın tuzağını başına geçirir. Sen Allah'a has kul olursan Allah senin yuvadaki kuş yavruları gibi besler.

Ama sen Allah'a güvenmezsen, ben rızkımı kendim kazanacağım, sen kendin kimsin? Rızkımı kendim kazanıyorum diyorsun. Bu elmayı sen mi yarattın? Elmayı Allah yaratmış. Lahanayı Allah yaratmış, buğdayı Allah yaratmış. Yaratmasa, başak olmasa, buğday bitmese ne yapacaksın? Ağaç bitmese ne yapacaksın? Kıtlık olsa ne yapacaksın?

Kar yağdı ne yaptın? Buz tuttu ne yaptın? Çiçek açmış ağaçların hepsinin çiçekleri sapır sapır döküldü. Bir çare bulabildin mi? Filanca yerde radyasyon artmış, ne yapabiliyor? Teknolojik bakımdan ilerlemiş devletler ne yapabiliyor? Kuyruklarını kıstırıp kalıyorlar. Ne yapabiliyor?

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh, Allah güç ve kuvvetin sahibidir. Ne dilerse öyle yapar. Sen ona has kul olursan, Allah seni korur, kurtarır. Hakkı, hayrı gösterir. Hayat hayırlıysa yaşarsın. Ölüm hayırlı olduğu zaman sana da denilir ki

"—Ey kulum gel, benim has kulum, gir cennetime!"

يَاأَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ . ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي . وَادْخُلِي جَنَّتِي (الفجر:٢٧-٣٠)

(*Yâ eyyetühe'n-nefsü'l-mutmainneh*) "Ey mütmain olan nefis! (*İrciî ilâ rabbiki râdıyeten merdıyyeh*) Sen ondan razı, o da senden razı olarak Rabbine dön! (*Fe'dhulî fî ibâdî.*) Gir benim şu has kullarımın arasına! (*Ve'dhulî cennetî*) Gir cennetime!" (Fecr, 89/27-30) der Allah-u Teàlâ...

Böyle ölüme can kurban. Ben ne diye yaşayayım? Arkasından

böyle ölüm geldikten sonra bu dünyanın çamuruna, zemherine, sayfına, şitâsına, kışına, yazına kim tenezzül edip de bakar? Yani gökyüzünden, Allah'ın cennetteki Müslümanlara mükafatlarından bir mükafat olan bir huri kızı bir parmağının ucunu gösterse, geceler gündüz olur. Dünya aydınlanır. İnsanlar hayran kalır. Kokusuyla yer gök dolar.

Bir huri kızının rüyada yüzünü gören insana, dünyanın hayatı tatsızlaşır. Ahirete gitmek için can atmaya başlar. Dünyada ne var ki ölümden kaçılsın? Dünyada da Allah'ın nimetleri var ama ahiretteki nimetlerin yanında adı bile anılmaz. Adı bile anılmaz.

Onun için gelin mademki Allah'a söz vermişiz; Allah'a teslim olmuşuz, Allah'ın iradesine ram olmuşuz, Allah'ın buyruğunu tutmaya söz vermişiz. Merdane şu sözümüzde duralım. Allah'ın kulu olalım. Allah'ın emrini tutalım. Allah'ın yasağından uzak duralım. Aç mı kalıyorsun Allah'ın emrini tutunca? İçki içmeyince kıyamet mi kopuyor? El-hamdü lillâh içmedik işte... Şu caminin içindeki kardeşlerimiz içki içmedi. Öldüler mi, kaldılar mı? Ne eksikleri var?

Meyve var, meşrubat var, ayran var, çeşit çeşit meyve suları var, tatlılar var, tuzlular var, tatlılardan bıkarsan ekşiler, turşular var. Allah'ın nimetleri sonsuz. Saymaya çalışsan:

"—Yâhu, deli misin divane misin? Sayılır mı?" derler.

Sayılmayacak kadar çok nimetleri var. Bula bula gidip de harama mı takıldın? Hiç başka bir şey bulamadın da harama mı takıldın yani? İlle Allah'a isyan mı etmek istiyorsun? Kaşınıyor musun? Sırtın mı kaşınıyor? Dayak mı istiyorsun? Sopa mı istiyorsun? Bu kadar nimet var. Bunları alma, geç geç geç. Cump haramın içine düş. Lamın içine düşer gibi. Allah akıl fikir versin…

Allah kendisinden gayriye boyun büktürmesin... Yüz suyu döktürmesin… El açtırmasın, avuç açtırmasın... Yalvartmasın, diz çöktürtmesin... Ancak kendisine ibadet ettirsin.

O rükû olmasa, dünyada eğilmez başlar.

Ancak namazında niyazında, rükûsunda secdesinde eğilelim. Başımız daima dik dursun. Çünkü iman şerefiyle şerefliyiz.

b. Allah'a İsyanda İtaat Olmaz

Arkasındaki hadis-i şerif de ibare bakımından biraz ötekisinden farklı olduğundan Hocamız onu da yazmış ki, bak bu kaynaklarda da var, onda da şu raviler rivayet etmiş diye bildirmek için:[96]

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ (حم. طب. ك. وابن خزيمة ، وابن جرير عن عمران ؛ و الحكم بن عمرو ، وأبو نعيم ، خط. عن أنس ؛ طب. عن النواس)

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) "Allah'a isyanda kula, mahlûka itaat yoktur." Allah'a isyan edilme durumu olduğu zaman, günah işlemek olduğu zaman, hiçbir kimsenin sözünü dinlemek olmaz!

Bu bir kaidedir. Yazın defterinize, yazın duvara:

(*Lâ tàate li-mahlûkin fi ma'siyeti'l-hàlik.*) Edebî sanat bakımından şahane bir cümle. İştikak sanatı var. Her türlü güzelliğe sahip, şahane bir kaide... Ömrünüzü buna göre geçirin.

---

[96] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.632, no:602; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, el-İstîàb, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X; s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.427, no:17172.

Buna göre geçirelim!

c. Temlik, Sahip Olma Şartı

Üçüncü hadis-i şerif.

Bu Ebû Dâvud'da ve *Müstedrek*'te rivayet edilmiş bir hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz bir hukuk kaidesi koyuyor, bildiriyor ki:[97]

لاَ طَلاَقَ إِلاَّ فِيمَا تَمْلِكُ، وَلاَ عِتْقَ إِلاَّ فِيمَا تَمْلِكُ، وَلاَ بَيْعَ إِلاَّ فِيمَا تَمْلِكُ، وَلاَ وَفَاءَ نَذْرٍ إِلاَّ فِيمَا تَمْلِكُ، وَلاَ نَذْرَ إِلاَّ فِيمَا ابْتُغِيَ بِهِ وَجْهُ اللهِ تَعَالَى ؛ وَمَنْ حَلَفَ عَلَى مَعْصِيَةٍ ، فَلاَ يَمِينَ لَهُ ؛ وَمَنْ حَلَفَ عَلَى قَطِيعَةِ رَحِمٍ ، فَلاَ يَمِينَ لَهُ (د. ك. عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده)

RE. 481/10 (*Lâ talâka illâ fîmâ temlik, ve la itka illâ fîmâ temlik, ve la bey'a illâ fîmâ temlik, velâ vefâe nezrin illâ fîmâ temlik, velâ nezre illâ fîme'btegà bihî vechu'llàhi teàlâ; vemen halefe alâ ma'siyetin, felâ yemîne lehû; vemen halefe katıati rahimin, felâ yemîne leh.*)

(*Lâ talâka fîmâ temlik*) "Nikahına sahip olmadığın bir kadını boşamak yoktur."

Daha nikah olmadı ki boşanmak olsun. Ancak tamamlanmış olsa, bitmiş olsa, o zaman boşamak olabilir. Hak o zaman olabilir. Tamamlanmamış bir şeyde boşama olmaz.

Sahip olmadığın bir köleyi azat etmek yoktur. Sahip olmadıktan sonra kimin malını nasıl azat ediyorsun? O hüküm olmaz. Ancak sahip olduğunu azat edebilirsin, hür edebilirsin.

---

[97] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VI, s.106, no:1873; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.333, no:7882; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.641, no:27779; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XVI, s.429, no:17176.

Sahip olmadığını satmak yoktur. Beyazıt kulesini sat Anadolu'dan gelen saf tüccara mesela. Olmaz. Senin değil ki, nasıl satıyorsun.

Ama bizim sokakları satıyorlar. Arabayı yanaştırıyorsun, bakıyorsun başına birisi dikiliyor:

"—Ver parayı!"

"—Niye?"

Bilmem, park parası alıyor senden.

"—Yahu bu sokak Allah'ın sokağı, ben de Allah'ın kuluyum. Gelmişim buraya arabayla park etmişim."

İstanbul'un sokakları parsellenmiş, dikiliyor. İstersen verme, vermezsen lastiğini söndürüyor, bilmem ne yapıyor. Hakkı değil. Yaparsa hakkı değil.

(*Velâ vefâe nezrin illâ fîmâ temlik*) Sahip olmadığın bir şeyi nezretmek yoktur.

"—İnşallah, şu hastalığım geçerse Dolmabahçe Sarayı'nı sana bağışlayayım."

Dolmabahçe Sarayı senin değil ki, sahip olmadığın şeyi başkasına nasıl bağışlıyorsun? Küçük bir şey bile olsa olmaz.

"—Ahmed'in kalemini sana bağışlayayım."

Ahmed bakalım razı gelecek mi? Senin olmayan şeyi sen başkasına ne hakla bağışlarsın?

(*Velâ nezre illâ fîme'btegà bihî vechu'llàhi teàlâ*) "Allah-u Teala'nın rızası aranmayan şeyde nezir yoktur."

(*Vemen halefe alâ ma'siyetin*) "Bir kimse günah işlemeye yemin ederse, onun için yemin yoktur."

"—Vallahi on şişe içki içeceğim."

İçme!

"—Yemin ettim artık, ağzımdan çıktı bir kere. Getir şu şişeleri…"

Öyle bir şey yok. Günaha yemin, yemin değildir. O, yemin sayılmaz.

(*Vemen halefe katıati rahimin, felâ yemîne leh.*) Bir kimse sıla-ı rahimi kesmek için yemin ederse onun için de yemin yoktur.

"—Ben yemin ettim, bir daha hiç akrabamla görüşmeyeceğim. Kapısını açarsam şöyle olayım, böyle olayım bilmem ne."

Yok. Çünkü sıla-i rahim emredilmiş. Akrabayla alakayı kesmek olmaz. Onun için böyle yemin olmuyor.

Bundan sonraki hadis-i şerife geçiyoruz. Yani bunların hep zıtları olmuştur da Peygamber Efendimiz onun için anlatmıştır. Bu insanların çok acayip şeyleriyle karşılaşıyor insan. Yani yaşadıkça, etrafına baktıkça, hele biraz da hoca olur da kendisine gelip de bir şeyler sorarlarsa, bu insanların arasında ne acayip şeyler vardır bir bilseniz! Bunları söylemeye, neleri söylemeye ihtiyaç vardır.

d. Bazı Bâtıl İnançlar

Ebû Ümâme Hazretleri'nden Taberânî rivayet etmiş. Bu hadis-i şerif birtakım bâtıl inançları reddeden hadis-i şeriftir. Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:[98]

لاَ عَدْوَى ، وَلاَ صَفَرَ ، وَلاَ هَامَ ، وَلاَ يَتِمُّ شَهْرَانِ ثَلاثُونَ يَوْمًا ، وَمَنْ خَفَرَ بِذِمَّةٍ لَمْ يَرُحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ (الطبرانى عن أبى أمامة)

RE. 481/11 (*Lâ advâ, velâ safera, velâ hâme, velâ yetimmü şehrani selasûne yevmen, ve men hafera bi-zimmetin, lem yeruh râihate'l-cenneh.*)

(*Lâ advâ*) "Advâ yoktur, (*velâ safera*) safer yoktur, (*velâ hame*) ham yoktur." diyor.

Advâ ne demek? Hastalığın, bir illetin kendi kendine başkasına atlaması, geçmesi, sirayeti yoktur. Onlar böyle uğursuzluk, şomluk telakki ederlerdi. Birisinin hastalığı ötekisine geçiverecek diye düşünürlerdi Araplar. Öyle şey yoktur diyor.

İkincisi, (*ve lâ safera*) Safer ayını tehir edip Muharremi Safere tehir etmek, böylece ayların yerini değiştirmek, Arapların yaptığı şeylerdi bu, bu da yoktur. Buna nesi' derler.

---

[98] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr* c.VIII, s.184, no;7761; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.459, no:10755; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.120, no:28610; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.434, no:17192.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ (التوبة:٣٧)

(*İnneme'n-nesîu ziyâdetün fi'l-küfri*) [Haram ayları tehir etmek, ertelemek, sadece kâfirlikte ileri gitmektir.] (Tevbe, 9/37)

Ayları yerinden oynatmayı niye yaparlardı? Bazı aylarda söz vermişler kendilerine; yol kesmek yok, hırsızlık yapmak yok. Bir ilan ediyorlar, ayların yerini değiştirdik diyorlar. Yol kesmeyecekleri zamanda gene hırsızlık, çapulculuk yapıyorlar. Tabii bu küfür; insafsızlıktan, zulümden doğan bir şey. Kur'an-ı Kerim onu yasaklamış.

Veyahut da safer yoktur'dan maksat bazıları Safer ayını uğursuz sayarlarmış:

"—Bu ayda belâlar çok olur, göz değmesi çok olur." derlermiş.

Öyle şey yok. Bu uğursuzluk telakkilerinin aslı esası yoktur diyor Peygamber Efendimiz.

Sonra, (*velâ ham*) *ham* da yoktur. *Ham* nedir? O, bir çeşit kuş. Baykuşa da diyorlarmış. Belki ona yakın başka büyük bir kuş da olabilir.

Arapların kanaatine göre birisi öldürülürse, onun ruhu kuş şekline gelirmiş, beni sulayın diye bağırırmış. Beni sulayın dediği, benim katillerimi öldürün, onların kanlarını akıtın, ben o zaman rahatlayacağım diye. O böyle intikamı alınıncaya kadar gelip ötermiş. Oralarda bulunurmuş.

"—İşte böyle uğursuz bir hayvan, kuş, böyle bir şey yoktur!" diyor Peygamber Efendimiz.

Yani Araplar arasında yaygın olan uğursuzluk telakkilerini, bazı böyle inançların yanlışlığını bildirmiş oluyor.

Demek ki her şeyin halikı, sahibi, maliki, mutasarrıfı Allah-u Teàlâ Hazretleridir. O uğursuzluk şuna şöyle zarar verecek, böyle yaparsam şöyle olurum filan böyle şeyler yoktur. Hepsi Allah'tandır. Allah'a sığınırsa, hiçbir şey zarar vermez. Bâtıl inançlara, itikatlara müslümanın düşmemesi gerekir.

Arkasındaki cümle şöyle:

(*Ve lâ yetimmü şehrâni selâsûne yevmen*) "İki ay, otuz gün olmaz."

Şimdi Araplarda mâlum kamerî takvim esastır. Onlar ayın hareketlerini zaman ölçüsü olarak almışlardır. Ay kaybolduktan sonra, gökyüzünde bir iki gün görünmedikten sonra ilk defa hilal haline görüldüğü zaman, ayın başı olur. Akşamüstü göründüğü zaman, yeni ay başlar. İkinci bir sefer tekrar hilâl gözükene kadar o ay devam eder. Yani bir hilâlin görünmesinden öteki hilâlin görünmesine kadar geçen zamana bir ay derler.

Ayın böyle bir hilâl halinden diğerine gelmesi esnasında geçen zaman 29 gün 12 saat 50 küsür dakikadır. Yani 29,5 gün olmuş oluyor. Şimdi bu buçuk günden dolayı, o buçuk bazen bir tarafa bazen öbür tarafa eklenir; o yüzden Arabi aylar bazen 29 gün olur, bazen 30 gün olur; 29 veya 30 günde bir hilâl görünür. Yani ayın birazcık geri kalma, yükseğe çıkma, alçakta kalma durumundan dolayı 29. gün görünmeyebilir o buçuklu saatlerden dolayı. O zaman 30 gün olarak görünür. Bir ay ya 29 ya da 30 gün olur.

Bir kere Araplarda 31 günlük ay yoktur, bu muhakkak. 28 günlük de ay yoktur. Arka arkaya ikisi otuzar gün de olmaz. Çünkü birisine eklendiği zaman, ötekisinden kesilecek de öyle eklenecek.

Tabii Müslümanların ayın hareketlerini bilmesi, tanıması gerekiyor. İbadetleri ona bağlı... Mesela Ramazan gelecek şimdi. Bir haftadan birazcık fazla zaman kaldı. Ramazan'ın geldiği nereden belli olacak?

"—Hocam takvimlere bakarız, biliriz."

E takvimler farklıysa ne yapacaksın? Herkes bir başka havadan çalıyorsa? Aslı ne bu işin? Takvimlerin olmadığı zamanlarda nasıldı? Takvimlerin olmadığı zamanda işin aslı, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi:[99]

---

[99] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.674, *Savm* 36/11, no:1810; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.762, *Sıyam* 13/2, no:1081; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.68, no:684; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.133, no:2117; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.422, no:9453; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.6, no:1685; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.226, no:3442; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.159, no:15; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.304, no:2307; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.19, no:2333; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.205, no:7721; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.69, no:2427; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.234; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.174, no:1118; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.470, no:8879; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.187, no:908; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.497, no:422; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.427, no:874; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.393, no:3744; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.111, no:4230; *Târih-i Dimaşk*, c.LXIV, s.99, no:8115; Ebû Hüreyre RA'dan.

صُومُوا لِرُؤْيَتِهِ، وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ (خ. م. عن أبي هريرة)

(*Sùmû li-rü'yetihî*) "Hilâli gözetleyin, hilâli gördüğünüz zaman Ramazan girer; oruca başlayın! (*Ve eftırû li-ru'yetihî*), Ramazan'ın sonlarına doğru, yine hilâli gözetleyin! Hilâli gördüğünüz zaman Şevval ayı girer, bayram yaparsınız."

Onun için bizim memleketlerde, her kasabada, köyde bir aya bakacak yeri vardır. Adı: Bakacak… Manzaralı, önü açık bir yerdir. Oraya çıkarlar, Şa'ban ayının sonlarında ufukta acaba hilâli görebilir miyiz diye bakarlar. Görürlerse toplar atılır, haberler verilir:

"—Tamam hilâl görüldü, yarın Ramazan başladı!" derler.

Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.113, no:624; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.279, no:2095; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.226, no:1985; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.587, no:1547; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.360, no:3594; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.157, no:7; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.271, no:11706; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.42, no:5740; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.207, no:7736; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.72, no:2440; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.5, no:1683; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.204, no:1912; İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.III, s.21, no:9116; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.352; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.232; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.243, no:2355; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.275, no:3196; Hàris, *Müsned*, c.I, s.494, no:314; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.267, no:2087; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.321, no:18915; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.167, no:3; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.69, no:2426; İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.III, s.245, no;962; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1300; *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIV, s.34, no:7027; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVII, s.122; Abdurrahman ibn-i Zeyd ibni'l-Hattâb Rh.A'ten.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.206, no:7727; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.118, no:873; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.II, s.58, no:2952; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.41, no:3646; Ebû Bekre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.V, s.341, no:1796; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IV, s.156, no:7306; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.249, no:1810; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.445 no:915; *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIV, s.Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.286, no:287; İbn-i Asâkir, 263, no:7000; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.254, no:6331; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.207, no:7734; Hz. Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.25, no:1175; Bera' ibn-i Àzib RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.160, no:20; Rabi' ibn-i Hiraş RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.489, no:23769; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.37, no:13732.

Ramazan'ın da sonu geldiği zaman, son günlerine doğru 27'sinde, 28'inde, 29'unda öyle bakarlar. Hilâli gördükleri zaman tamam yarın bayram, bayramın hilâli göründü derlerdi. Böylece Peygamber Efendimiz'in tavsiyesine göre hilâli görmekle bu iş hallolurdu.

Şimdi Müslümanların bu hilâlleri tanıması lâzım. Hilâl bazen sabahleyin de görünür. Sabahleyin sabah namazına giderken, bir de bakarsın gökyüzünde, doğu tarafında, maviliğin ortasında pırıl pırıl güzelce hilal görülüyor. Sabah görülen hilal, güneşten önde olan hilaldir. Güneş daha doğmamış, güneş daha doğmadan gökyüzüne ondan evvel çıkmış, yükselmiş olan bir hilaldir. O sabah görünen hilal, eski ayın son günlerini gösterir.

Aradan birkaç gün geçecek. Her gün biraz tehire uğraya uğraya güneş battıktan sonra görünecek hale gelecek.

Müslümanlar bunları bilmiyorlar. Hilalin nereden doğup nereden battığını da bilmiyorlar. Sanıyorlar ki güneşin battığı yerden hilal bir çıkıyor, sonra dalıyor aşağıya…

Öyle değil. Hilal, güneş gibi hareket eder. Doğudan doğar, batıdan batar. Görürsen görürsün, göremezsen göremezsin. Hep hareketi o tarafa doğrudur. Çünkü bu dünyanın kendi etrafında dönmesiyle ilgili bir hadisedir. Hasılı sabahleyin hilali gördüm dedin mi, yeni ay gelmiş olmaz. Daha o eski ay demektir. Şimdi millet bu işleri bilmiyor.

Hacı hanımın bir tanesi Allah'a dua etmiş gece gündüz:

"—Aman ya Rabbi bana hilali göster." diye.

"—Hah, perşembe günü hilali gördüm!" diyor.

Perşembe günü sen de gördün, ben de gördüm, herkes gördü. O daha Ramazan'ın hilali. Bayramı göstermez o. Perşembe gördüğün hilal cuma geçecek, cumartesi geçecek, pazar geçecek, pazartesi günü ancak akşam görünecek mesela.

Onu bilmiyor millet, "Hilâli gördüm, bayram yapın!" diyor. Daha Ramazan çıkmadı ki, bayram yapıyorsunuz. Hilâli bilmediği için insanlar böyle hatalar yapıyorlar. Bilmiyorlarsa bilmedikleri şeylere karışmasınlar, bilenlere tabi olsunlar. Oyuncak değil, Ramazan başlıyor, bayram başlıyor, mühim işler bunlar.

Gelelim cümlenin öbür tarafına bu hadis-i şerifte.

(Ve men *hafera bi-zimmetin*) “Kim ahdini bozarsa, (*lem yeruh râihate’l-cenneh*) cennetin kokusunu koklayamaz.”

Cennetin kokusunu duyamaz sözü büyük bir tehdittir. Çünkü cennetin kokusu, cennetin duvarlarından öbür taraflara da yayılır, 500 yıllık mesafeden duyulur. Demek ki cennetin yanına bile yaklaşmayacak demektir o.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi ahdine, sözüne olanlardan eylesin... Ahdini bozmayanlardan eylesin... Müslümanları da ahdini, verdiği sözü çiğnemeyenlerden eylesin...

Demek ki, İslâm’da ahdine sadık olmak, İslâm’ın hukukuna riayet etmek önemli bir şey oluyor. Döneklik yapan kimse cennete girmek şöyle dursun, cennetin yanına bile yaklaşamıyor, kokusunu bile duyamıyor.

e. Uğursuzluk Yoktur

Altındaki hadis-i şerif de bunun gibi başlıyor. Ama iki hadis-i şerif var böyle başlangıcı aynı olan, sonundaki cümleler farklı. Onlara geçelim.

Ahmed ibn-i Hanbel’de, Müslim’de, Buharî’de, Ebû Dâvud’da, Tirmizî’de yani sahih kaynaklarda Enes RA’dan rivayet edilmiş bu hadis-i şerif. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[100]

لاَ عَدْوَى وَلاَ طِيَرَةَ ، وَيُعْجِبُنِي الْفَأْلُ الصَّالِحُ ، وَالْفَأْلُ الصَّالِحُ الْكَلِمَةُ

[100] Buhàrî, *Sahîh*, c.XVIII, s.44, no:5315; Müslim, Sahîh, c.XI, s.258, no:4123; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.153, no:1540; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.423, no:3415; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.X, s.375, no:3527; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.130, no:12345; Buhàrî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.315, no:913; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.377, no:2251; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VIII, s.139, no:16297; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.V, s.373, no:3026; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.338, no:7147; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.265, no:1961; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IX, s.41, no:26925; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.260, no:4125; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.507, no:10590; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.XIII, s.141, no:5826; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.409, no:460; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.118, no:28597; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XVI, s.438, no:17208.

الحَسَنَةُ (حم. خ. م. ت. د. ه. ق. عن أنس)

(*Lâ advâ, velâ tıyerete, yu'cibunî el-fa'lu's-sàlihu, ve'l-fa'lu's-sàlihu el-kelimetü'l-haseneh*)

(*Lâ advâ*) "Hastalığın oradan oraya insanlara atlayıp sirayeti yoktur. Allah'ın izniyledir. (*Velâ tıyerete*) Uğursuzluk yoktur. (*Yu'cibunî el-fa'lu's-sàlihu*) Uğursuzluk yoktur ama sàlih fa'l benim hoşuma gider. (*Ve'l-fa'lu's-sàlihu el-kelimetü'l-haseneh*) Sàlih fa'l ne demek? Güzel söz söylemek, güzele yormak…"

Meselâ, Hudeybiye musàlehasında Peygamber Efendimiz'in yanına karşı taraftan Sehl adında birisi geldi. Sehl, kolaylık demek Arapça'da.

"—Hah, *Sehl* geliyor, işimiz kolay olacak inşallah!" dedi.

Yâni bir güzel yorum yaptı. O ismin mânâsından faydalanarak güzel bir yorum yaptı. "İşte böyle güzel yorum, hayra yormak, güzel bir şekilde tevil etmek vardır ama; uğursuzluk, şomluk yoktur." diye Efendimiz bildiriyor.

Demek ki, biz de bazı hadiseleri güzele yorabiliriz.

"—Bugün sabah hava güzel, pırıl pırıl güneş var. İnşallah bugün de Müslümanlığım pırıl pırıl, güzel olur; hiç günah işlemem!" falan diye insan, o güneşin pırıltısından böyle bir yorum yapsa, bu güzel bir temennidir.

Bunun bir zararı yoktur. Uğursuzluk yoktur.

Eskiden, yola çıkacak adam... Sağ tarafından bir kuş geçermiş.

"—Hangi kuş geçti?"

"—Falanca kuş…"

"—Dön geri!"

"—Niye dönüyorsun?"

"—Kuş geçti. Yâni uğursuzluk var diye seyahatinden dönüyorlarmış."

Arapların bu çeşit böyle kuşlara bakarak uğursuzluk vehmetmelerinin doğru olmadığını Efendimiz bu hadis-i şerifinde bildiriyor. "Ama güzel sözle söyleyerek yorum yapmak olabilir." diye bildirmiş, kendisi de yapmıştır.

f. Cüzzamlıdan Uzak Durun!

Üçüncü hadis-i şerifimiz bu konudaki.

Buhàrî'de ve Ahmed ibn-i Hanbel'de Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş bu sonuncusu.

Diyor ki Peygamber Efendimiz:[101]

لاَ عَدْوَى ، وَلاَ طِيَرَةَ ، وَلاَ هَامَةَ ، وَلاَ صَفَرَ ؛ وَفِرَّ مِنَ الْمَجْذُومِ ،

كَمَا تَفِرُّ مِنَ الأَسَدِ (حم. ، خ. عن أبى هريرة)

RE. 481/13 (*Lâ advâ, velâ tıyerete, velâ hâmete, velâ safere; firre mine'l-meczûmi, kemâ tefirrü mine'l-esed.*)

(*Lâ advâ*) "Hastalığın birdenbire, kendi başına sirayeti yoktur. Atlaması yoktur."

(*Velâ tıyerete*) "Uğursuzluk da yoktur."

(*Velâ hâmete*) "Kuş ötmesinin menfi mânâya gelmesi de yoktur. "Vay bay kuş öttü, benim işim rast gelmeyecek!" falan gibi şeylere, yorumlara lüzum yoktur.

(*Velâ safere*) "Saferin uğursuz olduğuna dair kanaat de yerli yerinde değildir. Safer ayının yerini değiştirmek de yoktur. Bunlar bâtıl inançlardır."

(*Firre mine'l-meczûm*) "Cüzzamlı hastadan kaç; (*kemâ tefirrü mine'l-esed*) Aslandan kaçar gibi kaç. Yani cüzzamlı insandan kaç!"

Tabii bu hususta şeyler var. Peygamber Efendimizin başka hadis-i şerifleri var. Onları hatırlatmamız lazım iş iyi anlaşılsın diye. Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Taun hastalığı olan yere gitmeyiniz. Taun hastalığı olan yerden çıkıp ayrılmayınız!"

Taun salgın bir hastalık ki insanları kırıp geçiriyor. Emri böyle… Hastalığın yayılmasını önlemek için böyle söylemiş.

Ama cüzzam için de, "Cüzzamlı bir insanı gördüğünüz zaman, ondan da sakınınız." buyurmuş. Bulaşmasını önlemek için…

---

[101] Buhàrî, *Sahîh*, c.XVII, s.476, no:5271; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.132; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.119, no:28600; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.437, no:17205.

Şimdi bu cüzzam hastalığı bir amansız hastalıktır ki, insanı ölüme götürür. Mikrobu uzun zaman kuluçka devresi yaşar. Altı sene, sekiz seneymiş galiba. Uzun zaman sonra kendi tesirini göstermeye başlar. [Yüzde, ellerde şekil bozuklukları olur. Yüz aslan yüzüne benzer bir hal alır (*facies leonina*). Arslandan kaçar gibi denilmesi bundan dolayı olabilir.]

Eskiden çaresi yoktu. Onları bir yere kapatıyorlardı. Kendi halinde, ne olacaksa oluyordu. Allah dilerse şifa verir de ilacı bilinmiyordu.

[Cüzzam şimdi tedavi edilebiliyor. Birkaç antibiyotik bir arada, hastalığın durumuna göre, bir iki sene kullanılıyor. Sonuç alınıyor.]

Tabii ondan insan kendisini koruyacak, onun yanına gitmeyecek. Bazı alimler demişler ki bu cüzzam mikrobu arslana benziyor. Bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimizin bir mucizesi var. Bu arslana benzediğini temsil ediyor. Arslandan kaçar gibi kaç, mikrobu da zaten aslana benziyor yeleli meleli diye, onun için söylemiştir diye, işin esrarengiz tarafına da işaret ediyorlar.

Öbür hadis-i şerife geçiyoruz.

g. Akıl, Verâ ve Asâlet

İbnü'n-Neccâr'ın, İbn-i Asâkir'in, Ebü'l-Hasan el-Kudûrî'nin Peygamber Efendimiz'in senelerce hizmetinde bulunmuş olan mübarek sahabi Enes RA'dan rivayet ettiklerine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:[102]

لاَ عَقْلَ كَالتَّدْبِيرِ فِي رِضَى اللهِ ، وَلاَ وَرَعَ كَالْكَفِّ عَنْ مَحَارِمِ اللهِ ،

وَلاَ حَسَبَ كَحُسْنِ الخُلُقِ (كر. أبو الحسن القدوري ، وابن النجار

[102] Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.343;
Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.179, no:7889; Ali ibn-i Ebî Tàlib RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.121, no:44137; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.XVI, s.440, no:17216.

(عن أنس)

RE. 482/1 (*Lâ akle ke't-tedbîri fî rıda'llàh, ve lâ verâa ke'l-keffi an mehàrimi'llâh, ve lâ hasebe kehüsni'l-hulükı*)

Akıl; hepimizin hürmet ettiği bir kavram. Hepimiz aklı severiz, akıllıyı severiz, akıllı olmayı temenni ederiz. Bir insana akıllı dediler mi, ona karşı saygı duyarız. Akıl büyük bir nimet.

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

(*Lâ akle ke't-tedbîri fî rıda'llàh*) "Allah'ın rızasını kazanma konusunda, kafasını çalıştırıp, tefekkür edip, çâreleri arayıp bulmaktan büyük akıl olmaz." Asıl akıl o...

(*Ve lâ verâa ke'l-keffi an mehârimi'llâh*) *Verâ'* dediğimiz şey, takvânın ileri mertebesi… Takvâ sahibi olan bir insan, günahlardan, haramlardan sakınır. Verâ' sahibi insan, daha titizdir, şüpheliden de kaçınır. Şüpheli şeyin yanına da yanaşmaz. Bir şeyin haram olma ihtimali varsa, onun yanına bile gitmez. Ona verâ' sahibi deniliyor.

Efendimiz buyuruyor ki: "Allah'ın sevmediği, yasak ettiği şeylerden, insanın elini çekmesi kadar, haramlardan uzak durması kadar kuvvetli verâ' olamaz, takvâ olamaz." En güzeli bu...

(*Lâ hasebe kehüsni'l-hulükı*) "Güzel huyluluk, iyi ahlâklılık kadar da asalet olmaz."

Bu hadis-i şerifi, hepimizin çok iyi öğrenmesi, yazması, evinin duvarına yazdırtması lâzım!

Akıllı insan kimdir?

"—İşinde ileri gidip büyük işler kuran mı?"

Hayır.

"—Yüksek mevkilere çıkan bir insan mı?"

Hayır.

"—Üniversitede okuyup profesör olan mı?"

Hayır.

"—Çok kitaplar yazan mı?"

Hayır.

Akıllı insan Allah'ın rızasını kazanan insandır.

Bir profesör, eğer kendisini Allah'ın rızasından uzak durumlara düşürüyorsa, ahiretini mahvediyorsa, cehennemde çatır çatır yanmasına sebep olacak işler yapıyorsa, onun ilmi kendisine fayda vermiyor demektir.

Bir insan haramdan para kazanıp da köşkler, saraylar sahibi oluyorsa, zulümden kazanıyorsa, binlerce insanı ezerek elde etmişse… Servetinin haddi hesabı yok ama… Meselâ Filipinler'den Markos gitti. Televizyonda filan malını mülkünü gösteriyorlar adamın... Memleketi soymuş, soğana çevirmiş, dış ülkelere paraları kaçırmış, alçak adamın birisi yani. Milletin parasını almış, götürmüş. Kendisi Karun gibi zengin ama cehennemin dibine kadar yolu var. Yani o akıl değil.

İnsanların gözyaşlarından, insanlara yapılan zulümlerden hasıl olan paraya para demeyin. İnsanların omuzlarına basarak, dostlukları çiğneyerek, kalleşlikler yaparak yükseldiği mevkiye mevki demeyin!

Ahiretini kazanmaya yardımcı olmayacak bir bilgiye bilgi demeyin!

İnsan Allah'ın rızasını kazanamadıktan sonra bu dünyada altmış yetmiş sene yaşar, biter. Altmış sene yaşadı. Hadi diyelim %100 zamlı, 120 sene yaşadın sen. Hadi %150 zamlı 120 sene yaşadın sen. Zaro Ağa, 156 sene yaşamış. Bu adam neden yaşadı, nasıl yaşadı diye beynini çıkartmışlar, sağlık müzesinde duruyor. Benim beynim benden ayrıldıktan sonra, ben ne anladım bu işten. Adamın azasını almışlar, oraya koymuşlar. 156 sene yaşamış, ne olacak. O da ölmüş.

Ne kadar uzun yaşarsan yaşa, ahir çe, sonu ne? Yani Farsça soralım. Sonu ne? Ölüm. Nuh AS 950 sene yaşamış. Eski ümmetlerde yaş daha uzunmuş. Sonu ne? Ölüm. Ahiret hayatı ebedi, sonsuz.

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (البقرة:٣٩)

(*Hüm fîhâ hàlidûn*) “Onlar orada ebedî olarak kalacaklar.” (Bakara, 2/39) Ehl-i cennet cennette, ehli cehennem —müslüman olanlar çıktıktan sonra— kâfirler cehennemde ebedi kalacaklar.

İnsan Allah'ın rızasını bulamadıktan sonra ben o akla akıl demem, Peygamber Efendimiz demiyor çünkü.

(*Lâ akle ke't-tedbîri fî rıda'llàh*) "Allah'ın rızasını kazanmak hususunda tedbir almak, düşünüp taşınıp bu işi becermekten daha büyük bir akıl yoktur."

Bir adam büyük veli olabilmiş mi, Allah'ın sevgili kulu olabilmiş mi? Ahireti kazanmış mı? En akıllı insan odur. En akıllı insan odur. İsterse dağda çoban olsun. Çünkü Allah'ın rızasını kazanmış, cennetlik olmuş. Daha ne istiyorsun?

Cennette ne var? Köşkler var, ırmaklar var, bahçeler var, hizmetçiler var, huriler var, gılmanlar var; gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin hatırına hayaline gelmeyen, sığmayan, bilinmeyen, görülmeyen çeşitli nimetler var. Onları Peygamber Efendimiz oturup anlatmış.

Geçen gün biz de bir şehirde o hadis-i şeriflerden bir tanesini oturduk, bir saat ballandıra ballandıra ben onlara anlattım. Onlar böyle mest oldular. Ben de mest oldum. Dünyayı gözü görmez insanın… Cennet o kadar güzel. Cenneti kazandıktan sonra, bu dünyada çekilen zahmete değer.

Zaten bu dünyanın yarısı zahmet. Otuz yaşına geliyor adam. Ne oluyor? Otuz yaşından sonra rahat edeceğim, meslek sahibi olacağım diye gece uyku yok, gündüz dinlenme yok. E tamam, meslek sahibi oldun. Hadi gel şuraya otur, tamam. Ondan sonra rahat mı? Hayır.

Gece gündüz çalışarak mevki sahibi oluyor. Bir yere oturduktan sonra, bari paralar cebine bedavadan aksa ya. Hayır. Gece gündüz gene çalışması gerekiyor. İsterse Vehbi Koç olsun, isterse bilmem ne olsun; çalışmak, çabalamak zorunda kalıyor. Gene meşakkat.

Yarısı uyku zaten. Yarısı uyku, yarısı çalışma, yarısı meşakkat, yarısı ihtiyarlık. Bunun neresi kaldı? Kılçıklı balık gibi bir şey. Yani eti yok, her tarafı kılçık. Neresini atsan ağzına gırtlağına batacak, diline batacak. Kılçıklı bir dünya yani bu... Bir rahat tarafı yok. Asıl akıl, ahireti kazanmak.

Allah'ın o veli kulları ne yapmışlar?

Allah'ın o veli kulları bu dünyaya sırtını döndürmüşler, ahiret

için çalışmışlar. Allah hem dünyalarını hem ahiretlerini mâmur eylemiş. Dedelerimiz, "Ölelim Allah yolunda…" diye buralara gelmişler, Allah ne güzel diyarlar vermiş. Şu Boğaziçi'ne dünyanın bütün milletleri hayran. Ne güzel bir memleket… Haliç şu tarafa doğru gitmiş, Boğaz şuradan kıvrılarak gidiyor. Adalar şurada, Çamlar burada… Çamlıca şurası. Bilmem ne burası. Bozdur bozdur harca.

Nereden? Allah yolunda ölmek için yola çıkmış olan; Orta Asya'dan, bilmem nereden gelmiş olan dedelerimize Allah'ın mükâfatı… Başka bir şey değil. Daha başka nereleri vermiş. Avusturya'ya kadar gitmişler. Viyana'yı kuşatmışlar. Almanya'nın Bavyera eyaletine dayanmışlar. İtalya'nın aşağısını almışlar.

Neden? Allah ölelim dedikçe yaşatmış. "Yâ Rabbi, müsaade et senin yolunda öleyim!" dedikçe Allah yaşatmış. "İstemem dünyayı yâ Rabbi!" dedikçe, Allah vermiş.

İsterim dedikçe alıyor. "Yâ Rabbi, bana dünyayı ver, isterim!" dedikçe tiril tiril fakir fukarayız, abamızda kırk tane yama... Amerika para verse de karnımızı doyursak. Allah'ın yolundan ayrıldıkça durum böyle oluyor.

Akıl, Allah'ın rızasını kazanmaktır. Tamam mı? Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor. Çok doğru…

Biz de her işimizde Allah'ın rızasını düşünelim. Diyelim ki:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî, ve rıdàke matlûbî*) "Yâ Rabbi sen benim maksudumsun, ben senin rızanın peşimdeyim. Ben senin beni sevmeni, benden razı olmanı istiyorum!"

Araştırıp, uğraşıp, didinip elde etmek istediğim gayem senin rızandır! Şu işi yaparsam razı gelir misin yâ Rabbi? Gelirsin galiba, yapayım. Şu işi yapsam Allah acaba razı gelir mi? Gelmez galiba, o zaman yapmayım!

Her işimizi buna göre yapalım. Sözümüzü ona göre söyleyelim. İşimizi ona göre yapalım. Her işimizde bir şey düşüneceğiz. Neyi düşüneceğiz? Kolay: Allah'ın rızasını düşüneceğiz. Şu işi yapsam Allah razı gelir mi? Gelir, yap o zaman…

Geceleyin uykumu bölsem, kalksam abdest alsam, bir namaz kılsam. Günahlarıma ağlasam, ağlasam, ağlasam, seccadenin baş tarafı ıslansa… Uykuyu bölüyorsun. Razı gelir mi? Hadislere göre çok kıymetli bir şey. Yap.

Yarın oruç tutsam, yemekleri yemesem, Allah için sabretsem. Harama bakmasam, dilimi tutsam, kimseyi incitmesem; biraz aç kalacağım, öğleden sonra biraz gözüm kararır ama yaparsam Allah sever mi? Sever, yap. Yani Allah'ın seveceğine kanaat getirdiğin işi yap.

Falanca kimse dedikodumu yapmış, aleyhimde bulunmuş. Benim gözüme kestirdiğim bir adam. Ben 1,85'im, o 1,65. Benim pazımın çapı şu kadar, onunki şu kadar. Köşede onu ben bir sıkıştırayım, bir ıslata ıslata döveyim, bir daha bakalım benim aleyhimde konuşmak nasılmış? Yapabilir miyim? Yaparım. Ama yapsam Allah razı gelir mi, gelmez mi? Gelmez. Adam dövmekle, zorbalıkla bu iş olmaz. "Hadi Allah'a havale ettim. Allah hakkından gelsin!" de. Allah rızası için vazgeç, Allah rızası için yapma!

Efendim caminin yan tarafı yapılacak, hoca para istiyor. Bu hoca da hep para ister. Bu sıcacık paraları da cebimden nasıl çıkartıp vereceğim? Bayağı da o bana alışmıştı, ben de ona alışmıştım. Versem mi acaba, içimden bir ses verme diyor:

"—Verme ya, ne yapacaksın? Ne zorlukla kazandın? Ne diye veriyorsun?"

Ama verirsem sevap galiba, camiye harcamak sevaptır. O zaman ver. Yani insanın içinden böyle sesler gelir. Onları tasvir etmeye çalışıyorum. Şeytan insana yap der:

"—Bak şu kadına, ne kadar güzel! Ne de güzel giyinmiş. Boyu da maşallah fidan gibi. Osmanlı şairleri de ne kadar güzel şiirler yazmışlar, gazeller yazmışlardır selvi boylum bilmem ne diye. Bak şuna!

"—Ama bakarsam günah olur. Hadi bakmayayım."

Bakmadığın zaman sevap, baktığın zaman günah…

"—Şu içki nasıl bir şey acaba, bir tadına baksam... İşte şöyle keyifli oluyormuş… Bir kere şu tozu çekersen çok hayal görüyormuşsun."

Ama günah. Yapma!

Filanca yerde çok beleşten, bedavadan kolay bir para var. Şöyle yaparsan çok para geliyor. Ama haram, yapma!

Yani her şeyini ölçeceksin. Bazı şeyler güzel olabilir ama haram olabilir. Zaten haramları şeytan süsler, zinetlendirir, allandırır, pullandırır. Hani gelini süsledikleri gibi, haramı sana yutturmak için şeytan biraz süsler. Hatta ne der?

إِذْ قَالَ لِلإِنسَانِ اكْفُرْ، فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ (الحشر:١٦)

(*İz kàle li'l-insâni'kfur.*) "Şeytan insana der, 'Kâfir ol, küfre gir, seni küfre düşürecek işi yap!' diye teşvik eder, (*felemmâ kefera*) kâfir olunca insan, (*kàle innî beriün minke innî ehafu'llàhe rabbe'l-àlemîn*) 'Benim seninle hiçbir işim yok! Bak kendin yaptın, ben

sorumluluk kabul etmiyorum, ben Allah'tan korkarım!' der." (Haşr, 59/16)

Dobra dobra kâfir olmayı telkin eder. Allah'a karşı gelmeyi telkin eder.

Adam mesela ayağı topalmış, münkir olmuş. Neden?

"—Allah beni niye topal yaptı?" diye.

Topal yerine kötürüm de yapabilirdi. Kör de yapabilirdi. Sadece bir ayağını almış. Demek bir edepsizliğin var ondan. Veyahut sabredersen bir sevap kazanacaksın ondan. Allah'ın bir hikmeti.

Ondan Allah'a küsüyor, kafir oluyor. Şeytan kışkırtıyor. Küs, kafir ol, bilmem ne filan diye. Kitaplara yazıyorlar, mecmualar çıkartıyorlar. Efendim ateistler, inançsızlar bayrak açmışlar. Şeytan kışkırtıyor. Ha babam ha körüklüyor böyle demirci körüğü gibi. Huh huh huh yaptığı gibi böyle ateşe. Onların kömürlerini alevlendirmek için şeytan kışkırtıyor.

Tamam, ama düşün taşın. Hadi Allah'ı inkar ettin. Peki şu kainattaki bu nizam nasıl olmuş? Bunca varlık, bunca intizam, bunca güzellik, bunca canlılık, bunca işler… Her bir intizam, o intizamı kuranın varlığına delalet eder. Her bir varlık ya kendisinden vardır ya da başkası yaratmıştır. Eğer sen kendini kendin yaratmadıysan bil ki yaratılmışsın. Seni yaratan Allah'tır. Halık diyoruz. Yani çok basittir.

Allah'ın varlığını hiç kimse inkâr edemez. Allah'ın varlığını, birliğini inkarın yolları tıkalıdır ama insanlar şeytan aldattıkça inadına şey yaparlar, giderler, cehennemi boylarlar. Onun için Rabbimiz bize uyanıklık nasip etsin.

Allah'ın rızasını kazanmaya girişelim. Tatlı da olsa haramlardan uzak duralım. Acı da olsa helâlleri işleyelim, emirleri tutalım ki, Allah'ın rızasına vasıl olalım.

Allah-u Teàlâ Hazretleri rızasını biraz meşakkatli, zorlu, acılı, üzüntülü şeylerin arkasına saklamıştır:

"—Cihad et, sevap kazan! Şehid ol, cennete gir! Oruç tut, fazla sevap vereyim! Sadaka ver…"

Yani hep böyle nefse acı gelecek, zor gelecek şeylerin arkasına saklamıştır sevapları... Onları yapan; tamam, Allah'ın emrini tutmuş oluyor, cenneti kazanıyor. Keyfine giden, zevkine, gönlünün istediği gibi yaşamaya doğru kayan; sonunda cehennemi boylar.

Bu devirde şimdi genel kültürümüz şimdi gazetelerden, tiyatrolardan, televizyonlardan, radyolardan, neşredilen romanlardan, resimli romanlardan ve sâireden çıkan genel kültür, zevk edebiyatı. Yani:

"—Zevkine bak, keyfine bak, hayattan kâm al, yaşayabildiğince yaşa, çılgınca yaşa, hızlı yaşa!" diyorlar.

Hızlı yaşa.,, Tabir böyle. Hızlı yaşa, yani her türlü kötülüğü yap! Bunun altında yatan mânâ:

"—Aklına gelen her kötülüğü yap! Hiçbir engel tanıma, hiçbir kanun tanıma! İstediğin gibi yaşa..."

Bir araya geliyorlar, kızlı erkekli, çıplak... Yani imandan sıyrıldıktan sonra, insanlar çok feci feci işler yapıyorlar. Ondan sonra hippi oluyorlar, ondan sonra hasta oluyorlar, ondan sonra mahvoluyorlar. Ama tabii o pişmanlığı sonunda anlıyorlar.

Bir kötü kadın ilk kötü yola girdiği zaman işin kötülüğünü anlamıyor da 45 yaşına gelince, buruşturulmuş bir kağıt gibi kenara atıldığını gördüğü zaman anlıyor. O zaman sokaklarda görüyorsun, parklarda görüyorsun: Kanepe üstünde yatan, eli ayağı titreyen bir kadın... Hey, hey bir zamanlar bu nasıldı diye söyleseler de duysan.

O bakımdan Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi irade sahibi eylesin… Allah'ın rızasını kazanmaya azimli eylesin ve onu başarmaya bize tevfikini refik eylesin…

(*Ve lâ verâa ke'l-keffi an mehârimi'llâh*) "Allah'ın sevmediği, yasak ettiği şeylerden insanın elini çekmesi kadar, haramlardan uzak durması kadar kuvvetli verâ' olamaz, takvâ olamaz." En güzeli bu...

Takva sahibi olmak, vera sahibi olmak çok güzel. Filanca adam çok takva ehli insandır filan, methederiz yani. Dürüsttür demek yani, harama el uzatmaz demek. Tamam. Yani bu vera, takvanın da ilerisidir, şüpheliden kaçınmaktır. Şüpheli mi yanına yanaşmıyor, kaçıyor. Ben hep sağlam iş yaparım, günaha hiç dalmam diyor. Ha bu vera denilen şeyin, yani ileri derecede takvanın, titiz Müslümanlığın en güzel şekli nedir? Allah'ın haramlarından kaçınmaktır. Allah'ın haramlarından sakınmak gibi bir vera yoktur, takva yoktur.

Allah'ın haramları neyse bir liste yap, onları işleme! Allah'ın haramları, büyük günahlar… Onları saymışlar alimlerimiz. Hocamızın kitaplarında var. Her yerde var yani.

"—Zina günahtır, yapma!"

Tamam hocam ben hiç zina etmedim. Biliyorum, tamam, zina etmedin ama zinanın çeşitleri var kardeşim. Göz zinası var…

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[103]

الْعَيْنَانِ تَزْنِيَانِ ، وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ (حم. طب. عن ابن مسعود)

(*El-aynâni tezniyân, ve'l-yedân tezniyân*)

(*El-aynâni tezniyân*) "İki göz zina eder."

Neden? Namahreme bakar, düşünür, günaha girer.

(*Ve'l-yedân tezniyân*) "İki el de zina eder."

Neden? Eliyle tutar, o tutma elin zinası olur.

Onun için, zina etmiyorum derken her çeşidinden insan kendisini koruyacak. İçki içmiyorum derken her çeşidinden kendisini koruyacak. Şimdi eskiden biz burada söylüyorduk, kimse eslemiyordu, dinlemiyordu bizi. Geçen gün baktım duvara yazmışlar:

"—Alkolsüz bira biranın ilk adımıdır." diyor.

Birayı memleketimize sokmak için efendim alkolsüz bira çıkmış, zararı yoktur diyorlardı. Şimdi de yazmışlar duvarlara ki alkolik olmanın ilk adımı oymuş. Oradan başlıyor, alıştırıyor.

Peki, bu madem böyleydi neden soktunuz? Niye soktunuz

---

[103] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.412, no:3912; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.134, no:8661; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.246, no:5364; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.394, no:384; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.311, no:1956; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.211, no:2282; Ebû Nuaym, *Hilyetü'lEvliya*, c.II, s.98; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.344, no:8520; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.267, no:4419; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.IV, s.365, no:5428; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.89, no:13289; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.72; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.116, no:30; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.473, no:8913; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.213, no:2284; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.327, no:13062; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.77, no:1799; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.390, no:10543; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.382, no:14541.

önceden? Niye biz kötü olduğunu söylediğimiz zaman bizim karşımıza çıktınız, yamyamlar gibi bağırdınız? Niye bizi suçladınız, şimdi kendiniz aynı şeye geliyorsunuz?

Demek ki muhterem kardeşlerim, bizde bir kusur var. Doğru bildiğimiz bir şeyi bir kere söylüyoruz, cılız, bitiyor. Bir atımlık barutumuz var, sıkıyoruz, bitiyor. Tekrar tekrar insanları uyarmamız lâzım!

Efendimiz'in bu hadis-i şerifte bize tavsiye ettiği önemli üç noktanın üçüncüsü de: (*Ve lâ hasebe kehüsni'l-hulük*) "Güzel huyluluk, iyi ahlâklılık kadar da asalet olmaz."

Demek ki, "İnsanların yanında kıymetli olan şeyler nedir?" diye düşünecek olursak, akıl kıymetlidir. Akıllı insanı herkes sayar, sever, hürmet eder. Sonra dindarlık, takvâ kıymetlidir. Sonra, soyluluk kıymetlidir. İnsanlar bir soy güzelliği, bir huy güzelliği, kalp güzelliği arıyor; bir de kafasının çalışmasını, aptal, manyak, geri zekâlı olmamasını arıyor.

Efendimiz bu üç güzel vasfın, hangi yolda çalışması gerektiğini söylüyor:

Birincisi; Allah'ın rızasını araştırmak ve onu düşünmekten daha üstün akıl olmaz. Demek ki, aklın asıl vazifesini anlamış oluyoruz. Bu çok güzel, tamam.

İkincisi; Allah'ın haram kılmış olduğu şeylerden, el çekmekten daha güzel verâ olmaz. En güzel dindarlık bu.

Üçüncüsü; soyluluk. En güzel soyluluk da güzel huyluluk. Yani, "Babası falanca eşraftan, filanca sülâleden" demiyor. Padişah-zâde, sultan-zâde demiyor. Huyu güzelse, asildir o kimse… O bakımdan, bu üç şeye, çok dikkat edelim!

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

19. 04. 1987 – İskenderpaşa Camii

13. DİNİMİZİ TAM ÖĞRENELİM!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Nahmedühû bi-cemîi mehàmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbagî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ عُقُوبَةَ فَوْقَ عَشْرِ ضَرَبَاتٍ، إِلاَّ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللهِ

(عب. خ. عن رجل من الصحابة)

RE. 482/2 (*Lâ ukùbete fevka aşre darabâtin, illâ fî haddin min hudûdi'llâh*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemà kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikrâmı üzerinize olsun!.. Allah hem dünyada, hem ahirette hayırlara erdirip iki cihanda aziz ve bahtiyâr eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadislerinden bir demet okuyup feyiz almak üzere toplandık. Rabbimiz niyetlerimizi halis eylesin... Peygamber Efendimiz'in şefaatine cümlemizi nail eylesin...

Şu hadislerin okunmasına ve izahına geçmezden önce Peygamber Efendimiz'e sevgimizin ve saygımızın ve bağlılığımızın bir nişanesi olmak üzere ve onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye, sair enbiyâ ve mürselîn ve

bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemây-ı muhakkıkîn sâdât ve meşayih turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu hadis-i şerîfleri dinlemek üzere şu mübarek mâbede toplanmış olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun, ruhları şâd olsun diye;

Bu beldeleri canlarını, mallarını feda ederek fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve askerlerinin ve diğer fâtihlerin, şehidlerin, mücahidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır sahiplerinin ve hele içinde şu oturup meclis kurduğumuz, hadis okuduğumuz caminin bânisi İskenderpaşa'nın ve bu camiyi tekrar tekrar tamir, tecdid eylemiş olup hizmetin devamını sağlamış olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları şâd olsun diye;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun, Kur'an-ı Kerim'in yolunda, Peygamber Efendimiz'in izinde sünnet-i seniyyeyi ihyâ ederek yaşayıp huzur-u Rabbi'l-izzete sevdiği, râzı olduğu kullar olarak varmamıza vesîle olsun diye bir Fâtihâ, üç İhlâs-ı Şerîf hediye edelim, öyle başlayalım. Buyurun:

....

a. Cezanın Sınırı

Okuduğumuz hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdis* kitabının 482. sayfasında yer almaktadır. Sayfa başındaki birinci hadis-i şerîfi geçen hafta okumuştuk, şimdi ikinci hadis-i şerîften başlıyoruz.

Peygamber SAS bu hadis-i şerîfinde buyurmuş ki:[104]

لاَ عُقُوبَةَ فَوْقَ عَشْرِ ضَرَبَاتٍ ، إِلاَّ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللهِ

(عب. خ. عن رجل من الصحابة)

---

[104] Buhari, *Sahih*, c.XXI, s.133, no:6343; Mizzi, *Tehzibü'l-Kemal*, c.XXXV, s.89; Ensar'dan bir zat'tan.

Kenzü'l-Ummal, c.V, s.305, no:12956; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.440, no:17217.

RE. 482/2 (*Lâ ukùbete fevka aşra darabâtin, illâ fî haddin min hudûdi'llâh*) "On kırbaç veya sopa darbesinden başka, fazla, daha ziyade cezalandırmak yoktur. Ancak Allah'ın tayin etmiş olduğu ta'zîr ve şer'î hadler, cezalar müstesna..."

Yâni, alenen içki içene meydanda şu kadar sopa vurulur ki ibret-i âlem olsun, bu aklı elden giderici kötü işe girişmesinler bir daha... Zina yapan bekârlar şu kadar cezalandırılır, ibret-i âlem olsun diye. Hırsızlık yapan şöyle olur, falanca böyle olur diye şeriatın tarif etmiş olduğu cezalar var. Bunlara hadd-i şer'î derler, şeriatın tayin etmiş olduğu ceza... "Bunların dışında, tehdit etmek maksadıyla verilen cezalar on vuruştan daha fazla olamaz!" buyuruyor Peygamber Efendimiz SAS.

b. Cahillik, Akıl ve Tefekkür

İkinci hadis-i şerif Hazret-i Ali Efendimiz'den rivâyet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyorlar ki:[105]

لاَ فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ ، وَلاَ غِنٰى أَعْوَدُ مِنَ الْعَقْلِ ، وَلاَ عِبَادَةَ كَالتَّفَكُّرِ (أبو بكر بن كامل ، وابن النجار عن علي)

RE. 482/3 (*Lâ fakra eşeddü mine'l-cehl, ve lâ gınâ a'vedü mine'l-akl, ve lâ ibâdete ke't-tefekkür.*)

(*Lâ fakra eşedde mine'l-cehli*) "Cahillikten daha fena, cahillikten daha şiddetli bir fakirlik tasavvur edilemez. En büyük fakirlik cahilliktir. Cahillik gibi fakirlik yoktur. Ehven kalır yâni, cahillik en fenasıdır. (*Lâ gınâ a'vedü mine'l-akl*) İnsana akıldan daha çok

---

105 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.68, no:2688; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.157, no:4647; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.38, no:836; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.36; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.179, no:7889; Mizzî, *Tezhîbü'l-Kemâl*, c.VI, s.239; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.256; Hz. Ali RA'dan.

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Vera'*, c.I, s.122, no:216; Hz. Hasan RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.163, no:44135; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2039, no:3038; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.446, no:17233, 17253.

fayda sağlayan bir başka zenginlik de düşünülemez. Akıllılık insanın en büyük sermayesidir, en büyük zenginliğidir. (*Ve lâ ibâdete ke't-tefekkür*) Tefekkür gibi de bir ibadet yoktur." Yâni en üstün ibadet tefekkürdür mânâsına geliyor.

Muhterem kardeşlerim! Bu hadis-i şerîfte dinimizin akla, ilme, tefekküre ne kadar önem verdiğini, cahillikten, gafletten ne kadar ürperti uyandırmağa çalıştığını apaşikâr görüyoruz. Hiçbir zenginliği akılla bir tutmuyor Peygamber Efendimiz. En büyük zenginlik akıldır diyor. Hiçbir ibadeti tefekkürle eşit tutmuyor, en yüksek ibadet tefekkür ibadetidir diyor.

Eğer böyle bir söz İslâm dininden başka dinlere sahip insanların elinde, kitaplarında yazılı bir malzeme olsaydı kıyamet kopartırlardı, ne propagandalar, ne reklamlar yaparlardı; "Bak bizim dinimiz ne kadar akla önem veriyor, ne kadar mantığa önem veriyor!" diye.

Muhterem kardeşlerim!

"—Tefekkür niye ibadet olsun? Tefekkür niye ibadetlerin en üstünü olsun?" diye düşünebilir insan.

Bak Ramazan gelecek, sabahtan akşama aç duracağız, oruç tutacağız. İnsanın dermanı kesilir, nefes alacak hali kalmaz, başını kaldırmak istemez, elini kıpırdatmak istemez. Zor bir ibadet... İşte Allah rızası için yemiyoruz, içmiyoruz, sıcak demiyoruz, soğuk demiyoruz, harman vakti demiyoruz, çalışma zamanı demiyoruz, oruç tutuyoruz İşte bayağı bir zorlu ibadet.

Veyahut işte teravih namazı kılacağız, yirmi rekât. Zaten yatsının da sünnetleri var, vitir var, otuz üç rekât —Allah'ın izniyle— bu kadar uzun namazlar kılacağız.

Veyahut hacca gidiyoruz, hem kesenin ağzını açıyoruz, bir sürü masraf, hem bedenimiz yoruluyor, bir sürü zahmet, bir sürü de üzücü hadiseler... İnsan kendi evindeki rahatı o hac yolculuğunda bulamaz. Kendisinin evi varken, evleri varken, evinde odası varken, rahatı varken orada belki Arafat'ta sıcağın altında duracak, Müzdelife'de taşların, kumların üstünde yatacak, Mina'da itilip kakılacak, sıkıntıları olacak... Yâ o kadar sıkıntıları var meselâ...

Sonra cihad... Cihad gibi bir ibadet var ki malını, canını, her şeyini bir tarafa bırakıyor insan, Allah yolunda hepsi feda olsun...

Madem ki Allah kendi yolunda çalışanları severmiş, “Madem ki Allah emretmiş, madem ki ahirette cennete gidecekmişiz, o halde öleyim, gam yemem!” diyor insan.

Tefekkür... Oturduğun yerden düşünüyorsun. Hindi de düşünüyor. Hindi de böyle başını eğmiş, düşünüyor. Yâni durup durup böyle düşünmenin, öbür zahmet çekme ibadetlerinden üstünlüğü nereden ileri geliyor?

Muhterem kardeşlerim! İbadetlerin aslı da insanın terbiyesine yöneliktir. Bir kere oradan tutturalım işi. Oruç tutuyorsun, neden?

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة:١٨٣)

(*Leallekûm tettekùn*) “Takvâ sahibi olasınız diye...” (Bakara, 2/183) Nefsinize hakim olmayı öğrenesiniz diye... İradeniz kuvvetlensin diye... Ahlâkınız güzel olsun diye... Yâni insanın zihniyle ilgili bir sağlam meleke kazanması için oruç tutuluyor.

Bu bir idman, egzersiz... Kardeşim senin hiç işin yok mu? Bunca kiloluk demiri takmışın bir sopanın iki ucuna, ha babam ha babam boyna kaldırıp indiriyorsun bu haltermiş, bu bilmem elindeki küçük ağırlıkmış... Onu öyle çeviriyorsun, bunu öyle çeviriyorsun... Pazın şişecekmiş, şurası kuvvetlenecekmiş, omzun genişleyecekmiş... Niye yapıyorsun bunları?.. E bunların hepsi birer vasıta. Vücut kuvvetlensin, zindeleşsin, sıhhatlensin, bir şeyler yapsın diye. İbadet de yine aklı kuvvetlendirmek için. Yine niyeti kuvvetlendirmek için, yine ahlâkı kuvvetlendirmek için.

Demek ki, bir insan oruç tutuğu halde... İşte bir hafta sonra... Bir hafta da kalmadı, oruca başlayacağız. Gözü harama baksa, kendisine gelip sataşanla aynı seviyeye inerek kavga etse, sövene sövse, dövene vursa orucun sevabı gider. Gıybet etse orucun sevabı gider. Akşama kadar istediği kadar aç kalsın... Demek ki ibadetin de maksadı oymuş.

Niye Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi günde beş defa huzuruna çağırıyor?.. Büyük şeref. Haftada bir, ayda bir çağırsa bile büyük şereftir. Günde beş defa bizi huzuruna niye çağırıyor?.. Allah’a iyi bağlanmayı, Allah’ı unutmamayı öğrenelim diye. Sabah hatırla,

işine öyle git. Öğlen hatırla, işinin arasında Allah'ı unutma. İkindide ticaretinin arasında tekrar bir namaza gel, gene hatırla. Akşam güneş battığı zaman gene hatırla. Gece yatacağın zaman gene hatırla. Tekrar tekrar tekrar Allah'ı hatırlamak için. Demek ki, her ibadetin zaten insanı yetiştirmekte insanoğluna yönelik bir faydası varmış bir.

İkincisi: Tefekkür denilen şey, insanın düşünmesi, taşınması iyi bir şekilde sonuçlanırsa, insan kazanılmış olur. Arsız yüzsüz anarşist bir insan düşünse, taşınsa;

"—Yâ benim bu yaptığım iş yanlış. Bundan sonra vaz geçeyim, tevbe edeyim, iyi bir insan olayım!" dese, işte tevbe ayı Ramazan, "Şu Ramazan'da adam olayım. Ömrümü boş yere geçirmişim." dese ne olur?

Bir düşünme ile bir insan yanlış bir yoldan doğru bir yola gelir. Artık bir insan da doğru yola geldi mi, bütün ömrü boyunca yaptığı bütün hayırlar o düşünceye dayanmış oluyor. Demek ki düşünce işin ana noktası, can damarıymış.

Çocuğun birisi ötekisine demiş ki:

"—Benim babam eliyle bir treni durdurabilir."

Ötekisi şaşırmış,

"—Yâ, nasıl durduracak koca treni?.."

"—E makinist şöyle çekiverir, cızzt, hemen durur. Koca treni durdurmanın yolu var."

Tefekkür de böyle... Bir düğmeye basıyorsun, bir şarteli çekiyorsun ama hayatın yönü değişiyor.

O bakımdan başka hadis-i şerîflerde geçiyor ki:

"—Bir miktar, bir zamanlık, kısa bir zamanlık bir tefekkür bazen bir senelik ibadetten üstün olur."

Neden?.. İnsanı öyle bir raya oturtur ki iyi insan olur, iyi işler yapar, o zaman birçok ibadetin kaynağı olmuş olur. Birçok şerri yapacak olan insan, birçok hayrı yapmağa başlar. Bakıyorsun berbat bir adam hapisten çıkıyor, İslâm olmuş, iyi insan oluyor, sakal bırakıyor, hayırların önünde koşuyor. Allah Allah!.. Neydi ne oldu. Sübhànallah!

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ (الروم:١٩)

(*Yuhricü'l-hayye mine'l-meyyit*) "Ölüden diri çıkartıyor." (Rum, 30/19) Şu Allah'ın hikmetine bak diye şaşıyoruz. Bazen olur ki bir anlık tefekkür bir ömre bedel olur. Bir insanı değiştirir, kurtarır.

Sonra ibadetlerdeki sevaplarla derinliğine şuuru nisbetindedir insanın.

"—Namaz kıldın, kaç rekât kıldın?.."

"—Vallahi farkında değilim, galiba dört kıldım."

Farkında değil. Aklı bakkalda, kasapta, yarın yapacağı işte veyahut nakışta, halının deseninde veyahut duvarda veyahut yandaki adam elini şöyle tuttu, bacağını böyle yaptı... Aklı başka yerde... Halbuki, aklını namaza vermesi lâzımdı.

Aklını alacağı için, yemekle namaz eşit olsa, aynı zamanda hazır olsa önce yemek yemek lâzım. Neden?.. Namazda aklına yemek gelmesin. "Yâ karnım da acıktı, hay Allah be! Şu namaz bitse de yemeğin başına otursam..." filan derken o namazın tadı tuzu olmaz. Din kitaplarımızda yazıyor ki:

Yemekle namaz bir araya geldi mi, hangisini önce yapacağız? Önce yemeği yiyeceğiz ki, aklı yemekte kalmasın, Allah'a güzel kulluk etsin. Allah'ın huzurundan kaçmağa bahane aramasın. Hemen bir tak tuk, tak tuk bir namaz kılayım, selâm vereyim, cup sofranın başına... O zaman, o namaz namaz olmaz. Allah'ın bizim ibadetimize ihtiyacı yok. Bizim ibadete ihtiyacımız var. Güzel yapacağız.

O bakımdan namazın, orucun, haccın, zekâtın, daha başka ibadetlerin şuurla yapılması çok sevap kazandırıyor; şuursuz yapılması insanı birçok zararlara uğratıyor. İşte bu şuur da tefekkür demektir.

O bakımdan, muhterem kardeşlerim çok düşünelim! Çokça düşünelim, aklımızı kullanalım! İnsanın en büyük meziyeti aklıdır. En büyük sermayesi aklıdır. Allah, "Akıl kadar aziz bir varlık yaratmadım!" buyurmuş Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerîfinde anlatıldığına göre. Akıl...

Koca dağ gibi bir insanın aklının dengesi bile olmasa, deli olmak bir yana ölçülü değil, akl-ı selîm değil, dengesiz bir adam, kıymeti kalmıyor.

Ötekisi, bakıyorsun ufak tefek bir adam, bu küçücük fıçıcık içi dolu turşucuk çok güzel bir adamdır, bunun bilgisine nihayet yoktur, çok beceriklidir, bu işi bu aldı mı götürür, yürütür. Küçüklere bakmıyorsun, oturtuyorsun, koltuğun içinde kayboluyor adam ama işi yürütüyor.

O bakımdan muhterem kardeşlerim, aklımızı Allah madem bize vermiş, kullanmağa gayret edelim! Yâni akıl denen nimeti yolunda, yerinde kullanalım!

Tefekkür, madem çok kıymetli ibadetmiş, düşünelim, taşınalım. Her işimizi düşüne taşına yapalım ve şu fakirliğin en fenası olan cahillikten yakayı paçayı kurtaralım.

Şimdi umumi kültürümüze bakacak olursak biz müslümanların, Türkiye oldukça ileri durumda da, Afrika'daki müslümanlara bakalım, Ortadoğu'daki müslümanlara bakalım, Hindistan'daki, Pakistan'daki müslümanlara bakalım!

Umumiyetle ilme bu kadar önem vermiş olan bir din ve bir zamanlar da dünyanın liderliğini yapmış olan müslümanlar... Yâni

bir zamanlar da ileriye gitmişler de dünyanın liderliğini de yapmışlar, en büyük devlet de olmuşlar. Söz ellerinde bulunmuş, Fransa sözünü dinlemiş, Almanya sözünü dinelmiş. Fransız kralının hapisten kurtarılması için buradan bizim padişah mektup yazdığı zaman, hapisten çıkartmışlar adamı. Sözü dinlenmiş yâni. O durumdan bu duruma nasıl düşmüşüz?..

Muhterem kardeşlerim! Ölçüyorum, biçiyorum, biçiyorum, acı acı düşünüyorum: Yedi asır İspanya elimizdeyken, bir o kadar Balkanlar elimizdeyken, Kırım elimizdeyken, Kafkasya elimizdeyken, Orta Asya daima bizim olan bir ülke iken neden şu anda başkalarının elinde?.. Bir tek noktaya gidip dayanıyor iş, ilimde geri kalmışız. Başkaları ilerlediği sırada biz çevremize dikkat etmemişiz, içimize kapalı kalmışız, düşmanın hareketlerini takip etmemişiz, dünyayı öğrenmemişiz. Onlar ilerlemiş, biz gelişmemişiz; onlar alet yapmış, biz yapmamışız; onlar teşkilat kurmuş, biz kurmamışız...

Onlar bu sefer, bizim memlekete teşkilatlarının uçlarını sokmağa başlamışlar, gizli teşkilatlarla bizi birbirimize düşürmeğe başlamışlar, içten fethetmeğe başlamışlar, ona da tedbir almamışız, sonunda bir uyanmışız ama sucuk gibi, salam gibi elimizden ayağımızdan yakarıya kadar sımsıkı sarmışlar, sardıkları yerler çukur, öbür taraflar boğum boğum her tarafımız sarılı. Yâni sarma gibi, yaprak dolması, sarması gibi sarmışlar.

Şimdi Yunanistan'a bakıyoruz bir bela, Bulgaristan'a bakıyoruz bir belâ, Rusya'ya bakıyoruz zebellah… Amerika'dan yaka silkeriz, İngiltere'den ah ederiz, Fransa'nın bize karşı anlayışsızlığından şikâyet ederiz...

Ya ne istiyordun? Herkes yâni senin elinde el pençe divan mı duracaktı? Sen çalışacaktın, gayret edecektin. Düşmanlar sana kötülük yapmak isteseler bile yapamayacaklardı, seni çelmelemek isteseler bile gücü yetmeyecekti. Yâ bunlar pehlivan adamdır diyecekti, memleket ileri gidecekti.

"—Hocam ne yapalım işte teknolojimiz..." filan diyebilir bazı kimseler.

Ben, teknolojiden evvel mânevî birtakım güzel sıfatları kaybettiğimiz kanaatindeyim. Neden?.. Camimiz temiz değil. Yâni

bu camiyi demiyorum. Camilerimiz temiz değil. Dedelerimiz bir cami yapmış... Meselâ, Topkapı'da bir camiye gittik, içeri girdik, içeride turist vardı, etrafı inceliyordu. Caminin şöhreti Avrupa'ya gitmiş.

Şu tahtaların üstüne, dedelerimiz kalemle kalem işleri yapmışlar, nakışlar yapmışlar, şâhâne. Camların kenarları şâhâne. Çiniler yapılmış, şâheser, dünyada emsâli olmayan. Tavanı güzel, camı güzel, çinisi güzel, duvarı güzel, tahtası güzel, oyması güzel... Her birisi antika.

Çinileri çaldırmışız Ermenilere... Böyle panolar halinde pencere gibi büyük parçalar, çalmışlar, Amerika'nın bilmem hangi müzende. E sen neredeydin? Aklın nerede?.. Çinileri çaldırmışız. Hadi hırsızdır, aldatmış ne yapalım kabahat hırsızın biraz da hep bende değil ya... Ne yapalım çalmışlar. O güzel tahtaların üzerindeki altın yaldızlı nakışların üzerine bir insafsız el gelmiş, bir bordo renkli boya çekmiş, hepsini kapatmış.

Yâ bu nakışı ne boyuyorsun! Dedelerimiz nakış yapmış. Onlar düz boyamayı bilmezler miydi? Sanat eserini mahvetmiş. Gitmiş sanat eseri... Yâni mevcudu muhafaza edememişiz.

Dedemiz medrese bırakmış, duvarları yıkık. Cami bırakmış, kubbesi çökük. Nakış bırakmış... Hadi olduğu gibi bırak yarısı çürük yarısı sağlam dursun, turist gene anlar. Üstüne niye boya çektin, niye kapattın?.. Bir boya çekmiş, berbat etmiş gitmiş. Yâni cinayet.

Fransız'ın birisi gelmiş, bir arkadaş Kabataş Lisesi'nde okurken orada Fransızca hocasıymış... O Fransız gelmiş şöyle ohh diye, kürsüye bir çökmüş, Fransız ama Türkçe biliyor, Kabataş Lisesi'nde de Fransızca hocalığı yapıyor. Çıkmış oraya böyle...

"—Hocam hayrola ne oldu?.."

"—Çok üzgünüm çocuklar. Bugün size ders anlatacak kadar da moralim yok. Moralim çok bozuk, çok üzgünüm." demiş.

"—Ne oldu hocam?.." demişler,

"—Boğaziçinde bir kültür cinayeti işleniyor." demiş.

Emirgân'da Mısır hidilvinin üç yüz odalı konağı varmış sahilde. Varmış ama şimdi yerinde yeller esiyor. O gün yıkmağa başlamışlar. Neden?.. Belediyeye olan otuz bin lira elektrik borcunu

vermedi diye. Bu cinayet!..

Fransız, cinayet diyor, ben demiyorum. Fransızın malı değil, bizim kendi kültürümüz, kültür cinayeti işleniyor, sanat cinayeti işleniyor... O muhteşem konak sökülüyor. Söktüren müteahhid, yâni parayla onu söken müteahhidin oğlu bizim tanıdık. Diyor ki: “Hocam, seksen santim eninde yek pâre tahtalar çıktı zeminlerden.” diyor. Yâni bizim bildiğimiz dar keresteler değil, Hindistan’dan bilmem hangi ağaçlardan getirilmiş kerestelerle yapılmış muhteşem bir konak.

Her işimiz böyle... Dedelerimiz ne güzel şeyler bırakmışlar, onu bile muhafaza edememişiz, daha da kötüleştirmişiz. Hadi onları da bırak, sokaklarımız pis, perişan... Yâ her evden bir hanım kız çıkamaz mı, kapının önünü süpürsün. Herkes kapısının önünü süpürdüğü zaman muntazam olur, tertemiz olur. Sokaklarımıza bakıyoruz birisi girintili, birisi çıkıntılı, birisi önde, birisi arkada...

Dün akşam üç defa sokaklardan geri döndüm Üsküdar’da. Güzel asfalt başlıyor, giriyorum, sonunda çıkmaz sokak diyor, yallah geri. Hadi oradan bir daha giriyorum, döne döne gidiyor gidiyor, hadi bakıyorum çıkmaz sokak geri. Yâni plan yok mu, program yok mu, insaf yok mu, sanat zevki yok mu?.. Bu bizim kusurumuz işte. Bunda hiç kâfirlerin filan şeyi yok. Yâni bizim kendi kabahatimiz var.

O bakımdan ben diyorum ki: Bu iş imana geliyor dayanıyor. Biz bu imanı bilmiyorduk, unuttuk. Bu imanı bilsek akla kıymet veririz, cehâletten kurtulmağa çalışırız, çünkü dedelerimiz çalışmış. Peygamber Efendimiz’in zamanından beri ilme irfâna öğretime çok büyük önem verilmiş ve ileri de gitmişiz. Bizim İslâm aleminde yapılmış olan saati Avrupa’ya göndermişiz, oradaki padişah, oradaki kral Şarlman bakmış arada guguk diye bir şey çıkıyor saatin içinden, bunun içinde cin var diye bozmuş saati. Adam geri, biz ileriymişiz o zaman yâni. Bizim memleketler ileriymiş. Sonradan bu duruma düşmüşüz.

Neden?.. Bu gösteriyor ki İslâm insanı ilerletiyor, İslâm’dan uzaklaştığında insan geriliyor. Bu bizim can damarımızdır, hayat memat meselemizdir. Biz bugün hepimiz ilme sarılırsak, cehaletten sakınırsak, aklımızı kullanırsak, tefekkür edersek ihtilafları da

hallederiz, pislikleri, çirkinlileri de bırakırız, çalışır çabalar hayırlı işler yapar, ileri gideriz.

Cami dolusu koca koca cemaatler… Lafa geldiği zaman Türkiye'nin yüzde şu kadarı mü'min muvahhid müslüman, İslâm alemi şu kadar milyon nüfus, bu kadar milyara geldi, şu kadar büyük ülkeler bizim filan diyoruz... Yâni bütün bunlara rağmen bir güzel şey ortaya koyamamışız. Hepimiz mesulüz. Allah hepimize ciddi çalışmak nasib etsin...

Hepimiz şuurlu olmak, tefekkür etmek zorundayız, aklımızı kullanmak zorundayız, iş birliği yapmak zorundayız. Kafirin başarısı müşterek çalışmasıdır. Kendileri birleşiyorlar, birleşik devletleri kuruyorlar. Amerika Birleşik Devletleri, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Federal Almanya bilmem ne bilmem ne... Ondan sonra o da yetmiyor, milletler arası pakt, anlaşma vs. filan diyerek, muahedeler diyerek gene birlikler kuruyorlar, işlerini yürütüyorlar.

Biz de bir caminin içindeki cemaat anlaşamıyoruz, bir evin içindeki kardeşler uyuşamıyoruz, mahkemelerde vakit geçiyor, paralar avukatlara gidiyor... Birçok yerde ben bunu gördüm. Yurt içinde yurt dışında müslümanların birbirleriyle sataşmasından, çekişmesinden, ihtilafından avukatlar kazanılıyor, mahkeme harçları yatırılıyor, başka bir şey olmuyor.

O bakımdan Allah hepinize en büyük nimeti olan aklı güzel kullanmayı nasib eylesin... Çok düşünmeyi nasib eylesin... İslâm için faydalı işler yapalım. Rabbimizin huzuruna boynu demir halkalı, elleri zincirli, kelepçeli, veballi, mesuliyetli, vazifesini yapmamış suçlu insanlar olarak gitmeyelim.

c. Kur'an'ı Mânâsını Düşünerek Okumak

İbn-i Ömer RA'dan, üçüncü hadis-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[106]

---

[106] Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.175, no:7879; Hatib-i Bağdadi, *Elfakih ve'l-Mütfakkih*, c.I, s.51, no:45; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.X, s.176, no:28917; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.387, no:17074.

لاَ قِرَاءَةَ إِلاَّ بِتَدَبُّرٍ ، وَلاَ عِبَادَةَ إِلاَّ بِفِقْهٍ ، وَمَجْلِسُ فِقْهٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً (قط. عن ابن عمر ضعيف)

RE. 482/4 (*Lâ kırâate illâ bi-tedebbürin, ve lâ ibâdete illâ bi-fıkhin, ve meclisü fıkhin hayrün min ibâdeti sittîne seneh*)

Peygamber Efendimiz SAS burada da yine böyle çok yüksek, çok kaliteli, son derece böyle modern, bu zamane alimlerinin böyle hayran kalıp duracakları güzel bir tavsiyede bulunuyor bize

Bu arada size şunu söylemek isterim kardeşlerim: Bizim çok yüksek memurlarımızdan yâni daire başkanları, yüksek bir şahsiyet gitmiş yurt dışına da orada kendisine yanındaki Fransız sormuş Türkiye'de müslümanlık nasıldır filan diye. O da demiş ki: "Bir şey değil..."

O âlim demiş ki: "Biz Avrupada şimdi düşünüyoruz, taşınıyoruz, insanlığın problemlerini çözmek için galiba en güzel sistem İslâm nizamıymış diye bu noktaya geldik." demiş. Kendisi gayr-ı müslim, Fransız, bizim şaha böyle söylediğini bana naklettiler sahih rivâyet olarak. Yâni isimlerini istesem bulup söylerim, böyle anlattılar.

Herkes İslâm'ın kıymetini anlamış durumda ama mirasyedi müslümanlar hariç… Onlar o dedelerinden bu miras gelen İslâm'ın kaç para ettiğinden haberdar değiller. Zaten tesbihlerin mesbihlerin, antika eşyalarında bizim dışarıya fazla fazla fiyatlarla satıldığı için dolayısıyla onlar üretmiş oldular. Aman Allahım, bu çini neymiş atardık kenara. Türklerin yaptığı bir şey makbul bir şey mi olur kırın, yıkın atın... Atardık ama baktık ki çiniyi Avrupa'ya kaçırıyorlar, müzelere koyuyorlar, baktık ki çok kıymetli, haa bu kıymetliymiş diye para etti. Tesbihleri atardık bir kenara, baktık ki tesbihler para ediyor, antikacılar topluyor.

Yazma eserleri yakmışlar... Niğde'de ilerici bir herif-i nâşerif bütün yazma eserleri toplamış, bir mağarada yakmış. Bizim profesör arkadaş da orada üniversiteye geçmeden önce lise hocalığı yaparken duymuş, "Aman o mağarayı bana gösterin çocuklar!" demiş, gitmiş.

"—E bir şey buldun mu bari orada, yanmamış eser buldun mu?"

dedim,

"—Maalesef bir koçanları kalmış hepsinin." dedi.

Yâni cinayet ortada, izleri ortada, yakılmış. Yakılan nedir biliyor musunuz kardeşlerim? Her yazma eser başlı başına bir tek eserdir, tek varlıktır. Çünkü bir hattat yazıyor, altın yaldızla süslüyor, çerçeveler yapıyor. Belki o kitabın dünyada bir başka nüshası yok, belki bir hazine, belki milyonlar kıymetinde. Yâni yaktığı şey bu. Niye yakıyorsun? Bu kitabın dili yok, ağzı yok.

Şairin dediği gibi;

Abdest alsan, aldın demez,
Namaz kılsan, kıldın demez,
Kadı gibi haram yemez,
Şeytan bunun neresinde?..

Bu kitabın sana ne zararı oldu da, battı mı bir yerine de bunu böyle yaktın?.. Yakmak istediği zaman, öteki aklı başında insanlar neredeydi?..

Bu bakımdan İslâm'ın kıymetini başkaları anlıyor, inşâallah güneş batıdan doğmaya başladı, ışığı oradan almağa başladık, oradan görüyoruz. Şimdi onlar bize İslâm faydalı demeğe başladılar bu günlerde, bizim kulağımız delik olduğu için biz duyuyoruz, bizimkiler tam elli yıl sonra anlayacaklar.

Neden?.. Çünkü Söğütlüçeşme çayırında bir öküz otlarken tren yanından geçer, Pendik'e vardığı zaman öküz ürker. Çünkü öküz geç intikal eder de ondan. Niye zıpladın böyle?.. Tren geçti. Tren Pendik'e vardı, şimdi mi zıplanılır?..

(*Lâ kırâate illâ bi-tedebbür*) "Düşüne taşına, manasını inceleye inceleye, sindire sindire okumak gibi... Yâni okunursa öyle okunmalı, başka kıraat olmaz." Kur'an okuyorsun, paldır küldür paldır küldür paldır küldür... Ne dedi?.. Ne bileyim ben zaten Arapça bilmiyor adam. Arapça bilene soruyorsun ne dedi?.. Hocam o kadar hızlı okudum ki düşünemedim. Olmaz! Tedebbür ile okuyacaksın. Yâni şöyle önünü, sonunu düşünerek, burada bu kelimeyi Rabbim niye kullandı, bunu mânâsı nedir diyerek düşüne düşüne, sindire sindire okuyacaksın Kur'an-ı Kerim'i, tedebbür ile okuyacaksın.

(*Lâ kırâate*) “Kıraat yoktur (*illâ bi-tedebbürin*) ancak düşüne taşına, dikkat ede ede okumak vardır. Başka türlüsü kıraat sayılmaz.” diyor Peygamber Efendimiz.

Pakistan’ın meşhur, millî şairi İkbal Kur’an okurmuş da... Babam yanımdan geçerdi, bana sorardı:

‘—Evlâdım Kur’an mı okuyorsun?’ diye,

‘—Kur’an okuyorum baba.’ derdim.

Gene dolanır gelirdi,

‘—Evlâdım Kur’an mı okuyorsun?’

‘—Kur’an okuyorum baba.’

Yine döner gelirdi,

‘—Evlâdım Kur’an mı okuyorsun?’

‘—E Kur’an okuyorum baba.’”

Yâni Kur’an’ı okunması gerektiği şekilde mi okuyorsun? Havadan sudan mı okuyorsun demek istiyor. Kur’an okuyorsan gözün başka yerde olmasın, aklın Kur’an-ı Kerim’de olsun, manasını düşün.

Biz Kur'an-ı Kerim'i ölülerimize okuyoruz. Hadi falancanın dedesi vefat etti, toplanın 41 tane Yâsin-i Şerîf okuyalım. Yâsin'in mânâsını bilen parmakla gösterilecek kadar azdır. Yâsin ne demek? Yâsin Suresi'nde ne anlatılıyor, Rabbimiz bize neler öğretiliyor?.. Yâsin'i bir ölüye 41 defa okuruz, her hafta okuruz, her sabah okuruz... Mânâsı ne?.. Mânâsını bilen yok, merak eden de yok. Alışmışız artık. Çünkü kamçılayan yok bizi.

"—Böyle okuma olmaz!" diyor Peygamber Efendimiz ama bu hadisi kaç kişi duyacak?.. Mânâsını bilmeden, mânâsını derin derin düşüne düşüne, sindire sindire, yudumlaya yudumlaya hazmetmeden kıraat olmaz diyor. Madem olmazmış ben de öyle okuyayım diye girişmemiz lâzım.

Arkadaşım mektup yazmış Ankara'dan, diyor ki:

"—Hocam, cemaatimize her gün birazcık birazcık Kur'an-ı Kerim'i anlata anlata 27. cüze geldim." diyor.

Bak, damlaya damlaya göl olur. Üç cüz kalmış Kur'an'ın bitmesine. Bütün cemaat Kur'an'ı baştan sona dinledi.

Sen Kur'an'ı baştan sona hiç okudun mu? Okumadın. Yâsin'i bilir misin? Bilmezsin. Namaz surelerini bilir misin? Bilmezsin. Sebeb-i nüzûlünü bilir misin?.. Bilmezsin. E hani Allah'ın kitabı sana hitap idi? Hani sana göndermişti Allah?.. Bilmiyorsun. Çok büyük kusur bu. Çok büyük kusur.

Biliyor musunuz ki, Kur'an-ı Kerim insana şefaatçi olacak. Veyahut da davacı olacak:

"—Yâ Rabbi! Bu kulun var ya, işte bu kulun beni kütüphanesine hapsetti, bir açıp okumadı ömrü boyunca." derse, şikayetçi olursa, davacı olursa insan mahvolur.

Şefaatçi olursa:

"—Yâ Rabbi, bu kulun beni okudu, benim mânâmı anladı, benim ahkâmıma uygun olarak hayatında haramlardan kaçındı, sevaplı işlere koştu." derse, şefaatçi olursa, Kur'an'ın şefaatiyle cennete girer insan.

O bakımdan Kur'an'ı tedebbür ile, tefekkür ile, sindire sindire okuyacağız. Bugünden itibaren —bu hadisi duyduk— hepimizin kronometresi çalışmağa başladı. Hepimize bundan sonra artık mazeret olmaz.

"—Es'ad Hoca İskenderpaşa'da söylediği zaman duymuştun,

niye o zamandan sonra tedbire geçmedin?” derler size, haberiniz olsun!

Çünkü her bilgi bir mesuliyet de getirir insana. Yaparsanız sevap kazanırsınız, yapmazsanız vebal yüklenirsiniz. Kur’an’ı öğrenin. Okumasını öğrenin, mânâsını öğrenin, mânâsını derinlemesine anlayın. Artık tefsir kitapları da çıktı, birisini alır bitirirsiniz, ötekisine geçersiniz.

Biz mecmualarımızda dişimizi sıktık, kârdan vaz geçtik her aboneye gönderdik. Binlerce meal gönderdik, okusunlar Allah’ın kelamını diye. Dünyanın masrafına girdik, müessesemiz yamuldu, belini doğrultamaz hale geldi. Kur’an-ı Kerim’i okusunlar diye...

Okumazlar, bedava kitap oldu mu okumaz kimse. Parasıyla olacak, onu okur.

Günde 150 lira bir gazeteye verir, çok faydalı bir başka şeye vermez... Ama gazete tabii çıplak resim koyuyor, ondan sonra şunu koyuyor, bunu koyuyor, nefse tatlı gelecek şeyler var orada, oradan avlıyor.

Balık nasıl geliyor oltaya. Oltanın ucuna eti sararsın, yemi sararsın, denizin içine sararsın, balığı, o bir lokmaya karşı duyduğu hırs sana getirir. Bakarsın, kocaman bir palamut böyle yalpalaya yalpalaya geliyor. Neden?.. İşte onu yutacağım derken, ava giderken avlanır, senin karşına gelir.

İşte seni de öyle nefsinden yakalıyorlar. Şeytan canına okuyor müslümanların…

d. Fıkhın Önemi

Hadis-i şerife devam ediyoruz:

وَلاَ عِبَادَةَ إِلاَّ بِفِقْهٍ ، وَمَجْلِسُ فِقْهٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً

(قط. عن ابن عمر ضعيف)

(*Ve lâ ibâdete illâ bi-fıkhin*) “Hiçbir ibadet yoktur ancak bilgi ile vardır. Bilgisizce ibadet yoktur.”

Fıkıh ne demek?.. *Fıkıh*, sezgi ve anlayış demektir Arapça’da.

Yâni bilgi, sezgi, anlayış olmadan, şuur olmadan ibadet olmaz. Yat, kalk... Çocuk da yatıyor, kalkıyor, secde ederken başını şöyle çevirip arka tarafına da bakıyor. Çünkü şuur, yat kalk işi değil. Şuurlu olacak. Bilgi olacak, o bilgiye göre düşüne taşına yapacak, çünkü hata eder, sevabını yok eder, günaha girer, daha başka şeyler olur. Onun için bu sezgi olacak.

Bir şeyi bilmeğe ilim derler. Meselâ biliyorsun ki namaz kılmak farzdır, ilim. Namazın kaç rekât kılınacağını kitaptan okursun, ilim. Ama bir bilginin çeşitli detayını sana gelen malzeme arasından, bilgi farkları arasında birbirine çatışan, birbirine karşı gelen haberler içinde doğrusunu, eğrisini ayırt edip de ilmî bir sonuca varmak, yâni adeta ilim sahasında bir mahkeme gibi çalışıp, haklıyı haksızdan ayırıp; bu doğrudur, şu yanlıştır demek... Bu fıkıhtır.

Demek ki, fıkıh ilmi sadece bilmekten çok daha başka bir şeymiş, ileri bir adımmış. Çünkü bir insan bir hadis-i şerîf duyar, Peygamber Efendimiz böyle demiştir der. Ama fakih her hadisi bilir, o konuda son sözün ne olduğunu bulur. Onun için fakihler çok daha yüksek bilginlerdir. Bir insan yarım bilgiyle fakih olamaz. Tam bilmesi lâzım. Konuyu yarım bilen bir insan bir söz söyler, yanış olur. Tam bilmesi lâzım, hiç eksik tarafı olmaması lâzım.

Bizim öyle âlim tanıdıklarımız, dostlarımız var, mâşaallah, Allah ömür versin... Bir konuyu soruyorsun kendisine, sabahlara kadar izahat veriyor. Zihni çünkü hazine gibi, her türlü bilgiyi doldurmuş, sorduğun şey hakkında diyor ki: Bu hususta Şia şöyle demiştir, Hanefî ulemâsı böyle demiştir, Ehl-i sünnetin fikri budur, İmâm Mâlik şöyle demiştir, o şu delili kullanmıştır, Ebû Hanîfe Hazretleri ona karşılık şu itirazı ileri sürmüştür... Fıkıh budur. Yâni o konudaki detayı bilmeye derler. “Fıkıh olmadan ibadet olmaz.” diyor Peygamber Efendimiz. Yâni iyi bilecek. Yarım yamalak bilgiyle olmaz. Onun için dini bilgimizi iyi öğrenelim.

Nasıl olsa bir insan okusa da okumasa da bir rızık kapısı buluyor ve Allah ona rızkını gönderiyor, çalışıyor, kazanıyor. Ama bu dini malumatı olmazsa ibadetini yapamaz veya ibadetini yalan yanlış yapar, kâr yerine zarar uğrar. Onun için hepimizin öncelikle, önem vererek yapacağımız çalışma ibadetlerimizin inceliklerini öğrenmek. Hangi şey namazı bozar, hangi şey orucu bozar, orucu

nasıl tutmalıdır, ne vakitten ne vakte tutmalıdır, hangi şeylere riâyet etmelidir diye bilmek gerekiyor. Dini bilgilerimizi küçükten öğrenmeye, çocuklarımıza öğretmeğe gayret edelim ve yaşamağa gayret edelim.

İlmi ilerletmenin bir yolu bildiğini tatbik etmektir. Bildiğini tatbik etti mi ilim insanın zihnine kolay yerleşir, dini bir bilgi de kolay girer. Sırf depo gibi oku oku oku oku depo et, o zaman bilgi sağlam olmaz, tatbikatla sağlam olur. Onun için bilgimizi tatbik edelim.

(*Ve meclisü fıkhin hayrün min ibâdeti sittîne seneh*) "Bir fıkıh meclisi, ilim meclisi altmış senelik ibadetten daha hayırlıdır."

Yâni şöyle bir oturduk, şurada, bir meclis derler buna, meclis oturma demek, oturum demek. Bir oturum, bir oturduk, saate bakıp duruyorum, saat dolunca keseceğim konuşmamı, bir oturum bitecek. Bu bir oturumluk bilgi, detaylı, meselâ İslâm'ın ince fikirlerini şey yapıyoruz, bu altmış yıllık ibadetten hayırlıdır. Çünkü insan nasıl yapması gerektiğini öğreniyor. Yanlışlarını düzeltiyor. Yâ ben onun öyle olduğunu hiç bilmiyordum, demek yanlış yapıyormuşum, bundan sonra düzelteyim diyor. O bakımdan ilim meclislerine koşun. Nerede bulursanız ilmi, nerede bulursanız alimi gidin dinleyin, fırsatı kaçırmayın.

Dün beni duygulandıran bir hadise oldu. Ben dün Adapazarı'ndaydım. İki tane Mısırlı yüksek şahıs, birisi profesör, birisi bir yerin genel başkanı. Demişler ki: Bizim için bir hocayı ziyaret etmek her şeyden daha kıymetlidir. Arabaya atladılar, Adapazarı'na kadar beni ziyarete geldiler İstanbul'dan. Yirmi dakika kadar konuştuk, döndüler gittiler. Bir şey de yok. Nasılsın iyi misin, tanışalım filan... Tatlı birkaç söz, İslâm'ca bir muhabbet... Ondan sonra ayrıldık. Ben dedim ki: "Ben öyle ziyaret edilebilecek bir insan değilim." Ama onlar o ziyaretten sevabı kazandılar.

O bakımdan, Allah hepimizi ilim meclislerine müdavim ve muhib eylesin... İlim meclislerini sevelim. Şimdi ben bugün burada konuşuyorum, Peygamber Efendimiz'in hadislerini söylüyorum. Siz de lutfediyorsunuz, geliyorsunuz. Siz olmasanız, bu cami boş olsa benim konuşmağa şevkim kalmaz.

Bir şehirden bir arkadaşım mektup yazmış:

“—Hocam, bizim toplantılar azaldı.” Üzülmüş yâni. “Acaba kusur bende mi? İsterseniz ben ders yapmayayım, başka arkadaş konuşsun!” filan diye yazmış.

Allah râzı olsun gelmek güzel. Pekiyi buraya gelmeseydiniz, dışarıda hava güzel, Çamlıca’ya giderdiniz, piknik yapardınız, daha başka eğlenceler vardır, Pazar günlerinde umumiyetle sinemalar olur, tiyatrolar olur, zevkler, safâlar... Hangisi hayırlı?.. Bu hayırlı. Ben de olsam sizin yerinizde, ben de böyle bir ilmi meclisine gidip orada Peygamber Efendimiz’in hadisini, Kur’an-ı Kerim’i, ayet-i kerimeyi tercih ederdim.

Şimdi bizim bu camimizde el-hamdü lillah, Peygamber Efendimiz’in hadisleri okunuyor. İnşâallah bir yakın zamanda bir fırsat bulursak ayetleri anlatmağa başlayacağız. İnşâallah bir de Kur’an-ı Kerim’in ayetlerini de muntazaman anlatacağız. Biz burada ölsek de kalsak da Pazar günleri ikindide bu şey hiç durmadı, hep devam etmiştir, edecek inşâallah. Allah size de o ilme devam zevkini, şevkini versin...

[RE: 482/5, okunmadı: Ağacındaki meyvadan dolayı ve “cumardan” (hurma göbeği) dolayı el kesilmez. (Çalıp yemekte ve on dirhemden az da el kesmek yok) diye ilave var.]

e. Amel, Niyet ve Sünnete Uygunluk

Hazret-i Ali Efendimiz’den bir şâhâne hadis-i şerîf daha. Yâni bugün öyle hadis-i şerîfler geldi ki, kim bilir kimin kısmetine, kimin niyetine... Dur bakalım, bu İskenderpaşa’da bu kalabalıklar ne yapıyor diye gelenlere mi bir söz oluyor? Ne oluyorsa, bak Peygamber SAS Efendimiz burada ne buyurmuş. Diyor ki:[107]

لاَ قَوْلَ إِلاَّ بِعَمَلٍ ، وَلاَ قَوْلَ وَلاَ عَمَلَ إِلاَّ بِنِيَّةٍ ، وَلاَ قَوْلَ وَلاَ عَمَلَ

[107] Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.185, no:7908; Hz. Ali RA’dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.44, no:601; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.280, no:297; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.376, no:1083, 2428 ve c.XV, s.911, no:43575; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XV, s.144, no:15175; c.XVI, s.452, no:17250.

وَلاَ نِيَّةَ إِلاَّ بِإِصَابَةِ السُّنَّةِ (الديلمي عن علي)

RE. 482/6 (*Lâ kavle illâ bi-amel, ve lâ kavle ve lâ amele illâ bi-niyyeh, ve lâ kavle ve lâ amele ve lâ niyyete illâ bi-isàbeti's-sünneh.*)

(*Lâ kavle illâ bi-amelin*) "Boş sözün kıymeti yok, tatbikatla olursa kıymeti var." Sözün kıymeti yok, ancak amel ederse olacak, tatbik edecek. Bu hadis-i şerifi hatırlıyorum Stuttgart'ta mı söylemiştik, orada da geçmişti. (*Lâ kavle illâ bi-amelin*) Ancak tatbikat olursa kıymeti var.

Bir adam çok güzel konuşuyor, çok konuşuyor, lafı da güzel ama amel yok. Kıymeti yok. Yâni insanları aldatır, Allah'ı aldatamaz. Dünyada menfaat sağlar, ahirette hava alır hatta ceza alır. Çünkü lafı var, işi yok. Sadece lafta.

Mehmed Akif'in nükteli şiirleri vardır, diyor ki:

İhtiyar amcanı dinler misin oğlum Nevruz,
Ne büyük söyle, ne çok söyle; yiğit işte gerek!

Büyük laf söyleme. "Ben bu camiyi yaparım, yıkarım, şu işi başarırım, boğazı yüzerek geçerim, yürüyerek geçerim..." Büyük laflar bunlar. "Bir gün içinde şu işi yaparım, bu işi yaparım..." Kocaman kocaman laflar. Büyük söyleme, çok da söyleme. Dır dır dır, vır vır vır, konuş konuş konuş... Yâ bir sussa da biraz kulaklarımız dinlense der bazıları. Çok da söyleme. Yâni geveze de olma, palavracı da olma. "Atma Receb din kardeşiniz." demiş, atma da olmayacak, şey de olmayacak.

"*İhtiyar amcanı dinler misin oğlum Nevruz*" Demek ki yeğeni, ona hitaben yazmış bu şiiri. "*Ne büyük söyle, ne çok söyle, yiğit işte gerek!*" Yiğit adam çalışır, işi ortaya koyar sessizce… "Vay be!.." İncelerler, bakarlar, "Şahane olmuş, eline sağlık ustam, çok güzel yapmışsın. Hakikaten emsali yok..." derler. İş ortaya konur, biter.

Lafı çok, karnı geniş, soyları taklit etme

Lafı çok, karnı geniş demek, yâni işkembesi geniş atıyor demek yâni.

Lafı çok, karnı geniş, soyları taklit etme,
Özü doğru, sözü doğru adam ol, ırkına çek!

Özün de doğru olsun yâni kalbin, sözün de doğru olsun, ırkına çek. Bizim hasletimiz budur. Biz az konuşan bir milletiz. Biz az konuşuruz, iş bitiririz. Biz öyleydik. Hatta yaptığımız hayırları söylemezdik. Söylersek sevabı kaçar diye susardık.

"—Niye yemek yemiyorsun?.."

Boynunu büküyor... Söylesene be oruçluyum diye. Söylese sevabı kaçacak, söylemiyor. İşte şöyle diyor, hık diyor, kabahat gibi saklıyor. Halbuki ibadet. Gösteriş olmasın diye saklıyor. Bizim işimiz öyleydi eskiden.

Allah-u Teàlâ Hazretleri o güzel dedelerimizin o şahane güzel huylarını, vakûr huylarını bizlere tekrar nasib eylesin... İş olacak, o zaman sözün kıymeti var.

"—Ben seni çok severim..."

Nereden belli? Arkamdan kuyu mu kazıyorsun, karpuz kavun mevsiminde pabucumun altına karpuz kabuğu mu koyuyorsun? Nereden belli sevdiğin?.. Göreyim, sevgini göreyim. Sevginin emaresi ne? Kuru laftan ibaret… Olmaz! Seviyorsan sevginin bedeli şudur de. Seviyorsan sözünü dinle. Seviyorsan ahbablığını hareketlerinle göster gibi... Sözün kıymeti işte gözükecek.

(*Ve lâ kavle ve lâ amele illâ bi-niyyetin*) İş de kâfi değil muhterem kardeşlerim, niyet iyi olacak. "Lafın ve işin kıymeti yoktur, ancak niyetle kıymet kazanır." Çok mühim bir kaide bu... Yâni iş yapıyorsun ama ne maksatla yapıyorsun?

"—Ben hayrı çok severim. Onun için hocam burada Allah rızası için şu hayrı yapıyorum."

Yâ komisyonun ne kadar?.. Komisyonun ne kadar, ne alıyorsun?

"—Orada hayır peşinde koşuyorum..."

Gel buraya, nedir maksadın? Anlaşılıyor ki şu kadar komisyon, bu kadar menfaat, ondan yapıyormuş. O zaman kıymeti yok. Niyet kötü oldu mu yapılan işin kıymeti sıfıra düşüyor. Veyahut sana geliyor, iltifat ediyor, evine davet ediyor, bir sür şey... Arkasından bir zaman sonra dur bakalım bu ne yapacak ne yapacak derken pattadak işin aslı çıkıyor ki bir menfaati varmış, onu yaptırmak için geliyormuş. Niyet kötü olunca sıfıra iniyor, kıymeti kalmıyor.

Demek ki laf olacak, tatbikat olacak, hareket olacak, iş olacak ama iyi niyetle yapılacak. Kötü niyetle oldu mu Allah gene kabul etmez.

Sonra: (*Ve lâ kavle, ve lâ amele, ve lâ niyyete. illâ bi-isâbeti's-sünneh*) "Sözün, işin, niyetin de kıymeti yoktur." diyor Peygamber Efendimiz, "Ancak sünnet-i seniyyeye uygun düşerse kıymeti var." Yâni, Rasûlüllah Efendimiz'in gösterdiği ana istikametteyse kıymeti vardır, ters istikamette ise kıymeti yoktur. Lafı yerinde, tatbikat, hareket de var, niyeti de iyi, yaptığı iş ters, yaptığı iş sünnete aykırı, Peygamber Efendimiz'in ana hedefina aykırı…

Hatırıma gelebilen misal: Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

"—Evlenin, çoğalın! Ben sizin çokluğunuzla rûz-u mahşerde iftihar edeceğim, sevineceğim. Bak benim ümmetim bu kadar çok; el-hamdü lillâh cennet ehlinin ekseriyeti benim ümmetimden." diye sevinecek Peygamber Efendimiz.

Çoğalmamızı istiyor, artmamızı istiyor. Nüfus bir kuvvettir, büyük büyük bir kuvvettir, nüfusumuz arttığı zaman düşmanlar bize hücum edemez, saldıramaz, korkar, çekinir vs.

E şimdi çıkmış bir iş adamı diyor ki:

"—Dinini seven çocuk edinmesin!"

E gazeteler yazıyor. Düşündüm şöyle... Niye dinini seven dedin sen, dinini istismar ediyorsun. Burada dini istismar ediyorsun. Niye vatanını seven demedin, başka bir şey demedin? Yâni yapmak istediği şey nerede, Peygamber Efendimiz'in sünneti nerede? Onda bir hayır yok. Çünkü Peygamber Efendimiz çoğalın diyor.

"—E pekiyi bunlara nasıl bakacağız, bunları nasıl yetiştireceğiz, bunları nasıl eğiteceğiz? Rahat edemeyiz."

Bize rahat lâzım değil! Rahat bize batar. Biz rahat bir millet olduk mu, cebimizde parayı bulduk mu dosdoğru meyhaneye gideriz, dosdoğru eğlenceye gideriz. Bize meşakkat lâzım, bize çalışmak lâzım. Bizim dedelerimizden biz çok daha rahatız. Milletin parası arttıkça ne yapacağını şaşırıyor, deliriyor, divaneleşiyor, hadi elmasa yatırıyor parayı hadi bilmem nereye yatırıyor parayı hadi lükse yatırıyor parayı...

Araba tokuşturuyorlar Moda'da. Zenginlerin her çocuğunun bir

arabası var, birbirleriyle tokuşturuyor. Senin Buig mi daha sağlam benim Kadillak mı daha sağlam?.. Nasıl olsa babası bir daha alacak. Hadi gaza basıyorlar basıyorlar, bir fren yapıyor, arka tekerler ön tarafa geliyor, ön taraf arkaya gidiyor... Parası var. Parası olmasa bunu yapamayacak.

Peygamber Efendimiz diyor ki bak! Biz hepimiz istiyoruz ki müreffeh olsun, bolluk olsun…

"—Ben sizin fakirlikten ziyade bollukta dini bakımdan şaşırmanızdan korkarım." diyor Peygamber Efendimiz.

Çünkü bolluk oldu mu insanoğlu şaşırır. Karagöz gibi meydana çıkar, "Yâr bana bir eğlence!" diye bağırır.

Onun için, bize öyle çok rahat lâzım değil. Biz çalışalım. Peygamber Efendimiz kendisi için de çok istememiş. Denmiş ki kendisine, Cebrâil AS haber getirmiş,

"—Yâ Muhammed! Eğer istiyorsan şu Mekke'nin etrafındaki şu çatır çatır yüksek kayalar taşlar var ya, bu dağları Allah senin için altın yapacak."

"—İstemem yâ Rabbi!.. İstemem yâ Rabbi!.." diyor. Yüksek sesle bağırayım herkes duysun "İstemem yâ Rabbi!.. Bir gün tok durayım, iki gün aç durayım. Tok olduğum zaman şükredeyim, aç olduğum zaman sabredeyim. Yâ Rabbi, benim rızkımı günlük ver." diyor.

Ne olacak depo ettiğin zaman?.. Kendisine gelen şeyi akşama dağıtmış. Peygamber Efendimiz'in yolu bu. Bizim yolumuz ne?.. Bizim yolumuz depo etmek, bizim yolumuz yığmak... Hayır istiyorsun, vermiyor.

f. Tebliğ Çalışmalarının Önemi

Sulh içinde İslâm için çalış, sulhla, sükûnla insanları müslüman yetiştir. Kolay... En pahalı yatırıma harcayacağın para birkaç milyar... Harb içinde bir uçak 15-20 milyar. Bir uçak, tek bir uçak... Harb oldu mu gidiyor millet. Ne para kalıyor, ne pul kalıyor, ne insan kalıyor, ne şehir kalıyor... Her taraf viraneye dönüyor. Sulh içindeyken fırsattan bil istifade, aç kesenin ağzını, insanını insan yetiştir, müslümanını tam müslüman yetiştir, her birisi insan-ı kâmil olsunlar Amerika'yı fethederiz. Amerika'yı yeniden

keşfederiz, fethederiz. Bana fırsat ver, ben Amerika'ya geçeceğim, param yok pulum yok meselâ.

Amerika'ya budist rahibi filanca gidiyor, Amerikalıları kandırıyor. Japonya'dan kungfucu gidiyor, şeyi kandırıyor. E sen de ağzı laf yapan, İslâm'ı bilen, ahlâkı güzel bir müslüman gönder, Amerikalılar bir de müslüman görsünler!..

The Religion of America diye bir kitabı okudum, bizim Dinler Tarihi profesörü bir arkadaş elimde gördü kitabı, "Aman hocam bu çok kıymetli bir kitap bunu bana versene." diyor. Kıymetli bir kitap, Amerika'nın dinlerini anlatıyor. Normonluk, Budizm, Brahmanizm... Amerika'ya her yerden insanlar geldiği için her çeşit din var, her çeşit mezhep var, her çeşit akide var... İyi bakalım. Fihristi açıyorum muhterem kardeşlerim, araştırıyorum, İslâm'dan bir tek kelime bahis açmamış. Neden?.. Korkuyor aptal! Anlatılırsa, yanlış anlatacak gene ama, yanlış anlatılmasından bile korkuyor. İslâm'dan korkuyor. Müslümanlara bir fırsat olsun, Amerika'ya gitsin, Amerika'yı fetheder.

Pakistanlılar gitmişler, Washington Camii'nde böyle konuşma yapıyorlarmış. Mikrofonları da dışarıya açmışlar, sokaktan geçen Amerikalılar da duyacak gibi konuşuyorlar. Müslümanlık budur, Hristiyanlık budur, dünya budur, ahiret budur, Allah bizlere bu dünyadaki hayatı soracak. Ahirette onun huzuruna gideceğiz diye anlatırken sokaktan geçen bir Amerikalı mühendis durmuş, dinlemiş, bakmış güzel konuşmalar, ilgisini çekmiş, caminin içine girmiş, bakmış konuşma hakikaten tatlı, oturmuş, konuşmanın sonuna kadar dinlemiş. Pakistanlı gurup, İslâm'ı anlatıyorlar, İngilizceleri filan güzel onların. Sonra demiş ki konuşma bitince:

"—Ben ikna oldum. Müslüman olmak için ne yapmam lâzım söyleyin bana?"

Diyorlar ki:

"—Müslüman olmak kolay!

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) dersin, şıp girersin içeriye. "Şehadet ederim

ki Allah vardır, birdir ve Muhammed onun elçisidir.” dersin, İslâm’a girdin. Öğrenirsin sonra. Arkası sonradan gelir. İlk önce bir kayıt olsun da. Kur’an nedir, sünnet nedir, namaz nedir, niyaz nedir hepsini öğrenirsin.”

Kelime-i şehâdeti getirmiş müslüman olmuş.

“—Şimdi ne yapmam lâzım?..”

“—Gusül abdesti al.” demişler.

“—Olur, siz benim kalbimi iman ile yıkamağa vesîle oldunuz, ben de gideyim evimde gusül abdesti alayım, bedenimi yıkayım.”

Cünüplükten çıkıyor, neyse... Gitmiş, yıkanmış, giyinmiş, gelmiş...

“—Sizinle beraber olmak istiyorum.” demiş.

Bu gurupla beraber Washington’dan o şehre, o şehirden bu şehre dolaşmışlar, İslâm’ı anlatmışlar.

Ondan sonra Ortadoğu’ya gelmişler Kuveyt’i gezmişler, Mısır’ı gezmişler, bilmem nereyi gezmişler... Adam sakal bırakmış, İslâmî kıyafetleri giymiş, haccetmiş. Haccı da yapmışlar, oradan da kalkmışlar Pakistanlıların ülkesine gitmişler, oradaki toplantıya katılmışlar. Oradaki toplantıda herkese söz verilirken, bu Amerikalı da söz istemiş, demiş ki:

“—Ey Pakistanlılar! Sizin şu çalışmanız çok güzel çalışmadır. Allah sizden râzı olsun! Siz bu çalışmalara devam ederseniz, bütün dünya müslüman olur. Çünkü İslâm hak dindir. Pek çok kimse İslâm’ı bilmiyor, imandan haberi yok. Ben size çok müteşekkirim. Amerika’ya kadar geldiniz, beni boşluktan kurtardınız, iman sahibi ettiniz, Allah sizden râzı olsun! Yalnız kıyamet gününde iki elim iki yakanızda!..”

Demişler ki:

“—Hem Allah râzı olsun diyor, hem davacı oluyor, bu nedir?..”

Demiş ki:

“—Niye dört sene önce gelmediniz? Dört seni önce benim çok sevdiğim annem vardı, batıl bir akideyle yaşadı, öldü. Dört sene önce gelseydiniz, ben onu da ikna ederdim, onu da müslüman ederdim. O da imanla göçerdi. Yanıyor şimdi içim, annem kâfir göçtü. Bunun hesabını sizden soracağım!” demiş.

Sorar bunu adamlar. Akıllı bu adamlar, rûz-i mahşerde, Allah’ın

huzurunda bizi mahcup duruma düşürürler. Çalışmamız lâzım! İngilizce bilen adam yetiştirelim. Onlar misyoner yetiştiriyorlar, Afrika'ya salıyorlar. Biz de İngilizce bilen, İslâm'ı bilen, bilgili insanlar yetiştirelim, Amerika'ya gönderelim. Her birini bir şehre yerleştirelim.

Benden harıl harıl hoca isterler:

"—Hocam, sen bilirsin, üniversitede hocasın, bizim camimizde dinimizi bize öğretecek bir hoca gönderin! Maaşını vereceğiz, evini bulacağız..."

Yok adam. Gönderemiyorsun. Yâni arayacaksın, bulacaksın, tam istediğin gibi kibar, çalışkan, İslâm'ı bilen, her bakımdan böyle güvenebileceğin, yüz akı sağlayacak bir insanı oraya göndersen, orası müslüman olacak. Bu neyle olur?.. Çalışmayla olur.

Bir üniversite açmak paraya kalmış bir şey, serbest. Niye müslümanlar bir üniversite açmıyor?.. Para yok... Para olmaz olur mu!

"—Şuradaki metrekaresi elli bin lira olan arsayı on bin liraya veriyorlar... Varisler ihtilafa düşmüş, beşte biri nisbetinde ucuz fiyata arsa... Aman sen al!" desen, herkes parayı bulur. Kelepir arsa bulduk diye herkes parayı bulur.

Köprü senetleri nasıl satıldı, kaç milyardı köprünün parası... Ooo, adını uttum, milyarların rakamını unuttum. Piyasaya bile düşmedi. Banka şubelerinden kızgın sacın üzerine su damlamış gibi cızzz uçmuş gitmiş. Herkes almış kapmış. Neden?.. Kâr var kâr var. Dünya kârı var.

Ahiret kârı nerede?.. Ahiret kârını mü'min düşünür, mü'min para yatırır ahiret kârına. Bizim imanımız zayıf. İş oraya varıyor. Dünyanın menfaatine gelince paraların hepsi çıkıyor ortaya, köprüler alıyor, barajlar alıyor millet ama ahiretin hayrına gelince hocalar çalışsın... Benim parama dokunmasın da... Mal aziz, can kıymetli, canıma dokunmasın, parama dokunmasın... Bedavadan cennete gidecek herkes.

Zaten bedavadan gidiyoruz ama Allah imtihan etmeden cennete sokmaz. İmtihanla. Yâni vermeye râzı olacaksın da Allah da verecek. Sen elindekini verme samimiyetini göstereceksin, Allah da sana cennetini verecek. Sen elindeki fazlayı vermekten

çekiniyorsun, ondan sonra bekliyorsun ki şu şöyle olsun, şu şöyle olsun... Şerre veriyorsun, hayra vermiyorsun. Şerri destekliyorsun, hayrı desteklemiyorsun. Buna müslümanlık demezler. Buna cahillik derler, buna daha başka şeyler derler ama...

Allah cümlemizi ıslah eylesin... Sünnet-i seniyyeye uygun yaşamayı Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasib eylesin... Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ edenlere şehid sevapları var. Çarşıya pazara gittiği zaman zikirle girenlere mücahid sevapları var. Neden?.. Herkes gaflette, o uyanık. Herkes gafil, o Allah yolunda çalışıyor, ondan. İşte o şeye geleceğiz hepimiz. O kıvama gelmedikten sonra bir çuval dolusu buğday gibi, pirinç gibi... Müslümanlar öyleyiz, işe yaramayız yâni.

İş ne olacak? Müslümansın, Türkiye'nin ekseriyetine sahipsin, kaç tane üniversiten var, ne hayır yapmışsın, ne gibi şeyler becermişsin, kaç tane gazeten var kendi fikrini şey yapan, kaç tane mecmuan var?.. Oralardan ölçülür.

Allah cümlemizi hayırlı, hakîkî müslüman eylesin...

Fâtihâ-i şerîfe mea'l-besmele!..

26. 04. 1987 - İskenderpaşa

14. KÖTÜ HUYLAR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmedühû bi-cemîi mahâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbagî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu teàlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لايدخل الجنة منَّانٌ ، ولا عاقٌّ ، ولامدمن خمرٍ ، ولامؤمن بسحرٍ ،
ولا قتَّاتٌ (القاضى عبد الجبار عن ابى سعيد)

RE. 486/1 (*Lâ yedhulü'l-cennete mennânün, ve lâ àkkun, ve lâ müdminü hamrin ve lâ mü'minün bi-sihrin, ve lâ kattât.*)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem müslümanlar!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikrâmı cümlenizin üzerine olsun!..

Allah-u Teàlâ Hazretleri gufrân ayı Ramazan'a bizi erdirip, ibadetiyle vakit geçirmeyi nasib edip, sonunda bayrama sıhhat afiyetle çıkardığı gibi, daha nice bayramlara erdirsin... Bayramların en büyüğü olan cennete girmeyi, cemâlini görmeyi de nasib eylesin...

Hepinizin bayramlarını tebrik ederiz. Allah dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi nail eylesin, sevdiklerinizle beraber...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerîflerinden okuyoruz, tâ ki sünnet-i seniyyesini öğrenelim, tatbik edelim, Peygamber

Efendimiz'in şefaatine nail olalım, şehid sevapları kazanalım, dünya ve ahiretin hayırlarına vâsıl olalım diye.

Bu hadis-i şerîflerin okunmasına geçmezden önce, başta Peygamber SAS Hazretleri'nin bizzat kendisi olmak üzere, sonra onun cümle ashâbı, etbâı, ahbâbı, ehl-i beyti, kıyamete kadar kendisine tâbî olan mü'minler ve sair enbiyâ ve mürselîn, cümle evliyaullah ve hâssaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı aliyyemizin, kendisinden feyz aldığımız hocamız Muhammed Zâhid Kotku'nun, eserini okuduğumuz Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi Hazretleri'nin; bu kitaptaki hadis-i şerîflerin bize kadar gelmesine az çok emek sarf etmiş bütün ravilerin ve hadis alimlerinin;

Bu beldeleri Allah Allah diye diye fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve onun askerlerinin, mübarek gazilerin, şehidlerin; ondan sonra bu beldeleri düşmanlara karşı korumuş olan, İslâm'ı müdafaa etmiş olan mücahidlerin; bu beldelere hayrât ü hasenât yapmış olan kimselerin, şu caminin bânîsi İskender Paşa'nın, tekrar tekrar bu camiyi tamir edip bu güne kadar getirmiş olanların, içine böyle küçük bir şekilde bile olsa bir katkıda, bir yardımda bulunanların, çevresini düzelten, genişletenlerin;

Ve uzaktan yakından bu hadis-i şerîfleri dinlemek üzere şu pazar gününde dünyanın çeşitli eğlenceleri, zevkleri, safâları varken onları bir tarafa atıp da "Ben Rasûlüllah Efendimiz'in sünnetini öğreneceğim diye bu ibadethaneye koşup gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanlar da Rabbimizin rızasına uygun yaşayalım, rızasını kazanalım ve huzuruna sevdiği, râzı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtihâ, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, buyurun öyle başlayalım:

....

Okuduğumuz hadis-i şerîflerin metnini merak edenleri için söylüyorum, *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis mecmuasının 486. sayfasının ilk hadisinden izaha başlayacağız. Metnini merak edenler, oradan takip edebilirler.

a. İmanın ve Güzel Ahlâkın Önemi

Bu ilk okuduğum hadis-i şerîf Ebû Saîd Hazretleri'nden rivâyet edilmiş Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

لا يدخل الجنة منَّانٌ ، ولا عاقٌّ ، ولا مدمن خمرٍ ، ولا مؤمن بسحرٍ ،
ولا قتَّاتٌ (القاضى عبد الجبار عن ابى سعيد)

RE. 486/1 (*Lâ yedhulü'l-cennete*) "Cennete giremez, giremeyecek..." Kimler giremeyecek?.. (*Mennânün*) bir. İkincisi (*âkkun*), üçüncüsü (*müdmini hamr*), dördüncüsü (*mü'minü sihr*), beşincisi (*katât*). Beş tane çirkin sıfat saymış Peygamber Efendimiz. "Şu sıfatlara sahip olan kimseler cennete giremeyecekler." buyuruyor.

Şimdi biliyoruz ki hadis-i şerîflerden, cennete asıl, temelli

girmeyecek olan kimseler kâfirler, müşrikler. Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisine şirk koşulmasını affetmiyor kardeşlerim!

Yâni şirk ile küfrün arasındaki farkı da söyleyeyim size: Küfür, inkâr demek. Şirk, Allah'a ortak koşmak demek. Yâni bir çeşit tanıma var ama yanlış tanıma var. Allah-u Teàlâ Hazretleri yanlış tanımaya da müsaade etmiyor. Yanlış tanımaya da bir sevap vermiyor.

Nasıl tanıyacak?.. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin şanına lâyık, ulûhiyetine uygun sıfatlarla tanıyacak, noksan sıfatlardan tenzih edecek, onun azametini, celâlini, büyüklüğünü kavrayıp öyle inanacak.

Yoksa karşısına bir put dikip, işte bu benim ilâhımdır veya;

هٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ (يونوس:١٨)

(*Hâülâi şüfeàünâ inda'llàh*) "Bunlar bizim Rabbimizin yanında şefaatçilerimizdir." (Yunus, 10/18) demek olmaz. Öyle şey yok! Yâni tam inanacak.

Onun için, o halde madem ki ebedi saadet cennete girmekle olacak, o halde cennete girmenin şartı da imandır. Bizim en büyük işimiz nedir?.. Nefes almaktan, su içmekten, yemek yemekten evvel gelen işimiz Allah'a doğru düzgün inanmaktır. Doğru düzgün inanmak, bu çalışma çabalama ister.

Allah'a inandım... Tamam inandın ama nasıl inanıyorsun? Ne tarzda inanıyorsun? Hristiyan da bakıyorsun ibadet ediyor, ben Allah'tan korkarım diyor kendi kendine, kiliseye gidiyor, bağışta bulunuyor, papazın önünde diz çöküyor, günah çıkartıyor bilmem ne... Kıymeti yok.

Neden?.. Allah'a doğru inanmak gerek. Allah'a doğru inanmayı hem kendiniz öğreneceksiniz, hem de sevdiklerinize, evlatlarınıza, çocuklarınıza öğreteceksiniz ki, onlar da cehenneme gitmesin. Sen şimdi cennete gittiğini düşün, çoluk çocuğun cehennemde cayır cayır, çatır çatır yanıyor, azaplar içinde, zebaniler azap ediyorlar, akrepler, katranlar, yılanlar vs... İşte o cehennemin çeşitli azaplarını hadislerde kısmen duymuşsunuzdur. Gönül râzı gelmez.

O bakımdan, ilk işimiz doğru imana sahip olmaktır muhterem kardeşlerim! İlk işimiz neymiş? Ticaret değil, ziraat değil,

memurluk değil, amirlik değil, para kazanmak değil, yaşamak değil... Ölebilir insan. Allah yolunda canlar feda olsun... Çünkü canı da o veriyor. Mühim olan doğru bir imana sahip olmaktır. Onun için itikadınızı sağlam tutun. Sağlam, doğru öğrenin!

Belki makbul olan noksan-ı amel
Olmasın lakin akidende halel.

İnsanın ufak tefek kusurları, ibadetlerdeki eksikleri, kusurları bağışlanabilir ama akidesinde bozukluk olmaması lâzım. Onun için sağlam akideye sahip olmağa çalışın. Araştırın, öğrenin, Allah'ı tam mânâsıyla bilin. Tam mânâsıyla o hususta doğru bilgiler elde etmeğe çalışın.

Muhterem kardeşlerim! Tabii bu işin zor olduğunu biliyorum. Sizler için kolay da Avrupa'daki bir insan için zor. Yâni bu adam hangi dine inansın?.. Hangisi Allah'ın doğru dini?.. Bir sürü din var. Bir sürü yalancı çıkmış. Bir sürü sahtesi var. Ben bunların arasından doğrusunu nasıl bulacağım, o şahıs nasıl bulacak?.. Afrika'da... Etrafında bir sürü dinler var... Amerika'da... Elimde bir kitap var *Amerika'daki Dinler* diye, yüzlerce din ve mezhep sayıyor, her birisi ötekisinden farklı. Şimdi Amerika'daki bir insan doğru yolu nasıl bulacak?.. Bu işin ilk noktası nedir?..

Muhterem kardeşlerim! Bu işin ilk noktası Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne sıdk ile yalvarmaktır. Sıdk u sadâkàt ile, göz yaşı dökerek;

"—Aman yâ Rabbi! Ben seni senin râzı geleceğin şekilde tanıyayım. Beni yanlış itikatlara sürükleme! Yâ Rabbi! Beni bâtıl yollarda ömür geçirip helâk olanlardan eyleme, bana yardım eyle! Bana sen yardım edersin, beni sen kurtarırsın, sen hidayet verirsin, sen doğru yola çekersin!" diye onu isteyeceğiz.

Zaten Fâtiha'da yaptığımız ne:

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ،

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

(*İhdinâ's-sırâta'l-müstakîm*) "Yâ Rabbi! Bizi sırat-ı müstakîme hidayet eyle... (*Sırata'llezîne en'amte aleyhim*) Kendilerine in'amda, ihsânda, ikramda bulunduğun, sevdiğin kulların yoluna bizi sok; (*gayri'l-mağdùbi aleyhim ve le'd-dàllîn*) sevmediğin kulların, sapıtmış kulların yoluna değil." diye günde kırk rekât kılıyorsak, kırk defa bunu söylettiriyor bize namazımız. Şuurla söyleyene ne mutlu!..

Şuurla söylese bir insan neler olur?

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[108]

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى: حَمِدَنِي عَبْدِي.

(*İzâ kale'l-abdü: El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) "Kul namazda Fâtiha'yı okurken, '*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*' deyince; (*Kàle'llàhu teàlâ: Hamidenî abdî*) Allah-u Teàlâ, 'Bak, kulum bana hamd etti.' der." Hamd edeni sever Allah.

وَإِذَا قَالَ: الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم . قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى: أَثْنٰى عَلَيَّ عَبْدِي.

(*Ve izâ kàle: Er-rahmâni'r-rahîm*) "Fâtihâ'nın ayetlerine devam ederek, '*Er-rahmâni'r-râhim*' derse; (*Kàle'llàhu teàlâ*) Allah-u Teàlâ buyurur ki: (*Esnâ aleyye abdî*) 'Bak, kulum beni medhediyor, şânımı yüceltiyor.'"

---

[108] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.296, no:395; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.276, no:821; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.201, no:2953; Neseî, *Sünen*, c.II, s.135, no:909; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1243, no:3784; İmam Mâlik, *Muvatta* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.84, no:188; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.285, no:7823; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.252, no:502; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.84, no:1784; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s312, no:35; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.128, no:2767; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.445, no:2361; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.38, no:2196; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.316, no:981; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.110, no:166; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.430, no:973; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.426; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.452, no:1673; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.412, no:4055; Münâvî, *el-Ehàdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.52, no:115; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XV, s.62, no:14981.

فَإِذَا قَالَ: مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ. قَالَ اللهُ: مَجَّدَنِي عَبْدِي.

(*Feizâ kàle: Mâliki yevmi'd-dîn.*) Kul, "*Mâliki yevmi'd-dîn*" deyince; (*Kàle'llàh: Meccedenî abdî*) Allah: "Kulum beni yüceltti, temcid eyledi, azamet ve celâlimi, şânımı itiraf eyledi, ifade eyledi." der.

فَإِذَا قَالَ: إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. قَالَ: هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي ، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ

(*Feizâ kàle: İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn.*) Kul, "Yâ Rabbi, ancak sana ibadet ederiz, ancak senden yardım isteriz!" deyince; (*Kàle: Hâzâ beynî ve beyne abdî, ve li-abdî mâ seel*) Allah: "Evet, bu, kulumla benim aramda bulunan bir husustur, aramdadır ve kulum ne istemişse verilecektir. Mâdem bana ibadet ediyor, ibadetini kabul edeceğim. Mâdem sadece benden yardım istiyor, yardım edeceğim!" der.

فَإِذَا قَالَ: اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ، غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّين . قَالَ: هٰذَا لِعَبْدِي ، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ .

(*Feizâ kàle: İhdina's-sırâta'l-müstakîm. Sırata'llezîne en'amte aleyhim, gayri'l-mağdùbi aleyhim ve le'd-dàllîn.*) Kul böyle deyince; (*Kàle*) Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurur: (*Hâzâ li-abdî*) "İşte kulumun hissesi budur; Fâtiha'dan, namazdan, namazda okunan Fâtihâ'dan kazancı bu olacak. (*Ve li-abdî mâ seele*) Kulum ne istemişse, kulumun istediği kendisine ihsan olunacaktır." buyurur.

Demek ki güzel isterse insan, hidayeti alabilir. Güzel isterse, cân-ı gönülden isterse…

Onun için, her şeyi şuurla yapmağa çalışalım, imanımız ilk önce doğru olsun; bir… Ondan sonra mü'min insan kusur işlese ne olur, günah işlese?.. Hırsızlık yapsa, eli kesilse... Eli kesik. Gene cennete girer mi? Girer. Çünkü günah insanın cennete girmesini ebediyyen yasaklamıyor. İmansızlık yasaklıyor.

En büyük dert, dünya üzerinde bizim en çok korkacağımız şey imansızlık. Kendimiz hakkında, çoluk çocuğumuz hakkında en çok korkacağımız şey imansızlık. İmanlı yetiştireceğiz çocuğumuzu. Tahsilsiz olabilir, hasta olabilir... ne olursa olsun. İmanlı olsun, imansız olmasın. Yaşayan bir insan için en büyük tehlike küfürdür. Mü'min olduktan sonra kusurlu olsa da cennete girer. Ama kusurunun büyüklüğüne göre cezayı görerek, cehennemde yanarak girer.

Bazı kullar da cehenneme girmeden cennete girer. Allah bize cehenneme düşürmeden, kahrına gazabına uğratmadan, itàbına, azàbına maruz bırakmadan ilk giren bahtiyârlarla beraber, Peygamber Efendimiz'in peşinden cennete dahil etsin. Bunun için de çalışmamız lâzım!

Muhterem kardeşlerim! İnsanı cennete kolayca sokan işlerin başında güzel huy geliyor. Güzel huy, tatlı dil, yumuşaklık, iyilik severlik, açık kalplilik, temiz gönüllülük, başka insanları sevindirecek, hoşnut edecek işler yapmak filan...

İnsanları cehenneme düşüren şeylerin başında da kötü huy geliyor. Haşinlik, sertlik, kabalık, dedikoduculuk, arsızlık, yüzsüzlük filan gibi... Onun için insanların iyi huyları öğrenmesi, kötü huylardan kendisini koruyup kollaması lâzım.

Nasıl olacak?.. İşte bunun yolu da ilm-i ahlâk ve ilm-i tasavvufta gösterilmiştir. Yâni bunun yolunu dinimizde... Şimdi bunu bir ihtiyaç olarak bu hadisin arkasından size sundum mu sundum. Bunu hangi ilimden öğreneceğim?.. Meselâ birisi gelse, bana dese ki:

"—Hocam Kur'an-ı Kerim'i güzelce öğrenmek istiyorum. Ne yapayım?.."

Tecvid ilmini öğren.

"—Peygamber Efendimiz'in hayatını güzelce bir sağlam bilmek istiyorum. Ne yapayım?.."

Siyer ilmini öğren.

"—Peygamber Efendimiz'in hadislerini iyi bellemek istiyorum ne yapayım?.."

Hadis ilmini öğren. Sahih hadisi, çürük hadisi, zayıf hadisi öğrenirsin.

"—Kur'an-ı Kerim'in mânâlarını iyi anlamak istiyorum, ne yapayım?.."

Tefsir ilmini öğren.

"—Pekiyi hocam güzel huy öğrenmek istiyorum?.."

İlm-i ahlâkı, ilm-i tasavvufu öğren, sindir içine... Çünkü insanları cennete sokan şey güzel huydur. Cehenneme düşüren şey de, kötü huydur.

İşte bu hadis-i şerîfte, bu manzarayı böyle çerçeveyi çizdikten sonra, kötü huyların bazıları zikrediliyor, onları size nakledeceğim, neler olduğunu zikredeceğim.

Tabii şu hususu da hiç unutmayın ki, Peygamber Efendimiz bir cümlesinin içinde her şeyi anlatmıyor. Daha önceki hadis-i şerîflerde de okudukça hep söyledim, karşısındakinin

anlayabileceği kadar kısa cümleler halinde anlatıyor. Meselâ birisi geliyor,

"—Bana nasihat et." diyor, ona diyor ki:

"—Gazaplanma!"

Ötekisi nasihat istiyor, onun haline göre başka bir nasihat veriyor. Birisi, "Bana güzel huyu öğret."diyor, ona uygun olan iki-üç tane güzel huyu söylüyor, birisine birkaç tane kötü huyu söylüyor. Neden?.. İnsanların aklı hepsini birden kavrayamaz. Ben şimdi güzel huyların hepsini saymağa kalksam kaç tane olur?.. Aşağı yukarı beşyüz küsür güzel huy eder. Bu beşyüz taneyi de buradan bir tek Allah'ın babayiğit kulu çıkamaz hatırında tutacak. Kolay değil. Bunu yavaş yavaş yavaş yavaş sindire sindire öğreneceğiz.

Bütün bilgileri bir küçük çocuğun kafasına koymak isterseniz ne yapacaksınız? Testereyle kafasını kesersiniz, içine bilgiyi koyarsınız. Olmaz. E öyle olmadığına göre nasıl olacak?.. Küçükten başlayacaksın, ilkokulda biraz bir şey öğreteceksin, ortaokulda biraz bir şey öğreteceksin, lisede bir şey öğreteceksin, üniversitede ihtisas dalına ayıracaksın, ihtisas dalı olan fakültede okuyacaksın, o fükülteyi bitirdikten sonra belli bir dalda doktora yaptıracaksın...

"—Oooh hocam ömrünün yarısı geçti!"

Geçer ya... Dünyayı kazanmak için, dünya mesleğinde bir bilgi sahibi olmak için ömrünün yarısını veriyorsun da ey müslüman, ahireti kazanmak için niye bu kadar cimri davranıyorsun?.. Ahiret ebedi saadet. Sana Boğaziçi'nde iki buçuk milyarlık bir güzel yalıyı, köşkü vercekler, filanca vezirin, falanca paşanın yalısını vercekler... Boğaziçi'nde sahile şu kadar cephesi var, arka tarafta yamaçta şu kadar güzel bahçesi var, havuzları da var, nilüferler de var, güller de var, çiçekler de var, bedava verecekler sana.

"—Deme yâ hocam. Verirler mi hiç? İnsana Boğaziçi'ndeki bir yalıyı, bu kadar pahalı bir yalıyı bedava verirler mi? Vermezler."

Allah-u Teàlâ Hazretleri cennette bu yeryüzü kadar, bu gökler kadar yerleri verecek mü'minlere. Sana Boğaziçi'nde bir yalıyı vermek isteseler, o adama ömrün boyunca kulluk kölelik edersin. Neden?.. Dersin ki:

"—Ben kul köle olayım, çocuklarım rahat etsin, köşke sahip

olsun.” dersin.

E cenneti kazanmak için de insanın gayret etmesi lâzım, çalışması lâzım. O halde bu güzel huyları öğrenmek için de madem dünya tahsili, ilkokul beş sene, ortaokul üç daha sekiz, lise üç daha bir, dört daha onbeş, ihtisas dört daha ondokuz yirmi, bir Amerika'da ihtisas yirmi beş… Zaten yedi yaşında okula gitmişti, yirmi beş artı yedi, otuz iki otuz üç yaşında, iki sene askerlik, otuz beş... Adamın gençliği gitti elden. Yâni bir şey elde edeceğim derken gençliği gitti. Bu huyları da insanın hiç olmazsa öğrenmesi lâzım yavaştan yavaştan…

Onun için, Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerîfin içinde üç tane, beş tane çirkin huyu gösterir, bak bunlar kötü huydur, bunları yapmayın der. Onları hazmeder öğrenirsen, tamam tahsilin bir devresi tamam olmuş olur. Ondan sonra bir başka hadis-i şerîf gelir, onu öğrenirsin, o tamam olur. Sonra da bunlar birikir birikir... Kâmil müslüman olursun, olgun müslüman olursun, salih insan olursun.

Meselâ biz, Allah lutfetse de Allah'ın hakikaten, yüzde yüz saf, salih kulu olsak, bizim kazancımızın haddi hesabı yok. Neden?.. Dünya üzerindeki bütün Müslümanlar:

“*—Es-selâmü aleynâ ve alâ ibâdi'llâhi's-sàlihîn*” demiyor mu hep tahiyyatlarda.

Diyorlar. Hepsi bize dua edecek o zaman. Onun duasının içine hepimiz gireceğiz. Hazret-i Aişe Validemiz RA'ın Peygamber Efendimiz'den rivâyet ettiğine göre böyle. Biz hakiki salih kul oluversek, oooh o zaman bize fabrikalardan devamlı gelir gelecek demek ki. Sevap fabrikalarından her müslümanın duası bize böyle şaldır şaldır, şaldır şaldır bizim gölümüze, deryâmıza akacak. Havuz değil deryâ olacak sevaplarımız salih kul olabilsek.

Onun için Allah bize şu ömrümüz içinde kemâlâtı kazanmayı, ahlâkı elde etmeyi, hakikaten olgun kul olmayı, salih kul olmayı nasib etsin... Elli yıl geçiyor, altmış yıl geçiyor, ihtiyarlayıp gidiyor insan, huyları kendisi yakalıyor. Yâni “Can çıkmayınca huy çıkmaz.” demişler dedelerimiz. Bakmışlar ki iş zor, yâni yaka silkmişler bu işten.

Can çıkmayınca huy çıkmaz. Kırk filanca falanca olmaz, değişmez filan diyorlar. Olur ama zorluğu ifade ediyor bu.

Olmasaydı tavsiye edilmezdi. Olmasaydı emredilmezdi. Ahlâkın tebdili, terbiyesi, tağyîri mümkün müdür?.. El-cevâb: Mümkündür. Neden?.. Mümkün olmasaydı Allah emretmezdi. Abes şeyi emretmezdi. Ahlâkınızı düzelti demezdi Peygamber Efendimiz. Düzelir ama zor düzelir. Kolay değil.

İnsanın profesör olması kolay değil. İnsanın mütehassıs olması kolay değil. İnsanın herkesin kapısında kuyruğa girdiği doktor olması kolay değil. Veyahut yüksek bir mimar olması kolay değil. Ayda şu kadar milyon kazanması kolay değil. O öyle senelerin birikimi oluyor. İşte burada da bazı kötü huyları göreceğiz bakalım. Bu kötü huyları aklınızda tutun nelermiş. Yâni tasavvufu öğrenmeğe başlıyoruz değil mi, hadislerde böyle öğreneceğiz, öğreneceğiz, tasavvuf ehli olacağız, güzel huy sahibi olacağız.

Tasavvuf ne demektir?.. Güzel huya sahip olmak, onu insanın içinde sindirmesi demektir. Tasavvuf merasim demek değildir. Tasavvuf şekil demek değildir, öz demektir. Onun için eski büyüklerden bir tanesi güzel söylemiş:

Tasavvuf olaydı tâc ile hırka
Alırdık biz dahi otuza kırka

Otuz-kırk, üç aşağı beş yukarı para verirdik, sayardık, alırdık biz de bir tane hırkayı sırtımıza geçirirdik. İşte bu falanca tarikatın hırkasıdır, sırtımızda... Bir de koca kavuk. Şöyle alımlı çalımlı... Tamam...

Olmaz! Taçla, hırkayla değil bu. Neyle?.. Huyun güzelleşmesiyle. Onun için Allah cümlemize bu hususta bir zevk versin, bir şevk versin...

Kibar insan olalım, tatlı dilli olalım, iyi insan olalım. Bir yerden çıktığımız zaman arkamızdan "Yâ ne iyi insan!" desinler, bir yere gittiğimiz zaman yüz buruşturmasınlar. Herkes bizden yaka sirkmesin, komşularımız illallah demesin.

Ne kendi eyledi rahat,
Ne halka verdi huzur,
Yıkıldı gitti cihandan,
Dayansın ehli kubur.

Öyle demişler birisi için. Kendisi de rahat etmemiş ömründe... Zaten çirkin huylu insan kendisi de rahat etmez. Her gün kavgayla geçer.

Şimdi biz havaalanından geliyoruz, yolda bir minibüs önde, arkasında bir taksi. Minibüs taksinin yanından geçti, değmedi ama değecek gibi oldu, atıştılar. Yâni çok yakından geçti diye laf atıştırdılar. Minibüsün şoförü aşağı indi kabadayı kabadayı. Arkasnıdan muavini indi şahin gibi. Ondan sonra bu taksinin şoförü dışarıya çıktı uzun boylu bir şey. Şoförün yanındaki arkadaşı dışarıya çıktı. Biz de göz ucuyla bakıyoruz. Kalabalık, beş-altı şey... Ayırmağa da imkânımız yok. Sadece ibret gözüyle seyrediyoruz. İbret penceresinden seyrediyoruz. O arkadan gelen şahin gibi şoför muavini bir zıpladı ötekisinin üstüne bir yumruk savurdu, ötekisi de ona bir tekme savurdu... E biz yürüdük gittik ne yapalım evimize, namazımız kaçacak filan diye koştuk geldik.

Biz yolu rahat bitirdik geldik, onlar orada belki kanlarını siliyorlar, belki o suratını oğuşturuyor, belki dizini tutuyor... Yâni kötü huylu insan kendisi rahat etmez. Biz o yoldan geçtik geldik, evimizde namazımızı kıldık, istirahate çekildik, onlar belki de karakolda. Belki de orada karakolda polise ifade veriyorlardır. Kendisi de rahat etmez insan.

Ne kendi eyledi rahat,
Ne halka verdi huzur,

Etrafa da rahat ettirmez, etraf da ondan rahatsız olur. Öldü... Ölünce herkes "Allah rahmet etsin..." demez. Ne derler? "Yıkıldı gitti be, kurtulduk! Dayansın ehl-i kubûr." Yâni kabir ahalisi, onlara bir komşu geldi ki berbat mı berbat, onlar artık dişlerini sıksınlar, dayansınlar. E kabirdeki arkadaşın komşuya zararı olur mu?.. Olur kardeşlerim! Bir kabirde azap gören bir insanın azabından öteki çevredeki kabirdekiler rahatsız olurlar. Ona melekler azap ettikçe ötekilere sesi gider, sedâsı gider, şeyi gider, rahatsız olurlar. Onun için Allah kabirde de iyi komşular nasib etsin... Kötüleri... Yâni seçmeli insan.

Şimdi gülüyorum o adamlara. Ne devirler geçmiş şu memlekette. Asrî mezarlık... Yâ adam ölmüş gitmiş bunun asrîliği

mi kaldı, kravat mı taktıracaksın adamlara?.. Bu nedir bu nedir düşündüm düşündüm... Anladım. Belki siz daha düşünmediniz, anlamadınız, ben anladım. Asrî mezarlık şu: Yahudisi, hristiyanı, ermenisi, müslüman harman... Asrî mezarlık bu. Müslüman mezarlığı eskiden şuradaydı, yahudi maşatlığı buradaydı, ermeni kabristanı bilmem hangi tepenin öteki ucundaydı... Şimdi o iş oldu asrî. Asrî olunca oldu çorba. Çorba olunca ne oldu?.. Olan müslümanlara oluyor. Hristiyan azap gördükçe buradakinin canı yanacak.

Aman kabirlere de dikkat edelim. Yâni kimin nereye gömüleceğine dikkat delim. Bir çıkarttılar asrîlik... Başlarında paralansın! Böyle asrîlik mi olur?.. Yâni adama ilik mi yapıyorsun kötülük mü yapıyorsun?.. Sen onu şöyle doğru düzgün bir müslümanların arasında defnet.

b. Kötü Huylar

Kötü huylardan şimdi burada neleri saymış Peygamber Efendimiz, onlara bir bakalım kardeşlerim bu kadar çerçeve bilgiden sonra:

1. Yaptığı İyiliği Başa Kakmak

(*Mennânun*) Cennete *mennân* girmeyecek. Yâni girmeyecek şu demek: Sopayı yemeden, azabı çekmeden, cehennemde yanmadan girmeyecek demek. Eğer imanı varsa girer cennete. Ne zaman girer?.. O cezasını çektikten sonra girer. Kömür gibi olur, taş kömürünü yaktığın zaman sobada böyle birbirine yapışır da böyle sert bir demir edinirler sobanın sahipleri, yukarıdan küt küt küt küt vurarlar, kırarlar ki soba nefes alsın diye. Öyle kömür gibi birbirine kaynayacak insan cehennemde yana yana. Yâni mü'minin cehenneme gireni olacak mı? Olacak. Kötü huyundan, günahından, kabahatinden dolayı gireni olacak. Yanacak, yanacak, yanacak, cezasını çekecek, ondan sonra cennete girecek. Çünkü

Peygamber SAS Efendimiz bir keresinde dedi ki:[109]

---

[109] İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.363, no:151; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

مَنْ قَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، دَخَلَ الْجَنَّةَ (حب. عن جابر ؛ حب. ط. حل. عن أبي ذر ؛ ك. عن أبي طلحة ؛ طب. ع. حل. عن معاذ)

(*Men kàle: Lâ ilâhe illa'llàh, dehale'l-cenneh*) "Kim ihlâsla *Lâ ilâhe illa'llah* derse, cennete girecek."

Hatta diyeceklermiş ki ehl-i Lât ve Uzza yâni putlara tapan insanlar, cehennemde o azap gören günahkâr Müslümanlara:

"—Sizin bizden bir farkınız yok. Siz de cehennemde yanıyorsunuz, biz de yanıyoruz. Güya siz müslümansınız, cehennemde yanıyorsunuz."

Allah-u Teàlâ Hazretleri gazap edecekmiş onların o sözlerine, o Lât'a ve Uzza'ya tapanlara gazap edecekmiş. O mü'minleri cehennemden çıkartıp hayat nehrinde yıkayıp, yeniden hayat vercekmiş. Onlar da böyle yağmur yağdıktan sonra topraktan otların bittiği gibi yeniden o kömürleşmiş vücutlarının içinden tekrar biteceklermiş.

Ondan sonra cennete girecekler. Bunlar cennete girdikleri zaman kendilerine cehennemden sonradan gelme oldukları için bunlara cehennemîler denecekmiş. Cehennemî. Yâni bunlar kim?..

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.392, no:169; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.60, no:444; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.172; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.279, no:7638; Ebû Talha el-Ensàrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.313, no:790; Taberânî, *Dua*, c.I, s.434, no:1477; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVI, s.290; Ebû Şeybe el-Ensârî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.48, no:6348; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.328, no:2124; Seleme ibn-i Nuaym el-Eşcaî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.205, no:2932; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.214, no:2113; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.493, no:3369; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.447, no:1929; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.68, no:1622; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.49, no:82; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.34, no:3941; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.174; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.,397; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mizzî, *el-Fevâid*, c.I, s.191, no:445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXVI, s.436; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.61, no:208 ve s.298, no:1425; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.172, no:232334 ve c.XXXVIII, s.393, no:41734.

Bunlar bir ara cehennemdeydi, yandılar yandılar da buraya geldiler diye. Onlar da bu sözlerden, bu lakaplardan rahatsız olacaklarmış. Hani kör Ali desen, sağır Mehmed desen, topal Ahmed desen nasıl rahatsız olur. "Nasılsın kör kadı?" desen bile kızarmış kadı efendi. Yâni kör ama kızarmış ya bunlar da cehennemden geldiler ama üzüleceklermiş. Cennette üzülmek olmadığı için Allah bu ismi de kaldırtacakmış onlardan.

Demek ki cezasını çektikten sonra —imanı varsa— geçer ama o cezasını çekmeyi de biraz anlatayım muhterem kardeşlerim! E madem cennete girecekmiş diye insan gevşek olmasın diye anlatmak lâzım.

Peygamber Efendimiz SAS bir hadis-i şerîfinde buyuruyor ki:[110]

وَاللهِ لاَ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مِنْ دُخُلِهَا ، حَتَّى يَكُونُوا فِيهَا أَحْقَابًا ؛ وَالْحُقْبُ بِضْعٌ وَثَمَانُونَ سَنَةً ، وَالسَّنَةُ ثَلاَثُمِائَةٍ وَسِتُّونَ يَوْمًا ، كُلُّ يَوْمٍ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ (الديلمى عن ابن عمر)

(*Va'llâhi lâ yahrucü mine'n-nâri min duhulihâ, hattâ yekûnû fîhâ ahkàben*) [Allah'a yemin olsun ki, cehenneme girenler birkaç *hukub* orada kalmadan çıkmaz. (*Ve'l-hukbü bid'un ve semânûne seneh*) *Hukub* da birkaç seksen sene demektir. (*Ve's-senetü selâsümietin ve sittûne yevmen*) Sene de üç yüz altmış gündür. (*Küllü yevmin keelfi senetin mimmâ teuddûne*) Ahiretin günü de sizin saydıklarınızla bin senedir.]

"—-Cehenneme düşmemeğe çalışın!"

Neden? Çünkü cehenneme insan bir kere düştü mü orada ahkàben yanacak. Ahkàben ne demek? Hukublar boyu yanacak demek. Hukub ne demek? Yâni asırlar boyu yanacak demek.

---

[110] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.358, no:7029; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.286; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.535, no:39543; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXII, s.430, no:25239.

Arapça'da seksen küsür seneye hukub diyorlar. Ahkàben yanacak demek, yâni en aşağıya üç beş seksen sene yanacak demek. Ama bu seksen sene bu dünyanın seksen senesi değil. Bu dünyanın değil, ahiretin seksen senesi. Ahiretin seksen senesi ne demek?

Ahiretin bir günü, bu dünyanın yılıyla bin yıl gibi olacak. Ahiretin bir günü... Demek ki ahiretin bir yılı dünyanın 360.000 yılı kadar olacak. Dünyanın üç küsür veya beş küsür neyse seksen yılı... Yâni en aşağı 250 seksen yılı, yâni 360.000 x 240 şu kadar milyon sene yanmak olacak. İnsan cehenneme bir düştü mü en aşağı tarafından kurtulanı bu kadar milyon sene yandıktan sonra çıkacak kardeşlerim.

Onun için bu hayatta gayemiz ne olmalı?.. Ne yapıp yapıp şu cehenneme hiç düşmemek olmalı. Cehenneme bir düştü mü insan o kadar fena.

Bir de cehennemin kötülüğünü başka bir yerden anlatmağa çalışayım size. Bu hatırınızda kalsın bir, bir de ikincisinden anlatayım. Eğer cehennemde cehennem ehline yedirilen zakkumda bir damlası şu dünyanın denizlerine damlasaydı... Bir tek damla... Onlar yiyorlar. Sabah akşam yiyorlar, yedirtiliyor yâni onlara ceza olarak. "Bir damlası dünya denizlerine damlatılsaydı bütün denizlerin sularını acılaştırırdı, zehir gibi yapardı." diyor Peygamber Efendimiz. Yâni sabah akşam gıdası bu olanı düşünün.

Sonra:

لاَ يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا (فاطر:٣٦)

(*Lâ yukdà aleyhim feyemûtû*) "Cehennemde azab görenler de keşke ölseler kurtulacaklar ama, ölmek yok ki ölüp de kurtulsunlar. (*Ve lâ yuhaffefu anhüm min azâbihâ*) Cehennem azabı da onlara biraz olsun hafifletilmez." (Fâtır, 35/36)

Derileri yandıkça;

كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ

(النساء:٥٦)

(*Küllemâ nadıcet cülûdühüm beddelnâhüm cülûden gayrehâ li-yezûku'l-azâb*) "Cehennemde ateşler içinde kötü insanlar azab görürken, derileri yanacak. Derileri yandığı zaman, Allah yeni bir deri halk edecek, derileri yenilenecek, yeniden yanacak. Neden?.. (*Li-yezûku'l-azâb*) Cehennemin azabını daimâ tatsınlar diye." (Nisâ, 4/56)

Onun için, cehennem Allah'ın azap yeri olduğundan, cehenneme düşmemeğe çalışmak her müslümanın ana gayesi olmalı. Cennet Allah'ın safâ yurdu olduğu için, nimetler yeri olduğu için, bütün dostların, iyi insanların gittiği yer olduğu için, bizim hepimizin ana çalışmamız, gayemiz para kazanmak olmamalı! Ne olmalı?.. Cenneti kazanmak olmalı! Aklımız varsa cenneti kazanmağa çalışmalıyız.

Aklımız varsa cenneti kazanmak için de haramdan uzak kaçmalıyız, günahlardan uzak durmalıyız, kötü huylardan vazgeçmeliyiz. Yaradılanı yaratandan dolayı hoş görmeliyiz. Keskin nazar edip, götürü bazar etmeliyiz Yunus Emre'nin dediği gibi, iyi insan olmağa çalışmalıyız.

Şimdi neymiş cennete girmeyecek, yâni cehennemde yanıp ondan sonra imanı varsa girebilen, imanı yoksa hiç girmez...

Mennân, ne demek?.. Başa kakıcı demek. Yaptığı iyiliği başa kakan insan. Bunu huy edinmiş:

"—Ben sana şunu vermedim mi?.. Ben sana şu iyiliği yapmadım mı?.. Şu şöyle değil mi?.. Hah al şu ekmeği de ye! Al şunu da ver bilmem ne filan..."

Yâni bir iyilik yapıyor güya ama yaptığı iyiliği başa kaka kaka yapıyor, yâni burnundan getirtiyor. Yâni;

"—Almazdım ya senden şu hayrı, neyse ne yapayım ki evde çoluk çocuk aç, ağlıyorlar, mecburum, senin kahrını çekip alacağım." tarzında…

Yâni gönlünü hoş edip değil de, fakire illallah dedirterek böyle hayrı yapan kimseye mennân derler. Yâni sadakasını başa kaka kaka veriyor, minnet ediyor, karşı tarafa illallah dedirtiyor. İşte bu girmeyecek.

Bunun müsbet tarafı nedir?.. Nasıl olmamız lâzım?.. Peygamber Efendimiz'in hadislerinden anladığımıza göre, sadakayı sesiz sedâsız vereceksin. Kimseye duyurmadan, kibar bir tarzda

vereceksin, kalp kırmayacak bir tarzda vereceksin, gönül yıkmayacak bir tarzda vereceksin.

Birisi birisine bir hayır yapmak istemiş... Bizim bu edebiyatçılardan birisi çokça fakirmiş, evlenmemiş, evi perişan, kendisi perişan... Mehmed Akif ziyarete gidermiş arada, abdest alırmış, orada namaz kılacak... Ona bir havlu çıkartırmış bekâr odasından...

"—Silmeyeceğim." filan demiş.

"—Yâ sil."

"—Yok silmeyeceğim."

"—Yâ sil." filan...

"—Yok! Silmem, elim kirlenir." demiş.

Yâni havlu el kurulamak içindir, temiz olur. O kadar kirli ki demek ki zavallı bekârcığın havlusu, "Yok, silmem, elim kirlenir."demiş sonunda artık fazla ısrar edince.

Şimdi bu arif bir insan, böyle edebiyatçı. Birisi buna yardım etmek istiyor ama korkuyor da kalbini kırmaktan. Eline bir altın lira almış, peşinden gitmiş.

"—Efendim yerde altın lira buldum, galiba siz düşürdünüz, buyrun." demiş arkasından, öyle vermiş eline.

Böyle gelmiş aklına. O altını almış, onun yüzüne bir bakmış, bir altına bakmış, bir onun yüzüne bakmış, demiş:

"—Bu düşen para değil, sizin kalbiniz." demiş.

Yâni anlamış onun kibarlığını, "Bu sizin altın gibi kalbiniz." demek istemiş yâni.

Kibar bir tarzda vermeli insan. Yâni söylerken, yaparken böyle yumuşak bir tarzda şey yapmalı, fakiri bekletmemeli kapısında, illallah dedirtmemeli, öyle vermeli, başa kakmamalı.

2. Ana-Babaya Asî Olmak

Bu hadis-i şerîfte zikredilen kötü huylardan ikincisi: (*Âkkun*) âk, ana ve babasına âsi olan demek. Yâni evladın anne ve babasına illallah dedirteni, yaka silktireni, söz dinlemeyeni, asi gelenine âk derler. Ukùku'l-vâlideyn, anne ve babaya böyle evlatlık yapmamak, ters davranmak mânâsına geliyor. Sonra efendisine de öyle

muamele yapmaya da ukùk derler köleyse. Tabii şimdi kölelik çok kalmadığına göre biz o anne ve babaya asi olan evlatların sıfatıdır bu, onu söyleyelim.

Muhterem kardeşlerim! “Bir insanın anne ve babası sağ ise... Yaşıyor, yetişmiş yâni küçükken ölmemiş, yetim büyümemiş, annesi babası sağ O adam cenneti kazanamamışsa tüh yazıklar olsun! Burnu yerde sürtsün!” diyor Peygamber Efendimiz.”

(*Rağime enfü racülin*) Yâni “O adamın burnu yerde sürtsün ki ana veya babasından birisine yetişti de cenneti kazanamadı.”

Demek ki, anne ve babasına hizmet edecek insan... Elini öpecek, ayağını öpecek, abdest aldığı zaman havlu tutacak, ayağını kurulayacak, hizmet edecek, paltosunu tutacak, kahvesini pişirecek, hediyesini alacak... İlle onun böyle duasını kazanıp cenneti kazanacak.

Kazanamazsa, burnu yerde sürtsün! Ne kabiliyetsiz adammış, eline fırsat geçmiş de değerlendirememiş. Kale önünde, top önünde, gol atamamış. Yâni gençler anlasın diye öyle bir misal vereyim. Fırsat elinde, yapamamış bu şeyi. İşte anne ve babaya asi olan insanların günahı o kadar çok. Hizmet etmeyenlerin günahı o kadar çok. Onlar cennete girmeyecekler, cehennemde çokça yanacaklar.

Bunun güzel tarafı nedir?.. Anne ve babaya güzel hizmet etmektir. Anne ve babaya güzel hizmetten dolayı da insan çok büyük dereceler alır. Onun için eğer anneniz ve babanız sağsa, bu hadis-i şerîfin bu kısmı kulağınıza küpe olsun, hediye alın, ikram edin, elini öpün, ayağını öpün... Annenizin, babanızın rızasını kazanın. Bizim İslâm dini böyledir.

Avrupa başka türlü... Avrupa’da annesini babasını yemeğe çağırdığı zaman fatura çıkartırmış, peçetenin altına koyarmış bu kadar para tuttu diye. Biraz ihtiyarladığı zaman dosdoğru düşkünler evine gönderirmiş “Sana artık orada baksınlar, ben işe gidiyorum. Kim bakacak sana?..” filan diye. Avrupa’da bunu böyle görüyoruz.

Biz böyle yapmayız. Bize annemiz, babamız, büyüğümüz başımızın tacıdır, cennet kazanma vesilesidir diye onu ganimet bilmeliyiz.

3. İçkiye Devam Etmek

Üçüncü kötü huy bu hadis-i şerîfte zikredilen... Birincisi neydi? Yaptığı hayrı başa kakan, fakire illallah dedirten. İkincisi neydi?.. Anne ve babasına asi olan evlat. Anne ve babasının yakasını silktiren evlat. Üçüncüsü: (*Ve lâ müdminü hamrin*) "İçkiye idman eden" İdman demek devam mânâsına geliyor, müdavemet mânâsına geliyor. Yâni içkiye müdavim olan, tiryaki olan, ayyaş olan yâni, çok içen kimse. Bu da cennete girmeyecek.

Muhterem kardeşlerim! Bu içki büyük bir beladır. Şimdi az önce bir dost geldi, konuştuk, sohbet ettik. Üniversite hocası gelen dostumuz, kendisi müslüman. Diyor ki:

"Bizim üniversitedeki profesörlerle bir toplantıdaydık senelerce önce. O toplantıda onlar dediler ki: 'Siz müslümansınız, biz sizi biliyoruz.'" Bu bizim arkadaşa böyle demişler. "Siz müslümansınız, biz sizi biliyoruz." Yâni kendileri müslüman değil. "Biz şu memlekete komünistlerin hakim olmasına razıyız, sizin söz sahibi olmanıza rızamız yok. Açık konuşalım." demişler. "Her şeyi apaçık konuşalım." Neden?.. "Yâ siz eğer söz sahibi olursanız bize bir kadeh içki bile içirmezsiniz."

Boğazında tıkansın! Yâni bir kadehten dolayı mı bu memlekette komünistlere reva görüyorsun. Komünist sana rahat içki içirecek diye mi yâni müslümana bu kadar düşman oluyorsun da komüniste göz yumuyorsun?.. Akıl yok, mantık yok... Profesör ama... Yâni "Ben sana paşa olamazsın demedim ki evladım, adam olamazsın!" dedim dediği gibi. Profesör olabilir insan ama adam olmak ayrı iş. Aklı başında bir insan olmak ayrı...

Seneler geçmiş. Bunları söyleyen profesörlerden bir tanesini bu geçtiğimiz yıllarda anarşik hadiselerden talebenin bir tanesi gerilmiş, bir demir bağ indirmiş, sopa indirmiş kafasına, yıkmış yere öldürmüş komünist.

Allah adildir muhterem kardeşlerim! Allah-u Teàlâ Hazretleri azîzün zü'ntikàmdır, intikam sahibidir Allah-u Teàlâ Hazretleri. Bir kul böyle edebsizce bir söz söylerse onun intikamını Allah-u Teàlâ Hazretleri alır. Sen misin komünistliği müslümana tercih eden? Komünistin sopası altında öldürtmüş o adamı. Bunda ibret

var. O komünistin sopası altında ölmüş. Birçokları da öldü biliyorsunuz. Çünkü bunun neden böyle olduğunu arada parantez açıp söyleyeyim: İnsanı insan yapan imandır. İnsanı insan yapan İslâm'dır. Gerisinin hepsi laftan ibarettir. Ben şöyle külahımı çıkartıvereyim, sen onun içine lafını ne anlatacaksan anlat. Boş...

"—Efendim münevver olursa bir insan iyi olurmuş..."

Bizim memlekette en anarşik hadiseler üniversiteden çıktı. Profesörler önderlik etti. Ben de bir profesörüm, biliyorum, içlerindeydim yâni. Profesörler önderlik yaptılar. Ortadoğu'yu bizim askerler sardığı zaman, askerlere karşı silah çektiler. Bunu herkes biliyor.

Münevverlik bir insanı insan yapmaz! Tahsil, bir insanın cehaletini izale eder. İnsanın terbiyesini vermiyor. Onun için bizim bir ağzı bozuk tanıdığımız vardı, derdi ki:

"—Tahsil insanın cehaletini izale eder, eşeklik bàkî kalır." derdi.

Yâni tabiatı kötüyse düzelmez demek o. Düzelmiyor kardeşlerim! Tahsil sahibi oluyor, diploma sahibi oluyor, hatta birkaç diploma sahibi oluyor, unvan sahibi oluyor, memleketi satıyor. Unvan sahibi oluyor, memleketi dolandırıyor. Memleketi zarara uğratıyor. Etrafını çeşit çeşit sıkıntılara sokuyor.

Cahil olsa kolayca halledersin. Bir polis gönderirsin, bir mahkeme, bitirirsin işini. Bilgili de olduğu için balık gibi kaçıyor insanın elinden. Kanun da yakalayamıyor. Kaçıp kurtuluyor, paçayı kurtarıyor. İsviçre'ye kaçıyor, falancaya gidiyor, af çıkınca geliyor, rüşvet yediriyor, bilmem ne yapıyor... Yâni tahsil bir insanı insan yapmıyor. Ne yapıyor?.. İman! İki kere iki dört. Ama bunu anlatamıyorsun şeye.

Adam hasta olunca... Deliye sen delisin dediğin zaman kızar.

"—Ben deli değilim, akıllıyım." der.

Tamam, deli değilsin. Seni gezmeğe götüreceğiz, bilmem ne filan... Arabaya bindirirsin, zar zor yanına iki tane sivil giyinmiş hasta bakıcı şey yaparsın, onlar iki bileğinden tutarlar, zincire bağlarlar. O hâlâ kabul etmez. "Beni niye böyle bağlıyorsunuz zincirlere? Ben akıllıyım. Ben baş komutanım, ben Napolyon'um." der, bilmem ne der... Tamam sen Napolyon'sun. Sen orada dur.

Tahsil insanı şey yapmaz, iman şey yapar. Bir o içki

meselesinden, kadehten dolayı komünisti müslümana tercih etmişler.

Bugün de hâlâ gazetelere bakıyorum hiç değişen bir şey yok:

“—Bu memlekete müslüman, komünistten daha zararlı!”

Gel buraya... Bu ilkokulları kim yapıyor?.. Bu ortaokulları kim yapıyor?.. Gazetelerde, televizyonlarda boyna her gün altmış milyon lira verdi şu hacı efendi, yetmiş milyon lira verdi şu hocaefendi, bilmem ne böyle boyna bağışlar... Bu çeşmeyi kim yaptırdı? Bu yolu kim yaptırdı?.. Bu köprüyü kim yaptırdı?.. Bu hanı kim yaptırdı?.. Bu camiyi kim yaptırdı?.. Hep müslümanlar değil mi?

Bre insafsız! Utanmaz mısın? Hem bütün bunların yaptığı hayırlardan faydalanırsın, hem de ondan sonra bu memlekete en zararlı olan bunlar dersin. Harbe gittiğin zaman müslümanları sürmüyor musun öne?.. Şehid ol hadi bakalım yallah! Ya şehid olursun ya gazi. Yürü!

Memleketi kurtaranlar müslümanlar değil mi?.. İstiklal harbini sarıklı kahramanlar kurtarmadı mı?.. Mehmed Akif, Kastamonu’da Nasrullah Camii’nde ateşli nutuklar irad edip milleti heyecanlandırmadı m?.. Vatan elden gidiyor diye tâ Hindistan’dan, Pakistan’dan paralar göndermediler mi müslüman kardeşlerimiz?.. Libya’dan gönüllü mücahidler gelmedi mi Yunanlıları İzmir’den denize dökmek için?.. Bu Sünûsî tarikatının şeyhleri gelip çarpışmadılar mı? Ne çabuk unutuyorsun! En zararlı müslümanlarmış...

Aradan seneler geçti, anarşik hadiseler çıktı, benim yanıma geldi o profesörler, ‘Biz tevbekâr olduk siz haklıymışsınız.’ dediler.

Öyle ama memleket gitti. Memleketin çoğu gitti elimizden. Bizim bu memleketimiz şimdi bizim asıl büyük memleketimizin posası. Arabistan’dan, Basra Körfezi’nden, Hind Okyanusu’ndan Baltık denizine kadar bizimdi. Biz yukarıda İsveç’le komşuyduk. İsveç kralı Osmanlı ülkesine sığındı düşmanlarıyla harb yaparken. Demirbaş Şarl —İsveç Kralı— Polonya topraklarından Osmanlı topraklarına sığındı da Türkiye’ye geldi, ilticâ etti, biz onu destekledik filan...

Yâni Doğu Avrupa tamamen Romanya, Polonya, Lehistan denilen şey, Kırım’ın kuzeyi, Moskova’nın güneyi, Hazar Denizi,

Kazan, Orta Asya, Kafkasya, Arabistan, Yunanistan, Cezâyiz, Fas, Tunus, Sudan, Somali... Adını, hududunu, tam tayin edemediğimiz yerler bizimdi.

Bizim şimdi Türkiye nedir? Posadır. Küçücük bir parçadır. Buradaki insanlara sor, kimisi Balkanlar'dan gelmedir, kimisi Kafkasya'dan gelmedir, kimisi filanca yerden göçmüştür... Ne yapsınlar düşman tazyik ettikçe gelmişler, buraya sığınmışlardır.

Onun için bu memlekete faydayı müslümanlar sağlamıştır, müslümanlar sağlayacaktır. Başı derde geldiği zaman gene müslümanlar sağlar. Ama ötekilerin lafı boldur, ağzı gevezedir, boyna böyle şey yaparlar işte.

Tabii bunların adedi az olduğu halde bunların sözü çok çıkıyor, onları dediği oluyor. Neden?.. Sen vazifeni yapmıyorsun da ondan. Sen memleketin sahipliğini yapmıyorsun onun için. Senin adedin çok, %99 müslüman, %1 azınlığın sözü oluyor.

Demek ki içkiye devam eden kimse cennete girmeyecek. Sarhoş ayrık kimse cennete girmeyecek, cehennemde. İmanı varsa cehennemde çok yandıktan sonra girebilir. Tabii o izanına göre. İçkiden kesilmemiz lâzım.

Şimdi şu insanların şu memleketi komünistlere satmak bahasına bu içkiye aşıklıkları nereden geliyor?.. Ben içmedim, içkiyi bilmiyorum. Yâni bu zıkkım ne nesnedir ki böyle bu kadar bu insanları mantıksız hale getiriyor. Ben hiç zararını görmedim içmediğimin. Hiç bir yerde de içki aramadım. Ne öldüm, ne aciz kaldım, ne de zevksiz safâsız kaldım. El-hamdü lillah portakal suyu var, havuç suyu var, elma suyu var, muz suyu var, çeşit çeşit meşrubat var, lezzetli meyvalar var memleketimizde... Her şey var. Yâni kala kala bu kadar helalleri geç geç geç geç geç geç... Harama mı kaldı iş?.. İçmem! Allah içme dediği için içkiyi içmem ne çeşit olursa olsun.

Avrupa içiyor... Avrupa içiyor ama muhterem kardeşlerim, ben Avrupa'yı da gördüm, Avrupa'dakilerin hepsi içkiden şikayetçi. Münevverleri şikayetçi. Münevverleri milletlerini içkiden kurtarmağa çalışıyorlar. İçki aleyhinde kampanyalar açıyorlar.

Biracılık, bu Efes Pilsenler, Tuborglar Almanya'dan bilmem nereden meselâ patenti alınmış gelmiş, oralarda tabii çok daha

büyük fabrikaları var bunların. Oralarda halkı dejenere ediyor. Sokaklarda yatan işe yaramaz insan haline getiriyor. Yâni bu bira da insanı alkolik yapıyor. Ve onlara kilise bakıyor. Her gün on mark veriyor onlara…

Onlar gelip böyle, düşkünler yurdunun kapısından o parayı almak için bekleşiyorlar, sokaklarda yatıyorlar. Vücutları, göbekleri şişmiş, üstleri başları yağlı paslı... Çok perişan hale düşüyorlar. Yâni bu içki Avrupa'da da büyük afettir, dünyanın her yerinde büyük afettir.

İslâm bunu 1400 yıl önceden yasaklamış. İçmeyeceksiniz bunu demiş, içmeyeceğiz. İçmeyeceğiz, içirmeyeceğiz, desteklemeyeceğiz, ima letmeyeceğiz, taşımayacağız, hiç bir şey de yapmayacağız.

Yâni içki yasak olunca taşıması bile haram. Hammallığı bile haram. Yâni bunun ortadan kalkması için her türlü tedbiri müslümanın alması gerekiyor. Neden?.. Zararlı. Sıhhate zararlı, cemiyete zararlı, akla zararlı... Bir milleti içten çökerten, ayyaş, sarhoş eden, işe yaramaz elemanlar haline, milletin başına püsküllü bela haline getiren içkidir. Altmış yaşında, yetmiş yaşında, böyle alkolik, mantar gibi, böyle şişirilmiş odun kütüğü gibi insanlar haline getiriyor.

Madem öyle oluyor, o halde bu içkiyi çocuklarımıza alıştırmayacağız. Şiddetli bir şekilde bunun karşısında bunun yayılmaması için, azalması için çalışacağız. İstatistikler bunun arttığını gösteriyor Türkiye'de. Din zayıfladıkça bu artıyor.

Üçüncü buymuş.

4. Sihirle Uğraşmak

Dördüncüsü: (*Ve lâ mü'minü bi-sihrin*) "Sihre inanan da cennete girmez." Yâni sihrin tesirinin olduğuna, sihri yapayım diye uğraşan da cennete girmez.

Bunu müslümanlar yapıyorlar kardeşlerim! Ben Anadolu'nun muhtelif şehirlerinde biliyorum o ona sihir yapıyor, o ona büyü yapıyor, düğüm yapıyor, sapına iğne batırıyor, kuyuya atıyor bilmem ne yapıyor filan... Bu işi hem karşısındaki düşmana zarar vermek için yapıyorlar, hem de beri taraf bunun tesirine bal gibi inanıyor. Kim geldiyse ben böyle ayetleri okuyarak diyorum ki:

Olmaz! Allah-u Teàlâ Hazretleri bunların karşısında *Kul hüva'llah*'ı, *Kul eùzü bi-rabbi'l-felak*'ı, *Kul eùzü bi-rabbi'n-nâsi*'yi indirmiştir, onları oku zararı olamz.

"—Efendim bana büyü yaptılar da şöyle oldu..."

Hayır! Şu Kur'an sûrelerini oku, hiç tesiri olmaz.

İnanıyor... İnanmayacaksın. Ne yapacaksın, ne de yapıldığı zaman inanacaksın, Allah'a dayanacaksın. Allah'a dayandın mı hiç kimse bir şey yapamaz. Mü'min ol, imanının şeyini bil. Bak Peygamber Efendimiz'in şeyine. Millet boyna sihrin, büyünün peşinde. Allah!.. Konya'dan öyle, Kastamonu'dan böyle, bilmem nereden böyle... Bu millet hadislere ne kadar ters yetişmişler, ters duruma düşmüşler.

5. Laf Getirip Götürmek

(*Ve lâ katât*) *Katât* olan da cennete girmeyecek. Bu *katât* hakkında diyor ki: Yalancı, laf götürüp getiren kimse. Muhterem kardeşlerim! Bu da cemiyeti bozan şey oluyor. Bir insan bir laf getirip götürmek suretiyle iki ailenin arasını bozar, nişanı attırtır, evliliği yok ettirtir, samimi dostu birbirine düşman eder. Neden?.. Onun lafını ona götürdün, onun lafını ona getirdin, o sana şöyle dedi, bu bana böyle dedi... Gıybet, dedikodu...

İşte bundan dolayı cemiyetler mahvolur. İnsan bir lafı öbür tarafa taşımayacak. Ben seninle bir söz söylediysem, sen de o sözü gidip başka bir yere söylüyorsan, sen adam değilsin! Adam olsaydın sır saklardın. Ben seninle özel bir şey konuşmuşum, niye gittin onu öteki tarafa söyledin?.. Söylemeyecek. Müslüman sır saklamasını bilecek.

"—Yâ Ahmed Efendiyle dün akşam beraberdiniz, sana ne söyledi?.."

Sanan ne! Ne söylediyse söyledi. ikimiz arasında... Söylemek yok, laf taşımak yok, ara bozmak yok, gıybet etmek yok, dedikoduculuk yapmak yok!

İnsanları ekseriyâ cehenneme sokan bu dilleridir. Bu dilelriyle işledikleri günahlardır. Çok kere bunu yapıyoruz. Müslümanlar müslümanım dediği halde, cami cemaatleri namaza, niyaza, oruca aşinâ olan insanlar oldukları halde, dilleriyle günaha düşmekten, bulaşmaktan kendilerini kollayamıyorlar.

Onun için muhterem kardeşlerim biraz dilinize sahip olun, laf taşımayın. Onun lafını ona götürmeyin, onun lafını ona götürmeyin. Yalancılık, gıybet, dedikodu cehenneme götüren huylar oluyor. Bunlardan kendinizi koruyun.

c. Kibir ve Güzel Giyinmek

İkinci bir hadis-i şerîf okuyacağım, ondan sonra dersi keseceğim.

Peygamber SAS Efendimiz'in bu hadis-i şerîfine dikkatinizi çekerim. Peygamber Efendimiz Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivâyet edildiğine göre buyurmuşlar ki:[111]

لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ. قِيلَ. إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَنًا ، وَ نَعْلُهُ حَسَنَةً ؟ قَالَ: إِنَّ اللهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ . الْكِبْرُ بَطَرُ الْحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ (م. عن ابن مسعود ؛ و في رواية حم . كر. هب. سَفَهُ الْحَقِّ وَغَمْصُ النَّاسِ)

RE. 486/2 (*Lâ yedhulü'l-cennete men kâne fî kalbihî miskàle zerretin min kibrin. Kîle: İnne'r-racüle yuhibbü en yekûne sevbühû hasenen ve na'lehû haseneten? Kàle: İnna'llàhe cemîlün yuhibbü'l-cemâl. El-kibrü bataru'l-hakkı ve gamtu'n-nâs.*)

(*Lâ yedhulü'l-cennete men kâne fî kalbihî miskàle zerretin min kibrin*) "Kalbinde miskal kadar, miskal zerresi kadar kibir olan

---

[111] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, no:91; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.361, no:1999; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Muhammed), c.III, s.445, no:945; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:69; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.367; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.951, no:7747 ve s.959, no:7771; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.109, no:17693.

kimse cennete girmeyecek.” buyurmuş. “Azıcık bir kibir bile olsa insanda, o kibirli insan, mütekebbir insan cennete girmeyecek.” buyurmuş.

(*Kîle*) Demişler ki: (*İnne’r-racüle yuhibbü en yekûne sevbühû hasenen ve na’lehû haseneten*) “Kişi elbisenin güzel olmasını, ayakkabısının güzel olmasını ister yâ Rasûlüllah! Bu da kibir mi? Bunu da mı yapmayalım?” demek istemişler.

(*Kàle*) Peygamber SAS Efendimiz ona cevap vermiş, buyurmuş ki:[112]

إِنَّ اللّٰهَ جَمِيلٌ، يُحِبُّ الْجَمَالَ (م. حم. حب. ك. هب. عن عبد الله بن مسعود)

(*İnna’llàhe cemîlün, yuhibbü’l-cemâl*) “Allah güzeldir, her türlü güzelliği yaratmıştır, güzeldir ve güzel olan şeyi sever.”

Yâni, bir kul güzel elbise giymiş, sever. Temiz elbise giymiş, sever. Temiz sarık sarmış, sever. Temiz iş yapmış, sever. Temiz sanat icrâ ediyor, sever. Her şeyin temizini, güzelini Allah-u Teàlâ Hazretleri sever. İbadetin güzelini sever... Yâni Allah güzeldir, güzelliği sever. Allah, onun ma’rifetine ermeyi cümlemize nasib eylesin... Nurunu müşahede etmeyi nasib eylesin cümleye...

---

[112] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, *İman* 1/39, no:91; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.201, no:7365; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VI, s.367; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.39, no:85; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:70, Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VIII, s.203, no:7822, Ebû Ümâme RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VII, s.78, no:6906, Câbir RA’dan.

Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.320, no:1055; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V, s.163, no:6201; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.143, no:1067; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.299, no:2322; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.330, no:2420; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.528, no:7748, 7763, 7769; c.VI, s.642, no:17188-17190; *Câmiu’l-Ehàdîs*, c.VIII, s.12, no:6775-6781.

لا محبوب الا هو

(*Lâ mahbûbe illâ hu*) İnsan Allah'ı tanıdı mı Allah'tan gayrı başka bir şeye gönlünü çevirip bakamaz bile... Sadece onun sevgisi gönlünde yer eder, başka bir şeye bakmağa bile hevesi kalmaz. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin esmâsı güzeldir, sıfatı güzeldir, zâtı güzeldir, fiili güzeldir, her şeyi güzeldir.

Şair ne güzel söylüyor:

Ey lütfu çok, kahrı güzel!
Lütfun da hoş, kahrın da hoş.

Doğrudur; kahrı da güzeldir, lütfu da güzeldir. Her şeyi hoştur. Allah güzeldir. Bu bizim hatırımızda olsun. Allah'ı tanımağa, ma'rifetullaha bir teşvik olsun içimizde. (*Ve yühibbü'l-cemâl*) Güzelliği sever. Bu da hatırınızda olsun. Her şeyimizi güzelleştirmeğe çalışalım!

Peygamber Efendimiz saçını tarardı, sakalını düzeltirdi, dişini misvaklardı, güzel kokular sürünürdü. Peygamber Efendimiz insanların en güzeliydi. Her şey bakımından; konuşması, tavrı, zerâfeti, kahramanlığı, askerliği, komutanlığı, aile reisliği, yol arkadaşlığı... Her bakımdan en güzeldi.

Onun için biz de güzellik duygusuna sahip olalım, her şeyin en güzelini yapmağa çalışalım. Her şeyin en güzeline sahip olmağa çalışalım. Şu camimiz pırıl pırıl olsun. Kitabımız tertemiz olsun. Fakültedeki, okuldaki çalışmalarımız en güzel olsun. Yaptığımız iş en güzel olsun. Çünkü Allah güzeldir, güzelliği sever. Yâni elbisenin temiz olmasında, ayakkabının temiz olmasında mahzur olmadığı gibi bilakis müslüman mümkün olduğu kadar temiz pak olacak ki, "Müslüman dedin mi böyle olur!" desin herkes.

Sonra, kibri tarif ediyor Peygamber Efendimiz:

اَلْكِبرُ بَطَرُ الْحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ.

(*El-kibrü bataru'l-hakkı ve ve gamtu'n-nâs.*) "*Kibir*, hakka razı olmamak ve insanları hor görmektir. Yâni, hak söylendiği zaman

hakkı kabul etmemek, ikrar etmemek ve insanlara tepeden bakmaktır."

Demek ki insan, karşısında hak hakikat söylendiği zaman onu redderse, onu kabul etmezse, insanlara tepeden bakarsa kibir hakikatte, aslında budur. Demek ki hakkı kabul edeceğiz, hakka, gerçeğe karşı tavır almayacağız. Doğru neyse, aleyhimize de olsa kabul edeceğiz.

Neden yanaşmıyor doğruya?.. Kibrinden. Burnunu sürtüp de "Evet sen haklısın." diyemiyor deriz meselâ bazı kimselere. Böyle olmayacağız, hakkı kabul edeceğiz ve insanlara tepeden bakmayacağız. Belli olmaz ki bu insanların içinde nice kimseler vardır, kıyafeti sadedir ama Allah'ın sevgili kuludur.

Şimdi geçen gün bir kardeş geldi, biraz konuştuk, çok sevdim kendisini. Rüyada Peygamber SAS Efendimiz'i görmüş. Peygamber Efendimiz de ona şöyle yap, böyle yap demiş. O da gitmiş babasına söylemiş. "Hadi oradan! Sen kim oluyorsun Peygamber Efendimiz'i görecek... Sen kim oluyorsun bacak kadar adamsın!" filan neyse yâni yaşına göre babası ona şey yapmış. "Seni aldatıyorlar rüyada. Böyle bir daha bir şey gördüğün zaman, '*Sübhàna'llàhi ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber*' de ki, şeytan gitsin." demiş. Halbuki babası bilmiyor ki, şeytan Peygamber Efendimiz'in suretine giremez. Bunu bilmiyor babası.

Şimdi o ikinci defa görmüş Peygamber Efendimiz'i rüyada. Bu sefer başlamış babasının tarif ettiği gibi tesbihleri çekmeğe. Peygamber Efendimiz gülmüş, demiş ki:

"—Evlâdım ben Peygamberinim senin, benim sûretime şeytan giremez." demiş.

Yâni o hadisteki şeyi ona bilâhare söylemiş. Daha başka şeyler de var... Ama diyor ki:

"Çok rüşvet yenilecek bir yerde bir vazife yaptım, hiç cebime bir rüşvet parası sokmadan oradan ayrıldım. Hatta benim amirim dedi ki: Buradan kimler geldi, kimler geçti, sen şuraya beş parasız geldin, ceplerin delik gene gidiyorsun. Memleketten yol paran geliyor da ancak onunla gidebiliyorsun. Ne biçim adamsın?.." demiş.

İşte o tipte olan insanları Allah seviyor. Bir rüya görmüş de bir numara yazmışlar, "Sen şu numaralı evliyasın!" diye.

İnsan haram yemedi mi... Her şeyin başı helal lokma. Dürüst oldu mu, haram yemedi mi işte Allah'ın öyle sevgili kulu olur, öyle evliya defterine yazılır.

O bakımdan muhterem kardeşlerim, hepimiz helâl lokma yemeğe dikkat edelim, hepimiz güzel huylu olmağa dikkat edelim, hepimiz imanımızı sağlam tutmağa dikkat edelim. Sağlam imanlı kimseler olalım. Hepimiz cehennemden korunmağa dikkat edelim, hepimiz cenneti kazanmağa dikkat edelim.

Şimdi ben burada sizinle konuşurken terledim. Cennette,

لاَ يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلاَ زَمْهَرِيراً (الإنسان:١٣)

(*Lâ yerevne fîhâ şemsen ve lâ zemherîrâ*) [Ne yakıcı sıcak görülür orada, ne de dondurucu soğuk.] (İnsan, 76/13)

Soğuk da yok, sıcak da yok… Yaşlılık da yok, hastalık da yok... Yâni her türlü nimet var, her türlü konfor var, her türlü güzellik var. Kaçırılır bir yer değil yâni.

Onun için Allah hepimizi cennetine girmek için çalışanlardan eylesin... Cehennemine düşmeden cennetine dahil eylesin...

Fâtihâ-i Şerîfe mea'l-besmele!..

31. 07. 1987 – İskenderpaşa Camii

15. KÖTÜ AHLÂKLAR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l-haseneti muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الْجَوَّاظُ ، وَلاَ الْجَعْظَرِيُّ ، وَالْعُتُلُّ الزَّنِيمُ ، هُوَ الشَّدِيدُ الْخُلُقِ الْمُصَحَّحُ ، الأَكُولُ الشَّرُوبُ ، الْوَاجِدُ لِلطَّعَامِ وَالشَّرابِ ، الظَّلُومُ لِلنَّاسِ ، الرَّحِيبُ الْجَوْفِ (حم عن عبد الرحمن بن غنم)

RE. 486/3 (*Lâ yedhulü'l-cennete'l-cevvâzü'l-ca'zariyyü ve'l-utullü'z-zenîmü. Hüve'ş-şedîdü'l-hulukı'l-musahhahu, el-ekûlü, eş-şerûbü, el-vâcidü li't-taâmi ve'ş-şerâbi, ez-zalûmü li'n-nâsi, er-rahîbü'l-cevfi.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette cümlenizin üzerine olsun... Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri Peygamber SAS Hazretlerinin sünnet-i seniyyesini öğrenip, tatbik edip Peygamber Efendimiz'in şefaatine ermeyi cümlenize, cümlemize nasib eylesin...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîsi şerîflerinden onun ahlâkını ve tavsiyelerini öğrenmek üzere, demet demet okuyup anlamaya, anlatmaya çalışıyoruz. Bugün de 486. sayfadaki geçen hafta kaldığımız yerden, 3. hadîs-i şeriften devam etmek istiyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan bütün hadis ravîlerinin ve bütün âlimlerin, başta Peygamber Efendimiz SAS olmak üzere onun pâk ashâbının, etbâının; Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri, mürebbileri olan ulemâ-i muhakkikîn, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin; bu binaları yapan, hayrat u hasenatı tesis eyleyen hayır ve hasenat sahiplerinin ve uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şuraya toplanıp gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına Kur'an-ı Kerîm hediyemiz olsun; ve biz yaşayan müslümanlar da Rabbimizin rızasına uygun yaşayıp sevdiği razı olduğu kullar olarak huzuruna varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup, o mübareklerin ruhlarına bağışlayıp öyle başlayalım!

……………………………

a. Cennete Girmeyecek Kimseler

Mukaddimede metnini okumuş olduğum hadîs-i şerîf, bir takım kötü huyları sayarak bu kötü huyları üzerinde bulunduran kimselerin bu haliyle cennete girmeyeceklerini ifade ediyor.

İnsanları ekseriyetle cennete güzel huylulukları sokacak. Cehenneme girmelerinin ekseriyetle sebebi de kötü huy olacak. O bakımdan İslâm'da ahlâk fevkalade önemli bir şey… Hatta Peygamberimiz SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:[113]

---

[113] Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.670, no:4221; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.191, no:20571; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.192, no:1165; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.122, no:276; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.904, no:1609; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.381, no:8939; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.104, no:273; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.230, no:7977; İbn-i Sa'd, Tabakàtü'l-Kübrâ, c.I, s.192; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.188, no:835; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIX, s.252; Ebû Hüreyre RA'dan.

بُعِثْتُ لأُتَمِّمَ مَكَارِمَ الأَخْلاَقِ (ك. ق. عن أبي هريرة)

(*Buistü li-ütemmime mekârime'l-ahlâki*) "Ben güzel ahlâkı tamamlamak için peygamber gönderildim." buyurmuş.

Demek ki, peygamberlik vazifesinin ana hedeflerinden birisi insanların güzel huylu olması, güzel huylu insanlar haline gelmesi... Güzel huyları öğrenip kendilerini terbiye edip kâmil, olgun, sàlih kimseler haline gelmesi...

"—Filanca adam şu kadar kitap okumuş. Falanca adamın bu kadar rütbesi var. Filanca adamın şöyle bir makamı var..."

Var ama huyu nasıl? Acaba o öğrendiği ilimler, o sahip olduğu

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.324, no:31773; Zeyd ibn-i Eslem RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.33, no:5217 ve c.XI, s.559, no:31969; *Keşfü'l-Hafâ*,c.I, s.243, no:638 ve s.339, no:916.

rütbe, o elde bulundurduğu imkânlar onu başka insanlara güzel davranacak şekilde terbiye edebilmiş mi? Yontabilmiş mi? İnceltebilmiş mi? Kibarlaştırabilmiş mi? Hassaslaştırabilmiş mi? Kalbini yumuşatabilmiş mi?

Öyleyse o kimse iyi insandır. Yoksa hangi unvana, hangi diplomalara sahip olursa olsun, hangi okullarda okumuş, mezun olmuş olursa olsun bir diploma sahibi olur ama Allah indinde makbul bir insan olmaz. Çünkü Allah başka insanlara zararı dokunmayan, faydalı olan kimseler olmamızı istiyor.

Herkesin kulağında olan bir hadîs-i şeriftir. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[114]

خَيْرُ النَّاسِ، أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ (القضاعي عن جابر)

(*Hayru'n-nâs*) "İnsanların en hayırlısı (*enfauhüm li'n-nâs*) insanlara en çok faydası olandır."

Bir insan namaz kılabilir, kendi başına tesbihler çekebilir, kendi zâtına, kendi adına birtakım ibadetler ve taatler yapabilir.

Bunların yanında, başka insanlara fayda sağlayan işler de vardır. Mesela yemek yedirmek, açları doyurmak, çıplakları giydirmek, birisinin hizmetine koşmak... Bu ikinci tip hayırlar yani sırf insanın kendisine mahsus değil de başkalarına faydası dokunan hayırlar, işler sevapça daha yüksektir. Çünkü İslâm insanların başkasına yaptıkları iyilikler nisbetinde onun derecesini yüksek sayıyor. İşin doğrusu da odur.

Bir insan istediği kadar çok Kur'an okumuş olsun, istediği kadar geceleyin namaz kılıyor olsun, ben yanına gittiğim zaman beni kırıyorsa, beni üzüyorsa, komşularına illallah dedirtiyorsa, iş hayatı muntazam değilse, herkes kendisinden yaka silkiyorsa; demek ki onun şahsen yaptıkları, yani ilaçlar fayda vermemiş. Onların hepsi birer ilaç idi. Ya usulü ile içmedi, ya bir şey oldu, ilaç

---

[114] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.58, no:5787; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.108, no:129 ve c.II, s.223, no:1234; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.79, no:630; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.404; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.177, no:6549; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.240, no:679, 772; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.110, no:24435; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.234, no:1254, 2698.

kendisine fayda vermedi demek.

Bizim dindarlığımızın, ibadetlerimizin kabul olmasının alâmeti ahlâkımızda görülecek. Ahlâkımız düzeldiği ve iyi huylu olduğumuz zaman, demek ki ibadetlerimiz bize fayda vermiş, kabul olmuş da biz böyle güzel şeyleri yapabilecek duruma gelmişiz diye meseleyi biraz oradan ölçmemiz lazım.

Çünkü bu hadîs-i şerîf gibi daha başka hadîs-i şerîflerden anlıyoruz ki bir insanın huyu güzel olmadığı zaman, öteki işler de pek kâr etmiyor, fayda sağlayamıyor hatta zarara uğruyor.

Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfte de buyurmuş ki:[115]

لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الْجَوَّاظُ ، وَلاَ الْجَعْظَرِيُّ ، وَالْعُتُلُّ الزَّنِيمُ ، هُوَ الشَّدِيدُ الْخُلُقِ الْمُصَحَّحُ ، الأَكُولُ الشَّرُوبُ ، الْوَاجِدُ لِلطَّعَامِ وَالشَّرابِ ، الظَّلُومُ لِلنَّاسِ ، الرَّحِيبُ الْجَوْفِ (حم عن عبد الرحمن بن غنم)

RE. 486/3 (*Lâ yedhulu'l-cennete'l-cevvâzü'l-ca'zariyyü ve'l-utullü'z-zenîmü. Hüve'ş-şedîdü'l-hulukı'l-musahhahu, el-ekûlü, eş-şerûbü, el-vâcidü li't-taâmi ve'ş-şerâbi, ez-zalûmü li'n-nâsi, er-rahîbü'l-cevfi.*)

(*Lâ yedhulu'l-cennete*) "Cennete girmeyecek!"

"—Kim?"

"—Kalbi katı, içi dışı kötü, hasis, adi, pespaye tabiatlı, sert ahlâklı, pisboğaz, çok yemek yiyor, midesini düşünüyor, gamsız... Çok içiyor, çok yiyor, göbeği büyük, karnı geniş... Zulmü yapmaktan çekinmiyor, karşısındaki insana yani onun çektiği ıstıraba aldırmıyor... Böyle bir insan cennete girmeyecek." diyor.

Bu insan isterse müslüman olsun, *Lâ ilâhe illa'llah* desin; isterse namaz kılsın, oruç tutsun; isterse hacca gitsin, umre yapsın...

---

[115] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.227, no:18022; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.174, no:480; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.721, no:18618; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.322, no:25831; Harise ibn-i Vehb RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.17, no:43744; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.94, no:17656.

Arkasından deseydi ki:

“—Namaz kılanlar müstesna… Hacca gidenler müstesna… Ramazan’da oruç tutanlar müstesna...Onlarda bu kötü huylar olsa da onlar yine cennete girecektir.”

Öyle demiyor!

“—Şu huylar insanın üzerinde oldu mu o cennete giremez.”

Katı kalpli, gamsız, hep kendisini düşünüyor, midesini doldurmaya bakıyor, hasis, başkalarına hayrı faydası yok… Bu sıfatların hepsi, vardığı nokta itibarıyla; etrafına faydası yok, sırf kendi nefsi için çalışıyor. “Rabbena, hep bana!” usulü ile gidiyor. İşte böyle bir kimsenin, böyle bir katı kalpli, zalim, merhametsiz, taş yürekli kimsenin cennete girmeyeceğini bildiriyor.

Başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi merhametli olmaya teşvik ediyor. Başka kardeşlerimize yardım ve hizmet etmeye, ihtiyaçlarını görmek için koşuşturmaya, kesemizin ağzını açmaya teşvik ediyor. Yol, köprü, han yaptırmayı, bağışlarda bulunmayı, yoksullara yardım etmeyi, dulları yetimleri gözetmeyi, diğerbîn olmayı, yani bencil olmayıp başkalarına hayır

yapıcı kimse olmayı teşvik ediyor. Bencil olup üstelik başkalarına da zararı dokunan kimseler cennete girmeyecek. O halde güzel huylu olalım.

Üzerimizde kötü huylar var mıdır?

Vardır. Herkeste kötü huylar bulunur, bulunabilir, bulunuyordur. İnsanın kâmil huylu, iyi bir insan olması kolay bir şey değildir. İyi bir eğitim görmesi lazım ama bu eğitim değil. İlkokula gitti, diploma aldı mı, "ahlâkı güzel olur" diyemiyorsunuz. Ortaokula gitti, mezun oldu mu, "ahlâkı daha güzel olur" diyemiyorsunuz. Liseye gitti, diplomasını aldı mı, "tamam, pırıl pırıl ahlâklı olur" diyemiyorsunuz. Üniversiteye gittikten sonra, "artık evliyâ gibi olur" diyemiyorsunuz.

Bilakis ve maalesef tahsil gördükçe berbatlaştığını görüyorsunuz. Bakıyorsunuz sokakta yürüyüşü küstahlaşmış, büyüğüne saygısı, küçüğüne sevgisi kalmamış, anasına babasına bakış tarzı değişmiş. İslâm ahlâkını bırakmış, eski töremizi terk etmiş, onların hepsiyle alay ediyor. Sırf kendi nefsine, kendi zevkine, seks duygularına kapılmış… Görüyoruz.

Neden? Çünkü batı dili öğreniyorlar, belki batı üniversitelerine gidiyorlar, batı ülkelerini görüyorlar... Oranın insanı bunalımda, orada İslâm yok, oradaki din müesseseleri bozulmuş, oradaki din adamları halka gerçekleri anlatma durumunda değiller.

İngiltere'de papaz erkeğin erkekle nikâhını kıyıyor. Dikkat edin erkeğin kadınla değil, erkekle erkek; "Biz birbirimizle evleneceğiz." diye kiliseye geliyorlar, papaz da onların nikâhını kıyıyor.

Papaz yanına şortlu, atlet giymiş, kolları göğüsleri bacakları açık kızları almış, yazın turistik geziye Akdeniz ülkelerine gidiyor. Bizim ülkeye geliyor, tarihî eserleri geziyorlar.

"—Bu kim?"

"—Bu papaz!"

"—Bunlar kim?"

"—Bunlar da papazın yanındaki kimseler..."

Din çürümüş orada. İnsanlar dinî vazifesini yapmıyor. Din fonksiyonunu kaybetmiş, îfâ edemez duruma gelmiş. Oradaki ahali de şaşırmış. Dindarlık sulandırılmış sulandırılmış, kilisenin

tepesinde çangur çungur çan çalmaktan ibaret bir noktaya getirilmiş.

Soruyorsun hıristiyanlara:

“—Sizin günlük ibadetiniz yok mudur? Allah size emretmemiş mi?”

Emretmiş ama yapmıyorlar. Köln’de, Frankfurt’ta vs. yerlerde kiliselerde belirli saatlerde çanları çalıyorlar ibadete davet için ama giden yok.

“—Pekiyi, size dininiz kapanmayı, örtünmeyi emretmemiş mi?” diye soruyorsunuz. Baldır, bacak, göğüs her taraf açık; dışarısı kasap dükkânı gibi... Soruyorsun, “Bu ne biçim dindarlık?”

Sizin dininizde örtünmek var ama rahibelerde kalmış. Yani tarihî eserlerin müzede kaldığı gibi rahibeler örtünüyor. Örtünme onlara mahsus kalmış, ötekisi yapmıyor.

“—Oruç var mı?”

Orucu bozmuşlar, perhiz haline getirmişler. Hamur yemiyorlar, hamursuz bayramı… Tuzlu yemiyorlar, ekşi yemiyorlar.

“—Bu muydu işin aslı?”

Değildi ama değişe değişe, her gelen işin ucunu biraz kıvıttıra kıvıttıra işi yüz seksen derece tersine döndürmüşler. O adamlar buhranda. O adamların sırtına şeytan çıkmış, binmiş, bacaklarını da boğazlarına kenetlemiş, eline de kamçıyı almış, bunların butlarına vuruyor kamçıyı, “Deh!” Cehenneme doğru doludizgin gidiyorlar. İçki serbest, kadın serbest, şunu serbest, bunu serbest… Onlar bize misal olamaz. Onlar bize kılavuz olamaz. Sen onların peşine takılırsan…

Nereye gidiyorlar? Binmişler bir alâmete, gidiyorlar kıyamete… Onların peşinden gidersen cehenneme gidersin.

“—Kime gideceksin?”

Sorulur mu! Sen Allah’ın Kur’an’ını tanımıyor musun? Tanıyorsun! Varlığını, birliğini bilmiyor musun? Biliyorsun! “Hazreti Muhammed SAS Allah’ın elçisi” diyor musun? Diyorsun! Ona uyacak, onun emrini tutacaksın. O ne emrettiyse öyle yapacaksın. Namus telakkisi, ahlâk telakkisi, alışveriş, ticaret, aile ahlâkı böyle… Hepsi kitaplarımızda yazılı...

Bizim dinimizde bir adam bir kadına mahremi değilse bakamaz.

Yolda karşılaştığı zaman bir bakarsa tesadüfen göz takılmıştır, affolur. İkinci bakış şeytandandır, günah olur.

"—Allah Allah! Entarisi de ne güzel! Belinin de ölçüsü bu! Kalçası da şu!" dediği zaman günah başlıyor.

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

"—Gözler de zina eder."

Göz de zina eder; başka bir dinde böyle bir şey yok. Onlar günahlarına bir de kulp takmışlar:

"—Güzele bakmak sevap." diyorlar.

"—Güzele bakmak günah!" kardeşim. Helalin değilse bakamazsın! İslâm böyle diyor. "Elin kızına, karısına bakma!" diyor. Biz bu ahlâk ile asırlar boyu yaşamışız, yücelmişiz, mutlu olmuşuz, cümle cihan halkı da bizi takdir etmiş.

Eski Osmanlıları beğendiği için Pakistanlı adam, "Büyük mücahid insanlar, temiz ahlâklı insanlar, Allah'ın veli kulları…" vs. diye Osmanlılara kaside yazmış. "Osmanlılar şöyle efendi, böyle ahlâklı insanlardır." diye çocuklarına tavsiye etmiş.

Pakistanlı adam da eline para geçirmiş, "Dur bakalım, babamın methettiği Osmanlıları bir göreyim!" diye kalkıp da İstanbul'a gelmemiş mi? Keşke gelmeseydi. Gelmiş, bir de bakmış ki eyvah eyvah! Gazete, mecmua bayileri çıplak kadın dolu… Köprünün üstü, adalar, modalar berbat... Burası Türkiye mi, Frengistan mı, İslâm diyarı mı, gayri İslâm diyarı mı; şaşırmış, küçük dilini yutmuş, ondan sonra yine bitmiş! Ne yapacağını şaşırmış.

Bizim bir arkadaş:

"—Türkler şöyle müslümandır, böyle müslümandır." deyince acı acı güldü;

"—Ben İstanbul'u gördüm." dedi. Yani, "Boşuna konuşma!" demek istedi.

Dedelerimiz öyleymiş. Biz onların mirasını har vurup harman savurup memleketin canına okumuşuz. Batırmışız, çıkarmışız, benzetmişiz. Saati açmışız, orasını burasını, her tarafını kurcalamışız, zembereğini, vidalarını çıkartmışız.

"—Tamam, buyur saat!"

"—Saat ne oldu?"

Canı çıktı! Saatliği kalmadı ki!

Arabayı almışız, bir yere vurmuşuz, tekeri patlamış, motoru gitmiş neyse…

“—Buyur, araba tamam.”

Arabanın arabalığı kalmamış.

Bu benzetmelerden, misallerden şunu demek istiyorum: İslâm’ın bir ahlâk sistemi var. Dünyada başka sistemler de var. Hazreti Âdem zamanından beri, Peygamber Efendimiz’in zamanından beri bir İslâm var, bir küfür var. Bir iman var, bir küfür var.

Peygamber Efendimiz’in zamanında da müşrikler, imansızlar vardı. O zaman da kötü insanlar vardı. O zaman da hırsızlar, arsızlar, edepsizler vardı ama İslâm onları yendi. Birçok ülkede kendi ahlâkını asırlar boyu hâkim kıldı.

İsveç kralı İslâm diyarına genç insanlar gönderiyor. Mektup da yazmış, İslâm diyarındaki sultana diyor ki;

“—Muhterem efendim! Size şu talebelerimizi gönderiyorum. Bunları güzel ahlâkınızla, mekteplerinizde, medreselerinizde güzelce yetiştirin. Size yalvarıyorum.”

O zaman öyle olmuş. Şimdi işler değişmiş, aksine gitmiş. Biz müslümanız diyebilir miyiz? Dışarıda bir İngiliz’le bir İstanbullu yan yana yürüse nereden anlayacaksın?

“—Çıkart bakalım hüviyetini!” demedikten sonra İngiliz, Fransız, Bulgar, Yugoslavya’dan akrabasını ziyarete gelmiş Yugoslav, Boşnak veya İspanyol, İtalyan… Onlar biraz da esmer olarak bize benzerler. İngilizler biraz sarışın olur, oradan biraz anlayabilirsin de İtalyan, İspanyol falan oldu mu anlayamazsın da… Giyimler aynı, tavırlar aynı, edepsizlik aynı, seviyesizlik, yüzsüzlük aynı… Namus telakkisi, ar telakkisi, haram helal telakkisi yok; bitmiş.

b. Cennetin Yolu Zordur

Bizim kendi ahlâkımız, kendi kültürümüz, kendi medeniyetimiz, kendi yolumuz var. Bir de küfür yolu var. Biz kendi yolumuzda yürür, Allah’ın emirlerini tutar, Peygamber Efendimiz’in sünnet-i seniyyesine sarılırsak cennete gideriz.

Yoksa Allah’ın bize, bizim ibadetimize ihtiyacı yok. Allah’ın

bizim adedimizin müslüman kalmasına ihtiyacı yok. Allah'ın Türkiye'nin müslüman kalmasına ihtiyacı yok. Cümle cihanın halkı silme kâfir olsalar azametinden bir zerre eksilmez. Hepsi müslüman olsalar azametine bir zerre ilave olmaz. Ne olacak!..

كُنْ فَيَكُونُ (يس: ٨٢)

(*Kün feyekûn*) "Ol dedi mi olur." (Yâsin, 36/82)

İsterse "Ol!" der, bir başka dünya halk eder; tepeden tırnağa hepsi Allah'ın sevgili kulları, velî, evliyâdan ibaret bir ülke halk eder. Dilerse bir ülkenin ahalisinin hepsini müslüman yapar, dilerse kâfir yapar. Bizim ona, Allah'ın rızasına ihtiyacımız var. Bizim cennete girmek için çalışmamız, cehenneme düşmemek için gözümüzü açmamız lazım!

"—Cennetin yolu nedir?"

Cennetin yoluna Peygamber Efendimiz'in arkasından gittiğin zaman varılır. Peygamber Efendimiz'in yoludur. Cehennemin yolu da şeytanın emrettiği, nefsin, günahların olduğu yoldur. İç içkiyi, koş kızların peşinde, al haram parayı, harca, zulmet, her türlü edepsizliği yap; dosdoğru cehennemin orta yerine düşersin. Oradan da dibe gidersin. İnsan, Gayya kuyusuna kadar gider.

Cennetin yolu zordur. Biz ne yapacağız?

Biz aklımız varsa cenneti kazanmak için çalışacağız, cehenneme düşmemek için çırpınacağız. Çırpınır da kurtarırsak, biz kurtuluruz. Allah cehenneme kâfirleri attığı zaman soracak:

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلْ امْتَلأْتِ ، وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ (ق: ٣٠)

(*Yevme nekùlü li-cehenneme heli'mtele'ti, ve tekùlü hel min mezîd*) "O günde Allah-u Teàlâ Hazretleri soracak:

(*Heli'mtele'ti*) "Ey benim cehennemim, ey benim kahrımın yurdu olan, yeri olan, mahalli olan cehennemim! Doldun mu? İçin doldu mu? Yer sıkışıklığı var mı?"

(*Ve tekùlu hel min mezîd*) "Cehennem diyecek ki: Yâ Rabbi, daha var mı? Gönder!" (Kaf, 50/30)

Daha varsa, daha gelse hepsini alırım."

Biz ondan kaçmalıyız. Cehenneme bölük bölük atılacaklar, atılacaklar, gelecekler. Cehenneme düştüğün zaman cehennemdeki vazifeliler soracaklar:

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ (الملك:٨)

(*E lem ye'tiküm nezîr*) "Allah Allah! Siz ne biçim insanlarsınız? Size hiç bu tehlikeleri önceden haber veren bir nezir, bir münzir, bir korkutucu, bir ihtar edici, bir ikaz edici, bir hakikati söyleyici, bir ihbarcı gelmedi mi?" (Mülk, 67/8)

Onlar başlarını sallayacaklar, diyecekler ki:

قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ،

إِنْ أَنْتُمْ إِلاَّ فِي ضَلاَلٍ كَبِيرٍ (الملك:٩)

(*Kàlû belâ*) "Evet, doğrusu bize, bu azap ile korkutan bir peygamber gelmişti; (*fekezzebnâ ve kulnâ mâ nezzele'llàhu min şey'*) fakat biz onu yalan saymış ve: 'Allah'ın bir şey indirdiği yok; (*in entüm illâ fî dalâlin kebîr*) siz olsa olsa büyük bir sapıklık içindesiniz!' diye inkâr etmiştik." (Mülk, 67/9)

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ (الملك:١٠)

(*Ve kàlû lev künnâ nesmeu ev na'kilü mâ künnâ fî eshâbi's-saîr*) "Aaaah, ah, o laflar kulağımızdan girmedi. Keşke duysaydık, akletseydik de şu cehennem ehlinden olmasaydık." diyecekler. (Mülk, 67/10)

O zaman diyecekler. Allah onların böyle diyeceğini dünyada şimdiden bildiriyor, Kur'ân-ı Kerîm yazıyor. Bunu duyarsın; doğru mu yanlış mı, gerçek mi yalan mı? Gerçek! Doğru! Bu, böyle olacak! Allah önceden bildirmiş. İnanırsın, kendini ona göre ayarlarsın.

Peki, bir insan kendini ona göre ayarladığı ve iyi müslüman olduğu zaman ne oluyor?

Buyurun bir cami dolusu müslüman kardeşiz, karşılıklı konuşalım! Bizim sesimizi de bantlara alıyorlar; herkes duysun. İçimizde saçı sakalı ağaran, beli bükülenler, bunca yıl müslüman yaşayanlar var. Müslüman yaşadık da Allah'ın nimetlerinden bir mahrumiyete mi uğradık? Müslümanlıktan bir zarar mı gördük, bir eksikliğe mi uğradık?

Hayır! El-hamdü lillâh, eş-şükrü lillâh, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin verdiği nimetlere hamd ü senâlar olsun… Kâfirlerin elinde olmayan çeşitli nimetler elimizde. Memleketimiz gül gülistan; güneşlik, meyvelik, bolluk... Dışarıda diyorlar ki, "Türkiye'ye gidin. Bolluk, ucuzluk, cennet gibi bir memleket..."

Öyle diyorlar. Çünkü Almanya'ya gidiyorsun, adam karpuzu dilimle satıyor. İki tane patlıcanı yan yana koymuş, üstüne bir naylon geçirmiş, iki patlıcan satıyor. Bizde bakkala, kasaba, manava gitsen; "İki patlıcan ver." desen adama gülerler. Zaten biz de tatmin olmayız. Pazara gittiğimiz zaman oradaki küfeciye,

“Yanımdan gel.” diyoruz, küfeciyi yanımıza alıyor, küfeyi dolduruyoruz, el-hamdü lillâh.

Neden? Bolluk memleket! Üzümü kasayla alırız. Meyveyi üç kilo, beş kilo… “Üç kilosu beş yüz lira” diyor, “Bin liralık doldur” diyoruz. Altı kiloyu nasılsa adam taşıyacak, küfenin arkasına dolduruyor.

Neden? Bolluk!

Bizim yakamızı silktiğimiz şu güneşi, “Allah Allah” diye İsveç’te, Norveç’te, Danimarka’da, İngiltere’de, İrlanda’da, Kanada’da arıyorlar. “Ah bir güneş çıksa da güneşin cemalini görsek.” diye kıvranıyorlar. Güneş oldu mu da edepsizler, “Güneş çıktı, biraz vücudumuz güneş alsın.” diye üstte bir şey bırakmıyorlar, hepsi çıpıl çıpıl, sere serpe parklara seriliyorlar. Allah bize bu güneşi vermiş.

Diyar diyar geziyorsun, bir güzel içme suyu yok. Allah bize iki adımda bir çeşme vermiş. Kayaların altından güldür güldür, şıldır şıldır akıyor; elini sokuyorsun elin donuyor, abdest alıncaya kadar bileklerin, ayakların sızlıyor. Uludağ’a çıkıyorsun bir başka tatlı, Bursa’ya gidiyorsun bir başka güzel… Nereye gitsen güzel!

Neden? Allah nimet vermiş. Bir kere güzel bir memleket vermiş.

Ondan sonra, komşum bana karşı iyi davranır, ben komşuma karşı iyi davranırım; kimse kimsenin hakkını yemez.

Kâfirlerin ahlâkı gelmeden önce bizim hayatımız baklava börekti. Allah kahretsin, nereden geldiler! Nereden musallat oldular başımıza! Medeniyet denilen şu canavar nasıl geldi! Nasıl geldi de bizim bu memleketi birbirine kattı! Ejderha kuyruğuyla, kanadıyla kıvır kıvır kıvrandı; bizim birliğimizi, güzelliğimizi darmadağın etti.

Biz mutluyduk, hala mutluyuz. İslâm’dan bir zarar görmedik, müslüman olmayanlar dertlerine yansın! Müslüman olmayanlar İslâm olanların, müslümanların elindeki nimetlerin büyüklüklerini bilseler, onları almak için füzelerle, tanklarla “Verin şunları!” diye saldırırlardı. Çünkü bir yerde biraz nimet gördüler mi saldırıyorlar. Tanklar, füzeler paldır küldür oraya gidiyor. Müslümanların elindeki bu nimetleri görseler saldırırlar.

Her şeyimiz var! Altı ay yurt dışında kalıyorum, memleketin çamurunu özlüyorum. "Ah şu İstanbul'un çamurlu sokakları olsa da batsam şap şap… Ayaklarım çamurlansa, pantolonum çamurlansa." diye özlüyorum. Böyle güzel bir memleket, el-hamdü lillah... Allah bizim küfrân-ı nimetimizden dolayı elimizden çıkarttırmasın, kâfire çiğnettirmesin.

Cümle cihan halkına ilan ediyoruz ki biz Müslümanlık'tan zarar görmedik. Cümle cihan halkına sesleniyoruz ki aklınız varsa İslâm'a gelin. Aklınız varsa İslâm'a gelin. Sonra çok diz döveceksiniz. Çok pişman olacaksınız.

Oradan bana kurnaz kurnaz gülecek:

"—Hoca hayattan ne anlar?" diyecek.

Senin bildiğin her şeyi biz de biliyoruz, hepimiz biliyoruz. Şu caminin ahalisi senin yaptığın her melanetin hepsini bilir. Zaten her şeyi öğrettiniz.

Mecmualarıyla, müstehcen yayınlarıyla, porno neşriyatlarıyla ne kadar pis ahlâk ve edepsizlik varsa biz gitmeden evimize getirdiler, öğrettiler. Radyodan, televizyondan kafamıza, gözümüze soktular:

"—Al, işte bizim ahlâkımız budur."

İllallah, eksik olsun, hiçbir imrenilecek tarafı yok. Bir tek şey var; bütün hayatlarının bel kemiği seks, başka hiçbir şey yok! Bu domuzda da var. Bu, tam domuzun ahlâkı; başka bir şey yok.

Bir de otomobillerin arkasına tavşan resmi yapıyorlar. Neden? Tavşan bir senede altı-yedi defa doğurur; seksin sembolü. Müstehcen yayınlarına da iki kulaklı tavşan koyuyorlar. Yani seks, hani bizim Çingenelerin ayıyı yakalayıp da burnuna halkayı taktığı gibi bu zavallı hemcinslerimizin burnuna halkayı takmış. Çingenenin eline tefi alıp da "tım tım" vurdukça, onu ayağa kaldırarak, "Kaynana nasıl ağlar? Gelin nasıl utanır?" diye [oynattığı] gibi seks bunları oynatıyor. Başka da bildikleri bir şey yok.

Ne insaf, ne merhamet, ne çalışma, ne adalet, ne dürüstlük, ne güzellik, ne hassas duygular, ne yüksek sanatlar, ne ince zevkler; hiç birisi, hiçbir şey yok. Gözlerini kara duman bürümüş, o kadar.

Kardeşlerim! Allah bizi kâfirin ahlâkından korusun, İslâm'ın

güzel ahlâkından ayırmasın…

Kötü huylular cennete girmeyecek, iyi huylular cennete girecek. Allah-u Teâlâ hepimize kötü huyları tasfiye etmemizi nasip eylesin. Güzel huylar ile müzeyyen olmamızı yakın zamanda nasib eylesin…

Muhterem kardeşlerim!

Kötü huylar hep kâfirlerin anlattığımız açık saçıklık, hırsızlık, arsızlık tarzındaki huylar değildir. Onların bilmediği, bizim kitaplarımızda yazılmış daha başka kötü huylar da var. Mesela kibir, mesala ucûb; onlar hiç bilmezler. Onların akılları, fikirleri kibir ve ucûba göre hareket etmektir. Güzel giyinecek, kravatı ütülü, yakası bilmem nesi; kibir! Herkes kendisini alkışlayacak, beğenilecek, meşhur olacak.

Bizim dinimiz, bizim felsefemizde:

الشهرة آفةٌ

(Eş-şühretü àfetün) “Şöhret afettir.” Tanınmış olmak, bir insanın parmakla gösterilmesi, insanın başına belâ olarak yeter.

Onların ömürleri şöhret kazanmak için geçer. Biz “Tevazu iyidir” deriz, onlar kibir için koştururlar. Onların mantıkları tamamen ters…

Biz “Haset kötüdür” deriz, onların işi gücü birbirlerine karşı haset… Bizde insanın dış görünüşüyle içindeki duygular farklı olursa buna “riya” derler, doğru değil diye ondan kurtulmaya çalışırız. Onlar tepeden tırnağa riyakârlıkla doludur. Adamlar riya torbasıdır, tulumudur; insanın yüzüne gülerler kuyusunu kazarlar.

Gelirler, burada bizim devlet adamlarıyla anlaşma yaparlar. Amerika’ya giderler, tutmazlar. Bizimkiler de saf saf onlara inanırlar. Bu gavur! Bu gavurdan ne köy olur ne kasaba. Bunlar hiçbir işe yaramaz; gübre yerine tarlaya koysan bitkileri kurutur… Uğursuz, otları sarartır... Müslüman olursa bir işe yarar. Anlatamazsın, onun kravatına aldanırlar, “Herhalde bu sefer dediğini yapacak.” derler, yine aldatır. İşleri odur.

Allah bizi görünmeyen, kalbin âfeti olan gizli, çirkin huylardan da; görünen, zâhir kötü fiillerden, huylardan da korusun. Bizi içi

dışı mamur, aydın, temiz, pak, asil, zarif, kâmil, edip, yüksek, has, halis müslümanlar eylesin…

Günah işledikçe boynumuzu bükeriz:

“—Yâ Rabbi! Bizi affet. Yâ Rabbi! Bizi affet. Yâ Rabbi! Bizi sana karşı günah işlemeyecek bir duruma getir. Bizi edepli kul eyle, yâ Rabbi! Sen bize sabahtan akşama, küçüklükten büyüklüğe, yazdan kışa nimetler ihsan ediyorsun, ihsan ediyorsun, ihsan ediyorsun; biz de sana edepsizliğimizden, yüzsüzlüğümüzden, saygısızlığımızdan isyan ediyoruz, isyan ediyoruz, isyan ediyoruz… Bizi bu durumdan kurtar, yâ Rabbi! Bizi edepli kul eyle, yâ Rabbi!” deriz, affımızı isteriz.

Anladık ki kötü huy fenaymış, iyi huy iyiymiş. Kötü huy cehenneme, iyi huy cennete götürürmüş. Kötü huylu cennete girmezmiş, cehenneme gidermiş, iyi huylu cennete gidermiş. O halde kötü huyları atacağız. Zâhirî ve bâtınî kötü huyları atacağız. Kalbimizi, içimiz ve dışımızı pak eyleyeceğiz, iyi insan olacağız. Bu hadisi okuyup ona azmettik, niyetimiz o!

c. Deccal Mekke’ye, Medine’ye Giremez!

İki hadîs-i şerîf aynı konuda. Peygamber SAS Efendimiz bu iki hadîs-i şerîften birincisinde buyuruyor ki:[116]

لاَ يَدْخُلُ الْمَدِينَةَ رُعْبُ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ ، لَهَا يَوْمَئِذٍ سَبْعَةُ أَبْوَابٍ ،
عَلَى كُلِّ بَابٍ مَلَكَانِ (ش. خ. عن أبى بكرة)

RE. 486/4 (*Lâ yedhulu’l-medînete ru’bu’l-mesîhi’d-deccâli, lehâ yevmeizin seb’atü ebvâbin, alâ külli bâbin melekâni.*)

(*Lâ yedhulu’l-medînete ru’bu’l-mesîhi’d-deccâli*) “Medine’ye Mesih-i Deccal’in korkusu girmez. (*Lehâ yevmeizin seb’atü ebvâbin*) Deccal çıktığı zaman Medine’nin yedi kapısı olacak. (*Alâ külli bâbin*

---

116 Buhari, *Sahih*, c.VI, s.437, no:1746; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.43, no:20459; Hakim, *Müstedrek*, c.IV, s.585, no:8627; İbn-i bi Şeybe, *Musannef*, c.XV, s.140, no:38638; Ebu Bekre RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.XII, s.239, no:38451; *Camiü’l-Ehadis,* c.XVII, s.112, no:17704.

melekâni) Her kapıda iki tane melek, deccal girmesin diye bekleyecek."

İkinci hadîs-i şerîfte de diyor ki:[117]

لاَ يَدْخُلُ الدَّجَّالُ مَكَّةَ وَلاَ الْمَدِينَةَ (حم. عن عائشة)

RE. 486/5 (*Lâ yedhulü'd-deccâlü mekkete, vele'l-medînete.*) "Deccal Mekke'ye de girmez, Medine'ye de girmez."

Neden? Oralar mukaddes yerler. Oralara deccal girmeyecek.

Deccal, âhir zamanda çıkacak, kendisini haklı, iyi gösterecek; insanları yanlış yola çekecek, dinden imandan çıkartacak. Bir takım olağanüstü şeyler gösterince, "Bunları böyle yapıyor." diye herkes onun peşine takılacak. Mü'min onun kâfir olduğunu anlayacak. Onun alnında hâzâ kâfir, "bu kâfirdir" yazdığını anlayacak, onun yolunda gitmeyecek.

Bu hakikaten böyle bir şahıs olarak mı çıkacak yoksa bu bir sembol, bir remiz, bir işaret midir ki yani müslümanlar, âhir zamanda güzel gibi görünen bazı şeylerle karşılaşacak ve onlara kapılıp dinlerini bırakacaklar, aldanacaklar ama bazıları da o güzel gibi görünen şeylerin aslında güzel olmadığını anlayacak, dinlerine sımsıkı sarılacak; ötekisinin küfür, kâfirlik olduğunu bilecek, o tarafa uymayacaklar, mânasına mı geliyor?

Ne olduğunu Allah bilir. Allah bilir ama bizim bu zamanımızda bazı zehirli, kötü ve küfür, imansızlık, edepsizlik, arsızlık, yüzsüzlük bâbından, cinsinden bazı şeyler üstü Kayseri usulü allanıp pullanıp boyanarak, zehiri şerbet gibi sunarak, çirkin şeyi güzel göstererek, eski püsküyü iyi göstererek piyasaya sürülüyor. Bu var! Biz bununla karşı karşıyayız.

d. Mü'min Uyanık Olmalı!

Demek ki, biz de böyle bir şey olduğu zaman gözümüzü açacağız. Biz de karşımızdaki bir şeyin dış yaldızına bakmayacağız,

---

[117] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.241, no:26089; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.II, s.481, no:4257; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XII, s.209, no:34700; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.111, no:17701.

parmağımızla kazıyacağız.

"—Yaldızın altı ne?"

Yaldızın altı çamur... Görünüşü güzel, kokusunu koklayacağız. Dilimize bir değdireceğiz, tadına bakacağız. Zehir, pis... "Aman, ben bunu istemem." Anlayacağız.

"—Anlayabilir miyim acaba hocam?"

İyi mü'min anlar.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[118]

اِتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ ، فَإِنَّهُ يَنظُرُ بِنُورِ اللهِ (خ. في تارخه ، ت. غريب ، وابن السني في الطب ، حل. عن أبي سعيد ؛ طب. خط. والحكيم ، وسمويه عن أبي أمامة ؛ ابن جرير عن ابن عمر)

RE. 14/12 (*İttekù firâsete'l-mü'mini*) "Mü'minin ferasetinden, anlayışından, sezgisinden, zekâsından korkun! (*Feinnehû yenzuru bi-nûri'llâhi*) Çünkü o, Allah'ın nuruyla bakar; gerçekleri çok güzel görür, iyiyi kötüyü anlar."

Baktığı zaman kâfirin ciğerinin köşesini görür. Bir işin doğru mu, eğri mi olduğunu anlar.

Gazeteler çarşaf çarşaf reklam yapıyorlar, müslüman kıs kıs gülüyor. Bunun reklam yapılacak bir tarafı yok, yine milleti aldatacaklar, kandıracaklar, dolandıracaklar, gidecekler. Aklı olan

---

[118] Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.399, no:3052; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.312, no:3254; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VII, s.354, no:1529; Ukaylî, *Duafâ*, c.VIII, s.95, no:1856; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.191, no:1234; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.67, no:1537; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.351, no:1154; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.102, no:7497; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.183, no:2042; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.387, no:663; Beyhakî, *ez-Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.374, no:370; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.86; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.207; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.99, no:2500; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.118; Ebû Ümâme RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.94; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.88, no:30730; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.41, no:80; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.334, no:531.

peşinden gitmez, diyebiliyor.

Gözünüzü açın! Bu devir aldatmacaların çok olduğu bir devir. Bâtılın süslü püslü piyasaya sunulduğu devir. Bâtıl ama süslemişler, allamışlar, pullamışlar, Kayserilinin merkebi boyadığı gibi piyasaya sürmüşler. Dikkat edin ki aldanmayasınız.

"—Ölçü nedir?"

Şeriattir.

"—Ölçü nedir?"

Kur'ân-ı Kerîm'dir.

"—Ölçü nedir?"

Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîfidir. Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini, Kur'ân-ı Kerîm'i okur ve bunlara sarılırsanız, ebedîyen dalalete düşmezsiniz; Peygamber Efendimiz buyuruyor. Bunlara sarıldınız mı dalalete düşmezsiniz.

Demek ki dalâlete düşmemek için elimizde vasıta, alet var.

"—Neymiş?"

Kur'ân-ı Kerîm, Kelâm-ı kadîm, Allah'ın kitabı; Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi ve onun yolunda giden Allah'ın has kulları... İnsan bunlara sarıldı mı sapıtmaz.

Onun için kâfirin en çok saldırdığı şey, Peygamber Efendimiz.

"—Neden?"

Kur'ân-ı Kerîm'in cümleleri genel. O cümlelerde detay yok ama Peygamber Efendimiz bize her şeyi, her türlü teferruatı öğretmiş. Onun için, Don Kişot'un değirmenlere saldırdığı gibi, doludizgin sünnet-i seniyyeye saldırıyorlar. Sünnet-i seniyyeyi ayaklar altına almaya çalışıyorlar. Siz sünnete uygun yaşamak istediğiniz zaman, size saldırıyorlar.

Peygamber Efendimiz, "Sakalı bırakın, bıyığı kısaltın!" demiş, öyle yapıyoruz; hücum!

Peygamber Efendimiz, "Örtünün!" demiş, hücum!

Peygamber Efendimiz, "İçki içmeyin, içkinin her çeşidi şöyledir, böyledir." diye tarif etmiş; hücum…

Kur'ân-ı Kerîm'de:

إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنْصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ

الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (المائدة: ٩٠)

(*İnneme'l-hamru ve'l-meysiru ve'l-ensàbü ve'l-ezlâmü ricsün min ameli'ş-şeytàni fectenibûhu leallekùm tüflihûn*) [İçki, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.] (Maide, 5/90) diye ayet-i kerimede bildirilmiş. Peygamber Efendimiz tarif ediyor, diyor ki:[119]

كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ (م. حم. عن ابن عمر ؛ طب. عن قيس بن سعد ؛ كر. عن أنس)

(*Küllü müskirün hamrun*) "İnsana sarhoşluk veren her şey içkidir, (*ve küllü müskirün harâmün*) ve sarhoşluk veren şeylerin hepsi haramdır."

Adı likör olmuş, votka olmuş, bira olmuş, şarap olmuş, vermut

---

119 Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1587, no:2003; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3679; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.290, no:1861; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.297, no:5585; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.16, no:4645; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.188, no:5366; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.284, no:1362; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.248, no:11-17; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.260, no:1916; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.294, no:13157; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.195, no:3954; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.329, no:546; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.470, no:5621; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.VIII, s.288, no:17118; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.212, no:5095; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.215, no:5957; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.38, no:876; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*, c.I, s.57, no:14; Ahmed ibn-i Hanbel*, el-Eşribe*, c.I, s.6, no:7; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.654; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVIII, s.427, no:3569; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.5, no:1584; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.211, no:2111; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVII, s.5; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.352, no:898; Kays ibn-i Sa'd ibn-i Ubâde Rh.A'ten.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.128; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.83, no:8106; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.555, no:13277; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.987, no:1992.

olmuş, cin olmuş, bilmem ne kepaze olmuş… Ne olursa olsun sarhoşluk veriyor mu, veriyor; haram!

"—Az içeceğim."

Bir de buyrulmuş ki:[120]

مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ، فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ (حم. د. ت. حب. عن جابر؛

حم. ن. ه. عن ابن عمرو)

---

[120] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3681; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.292, no:1865; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3393; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.6, no:5576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.296, no:17167; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.217, no:5976; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.60, n:21; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.377, no:1751; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.330; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.300, no:5607; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3394; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.167, no:6558; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:43; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.296, no:17168; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.216, no:5117; Tahàvî, *Şerhü'l-Maànî*, c.IV, s.217, no:5974; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.52, no:111; Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.327; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.160; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3392; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.91, no:5648; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.262, no:83; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.197, no:626; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.59, n:18; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.292, no:730; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.53; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.397; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.112, no:12120; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.50, no:3966; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.61, n:23; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.466, no:5748; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:44; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.205, no:4149; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîàb*, c.I, s.135; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.332; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.233, no:783; Huvât ibn-i Cübeyr RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:21; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.43; Hz. Ali RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:22; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.297; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.420; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.139, no:4880; Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.344, no:13154; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.V, s.84, no:8109, 8110; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.408, no:19752.

(*Mâ eskere kesîruhû, fekalîluhû harâmün*) “Bir maddenin çoğu sarhoş ediyorsa, azı da haramdır.”

Çoğu haram olan şeyin azı da haram…

“—Yalayacağım.”

Yalaması da haram…

“—Kendim içmeyeceğim, taşıyacağım.”

Taşıması da haram…

“—Taşımayacağım da hamala taşıttıracağım, satacağım.”

Başkasına satması da haram...

Nasıl tıkamış!..

“—Kim tıkamış?”

Peygamber Efendimiz, hadîs-i şerîfinde tıkamış. Onun için kâfir çalıyor borazanı; düttürü düttürü düttürü… Hücum!..

Sünnet-i Resûlullah’a, Peygamber Efendimiz’in sünnetine saldırıyorlar. Siz de bunu bilin Peygamber Efendimiz’in kalesine gelin! Peygamber Efendimiz’in sünnetini koruyun! Peygamber Efendimiz’in emrettiği gibi yaşayın; Peygamber Efendimiz’in

emrettiği gibi giyinin, yemek yiyin, evlenin, ticaret yapın… Her şeyinizi Peygamber Efendimiz'e göre yapın! Sünnetin kalesine girin, kâfire karşı sünneti koruyun!

Ümmetin fesada uğradığı zamanda, Peygamber Efendimiz'in sünnetini koruyana yüz şehid sevabı verilecek.

"—Neden?"

Laf değil, kanlı bıçaklı savaş ortada cereyan ediyor.

"—Hocam! Biz ne kan görüyoruz, ne top sesi duyuyoruz, ne yanımızda mermi vızıldıyor."

Ne vızıldaması! Sağında solunda kardeşin, anan, baban gidiyor. Devrilip devrilip gidiyorlar. Dün geldi bir kadın gözyaşları içinde anlatıyor:

"—Hocam! Benim kocam iyi bir aileden, kaynanam hacı, kaynatam hacı, kayınbiraderim hacı…"

Onları ne sayıyorsun? Senin kocandan ne haber?

Kocası tekel bayiinde içki satıyor. Kendisi içkiye müptela… Evli olduğu halde gitmiş bir metres tutmuş. Karısına hakaret ediyor, "Sen şişmansın." diyor.

Şişmanların canı yok mu? Bre insafsız! Sen bu kızcağızı aldığın zaman, gelin olduğu zaman gözün kör müydü? Kör olmayasıca… O zaman şişman idiyse almasaydın ya, elin kızını ne diye böyle nâra yakıyorsun? O zaman zayıf idiyse, senin yanında şişmanlamış. O zaman baklava börekti de şimdi zehir zıkkım mı oldu?..

"—Şişmansın" deyip gidiyor başka kadına…

Yetişkin çocukları var, başka kadını alıyor; utanmıyor, arlanmıyor, çekinmiyor, sakınmıyor…

"—Ne olmuş bu adam?"

Bu adam iki seksen yerde uzanıyor. Gitmiş bu! Kayınbiraderi hocaymış. Kayınbiraderin hoca ama kayınbiraderinin kardeşi olan kocan yerde serilmiş, gidiyor. Alnından yemiş kurşunu. Hem de şehid de değil, boşa gitmiş. Ne din ne iman kalmış. Allah bir felaket vermiş, dükkânı soyulmuş.

"—Allah bu belaları bana niye veriyor?"

Daha bu az bile! Daha neler verecek, sen hele biraz daha bu yolda devam et. Bak, daha neler verecek...

"—Pekiyi, öteki kâfir meyhane çalıştırıyor, ona bir şey olmuyor

da, ben tekel bayiliği yaparken niye bana böyle oluyor?"

Allah seni yine biraz seviyormuş da bir tokat vuruyor, uyanasın diye. İkaz ederse belki uyanırsın diye. O bakımdan kimisinin yuvası böyle yıkılıp gidiyor. Kimisi hırsızlığı, kimisi rüşvete, kimisi zinaya, kimisi bilmem hangi günaha dalmış. İşte onların hepsi bizim için kayıp…

Müslüman ananın babanın evladıydı. 85 yaşında babası varmış. Evden camiye camiden eve bembeyaz sakallı nurani insan. Çocuğunun bu halini saklıyorlarmış Babasına Allah ömür versin, oğlu gitmiş… *İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn.*

Demek ki bir savaş var; demek ki giden bizden gidiyor. Bizim evlatlar, bizim arkadaşlar, bizim kardeşler, bizim komşular gidiyor. Bizim yuvalar yıkılıyor, bizim memleket perişan oluyor. Bu adamdan bir hayır gelmez artık. Sabahtan akşama sarhoş, eve gelir kavga eder, evde de huzur kalmaz. Kaç kişiyi huzursuz ediyor.

Şimdi bu adam çocuklarını nasıl evlendirecek? Onlara nasıl babalık yapacak? Ciddiyet kalmadı demek ki, kaybolmuş…

Geçen gün yolcuyuz, bir lokantaya gittik. Üç tane sarhoş delikanlı geldi. Haydi bakalım, buyur; gitti gençler... Laubali hareketler, bilmem ne… Düşündüm:

"—Ey Esad Hoca! Haydi bakalım, bunları nasıl yola getireceksin?"

Zıpır, demiri sıksa suyunu çıkartacak kadar kuvvetli ama kafa gitmiş. O da, o da devrilmiş. Bu gençler böyle devrilmiş, öteki adamlar böyle devrilmiş, bu çocuklar böyle gitmiş, bu kızlar böyle gitmiş…

Kızların haline bakıyorum. Ben hocayım, direksiyonda araba kullanıyorum, gözümün içine bakıyor. Ya kız, başını önüne eğsene. Eskiden kadınlar adamların önünden aykırı geçmezdi. Beklerlerdi, adam geçerdi ondan sonra... Sonra öyle dik dik elin erkeğine bakmazlardı. Yiyecek misin beni? Böyle bakıyor. Utanmak yok. Erkek utanıyor bakmıyor, o böyle bakıyor.

Neden? O da gitmiş de ondan.

Sen ona baksan, biraz kurcalasan, diyecek ki;

"—Hocam! Hafta sonu mecmuasını, bilmem hangi dergiyi

alıyorum. Orada okudum ki bir kız evinden kaçmış, artist olmuş. Kürklerin içinde, mücevherler parmaklarında… Ah bir fırsat da bana düşse… Öyle bir zengin bulsam da ben de o işi yapsam.”

Onun kafası öyle.

Kuyumcuya gidiyorsun, bir sürü genç kız tezgâha dizilmiş:

“—Şu yüzüğü mü alsam? Bu yüzüğü mü alsam? Acaba bu küpe nasıl? Yakıştı mı?” Maksadı küpe almak değil, maksadı tezgâhtarı ayartmak, dükkânın sahibinin oğlunu çalmak…

“—Neden?”

Dünya hırsı gözünü kaplamış, seks duygusu dimağını tutmuş. O da gitmiş, o da devrilmiş; ondan da köy, kasaba olmaz. Ondan ne olacak, ne işe yarar!..

Demek ki bir harp var. Demek ki kıyasıya bir harp var; devrilen devrilene, yıkılan yıkılana… Hep bizden gidiyor. Demek ki bu savaşın şuurunda olacağız, Peygamber Efendimiz’in sünnetine sarılacağız, Kur’an’ın bayrağını tutacak, kaldıracağız, kalenin burcuna dikeceğiz, aşağı düşürttürmeyeceğiz. Düşmanın eline geçirttirmeyeceğiz.

Sen iyi müslüman olmadığın zaman zararın sadece sana olmuyor, cümle cihana oluyor. Cümle müslümanları kan ağlatıyorsun… Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize şuur ihsan eylesin…

e. Peygamber SAS ‘in Ailesinin Şerefi

Bu hadîs-i şerîf biraz hususi bir hadîs-i şerîf. Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[121]

لاَ يَدْخُلُ النَّارَ مَنْ تَزَوَّجَ إِلَيَّ أَوْ تَزَوَّجْتُ إِلَيْهِ (كر. والديلمى ،
وابن النجار عن الحارث عن على)

(*Lâ yedhulu’n-nâre, men tezevvece ileyye, ev tezevvectü ileyhi.*)

---

[121] İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XXIII, s.462; Deylemi, Müsnedü’l-Firdevs, c.V, s.104, no:7607; Hz.Ali RAdan.
Camiü’l-Ehadis, c.XVII, s.115, no:17710.

“Benim aileme gelin gelen ve benim ailemden öbür tarafa alınan kimseler cehenneme girmez.”

Yani benim sülalemin evlendiği veya kız verdiği kimseler... Peygamber Efendimiz’le sıhriyet ve karabet bağı kurmuş olan kimseler cehenneme girmez.

“—Neden?”

Onun nuru o kadar çok ki hepsine yetiyor, hepsini temizliyor. Şu taraf seyyidler, şu taraf şerifler, şu taraf ebrar, ahyâr... Onlar cehenneme girmeyecek.

Bir şey çok hoşuma gidiyor, zevk duyuyorum onu da size nakletmek isterim. Peygamber SAS Efendimiz’e dua ediyoruz ya, tahiyyâta oturduğumuz zaman:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ.

(*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âli muhammedin.*) “Yâ Rabbi, Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ’ya salât ü selâm eyle ve Muhammed’in âline de salât ü selâm eyle!” diyoruz.

Tabii bu Peygamberimiz’in âli kim?.. Bazı rivayetlerde, hadis-i şeriflerde sorulduğu bildiriliyor Peygamber Efendimiz’e, “Kimler kasdediliyor bundan?” diye.

Bir hadîs-i şerîfinde Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:[122]

آلُ مُحَمَّدٍ كُلُّ تَقِيٍّ (طس. عق. ك. في تارخه ، ق. عن أنس)

RE. 4/9 (*Âlü muhammedin küllü takıyyin*) “Âl’im, Âl-i Muhammed denilince kasdedilen kişiler, her takvâ ehli müslümandır, mü’mindir.” buyurmuş.

---

[122] Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.338, no:3332; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.199, no:318; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.152, no:2693; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.418, no:1692; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II, s.217, no:1567; İbn-i Hâcer, *Lisânü’l-Mîzan*, c.VI, s.146, no:512; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Mecmaü’z-zevâid, c.X, s.475, no:17946; *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.89, no:5624; *Keşfü’l-Hafâ,* c.I, s.16, no:17; *Câmiu’l-Ehàdîs*, c.I, s.35, no:33.

Âl-i Osman diyoruz, anlıyoruz ki Osman-ı Gâzi'den en son Osmanlı padişahına kadar olan sülale... Âl-i Selçuk dediğimiz zaman Selçuklu devletinin hükümdarlarını anlıyoruz. Âl-i Abbas dediğimiz zaman, Abbasileri anlıyoruz.

Pekiyi, Âl-i Muhammed dediğimiz zaman kimi anlayacağız? Kimler acaba bunlar?

O hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz iltifat ediyor, diyor ki: (*Âlü muhammedin küllü takıyyin*) "Takvâ ehli herkes Muhammed SAS'in âlidir, yâni benim âlimdir."

Takvâ ehli her şahıs benim âlimdir, âl-i Muhammed'dir, âl-i Muhammed'den sayılıyor. Takvâ ehli olduğu zaman bu adamın üstüne her zaman dua yağıyor. Kim (*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âli muhammedin.*) dese, o duanın sevabı bu adamın da üstüne yağıyor.

Allah cümlemizi takvâ ehli eylesin... Demek ki takvâ ehli, sàlih kul olduk mu, yaşadık. Cümle cihan halkının, ehl-i namazın, ehl-i niyazın, dua ehlinin, niyaz ehlinin, Allah'ın sevgili kullarının,

namazlıların, niyazlıların, oruçluların duaları üstümüze yağıyor demektir. Şaldır şaldır mânevî rahmet üstümüze yağıyor.

Allah bizi takvâ ehli, sàlih kul eylesin... Allah bizi o duaların şumûlüne girenlerden, hisse alanlardan eylesin…

f. Ashab, Tàbiîn, Tebe-i Tàbiîn

Yukarıdaki hadîs-i şerîfe uygun düşen bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[123]

لاَ يَدْخُلُ النَّار مُسْلِمٌ رَآنِي ، وَلا رَأَى مَنْ رَآنِي ، وَلا رَأَى مَنْ رَأَى مَنْ رَآنِي (طب. عن عبد الرحمن بن عقبة عن أبيه)

RE. 486/7 (*Lâ yedhulü'n-nâra müslimün reânî, ve lâ reâ men reânî, ve lâ men reâ men reânî.*)

(*Lâ yedhulü'n-nâra müslimün reânî*) "Bir müslüman ki beni görmüş, cehenneme girmez." Yani Peygamber Efendimiz'in ashabı cehenneme girmez. Ama ashablıktan çıkmamışsa…

Çünkü hadîs-i şerîften biliyoruz ki:

"—Tam havuzumun başına birisi gelirken, ben de 'bu benim ashabım' diye onu karşılamaya hazırlanırken, melekler yolda onu durdururlar, çevirirler. Ben de meleklere derim ki; 'Durun melekler! O benim ashabımdandı, niye onu çeviriyorsunuz?' 'Senden sonra o neler yaptı.' derler. Onu Havz-ı Kevser'e sokmazlar, yoldan çevirirler."

Demek ki Peygamber SAS Efendimiz'i görenlerden ahdini, bağlılığını bozmayanlara cehenneme girmek yok, cennete girecekler.

(*Ve lâ reâ men reânî*) "Sonra, onları görenler de cehenneme

---

[123] Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XVII, s.357, no:983; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.308, no:2036; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.IX, s.746. no:16422; İbn-i Ebi Asım, *Sünneh*, c.III, s.488, no:1268; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.776; İbn-i Hacer, el-İsâbe, c.IV, s.529, no:5623; Abdurrahman ibn-i Ukbe, babasından.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.536, no:32505; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.114, no:17709.

girmeyecek." Yani ashabı gören *tâbiin* de cennete girecek.

(*Ve lâ men reâ men reânî.*) "Ondan sonra, onları görenleri görenler de cehenneme girmeyecek." Yani *tebe-i tâbiin*. Bunlar İslâm'da üç mübarek nesildir.

Asr-ı saadet, Peygamber Efendimiz'in yaşadığı devre, saadet çağı. Mü'minler, oradaki has sahabe cennete girecek. Ondan sonra *tâbiin* devri… Onlar sahabeyi gördüler, ilimleri öğrendiler, naklettiler. O mübarekler de cennete girecek.

Ondan sonra *tebe-i tâbiin* devri... Onlar da tâbiini gördüler. Onlar da mübarek insanlar, ilimle meşgul olmuşlar, bize hadisleri nakletmişler, fıkhı tesis etmişler. Onlar da cennete girecek.

Bu, Peygamber Efendimiz'in hayrının, bereketinin nesiller boyu devam ettiğini gösteren bir başka misal olmuş oluyor. Demek ki, mübarek Peygamberimizin yüzünü gören cennete gidecek. Hani "yüzünü gören cennetlik" derler ya… Birbirimize, "Neredesin be hacım? Çoktandır seni görmedim, yüzünü gören cennetlik." deriz hani. Demek ki Peygamber Efendimiz'in yüzünü gören cennetlik...

Geçenlerde bir hacı amca geldi, kendisini çok sevdim. Rüyada Peygamber Efendimizi görmüş, sormuş:

"—Kimsin sen?"

"—Ben senin Peygamberinim!" demiş, bir şeyler tavsiye etmiş. O da rüyadan uyanıp o tavsiyeleri söyleyince, babası azarlamış:

"—Git be! Bacak kadar boyunla sen kim oluyorsun? Rasûlüllah senin rüyana mı girecek? Sen rüyada kim bilir neyi gördün de Peygamber sanıyorsun." demiş. "Bir daha bir rüya görünce, birisi rüyada sana böyle bir şey dediği zaman, şu duayı oku, şu tesbihleri çek." filan diye azarlamış.

Bir zaman geçmiş, yine Peygamber Efendimiz'i rüyada görmüş. Babasının öğrettiği duaları okumaya kalkınca, Peygamber Efendimiz gülmüş, demiş ki:

"—Evlâdım! Şeytan benim sûretime giremez. Rüyada beni gören, beni görmüştür."

Rüyada görmek bile saadet. Ama işte dersin başında; edep… Her şey, ilim bile geride; önce edep… Önce edepli kul olacağız.

Girdim ilim meclisine, eyledim kıldım talep;
Dediler ilim geride, illâ edep, illâ edep…

Bir talebem bir kafilenin başkanı olmuş. O kafile yedi otobüs, dokuz otobüs neyse karayoluyla hacca gitmişler, gelmişler. Dedim;

"—Nasıl kafilen, iyi miydi?"

"—Hocam! Maalesef bizim hacılar hac ibadetinin şuurunda değiller. Boş kafayla gidiyor, boş kafayla geliyorlar. Turist gibi gidiyorlar, geliyorlar." dedi.

Bizim talebe uyanık. Benim bayağı iyi bir talebemdi.

"—Harem-i Şerîf'in kaç kapısı var? Kaç minaresi var? Bu hediyeyi kaça aldın? Kem riyâl? Bu tesbihlerin düzinesi kaçtan? Bunu hangi dükkândan aldın? İşi gücü çarşı pazar... Sen oraya alışverişe mi, ibadete mi gittin? Şuurunda değil" dedi.

"—Yalnız bizim kafileden bir tanesi vardı. Çok ciddi, aşık, sadık, edepli, zarif bir kimseydi, iyi bir dervişti. O ciddiydi. Gözü yaşlıydı. Medine'ye geldiği zaman otobüsten indi, başını yerlere koydu, toprakları öptü, 'Rasûlüllah'ın beldesine geldim' dedi. 'Acaba Rasûlüllah buraya ayağını bastı mı?' dedi, gözyaşları döktü, bizi de ağlattı… O iyiydi." filan dedi.

Haccı yapmışlar. Kara yoluyla yine otobüsle dönüyorlar. Rüya görmüş. Gördüğü rüyayı bizim talebe anlatıyor. Bu edepli kul, bu

şahıs rüyada Peygamber SAS Efendimiz'i görmüş. Demiş ki:

"—Evladım! Senin haccın kabul oldu. Bir kâğıt kalem getir de haccını yazıvereyim."

O da sevincinden rüyada:

"—Aman kâğıt nerede? Kalem nerede?" diye öbür odalara gitmiş, dolaşmış.

Rüyada gördüğü yer neresiyse oradan kâğıdı kalemi almış. Peygamber Efendimiz'in oturduğu sedire gelmiş, bakmış ki orada şeyhi oturuyor. Peygamber Efendimiz'in oturduğunu bıraktığı yerde, bakıyor ki şeyhi oturuyormuş.

"—O ne demek?"

Şeyhi de Peygamber Efendimiz'in varisi, vekili demek. Demek ki insan edepli kul olursa, edepli kul mahrum olmuyor. Bütün mahrumiyetler edepsizlere…

Allah bizi edepten ayırmasın… Allah bizi Peygamber Efendimiz'in şefaatine erdirsin... Dünyada, rüyada görmeyi nasib etsin… Âhirette meclisine ermeyi nasip etsin… Cennette komşu eylesin… Havz-ı Kevserinden doya doya nûş etmeyi nasib etsin…

Bi-hürmeti esrârı Sûreti'l-Fâtihah!

07. 06. 1987 – İskenderpaşa Camii

16. DUA VE KADER

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لا يَرُدُّ الْقَدَرَ إلا الدُّعَاءُ ، ولا يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ إلاَّ الْبِرُّ ، وإِنَّ الرَّجُلَ لَيُحرَمُ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يُصِيبُهُ (ش. طب. ك. عن ثوبان)

RE. 486/11 (*Lâ yerüddü'l-kadere ille'd-duàü, ve lâ yezîdü fi'l-umuri ille'l-birru, ve inne'r-racüle leyuhramu'r-rızka bi'z-zenbi yusîbuhû.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünyada ve ahirette cümlenizin üzerine olsun...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden bir demet, *Râmûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis kitabından okuyup izah etmek üzere oturduk.

Hadîs-i şerîflerin izahına başlamazdan önce, Peygamber SAS Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın, ümmetliğimizin bir nişanesi olsun ve rûh-ı pâkine hediye olsun diye; onun cümle âlinin, ashabının, etbaının, ahbabının ruhlarına hediye olsun diye;

sâir enbiyâ ve mürselîn aleyhimü's-salavât ve't-teslîmât hazretlerinin, cümle evliyâullahın ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in hakiki mürşidleri, verese-i enbiya, sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerîfleri bize kadar nakil ve rivayet etmiş olan alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeleri canlarını, mallarını ortaya koyarak, Allah yolunda cihad ederek fethedip bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve hâsseten şu caminin bânîsi İskender Paşa'nın ve bu caminin hâlen hizmetine devam etmesine sebep olan cümle hayrât ve hasenât sahiplerinin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere toplanmış, gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; hocamız Mehmed Zahid Bursevî'nin, kitabını okuduğumuz Gümüşhaneli Hazretlerinin ruhuna hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanların Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebevî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olmamıza vesile olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyalım, ondan sonra başlayalım!

……………………………

a. Dua Kaderi Değiştirir

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis koleksiyonunun 486. sayfasındaki 11. hadîs-i şerîftir.

Peygamber SAS Hazretleri Sevbân RA'ın rivayet ettiğine göre buyurmuşlar ki:[124]

---

[124] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.280, no:22466; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.100, no:1442; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.670, no:1814; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.258, no:10233; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.V, s.311, no:40041; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.441, no:30487; Beyhakî, *Kaza ve Kader*, c.I, s.206, no:192; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usül*, c.IV, s.130; Taberânî. *Dua*, c.I, s.30, no:31; Sevbân RA'dan.

لاَ يَرُدُّ الْقَدَرَ إِلاَّ الدُّعَاءُ ، وَلاَ يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ إِلاَّ الْبِرُّ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يُصِيبُهُ (ش. طب. ك. عن ثوبان)

RE. 486/11 (*Lâ yerüddü'l-kadere ille'd-duàü, ve lâ yezîdü fi'l-umuri ille'l-birru, ve inne'r-racüle leyuhramu'r-rızka bi'z-zenbi yusîbuhû.*)

(*Lâ yerüddü'l-kadere*) "Allah'ın kaderini, takdîr-i ilâhîyi, Allah'ın hükmünü, tayin etmiş olduğu mukadderâtını hiçbir şey geri çeviremez; (*ille'd-duàü*) ancak dua geri çevirir. Dua onu reddeder, tağyir eder, değiştirir."

(*Ve lâ yezîdü fi'l-umuri ille'l-birru*) "Ömrü hiçbir şey artırmaz, ancak iyilik arttırır. İyilik etti mi insanın ömrü uzar, artar, ziyadeleşir."

(*Ve inne'r-racule leyuhramu'r-rızka bi'z-zenbi yusîbuhû*) "Ve şurası da muhakkaktır ki, bir adam işlemiş olduğu bir günahtan dolayı rızkından mahrum olur. Rızkı, işlediği günahtan dolayı kesilir."

Önce bir hususu hepinize hatırlatmak istiyorum ki biliyorsunuz yaz gelmiştir. Dışarıda güzel bir güneş vardır. Kırları yemyeşil çimenler sarmış, çiçekler açmış, havalar güzelleşmiştir. Zevk ve sefa zamanıdır. Okullar tatil olmuştur. Herkes keyfine bakabilir.

Herkes keyfine bakarken, pikniklerde, gezmelerde dolaşırken siz gelmişsiniz bu camidesiniz. Size söylemek hatırıma geldi ki, bu ilim meclisleri cennet bahçeleridir. İnsan İstanbul'da bentlere gitmiş, Gülhane parkına gitmiş, Çamlıca'ya çıkmış... Cennet bahçesi nerede, Gülhane Parkı nerede?..

Allah hepinizden razı olsun. Mübarek olsun. Allah âhirette de cennet bahçelerinde safa sürmeyi cümlenize, cümlemize nasip eylesin.

Bunu böylece bilesiniz. Bir insanın iyi Müslümanlığı —hatta dünyevî işlerde de— sıkıntı zamanında, keyfin kaçacağı zamanda

---

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.68, no:3158; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.125, no:17733.

belli olur. Bir zaman gelir insana sıkıntılar yüklenir; keyfi kaçar, ağırlıklar, musibetler dolanır. O zaman onlara rağmen doğru yolda yürümeye devam edecek mi, yoksa yan mı çizecek? Geri mi dönecek, vaz mı geçecek?

İşte Allah kullarına mutlaka bununla imtihan eder.

Bu hususta ayet-i kerimeler vardır:

أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لاَ يُفْتَنُونَ. وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ (العنكبوت:٢-٣)

(*E hasibe'n-nâsü en yetütrakû en yekùlû âmennâ ve hüm lâ yüftenûn. Ve lekad fetenne'llezîne min kablihim feleya'le-menna'llàhu'llezîne sadakù ve leya'lemenne'l-kâzibîn*)

[İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece iman ettik demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar? And olsun ki, biz onlardan öncekileri de imtihandan geçirmişizdir. Elbette Allah, doğruları ortaya çıkaracak, yalancıları da mutlaka ortaya koyacaktır.] (Ankebut, 29/2-3)

"Siz, müslümanım dedikten sonra hiç sıkıntılara uğramayacaksınız, musibetlere dûçar olmayacaksınız, meşakkat çekmeyeceksiniz mi sanıyorsunuz? Hayır! Biz sizden önceki ümmetleri de birçok sıkıntılara uğratıp imtihan ettik. Kimler sadık kullarmış, kimler yalancıymış anlaşılsın diye." tarzında âyet-i kerîme var. Bu hususta çok ayetler var.

Bir insanın sıdkı, sadakati, vefası, sıkıntıyı ve meşakkati göğüslemesi, davası ve inancı uğrunda, Allah yolunda yaptığı fedakârlıkla ölçülür. O bakımdan insanın önüne çeşit çeşit yollar serildiği, imkânlar çıktığı zaman, eğer o insan Allah'ın rızası yolunu velev biraz musibetli, meşakkatli, sıkıntılı bile olsa tercih ediyorsa, ne mutlu ona!

Eğer birazcık sıkıntıdan yan çiziyorsa, geri dönüyorsa, vazgeçiyorsa, demek ki zayıf kulmuş. Allah imtihan etti, imtihanı

kaybetti. Çünkü Allah imtihan ediyor. Allah'ın bize, bizim ibadetimize ve bizim bir şeyimize ihtiyacı yok. Çünkü her şeyimiz onun. Zaten her şeyi o vermiş.

Bir dilencinin bir padişaha bir şey vermesi mümkün olmaz. Biz dilencilerden de aşağıyız. İnsanlık âleminde padişah da dilenci de insandır. Ama işte o Rabbimiz, biz onun kuluyuz. Biz dilenciden de aşağıyız. Biz ona ne verebiliriz? Hiçbir şey veremeyiz. Onun bize ihtiyacı yok. Bizim onun sonsuz, engin rahmetine ihtiyacımız var. Her zaman! Bir an bile onun rahmetinden eksik, mahrum kalsak, üzerimizden rahmetinin gölgesi çekiliverse yanarız, mahvoluruz.

Onun için o imtihan eder, kullarının halislerini, iyilerini seçer. Bunu böylece bilesiniz. Allah yolunda Allah âfiyet, saadet, selamet versin; sebat, vefa, vefakârlık nasib etsin… Allah kulluğunu güzel yapmak hususunda hepimize gayret ve kuvvet ihsan eylesin… Tevfikini refik etsin…

Muhterem kardeşlerim!

Bir ev yapılmazdan önce mimar planını çizer. Bu evin yüksekliği belli midir, bellidir. Odaları belli midir, bellidir. Lavabosu belli midir, bellidir. Elektriğin nereye konulacağı, merdivenin, su borularının nereden geçeceği belli midir, bellidir. Her şeyi bellidir, ondan sonra o yapılır. Ustaya verirsin, usta ona göre yapar.

Dünyevî basit işlerde bu böyle iken Allah-u Teàlâ Hazretleri de bu dünya ve ahiret alemini planlamış, yaratmış, tanzim etmiş, düzenlemiş, takdir etmiş, mukadder kılmıştır. Takdîrâtı vardır. Nasıl ev yapılmadan, o arsanın üstünde nasıl bir ev olacağının maketini bile yapıyorlar, "Burası böyle olacak, bu kadar güzel olacak." filan diyorlarsa Allah-u Teàlâ Hazretlerine bu kâinatın evveli, ahiri, önü, sonu mâlumdur. Her şeyi biliyor. Her şey belli. Takdir etmiştir.

Bizim de rızkımız, ömrümüz, ecelimiz bellidir. Biz bilmiyoruz, O biliyor. Takdir etmiştir. O kàdir-i mutlaktır; takdir eder, kaderini yazar, çizer. İnsanoğlu da o kadere göre yaşar, gider.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kaderini ne değiştirir?

Yine Allah değiştirir. Biz kim oluyoruz!.. Peygamber Efendimiz, "Dua değiştirir." diyor.

Dua nedir?

“—Yâ Rabbi! Ben senin kulunum. Şöyle et, böyle et.” diye yalvarıyoruz, dergâhına arz ediyoruz.

O da:

“—Pekiyi kulum! Madem gözyaşı döktün, böyle yalvardın, yakardın. Madem benim Rabliğimi, kendi kulluğunu bildin. Madem âcizliğini anladın, gücün kuvvetin bende olduğunu idrak ettin. Mademki edebini takındın, boynunu büktün, benden yardım istiyorsun. Ben de sana yardım ediyorum!” der, yardım eder, istediğini ihsan eder.

Allah’ın takdirini bir şey değiştirmez, dua değiştirir. Dua edersin; Allah’ın şanına, keremine, cömertliğine, azametine kulun isteğini reddetmek yakışmadığı için, o ihsan eder.

b. Allah Duaları Kabul Eder

Allah-u Teàlâ Hazretleri:

اُدْعُونِى اَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Üd’ùnî estecib leküm*) “Bana dua edin, ben sizin duanıza icabet ederim.” buyuruyor. (Mü’min, 23/60)

O halde bizim elimizde ne vardır?

Abdülkàdir-i Geylânî Hazretleri diyor ki:

“—İki şey vardır: Bir, Allah’ın takdirine razı gelmek, boyun bükmek, teslim olmak… İki, dua etmek… Başka bir şey yok.”

Şair ne güzel demiş:

Hoştur bana senden gelen,
Ya goncagül yahut diken,
Ya hil’at ü yahut kefen,
Lütfun da hoş, kahrın da hoş!

Uzun ve çok güzel bir şiir… “Rabbimden ne gelmişse, kabul…” diyor. Ecel gelmiş, kabul. Hastalık gelmiş, kabul. Sıhhat gelmiş, kabul. Musibet gelmiş, kabul. Şunu helâl bunu haram kılmış, kabul. Hepsi hoştur.

Bir, kadere razı olmak, teslim olmak; bir de dua…

Eğer Allah bize duanın kapısını açmasaydı;

"—Kullarım haydi cömertliğimden müsaade ediyorum; dua edebilirsiniz, isteyin bakalım istediğinizi!" demeseydi; biz kim, onun dergâhına söz söylemek, laf söylemek, bir şey istemek kim? Hiçbir şey diyemezdik. Boynumuzu bükerdik, biterdi iş. Ama kendisi fazl u kereminden, lütfundan "Dua edin!" buyurmuş.

Onun için dua nedir?

"—Dua ibadettir."

Neden?

"—Allah, dua edin dedi, ben de dua ediyorum, sözünü dinliyorum; ibadet…"

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[125]

---

[125] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.249, no:714; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.667, no:1802; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*,

اَلدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ (حم. ش. خ. في الأدب ، ت. حسن صحيح ،

ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير ؛ ع. ض. عن البراء)

(*Ed-duàü hüve'l-ibâdetü*) "Dua ibadetin kendisidir."

Onun için dua edin! Dua edeceğiz.

Dua nedir? Peygamber Efendimiz başka bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:[126]

اَلدُّعاءُ مُخُّ العِبَادَةِ (ت. عن انس)

(*Ed-duàü muhhu'l-ibâdeh*) "Dua, ibadetin özüdür, iliğidir."

Dua ibadetin iliğidir, özüdür, hülasasıdır. Can damarıdır, anasıdır. Kemiğin bir dışı var, bir iliği var; onun gibidir. Dua bu dinin aslı, esasıdır. Bir mazlum kul bir büyük zulme uğrar, boynunu büker:

"—Yâ Rabbi! Zulme uğradım, sen benim Rabbim'sin, sen bilirsin." der, Allah'ın kahrı orada zalimi mahveder.

Yunanlılar bizim ordunun önünden geriye İzmir'e doğru ricat ederken, kaçarken kızgınlıkla çoluk, çocuk, gelin, kız, hepsini öldürüyor öyle gidiyorlar. Uşak'ta öldürdüklerini öldürmüşler,

---

c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.492; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXII, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.120; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.3, no:12416.

[126] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.220, no:3293; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.293, no:3196; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.224, no:3087; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I,s.413,no:1294; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.2, no:12413.

öldüremediklerini dipçikle, süngüyle, silah zoruyla camiye tıkmışlar.

"—Haydi, şimdi Allah'a dua edin. Burası Allah'a ibadet yeri ya! Haydi bakalım, Allah'a dua edin. Sizi bizden kim kurtaracak?" demişler.

Yakmaya niyetlilermiş. Kapıyı kapatıp camiyi ve koca bir cemaati yakacaklar. O niyetteyken, "Hadi bakalım, sizi bizden kim kurtaracak?" derken, o sırada şehre Türk askerleri girmiş, arkadan o adamın ensesine Türk askeri gelmiş. O sözün üzerine gelmiş, bunu böyle anlatıyorlar.

Kim kurtaracak? Allah kurtaracak!

Peygamber Efendimiz ağacın altında uyuyordu. Bedevinin bir tanesi onu gördü. Baktı ki Peygamber Efendimiz uyuyor. Yavaş yavaş yanaştı. Efendimiz uyumaz, uyurken bile kalp gözü açıktır. Yanaştı, kılıcını aldı. Peygamber Efendimiz kılıcını ağaca asmıştı.

"—Yâ Muhammed! Şimdi seni benden kim kurtaracak?" dedi.

Kılıç elinde. Müşriklerin, Kureyşliler'in takip ettikleri zâtı yakalamış. Öldürürse mükâfat alacak, hevesleniyor.

"—Haydi bakalım! Şimdi seni benim elimden kim kurtaracak?"

Peygamber Efendimiz hiç telaş etmedi:

"—Allah" dedi.

Nasıl demekse o, Peygamber Efendimiz onu der demez adamın elinden kılıç "pat" diye yere düştü. Dermanı kesildi. Ne olduysa artık onu bilemeyiz ki... O Peygamber; o aptal, o âciz! Peygamber'in karşısına çıkılır mı?

Elinden kılıç düştü. Bu sefer kılıcı Peygamber Efendimiz aldı:

"—Bakalım seni benim elimden kim kurtaracak?" dedi.

O da o zaman kelime-i şehadet getirdi, müslüman oldu.

Allah! Kurtaran Allah'tır. Başımıza gelen dertler, belâlar Allah'tandır. Bizim bu çektiklerimiz hep onun takdiridir. Bize düşen dua etmektir. Elimizi açar, dua ederiz.

Yalnız harama dua etmeyin:

"—Yâ Rabbi! Bana bu akşam nasip et, arkadaşlarımla falanca yerde şu kadar içki içeyim."

Bu, alay etmek olur. İnsan büyük cezaya uğrar. İnsanın iyi şeylere, hayra dua etmesi lazım! Hayır dua etmesi lazım! Hayır dua edin! Duanın en büyük güç ve kuvvet kaynağı olduğunu bilin ve

isteyin. Allah verir ve verdiğini görürsünüz. Zaten şu andaki hayatınıza kadar nice şeyler istemişsinizdir de görmüşsünüzdür.

Ben; "Yâ Rabbi! Şu imtihanda şu soru gelsin!" deyip de o imtihanı geçen çok talebeler biliyorum.

"—Şu köşeyi dolaşınca köşenin başında filancayla karşılaşayım." deyip de onunla karşılaşan çok kimseleri biliyorum.

Allah duaya icabet eder, senin istediğini verir, senin istediğinden âlâsını, daha güzelini, daha üstününü verir. Sevap verir, mükâfat verir…

Abdülkâdir-i Geylânî Hazretleri:

"—Âhirette bazı insanlar defterleri açıldığı zaman çok sevaplar görecekler." diyor.

Diyecekler ki:

"—Yâ Rabbi! Bu sevaplar bizim defterimize yazılmış ama biz bunu ne yaptık da kazandık acaba, bilemedik."

Onlara denilecek ki:

"—Bunlar sizin dünyada yapmış olduğunuz duaların mükâfatıdır. Siz dünyada bazı şeyler istediniz verdim. Öyle şey istediniz ki, onları vermedim, onun yerine bu sevabı verdim."

Yani insan bazen olmadık şeyi ister. Mesela annesi babası yaşlanmış, dayanamaz:

"—Yâ Rabbi! Buna ömür ver, yaşasın." der.

Zaten Azrail gelmiş, başucunda bekliyor. Yani o yolcu artık, o dua eder. O zaman onun duasının sevabını ahirette görecek.

Onun için ağzı dualı olun, hayır dualı; beddualı değil!

"—Ağzını aç, gözünü yum, önüne gelene beddua yağdır!"

Öyle değil! Hayır dualı müslümanlar olalım. Allah'tan isteyelim. Başımıza gelen her şeyin çaresi Allah-u Teàlâ Hazretleri'ndendir. Çaresizlerin çaresâzı, kimsesizlerin sahibi, olmayacak işleri yapan, güç yetmeyecek işleri def eden Allah-u Teàlâ Hazretleri'dir. Çünkü:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (يس:٨٢)

(*İnnemâ emruhû izâ erâde şey'en en yekùle lehû kün ve yekün*) "O bir şeyin olmasını murad ettiği zaman, ol der, olur." (Yâsin,

36/82)

O kadar! Ona bir şey zor değildir, ne derse o olur. Kul, Allah'ın bu azametini ve kulluğunu bilip dua ederse, duasına erer.

Kitaplarımız yazıyor; eski tüccarlardan bir tanesi, evliyâdan bir kimse, şehirden şehre yalnız gezermiş. Malları hayvanına yükletir, kendisi gidermiş. Diyorlar ki:

"—Yolda yolunu haramiler keser. Yalnız gitme, kervanla git. Kervanın muhafızları var, kalabalık filan... Haramiler kolay kolay saldıramazlar. Sen böyle yalnız gitme."

O yine yalnız giderken bir gün haraminin birisi yoluna çıkmış, kılıcı çekmiş. Malını, parasını alacak, onu da öldürecek. O orada demiş ki:

"—Müsaade et, namaz kılayım."

O da namaz kılmasına müsaade etmiş.

Namaz kılarken elini açıyor, bir dua ediyor. O anda bir atlı süvari peyda olmuş, birden oraya girmiş, hemen bir mızrak savurup o yol kesiciyi öldürmüş. Ve adam kurtulmuş.

Peygamber Efendimiz minberde hutbe okurken bedevinin birisi kalktı, hutbeyi kesti:

"—Otlar sarardı, hayvanlar susuzluktan ölüyor yâ Rasûlallah! Dua et de yağmur yağsın." dedi.

Peygamber Efendimiz de:

"—Yâ Rabbi! Yağmur yağdır." diye dua etti.

Hadisi rivayet eden ravi diyor ki:

"—Gökyüzü masmaviydi, hiç bulut bile yoktu. Medine'nin batı tarafındaki dağın üstünden hızlı gelen deve gibi bir bulut peyda oldu. Bir geldi üstümüze, şakır şakır yağmur yağmaya başladı." diyor.

O kadar yağmış ki, aynı bedevi kaç gün sonra:

"—Yâ Rasûlallah! Bu yağmur çok fazla oldu. Dua et de kesilsin." demek zorunda kalmış.

Peygamber Efendimiz duasında, "kesilsin" dememiş:

"—Medine'nin üzerinde değil de çevreye yağdır yâ Rabbi!" demiş.

Masmavi gökyüzünde, hızlı gelen bir deve gibi bulutlar birden oraya hücum etmiş. Oraya sevk eden Allah... İşte duanın icabet

görmesi, kabul görmesi, duanın kabulünün alâmeti…

Kâbe-i Müşerrefe'nin yaşlı bir imamı var. Namaz kılar, dayanamaz dua eder, ağlar filan... Aynı şeyi anlatıyor arkadaşlarımız. Bir sene yağmur yağmamış. O imam yağmur duasına çıkmış.

"—Gökyüzü masmaviydi. Yağmur duası bitti, şakır şakır yağmur yağmaya başladı." diyorlar.

Orası Mekke-i Mükerreme, Kâbe-i Müşerrefe! Orada yağar.

Bizim burada, Adana'da kıtlık olmuş, yağmur yağmamış. Müftülüğe vaizler müracaat etmişler:

"—Müftü Efendi, yağmur duasına çıkalım!" demişler.

"—Olur, cumartesi günü çıkalım." demiş.

Yani tatil günü bir zaman tayin etmişler, cumartesi günü çıkacaklar. Mahallî gazeteler de bu haberi yaymış:

"—Müftü Efendi Yirminci Yüzyıl'da yağmur duasına çıkmaktan bahsediyor. İşimiz Allah'a kaldı, duaya kaldı…" demişler.

Söz arasında, bu "İşimiz Allah'a kaldı" lafı da… Hangi işimiz Allah'ın değil?

"—Bu adam Allahlık!"

Hangimiz Allahlık değiliz?

"—İşi Allah'a kalmış."

Allah'a kalmayan işler bir başkasına mı kalıyor? Allah'tan gayrı bir başkası mı yapıyor şaşkın adam?

"—İşimiz Allah'a mı kaldı."

Elbette… Zaten onun… Ne biçim, mantıksız laflar!

Tabi bir sürü itiraz, dedikodu filan... O gün olmuş, Müftü Efendi kendisi anlatıyor:

"—Dedim ki, 'Yâ Rabbi! Ben senin yüzü kara, günahkâr, kusurlu bir kulunum. Senin indinde eksiğim vardır. Mevkiim, makamım nasıldır bilmem. Eksikli, kusurlu bir kulunum ama bu iş yayıldı. Bu edepsiz gazeteler aleyhimde yazı yazmaya başladılar. Dilersen verirsin, dilemezsen vermezsin ama biz yağmur istesek sen yağmur vermezsen, bu adamların dilinden ne yapacağız? Bu adamlar bu sefer, 'Bak, dua etti yağmur yağmadı.' diyecekler. Kim bilir lafı nereye götürürler."

Gökyüzü pırıl pırıldı! Günlerce yağmur yağmamış, toprak çatır çatır çatlamış. Elimizi açtık, duamız bitti. Şakır şakır yağmur

yağmaya başladı.”

O zaman komutanlar ve vali bile gazetecileri azarlamış:

“—Ulan edepsizler! İşte bak, Allah nasıl yağdırıyor.” demiş.

Adana’da olmuş hadise. Belki soruştursam, senesini de söylerim. Adanalılar bilir.

Dua kabul olur arkadaşlar. Onun misali... Kitaplardan okuyoruz, eskiden de kabul olurdu, iyi insanların da olur, senin de benim de kabul olur… Kabul de olmuştur zaten, hayatımızdan misali çoktur. Neler istemişizdir Allah’tan, Allah vermiştir. Anında vermiştir. Anlamışızdır ki Allah veriyor. Yani şek, şüphe olmayacak, tesadüfe yormak mümkün olmayacak tarzda vermiştir.

Onun için ağzı dualı kul olun! Allah’a tevekkül edici kul olun! Allah’a bağlanın, gayrıya bağlanmayın. Allah’tan isteyin, gayrıdan istemeyin. Allah’a kulluğu güzel yapmaya bakın, yanlış yollara sapmayın.

İbrahim ibn-i Edhem, Allah mekânını cennet etsin, bizi şefaatine erdirsin, ne büyük şahısmış… Çok güzel bir sözü var. Demişler ki:

“—Yâ İbrahim! Yağmur duasına çıkıyoruz. Gel, sen de dua et!”

Biliyorlar Allah’ın sevgili kulu, dua edince yağmur yağacak. O da tabii onların durumunu biliyor. Kim bilir ne edepsizlikleri var, o yüzden Allah onlara yağmur yağdırmayacak. O da hemen el açıp da “yağmur gönder” dememiş. Onlara diyor ki:

أَقِيمُوا عُبُودِيَّتِكُمْ ، فَإِنَّهُ أَعْلَمُ بِرُبُوبِيَّتِهِ .

(*Ekîmû ubûdiyyetiküm, feinnehû a’lemu bi-rubûbiyyetihî*) “Siz Cenâb-ı Hakk’a karşı kulluğunuzu güzel yapın, o Rabliğini bilir; yağmur da yağdırır, bereketi de verir, nimeti de ihsan eder.”

Bir ders vermiş ki ağırlığıyla altın; o kadar kıymetli sözler:

“—Siz kulluğunuzu doğrultun, O Rabliğini bilir. Siz kulluğunuzu güzel yapın, dosdoğru yapın, O Rabliğini güzel yapar. O, ne yapacağını bilir, siz adam olun!” demek istiyor. Yani, “Siz edepsizliği bırakın, Allah size istediğinizi ihsan eder.” buyuruyor.

c. Cezayirli Hasan Paşa’dan Bir Hatıra

Kasımpaşa'da bir heykel gördüm. Kavuklu, cübbeli, kuşaklı bir heykel! Merak ettim kimin heykeli diye, baktım "Cezayirli Hasan Paşa" diyor. Kaptân-ı Derya Cezayirli Hasan Paşa!

Cezayirli Hasan Paşa, Barbaros Hayreddin; Allah mekânlarını cennet etsin. Beşiktaş parkının oradan geçerken her zaman kendisine sevgiyle dua etmek isterim; mübarek insan, evliyâ… Düz, sıradan değil, evliyâ insanlar…

Cezayirli Hasan Paşa ilk defa sefere çıkmış.

"—Nereden?"

Cezayir'den…

"—Nereleri dolaşmış?"

İtalya'nın önlerini, Napoli'yi, Korsika'yı, Sardunya'yı, Marsilya'yı, İspanya'nın oraları dolaşmış; düşman yok. İtalya'nın batı tarafı, Batı Akdeniz'de dolaşıyor; düşman göremiyor. Doğu Akdeniz, Yunan adaları dediğimiz Ege adaları filan değil. Oraları da dolaşıyor da orda da düşman göremiyor. Ne yapsın cihad edecek bir durum yok. Devriye gibi geziyor. Oralarda tutmazsa burada yolu keserler. Çünkü adamlar Rodos adasına yerleştiler, Mısır ticaretini engellediler. Biliyorlar ki iktisat damarını kapatırsa devletin ekonomisi bozulur, devlet batar.

Adamlar, yüz tane plan yapmış; "Osmanlı Devleti'nin parçalanması için yüz plan" diye. Romanyalı bir diplomat onları tez olarak kitap haline getirmiş, oradan da Türkçeye tercüme edilmiş. Osmanlıların yıkılması için yaptıkları planlar şeytanın aklına gelmez.

"—Şu adamların ticaretlerini karıştıralım, engelleyelim, iktisaden fakirleşsinler, çöksünler." diye onu bile düşünmüşler. Gelmişler burnumuzun dibinde Rodos'u kendi şövalyeleriyle doldurmuşlar. Oradan fitne fesat… Deniz yolculuğunu engellemeye çalışmışlar. Her şeyi yaparlar.

İşte onu engellemek için Batı Akdeniz'de dolaşıyor, devriye geziyor; düşman yok.

Bir adaya gelmişler, tenha bir koya demir atmışlar. *Barbaros Hayreddin Paşa'nın Hatıraları* kitabında… Ben bu kitabı çok beğendim de bir korgeneral var, ona da gönderdim. O bana tebrik göndermiş, ben de ona hediye olarak gönderdim.

Geceleyin gecelemişler, sabah olmuş. Sabahleyin ortalık ağarmadan, öteki kaptanlar acele ediyorlar ki toplanalım gidelim diye. Ama baş kaptanın gemisi kıpırdamıyor. Kayıklara binmişler, gitmişler, Cezayirli Hasan Paşa'nın kalyonuna çıkmışlar, demişler ki;

"—Efendim! Siz ilk sefere çıkıyorsunuz, kusura bakmayın hatırlatmak gibi oluyor ama edepsizlik saymayın, haddi tecavüz saymayın, bu vakitten sonraya kalınmaz. Düşman arazisinde, düşman mıntıkasında daha ortalık karanlıkken işin ne olduğu belli olmadan denize açılmak lazım ki, bir baskına uğramayalım. Biz koya girmişiz, demir atmışız, düşman üstümüze geliverse hareket bile edemeyiz. Yelkenlerimiz bile açık değil. Düşman, "güm güm güm" topları patlatır, bizi koya gömer. Onun için daha ortalık aydınlanmadan gitmemiz lazım gelirdi. Hala demir almadınız da, ne oldu?" filan diye söylemişler.

Cezayirli Hasan Paşa odasında, seccadesinde ibadet ediyormuş. Diyor ki:

"—Kardeşlerim! O kaideyi ben de biliyorum. Biliyorum, biraz daha bekleyin, biraz sonra demir alacağız. Birkaç parça düşman gemisi geliyor onların önüne çıkacağız. Onları esir alır, öyle gideriz."

Koyun içinde, gecenin karanlığında, seccadenin üstünde, be adam nereden bildin birkaç tane düşman gemisi geleceğini? Görmek filan mümkün olan bir zaman da değil. Tabi öteki kaptanlar yanından, "Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm" diye içlerinden söylene söylene çıkıyorlar. Birbirlerinin yüzlerine bakıyorlar. Diyorlar ki:

"—Adam denizciliği bilmiyor. Kaidelere aykırı hareket ediyor. Bir de bize evliyâlık taslıyor. Gemi gelecekmiş de, bilmem ne, istikbale ait sözler söylüyor."

Hatıralar kitabında var bu. Sonra kayıklarına binip gidiyorlar. Biraz sonra emir geliyor:

"—Haydi bakalım! Yelkenleri açın, kürekleri çalıştırın, körfezden dışarı çıkıyoruz."

Körfezden dışarıya çıkartıyorlar ki, neredeyse düşman gemileriyle burun buruna gelecekler. Karşı karşıya geliveriyorlar.

“—Nereden bildi?”

Allah bildirdi. Allah sevgili kuluna bildiriyor. Adam evliya da ondan! Tesbih çekti, sabah namazı kıldı, ibadetini yaptı, devriyesini gezdi. Allah, memlekete eli boş dönmesin diye ona ganimet gönderdi. Onu önceden de bildiriyor.

Osmanlı’nın başarısını askerî rakamlarla, silahla ve sâireyle izah etmek mümkün değildir. Beş-altı tane Osmanlı gemisinin körfezden birden karşılarını çıktığını görünce, düşman gemileri hemen beyaz bayrakları çekmişler. Savaşma bile yok. Onları almışlar, yedeklerine bağlamışlar, Cezayir’e getirmişler.

“—Nasıl oluyor?”

İnsan Allah’ın yolunda yürüyünce, Allah yardım eder. Zaten yardım ediyor. Zaten her gün onun yardımıyla, her gün onun lütfuyla yaşıyoruz.

O bakımdan sevgili kardeşlerim! İyi müslümansak iyi müslüman olalım, yarım müslüman olmayalım. Hasımlarımız hep ona çatıyorlar bize:

“—Bu kadar da tam Müslümanlık olur mu?”

Yarım Müslümanlık olmaz! Müslümanlık ya tam olur, ya yarım oldu mu olmaz, kabul olmaz! Müslümanlık tam olması, dört başı mamur olması lazım! Dört yüz dirhem olması lazım, başka türlü olmaz. Bir dirhemi eksik olsa olmaz.

İyi müslüman olalım, Allah’ın iyi kulu olalım. Allah o zaman dünya ve ahiretin hayırlarını dedelerimize ihsan ettiği gibi bize de ihsan eder. İnsan yarım müslüman oldu mu, Allah öteki yarısını da kabul etmez. “Ben böyle çürük çarık şeyi istemem.” der.

Bir elmacıya gidiyorsunuz, elmaları çürük gördünüz mü almıyorsunuz.

Neden? Öbür tarafları sağlam? Yarısını kesip atın, sağlam taraflarını yiyin.

“—Hocam! Nemelazım, çürüklü elma... Ben giderim sağlam elmamı alırım, onu yerim.” diyorsunuz.

Dinin yarısı çürük yarısı sağlam; hem namaz kılıyor hem faiz yiyor, hem müslüman hem lıkır lıkır içki içiyor.

“—Bu biradır. Bunun içinde alkol az, bilmem ne bilmem ne…”

Nereden çıkarttınız bu mantıkları? Çeşit çeşit mantıklar…

“—Güzeli sevmek sevap... Ben namazı da kılarım, camiden

çıktıktan sonra gelene geçene de bakarım."

Nereden çıkarttın bu mantığı? Günah! O namaz da kabul olmaz, Allah o namazı da insanın yüzüne çarpar. Öyle Müslümanlık olmaz.

Dört başı mamur müslüman olalım. Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne tam bağlanalım.

Ömrü ancak iyilik arttırır. Peygamber Efendimiz, "Bilhassa anne ve babaya yapılacak olan iyilik ömrü çok ziyadeleştirir." diyor. Alimlerimiz diyorlar ki:

"—Ömür bellidir, ecel bellidir, insanın kaç yıl yaşayacağı bellidir. Bu nasıl oluyor?"

Allah kaderi nasıl değiştiriyorsa, ömrü de değiştirmeye kàdir… Böyle demiş Peygamber Efendimiz, başka türlü demesini bilirdi. Arap'ın en fasihi… (*Ene efsahu'l-Arabi*) "Arabın en fasih, en güzel konuşanı benim!" diyor. Edebiyatı, dili mükemmel… Etrafındakiler kullandığı kelimeleri sorarlardı; "Yâ Rasûlallah! Öyle kelimeler kullanıyorsun ki biz o kelimeleri bilmiyoruz." derlerdi. Dili zengin Efendimiz'in... Gayet güzel konuşurdu. Onu öteki türlü anlatırdı bize.

Ömrü arttırır. Nasıl arttırırsa arttırır. Arttıran Allah! Kaderi takdir eden Allah dua ile değiştiriyor, ömrü takdir eden Allah arttırıyor. Sen dua edersin, ömrü artırır.

Ve insan yaptığı günahtan, işlediği suçtan, kabahatten dolayı rızkından mahrum kalır.

"—Rızık da tayin edilmiş değil miydi?"

Rızık da tayin edilmişti ama sen edepsizlik yaptın, günah işledin, haram iş işledin, bu rızık kaldı işte... Yani rızık da gider, mahrum kalır. İnsan bir bereketsizliğin içine düşer. Onun için adam kendisi çalışıyor, karısı çalışıyor, çocuğu çalışıyor, evde herkes seferber, işe gidiyorlar, geliyorlar; ay sonunda evde para yok. Bereketsiz... Nereye gittiği belli olmuyor. Mahrum… Öbür tarafta daha az maaş alan bir kimse gül gibi geçiniyor, bu mahrum kalıyor.

"—Neden?"

Çünkü işlenen günahtan dolayı rızık kesilir. Kıtlık gelir, ceza gelir, bela gelir. O günahlardan dolayı...

Kul hata edebilir, hepimiz çeşitli hatalara düşebiliriz. Ama ben şunu daima sizlere söylüyorum:

Hata ediyoruz tevbe ediyoruz, hata ediyoruz tevbe ediyoruz… Bıkmadık mı? Nerede kaldı mertlik, erkeklik? Biraz da insan verdiği sözde durmalı değil mi? Hep böyle yarım yamalak müslüman olup hata işleyip de tevbe edeceğimize, iyi müslüman olsak da mânevî mertebemiz artsa ya… Derecemiz yükselse… Günaha düşmeden vaziyeti korusak, üstüne bir şey ilave etsek de daha ileriye gitsek ya…

Ona gayret edelim. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi her çeşit günahlara düşmekten, bulaşmaktan, günahlarla pislenmekten korusun… Ve arif, edip, sàlih, veli, sevdiği kul olmayı nasib eylesin…

d. Denizde Tehlikeler Vardır

İkinci hadîs-i şerîf:

Ebû Dâvud ve Beyhakî, Abdullah İbn Amr'dan rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:[127]

لاَ يَرْكَبُ الْبَحْرَ إِلاَّ حَاجٌّ ، أَوْ مُعْتَمِرٌ ، أَوْ غَازٍ فِي سَبِيلِ اللهِ ؛ فَإِنَّ ، تَحْتَ الْبَحْرِ نَاراً ، وَتَحْتَ النَّارِ بَحْراً (د. ق. عن ابن عمرو)

RE. 486/12 (*Lâ yerkebü'l-bahre illâ hâccün, ev mu'temirün, ev gàzin fî sebîli'llâhi; feinne tahte'l-bahri nâran, ve tahte'n-nâri bahran.)*

(*Lâ yerkebü'l-bahre illâ hâccün, ev mu'temirün, ev gàzin fî sebîli'llâhi*) "Deniz yolculuğunu hacca veya umreye giden kimse veyahut Allah yolunda cihad yapan kimseden gayrısı yapmasın. (*Feinne tahte'l-bahri nâran*) Çünkü denizin altında ateş vardır, (*ve tahte'n-nâri bahran*) ateşin altında deniz vardır." Yani, deniz çeşitli

---

127 Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VI, s.497, no:2130; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.18, no:10862; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.149, no:7783; Buhàrî, *Tarih-i Kebir*, c.II, s.104, no:1846; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.43, no:9423; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.126, no:17736.

tehlikelerle doludur, lüzumsuz yere tehlikeye girmesinler diye tavsiye etmiş.

Bu yüzden deniz yolunda yapılacak gazanın, cihadın sevabı, denizin tehlikesi çok olduğundan daha çok. Çünkü giriyorsun altın deniz, bakıyorsun dibi karanlık. Gemi bir bozulsa, bir batsa, bir fırtına çıksa…

Eskiden gemiler bu kadar büyük değildi, bu kadar da tekniği gelişmiş değildi. Yandın işte; dipsiz bir deniz, köpekbalıkları var… Kızıldeniz'i düşünelim mesela. Çeşit çeşit tehlikeleri var.

Onun için deniz yoluyla yapılan gazanın, cihadın sevabı kara yoluyla yapılan cihadın iki misli fazla oluyor. Tehlikenin çokluğuna göre...

Çünkü dinimizde ibadetin sevabı çekilen meşakkatin miktarına göre çoğalır. Çok zahmetli ibadetin sevabı çok olur. Kolayın sevabı az, hafif olur.

Meselâ, cihadın sevabı çok üstün oluyor. Neden?

Cihad çok zahmetlidir, kolay değil. İnsan oturduğu yerde bile sıcakta terliyor. Bizim büyüklerimiz cihada gitmişler; sıcaklarda, güneşin alnında düşmanla saatlerce çarpışmışlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimize dinini iyi yaşamak hususunda gayret ve kuvvet versin... Her türlü tehlikelerden korusun…

e. Şam Bölgesinde Yaşayanlar

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[128]

لاَ يَزَالُ أَهْلُ الْغَرْبِ ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ

(م . عن سعد بن أبى وقاص)

RE. 486/13 (*Lâ yezâlu ehlü'l-garbi, zâhirîne ale'l-hakkı, hattâ*

---

[128] Müslim, *Sahih*, c.X, s.43, no:3551; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.118; no:783; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.216; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.276, no:35025; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.130, no:17750.

tekûme's-sâah.)

"Garp ahalisi hak üzere galip bulunurlar. Kıyamet kopuncaya kadar, Allah'ın yardımına mazhar olarak çarpışırlar ve muvaffak olurlar." diye buyurmuş.

Alimlerimiz "garp ahalisi ne demek" diye izah etmiş, diyorlar ki:

"—Garp ahalisinden maksat, Hicaz'ın garbında ve şimâlî garbîsinde bulunan mıntıkalarda, yani o kadar sıcak olmayan ve iklimi daha latif olan Şam şehri gibi yerlere derler."

Zaten Şam'ın evliyanın toplanma yeri olduğuna dair başka hadîs-i şerîfler de vardır. O ahalideki, o mübarek yerlerdeki müslümanlar hak yolunda çarpışmaya, çalışmaya kıyamet kopuncaya kadar devam edecekler. Allah'ın yardımı onların üzerine olacak ve daima galip bulunacaklar. Çalışmalarında başarılı ve muvaffak olacaklar.

Başka bir izah tarzı;

"—Garp ehlinden maksat; garp, 'şiddet' demektir. Hiddet ve şiddet sahibi olan yani gayretli, kuvvetli, dini bütün, keskin, sağlam olan müslümanlar daima Allah tarafından yardıma mazhar olup, kâfirlere karşı dini koruyacaklar ve kıyamete kadar bunlar mevcut olacak."

Başka hadîs-i şerîflerden de bunları okumuştuk, sizler de duymuşsunuzdur. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi hakkı tutan, hak yolda yürüyen o sevdiği zümreden eylesin...

Çünkü bazen insan ümitsizliğe düşüyor. Etrafa bakıyoruz; müslümanlar kusurlu, haramlar işleniyor, günahlar çok, müstehcenlik yayılmış, itimat edilecek insan az, kimsenin kimseye bir faydası yok, samimi arkadaş arasan kolay kolay bulamıyorsun. Kıyamet yaklaşmış. Ümitsizliğe düşüyor insan.

Kıyamet de böyle şeylerin üzerine kopacak. "Hep şerli insanların üzerine kopacak." diye hadîs-i şerîfler var. "Acaba biz de o kötülerden miyiz?" diye insanın boynu bükülüyor. Ama bu hadîs-i şerîfler insanı biraz teselli ediyor.

Demek ki en kötü zamanda bile en iyi kullar, Allah'ın sevdiği kullar yine varmış diye, o zaman insan bir ferahlıyor. İnsana ümit kapısı açılıyor. Allah bizim kusurlarımıza bakmasın. Bizi o zümreden eylesin…

Dünya ne kadar bozulsa, insanlar ne kadar kötüleşse, küfür ne kadar azsa, müslümanlar ne kadar mazlumlaşsa yine has müslümanlardan nümunelik bir zümre, müzelik de olsa mevcut olacak. Allah bizi o has müslümanlardan eylesin…

Zaten biz de müzelik gibi kaldık. Evet kusurumuz çok ama millet sakalımızı, orucumuzu, namazımızı, haram yemememizi, rüşvet almamamızı hazmedemez; bizi saflıkla itham eder… Tabi insan bir ara şaşırıyor.

Bir hanım kardeşimiz bana bir mektup yazmış, diyor ki:

"—Acaba ben mi yanlış yoldayım, çevremde herkes bana muhalefet ediyor."

"—Hayır! Sen yanlış yolda değilsin, çevre bozuk. Çünkü sen Allah'ın kitabındaki şeylere uygun durumdasın, çevrendekilerin hepsi yanlış."

"—Efendim! Ben tek kalmışım, acaba kusur bende mi?"

"—Sen tek kalmışsın ama asıl esas olan sensin!"

Birisi, eski âlimlerimizin birinin yanında cemaatten, kalabalık gruptan ayrılmamak diye bir şey söylemiş de; karşısındaki büyük alim ona diyor ki:

"—Ben de seni dini bakımdan çok bilgili sanırdım. Sen cemaati insan kalabalığı mı sanıyorsun! Cemaat, hakla beraber olmaktır. Tek başına kalsan bile, hak ve hakikatle beraber olmaktır. Cemaat odur, ötekiler sapmıştır."

Hani, (*Aleyküm bi-sevâdi'l-a'zam*) "Cemaatten ayrılmayın, sapıtmayın, büyük topluluktan kopmayın!" filan deniliyor. Onun aslı neymiş? Hak ile beraber olmakmış. Hak ile cem olmakmış.

Nitekim eskilerden misal olarak İbrahim AS'ı alalım. İbrahim AS'ın yaşadığı şehirde babası veya amcası Azer bile put yapıyordu. Herkes puta tapıyordu. İbadethaneleri putlarla doluydu. Kimisi güneşe, kimisi aya, kimisi yıldıza tapıyordu; onların sembolleri olan putları ibadethaneye yerleştirmişlerdi.

İbrahim AS tek başına:

"—Hayır!" dedi. "Güneşe, aya, yıldıza, puta tapılmaz! Bunların hepsinin yaratanı, yerin göğün sahibi Allah'a ibadet edilir. Ben onların hepsini reddediyorum. Allah'a yöneldim, Allah'a teslim oluyorum. Şahit olun ki ben müslümanım!" dedi, diye âyetlerden biliyoruz.

Tek başına onlara karşı çıktı ve onlarla mücadele etti.

"—Cemaatten mi ayrıldı?"

Hayır! Cemaatten ayrılmadı. Cemaat İbrahim AS'ın kendisi! Tek başına o cemaat! Ötekiler cemaatten ayrıldılar! Çünkü İbrahim AS hakla beraber. Kim hakla beraberse cemaat odur. Haktan ayrılanlar, isterse adetleri milyon olsun sapmışlardır, cemaatten kopmuşlardır. Bu inceliğe dikkat edin. Bu dinimizde önemli bir inceliktir.

Bir dairede tek başına kalırsın. Bir hırsız ekibin içine düşersin, hepsi rüşvet alıyor. İş sahiplerinden parayı alıyorlar, yukarıdan aşağıya kadar silsile-i meratib üzere bölüşüyorlar. Hepsi rüşveti yiyorlar. Sen de oraya tayin olmuşsun, gelmişsin; masum bir insan... İş sahibi geldiği zaman işini yapıyorsun, evrakını veriyorsun, gidiyor. Ötekiler kızıyorlar sana;

"—Ya, bu böyle olmaz."

"—Nasıl olacak?"

"—Rüşvet alacaksın, bölüşeceğiz."

"—Öyle şey olmaz."

Sen onlara karşı çıkıyorsun, onların çarklarına çomak sokuyorsun, işlerini durduruyorsun. Onlar sana kızarlar, iftira ederler, seninle uğraşırlar. Baktılar, kusur bulamadılar. Ne derler?

Bir leke sürecekler. "Şu düşmanı, bu düşmanı, rejime karşı, bilmem ne…" derler. Maksat o değil; sen rüşvet yemiyorsun, maksat seni yukarıya kötülemek… "Gerici, Humeynici vs." derler. Asıl maksatları senin o çarkın içinde, onların keyiflerini kaçırman.

"—Kim cemaatten?"

Sensin cemaatte olan. Çünkü sen hak üzeresin. Çünkü sen rüşvet yenmemesi gerektiğini biliyorsun, dürüst çalışıyorsun.

"—Onlar elli kişi?"

Elli kişi de olsa onlar sapık, cemaatten kopuk insanlar demektir. Bu önemlidir! Tek başına da kalsan hakkı tutacaksın, hakkı söyleyeceksin, hakkı destekleyeceksin.

Milletler ve devletler böyle kahramanların sayesinde yükselir. Öteki yığınların sayesinde değil. Ötekiler ağaç kurdu gibi ağacı içinden çürütürler. Sen kötü olursun, herkes sana kötü der ama asıl hizmeti sen yapıyorsun, asıl zararı onlar veriyor.

İşler ve değer hükümleri tersine döndü, namuslular suçlu, namussuzlar makbul oldu. Çünkü o, Bakan'ın önünde, Genel Müdür'ün önünde dokuz takla atar, bin bir tane yalan söyler, ona şirin görünür:

"—Pekiyi efendim, başüstüne." der.

Sen hakkı söylersin:

"—Hayır, bu olmaz, bunu yapamam, bu yanlıştır." dersin, sen kötü olursun.

Söz dinlemez, uyumsuz, âsi, asosyal... Bunların hepsi lekelerdir. Veyahut dindar, namaz kılıyor, bilmem ne...

"—Dindarlık suç olur mu?"

Dindarlık meziyet! Amerika'ya gitsem el üstünde tutuyorlar. Avrupa'ya gitsem el üstünde tutuyorlar. Bu adam dindardır, namusludur diye neredeyse adam beni görünce müslüman olacak. Türkiye'de suç! Ne biçim iş? Olmaz! Menfaatine dokunduğun insanlar bu işi böyle yapıyor], sen öyle de olsa hak bildiğin yolda yürür, çoluk çocuğuna haram lokma yedirmezsin. İslâm budur işte!

İslâm biraz meşakkat, biraz Allah rızası için zahmetleri yüklenmek demektir. Kimse zahmet yüklenmezse bu gemi batar. Bu geminin önüne gelen bir tarafını delerse bu geminin içine su girer, bu gemi batar. Deldirtmeyeceksin! Tıkır tıkır yürüyecek iş! Tek başına masaya bir yumruk vuracaksın! Tak!

"—Ben varken burada hiçbirinize zırnık haram koklatmam. Nereye giderseniz gidin, şikâyet ederseniz edin!"

Allah rahmet eylesin, bir dostumuz vardı, Temyiz Mahkemesi hâkimi olmuştu. Vefat etti, mekânı cennet olsun...

İsmini söyleyebilirim ama söylemiyorum. Maksadımız bir kimseyi reklam etmek değil. Temyiz Mahkemesi hâkimiydi, vefat etti. Allah mekânını cennet etsin. Kendisi anlatıyor, diyor ki:

"—Meslek hayatımda çok namussuzlarla uğraştım. Çok dalavereli işlerle karşılaştım. Çok haksızlıklarla mücadele ettim. Mücadele ettiğim için kötü oldum. Kötü olduğum için de şehirden şehre sürüldüm. Hepsinin sonunda yüzüm ak oldu."

Çünkü dürüst! Bir şeyi yok. İş inceleniyor, anlaşılıyor, bitiyor. "Bütün püf noktası istifa etmemek" diyor;

"Onlar istifaya zorladılar, ben istifa etmedim. Hakkari'ye sürdüler, gittim. Şemdinli'ye sürdüler, gittim. Falanca yere

sürdüler, gittim. Ama haktan vazgeçmedim!"

İşte bu! Bir millet böyle yükselir. Böyle çalışmalarla, böyle insanlarla yükselir. Ötekiler keyfine, zevkine bakıyor; yazık. Onlar hasta! Onlar hasta ama, "Biz ekseriyetiz!" diye bu tarafa baskı yapıyorlar. Hayır! Ekseriyet bir kişi de olsa hakla olan kimsedir. Bâtıl üzere olanların hepsini bir terazinin bir kefesine doldursan, bir adam etmez. Hepsini çuvala daldırıp da aldığın yığın gibi doldur… Bir sürü adam...

Ne işe yarar? Hiçbir işe yaramaz!

Neden? Çünkü kafası ve ahlâkı bozulmuş. Ahlâkla yükselecek. Ahlâk denilen şey, cemiyetin sıhhatli çalışması için konulan nizam demek. Sen ahlâkı hiçe sayarsan, fahişeye paye verirsen, edepsize itibar edersen, haksız ve arsızı yaşattıracak bir vasat hazırlarsan; arsızlık, edepsizlik, yüzsüzlük hemen ürer. En süratle üreyen mikrop gibi her tarafı sarar. O zaman rüşvetsiz iş yaptıramazsın.

"—Ben bu işle başa çıkamıyorum" dersin.

Çıkamazsın çünkü bunun ana kaynağı dindir. O kaynağı kuruttuğun ve o kaynağa önem vermediğin, o kaynağı kapattığın zaman… O adam namussuz oldu mu, o rüşveti yer. Gözünün içine bakarak yer. Seni aldatır. Gece gelir yine yapar. Sen depoyu teslim edersin; geceleyin gelir, açar, götürür.

Adam ertesi gün yazlığa gideceğim diye arabasına bütün eşyasını doldurmuş, arabasını hazır hale getirmiş, sabahleyin binecek gidecek. Sabahleyin aşağıya iniyor; ne araba var, ne eşya… Halâ gidiyor, araba yok. Gitmiş. Namussuz çok, her yerde...

Allah bizi bütün cihan bozulsa, bozulmayanlardan eylesin… Bütün cihan şeytanın peşinden gitse, Rahman'ın yolunda yürüyenlerden eylesin... Herkes Allah'ın haram kıldığı yollara dökülse, bizi Allah helâlinden, helâl yoldan ayırmasın…

Bizi rızasına vâsıl eylesin… Sevdiği kul eylesin… Habîbine has ümmet olmayı nasib eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

14. 06. 1987 – İskenderpaşa Camii

17. RABBİM ALLAH DE, SONRA DOSDOĞRU OL!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَزَالُ اللهُ تَعَالَى فِي حَاجَةِ الْعَبْدِ ، مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ

(طب. عن أبى هريرة ؛ سمويه ، طب. عن زيد بن ثابت)

RE. 487/1 (*Lâ yezâlu'llàhu teàlâ fî hâceti'l-abdi, mâ dâme'l-abdü fî hâceti ahîhi.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah cümlenizden razı olsun... Dünya ve âhiretin hayırlarına cümlenizi nâil eylesin...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup tefeyyüz etmek üzere burada toplandık. Okuyacağımız hadîs-i şerîfler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının —ki hocamız Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi hazretleri cem ve telif eylemiştir— 487. sayfasının başından itibaren yer alıyor. Metinlerini merak eden, ilgili, ilme meraklı kardeşlerimiz oradan takip edebilirler, ezberleyebilirler, bakabilirler.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce

bu mübarek sözleri söylemiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun; ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın nişanesi olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbaının, ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına ve hasseten evliyâullahın ve Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan Efendimiz'den bugüne kadar güzerân eylemiş, zaman içinde Ümmet-i Muhammed'e ilim öğretmiş, irşad etmiş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diyerek, mallarını canlarını ortaya koyarak, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri diyar diyar gezip, toplayıp, kitaplar haline getiren alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu içinde ibadet ettiğimiz, hadis okuduğumuz mâbedin, mescidin yapılmasına ve yaşamasına katkısı bulunmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere tatil gününde tatilini terk edip pikniğini, gezintisini terk edip, burada Efendimiz'in hadislerini duyacağım diye fedakârlık yaparak gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Peygamber Efendimiz'in şefaatine erelim, onun sünnetini ihyâ edelim, sünnetini ihyâ edenlere verilecek yüzlerce şehid sevabını kazanalım, dünya ve ahiret saadetine erelim diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım!

…………………

a. Müslüman Kardeşinin Yardımına Koşmak

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerifi Taberânî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş, Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan da bir başka rivayet var. SAS Efendimiz buyuruyor ki:[129]

---

129 Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.118, no:4801; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.91, no:7560; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.353, no:13723; Ebû Nuaym,

لاَ يَزَالُ اللهُ تَعَالَى فِي حَاجَةِ الْعَبْدِ ، مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ

(طب. عن أبى هريرة ؛ سمويه ، طب. عن زيد بن ثابت)

RE. 487/1 (*Lâ yezâlu'llàhu teàlâ fî hâceti'l-abdi, mâ dâme'l-abdü fî hâceti ahîhi.*)

(*Lâ yezâlu'llàhu teàlâ fî hâceti'l-abdi*) "Allahu Teâlâ daima kulun ihtiyacını görmek, hacetini reva etmek, işlerini görüp bitirmek, isteklerini ihsan etmekte devam eder; (*mâ dâme'l-abdü fî hâceti ahîhi*) kul müslüman kardeşinin hacetini, ihtiyacını gidermek hususunda sa'y u gayret ettiği müddetçe..."

Müslüman kul, müslüman kardeşinin ihtiyacını düşünür, sıkıntısını anlar, yardımını murat eder; bunun için gayrete gelir, bu yolda yürürse… Yürüdüğü müddetçe Allah da onun işlerini bitirir, ihtiyaçlarını giderir, hacetlerini reva eder, dileklerini kabul eder. Allah da ona yardım eder, onun dünya ve ahiret muratlarını kendisine ihsan eder. Şart; o kulun müslüman kardeşinin ihtiyacında koşturması.

"—Sen misin benim kuluma benim rızamı kazanmak için yardımı düşünen, ben de o halde sana yardım edeyim!" diye Allah yardım ediyor.

Demek ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasını, yardımını kazanmanın bazı kestirme yolları varmış. İnsan elini açar:

"—Yâ Rabbi! Bana şunu ver. Yâ Rabbi! Çok sıkıştım, şu ihtiyacım var, bana bunu ihsan eyle… Aman daraldım yâ Rabbi! Medet Allah'ım!" der.

Ma'rifetü's-Sahabe, c.VIII, s.197, no:2467; İbn-i Hacer, *Metàlibü'l-Âliyye*, c.III, s.285, no:1027; Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan.

Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VI, s.404, no:2793; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.III, s.335, no:852; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.118, no:4802; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.63, no:178; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.309, no:7287; Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.186; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.353, no:13724; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.271; Ubeyd ibn-i Umeyr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.697, no:16480; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.138, no:17770.

Ama duaların kabul olmama sebepleri de olur. Yani duaları Allah kabul edecek; genel kaide bu! Ama duaların kabul olmama sebepleri de vardır. O kabul olmama sebeplerinden bir tanesi kişinin üzerinde bulunabilir. Meselâ, kendisine itaat vecibe olan büyüğüne itaat etmeyen kimsenin duası kabul olmaz. Âsi olduğundan kabul olmaz. Anasına babasına âsi olan evladın duası kabul olmaz. Allah'ın genel kaidesi, kulun duasına icabet etmektir ama o cezalı...

Biz dünya kanunlarında da bir insanın yaşaması için helikopter gönderiyoruz, diyar diyar doktor sağlıyoruz, Amerika'dan ilaç getirtiyoruz… Bir insan yaşasın diye...

Pekiyi, kanun bazı insanları darağacında niye sallandırmış?

Öbür adamı yaşatmak için bütün hastaneleri, polisleri seferber ediyor, koşturuyor. Bu adam belki yaşar, ameliyat olacak, "Aman hastaneye çabuk yetişssin! Aman acele kan aranıyor! Sıfır grubu Rh-Negatif acele taze kana ihtiyaç var!" Radyolar, televizyonlar, her taraf seferber oldu. Neden?

"—Bu adam yaşasın!" diye.

Pekiyi, sen adamların yaşamasını bu kadar istiyorsan, buradaki adamı ipe niye sallandırıyorsun?

"—Kabahati var da ondan." diyoruz ya…

Kanunlarda var ya hani…

Mânevî hayatın da cezaları var. Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:

"—Kul işlediği bir kabahatten, günahtan dolayı yazılmış rızkından mahrum olur."

Buyur! Rızık gelir insana, çünkü rızkını yazmış Allah sana. Tamam ama cezalı, günah işledi… Demek ki, "Sen misin o günahı işleyen, ben de sana şu yazdığım rızkı kestim." deniyor. Hadisten anlıyoruz. Bize mânevî hayatın esrarını öğreten Peygamber Efendimiz, nakleden Peygamber Efendimiz, onun hadîs-i şerîfinden anlıyoruz.

Demek ki dua kabul olur veya olmaz. Duanın kabul olma şartlarını insan iyi bilmeli. Hem edepsiz bir durumda olup, hem de sonra:

"—Ben dua ettim."

Bekle bakalım, gelsin… Gelir ama başına felaket gelir, tokat

gelir.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde diyor ki:

“—Zalimlere söyle beni zikretmesinler. Çünkü onlar beni zikretti mi ben de onları zikrederim ama, benim o zalimleri zikretmem onlara lanet etmek şeklinde olur.”

Demek ki bu dinin inceliklerini bilmek lazım, başka çaresi yok! İnceliğini bilmedi mi insan çarpılır. Nasıl cereyan şebekesinin, elektrik şebekesinin kanunlarını bilmeyen insana;

“—Aman dokunma, telde cereyan var!” diyoruz.

“—E dokunsun!”

“—Dokundu mu, kül olur.”

“—Yere düşmüş tel, kıpkırmızı… Ne güzel bakır tel, pırıl pırıl… Alayım, eve götüreyim.”

“—Aman dokunma evladım! Yüksek gerilim var. Aman bu direğin altından geçmeyin. Yüksek gerilim var. Buraya tırmanmayın.”

Kuru kafa, iki tane çapraz kemik.

“—Bu direğe tırmanmayın, ölüm tehlikesi var.”

Tehlike var, görünmüyor ama var. İşte insanların mânevî hayatın bu tehlikelerini bilmesi lazım.

“—Bu yoldan yürüme, burası heyelan mıntıkası!”

“—Buradan gitme, burası çıkmaz sokak!”

“—Bu işi yapma, burası şöyle zararlı!”

“—Buralarda dolaşma, salgın hastalık var!”

“—Buradan hayvan alma, kuduz vakası görüldü! Altı ay buradan kesim yasak.”

Neden? Bir sebep var. Herkesin kolay bildiği bir şey değil ama bir sebep var, onun için yasak.

“—Bu hayvanı hemen kirece gömün!”

Neden? Öyle bir salgın hastalığı var ki onu gömmese, birisi yese, o da hasta olur.

“—Satayım canım, eti kaç kilo gelir!”

Satarsın ama milletin başını derde sokarsın. Onun için, “kirece gömün” diyor, salgın hastalığı var.

İşte maddî hayatın böyle kanunları olduğu gibi, elbette mânevî hayatın da kanunları var. Sen bu kanunlara riayet etme, edebini takınma, kulluğunu bilme, Allah'a sağlam dayanma, inanma, güvenme, hadisleri ayetleri bilme; insan elbet bu gidişle bir yere toslar. Bilmeyen insan bir yere toslar. Ya bilecek ya bir bilenin peşine takılacak.

İşte insanın işlerini yaptırmasının mânevî çaresi burada çıkıyor:

"—Sen kulumun yardımına koş, ben de senin yardımına gelirim!" kaidesi bu hadîs-i şerîfte çıkıyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri istese bize her şeyi sebepsiz, bahanesiz, lütf u kereminden, gayp hazinelerinden saçarak verdiği gibi, bizim o hacetimizi de reva etmez mi?

Amennâ ve saddaknâ, eder. Sanki benim şimdi üzerimde bulunan binlerce, milyonlarca, milyarlarca nimeti ben hak ettim de mi bunlar bana geliyor? Hayır, ikramiye! Lütf-u ilâhîden çağlayan gibi, dağlardan derelerden dökülen sular gibi gürül gürül lütuf

geliyor. Her müslümanın, her insanın üstüne geliyor. Kâfirin de geliyor. Allah'ın cömertliğini, keremini gör ki kâfirin bile rızkını kesip de ortada bırakmıyor. Bir hikmeti var, hesabı var, onun için…

O bakımdan mânevî hayatın kanunlarını, kaidelerini bileceğiz. Allah, "Sen kardeşinin ihtiyacına koş!" diyor, bizi teşvik ediyor. Dilese onun yardımına koşmadan da verir, zaten veriyor ama bu yoldan olursa, bu bir garanti yoldur. Rabbimiz bizi birbirimizle barıştırmak istiyor. Biz de inatçı keçiler gibi;

"—Barışmam, küstüm, boz, benimle konuşma…"

Birimiz bu tarafa dönmüşüz, birimiz bu tarafa. Aradaki zavallı onu bu taraftan çeker, onu bu taraftan çeker.

"—Uzatın elinizi, barışın; bayramdır, ayıptır, günahtır, etmeyin eylemeyin!"

"—Barışmam."

Dünyada müslümanlar birbirlerinin kardeşleri olduğu halde o kardeşliği bilmiyorlar, birbirlerinin kuyusunu kazıyorlar da Allah-u Teàlâ da kullarını birbirlerini sevsinler, birbirlerine yardım etsinler diye birbirlerine iyilik etmeye sevk ediyor. Ona mükâfat koymuş, "Sen kardeşinin yardımına koşarsan, ben de seni mükâfatlandırırım." diyor.

İşin aslı, esası ne?

Allah, müslümanlar birbirleriyle kardeş olsun diye böyle mükâfat koymuş. Biz bunu anlamazsak kalın kafalıyız demektir. Allah bizim birbirimizle aramızın düzelmesini istiyor, biz niye bozmaya çalışalım?..

Hatta kulun birisinin rûz-ı mahşerde hesabı görülecek. İyilik tarafı kıl payı birazcık daha ağır geldi, şakakları terlerken, "Cehenneme düşmekten kurtuldu, galiba cennete girecek, dur bakalım paçayı kurtardı…" derken bir hak sahibi daha gelecek.

Muhterem kardeşlerim!

Çünkü insanı yakalayacaklar, ilan edecekler, diyecekler ki:

"—Ey mahşer halkı! Bu filancanın oğlu falancadır. Bunda kimin hakkı varsa gelsin dilesin, bunun hesabı görülüyor!"

Hepimizin hesabı görülecek. Allah hesaba uğramadan giren bahtiyarların arasına bizleri dahil etsin…

Çünkü ne yüzümüz var, ne halimiz var, ne sevabımız var... Halimiz nice olacak? Allah rahmetine gark eylesin. Cennetine öylece dahil eylesin. Orada ince ince hesap olacak. O hesaba en son gelen şahıs diyor ki;

"—Yâ Rabbi! Bu kulda benim de bir hakkım vardı. Bir zaman bana şu kötülüğü etmişti. Şu hakkımı almıştı, versin o hakkımı!"

Versin tamam, senin hakkın, onu verecek.

"—Pekiyi, verin."

Verince, buradaki sevap oraya gitti mi terazi bozuluyor. Bu, cennete gidecekken cehennemlik oluyor. Kritik noktada, çizgide, orta yerde… Sevabın bir kısmını daha hakkı olan öteki şahsa verince, cehenneme gitme durumuna düşüyor. Ötekisi de zaten can havliyle o sevabı medet bilmiş ona sarılmış. O da sevinerek cennete giderken, cennetin köşkleri kendisine gösteriliyor.

Hadîs-i şerîfte anlatılıyor:

"—Yâ Rabbi! Bunlar ne güzel köşkler. Bu köşkler kimler için hazırlamış Allah'ım? Yâ Rabbi! Kimlere acaba bu köşkler?"

"—Bunlar insanlarda hakkı olduğu halde onların kendisine yaptığı kusurları affedenlerine verilen köşkler."

"—Aman çok güzel! Yâ Rabbi, ben de bu kardeşimi affetsem bana da bu köşkler verilir mi?"

"—Verilir."

"—Peki, bu kardeşimi affettim. Ona davacı olmaktan vazgeçtim." diyor.

Affedince sevap geri asıl sahibinin terazisine giriyor. Tabi o da cehenneme gitmek durumundan paçayı kurtarıyor. Ötekisi artık o köşklerin zevkinden, şevkinden, hevesinden cennete giderken, Allah-u Teàlâ Hazretleri tarafından kendisine denilecekmiş ki:

"—Nereye gidiyorsun?"

"—Cennete gidiyorum."

"Pekiyi, kardeşinin elinden tut, o da cennetlik, onu da götür! Kardeşinin de hesabı düzgün geldi. Affedince o da cehenneme düşmekten kurtuldu. Onun elinden tut da onu da cennete götür. Senin affetmen sayesinde o da cennetlik oldu." diye onun elinden tutmasını söylüyor.

Peygamber Efendimiz böyle buyurduktan sonra demiş ki:

"—Ey ahali! Allah'tan korkun, ibret alın! Allah-u Teàlâ

Hazretleri iki kardeşin arasını bulmak için köşk gösteriyor, onu ona heveslendiriyor, ona hakkını bağışlattırıyor da arayı buluyor. Siz de dünyada kulların arasını bulun!”

Muhterem kardeşlerim!

Biz bugün parça parça dağılmışız. Müslümanların hepsini incelediğin zaman... Şöyle bir röntgene al, hepsinin röntgenini çek; kırmızı yanaklı bir insan görüyorsun. Şişman da, kilosu da var, pazuları da bayağı geniş filan...

“—Sen ona bakma. Onun ciğerinde şu hastalık var.” diyorlar, “Hasta” diyorlar, bitiyor.

Müslümanların da mânevî röntgenini bir çek, sağlam kaç tane insan çıkar, bilmiyorum. Çünkü İslâm’ı bilmiyorlar. Çünkü bildikleri İslâm’ın ahkâmına uymuyorlar, yaşamıyorlar, tatbik etmiyorlar, utanmıyorlar.

Allah’ın emirlerini okuyoruz da tutmamaya utanmıyoruz. Allah-u Teàlâ her gün bize vaizlerin ağzından, kitapların satırlarından nice nasihatler gönderiyor, etrafımızda nice ibretli hadise cereyan ediyor da ibret alıp, uyanıp da Allah-u Teàlâ Hazretlerinin yoluna girmiyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ (المؤمنون:٩٩)

(*Hattâ izâ câe ehadühümü’l-mevtü kàle rabbi’rciùn.*) “Böyle gâfil, câhil, imansız, anlamsız, hayatı boşuna geçiren bir insana ölüm geldiği zaman, uyanır. (*Kàle rabbi’rciùn*) ‘Yâ Rabbî, beni bu ölüm anından geriye döndür; ahiret alemine geçirme, dünya hayatına geri döndür!’ der.” (Mü’minûn, 23/99)

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلاَّ ، إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ، وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ (مؤمنون:١٠٠)

(*Leallî a’melü sàlihan fî mâ terektü*) “Beni oraya tekrar geri döndürürsen, geride bıraktığım o alemde, sàlih ameller işlerim, iyi

işler yaparım inşâallah!”

(*Kellâ*) “Asla!..” Allah-u Teàlâ Hazretleri onun böyle demesi ihtimâlini reddediyor. Yâni, böyle diyen bir insanın arzusunun kabul edilme ihtimâli olmadığını beyân ediyor. Ölüm geldiği zaman tehir olmaz, ölümden sonra da geriye dönüşü olmayan ahiret hayatı başlıyor.

(*İnnehâ kelimetün hüve kàilühà,*) “O bir boş sözdür ki, işte o onu söylüyor. ‘Döndür yâ Rabbî dünyaya!’ diye söylüyor ama: (*Ve min verâihim berzahun ilâ yevmi yüb’asûn.*) “*Ba’sü ba’de’l-mevt* oluncaya kadar, yâni bütün kâinatta ölmüş olan insanlar kıyamet koptuktan sonra dirilinceye kadar, aralarında bir berzah vardır; geçilemez bir mânia, bir set vardır.” (Mü’minûn, 23/100) O bu lafı söyler ama, o sözün kıymeti yoktur.

Hayat denilen fırsat elden geçmeden, eğer aklımız varsa hayır yapmaya koşmalıyız. Çünkü bu yolun geri dönüşü yok. Kabir kapısından geçti mi, ecel şerbetini içti mi, insanın geri dönmesi yok; bu iş bitiyor.

O bakımdan ahiret tarafına göçmeden, burada hayır hasenât

yapmaya bakalım! Kardeşlerimizin yardımına koşalım, kesenin ağzını açalım, yardım edelim, hizmet edelim. Hizmet eden izzet bulur. Yardım eden yardım bulur. Sadaka verenin malı ziyadeleşir. Hayır yapan hayırlara erer. Birisinin ihtiyacına koşanın Allah yardımına erişir. Bu iş böyle gider. Kalbimizi pak edelim, birbirimize karşı sevgimizi sâfî eyleyelim.

Bu, ayıp oluyor ve bir de bu sefer riyakârlık oluyor.

Müslümanız; ben onu sevmiyorum, o beni sevmiyor. Karşı karşıya geliyoruz, yüzümüze gülüyoruz, el sıkıyoruz. Bırak, sıkma elini! Sevmiyorsun ki! Aleyhinde konuşuyorsun, yüz yüze geldiğin zaman;

"—Nasılsın efendim, iyi misin? Arz-ı hürmet ederim, Allah ömürler versin!"

Yalan! Riyakârlık oluyor. İçi başka, dışı başka insana ne derler? O duruma düşüyoruz. Dobra dobra söyle, "Kardeşim! Ben sende şu kusuru görüyorum." de.

"—Canım, doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar."

Kovsunlar ya! Onuncu köyü kurarız, olur biter! Dokuz tane köyden kovulanlar gitsin onuncu köyü kursunlar. Tamam, orası doğrular köyü olur. Dokuz tane köy, ondan sonra onuncu köy; iyi köy olur. Oraya gideriz, ne yapalım...

Allah bizi doğruluktan, rızasından, insaftan, merhametten ayırmasın…

İslâm ahlâkını içimize emelim, alalım. Toprak var; yağmur yağar, üstünden akar gider, çoraktır, bir şey bitirmez. Bitirse bitirse diken bitirir, çoban çökerten dikeni bitirir, üstüne bastığı zaman insanı zıplatır, başka bir işe yaramaz. Öyle yer var ki senede iki mahsul, üç mahsul verir. Diz boyu ot, renk renk çiçekler olur. Arılar vızıldar, kelebekler uçar, bülbüller öter. Yerine göre...

Allah bizim toprağımızı çorak etmesin. Gönlümüze yumuşaklık versin, gönlümüze kabiliyet versin…

Böyle güzel bir din nasib olmuş. Böyle güzel ahkâmı Avrupalı bulsa, mal bulmuş mağribî gibi yağmalar. Biz bulmuşuz, biz de mirasyedi gibi kadrini bilmeden yağmalıyoruz. Böyle güzel dinimiz var, böyle kötü halimiz var. Cami dolusu insan, bir çuval bir şey etmez. Beraber bir şey yapamazlar; aralarında ihtilaf, çekişme,

gruplaşma, dedikodu, gıybet... Aralarında Allah ne yasak etmişse hepsi var, Allah ne emretmişse hiçbiri yok.

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (البقرة:١٥٦)

(*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn.*) [Biz Allah'ın kullarıyız ve biz ona döneceğiz.] (Bakara, 2/156)

Bu işi şeytan mı başardı? Kâfirler mi düzenlediler? Nasıl oldu bilmiyorum; Allah'ın ne kadar yasak ettiği şey varsa kemâliyle mevcut. Bütün takımıyla, eksiksiz, a'sından z'sine Allah'ın yasak ettiği her şey var. Ne ararsan bulunur, derde devadan gayrı. Hepsi var.

Allah'ın istediği şey?.. Ara ki bulasın, yok! Haydi bir takvâ ara, dürüstlük ara, fedakârlık ara, samimi arkadaşlık ara. Nerede?.. Nerede samimi arkadaşlar? Dervişlik kardeşlik, ihvanlık demek! Tasavvuf sevgi, muhabbet, saygı, fedakârlık demek! Böyle bir şey varmış bir zamanlar, masal gibi… Otur ki dedenin dizine, "Bir zamanlar böyle bir şey vardı evladım." diye aksakalını gözyaşlarıyla sulaya sulaya anlatsın sana, dinle.

b. Lâ İlâhe İlla'llàh Sözü Belâları Önler

İkinci hadis-i şerife geçiyorum:[130]

لاَ يَزَالُ قَوْلُ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ يَدْفَعُ سَخَطَ اللهُ عَنِ الْعِبَادِ ، حَتَّى إِذَا نَزَلُوا بِالْمَنْزِلِ ، الَّذِي لاَ يُبَالُونَ مَا نَقَصَ مِنْ دِينِهِمْ إِذَا سَلِمَتْ لَهُمْ دُنْيَاهُمْ ، فَقَالُوا عِنْدَ ذٰلِكَ ، قَالَ اللهُ لَهُمْ: كَذَبْتُمْ ! (الحكيم عن أنس)

---

[130] Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.17; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.214, no:399; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.296, no:868; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.82, no:224; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.145, no:17792.

RE. 487/2 (*Lâ yezâlü kavlü lâ ilâhe illa'llàh, yedfau sehata'llàhu ani'l-ibâdi, hattâ izâ nezelû bi'l-menzil, ellezî lâ yübâlûne mâ nekasa min dînihim izâ selimet lehüm dünyâhüm, fekàlû inde zâlike, kàle'llàhu lehüm: Kezebtüm!*"

Enes RA'dan bir hadîs-i şerîf ki, bu hadîs-i şerîfi gönlümüzün sayfasına mutlaka yazalım, hiç unutmayalım. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz;

(*Lâ yezâlü kavlü lâ ilâhe illa'llàh, yedfau sehata'llàhi ani'l-ibâd*) "*Lâ ilâhe illa'llah* sözü, kelime-i tevhîd, Allah'ın kızgınlığını kullar üzerinden def eder durur."

Kul, *Lâ ilâhe illa'llah* dedikçe Allah'ın sahatı, gazabı, kızgınlığı, kahrı, ikabı, azabı, itabı onların üzerine gelmez. O lâ ilâhe illallah onları korur. Neden?

Lâ ilâhe illa'llah diyorlar; ehl-i tevhîd, Allah'ın varlığına, birliğine inanmış. İki demiyor, üç demiyor, çok demiyor; Allah bir diyor. Allah'a bağlılığı tamam, *Lâ ilâhe illa'llah* diyor. Bu Allah'ın gazabını, kızgınlığını, kahrını engelleyen bir siperdir, bir mâniadır; kulu korur. Bu sözün mânası, kul bunu dedikçe Allah'ın kahrına, gazabına uğramaz demek.

Ne zamana kadar?

"Bir zamana kadar ki... (*Hattâ izâ nezelû bi'l-menzili'llezî lâ yübâlûne mâ nekase min dînihim, izâ selimet lehüm dünyâhüm.*) Öyle bir noktaya gelinceye kadar ki, dünyalıkları dosdoğru, tıkırında gidince, dinlerinden uğradıkları kayıplara aldırmaz duruma düşünceye kadar bu koruma devam eder."

"—Dinim eksilirse eksilsin, dünyam yerinde ya... Köşküm, konağım, arabam var ya, param geliyor ya, sıhhatim yerinde ya, göbeğim kocaman ya... Keyfim tıkırında, her işimi yapmışım. Çocuklar yetişmiş, ticarethanemden gürül gürül gelir geliyor..."

Ama ahireti gidiyor, dini noksanlaşıyor.

Hani sen sabah namazlarına gelirdin mübarek, ne oldu? Hani sen yatsı namazlarında, beş vakitte camimizde görünürdün, ne oldu? Hani sen bir zamanlar hayırlar yapardın? Hani sen bizim toplantılara gelirdin? Hani senin hanımın bayağı müslüman bir hanımdı? Hani senin çocuklar bizim Kur'an dersine gelirlerdi? Yahu her şey değişti, ne oluyorsun? Hacı Efendi sen de mi yahu?..

"—Canım işte ne yapalım, zaman sana uymazsa sen zamana

uy."

Uy da belanı bul! Zaman sana uymazsa sen zaman uy; aç etekleri, aç göğsü, aç saçı, aç başı, ondan sonra tamam…

Eskiden, ben hatırlarım, çok yaşlı bir insan değilim, düğün olurdu; gelinin yüzünü erkekler görmezdi. Gelin annesinin evinden güveyin evine giderken başı örtülü olur, üstüne allı ve pullu kalın bir örtü örterlerdi. Gelinin yüzü görülmezdi. Duvağın üstünden allı pullu bir örtü örtülür, bir de kimse görmesin diye kapının iki tarafına çarşaf gerilirdi.

Bir de gelin çıktı mı etrafa para saçarlardı. Çocuklar, "parayı kapacağız, uğurdur, berekettir, üç kuruş aldım, beş kuruş aldım" filan derken herkesin dikkati o tarafa dağılır, gelin de oradan evine giderdi. El-hamdü lillâh, nâmahreme saçının kılını göstermeden bu iş biterdi.

Şimdi nasıl?

Şimdi gelinin tuvaleti sırtından kuyruk sokumuna kadar açık. Gavurları, Avrupa'yı demiyorum, Türkiye'de… Bizim memleketimizin, bir zamanlar babaları şöyle şöyle olan insanların evlatları. Göğüs açık, kollar yok... Kumaş yetmediğinden mi? Değil! Kumaş olsa bile orayı keserler. On kat kumaş olsa yine keserler. Etek kısa veya uzun ama kenarı yırtmaçlı… Bir güveyle dans eder, bir başkasıyla dans eder, bir başkasıyla… Onunla öpüştü, resimler; bununla öpüştü, resimler; onunla dans etti filan...

Nerede kaldı Müslümanlık? Bu, tam Fransızların, İngilizlerin, Amerikalıların düğününe benzedi. Senin adın ne? John mu, Henry mi? Senin adın, dinin, akiden, inancın ne?

"—Orayı hiç sorma!"

Gusül etmesi gerektiğini bilmeyen insanlar var. İyi ki sorduğun zaman, "Ben Müslümanım!" diyor. Adı diline zor gelip de onu da unutanlar vardır. Evlenip bizim Hocaefendileri filan Şişli'den, bilmem nereden çağırıyorlarmış. Ben de onlardan duyuyorum; beni hiç öyle bir yere çağırmadılar. Duyuyorum ki nikâh kıyacak Hocaefendi diyormuş ki;

"—Şu şu farzları biliyor musun?"

"—Bilmiyorum."

"—Sen bunları öğren, öyle nikâhını kıyayım!" diyormuş.

“—Guslü bilmiyorlar hocam.” diyor.

Evlenecekler, ortalıkta cünüp gezecek. Böyle bir duruma düşmüş ama anası, babası memnun;

“—Bizim oğlan Amerika’da okudu. Aldı bir Amerikan kızı. Suadiye’de bir köşkleri var, işleri de iyi maşallah!” diyor.

Hiç aldırmıyor! Yine de *Lâ ilâhe illa’llah* diyor. Çünkü bir hocadan bir ders almış, dervişim diye, *Lâ ilâhe illa’llah* da diyor. Bu *Lâ ilâhe illa’llah* onu korur mu?

“—Hayır, korumaz artık.”

“—Neden?”

Dünyası tıkırında olduğu için, dinin noksanlaşmasından yüreği titremiyor!

Peygamber Efendimiz onu söylüyor:

“—*Lâ ilâhe illa’llah* kelime-i tevhîdi, bu mübarek kelâm, bu mübarek söz Allah’ın kahrını, gazabını kulların üzerinden çeker. Kulları Allah’ın gazabına uğratmaz. Ama öyle bir noktaya gelinceye kadar ki, dünyalığı tıkırında olduğu zaman dininin noksanlaşmasına aldırış etmez duruma gelinceye kadar. Artık o zaman, *Lâ ilâhe illa’llah* onu korumaz.”

Lâ ilâhe illallah dese de…

“—Sen ehl-i tevhîd misin? Sen bu sözün ehli misin?”

“—Değilsin!”

O zaman Allah’ın kahrı, gazabı yağar.

Arkadaşlar! Bizim koca devlet-i aliyyemiz bundan gitmiştir. Şimdi işçi gönderdiğimiz yerlerden, şimdi petrol aldığımız yerlere kadar; Afrika’nın Sudan’ının aşağısından, adını bilmediğimiz Komor adalarından, bilmem ne takımadalarına kadar adına hutbe okunan bir ülke idik.

Komor takımadaları, Afrika’nın doğusunda... Komor adasından adamlar buraya gelmiş; onların da dünyadan haberi yok bizim de… Al birini vur ötekisine; birbirinden fark yok... Pabucun teki gibi; biri sağ, biri sol, ikisi birbirine eşit… Hâlâ Abdülhamid Han adına hutbe okuyor. Abdülhamid Han öleli şu kadar zaman geçti, ölüye hutbe okumanın ne faydası var? Nerede sizin birliğiniz, beraberliğiniz, iş birliğiniz?

Amerika birleşti, kırk dokuz tane devlet… Kırk dokuz yıldızlı

bir bayrak koydu ortaya, koca kıta bir devlet haline geldi. Avustralya birleşti. Hollanda bir federal devlet haline geldi. Almanya birleşti, Prusya beyliği, Bavyera beyliği vs... Federal Almanya'yı kurdu. Rusya birleşti, birleşti, birleşti; bizim Kırım'ımızı, Kafkasya'mızı, Türkistan'ımızı aldı, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği oldu.

Allah'ın birliği, kardeşliği emrettiği müslümanlar parça parça!.. Komor adalarında Abdülhamid Han adına hutbe okunuyor; bizim Komor adalarının nerede olduğunu bilen babayiğitlerimiz parmakla sayacak kadar az.

Komor adaları nerede?

Ne bileyim dünyada mı, ahirette mi? Afrika'da mı, Asya'da mı, Amerika'da mı? Amerika'da müslüman var mı yok mu? Müslümanın müslümanla ilgisi yok. Halbuki müslüman müslümanın kardeşi. Müslüman müslümanın yardımına koşacak.

İngilizleri Sudan'dan defetmek için biz devlet-i aliyye zamanında Sudanlılara yardım etmişiz. Şimdi de Somali'ye gıda yardımı yapalım filan gibi yavaş yavaş bir kıpırdanışlar var. Demek ki çalışırsak bir şeyler olacak.

Kimseyi suçlamıyorum ama günahlarımızdan... Bizim mü'min olmamız, *Lâ ilâhe illa'llah* dememiz, minarelerde *Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah* diye imamların, müezzinlerin bağırması çare etmemiş ve birçok topraklar elden çıkmış da, o topraklardaki kardeşlerimizin de malları, canları, kadınları, kızları, ırzları, namusları ne badirelere uğramış.

"—Yâ Rabbi! *Lâ ilâhe illa'llah* dediğimiz halde bu belâlar başımıza neden geldi?"

Bu hadisten dolayı geldi. Bu hadîs-i şerîfin içindeki hakikatten dolayı o belâlar geldi. Çünkü *Lâ ilâhe illa'llah* diyorsun ama, *Lâ ilâhe illa'llah'ın* ehli değilsin. Çünkü dininden bir şey noksanlaştığı zaman aldırmıyorsun, dünyaya dalmışsın. Dünyalık yerinde olduğu zaman din olsun, olmasın…

Ne diyor şair, Süleyman Efendi diye birisi için şiir yazmış:[131]

---

[131] Orhan Veli Kanık (1914-1950), Kitabe-i Seng-i Mezar.

Ayakkabısı vurmadığı zamanlarda
Anmazdı ama Allah'ın adını;
Günahkâr da sayılmazdı.
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye...

Ayakkabısı vuracak; "Allah'ım! Aman yâ Rabbi! Ayağım, nasırım! Allah'ım Allah'ım!"

"—Neden 'Allah'ım!' diyor bu adam?"

"—Ayakkabısı nasırını vurdu da ondan, yoksa doğru düzgün dindarlığından değil!"

O şehitlerin torunları ayakkabısı vurmasa Allah'ın adını anmayacak hale gelmiş.

Bu nedir?

Elif'i görse mertek [sırık] sanıyor.

Mertek nedir?

Millet şimdi onu da bilmiyor. Eskiden elif'i görünce mertek sanırmış, şimdi mertek ne demek onu da bilmiyor. O hâle gelmişiz ama Greta Garbo'nun yaşını, Brezilya takımının santrforunun adını, Macaristan'la Arjantin maç ettiği zaman golleri kimin attığını, kaç sıfır yendiğini, filanca kupayı kimin aldığını, falanca artistin bilmem hangi hünerini, evinde bilmem hangi nane yediğini, gözünün rengini, boyunun ölçüsünü, belinin darlığını… her şeyi bilir!

Kendisine lazım olan şeyi bilmez. Anası babası da, çevresi de bir şey demez.

Dünyalık tıkırında, para kazanıyor;

"—Mühendis bizim oğlan!"

"—Doktor bizim oğlan!"

"—Hariciyeci bizim oğlan!"

"—Dininden ne haber? Dini ne durumda?"

"—Hocam, yok öyle bir şey..."

Öyle bir şey olmadığı için problemi de yok. Din olmayınca insanın dinî bir problemi de olmaz. Cepler delik, içinde para olmadıktan sonra mahzuru yok. Para olsa, cebimden düştü dersin ama, para yoksa cep delik olmuş olmamış, mahzuru yok gibi oluyor.

Muhterem kardeşlerim!

Bütün bu sitemli sözlerin arkasından alacağımız ders şudur ki, *Lâ ilâhe illa'llah*'ı dürüst söyleyelim! *Lâ ilâhe illa'llah* sözünün eri ve ehli olalım! Allah'a müslüman kulsak, Müslümanlık diye bağlanmışsak, güzel Müslümanlıkla kulluk edelim. Bizim dinimizdeki noksanlaşma, ahiretimizin mahvının kırmızı tehlike işareti demektir. Tedbir alalım!

İnsan ahiretine çalıştığı zaman, dünyalığı noksanlaşsa bile beis değil, mahzuru yoktur ama işin enteresan tarafı Allah dünyalığı da verir. Sen ahireti düşünerek; "Dünya benim gözümde yok. Ölsem de gam yemem, hiç param kalmasa da aldırmam, sokaklarda da kıvransam beis yok, mahzur yok. Ben Allah'ın rızasını ve âhireti istiyorum!" deyince, Allah bu sefer kapıları açıyor, insana güldür güldür dünyalık da geliyor.

Adamcağızın birisinin evinde bir bereket, bir bereket, bir hayır… Allah Allah! Bir hocaya gitmiş demiş ki:

"—Hocam! Ben bu işten şüpheleniyorum, acaba bu istidrac mıdır?"

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de:

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لاَ يَعْلَمُونَ . وَأُمْلِي لَهُمْ ، إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ (الأعراف:١٨٢-١٨٣)

(*Ve'llezîne kezzebû bi-âyâtinâ senestedricühüm min haysü lâ ya'lemûn*) [Âyetlerimizi yalanlayanları, hiç bilmeyecekleri yerden yavaş yavaş helâke götüreceğiz. (*Ve emlî lehüm, inne keydî metîn*) Onlara mühlet veririm, ama benim cezam çetindir.] (A'raf, 7/182-183) buyuruyor.

"—Acaba bu da insanın gafletinin bir emaresi midir, istidrac mıdır? Allah'a kulluğum kötü olduğundan böyle bolluk gibi görünüyor da, ondan sonra başıma bir felaket mi gelecek?" diye gitmiş hocaya sormuş.

Eski insanların meseleleri bunlar. Yeni insanlar ne istidracı ne kerameti bilir; ne kahrı ne lütfu bilir…

Hoca demiş ki:

“—Anlamak kolay; bir hafta ekmeğin üstüne yağ sür, sokakta ye, bir hafta sonra cuma günü yine gel!”

Bir hafta sonra gelmiş:

“—Nasıl, azaldı mı evindeki bereket?” demiş.

“—Yok, azalmak ne! Daha beter arttı. Her yerden Allah’ın lütfu, rızkı, nimeti yağıyor. Anlayamadım bu işi hocam.” demiş.

“—Ben sana sokakta ekmek ye dedim, yemedin mi?”

“—Yedim.”

“—Nasıl yedin, anlat bakalım!”

“—Efendim, kul hakkı olur, kimse görmesin diye saklayarak yedim. Kimsenin olmadığı yerde bir ısırdım, yine sakladım; öyle yedim. Kırıp dökmemeye dikkat ettim. Şurama bir mendil koydum. Yine çok dikkat ederken bir keresinde ısırırken bir ekmek kırığı birazcık sıçradı, toprağa düştü. Araya araya bir hal oldum, bulamadım da orayı taşla çevirdim. Öyle sıra sıra taşlarla bir daire yaptım ki, kimse üstüne basmasın diye… Bir kırığı düşürdüm, başka kırık düşürdüğümü de bilmiyorum. Kimseye yediğimi de

göstermedim.”

“—Git git! Sana bu nimetler Allah’ın lütfudur. Çünkü sen edepli bir kulsun da ondan geliyor. Eğer edepsiz olsaydın, başkasına göstere göstere ekmek yediğinden, etrafa kırıklarını döktüğünden, basıldığından, hürmetsizlikten başına dertler gelecek, rızkın azalacak, gelen varidat da kesilecekti.” demiş.

İşte biz de Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin yolunda yürürsek, Allah dünya ve ahireti de verir. Dünyayı da verir çünkü rızık Allah’ın Rezzaklığının garantisi altındadır. Rızkı o veriyor. Allah vermese, sen ne yapsan rızkı elde edemezsin.

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfte buyurmuş ki:

“—Sabahleyin benim oturup zikirle, Kur’an’la, ilimle, irfanla meşgul olmam, ufukları dolaşıp rızık aramamdan daha çok rızık celbedicidir.”

Demek ki iki insan var: Birisi, sabah namazından sonra güneşin doğma vaktinde, İşrak vakti gelinceye kadar oturup ilim dinledi, Kur’an okudu, tesbih çekti, ibadetini yaptı.

Ötekisi de, “Aman pazarın keyfini kaçırmadan varayım, ticaretimi yapayım!” diye pabucunu kaptığı gibi gitti; alışveriş, ticaret vs… O ticaretini, bu ibadetini düşündü. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte:

“—O oturan kimsenin kazandığı rızık, ufukları, âfâkı dolaşarak rızık arayan insanın kazanacağı rızıktan daha fazladır.” buyuruyor. Bilen bir kimse, salâhiyetli bir kişi ve salâhiyetli bir ifade olarak, “O daha çok rızık celbeder.” diyor.

Demek ki Allah yolunda yürüdün mü Allah seni yuvasındaki kuş yavruları gibi besler.

“—Besler mi?”

Besler! Kàdir... Rızkı gönderir, bahaneler icad eder, ihsan eder, ikram eder. Sen Allah yoluna aykırı gittikçe, başına felaketler yağar.

Kadının birisi geldi:

“—Bizim efendi biraz moralini bozdu, huyunu değiştirdi. Yanlış yollara saptı, şöyle etti, böyle etti... Bir haram malzeme satma dükkânı açtı, içki dükkânı açtı, büyük felaketler...”

Ondan sonra içki dükkânı bir gece soyguna uğramış. Sermayesi,

kasası, şusu busu her şeyi soyulmuş.

"—Yâ Rabbi! Neden bu benim başıma geldi? Allah niye bunu benim başıma getirdi?" diye dükkân sahibi isyan ediyor.

Hanımı da demiş ki:

"—Allah'ın yolunda gitmediğinden bu ceza…"

Doğrudur; Allah yolunda gitmediğinde Allah öyle ceza verir. Ya oradan verecek, ya başka yerden verecek. İnceldiği yerden kopar bu iş, neresi zayıfsa oradan patlar gider. Ya kendi bedeninde bir hastalık görür, ya dükkânı yağmaya uğrar, ya yangında yanar, ya çocuğu âsi olur, ya hastanede verir, ya hapishanede soluğu alır, gider...

Allah'ın yasak ettiği şeyde hayır yoktur. Allah'ın helâl kıldığı, tavsiye ettiği şeyde de zarar yoktur. Bunu müslümanın artık anlaması lazım! Kâfire bile anlatırız da, müslümanın haydi haydi bilmesi lazım.

Lâ ilâhe illa'llah sözünü doğru diyelim! *Lâ ilâhe illa'llah* sözünün ehli olalım. Dinimizin seviyesinin nasıl gittiğini ibresinden, kontrol saatinden kontrol edelim. Araba ile giderken, arabanın deposunda benzin kalmadı, kırmızı yanmaya başladı; "Aman benzinciye ne kadar var? Oraya kadar beni götürebilir mi? Depoyu dolduralım." diyorsun. Pekiyi, ahiret ibresi günaha doğru gidiyor, cehenneme gidecek gibi bir durum görürsen niye tedbir almayasın? Almamız lazım! İşte o tedbirleri alalım, o mantıkla çalışalım.

"—Benim dünyalığım bugün yerinde, elhamdülillah. Para kazandım ama ahiretim ne âlemde? Allah'a yararlı bir iş yapabildim mi? Bu kazancım helal mi? Yarınım için yani rûz-ı mahşer için, ahiret için bir güzel çalışma ortaya koyabilmiş miyim?" diye aklımız varsa bu hesabı da yapalım muhterem kardeşlerim!

c. Hased Etmenin Kötülüğü

Üçüncü hadîs-i şerîf:[132]

---

[132] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.309, no:8157; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.149, no:13045; Damratü'bnü Sa'lebe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.463, no:7449; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.142, no:17780.

لاَ يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ ، مَا لَمْ يَتَحَاسَدُوا (طب. عن ضمرة بن ثعلبة)

RE. 487/3 (*Lâ yezâlü'n-nâsü bi-hayrin. mâ lem yetahâsedû*)

(*Lâ yezâlü'n-nâsü bi-hayrin*) "İnsanlar daima hayır içinde devam eder dururlar, (*mâ lem yetahâsedû*) birbirlerine hased etmedikleri müddetçe..."

Muhterem kardeşlerim! Bu hadislerin bir tanesi de insana yeter. İnsanı bir söz kurtarır, cennete sokar. Bir hadîs-i şerife sımsıkı sarılsa insan... Bir hadîs-i şerif yeter.

Meselâ, buyrulmuş ki:[133]

قُلْ رَبِّيَ اللهُ ، ثُمَّ اسْتَقِمْ (حم. عن سفيان بن عبد الله الثقفي)

(*Kul rabbiya'llàh, sümme'stakim*) "Rabbim Allah de, sonra dosdoğru ol!"

Yeter bu nasihat! Uzun ciltler, kitaplar okuyup laf yapmaya lüzum yok. İnsanın kalbi sâfî oldu mu, sırat-ı müstakimde her işini Allah'ın rızasına uygun, düşüne düşüne yaparak yürüdü mü cenneti bulur. Yani iş lafın çokluğunda değil.

Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki;

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ

---

[133] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.431, no:2334; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.468, no:3962; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.413, no:15456; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.69, no:6396; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.5, no:5698; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.349, no:7874; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.386, no:2711; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.52, no:1792; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.78, no:5753; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.457; Süfyan ibn-i Abdullah es-Sakafî RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLII, s.391; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.65; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIII, s.176, no:36524; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXI, s.272, no:34210.

أَسْفَارًا (الجمعة:٥)

(*Meselü'llezîne hummilü't-tevrâte sümme lem yahmilûhâ, kemeseli'l-himâri yahmilû esfârâ*) "Tevrat kendilerine öğretildiği halde Tevrat'ın ahkâmı ile hükmetmeyenler, sırtlarına kitap yükletilmiş merkeplere benzerler." (Cum'a, 62/5)

İnsan bir sürü bilgiyi bilse, Allah'ın yolunda gitmese, neye benzer? Sırtına kitap yükletilmiş merkebe benzer. Bir sürü bilgi var sırtında, merkeplikten kurtulamamış. Merkep, ne kötü bir benzetme! Taberî Tefsiri, Kurtûbî Tefsiri, filanca hadis kitabı... O hayvanın merkepliğine onun bir faydası yok, o alim olmaz. Onu medreseye hoca yapmazlar, merkeplik devam ediyor. Onun için bilgi çokluğu esas değildir; bildiğini tatbik etmek esastır.

Bir hadis yeter!

Tekrar hadis-i şerifimize dönelim:

(*Lâ yezâlü'n-nâsü bi-hayrin*) "İnsanlar daima hayır içinde devam eder dururlar, (*mâ lem yetahâsedû*) birbirlerine hased etmedikleri müddetçe..."

Bu sözün çevrilmiş şekli nedir: Birbirlerine hased ettiler mi, hayır, bereket ortadan kalkar, gider.

Buradaki insanlar geneldir; "Dünya üzerinde ne kadar insan varsa hased etmeden, yardımlaşarak yaşarlarsa, başarılı olurlar; birbirlerine hased ederlerse, hayır, bereket gider." demek.

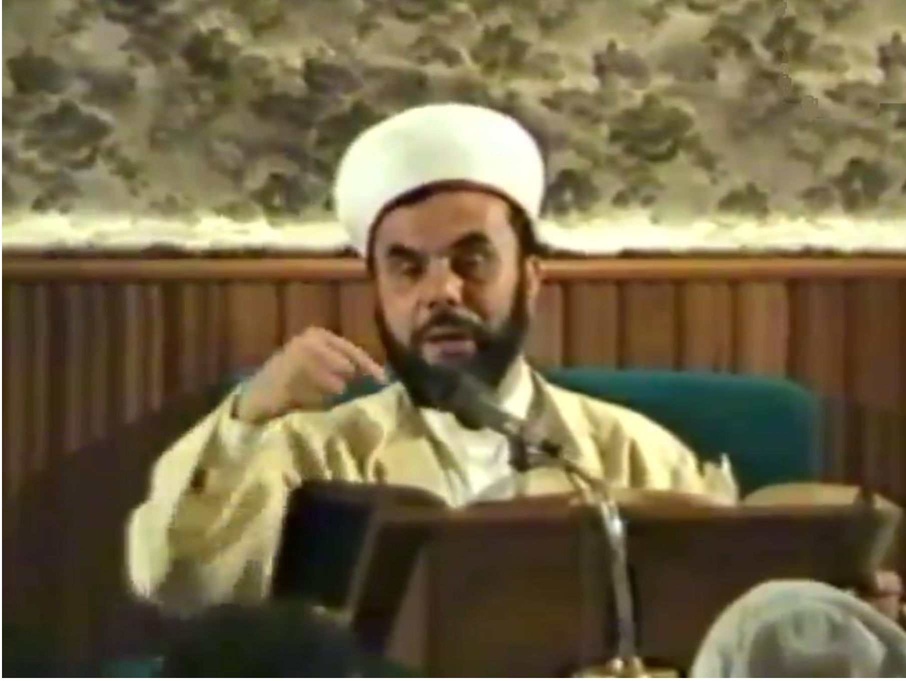
Müslümanın en çok sakınması gereken huylardan birisi hased duygusudur. Hased, kıskanmak duygusudur. Çok kötü bir duygudur. Hased hakkında buyrulmuş ki:[134]

---

[134] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II s.693, no:4903; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.266, no:6608; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.418, no:1430; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1408, no:4210; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.330, no:3656; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.330, no:26594; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.267, no:6610; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.136, no:1049; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.271, no:6212; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.2, s.159, no:2812; İbn-i Abdi'l-Ber, *Temhîd*, c.VI, s.124; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.247; Hatîb-i Bağdâdî, Târih-i Bağdad, c.II, s.227; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.170; Enes RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.136, no:1048; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ ، كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ (د. هب.
عن أبي هريرة ؛ ه. ع. ش. هب. والديلمي عن أنس)

(*El-hasedü ye'külü'l-hasenâti, kemâ te'külü'n-nâru'l-hatab*) "Hased haseneleri yer bitirir, ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi..."

Hased duygusu, insanın başka ibadetlerden kazanmış olduğu sevapları da berbat eder, onları da yakar bitirir. Namaz kılmış, oruç tutmuş, hacca gitmiş, umre yapmış, Ramazan'da itikâf etmiş; hased ettiğinde onlar da gider.

İnsanın kalbinde hased, kıskançlık olmayacak. Birbirleriyle hasedleşirlerse o zaman hayırdan mahrum olurlar, şerlere uğrarlar, sevapları gider, birlikleri beraberlikleri gider, mahv u perişan olurlar.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.833, no:7438; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.117, no:1132; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XII, s.193, no:11738.

Bir grup arkadaşım bir şehirden gelmiş. Oradaki rekabetten bahsettiler. Bu hased hadîs-i şerîfi karşımıza çıktı. Müslüman müslümana rekabet etmez, hased etmez, onun hayrını kıskanmaz. Kıskanırsa, oradan bir hayırlı iş çıkmaz.

Müslümanlar birbirlerine hased ederlerse, birbirlerini yerler bitiririler; atı alan Üsküdar'ı geçer, onlar arkalarından baka kalırlar. Müslüman müslümana hased etmeyecek! Müslüman müslümanın hayrını isteyecek, "Allah daha çok versin!" diyecek.

Şeyh Sadi'nin sözü güzel, diyor ki:

همگنان را راضی کردم مگر حسود را ،

که راضی نمی‌شود ، الاّ به زوال نعمت من

(*Hemginan ra râzî kerdem*) "Hayatta ustalık yaptım, basîret gösterdim, dikkat ettim, herkesin gönlünü aldım, herkesi memnun ettim; (*meger hasûd râ*) hasedçi müstesnâ, onu memnun edemedim." diyor.

Neden?.. (*Ki râzî nemî şûd*) "Adam ne yapsam razı olmuyor; (*illâ be zevâl-i ni'met-i men*) illâ benim elimdeki nimetin gitmesini istiyor. İstiyor ki ben kıvranayım. Ondan memnun edemiyorum."

Çünkü o bendeki nimetin zeval bulmasını istiyor, başka türlü içi rahat etmiyor.

"—Ne istersen alayım."

"—Hayır! Sendeki senden gitsin. Sen mahrum ol!" diyor.

Sen bu güzel duruma, bu mevkiye bu makama geldin, bu başarıyı elde ettin, bu paraları kazandın. Bu evler, bu bahçeler, bu köşkler... Ah kuruyor, titriyor.

"—Allah sana da versin!"

"—Yok! Sendeki gitsin. Senin iyi durumuna dayanamıyorum, sendeki gitsin!"

İşte hased bu! Hased çok kötü bir huydur, cemiyetleri mahveder.

İyi şeylerde hased olur, ona gıbta derler. Mesela birisine Allah ilim vermiş, ilmini herkese anlatıyor. Sen gıbta et:

“—Ah Allah bana da ilim verse de ben de böyle anlatsam, ben de böyle sevap kazansam…” de.

“—Allah onun aklına bunaklık versin, ilmini unutsun, o insin aşağıya...”

Bu tarzda, onun kötülüğünü istemekle olmaz da Allah birisine ilim vermiş:

“—Ne güzel, mâşâallah, ne alim, ne faziletli kişi! Allah bizim evlâtlara da, bize de nasib etsin…”

Tamam, bu gıbta, bu iyi!

Allah birisine mal vermiş, mübarek açmış kesenin ağzını, ona yardım ediyor, buna yardım ediyor. Fakirler memnun, çevresi memnun, akrabası memnun, yanında çalışanlar memnun… İyi tamam, ona da gıbta edilir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[135]

لاَ حَسَدَ إِلاَّ فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللهُ مَالاً ، فَسَلَّطَهُ عَلٰى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ ؛ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللهُ حِكْمَةً ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا (حم . خ. م. ه. حب. عن ابن مسعود)

RE. 480/9 (*Lâ hasede illâ fi'sneteyni*) “Hased yoktur, ancak iki şeye gıbta edilebilir, hased edilebilir:

1. (*Racülün etâhu'llàhu mâlen, feselletahû alâ heleketihî fi'l-*

---

[135] Buhàrî, *Sahîh*, c.V, s.217, no:1320; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.251, no:1352; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.251, no:4198; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.432, no:4109; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.292, no:90; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.73, no:7528; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.88, no:19951; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.426, no:5840; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.200, no:1712; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.469, no:3860; Ebû Ya'lâ, Müsned, c.IX, s.11, no:5078; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.I, s.206, no:196; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.55, no:99; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.61, no:60; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.353, no:994; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.16, no:18; İbn-i Asâkir, Târih-i Dimaşk, c.XIV, s.64, no:1535; Şâşî, *Müsned*, c.II, s.271, no:685; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.363; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.359, no:16050; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.377, no:17045.

hakkı) Bir kimse ki Allah kendisine mal vermiş, onu Hak yolunda harcıyor.

2. (*Ve racülün âtâhu'llahu hikmeten, fehüve yakdî bihâ ve yuallimühâ*) Bir kimse ki Allah ona ilim vermiş, hem ilmiyle amel ediyor, hem de başkalarına öğretiyor."

Bu iki kimseye gıbta edilebilir. Çünkü onun kötülüğünü istemiyor, kendisi de iyi olmak istiyor. Bu normal! İnsanın kendisinin iyi olmasını istemesi güzel, iyilikleri isteyeceğiz. Birisinde bir güzel şey gördük mü "Ben de iyi olayım!" diye örnek alıp iyi olmayı istemek uygun. "Ondaki olmasın, ona çelme takayım, o ilerlemesin!" demek uygun değil.

Gençlerden misal verelim. Futbol oynarken ötekisi gole doğru gidiyor, gol atamasın diye bir çelme takıyor; işte onun gibi oluyor.

Allah kötü huyların her çeşidinden ve hasedden müslümanları korusun… İyi huyların her çeşidiyle cümlemizi müzeyyen eylesin… O güzel huyları hayatımızda tatbik ederek, Allah'ın rızasını kazanmamızı nasib eylesin... O güzel huylarla cennete dahil olmayı, Efendimiz'e komşu olmayı, cemâlullah'ı görmeyi nasib eylesin…

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtihah!

21. 06. 1987 – İskenderpaşa Camii

18. SAMİMİYET VE HÜSNÜZAN

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l-haseneti muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَزَالُ الْمُؤْمِنُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ ، مَا مَحَضَ أَخَاهُ النِّصِيحَةَ ، فَإِذَا

حَادَ عَنْ ذَلِكَ ، سُلِبَ التَّوْفِيقَ (قط. والديلمى عن على)

RE. 487/7 (*Lâ yezâlü'l-mü'minü fî füshatin min dînihî*, *mâ mahada ehâhü'n-nasîhate*, *feizâ hàde an zâlike*, *sülibe't-tevfik*.)
Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Allah'ın rahmeti, bereketi, lütfu, ihsanı, ikramı, dünya ve ahirette üzerinize olsun....

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretlerinin hadislerinden bir demet, *Ramûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis mecmuasının, 487. sayfasının 7. hadisinden itibaren okumaya devam etmek istiyoruz. Hadis-i şeriflerin aslını, kaynağını, metnini merak edenler oralara bakabilirler.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'in ruhuna hediye olmak üzere ve onun

cümle âlinin, ashabının, etbâının ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın ve hâssaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve onların halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına hediye olması için;

Okuduğumuz kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Hocamız'ın ruhu için, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ın ruhu için, bu hadislerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan alimlerin, râvilerin ruhları için;

Bu beldeleri fethetmiş olan şehidlerin, fatihlerin, gazilerin, mücahidlerin, sonra düşman istilasından kurtarmak için çalışan muvahhidlerin ruhları için; cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve bilhassa şu camimizin bânîsi İskender Paşa'nın ve bunu tekrar tekrar tamir edip canlı, temiz, pak, hizmete âmâde tutmak için, mâlen, bedenen ve maddeten yardımcı olanların, kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından buradaki hadîs-i şerif meclisine, hadisleri dinlemek üzere teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin, âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için; biz yaşayan müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvâfık yaşayıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olması için, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öyle başlayalım!

……………………….

a. Müslüman Kardeşine Samimî Davranmak

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerif Hz. Ali RA'dan rivayet edilmiş. Peygamberimiz SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:[136]

لاَ يَزَالُ الْمُؤْمِنُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ ، مَا مَحَضَ أَخَاهُ النِّصِيحَةَ ، فَإِذَا

[136] Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.97, no:7583; Hz. Ali RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.413, no:7203; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XVII, s.140, no:17773.

حَادَ عَنْ ذَلِكَ، سُلِبَ التَّوْفِيقَ (قط. والديلمى عن على)

RE. 487/7 (*Lâ yezâlü'l-mü'minü fî füshatin min dînihî*, *mâ mahada ehâhü'n-nasîhate*, *feizâ hàde an zâlike*, *sülibe't-tevfik*.)

(*Lâ yezâlü'l-mü'minü fî füshatin min dînihî*) "Mü'min kul dininde devamlı bir genişliğe, kolaylığa mazhar ve sahip bulunur; (*mâ mahada ehâhü'n-nasîhate*) din kardeşine açık kalpli, sadık, sàlih, temiz duygularla muamele ettiği müddetçe... Samimi, açık kalpli olduğu müddetçe... (*Feizâ hàde an zâlike*) Bu durumdan meyledip ayrıldığı, vazgeçtiği zaman ise, (*sülibe't-tevfik*) Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin tevfikı artık o kula refik olmaz. Yani tevfikat-ı samedaniyeden mahrum kalır o kul..."

Demek ki, Allah-u Teàlâ Hazretlerinin lütfuna, tevfikına, hidayetine mazhar olmak için buradan bir mühim esası, kaideyi öğrenmiş bulunuyoruz. Bu hadis-i şerife göre kalbimiz, mümin kardeşlerimize karşı samimi ve safi olacak. Açık olacak, pak olacak. Tenkit ediyorsak da yüzüne karşı tenkit edeceğiz. Takdir ediyorsak da belirteceğiz. Yüzümüz başka, kalbimiz başka; dilimiz başka, işimiz başka olmayacak.

O kardeşimize iyi duygular besleyeceğiz, kötü duygular beslemeyeceğiz. O kardeşimiz yanlış yoldaysa yine iyiliğini isteyeceğiz, yanlıştan doğruya getirmeye çalışarak. Kardeşimiz zaten doğru yoldaysa, ona yine sevgi ve saygı besleyeceğiz. Biz bu durumda olursak, kardeşimize karşı böyle kardeşçe duygular içinde olursak, halisane duygular içinde olursak, Allah-u Teàlâ Hazretlerinin tevfikı bize refik olur.

Tevfik çok mühim bir hadise. İnsan bir kere bir şeyi kendisi isteyemez. İnsanın kendisinin bir şey istemesi, ancak Allah'ın istemesinden sonra olur:

وَمَا تَشَاءُونَ إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ اللهُ (التكوير: ٢٩)

(*Vemâ teşâûne illâ en yeşâa'llàh*) "Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz." (Tekvîr, 81/29) buyrulmuştur.

"—Hatırıma gelmedi." deyiveriyoruz.

Bazen en güzel şeyleri bile, bizim için en kârlı olan şeyleri bile, en faydalı olan şeyleri bile;

"—Hay Allah, tuh yahu, unutuvermişim!" diyoruz.

Yani kendimizin menfaatine olan bir şeyleri bile…

Allah hatırlatırsa hatırlarız, hatırlatmazsa hatırlamayız. Düşündürürse düşünürüz, düşündürmezse…

Ne dedi Musa AS yanındakine? Dedi ki:

"—Aman şu şu hususta beni ikaz et!"

Oturdular kayanın başına. Unuttu. Oradan yola çıktıktan sonra:

"—Hadi bakalım, getir." dedi.

"—Hay Allah, ben onu unutuverdim." diye arkadaşı öyle söyledi.

Demek ki hatırlamak, unutmak bizim dışımızda bir hadise; bir... İkincisi; hatırladığımız ve niyet ettiğimiz bir şeyi yapmak da bize ait değil. O da kolay değil. O da mümkün değil. Ancak Allah tevfikini refik ederse mümkün. Tevfik refik olmayınca, bir insanın bir hayırlı işi yapması mümkün olmaz.

Falanca adam hayrı yapmak istedi, yapamadı. Allah nasib ederse, yapar. Allah onun parasını o hayra nasib etmiyor da ondan yapamıyor.

İşte bizim güzel şeyleri yapmaya mazhar olabilmemiz için, muvaffak olabilmemiz için, namazı kılabilmemiz için, zekâtı verebilmemiz için, hacca gidebilmemiz için, hayrı yapabilmemiz için, şeytanı yenebilmemiz için, günahlardan kaçınabilmemiz için, hayırları işleyebilmemiz için ne lazımmış? Allah'ın bize yardımı, tevfiki lazımmış.

Onu biz bildiğimizden her zaman diyoruz ki:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (الفاتحة: ٥)

(*İyyake na'büdü ve iyyake nestain*) "Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım isteriz." (Fâtiha, 2/5) diyoruz.

Her vitir namazında diyoruz ki:

اَللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ ، وَنَسْتَغْفِرُكَ ، وَنَسْتَهْدِيكَ .

(*Allàhümme innâ nestaînüke, ve nestağfiruke. ve nestehdîke*) "Ya rabbi senden yardım istiyoruz, senden mağfiret istiyoruz, senden hidayet istiyoruz." diyoruz.

Biliyoruz ki her şey onda. Demek ki, madem her şey ondaymış, madem ondan istiyoruz; o halde vermesinin şartını da bilelim. Ne zaman verir? O istediğimiz şeyleri biz istiyoruz ama ne zaman verirmiş?

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ، أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ،

فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ (البقرة:١٨٦)

(*Ve izâ seeleke ibâdî annî feinnî karîbün, ücîbü da'vete'd-dâi izâ deàni felyestecîbû lî velyü'minû bî leallehüm yerşüdûn*)

(*Ve izâ seeleke ibâdî annî*) "Ey Rasûlüm, kullarım sana benden sorgu sual ederlerse, sorarlarsa, sormuş bulunuyorlar ise, sordukları zaman, sen şu cevabı ver: (*Feinnî karîbün*) Hiç şüphe yok ki, ben yakınım. (*Ücîbü da'vete'd-dâi izâ deàni*) Bana dua ettiği zaman, dua edenin duasına icâbet ederim. (*Felyestecîbû lî*) O halde, onlar da benim emirlerime itaat etsinler, benim imana davetime icabet etsinler; (*velyü'minû bî*) ve bana iman eylesinler. (*Leallehüm yerşüdûn*) Tâ ki, böylece akıl ve mantığın gerektirdiği yolda yürüme halini kazanabilsinler." (Bakara, 2/186)

Tamam, ama şartı var. Ne zaman verirmiş? İşte burada o esrardan bir sırrı öğrenmiş oluyoruz. Din kardeşine karşı samimi olduğu zaman tevfik refik oluyor. Dikkat edin. Din kardeşine karşı açık kalpli olduğu zaman, sevgili olduğu zaman, muhabbetli olduğu zaman, iyiliğini murat ettiği zaman Allah'ın tevfikı refik oluyor. Öteki türlü olmuyor demektir.

Bu hadis-i şerifin öteki tarafından bakacak olursak, manzaraya görürüz. Demek ki, bir insan din kardeşine karşı kalbinden samimi değilse, halisane değilse, muhlisane değilse, temiz düşünceler beslemiyorsa, o zaman ne olacak? Allah'ın tevfiki kendisine refik olmayacak, Allah ona yardımcı olmayacak, Allah ona hayırları

işlettirmeyecek, onu şerlerden korumayacak demek olur.

Çok mühim bir kaide bu. Esrarı bu işin, sır bu… Bu gibi şeyleri herkes bir çırpıda bilemez, anlayamaz. Yani bunları ancak dinde derinlenmiş, rüsuh peydâ etmiş insanlar ince tetkikler sonunda, tahkikler sonunda, ömründe deneye deneye bulur. Şurada bir samimi hareket eder, burada bir lütfa mazhar olur, bilir ki bu lütfa mazhar olmasının sebebi şuradaki hadise idi. Akşamdan bir güzel iş yapar, sabahtan bir güzel durumla karşılaşır veya bir güzel rüya görür; bilir ki o, onun neticesidir. Ondan sonra o ona terbiye olur. Anlar, o işi öyle yapmaya başlar.

Muhterem kardeşlerim!

Birbirimize karşı temiz duygular besleyelim, tamam mı? Her şeyin anahtarı oluyor. Birbirimize açık kalpli olalım. Birbirimizi sevelim.

"—E hocam, kusuru var!"

Dikensiz gül olmaz. Yarsız kalmış cihanda ayıpsız yar isteyen. Hiç kusursuz bir yar ara, bulamazsın. Herkesin bir kusuru vardır. Her güzelin bir tarafında bir şeycik bulunabilir. O halde kardeşlerimizi, "Bir kere bende de kusur olduğu için, onda da olması beşeriyetinin icabıdır." deyip hoş görmeliyiz, bir.

"—Sanki ben melek miyim? Sanki ben safi miyim? Sanki ben kusursuz muyum? Benim de nice içimde, Allah biliyor ki ne çeşit duygular var." deyip, "Onda da olması normaldir; sanki ben kendim iyi olmak istiyorum da yapmaya muvaffak olamıyorum, kendimi mazur görüyorum da niye o kardeşimi mazur görmeyim?" diyecek, bir.

İkincisi o kardeş kötü yoldaysa bile onu sevecek, kötü yoldan geri döndürmeye çalışacak. İşte önemli olan nokta burası. Asıl can alacak noktası burası. Biz şimdi ne yapıyoruz? Biz bir kimsede bir kere ayıp arayıcı bir gözümüz var. Ayıp arayarak bakıyoruz. Bir kimseye daima, "Filanca arkadaş nasıldı?" diye sorulunca, "İyi ama…" bir ama diye bahis açıyoruz, paragraf açıyoruz, bir sürü kusurunu sayıyoruz. Yani iyi tarafını göremiyoruz.

Hâlbuki rivayete göre, Hz. İsa AS sahabesiyle gidiyormuş. Bir köpek leşinin veya hayvan leşinin yanından geçmişler. Hayvan kurumuş, çürümüş, pis kokular etrafa yayılıyor. Ağzı sıyrılmış,

açılmış, kurumuş hayvan.

"—Uff, aman ne kadar çirkin kokuyor!" diye herkes burnunu kapayıp geçerken, Hz. İsa AS demiş ki:

"—Ama dişleri ne kadar bembeyaz, pırıl pırıl parlıyor!"

Yani bir laşenin bile, bir hayvan ölüsünün bile baktığı zaman Hz. İsa dişlerinin inci gibi sıra sıra muntazamlığını görmüş, o gözle iyi tarafına bakmış, öyle değerlendirmiş. Demek ki bu bize bir derstir, bir Peygamber davranışıdır.

Biz de kardeşlerimizin iyi tarafını görmeye çalışacağız. İyi tarafı yoksa, hakikaten kötü tarafı varsa, tamam:

"—Hocam, benim gözümden bir şey kaçmaz. Hafiye 99 gibi her şeyi şıp diye anlarım. Bu kardeşimiz kusurlu..."

Peki, kusurlu olabilir. Ne yapman lazım? Düzeltmek için ona yardımcı olman lazım;

"—Bu kardeş kusurlu, bir günahlı işe alıştırmış kendisini, devam edip gidiyor. Ben bu kardeşi bu günahtan acep nasıl vazgeçirebilirim?" diye senin öyle düşünmen lazım.

Nasıl kendi oğlun bir kabahat ettiği zaman, bir yanlış yola gittiği zaman:

"—Aman, kimse duymadan şu bizim çocuğu doğru yola getireyim!" diye peşine düşüyorsan, o kardeşine de öyle davranman lazım.

Sevmemiz lazım birbirimizi. Görüyorsunuz ki, bundan önce daha başka hadis-i şeriflerde geçmişti ve bundan sonra da gelir inşallah, Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, biz böyle dargın olup da barışmayan insanlar gibi aykırı aykırı çekerken, ille birbirinizi seveceksiniz diye birbirimize yaklaştırıyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim birbirimizi halisane sevmemizi istiyor.

Bu bizim tasavvuf, tarikat dediğimiz şeyde de işin aslı esası, özü, temel taşları, köşe taşları, asıl önemli olan noktalardan birisi de bu muhabbettir. İnsan kardeşiyle muhabbet edecek, hocasıyla muhabbet edecek vs. Peygamberiyle muhabbet edecek, oradan Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin muhabbetini bulacak.

Onun için, biz eğer birbirimizin kardeşiysek, ihvan isek, kardeşler isek bizim, hepimizin kalbinde düzeltilmesi gereken hastalık var; birbirimize karşı durumlarımızı düzeltelim!

Birbirimizi sevmeyi öğrenelim, birbirimize karşı açık kalpli olmayı öğrenelim! Samimiyeti öğrenelim!

b. Din Samimiyetten İbarettir

Bir hadis-i şerif vardır ki daha önceki hadis derslerinde geçmiştir. Bu nasihat denen şeyin çeşitlerini bize orada Peygamber Efendimiz anlatıyor. Biz nasihati Türk dilinde Arapçasından farklı bir manada kullanırız. Türkçede nasihat demek öğüt demektir yani Türkçeleşmiş manası öğüt vermek demek. "Falanca filanca kimseye nasihat etti." dediğimiz zaman Türkçede almış karşısına, "Bak sigara içme, bak faiz yeme!" diye elini böyle bir bir saya saya filan ona tavsiyelerde bulunmuş mânâsına gelir.

Arapçada bir kimseye nasihat etti demek; "Açık kalplilikle, sevgiyle, pak gönülle muamele etti." demektir. Arada bir fark var. Onun için, Peygamber Efendimiz SAS bu işin önemini belirtmek için buyurmuşlar ki:[137]

---

[137] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.74, no:55; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.704, no:4944; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.156, no:4197; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.102, no:16982; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.X, s.435, no:4574; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.233, no:1152; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.52, no:1260; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.79, no:7164; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.323, no:5265; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.163, no:16433; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.432, no:7820; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.369, no:837; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.392, no:2681; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.44, no:17; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.207, no:7495; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.53, no:2706; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.226, no:3095; Temîm ed-Dârî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.324, no:1926; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.157, no:4199; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.297, no:7941; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.122, no:3769; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.433, no:7822; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.242; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II, s.107, no:1271; İbn-i Hibbân, *Tabakàtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.383; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.I, s.346; Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.115, no:1905; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.351, no:3281; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.108, no:11198; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.259, no:2372; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.74, no:92; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Dârimî, *Sünen*, c.II, s.402, no:2754; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.45, no:19; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II, s.67, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.412, no:531; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ. قَالُوا : لِمَنْ يَا رَسُولَ اللّٰهِ ؟ قَالَ : لِلّٰهِ ، وَلِكِتَابِهِ ، وَلِرَسُولِهِ ، وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ ، وَعَامَّتِهِمْ (م. د. ن. حم. عن تميم الداري ؛ ت. ن. حم. طس. عن أبي هريرة ؛ حم. طب. ع. عن ابن عباس ؛ كر. عن ثوبان)

(*Ed-dînü en-nasîhatü*) "Din hàlis kalplilikten ibarettir." Başka bir şey değildir.

Bakın, haber cümlesinde *nekre* gelmesi lâzım gelirken, (*Ed-dînü nasihatün*) demedi, (*Ed-dînü en-nasîhatü*) dedi, yani "Din tamamen nasihat denen şeyden ibarettir." demek. Nükte var. Onun *ma'rife* gelmesinde bir nükte var. Bu dinin aslı, esası, özü, iliği, kemiği, kemiğin iç tarafı, tam can alacak noktası samimiyet demektir diyor Peygamber Efendimiz.

Halbuki onu bazıları bilmiyor, tercüme ediyorlar, "Din öğüt demektir." diyorlar. Sen bana vaaz çek, ben sana vaaz çekeyim. Kaç kişi vaazı dinlemiş? Kaç kişi söylediği sözü tutmuş? Kaç kişi söylenen sözü anlamış da şey yapmış? Din, karşılıklı o ona, o ona öğüt vermek demek değildir. Din, insanın açık kalpli, samimi, candan, halisane olması demek.

İslâmiyet, dindarlık dediğimiz şey nedir? İnsanın dindar olması, Allah indinde makbul bir kul olması nedir? Kalbinin halis, muhlis, has, samimi, pâk olmasıdır.

(*Kàlû: Li-men yâ rasûla'llàh*) "Kime karşı yâ Rasûlüllah?" diye sordular.

Onlar bu mânâyı biliyorlar, bizdeki gibi vaaz çekmek mânasına gelmediğini biliyorlar. Samimi olmak manasına geldiğini bildikleri

---

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.133, no:2923; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IX, s.307; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.263, no:290, 293; Sevbân RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.740, no:7197, 7201, 8774, 8776; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.263, no:699; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XXXIX, s.230, no.42406; ;RE. 97/11.

için diyorlar ki:

"—Kime karşı samimi olması gerekir Müslümanın ya Rasûlallah?"

Buyurdu ki Peygamber Efendimiz:

(*Li'llâhi*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne karşı has, hàlis, samimî olacak."

Aldatabilir miyiz Allah-u Teàlâ Hazretlerini? Haşa, sümme haşa, sümme haşa, sümme haşa... Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim her şeyimizi, her halimizi; olmuşu, olacağı biliyor. Geçmişi, geleceği biliyor. Ne mümkün! Başka türlü hareket etmek cahilliğin cahilliğindendir. Samimi olacaksın:

"—Ya Rabbi, sen benim her halimi biliyorsun. Ben beş para etmez bir kulunum senin. Şu benim ibadetim, ibadetimin de hiçbir kıymeti yoktur. Kendi şahsımın da hiçbir kıymeti yoktur. Bende ne varsa senin lütfundur. Ben bu lütuflara uygun bile hareket edemedim. Teşekkür sadedinde bile bir güzellik yapamadım. Men et ya rabbi, senin inayetinden gayrı benim hiçbir çarem yoktur." diye insan haddini bilecek, rabbine açık kalpli olacak.

(*Ve li-kitâbihî*) Kur'an-ı Kerim'e karşı has, hàlis, samimî olacak.

"—Kuran'a karşı nasıl samimi olunur?"

Kuranın ahkâmını okur, öğrenir.

"—Seviyorum Kur'an-ı Kerim'i..." diyor, şap, şup öpüyor.

Ne anladım ben, onu dudağına değdirmişsin, alnına değdirmişsin? Seviyorsan oku! Oku, anla.

Kur'an-ı Kerim'i çok seviyor. Aman yerde bir Kur'an-ı Kerim sayfası var, alıyor, bilmem bir duvar kavuğuna koyuyor. Yahu Kur'an-ı Kerim'in her tarafını çiğneyip duruyoruz ömür boyu! Ayaklar altında Kur'an-ı Kerim. Gez, Eminönü'nde ayaklar altında. Kadıköy'le ayaklar altında. Plajlarda ayaklar altında. Ege'de ayaklar altında. Her yerde millet Kur'an-ı Kerim'in sayfaları üzerinde tepin tepin tepiniyor.

"—Hocam yapma yahu, ben onu hiç görmedim."

Ne gazetelerde yazar, ne resmi görünür. Ahkâmını çiğniyorlar. Sayfalarını öpüp başlarına koysalar bile ahkamını çiğniyor. Haramı yiyor, faizi yiyor, rüşveti veriyor, hırsızlığı yapıyor, edepsizliği yapıyor, harama bakıyor, zinayı işliyor. Yani ne varsa

hepsini yapıyor, ondan sonra da Kur'an-ı Kerim'in sayfasını gördüğü zaman bir sarhoş duygusallığı ile öpüyor, aman bilmem ne filan başına koyuyor.

Samimiyet değil bu… Kur'ana karşı samimiyet bu değil.

Belki bu sevginin bile mânâsı var. Bu sevgiden de mahrum olan insanların yanında, belki bu da bir derecedir ama hakiki samimiyet böyle olmaz. Sen Kur'anla samimi misin? Var mı aranızda böyle samimiyet?

Yok... Yani genellikle yok. Okumaz bir kere.,, Okumasını bilmez. Okumasını bilse, anlamaz. Anlasa dinlemez, tutmaz.

Genellikle hepimizin, kendim dahil, çevremizde kendi kendimizi şöyle bir kontrol edelim. Herkes kendisinin halini anlasın, dinlesin. Kurana karşı samimi olsun. Sevsin, sevgisinde samimi olsun, bağlansın, bağlılığında samimi olsun. Rehber edinsin.

"—Kur'an-ı Kerim'i kendime minhac edindim, rehber edindim."

"—Nasıl? Ters giderek mi? Tersine mi?

(*Ve li-rasûlihî*) Rasûlüllah'a karşı has, hàlis samimi olacak insan. Peygamber Efendimiz'i sevecek, ona bağlanacak, ona duyguları samimi olacak. Sünnet-i seniyyesine sımsıkı temessük edecek, sünnetine destek verecek, sünnetini ihya edecek, bid'atlardan uzakta duracak; dinin aslına, özüne sadık kalacak.

(*Ve li-eimmeti'l-müslimîn*) "Ümmet-i Muhammed'in idarecilerine, cemaatlerin başındaki başkanlara karşı, tâbî olunan imamlara karşı samimî olacak."

Müslümanların, müminlerin imamlarına, önderlerine; işbaşına olan, ileri gelen şahsiyetlerine saygı ve sevgi besleyecek. Saygısı ve sevgisi olacak. Yani Müslümanların işini görüyor, Müslümanların başında menfaatlerini kolluyor, Müslümanlara kâfirlerin hücumlarını def etmeye çalışıyor, Müslümanların hizmetlerini yürütüyor. Bu kimseleri desteksiz bırakmamamız lazım.

Bu kimseler kimlerdir? Bu kimseler; kendisi mümin, işleri Müslümanlara fayda sağlayan kimselerdir. Kendisi kâfir, işleri Müslümanlara eza cefa veren kimseler, bundan pay çıkartmasınlar kendilerine... Kendisi mümin olacak bir, yaptığı işler

Müslümanlara fayda sağlayacak. Müslümanların anasını ağlatmayacak, mezarda kemiklerini sızlatmayacak. Adam cami yapmış, sen onun camisini yık, sen onun camisini depo yap mesela değil mi? Olmaz.

(*Ve li-âmmetihim*) "Bütün müslümanlara karşı samimî duygular besleyecek. Mü'minlerin umumuna karşı samimi olacak. Bütün Müslümanları sevecek."

Ne güzel bir dine sahibiz ki muhterem kardeşlerim, (*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abduhû ve rasûlüh*) dediğimiz zaman, bu dine girdiğimiz zaman. dokuz yüz milyon veya bir milyar veya bir milyardan fazla insanla otomatik din kardeşi oluyoruz. Hop, bir milyar tane kardeş. Dünya nüfusunun dörtte biri bir anda kardeşimiz oluyor.

Ama biz, Allah tarafından bize bahşedilmiş olan bu nimetin farkında ve şuurunda değiliz. Bir milyar tane kardeşi olan insan böyle mi gezer ortada? Efe gibi dolaşır şöyle, bir kolunu o tarafa öbür kolunu··· "Benim bir milyar tane kardeşim var, arkam kuvvetli!" der. Diyemiyor, çünkü Müslümanlarla ilgileri kitaplarda… Birbirine sevgileri ve ilgileri yok. Birbirleriyle hasım, birbirlerinin problemlerini bilmezler. Birbirlerinin dertleriyle ilgilenmezler. Birbirlerine yardım etmezler.

Bizim burada mahsûl fazla geldiği zaman, müstahsil orada mahsulü döker, buraya sevk etmez. Veyahut biz burada üretim fazlası olduğu zaman, ne yapacağımızı şaşırırız. Öbür tarafta Afrika'daki Müslüman kardeşlerimiz açlıktan kırılır. Neden? Müslümanlar umumiyeti üzerinde hepsine şöyle bakan, aralarında dengeyi ve irtibatı sağlayacak müesseselerini, hayır müesseselerini bile kuramamışlar. Koruyamamışlar birbirlerini.

Dünyanın her yerinde Müslümanlar birbirlerinden habersiz oldukları için, tek tek düşmana yakalanmıştır, her birisi bir köşede düşman tarafından tepelenmektedir. Karşımızdaki kâfirler de o kadar güzel, iyi organize olmuşlardır ki her yerdeki Müslümanın başına musallat olacak bir hasım icat etmişlerdir.

Hindistan'daki Müslüman kardeşlerimizi Hindular tepeler,

öldürür. Üç yüz tane Müslüman öldü, beş yüz tane Müslüman öldü. Bilmem Afrika'daki Müslüman kardeşlerimizi bilmem kimler öldürür, tepeler. Falanca yerdeki kardeşlerimizi filanca kâfirler esir alırlar, tarlalarında çalıştırırlar. Falanca yerdeki kardeşlerimizi dinden döndürürler, ismini değiştirirler, mallarını alırlar; kadınlarına, kızlarına el koyarlar.

Biz de burada hiçbir şeyden haberimiz yok, pek çok kimse plajda, pek çok kimse spor toto doldurmakta filan böyle vakit geçirir. Haberi yok çünkü, din kardeşliğinin şuurunda değil.

İşte demek ki nasihat, yani açık kalplilik, samimiyet, sevgi bu kadar böyle çeşitleri olan, çeşitli dallara yayılmış olan bir şey. İnsan bu nasihat duygusuna, samimiyet duygusuna sahip olmayınca iyi Müslüman olmuyor.

Yunus'u okuyun, bayılırsınız. Herkes bayılıyor, onun için unutulmuyor Yunus. Yunus'un ayrıca reklamcısı, propagandacısı olmadığı halde kimse unutmuyor. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmi'yi kimse unutmaz, İbrahim Hakkı Erzurumî'yi kimse unutmaz. Neden? O şahısların yürekleri sevgiyle dolmuştur, taşmıştır, kendi bulundukları zamana yayılmıştır, kendi bulundukları zamanlardan bizim zamanlara kadar akmıştır. Sevgi dolu mübarekler. Okuyorsun, hoşuna gidiyor. Nesini okusan hoşuna gidiyor. Yahu bu adamın, bu mübarek şahsın ne kadar güzel, zengin bir iç alemi varmış diye insan hayran kalıyor.

Yahu bu mu ümmi, ben mi okumuş? Benim okumuşluğum yerin dibine varsın, bunun ümmîliği kat kat daha iyi. Yani güya oduncuymuş Yunus Emre, dağdan odun getirirmiş. Yahu keşke bizim üniversite profesörlerimiz öyle oduncu olsa… Böyle doğramacı olsa.

Demek ki birbirine sevgiden, muhabbetten ayrıldığı zaman ne oluyormuş? O zaman Allah'ın tevfiki kesiliyormuş. Bu hadis-i şerif aklınızdan hiç çıkmasın. Sevdiğiniz insanı mertçe, erkekçe sevin. Sevmediğinize erkekçe söyleyin. Arkadaş ben seni sevmiyorum. Bakalım ne cevap verecek. Hesaplaşın, bitsin iş yahu... Nedir bu böyle münafıkça, yüzüne gülüp arkasından kuyu kazmak.

"—Arkadaş ben seni sevemedim, gel bu işin sebebi nedir? Niye sevemedim? Sen şunu şunu yaptın ondan."

Ben onu yapmadım kardeşim, sen yanlış anlamışsın. Ben onu şu niyetle yaptım. Yani neşteri vurduğun zaman, yaranın içinden cerahat aktığı zaman, yara iyi oluyor. Cerahati akıtmadığın zaman, çıban zonklayıp gidiyor. Devam edip gidiyor. Vur gitsin! Çek neşteri, cırıt, bir taraftan öbür tarafa gitsin bu cerahat. Ondan sonra düzelsin, sıhhat bulsun iş.

Sevmiyorsan sevmediğini söyle, neden sevmediğini de söyle. Ben seni sevmiyorum. Neden? Kaşını beğenmedim, gözünü beğenmedim, burnunu beğenmedim.

Onlar benim işim değil ki, Allah yarattı. Ona bir şey diyemez. Beni Allah çirkin yaratmışsa Allah'ın yarattığı, sen ona bir şey diyemezsin.

Huyunu beğenmedim. Tamam bu olur, çünkü Allah huylarımızı düzeltmeyi emrediyor bize. Benim kötü huyum varsa ben düzelteyim.

"—Efendim sen benim işime karışma, sen kendi işine bak!"

Haaa, "Bir insana vebal olarak, günah olarak, kendisine nasihat edildiği zaman, sen kendi işine bak!" demek yeter diyor Peygamber Efendimiz.

Öyle demeyeceksin. Düşüneceksin, haklıysa:

"—Doğru kardeşim, maalesef bende bu kusur var." diyebileceksin.

"—Sen kendi işine bak, senin kusurun benden büyük. Dibin benden kara!" falan demek, İslami bir cevap değil.

"—Tamam kardeşim, bu hususun haklı, doğrudur. Tesbitin yerindedir. Ben inşallah o durumumu düzelteyim!" diyecek.

Böylece samimi dostlarımız olacak etrafımızda… Seven sevecek:

"—Yahu o adamı severim ben."

"—Neden?"

"—Dobra dobra konuşur, kalbinden geçeni olduğu gibi söyler, biter."

"—Filanca adamı sevmem."

"—Neden?"

"—Yüzüme gülse de emin değilim, arkadan ne yapacağını bilmiyorum."

Onun için samimi olmaya dikkat edelim! Tasavvufun ana direklerinden birisi budur. Dinin ana direklerinden birisi budur.

Çünkü tasavvuf, dinin hayata tatbiki demektir. Yani dinin esas noktalarından biridir. İnsanın kalbi başka, lisanı başka olursa o kimseye ne diyoruz? Münafık diyoruz. Münafıklık da iyi bir sıfat değil, kötü bir kalp hastalığıdır. Allah korusun cümlemizi…

c. Kureyş'ten On İki Halifenin Gelmesi

Peygamber SAS Efendimiz, bu ikinci okumuş olduğumuz hadis-i şerifinde buyuruyorlar ki:[138]

لاَ يَزالُ هَذَا الأَمْرُ، ظَاهِراً عَلَى مَنْ نَاوَأَهُ، لاَ يَضُرُّهُ مُخَالِفٌ، وَلاَ مُفَارِقٌ، حَتَّى يَمْضِيَ اثْنَى عَشَرَ خَلِيفَةً مِنْ قُرَيْشٍ (طب. عن جابر)

RE. 487/8 (*Lâ yezâlü hâze'l-emru, zâhiren alâ men nâveehu, ve lâ yedurruhu muhalifun, vela mufarikun, hatta yemdıye isney aşera halifeten min kureyş*)

İsnâ dememiş, *isney* diye yazmış.

(*Lâ yezâlü hazel emru zahira*) "Yâni bu iş dediği halifelik, emirlik, cihad, müslümanların hakimiyeti âşikâr olarak, galip olarak devam edecek. (*Alâ men nâveehû*) Yâni onu muhafaza eden, onunla bulunan kimselerle daima devam edecek. (*Ve lâ yedurruhu muhalifun*) Muhalif kimseler zarar veremeyecek. (*Ve lâ mufârikun*) Ümmet-i Muhammed'in topluluğundan ayrılıp gitmiş kimseler zarar veremeyecek. On iki halife Kureyş'ten gelinceye kadar. Demek ki Müslümanların hakimiyeti, galibiyeti devam edecek ve Kureyş'ten on iki insan gelecek diye, Peygamber SAS Efendimiz bu hadis-i şerifinde bildirmiş oluyor.

Bundan sonraki hadis-i şerifi izah ediverelim.

d. Sûizanda Bulunmayın!

Hz. Aişe Vâlidemiz'den rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS

---

[138] Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.II, s.196, no:1796; Cabir ibn-i Semure RA'dan. *Kenzü'l-Ummal*, c.XII, s.33, no:33852; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.147, no:17798.

Hazretleri buyurmuş ki:[139]

لاَ يَزَالُ المَسْرُوقُ مِنْهُ في تِهْمَةٍ ، مِمَّنْ هُوَ بَرِيءٌ مِنْهُ ، حَتَّى يَكُونَ أَعْظَمَ جُرْماً مِنَ السَّارِقِ (الديلمى ، هب عن عائشة)

RE. 487/9 (*Lâ yezâlü'l-mesrûku minhü fi tühmetin, mimmen hüve berie minhu, hattâ yekûne a'zamü cürmen mine's-sârik*.)

(*Lâ yezâlü'l-mesrûku minhü fi tühmetin*) "Kendisinden mal çalınmış olan bir kimse, (*mimmen hüve berie minhu*) bu çalma işiyle hiç alâkası olmayan bir kimseye ithamda bulunmaya, kötü zanda bulunmaya, herhâlde bu çaldı falan diye onu töhmet altında bulundurmaya devam eder, devam eder. Ne noktaya kadar? (*Hattâ yekûne a'zamü cürmen mine's-sârik*) Hırsızdan daha büyük günaha girinceye kadar devam eder." diyor Peygamber Efendimiz.

Bunun manası şudur: İnsan bazen suçsuz bir kimseyi itham edebilir. Yani suçu yok. Hırsız değil, hırsız sayar onu. Onu töhmet altında tutar, ona öyle zanda bulunur. Sui zannın gelişmesine sebep olacak ifadeler kullanır. Bu tabii bir kimseyi, mâsum bir kimseyi lekelemek ve gölgelemek olduğundan, hırsızın günahından daha büyük günaha girer.

Halbuki kendisinin malı çalındı adamın. Hem malı çalındı, malı çalındığı için bir zarara uğrar. Hem de çalmayan bir insanı çaldı sandığı için ayrıca bir günaha girer, hatta hırsızdan daha büyük bir günah işlemiş olur. Yani demek ki o hırsızlık hadisesinden daha büyük bir fesat, bir fitne ortaya çıkar.

O halde muhterem kardeşlerim! Bu hadis-i şerifin mânâsına göre eğer bir kimsenin gerçekten suçlu olduğunu bilmiyorsak, dilimize sahip olalım, kimseyi delil olmadan itham etmeyelim.

Bugün çok yapılan bir şey bu. Gazeteler bir şahsı diline dolar, yerden yere çalarlar. Yani memleketi sanki o şahıs batırmış gibi, batırıyormuş gibi bütün kabahatler o şahsın üstüne yüklenme

---

[139] Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.297, no:6707; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.99, no:7588; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.564, no:7923; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.140, no:17775.

durumuna gelir. Hâlbuki hiçbir suçu yok adamın. O durum olabilir, neden? Ufacık zanlardan, ufacık ihtimallerden hareketle herkes bir şahsın üstüne yüklenir. Tarihte de böyle şeyler olmuştur. Tarihte de misalleri olan bir davranış şeklidir.

Hz. Peygamber SAS Efendimizin sevgisi herkesin gönlünde. Evlâdının sevgisi de gönlünde herkesin... Hz. Hasan veya Hz. Hüseyin Efendilerimizden birisine zamanındaki bir şahıs bir ithamda bulunuyor:

"—Yahu benim yanımda şu kadar para vardı, sen aldın!" gibilerden bir şey.

"—Ben mi almışım, ne kadar?" diyor.

Rakamı pek iyi hatırlayamıyorum ama külliyetli bir miktarda. Sen aldın gibi bir ithamda bulununca, işin de teferruatı hatırımda değil tam. O mübarek de çıkarıyor o parayı tıkır tıkır tıkır sayıyor, yürüyüp gidiyor.

Peygamber torunu. Asalete bak. Biraz sonra o adam geliyor koşarak:

"—Aman efenim, özür dilerim, kusura bakma. O para bir şeyin altında kalmış, sen almamışsın." filan gibilerden.

Diyor ki:

"—Biz verdiğimiz şeyi bir daha almayız."

Tenezzül de etmiyor artık, o verdiği şeyi geri de almıyor.

Demek ki yanlış zanlar, suizanlar olabilir. Onları yapmayalım. Delil olmadan konuşmayalım!

Ben bir kere hatırlıyorum. Bursa'da arabamın küçük bir tamir işi vardı, bir atölyeye girdim. Bir şahıs öteki şahsın aleyhine, benim tanıdığım bir şahsın aleyhine:

"—O adamı ben tanırım, şöyle kötüdür, böyle kötüdür." diye atıp tutuyor.

Ben de dedim ki:

"—Ya öyle mi? Nerede gördün? Tanışır mısın?"

"—Tabii tanışırım." dedi.

Yüksek perdeden işe girişti. Ben sıkıştırdım, o cevap vermekte bocalamaya başladı. Ben biraz daha sıkıştırdım, o biraz daha şey yapmaya başladı. Nerede olmuş, nasıl olmuş diye üstüne adam akıllı bastırınca işin;

"—Yok ben onu tanımıyorum da, bir arkadaşımdan duydum da

bilmem ne de…"

Yalan! Yalan, aslı esası yok. Yani sonunda o noktaya geldi iş. Karşısındaki bilmiyor diye bir sürü yalan yanlış şeyi yutturmaya kalktı.

Böyleleri de oluyor. İnsanların tabiatında da bu vardır. Küçücük bir şeyden işi büyütüp bir şeyi itham etmek vardır. Aman o töhmet mevzu olan suçtan daha büyük bir suç ortaya çıkar da, çok günahlara girersiniz. Onun için suizanda bulunmayın!

Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيراً مِنْ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ، وَلاَ تَجَسَّسُوا وَلاَ يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا، أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ، وَاتَّقُوا اللهَّ، إِنَّ اللهَّ تَوَّابٌ رَحِيمٌ

(الحجرات:١٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'ctenibû kesîren mine'z-zanni inne ba'da'z-zanni ismün, ve lâ tecessesû ve lâ yağteb ba'duküm ba'dan, e yuhibbu ehadüküm en ye'küle lahme ahıhî meyten fekerihtümûh, ve'tteku'llàh, ina'llàhe tevvâbün rahîm.*) (Hucurat, 49/12)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'ctenibû kesîren mine'z-zanni*) "Ey iman edenler, zannın çoğundan kaçının! Öyle suizanda bulunmayın! (*İnne ba'da'z-zanni ismün*) Çünkü zannın bir kısmı günahtır. (*Ve lâ tecessesû*) Birbirinizin kusurunu araştırmayın! Adamın gizlisini kurcalayıp, bunun altında ne var diye araştırmayın!"

(*Ve lâ yağteb ba'duküm ba'dan*) "Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin! Bu neye benzer? Bir insanın gidip de ölünün etini yemesine benzer. (*E yuhibbu ehadüküm en ye'küle lahme ahıhî meyten*) Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? (*Fekerihtümûh*) İşte bundan tiksindiniz. Bak nasıl hoşunuza gitmedi, yüzünüzü buruşturdunuz."

(*Ve'tteku'llàh*) "O halde Allah'tan korkun! (*İna'llàhe tevvâbün rahîm*) Şüphesiz Allah, tevbeyi çok kabul edendir, çok esirgeyicidir." (Hucurat, 49/12)

Ölü eti yemek deyince yüzünüzü buruşturuyorsunuz ama gıybet etmekten sakınmıyorsunuz. Aleyhte bulunmayacağız, gıybet etmeyeceğiz. Mesnetsiz töhmette bulunmayacağız.

Onun için güzel bir adet vardır, halkımız bunu hazmetmiş değildir. Falanca adam mahkemeye düştü, sanık mevkiinde daha, mahkûm mevkiinde değil. Sanık… *Maznun* derlerdi eskiden. Zan var hakkında yani acaba bu suçu işlemiş mi diye. Beraat etmiş. Beraat etmişse; tamam adam muhakeme olmuş, beraat etmiş daha ne istiyorsun?

"—Efendim işte filanca meseleden muhakeme oldu."

E, beraat etmiş ya, daha ne istiyorsun?

d. İkindi Namazının Sünnetinin Fazileti

Müteakip hadis-i şerif. Bu da bir bizim namazlarımızın faziletlerini bildiren hadis-i şeriflerden bir tanesi.

Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:[140]

لاَ يَزَالُ الْمُصَلُّونَ مِنْ أُمَّتِى قَبْلَ الْعَصْرِ أَرْبَعًا ، حَتَّى يَغْفِرَ اللهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً حَتَمًا (أبو الشيخ عن ابن عمر)

RE. 487/10 (*Lâ yezâlü musallûne min ümmetî kable'l-asri erbaan. hattâ yağfira'làhu lehüm mağfireten hatemâ.*)

(*Lâ yezâlü musallûne min ümmetî kable'l-asri erbaan*) "Benim ümmetimden namaz kılanlardan, ikindi vaktinde ikindinin farzından evvel dört rekât namaz kılanlar, buna devam ederler, devam ederler; (*hattâ yağfira'làhu lehüm mağfireten hatemâ*) nihayet, yani mutlak, kesin bir afv u mağfirete mazhar olurlar."

Demek ki ikindi namazının evvelinde dört rekâtı neden kılıyormuşuz? Böyle çok sevabı varmış da onun için kılıyormuşuz. Demek ki insan buna, ikindi namazının dört rekatına devam etti mi, sevap kazanıyormuş.

Bu devirde hepimizde olan bir kusur nedir? Sünnetlerde sünnet-i müekkede ve sünnet-i gayri müekkede vardır. İkindinin ilk dört rekât sünneti gayr-i müekked sünnet olduğundan, Peygamber Efendimiz de bazı kereler kılmadığından, sünneti kılmadan, kameti getirip dosdoğru farza duruluyor. Birazcık bir fırsat buldu ya, şöyle bir tutacak nokta buldu ya, ikindi namazının sünnetini kaytarmak yani kırpıştırmak, kılmamak tarzında oluyor.

Eh, sen bilirsin. Bak Peygamber Efendimiz diyor ki devam eder, devam eder, Allah ona kesin bir mağfiretle mağfiret eder.

Başka bir hadis-i şerif vardır bu hususta, Buhari'de. Diyor ki Peygamber Efendimiz,

"—Biz bu ay bedir halindeyken, dolunayken, şöyle tepsi gibi gökyüzündeyken nasıl hiç zahmetsiz, meşakkatsiz hepiniz böyle görüyorsanız; ahirette de Cenâb-ı Hakk'ın cemâli öyle müşâhede

---

140 Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.103, no:7604; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.384, no:19412; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.141, no:17776.

edilecek.

Eğer güneşin doğmasından evvel ve batmasından evvel, yani sabah namazından ve ikindiden evvel namaz kılarsanız, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin o ikramına nail olursunuz diye hadis-i şeriflerde geçiyor.

O halde muhterem kardeşlerim, bir kere şuradan şunu çıkartabiliriz ki, bizim bu dedelerimiz bize bir örf-adet; dinimizde onlardan aldığımız, öğrendiğimiz bir şeyler bırakmışlarsa, hadislere dayanıyordur, bir bildiği vardır. Şimdi herkes yeniden müctehid kesildi. Herkes birazcık Arapça öğrendi, birazcık tahsil yaptı diye müctehid kesildi. Bir bildiği vardır büyüklerimizin, hadisleri biraz iyi okusunlar.

Birisi Suudi Arabistan'a gitmiş, orada Araplarda, namazın farzı kılınıp, selâm verildikten sonra, terliğini alıp gidenler oluyor:

"—Ben bundan sonra, namazdan sonra dua etmem artık!" demiş, çıkmış.

Yahu, biz bu namazların arkasından bu salât u selamları, bu *Âyete'l-kürsi*'leri, bu *Sübhàna'llàh*'ları, bu *El-hamdü li'llâh*'ları, bu *Allàhu ekber*'leri kendimiz uydurmuş değiliz. Böyle hadis-i şerifler var. Hadis-i şerifleri biraz oku, o zaman dedelerimizin ibadetlerin kârlılarını ne kadar güzel tesbit ettiklerini, ahiret için mübareklerin nasıl çalıştığını güzelce anlarsın!

Demek ki, biz de ikindi namazına dikkat edelim! İkindi namazının sünnetine de gayretli olalım. "İkindi namazı çok önemli bir namaz olduğundan, Allah-u Teàlâ Hazretleri (*Ve'l-asri*) diye *asr*'a, yâni ikindi vaktine yemin etmiştir." diye tefsir kitaplarında izahlar vardır.

"—İkindi vakti neden böyle önemli?"

İkindi vakti herkesin ticaretinin kızıştığı, pazarlık görüşmelerinin artık sonuna geldiği, pazarcıların bir an evvel evime döneyim diye telaş içinde olduğu bir zamandır. O zamanda ibadetten geri kalabilir insan. Çarşıcı, pazarcı eşyasını, tezgâhını toplarken filan…

Ondan sonra memur evine dönerken, hadi evimde kılayım falan derken, eve gelmeden yolda akşam ezanı okunuverir. Umumiyetle insanların tam telaşlı olduğu zaman oluyor.

İkindi namazına aman dikkat edelim. O vaktin sünnetine de

ihtimam eyleyelim diye buradan ders çıkıyor herhalde.

e. Mescidde Namazı Beklemenin Mükâfatı

Gelelim bundan sonraki hadis-i şerife…

Bu hadis-i şerifi de çok dikkatle dinleyiniz. Bundan sonra bir hadis-i şerif daha okuyacağım, ondan sonra dersi bitireceğim.

Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:[141]

لاَ يَزَالُ أَحَدُكُمْ فِي صَلاَةٍ، مَا دَامَ يَنْتَظِرُهَا ؛ وَلاَ تَزَالُ الْمَلاَئِكَةُ تُصَلِّي عَلَى أَحَدِكُمْ، مَا كَانَ فِي الْمَسْجِدِ تَقُولُ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ ؛ مَا لَمْ يُحْدِثْ (ت. عب. عن أبى هريرة)

RE. 487/11 (*Lâ yezâlü ehadüküm fi salâtin, mâ dâme yantaziruha; ve lâ tezâlü'l-melâiketü tusalli alâ ehadiküm mâ kâne fi'l-mescid, tekùl: Allàhümma'ğfir lehû, allàhümme'rhamhu, mâ lem yuhdis el yuhaddis*.)

(*Lâ yezâlü ehadüküm fi salâtin, mâ dâme yantaziruha*) "Sizden biriniz namazı beklediği müddetçe, intizar halinde olduğu müddetçe namazda sayılır." Yani henüz namazın vakti gelmemiş, kılınma zamanı tahakkuk etmemiş, henüz kılınmaya geçilmemiş. Bekliyor, onu beklediği müddetçe, ona intizar halinde olduğu müddetçe namazdaymış gibi ecir alır.

Demek ki namazlara, camiye biraz erken gelmemiz, bu intizarı yapmamız lazım. O arada demek ki, insan namazdaymış gibi sevap kazanmış oluyor.

(*Ve lâ tezâlü'l-melâiketü tusalli alâ ehadiküm mâ kâne fi'l-mescid*) "Sonra melekler mescidde bulunduğu müddetçe bir kimseye daima dua ederler. (*Tekùl*) Derler ki:

(*Allàhümma'ğfir lehû*) "İbadethanende ibadeti bekleyen şu kula

---

141 Tirmizi, *Sünen*, c.II, s.52, no:302; Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.580, no:2211; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.324, no:19084; *Camiü'l-Ehàdis*, c.XVII, s.127, no:17740.

mağfiret eyle yâ Rabbi! (*Allàhümme'rhamhu*) Yâ Rabbi şu kuluna rahmetini ihsan eyle, rahmetine gark eyle, rahmetine mazhar eyle!" derler.

Ne zamana kadar? (*Mâ lem yuhaddis*) "Konuşmadığı müddetçe…"

Çünkü camide o onunla konuşuyor, o onunla konuşuyor. Kahve mi burası? Eğlence yeri mi. Buldun gölgelik yeri, yerde de örtüler var, kur bağdaşı, al yanına arkadaşı, çay da söyleyelim bari! Kahve de söyleyelim, çay da söyleyelim. Sohbethane mi burası?

Sen öyle konuşursan yanındaki adamın ibadeti, tesbihi ne olacak? Onun için konuşmamaya, dünyaya ait işleri konuşmamaya, oranın adabına riayet etmeye; Kur'an-ı Kerim'le, zikirle, tesbihle, huzurla, murakabe ile, tefekkür ile zamanı değerlendirmeye çalışmalı; lağviyat ile, boş şeylerle vaktini geçirmemeli.

Bu kelimenin bir manası abdestli olduğu zaman demek de olabilir. Abdestli olmazsa, o sevabı alamaz demek olabilir. Çünkü kimisi abdestsiz oturur da gelince gider abdest alır filan. O zaman o sevap olmaz manasına da gelebilir.

Bundan bize çıkan ders nedir? Eğer imkânımız varsa ezandan evvel namaza gelelim, camide oturalım ki, melekler bize dua etsin, namazdaymış gibi sevap kazanalım. Bu bir kazanç kapısıdır, sevap kapısıdır, buna dikkat edelim.

İkinci bir husus nedir? Camide yüksek sesle konuşmayalım! Camiyi sohbethane haline getirmeyelim. Dünya kelamı ile vaktimizi öldürmeyelim. Birbirimizi meşgul etmeyelim. Sen konuşursun, şurada namaz kılanın aklı çelinir.

"—Ya, ne namaz kıldığımı anlayamadım." der.

Biz bir arkadaşımızla Medine'den Mekke'ye gidiyoruz, durduk yarı yolda, bir camide namaz kılıyoruz. Kalabalık vardı içeride. Namaz kıldık ama o mübareklerin dırdırısı, vırvırısı hiç kesilmedi. Namaz bittikten sonra; arkadaş kendisi de Arap asıllı, Türkçe de biliyor; bir girişti bunlara, neler söylediyse epeyce bir azarladı, şey yaptı. Yani demek ki şaşırabiliyor diye biz buna dikkat edelim inşallah, o adaba riayet eyleyelim.

Eğer bir insan sükûnetini ihlâl ederse, kalabalığını istismar

ederse hayra ermez. Hatta diyor ki Peygamber Efendimiz:

"—Birisi gelse, dese ki: 'Yahu benim kırmızı yularlı bir devem vardı, gören var mı? Kaybettim.' filan dese, yâni 'Kaybolmuş hayvanımı gören var mı?' filan diye böyle gelse sorsa cami cemaatine; Allah ona hayvanını buldurmasın!" diyor.

Niye? Burası kayıp bürosu mu? Kayıp bürosu mu burası gibilerden yani. Caminin âdâbına uygun olmadığından. "Allah buldurmasın o kaybettiği hayvanı!" diye beddua ediyor.

Camiye böyle hürmet edelim!

f. Kıyamet Şerlilerin Üzerine Kopar

Nihayet sonuncu hadis-i şerifi okuyorum bu sayfada.

Enes RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerif. Peygamber SAS buyurdu ki:[142]

لاَ يَزْدَادُ الأَمْرُ إِلاَّ شِدَّةً ، وَلاَ الدُّنْيَا إِلاَّ إِدْبَارًا ، وَلاَ النَّاسُ إِلاَّ شُحًّا ، وَلاَ تَقُومُ السَّاعَةُ إِلاَّ عَلَى شِرَارِ النَّاسِ ، وَلاَ مُهْتَدِيَ إِلاَّ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ (ه. ك. حل. عن أنس)

RE. 487/12 (*Lâ yezdâdü'l-emru illâ şiddeten, vele'd-dünyâ illa idbâren, vele'n-nâsü illâ şuhhan, velâ tekùmü's-sâatü illâ şerâri'n-nâsi, ve lâ mühtediye illâ ise'bnü meryem.*)

İşin şiddeti gittikçe artacak yani Müslümanların meşakkatleri, sıkıntıları, günden güne belası ziyadeleşecek demek. Yani Müslümanlık yerleşti, Peygamber Efendimiz İslam'ı öğretti, yayıldı ama gittikçe bela ve şey artacak. Allah'ın kanunu böyle yani. Bu

---

[142] İbn-i Mace, *Sünen*, c.XII, s.47, no:4029; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.488, no:8363; İbn-i Asakir, *Mu'cem*, c.I, s.260, no:524; Hatib-i Bağdadi, Tarih-iBağdad, c.IV, s.220, no:1917; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XLIII, s.190; Mizzi, *Tehzibü'l-Kemal*, c.XXV, s.147; Ebu Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.IX, s.161; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.263, no:38656; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.152, no:17808.

tarzda böyle ileriye doğru gidecek. Bir… Meşakkat ve bela artacak, bir.

İkincisi, dünya idbara uğrayacak. Günden güne idbara uğrayacak. *İdbar* demek, yani ters gitmek, geri gitmek demek. Gerileyecek demek. Yani dünyanın hali iyiye doğru gitmeyecek, kötüye doğru gidecek. Çizgi kemalata doğru değil rezalete doğru gidecek.

(*Sadaka rasûlü'llàh*) Nitekim hak söylemiş Peygamber Efendimiz, doğru buyurmuş. Buyur, memleketimizin halini, dünyanın halini görüyorsunuz. Nerede eskilerin hali, nerede eski mahalleler, nerede eski muhabbetler, nerede eski dindarlıklar, nerede eski alimler, nerede eski müslümanlar, nerede eski hatunlar, nerede eski yiğitler? Hepsi tarihte… İşin böyle tepe taklak aşağı doğru gittiği muhakkak. Öyle buyurmuş çünkü Peygamber Efendimiz. Çizgi böyle. Kanunu yani dünyanın durumu böyle.

(*Vele'n-nâsü illâ şuhhan*) "İnsanlar da günden güne cimrileşecekler, bahilleşecekler, nekesleşecekler." Gittikçe Allah yolunda para sarf etmek, mal sarf etmek, gayret sarf etmek azalacak.

Bir şarkıcı tepesinden tırnağına kadar on binlikleri böyle ilikliyorlar. Para yağmuru altında gömülüyor. Stadyumlar bir şarkıcıyı dinlemek için doluyor ama müslümanlığa rağbet yok. Plajlar doluyor, camiler tenha… Günah yerleri sabahlara kadar ışıklı… Sevap yerlerinde bu müslümancıkları bir gece tutamazsın camide, sabaha kadar duramaz ama her gün pokerci pokerinde, daha başka ne gibi kötülükler varsa onlar sabahlara kadar çalışır. Şehrin bazı yerleri var ki, insan gitmeye korkar; sabahlara kadar orada ışıklar, reklam panoları yanar. Günahlar işlenir durur.

Demek ki insanlar cimrileşecekmiş günden güne. Tabii bizim bundan tersine alacağımız mânâ nedir? Cimrilik iyi değilmiş, biz elimizden geldiğince Allah yolunda para sarf edelim, mal sarf edelim! Neyi sarf edersen Allah yolunda, o sana faydalı hale gelmiş olur. Neyi sarf etmezsen, hesabı üzerinde kalmış olur. Yani sen kendi asli ihtiyacını hesapla, ondan fazlasını da yapabildiğin kadar İslâm'a faydalı işler, hayırlar yap ki müslümanlık ileriye gitsin!

Çünkü müslümanlığın ileri gitmesi için Amerikan yardımı gelmeyecek. Gelecek mi? Marşal yardımı, Amerikan yardımı… Adam yardım eder mi? Boğmaya çalışıyor. Sen yapacaksan yapacaksın. Şu camileri biz yapacağız, imam-hatip okullarını biz yapacağız, Kur'an kurslarını biz açacağız, mecmuaları biz destekleyeceğiz, matbaaları biz alacağız, hayırları biz yapacağız. Yetimlere biz bakacağız, yoksullara biz bakacağız; cihadı biz edeceğiz, cihad için parayı biz toplayacağız. Memleket hayra erişsin diye ne çeşit maddi ve manevi fedakârlık varsa; para pul yardımı, bedeni yardım, hizmet; Allah rızası için biz koşacağız.

Ötekiler bize enayi derler belki. "Parayı bak nereye sarf ediyor, bak yaşamasını bilmiyor, bak ne kadar yoruluyor, yaptığı işten para almıyor, hayrına yapıyor!" filan diye belki öyle diyecekler ama böyle yaptıkça sevap kazanacağız.

(*Ve lâ tekùmü's-sâatü illâ alâ şirâri'n-nâsi*) Böyle iş tepe taklak gidecek, gidecek. Sonra, kıyamet kimin üstüne kopacak? Şerli insanların, insanların en berbatlarının, kötülerinin üstüne patlayacak. Kıyametin kabağı onların başında patlayacak. Yâni o kıyametin zelzeleleri, dehşetleri, sıkıntıları şerli insanların başına patlayacak. Allah bizi her türlü felaketten korusun...

En büyük felâket sevmediği insanların zümresinde olmak. Bizi sevdiği insanların zümresinden eylesin… Yaşadığımız müddetçe rızasına uygun yaşayalım. Öleceğimiz zaman da rızası yolunda ölelim. Şehid olarak ölelim. Said olarak yaşayalım; yani mutlu, mesut, bahtiyar, hak yolda yürüyen, salih kimse olarak yaşayalım; şehid olarak ölelim!

(*Ve lâ mühtediye illâ îse'bni meryem*) "Hz. İsa'dan sonra da Peygamber rütbesine haiz, böyle bir hak yolu gösterici şey gelmeyecek, şahıs gelmeyecek!" diye Peygamber Efendimiz bildirmiş.

Demek ki Hz. İsa'nın nüzulü haktır. Hz. İsa nüzul edecek, ahir zamanda nüzul edecek. Büyük zamane alimlerimizden birisi de, bu hususta bazıları ileri geri sözler söyledikleri için bir kitap yazmış, Hz. İsa'nın nüzulünün yani ineceğinin hak olduğuna dair tevatür derecesindeki rivayetleri orada toplamış.

O öyle olacak. Peygamber Efendimizin sünnetiyle, şeriatiyle

amel edecek. Gelecek, putu kıracak, salibi yani Hristiyanların haçını kıracak, Hristiyanları doğru yola getirecek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi ahir zamanın fitnelerinden, kötülüklerinden, fesatlarından korusun... Nefse, şeytana ve dünyanın fâni lezzetlerine kapılıp, günahlara dalanlardan eylemesin… Sevmediği zümreler arasında bulundurmasın...

Sevdiği ilimlerle bizi mücehhez eylesin. İlmimizle amil olmayı nasib eylesin… Salih ameller işlettirsin... Ümmet-i Muhammed için hayırlı işler yapmayı nasip eylesin. Arkamızdan bize sevaplar getirecek sadakai cariye dediğimiz sabit hayırlar yapmayı nasib eylesin…

Allah yolunda malımızla, canımızla, müktesebatımızla ömür boyu çalışmayı, gayretli olmayı; genç, ihtiyar, ak sakallı, beli bükük hepimizin böyle çalışmasını nasib eylesin… Nihayet ömrümüz hitama erdiğinde cümlemize iman selâmetliği ile buyurun:

أَشْهَدُ أَن لاَ إِلَهَ إِلاَّ الله ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُه

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) diyerek imanı kâmil ile, kelime-i şehâdet ile, cennetteki yerlerimizi görerek, Peygamber Efendimiz'in cemaline nazar ede ede ruh teslim etmeyi nasib eylesin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin…

Bi-hürmet-i esrâr-ı Sûreti'l-Fâtihah!

05. 07 1987- İskenderpaşa Camii

19. GÜNAHLAR VE İMAN

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَنْهَبُ نُهْبَةً ذَاتَ شَرَفٍ ، يَرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ حِينَ يَنْتَهِبُهَا ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَغُلُّ أَحَدُكُمْ حِينَ يَغُلُّ ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ فَإِيَّاكُمْ إِيَّاكُمْ (حم. م. ق. ن. ه. عن أبي هريرة)

RE. 488/1 (*Lâ yeznî'z-zânî hîne yeznî, ve hüve mü'minün; ve lâ yeşrebü'l-hamre hîne yeşrebühâ, ve hüve mü'minün; ve lâ yesriku's-sâriku hîne yesriku, ve hüve mü'minün; ve lâ yentehibü nühbeten zâte şerefin, yerfeu'n-nâsü ileyhi fîhâ ebsârahüm hîne yentehibühâ, ve hüve mü'minün; ve lâ yegullü ehadüküm hîne yegullü, ve hüve mü'minün; feiyyâküm iyyâküm.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı ve rahmeti ve ikramı ve ihsanı dünya ve âhirette cümlenizin üzerine olsun…

Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okumak üzere bir araya cem olduk, geldik. Okuyacağımız hadîs-i şerîfler *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 488. sayfasının başından itibarendir.

Rabbimiz Peygamber Efendimiz'in şefaatine cümlemizi nail eylesin... Sünnetine sarılıp, sünnetini ihya eyleyip, şehid sevapları almayı cümlemize nasib eylesin…

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz'in rûhi pâkine hediye olsun diye ve onun cümle âlinin ve ashabının ve etbaının, ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına, cümle ulemânın ve meşâyihımızın, mürşidlerimizin, sadât u meşayih-ı turuk-u aliyyemizin ruhlarına ve hassaten kendisinden feyz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhuna;

Kitabını okuduğumuz Ahmed Ziyâüddîn-i Gümüşhanevî hazretlerinin ruhuna, bu hadîs-i şerîfleri bize nakil ve rivayet eylemiş olan hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına, cümle hayır ve hasenat sahiplerinin ve camiimizin bânisi İskender Paşa'nın ruhuna; camimizin ve tecdid ve tamiriyle meşgul olanların ruhlarına;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış bulunan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; ayrıca bizler de Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayıp huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerîf okuyup öyle başlayalım, buyurun:

……………………………….

a. Günah İşlerken İmanın Uzaklaşması

Metnini az önce okumuş olduğumuz hadis-i şerif Ebû Hüreyre RA'dan rivayet olunmuş. Daha başka râvilerden de muhtelif kitaplar kaydetmişler.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[143]

لاَ يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَنْهَبُ نُهْبَةً ذَاتَ شَرَفٍ ، يَرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ حِينَ يَنْتَهِبُهَا ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ وَلاَ يَغُلُّ أَحَدُكُمْ حِينَ يَغُلُّ ، وَهُوَ مُؤْمِنٌ ؛ فَإِيَّاكُمْ إِيَّاكُمْ (حم. م. ق. ن. ه. عن أبي هريرة)

RE. 488/1 (*Lâ yeznî'z-zânî hîne yeznî, ve hüve mü'minün; ve lâ yeşrebü'l-hamre hîne yeşrebühâ, ve hüve mü'minün; ve lâ yesriku's-sâriku hîne yesriku, ve hüve mü'minün; ve lâ yentehibü nühbeten zâte şerefin, yerfeu'n-nâsü ileyhi fîhâ ebsârahüm hîne yentehibühâ, ve hüve mü'minün; ve lâ yegullü ehadüküm hîne yegullü, ve hüve mü'minün; feiyyâküm iyyâküm.*)

(*Lâ yeznî'z-zânî hîne yeznî, ve hüve mü'minün*) "Zinâ eden kimse, zinâ ederken mü'min değildir." Mü'min olarak zinâ etmez. İmanı çıkar gider de o günahı öyle yapar insan.

(*Ve lâ yeşrebü'l-hamre hîne yeşrebühâ, ve hüve mü'minün*) "İçki içen insan, içkiyi içtiği esnada mü'min değildir."

(*Ve lâ yesriku's-sâriku hîne yesriku, ve hüve mü'minün*) "Hırsızlık yapan insan, hırsızlığı yaptığı esnada mü'min değildir."

(V*e lâ yentehibü nühbeten zâte şerefin, yerfeu'n-nâsü ileyhi fîhâ*

---

[143] Buhàrî, *Sahîh*, c.XXI, s.22, no:6274; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.187, no:86; Neseî, *Sünen*, c.XV, s.34, no:4787; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.423, no:3926; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.139, no:25132; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.414, no:186; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.267, no:7128; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.VI, s.473, no:1911; Beyhakî, *Sünenül-Kübrâ*, c.X, s.186, no:20542; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.246, no:6364; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.261, no:1310; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.364, no:3070; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.157, no:17815.

ebsârahüm hîne yentehibühâ, ve hüve mü'minün) Yağmacılık yapan, başkasının malını nehb u gâret eyleyen kimse, herkes kendisinin gözlerinin içine bakıp dururken ve o da böyle mevki, itibar sahibi bir kimse iken bu yağmacılığı, bu devlet malını veyahut millet malını, başkasının hakkını yağmalarken mü'min olarak yağmalamaz."

Bu günahları işlerken, insanın imanı olsa mâni olurdu, imanı yoktur o esnada… Başka bir rivayette buyurmuş ki Efendimiz ilave olarak:

(*Ve lâ yegullü ehadüküm hîne yegullü, ve hüve mü'minün*)"Sizden birisi ganimetten bir şey çaldığı esnada mü'min değildir. (*Feiyyâküm iyyâküm*) Aman sakının, aman sakının, bu günahlara düşmeyin!" diye Efendimiz tavsiye buyurmuş.

Muhterem kardeşlerim! İnsan günahları neden işliyor?

İnsan günahları, nefsine mağlup olduğu, şeytana uyduğu için işliyor. İnsanın en büyük düşmanı nefsidir. Kendi içindeki nefsidir. Çünkü insana günah işletir, helâkine sebep olur. Şeytana uydurtur, helâkine sebep olur. Onun için bu nefsi haklamamız lâzım! Bu nefsin hakkından gelmemiz lâzım! Bu nefsi pak etmemiz, temizlememiz, terbiye etmemiz lâzım, yola getirmemiz, hizaya sokmamız lâzım. Canı çekse de, istese de günahlara yanaşmayacak bir irade kazanmamız gerekiyor.

Nasıl kazanacağız?

İslâm dininin özelliği en yüksek, en zor işleri, gayeleri, vasıtaları gayet güzel seçmiştir, herkesin kàbil-i tatbik öğrenip yapması mümkün olan vasıtalarla, çarelerle sağlamıştır. İnsanın nefsini terbiye etmesi, nefsine hâkim olması için dinimizde elhamdü lillâh çok hükümler vardır. Bu nefis yola gelmeyen bir nefis değildir. Evet, nefs-i emmâredir, insanlığa kötülükleri emreden, insanları yanlış yollara düşüren, insanlara günahları işleten nefsidir ama fıs fıs içinden o kötülükleri ister. İnat edip tutturur ille de şunu isterim diye ama bunu terbiye etmek de mümkündür.

Onun için, her birimiz günahlardan kurtulmamıza vesile olsun diye bu nefsin terbiyesine önem vermeliyiz. Yoksa bu günahları işlerken insanın imanı gidiyor, çıkıyor kendisinden… İmanlı olan insana o anda imanı mâni olur. Yok, ben bu işi yapamam, der döner.

Eski kitaplarda, eski ümmetlerin maceraları anlatılırken, Peygamber Efendimiz onları naklederken bunların misallerinden vermiş. Bazı insanlar günahın yanına kadar geliyorlar, tam günahı işleyecek; sonra Allah'tan korkusu, kendisini günah işlemekten alıkoyuyor:

"—Yok, ben bu işi yapmam!" diye kendisini tutuyor. Günahtan vazgeçiyor, geçebiliyor.

Demek ki vazgeçmek mümkündür. O halde bu vazgeçmenin şartlarını öğrenmek, nefsi terbiye etmenin çaresini öğrenmek her mü'minin en başta gelen işitir.

Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'in şahitliğiyle sabittir ki:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:٩-١٠)

(*Kad efleha men zekkâhâ. Ve kad hàbe men dessâhâ.*) "Kim nefsini terbiye edebilmişse, hizaya sokabilmişse o felah bulur,

kurtulur. Terbiye edemeyen helâk olur, hüsrana uğrar. Sonunda çok diz döver, yaka yırtar, saçını başını yolar ama fayda vermez.” (Şems, 91/9-10)

Bunun evvel vakti gençliktir. Daha evvelki vakti çocukluktur, anne ve babaya düşer. Çocuğa her istediğini vermemek lâzım. Ağlıyor, tepiniyor, tutturmuş ille şunu bana al. Bak, nefsi nasıl onu öyle şey yoluna çekiyor. Ona her istediğinin verilemeyeceğini, iyi şeylerin verilebileceğini, kötü şeylerin olmayacağını küçükten öğretirsek, tutturup gitmez.

Küçükten, “Aman çocuktur canım, bırak olsun, açık giyinsin, saçık giyinsin, istediğini alayım! Bırak çocuktur, ne isterse yapsın. Komşunun bahçesinden meyve yolsun, koparsın… Her gördüğünü istesin, tuttursun, ziyanı yok, ben de onu çok seviyorum. Zaten bir tanecik evladım, el bebek, hoppacık, işte çocuk…

Böyle yürüdü mü, ondan sonra bir yaşa geliyor, artık o zaman kendisi hatasını anladığı zaman bile kendisini tutamıyor. Bana gelen kardeşlerim var, mektup yazan kimseler var. Hocam biliyorum hata ettiğimi ama kendimi tutamıyorum, ne yapayım, diye soru soruyor. Kendisi de pişman kendi hâlinden ama kendisini tutamıyor.

Demek ki, muhterem kardeşlerim! Nefsin eğitimine çocukluğumuzdan başlamamız lâzım! Çocuklarımızdan başlamamız lâzım! Çocukluk yaşından başlamamız lâzım! Çocuklara bazı şeyleri sizin yanınızda olduğu halde vermemelisiniz. İmam Gazzâlî öyle diyor:

“—Zenginler dahi çocuklarına arada kuru ekmek yedirsinler, katık vermesinler, mahrumiyeti tattırsınlar ki çocuk mahrumiyetlere alışsın!”

Askerlik ne güzel meslektir. İnsan askere gidiyor. Hiç mevkii, makamı, babasının parası, pulu para etmiyor orada.

“—Hadi bakalım şuraya gideceksin.”

“—Yürü, kalk, otur, yat!” bilmem ne, bir eğitim oluyor.

Benim hoşuma gitti. Terbiye için bir vasıta olmuş oluyor. Nasıl düşmanı yenmek için böyle bir askerî eğitim şart oluyorsa nefis düşmanını yenmek için de küçükten beri bir eğitim şarttır.

Ben eskiden kızardım:

"—Yâ ben üniversite mezunuyum, üniversitede hocayım. Gelmiş beni yedek subay diye orduya çağırmış bu komutanlar. Benim omuzuma tüfek takıp da, 'Sağa dön, sola dön, ileri marş, otur, yat, kalk...' dedirtiyorlar. Yahu ben bu işleri yapacak adam mıyım?" filan diyordum.

Kıbrıs hadisesi oldu, anladım. Anladım sebebini. Bize öyle sabahtan akşama onları yaptıra yaptıra askerin alt şuuruna yerleşiyor. Talim ve terbiye ile sıkıntı anında, heyecan anında yapması gereken şeyler alt şuuruna yerleşiyor, o zaman onu harp esnasında rahat yapıyor.

Biz de harpte kazanmak için evvelki zamandan idmanlı olmalıyız. Nefsi yenmek için küçükten gayretli olmalıyız. Küçük küçük şeylerde nefsimize muhalefet ede ede, o bize çok dayattığı zaman da "Dinlemiyorum işte seni." diyebilmeliyiz.

"—Ne istiyor canın?"

"—Çok soğuk bir su istiyor."

"—Hayır, sana soğuk su vermeyeceğim, iç bakalım şu ılık suyu"

"—Canın ne istiyor?

"—Gölgede yatmak istiyor."

"—Hayır, seni güneşte gezdireceğim. Dolaş bakalım da biraz başkalarının neler çektiğini gör. Köylü dayılar tarlada çalışıyorlar, harmanı biçiyorlar bu güneşin altında, kalın kalın da elbiseler giyiyorlar, senin gibi ince elbiseleri nereden bulsun zavallılar. Onlar o sıkıntıyı çekiyor ya, sen de çek filan gibilerden. Bilmiyorum artık çeşitlerini...

Nefsinize arada muhalefet etmeye kendinizi alıştırın. Ramazan'da bunu zaten dinimiz bize yaptırıyor. Umumî bir eğitim diyorum ya size Ramazan. Müslümanlar için umumî bir nefis eğitimi terbiyesi mevsimidir. O zaman yemek olduğu halde yemiyoruz. Sigara tiryakisi adam Ramazan'da bırakabiliyor. Bak gördün mü nasıl bırakıyormuşsun.

"—Ama hocam, akşam ezanını iple çekiyorum. Müezzin minareye çıkıyor, ben de elimi cebime sokuyorum; çak bir kibrit, yak bir sigara…"

Canım sabahtan beri bu vakte kadar durabildin, bundan sonrada durdun mu, bitiyor işte bu iş. Vücudunu kurtarıyorsun zehirlenmekten... İdmanı yapıyoruz netice itibariyle… Su

içmemeye, sigara içmemeye, günahlara bakmamaya idman yapabiliyoruz.

İşte ondan sonra da onu devam ettirmek lazım. İbadet Ramazan'a mahsus değildir diye. Ondan sonra da o hâli devam ettirmeliyiz. Ve arada sırada yapmamızda bir sakınca, mahzur olmayan şeyleri de yapmamaya, kendimizi tutmaya; bazen kuru ekmek yemeye, bazen aç durmaya, bazen yorulmaya, bazen koşturmaya kendimizi alıştırmalıyız.

Nefsin terbiyesi için büyüklerimiz, ilm-i tasavvuf denilen bir ilim teşekkül ettirmiştir. Nasıl Kur'an'ın iyi anlaşılması için ilm-i tefsir teşekkül etmişse, Peygamber Efendimiz için ilm-i hadis teşekkül etmişse, nefis terbiyesi için, insanın mânevî bakımdan terakkisi için de tasavvuf ilmi teşekkül etmiştir. Zaten ayetlerde, hadislerde emirler vardır da, intizama girmiştir.

Bunun iki yolu var: Bir; nefsin dediklerinin aksini yapa yapa, yapa yapa o nefsin burnunu kırmak, nefsi aklın hâkimiyeti altına almak, "Bu adam benim sözümü dinlemez, en iyisi ben bundan olmayacak şeyler istemeyeyim." durumuna getirmek nefsi…

Buna riyazet-i nefs derler. Nefsi tazyik altında tutarak, az yiyerek, az uyuyarak, az konuşarak, çok çalışarak bu işi sağlama. Bu bir yoldur. Meşakkatli yoldur, hatta dervişler diyar diyar dolaşırlarmış ihtiyacı olmadığı halde.

Mesela Yunus Emre ne diyor şiirinde, Yunus Emre, derviş kendisi, tasavvuf erbabı. Diyor ki:

Gezdim Urum ile Şam'ı.
Yukarı illeri kamu.
Çok aradım, göremedim
Şöyle garip bencileyin.

Yani Anadolu'yu dolaşmış. Suriye'yi dolaşmış. Yukarı iller, Balkanlar, Kırım, Kafkasya ve saire... Yukarı illeri de dolaşmış.

"—Benim kadar garibini, boynu büküğünü, bîçaresini görmedim." diyor.

Başka bir şeye bağlıyor ama, o arada da seyahat ettiğini söylüyor. Eşrefoğlu Rûmî öyle, falanca öyle, filanca öyle... Seyahat

etmişler. Seyahatin meşakkatini çekmişler. Kendisini tanımayan insanların, yardımcısız insanların arasında boynu bükük, fakirâne yaşamayı öğrenmişler. Aslında memleketinde zengin, varlıklı ama seyahate çıkmış, boynu bükük.

"—Kim bu?"

"—Canım hırpanî bir derviş, kim ne olduğunu bilmiyor. O nefsini terbiye etmek için seyahate çıkmış. Terakki etsin nefsi diye, sevap kazansın diye yapıyor."

Cihada gitmişler. Ellerine kılıçlarını almışlar, kefenlerini almışlar. Hudut boylarında, ribatlarda nöbet tutmuşlar. Düşmanla cihad etmişler, nefsi zapt etmek için bir çare.

Koca Kânûnî Süleyman, Muhteşem Süleyman, iki yüz bin kişilik orduların sahibi, Avrupa'yı titreten, Viyana önlerine kadar Osmanlı Devleti'ni genişleten... Diyor ki:

Nefs hazzın ey Muhibbî vermegil hayvan sıfât;
Zabt-ı nefs et, àrif ol, âlemde insanlık budur.

Padişah olmuş, sarayları var, orduları var. "Ey Süleyman!" diyor kendisine, nefsinin isteklerini, hayvanlar gibi hemen her istediğini verme. Hayvan acıkır, yemeğe saldırır. Susar, suya saldırır. Uykusu gelir, devrilir yatar. Kedi köpek, şunu bunu, neyse... Sen o hayvanların yaptığı gibi nefsin hazzını, istediği her şeyi verme!

Zapt-ı nefs et! Nefsine sahip ol, zapt et onu, hâkim ol. Àrif ol âlemde, insanlık budur.

Demek ki insan nefsine sahip olduğu, hâkim olduğu zaman hakikî insan olabiliyor. Öteki türlü senin yanında insan gibi davranır. Yalnız kaldığında bin bir rezalet yapar. Çünkü nefsine hâkim değil. Sen kapıdan çıkarsın, o günaha cup dalar. Sen yanında dururken, ses çıkartmaz. Sanki Allah yalnız olduğu zaman onu görmüyor, gittikten sonra günahlara dalar.

Neden? Olmadı. Demek ki insanlık nefse sahip olmakmış. Bu bir yol…

Bir de büyüklerimizin bir başka yolu var. İnsanlar sevdiler mi, sevdikleri zaman her türlü fedakârlığı yaparlar. Parasını verirler,

zahmetlere koşarlar, tehlikeye canını atarlar, sevdiği için.

Sevmiş bulundum bir kere gayri ne çare?

Hani türkülerde de duyuyoruz, kulaklarımıza geliyor. Seven her şeyi yapabiliyor. Çünkü seviyor.

Buradan, bu gerçekten hareketle demişler ki; öyle şeyler yaparız ki gönlümüze Allah'ın muhabbeti yerleşir, başka bir muhabbete yer kalmaz. O aşktan, o muhabbetten dolayı günahlara dönüp bakacağımız gelmez. Nefis de müslüman olur; nefis de Allah'ın istediğini, emrini, rızasını istemeye başlar. Şeytanın istediğinden nefret etmeye başlar.

Bu da sevgi yolu. Bu da muhabbet yolu. Bu da rûhânî terbiye yolu…

Büyüklerimiz bu yolu tercih etmişler. Zikirle, zikri fazla yapmak suretiyle insanın içinde bir aşk, bir muhabbet hâsıl olduktan sonra, o aşk ve o muhabbetle artık iyi insan oluyor. İyi işler yapıyor günahlara dönüp bakası bile gelmiyor. Öldürseler, savursalar, kavursalar, didik didik ditseler, lime lime kesseler yolundan dönmüyor.

İşte bu gibi yollarla, tasavvufun çareleriyle insanın kendi nefsine sahip olması lâzım! Çünkü bu günahlar, mânevî hastalıklar insanı ebedî, sonsuz, bitip tükenmez hüsrana uğratabilir.

Bir günahkâr bir günahı işlerken, mü'min olarak yapamaz. O günahı işlemesine imanı mâni olacaktır. Hayâsı mâni olacaktır.

"—Yapamıyorum, yapmıyorum, elim varmıyor."

"—Tetiği çekemiyorum." diyebilecektir.

"—Uzatamıyorum elimi…" diyebilecektir.

Uzatabiliyor. İmanı gitti. Nereye gitti? Kafasının iki karış yukarısına gitti. Bir yere gitti. O iman gittikten sonra, gözü döndükten sonra, o günahları işliyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nefsimize hâkim olmayı nasib etsin... Apâşikâr düşmanımız olan şeytana uymamayı nasib etsin… Âmin.

Nasıl şöyle bir muma elinizi uzattığınız zaman, eliniz yanar da eliniz üç gün, dört gün, beş gün parmağınız zonk zonk zonklarsa,

yandı çünkü… Bu cehennem ateşi insana çok azap verir. O cehennem ateşine oradan kıyas edip, insanı cehenneme düşürecek şeylerden, insanoğlu aklı varsa kaçınmalıdır. Bizler de öyle yapalım!

Allah bize gayret, kuvvet versin. Aşk, muhabbet versin. Sevgi, saygı versin. Rabbimizin bizi gördüğünü bilerek, günahlardan uzak durarak, àrifâne, edibâne, zarif, kâmil mü'minler olarak güzel işler yapalım! Rabbimizden dileğimiz budur.

Bir çare de muhterem kardeşlerim... Günahlardan kurtulmanın bir çaresi de, iyi muhitlerde bulunmaktır. Kötü muhitlerden uzak olmaktır. İnsan mâlum, demirci dükkânına böyle benim gibi beyaz elbise giyip giderse, akşama hanımından bir sürü azar işitir. Neden? Bir yere sürtünür kara olur, üstüne kıvılcım sıçrar şurasını yakar, burasını yakar. Bir şeyler olur.

Arabayı tamir etmeye kalksa da öyle. Neden? Muhitte yağ, kir, duman, pas var. Orada olunca, ne kadar sakınsa bir yerden bir şey sıçrar gelir bulaşır.

Onun için iyi muhitlerde olmak lazım. İyi arkadaş edinmek lazım! İyi arkadaş edinmek lazım! Nefis istemese bile iyi insanların arasında olmak lazım. Şunlar şunlar iyi insan... Ölç zihninden. Şunlar şunlar iyi insan, onların yanına sokul, onların meclisinde bulun ki, iyi insanlarla da bulunan insan kendisini günahlardan koruyabilir.

Bir de günahlara götüren yollar vardır. Sen meselâ:

"—Bu akşam biraz eğleneyim, felekten kâm alayım! Herkes alıyormuş, şairler de şiirlerde yazıyorlar. Gazeller de okunuyor. Boğaziçi'nde bir safa sürelim, filanca gazinoya gidelim! Mehtap da gelsin sularda şıkır şıkır pırıldasın. Gelsin içkiler, çalgılar çalınsın, rakkâseler oynasın… Şöyle bir tatlı gece geçirelim!" dersen…

Tamam, sen buradan oraya giderken daha günahın yoluna girdin. Daha Fatih'tesin ama daha gazinonun yoluna giderken, günahın yoluna girdin. Yolları var, yolun başlangıcı var.

En iyisi başlangıçta adımı oraya atmamak. Çünkü oraya adımını attın mı, hadi öbür tarafa düşer insan. Günaha götüren yollara adım atmamaya dikkat edin! Orada kolaydır. Orada nefsini yenebilirsiniz. Ama tâ günahın yanına kadar sokuldunuz mu o

zaman gidersiniz. O zaman mıknatısın çektiği gibi günah sizi çeker, şıp yapışırsınız, kurtulmak isteseniz de kurtulamazsınız. Çağlayanın tâ yanına kadar gelirsin, sen oradan yüzerek kurtulmaya çalışsan bile, uçurumun alt tarafını boylar insan. Suların arasında alabora olur.

O bakımdan tehlikeli yerlere, günahlı yerlere yaklaşmamak da bir tedbirdir.

Bir başka tedbir de nefsin kuvvetlenmesini sağlayan yolları kapatmaktır. Askerlikte de buna "İkmal yollarını kapatmak" diyorlar ya. Nefis nereden kuvvetleniyor?

Nefis fazla yemekten kuvvetlenir.

"—Gelsin pirzolalar, gitsin baklavalar, börekler…"

Karnını sımsıkı doyurdun mu, üstüne çayını içtin, karnın tok oldu mu, "Oh" dersin, "Bir eğlence yok mu yahu?" dersin.

Karagözle Hacivat oyununda çıkıyor ya, "Yâr bana eğlence!" diye sahnede bağırıyor. Karnı doydu mu insan başlar o zaman bir eğlence aramaya… Karnı aç olsa yiyecek arayacak. Çare arayacak. Derdi, üzüntüsü olsa o tefekkürüne dalacak. Ama gamsızlaşıyor, karnı doydu, başka bir derdi yok, acaba nerede nasıl eğlensem diye başlar. Demek ki çok yemeyelim.

Çok uyuduğu zaman nefis kuvvetlenir. Hiçbir şey yapmak istemez.

"—Yahu her gün saat yedide, altıda, beşte kalkıyordum, işe gidiyordum, akşama yine daha dinçtim. Bu pazar günü öğleye kadar horul horul uyudum. İkindide gözümü açamıyorum. Neden?"

Nefis kuvvetlendi. Her günden daha fazla istirahat ettiğin halde ikindide gözün kapanıyor. Kitabı okuyacaksın okuyamıyorsun, laf dinleyeceksin dinleyemiyorsun. Demek ki çok uyumak iyi değil.

Sonra insanlarla fazla karıştığı zaman, onların her birisinden insana tesir gelir. Oradan zarara uğrayabilir. Çok konuştuğu zaman, çok söz yalansız olmaz. Oradan bir zarara uğrayabilir. İşte ilm-i tasavvuf, "Erbâb-ı tasavvuf şöyle olacak, böyle olacak!" diye bunları bildirmiş bize… Bunlara riayet ettiği zaman, bakıyorsun adam olgun bir insan oluyor.

Bizim bir profesör arkadaş vardı. Fransa'dan bir başka profesör gelmiş, üniversite vazifelendirmiş, o arkadaşın Fransızcası iyi diye.

“—Sen bu Fransız profesörü Ankara’da dolaştır, mihmandarlık yap, ev sahipliği yap buna!” diye.

Almış Fransız profesörü, Etnografya Müzesi’ne götürmüş. Ulus’ta kaleye yakın yerde müzeye götürmüş. Fransız öyle açıkgözmüş ki, uzaktan bir adamı göstermiş:

“—Şu adam derviş, git sor istersen!” demiş.

“—Deme yahu, nereden bildin?”

Bizim profesörün haberi yok o işlerden. Fransız’ın haberi var. Şu adam derviş demiş, tasavvuf erbabı… İstersen git sor demiş. O da konuşkan insan, adını söylesem bileceğiniz bir kimse. Gitmiş o zâta:

“—*Selâmün aleyküm!*” demiş. “Nasılsın hemşerim?” demiş. “Ben seni bir yerden tanıyorum mu?” demiş, nasıl sokulduysa… “Ne var ne yok?..” demiş.

İyice itimadını kazandıktan sonra;

“—Hangi zâta mensubsun?” filan diye sormuş.

Anlamış ki adam erbâb-ı tasavvuf, Fransız’ın tahmini doğru çıkmış.

“—Nereden bildin?” diye Fransız’a sormuş.

Nereden bilecek, derviş oldu mu yüzüne aksediyor, hareketlerine aksediyor. Kapıdan:

“—Buyurun efendim, zât-ı âliniz önden buyurun.” der.

Fedakârlık yapar, konuşurken kibar konuşur. Kendisi övüldüğü zaman, *Estağfiru’llah* der, tevazu gösterir. Her hâlinden belli olur.

Onun için, Allah cümlemizi güzel ahlâk sahibi olanlardan eylesin… Nefsini yenenlerden eylesin… Nefsinin esiri olanlardan eylemesin…

Nefis bazen insanın burnuna halka takar, tef çalıp oynatır. İnsan da oynar ortalıkta… Neden? Nefis hâkim olmuş, burnuna halkayı takmış, istediğini yaptırıyor.

Nefse yakayı paçayı kaptırmayın!

Bu devirde biraz zor… Çünkü bu devirde bütün reklam sanayisi, çok az istisnasıyla, nefsi kışkırtmak için çalışır. Reklam dediğin şey baştan aşağı odur. Reklamı bizim mecmualara vermez büyük firmalar. Giderler muzır neşriyat yapan yerlere verirler, mecmualara verirler. Çıplak kadın resimleri basın da, nefisler kabarsın da, herkesin hoşuna gitsin de, bu iş daha çok satılsın diye.

Bu devirde reklamlar insanı kışkırtıyor. Biz buradan hoca olarak, “Aman nefse uymayın!” diyoruz. Reklamlar öbür taraftan, “Gel şeytanın yoluna, gel nefsin yoluna!” diye reklam edip duruyor. Koca koca resimler, ışıklı panolar, bin bir çeşit şey, biliyorsunuz... İnsanın aklını çelmek için.

Kadınlar açık saçık dolaşır, erkekler onlara kapılır. Bu zamanda günah imkânları çoktur, eğlence yerleri çoktur. Millet de parayı nereden buluyorsa… Bir taraftan gazeteler bangır bangır bağırır millet açlıktan ölüyor diye…

Açlıktan geberiyorsa, bu millet bu kadar para nasıl harcanıyor bu zevk safa yerlerine? Bir gazinoya gitti mi on bin liradan, on beş bin, yirmi bin liradan aşağı herhalde bilmiyorum ama kalkılmaz. Parası olmasa, nasıl gidiyor bu kadar insan?

Bu devirde zor... Ama bu devirde iyi müslüman olan insan çok yüksek rütbe kazanır. Çok yüksek derece alır. Neden? Çok zor şartlar altında yine Müslümanlığını koruyabildi diye. Onun için yüksek rütbeleri almaya gayretli olun.

b. Abdesti Güzel Almanın Karşılığı

Sahih isnadlı, râvileri güvenilir kimseler olan bir hadîs-i şerîf bu. Abdest almakla ilgili…

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[144]

لاَ يُسْبِغُ عَبْدٌ الْوُضُوءَ ، إِلاَّ غَفَرَ اللهُ لَهُ ، مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ

(البزار عن عثمان)

RE. 488/2 (*Lâ yesbiğu’l-abde’l-vudùe, illâ gafera’llàhu lehû, mâ tekaddeme min zenbihî, ve mâ teahhare.*)

Abdest almak çok faydaları olan bir şey… Ama mânevî faydası da çok büyük. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki, bu hadisten anladığımıza göre:

---

144 Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.I, s.542, no:1216; Hz. Osman RA’dan. *Kennzü’l-Ummâl*, c.IX, s.291, no:26058.

(*Lâ yesbiğu'l-abde'l-vudùe*) "Bir kul özene bezene abdest aldığı zaman..." Şöyle üstüne başına sıçratmadan, ciddî ciddî şöyle güzelce akıta akıta, yıkaya yıkaya tatlı bir tarzda, güzel bir tarzda abdestini alıp tamamladığı zaman... (*İllâ gafera'llàhu lehû, mâ tekaddeme min zenbihî, ve mâ teahhare*) "Allah onun geçmiş ve gelecek günahlarını affeder. Evvelki ve sonraki günahlarını bağışlar." O abdestin damlalarıyla beraber günahlar da gider.

İslâm'ın esrarından, özelliklerinden biridir. İslâm insanları temizliyor. Şimdi bizim her birimiz kendi hâlimizi bir düşünelim. Herkes kendisini düşünsün. Çok kusurumuz vardır. Hatta hayret ederiz, "Bu kadar kusurdan, günahtan dolayı niye başımıza taş yağmıyor?" diye. Ben de hayret ediyorum. Bu memleketin başına yukarıdan, yağmur yerine taş yağması lâzım! Bu terbiyesizlik, bu edepsizlik, bu günah, bu inkârdan dolayı olmuyor. Neden?

Günahlardan affolmak için çareler de var. Kul, güzel abdest aldı mı, günahları temizleniyor. Kul güzel namaz kıldı mı, günahları temizleniyor. Kul zekât verdi mi, günahları temizleniyor. Kul hacca gitti mi, günahları temizleniyor. Kul Ramazan'da orucu güzel tuttu mu, günahları temizleniyor. Bu ibadetleri bundan yapıyoruz. İbadetlerin hikmetleri onlardır.

Abdestin maddî faydalarını herkes söyler. Yıkıyorsun, terin gidiyor, tozun gidiyor, tertemiz oluyorsun. Ruhu teskin edici hâli var. İnsan bir abdest aldıktan sonra, yorgun argın bir abdest alın, bir ikindi namazı kılın, ikindiye kadarki yorgunluk gidiyor. Gayet rahatlıyorsunuz.

Mânevî bakımdan da insanın günahlarını temizliyor. O bakımdan kışta yazda, soğukta sıcakta abdestimizi özene bezene, güzel almalıyız. Kimisi aceleye getirir. Yıkaması gereken yerleri yıkamaz.

"—Bak, dirseğin susuz kaldı, parmaklarının arasına su gitmedi. Bilmem kaşların, gözlerinin üstü yıkanmadı. Sen böyle şap diye suyu yüzüne vurdun, yanaklarını bir ovuşturdun, öbür taraflar susuz kaldı."

Kimisi böyle, dikkat ederseniz çoluk çocuğun abdest almasına, güzel almıyorlar. Onun için abdesti güzel almaya dikkat edelim! Hatta her işimizi güzel yapmaya dikkat edelim! Yaptığımız zaman kaliteli iş yapmaya gayret gösterelim!

c. Lisânın ve Kalbin Doğru Olması

Üçüncü hadîs-i şerîf… Ahmed ibn-i Hanbel ve Beyhakî'nin Enes RA'dan rivayet ettiği bir hadis-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[145]

لاَ يَسْتَقِيمُ إِيمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ ، وَلاَ يَسْتَقِيمُ قَلْبُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ ؛ وَلاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَتَّى يَأْمَنَ جَارُهُ بَوَائِقَهُ

(حم. هب. عن أنس)

RE. 488/3 (*Lâ yestakîmü imânü abdin hattâ yestakîme kalbühû, ve lâ yestakîmü kalbühû hattâ yestakîme lisânühû; ve lâ yedhulü'l-cennete hattâ ye'menü câruhû bevâikahû.*)

(*Lâ yestakîmü imâne abdin*) "Bir kulun imanı dosdoğru olamaz, (*hattâ yestakîme kalbühû*) kalbi dosdoğru olmadıkça..." Önce kalbi dosdoğru olacak, ondan sonra imanı dosdoğru olur. Kalbi doğru yapmak lâzım!..

(*Ve lâ yestakîmü kalbühû*) "Kulun kalbi doğru olmaz, (*hattâ yestakîme lisânühû*) dili doğru olmadıkça..." O halde dili doğru olması lazım ki, doğruluk kalbine intikal etsin, kalbinden imanına intikal etsin.

(*Ve lâ yedhulü'l-cennete hattâ ye'menü câruhû bevâikahû*) "Kul, komşusu kendisinin cevr ü cefasından, zulmünden emin olmadıkça, cennete giremez." Emin olduğu zaman, emin olduğu takdirde, o sıfatta bir insan olduğu zaman girer.

"—Komşusunun kendisine güvenini sağlayamamış bir kimse, şerrinden emin kılmamış bir kimse cennete girmeyecek." diye Peygamber Efendimiz bildiriyor.

---

[145] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.198, no:13071; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.62, no:887; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.41, no:8; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.56, no:24925; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.213, no:165; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.376, no:3144; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.164, no:17837.

Muhterem kardeşlerim, görüyorsunuz Peygamber Efendimiz her şeyin birbiriyle irtibatını, nasıl mânevî, yüksek gayeleri maddî neticelere bağlıyor. Bu hadîs-i şerîfte onu görüyoruz.

İmanım sağlam olsun, doğru düzgün olsun. Nasıl doğru düzgün olacak, tel gibi bir şey olsa elinde, görünen bir şey olsa şurasını düzeltirsin, burasını düzeltirsin, çekiçle vurursun düzgün bir şey yaparsın. İman görünmüyor. İmanın düzgünlüğü kalbin düzgünlüğüne bağlı. Kalp de görülmüyor. Göğsünü yarıp da içine bakamazsın ki, baksan ne anlayacaksın zaten... Oradan da anlaşılmıyor. Getiriyor maddî şeye bağlıyor.

Dili doğru olduğu zaman, kalbi doğru olur. O halde söylediğimiz söze dikkat edelim. Çok konuşmayalım, lüzumsuz konuşmayalım, palavra atmayalım. Boş yere vaatte bulunmayalım, söz verdiğimiz zaman, sözümüzde duralım, gerçeği söyleyelim. Lüzumsuz yere yağcılık etmeyelim, iltifat etmeyelim. Lüzumsuz yere kalp kırıcı söz söylemeyelim, başkasını incitmeyelim!

Hep dile bağlanıyor işler. İnsanın, yapabileceği şey karşısına konulmuş oluyor. O halde tamam, diline sahip olsun! Kimseyi

incitmemeye dikkat etsin. Kötü söz söylememeye dikkat etsin. Yapmayacağı şeyi söylememeye dikkat etsin! Tatlı konuşmaya dikkat etsin. Hakkı söylemeye dikkat etsin! Emr-i mâruf nehy-i münker yapmaya dikkat etsin. Allah'ın dinini tebliğ etmeye dikkat etsin.

O zaman kalbi de doğru olur. O zaman kalbinde imanı da doğru olur. Allah'ın büyük ikramlarına erer. Dilimize sahip olalım. Mehmed Âkif'in güzel şiiri var, diyor ki:

İhtiyar amcanı dinler misin oğlum [Nevruz]?
Ne büyük söyle ne çok söyle; yiğit işte gerek.

Demek ki koca koca laflar etmemeli insan… Ben asarım, ben keserim vallahi de billahi de şunu da yaparım bunu da yaparım. Mahallede kavga oldu, bir çocuk, ayırdılar şimdi, öbür tarafa gitmiş ayağını yere vuruyor;

"—Ya yanına gelmeyeyim, seni parçalarım!" diyor.

Ne parçalayacaksın, o senden daha kuvvetli. Ama büyük laf söylüyor. Büyük büyük laflar, iddialı iddialı konuşmalar, onun kıymeti yok.

Çok konuşmak da doğru değil. Lambur lumbur... Ne söyledi? Ne bileyim laf salatası. Bir sürü laf söyledi. Ne oldu? Anlaşılmadı. Çok söz affedersiniz, eşek yüküdür diyor Yunus Emre. Yine o kendisinin, güzel, kısa kestirme ifadesiyle, eşeğin sırtına yük yüklemişsin gibi, odun yüklemişin gibi, zavallı hayvancık gidiyor gibi.

Az ve öz konuşmalı insan. Düşüne taşına konuşmalı, doğru konuşmalı! Sözünüze dikkat edin. Sözden çok şeyi kazanır, çok şey kaybedebilirsiniz.

Komşulara hürmete çok itina etmeliyiz. Bizim ölçümüz ne oluyor? Komşumuzun bizim şerrimizden emin olması...

Komşu, biz oradayız diye kapısı açık durabiliyor mu? Sizden zarar görmüyor, rahat ve huzur içinde mi? Tamam.

"—Aman, nemelazım kilit üstüne kilit vurayım. Bu komşunun ne yapacağı belli olmaz, Allah kahretsin, nereden de geldiler, başımızın belâsı… Yıkılsa gitse de kurtulsak!" diyorsa, besbelli ki sen iyi bir insan değilsin. Komşu komşudan yaka silkiyor çünkü…

Komşularımıza iyilik edelim. İyi hâlimiz onlara da aksetsin ki, bizden emin olsunlar. Cennete başka türlü girilmiyor. Komşuya özel ikram etmek lazım...

Komşu eğer Müslümansa, iki misli ikrama lâyık olur. Kâfirse, komşuluk ikramına lâyık olur. Komşudur pişirdiğinden verirsin ikram edersin. Hıristiyandır, yahudidir, bilmem nedir, kapı komşusu oluyor insanın, dükkân komşusu oluyor. İyi münasebetleri devam ettirmeli! Müslümansa katmerleşiyor haklar...

Bir de akraba ise; hem Müslüman, hem akraba üç katı oluyor. Üç misli oluyor. Ama bu devirde akrabayı bile insanlar çiğneyip geçip gidiyorlar. Kimsenin kimseye aldırdığı olmuyor. Biz öyle olmayalım. Biz Allah'ın emrettiği güzel huylara sahip olalım!

d. Yöneticilerin Sorumluluğu

Bu hadîs-i şerîf mühim bir hadîs-i şerîftir.

Peygamber SAS Hazretleri bizi ikaz ediyor, buyuruyor ki:[146]

لاَ يُسْتَعْمَلُ رَجُلٌ عَلَى عَشَرَةٍ فَمَا فَوْقَهُمْ ، إِلاَّ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُولَةً يَدَاهُ إِلَى عُنُقِهِ ، فَإِنْ كَانَ مُحْسِنًا فُكَّ عَنْهُ ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا زِيدَ غُلاًّ إِلَى غُلَّةٍ (البزار عن عبد الله بن بريدة عن أبيه)

RE. 488/4 (*Lâ yüsta'melü raculün alâ aşeretin femâ fevkahüm, illâ câe yevme'l-kıyâmeti mağlûleten yedâhu ilâ unukıhî; fein kâne muhsinen fükke anhu, ve in kâne müsîen zîde gullen ilâ gulletin*)

"Bir kimse on kişinin başına önder ve âmir seçilmiş ise. On kişi ve daha fazla insanın başına, gel sen bunların başkanı ol, âmiri ol, bunları sen yönet filan tarzında salahiyetli kılınmışsa kıyamet gününde bu, elleri omzuna bağlanmış olarak gelir. Elleri bağlı

---

146 Ukaylî, *Duafâ*, c.VIII, s.58, no:1836; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.91, no:4763; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.145; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.373, no:9045; Büreyde RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.40, no:14761; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.164, no:17834.

omzuna, elleri bağladıktan sonra. Aşağıya indiremiyor ellerini. Kıpırdatamıyor, boynuna takılmış böyle bir tarzda gelir. Elleri omuzuna bağlanmış vaziyette gelir. Eğer başkanlığını, âmirliğini, liderliğini, önderliğini güzel yapmışsa, kıyamet gününe meydana öyle elleri bağlı getirilir. Çünkü başkanlık yaptı.

Öyle getirilir de, güzel yapmışsa, Allah'ın emirlerini tutmuşsa, zulmetmemişse onları güzel idare etmişse çözerler ellerini. Elleri çözülür, bağları çıkartılır. Ama oraya elleri bağlı gelir hesabı görülünceye kadar. Eğer kötü bir idare sergilemişse, zulmetmişse, o zaman bağları üstüne bağlar eklenir. Bağ üstüne bağ, zincir üstüne zincir, düğüm üstüne düğüm daha beter bağlanır. Esir gibi, suçlu gibi bir vaziyette getirilir. İyi iş yapmışsa kurtulur, kötü ise daha beter duruma gelir."

Bu hadîs-i şerîften anlıyoruz ki; bu dünyadaki safalık, âmirlikler, reislikler, başkanlıkların ahirette mes'uliyet getirici şeylerdir. Onun için insanın mümkün olduğu kadar bu çeşit hizmetlere talip olmaması tavsiye edilmiştir eski kitaplarda. Hizmete talip olmak yoktur diye kayda getirilmiştir. Ama büyükler emrederse:

"—Efendim ben bu işi yapamam, daha iyi yapan kardeşlerimiz var, işte onlar yapsın, diye filanca var, falanca var."

"—Tamam, ben onları biliyorum, onlara da başka vazife verildi, sen bu işi ille yapacaksın." denirse;

"—Eh pekâlâ, emredersiniz." denir, o zaman yapabilir.

İnsan istemeden, kendisine bir vazife gelirse, Allah CC yardımcı oluyor. Ama kendisi heves ediyorsa:

"—Vallahi işin doğrusunu isterseniz, bu işi en güzel ben yaparım. Benden daha güzel yapacak adamı şöyle bakıyorum hiç göremiyorum. Mutlaka bu işin bana verilmesi lazım. Çünkü en kalitelisi, en üstünü, en babayiğidi bu topluluğun benim. Niye bana verilmedi, bana verilmesi lazımdı." filan derse.

Al bakalım! O zaman tepetaklak gider. Dünyada da Allah kendisini beğenmişleri başarıya ulaştırmıyor.

O bakımdan mütevâzı olun. Boş yere memuriyet ve vebal ve böyle sorumluluk yüklenmeyin! Ama devlet hizmetidir, millet, ümmet hizmetidir, insanların elbette böyle bir teşkilat içinde

yönetilmeleri, yönetmeleri gerekiyor. Mecburiyetler vardır. O zaman boynunu büker de insan;

“—Ya Rabbi ben bu işe layık değilim.” derse…

Hz. Ebû Bekir es-Sıddîk’ın “Ben sizin en faziletliniz olmadığım halde halife seçilmiş bulunuyorum.” dediği gibi tevâzuu muhafaza ederek, Allah’a sığınarak vazifeyi alırsa, Allah lütfuyla, keremiyle ona yardımcı olur.

İlkokulda, küçüklük çağında zihnime yerleşmiş bir hatıra vardır. Sınıfta hoca, “Şu şiiri ezberleyin!” dedi öğretmen, ilkokul öğretmeni. Üçüncü sınıfta mıydık, dördüncü sınıfta mıydık, daha evvel çalışmadığımız bir şiiri “Şurada ezberleyin!” dedi. Herkes harıl harıl çalıştı, 10-15 dakika neyse... 15 dakika sonra işte, “Kim öğrendi, ezberledi, hadi kalksın okusun.” dedi. “Ben ben!” diyenler kalktılar, şaşırdılar.

Bir tane arkadaş var orada çok mahcup, güzel huylu bir çocuktu, hoca:

“—Sen de oku!” dedi.

“—Efendim ben yapamam.” filan dedi.

“—Gel bakalım.” dedi.

O tahtaya kalktı, baştan aşağı tıkır tıkır güzelce okudu. Tevâzuyla, ötekilerden daha başarılı oldu.

Mütevâzı olalım, Allah’a sığınalım, Allah-u Teàlâ Hazretleri yardım eylesin... Kendimiz âmirliğe, reisliğe, başkanlığa talip olmayalım ki bunlar mesuliyetli, veballi işlerdir. Ancak halk kendisi toplanıp da, “Sen bu işi yapacaksın, sana muhtacız, bu hizmetten kaçamazsın, kaçarsan sorumluluk vardır.” tarzında gelip ısrar ederlerse, o zaman vazife alınabilir. Allah’a sığınılır, Allah o zaman mânevî bakımdan yardım eder.

Hocamız Rh.A, âcizane bendenize sorumluluğu tevdi ettiği zaman, bendeniz de arz ettim ki:

“—Çok âciz olduğumu biliyorsun baba, yapamayız bu vazifeyi…” dedim.

“—O zaman sana yardım ederler.” dedi.

El-hamdü lillâh, sizlerden, başkalarından maddî mânevî çok yardımlar gördük. Nice hayırlı neticeler hâsıl oldu.

Allah-u Teàlâ Hazretleri üzerlerine mes’uliyet almış kardeşlerimizin yardımcısı olsun… Ümmet-i Muhammed’e

hizmetlerini güzel yapmayı nasib eylesin… Dünya ve ahirette vebalden, mes'uliyetten korusun; rızasına vasıl eylesin… Hatalardan, kusurlardan dolayı azabına, ikàbına ve itâbına uğratmasın… İki cihanın hayrına erdirsin…

e. Bacak Bacak Üstüne Atmamak

Bu ikisi aynı mânaya, oturma, yatma âdâbıyla ilgili bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[147]

لاَ يَسْتَلْقِيَ الإِنْسَانُ عَلَى قَفَاهُ، وَيَضَعُ إِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى الأُخْرَى

(م. حب. عن جابر)

RE. 488/5 (*Lâ yestelkıye'l-insânü alâ kafâhu, ve yedau ihdâ ricleyhi ale'l-uhrâ.*) "İnsan sırtüstü yatıp, bir bacağını ötekisinin üzerine atıp öyle durmasın! O zaman avret yerleri görülebilir."

İkinci hadîs-i şerîfteki ifade şöyle:[148]

لاَ يَسْتَلْقِيَنَّ أَحَدُكُمْ عَلَى ظَهْرِهِ، وَيَضَعُ إِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى الأُخْرَى

(الشيرازى فى الألقاب عن عائشة)

RE. 488/6 (*Lâ yestelkıyenne ehadüküm alâ zahrihî, ve yedau ihdâ ricleyhi ale'l-uhrâ*) "Sizden bir kimse sakın ha, aslâ ve kat'a sırtüstü yatıp da bir ayağını öteki ayağı üstüne atmasın!"

Şimdi burada bizim iklim ile o iklim arasında bazı farklar vardır. Bak burada şimdi biraz yazın sıcağı oldu, bendeniz cübbeyi çıkarttım, sizler ceketleri çıkarttınız. Yine de şakaklarımızdan sular damlıyor, terliyoruz.

---

[147] Müslim, *Sahîh*, c.X, s.495, no:3920; Beyhakî, *el-Âdâb*, c.II, s.288, no:581; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.359, no:41367; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.167, no:17843.

[148] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.361, no:41376; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.167, no:17844.

Suudi Arabistan, Peygamber Efendimiz'in diyarı, Hicaz daha sıcaktır. 50 derece, 60 derece. Kumun üzerine basamazsınız. Bastığınız zaman ayağınız yanar, su toplar, kabarır sıcaktan. Taşa basamazsınız. Mermerin üzerine dokunamazsınız. Yumurtayı kırarsınız üzerine, pişer. O kadar sıcak...

O zaman bir entari giyiyor insanlar, o entariyle geziyor, Mısır'da, Suriye'de, ekseriyetle Suudi Arabistan'da. Yukarıdan aşağıya bir entari… Böyle iki bacaklı pantolon giyecek, beline kayış takacak, kalın kumaşlar mümkün değil.

Ben tayyareden çıktım, gece 23:30, Cidde havaalanına indik uçaktan… Pilot dedi ki: Dışarıda hava 32 derece... İçerisi serin, serin hava üfürüyor uçağa. Ben o zaman 32 derecenin ne mânaya geldiğini idrak edemedim, kavrayamadım.

Uçağın kapısı açıldı, yolcular inerken ben dışarıya bir çıktım, bütün gömleklerim, bütün pantolonlarım vücuduma yapıştı, sırılsıklam. Suya düşmüş bir insan gibi oldum terden… Birden gecenin 23:30'unda 32 derece sıcak.

Rutubetli yerlerde ter uçmuyor, kurumuyor. İstanbul'un da havası rutubetlidir. Cidde havaalanı da denizin kenarında, rutubetli… Ter uçmuyor, şap diye yapıştı. Hadi bakalım buyur, pantolonla gezebilirsen gez.

Hemen ertesi gün bir entari giyiyor insan, öyle dolaşıyor. Entari, uzun şey giymek zorunda kalıyor. Bizim güney vilayetlerimizde de durum aynıdır. Öyle bir entariyle o zaman yatıp da bir de bacak bacak üstüne atarsa, nâmahrem yerleri görünür, avret yerleri görünebilir. Ona dikkat etmek lazım!

Bu hadîs-i şerîften bizim anlayacağımız nedir?

Biz de derli toplu, ölçülü, dikkatli olmalıyız ki nâmahrem yerlerimiz açılmasın, görünmesin, itinalı olalım. Bir insanın avret yeri açılırsa, arkadaki de görürse, ikisinin de namazı bozulur. İkisinin de namazı fesada gider.

f. Ezanı Duyup Camiden Çıkmak

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS

Efendimiz diyor ki:[149]

لا يَسْمَعُ النِّدَاءَ أَحَدٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا ، ثُمَّ يَخْرُجُ مِنْهُ ، إِلا لِحَاجَةٍ ، ثُمَّ لا يَرْجِعُ إِلَيْهِ ، إِلا مُنَافِقٌ (طس. وأبو الشيخ فى الأذان عن أبى هريرة)

RE. 488/7 (*Lâ yesmeu'n-nidâe fî mescidî hâzâ ehadün, sümme yahrucu minhü, illâ li-hâcetihî, sümme lâ yerciu ileyhi, illâ münâfıkun.*)

"Şu benim mescidimde bir kimse ezan için seslenmeyi, nidayı işitip de namaz için ezan okunmasını işitip de ondan sonra dışarı bir ihtiyacı için çıkar da geri dönmezse, ezanı duydu, mescidimden çıktı, geride dönmedi namaz kılmaya... Ancak münafıktır o." Münafıktır başka türlü bir kimse değildir, diyor.

Ezan okundu mu ezanın idrak edildiği yerde insanın namazı kılması lazım. Ezan okunurken kalkıp giderse olmaz. Mihrapta hocaefendi Kur'ân-ı Kerîm okumaya başlıyor, mihrabiyye okuyor namaz bittikten sonra, hemen kalkıp gidiyor. İlk başta gidilmez, ben Kur'an'ı dinlemek istemiyorum gibi olur.Oturursun, en aşağı üç âyet dinlersin işin aceleyse öyle gidersin. Veyahut başlamadan önce çıkarsın. Bu gibi edeplere de âdâba da riayet etmeliyiz.

g. Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okumak

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[150]

لاَ يَسْمَعُ الْقُرْآنَ مِنْ رَجُلٍ أَشْهَى مِنْهُ ، مِمَّنْ يَخْشَى اللهَ عَزَّ وَجَلَّ

---

[149] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.149, no:3842; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.107, no:1923; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.706, no:21029; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.169, no:17854.

[150] Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.37, no:113; Tâvus Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.610, no:2802; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.169, no:17852.

(ابن المبارك عن طاوس مرسلاً. أبو نصر السجزى فى الإبانة
عن طاوس عن أبى هريرة)

RE. 488/8 (*Lâ yesmeu'l-kur'ânu min racülin eşhâ minhü, mimmen yahşa'llàhe azze ve celle.*)

(*Lâ yesmeu'l-kur'ânu min racülin eşhâ minhü*) "Kur'ân-ı Kerîm en tatlı olarak kimden dinlenir? (*Mimmen yahşa'llàhe azze ve celle*) Allahu azze ve celle'den en çok korkan kimseden dinlenir." Ondan daha lezzet verici, daha tatlı Kur'an dinleyişi olmaz. Çünkü duya duya, hissede ede azap âyetlerini, müjde âyetlerini, emirleri, yasakları takip ede ede okur, Allah'tan korkan insan ağlatır.

Allah selâmet versin, Abdurrahman Hocaefendi Beyazıt Camii'nde ciddiyetiyle mihraba oturmuş, bir aşr-ı şerîfi okumaya başladı. Nasıl ağzından böyle yağ, bal akıyor gibi Kur'ân-ı Kerîm'i güzel, ciddî bir tarzda okuyor. Önümde de Afrikalı bir turist var, misafir. Afrikalı, siması, yüzü saçları kıvırcık filan. O da dinliyor

ama müslüman ve Kur'ân-ı Kerîm'in lisanından anlıyor. Abdurrahman Efendi orada okuyor, bu zât buradan çeşme gibi şakır şakır gözlerinden yaş döküyor.

Neden? O takvâ ehli insan, o güzel okuyor; bu da anlıyor. Öyle lezzetli olur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi hayşetullaha, havfullaha, takvâya sahip eylesin... Kur'ân-ı Kerîme'de âşinâ eylesin… Onu öyle en güzel tarzda öğrenip okumayı nasib eylesin…

h. Sabah ve Yatsı Namazına Münafıklar Gelemez

Bu hadîs-i şerîfe dikkat edin. Sayfanın dokuzuncu hadîs-i şerifi. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[151]

لاَ يَشْهَدُهُمَا مُنَافِقٌ يَعْنِي الْعِشَاءَ وَالصُّبْحَ (حم. ك. فى الكنى عن عمومة له من الصحابة)

RE. 488/9 (*Lâ yeşhedühümâ münâfikun, ya'ni'l-işâe ve's-subha*)

(*Lâ yeşhedühümâ münâfikun*) "O ikisine münâfık gelemez; (*ya'ni'l-işâe ve's-subha*) yâni yatsı ve sabah namazına…"

Yatsıyı ve sabah namazını kasdederek Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

"—O iki namaza münafık gelemez."

Gündüz gelebilir, çünkü müsaittir hava, zaten çarşıdadır, pazardadır, dükkândadır. Ezan okunuyor, gitmese Müslümanlar, "Bak herif namaza gelmiyor!" diyecekler, dedikodu yapacaklar. Onların dilinden kurtulmak için camiye geliyor.

Ama gece kimse kimseyi görmez. Bir de gece gelmek zordur. Sabahleyin uykuyu bölmek zordur. Geceleyin de yatsıda, karanlıkta şimdiki gibi elektrikler, projektör gibi her tarafı aydınlatmıyordu. Karanlıkta gelmek zordur. Münafıklar yatsıya ve sabaha kolay gelemezler. Öteki kolay vakitlere gelirler. Zor

---

[151] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.57, no:20599; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.164, no:212; Umûme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.401, no:19498; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.175, no:17868.

zamanlara gelemezler.

Neden? Allah yolunda zahmeti, meşakkati imanlı insanlar çeker. Onu rahatlıkla çeker, razı olur, sabaha da gelir, yatsıya da gelir. Namazını kaçırmamak için uykusunu bırakır. Rahatını terk eder.

Şimdi millet televizyonla cami arasında böyle imtihan olunuyorlar. Televizyonda film var, dizi film. Bu tarafta da namaz var. Acaba televizyonun önünden kalksa da camiye gitse mi... Buyur mü'minlik, münafıklık imtihanı.

"—Canım, işte kılarım evde…" filan diye, televizyon filmi bitsin diye bekliyor. Ondan sonra da bir uyku bastırıyor. Allah, "Eksik olsun senin yatsı namazın!" gibilerden, onun yatsı namazını da kılmasını nasib etmiyor.

"—Başına çalınsın senin namazın. Benim senin namazına mı ihtiyacım var. Senin ihtiyacın vardı. Sen benim namazıma gelmedin, ben de senin namazını kabul etmiyorum!" gibi durumlar olabiliyor.

O bakımdan yatsıya ve sabah namazına cemaate gelmeye bu hadislerden dolayı gayret edin! Evde kılmamaya, mutlaka camiye gelmeye itina gösterin, bir. İkincisi Allah yolunda meşakkat çekmeye kendinizi alıştırın, alıştıralım! Çünkü zahmet ve meşakkatin çokluğu nisbetinde sevap çok oluyor. Gevşeklik nispetinde de sevap azalıyor.

i. Medine'nin Zorluklarına Katlanan Kimse

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[152]

---

[152] Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.123, no:2448; Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.432, no:3859; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.397, no:9150; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.56, no:3740; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.438, no:3743; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.399, no:7977; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.369, no:27130: İbn-i Hibbân, *Sikàt*, c.V, s.338; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.487, no:4282; Esmâ bint-i Umeys RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.120, no:2445; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.88, no:361; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.236, no:5716; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.30, no:1108; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.116, no:2441; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.302, no:982; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

لاَ يَصْبِرُ عَلَى لأَوَاءِ الْمَدِينَةِ أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِى ، إِلاَّ كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا ، أَوْ شَهِيداً يَوْمَ الْقِيَامَةِ (م. ت. حب. عن أبى هريرة ؛ حم. م. عبد بن حميد عن أبى سعيد ؛ م. ت. عن ابن عمر ؛ حم. طب. دارر قطني فى المتفق عن أسماء بنت عميس)

RE. 488/10 (*Lâ yasbiru ale'l-evâi'l-medîneti ehadün min ümmetî, illâ küntü lehû şefîan ev şehîden yevme'l-kıyâmeti*)

(*Lâ yasbiru ale'l-evâi'l-medîneti ehadün min ümmetî*) "Ümmetimden herhangi bir adam ki, bu Medine-i Münevvere'nin sıcağına, sıkıntısına, tozuna, meşakkatine, geçim zorluğuna

---

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.40, no:34853; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.176, no:17882.

tahammül edip sevgisinden orada kalırsa, (*illâ küntü lehû şefîan ev şehîden yevme'l-kıyâmeti*) ben ona kıyamet gününde şefaatçi olurum, şahit olurum."

"—Bu kul halis kuldur, diye onun cennetine girmesine vesile olurum." demek istiyor Peygamber Efendimiz.

Şimdi Hicaz güzel bir diyar oldu. Bakın, bizim burada havayı serinletme cihazımız vardır ama yetmiyor. Yine hepimiz buram buram terliyoruz. Suudi Arabistan'da koca koca makineler çalıştırıyorlar güldür güldür. Caminin içi öyle serinliyor ki insan üşüyor, palto arıyor, pardösü arıyor. Eh soğuk soğuk sular, serin serin gölgeler, camiler, her çeşit meyveler, sebzeler.

Şimdi kolaylaştı ama eskiden öyle değildi Medine-i Münevvere'de yaşamak, Mekke-i Mükerreme'de yaşamak. Su yok, su az, kuyulardan gelecek ve saire. Sıcak fazla, evler öyle. Tozlu topraklı yerler. O zaman zordu, işte o zorluğa rağmen orada mücavir olan, ikamet eden kimselere çok sevap olduğunu bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Hac ve umre de öyle çok sevaplıdır. Eskiden öyleydi meşakkatinden dolayı. Şimdi de öyledir, Allah'ın lütfundan umarız. Rahatlık olsa bile inşaallah aynı sevapları alır insan.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi imanın lezzetini kavramış ve gereğini tatlı da olsa, sıkıntılı da olsa yapmaktan çekinmeyen hakikî, tam ayar müslüman eylesin…

Küçük küçük imtihanlardan, küçük küçük sıkıntılardan dolayı Allah'ın emirlerini terk edip yan çizenlerden, rahatına düşkünlerden, dünyaya dalanlardan, ahireti unutanlardan eylemesin…

Âhir zamanın fitnelerine, fesatlarına bulaştırıp dinden imandan uzaklaştırmasın... Fâsık, fasit fikirlere düşürmesin… Kendimizi ve evlatlarımızı ve yakınlarımızı sevdiği kullarının zümresine dâhil eyleyip, cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin…

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

19. 07. 1987 – İskenderpaşa Camii

20. GÜNAHLAR VE SEVAPLAR

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llàh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llàhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sàhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasıli ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme ennehû kàl:

لاَ يُصَلِّي أَحَدُكُمْ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ لَيْسَ عَلَى عَاتِقَيْهِ مِنْهُ شَيْءٌ

(حم. خ. م. د. ن. ش. عب. عن أبى هريرة)

RE. 488/11 (*Lâ yusallî ehadüküm fi's-sevbi'l-vâhidi leyse alâ âtikayhi minhü şey'ün.*)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Allah'ın rahmeti, bereketi, lütfu, ihsanı, ikramı, dünya ve ahirette üzerinize olsun....

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretlerinin hadislerinden bir demet, *Ramûzü'l-Ehàdîs* isimli hadis mecmuasının, 488. sayfasının 11. hadisinden itibaren okumaya devam etmek istiyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'in ruhuna hediye olmak üzere ve onun cümle âlinin, ashabının, etbâının ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâullahın ve hâssaten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve onların halifelerinin,

müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına hediye olması için;

Okuduğumuz kitabı te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Hocamız'ın ruhu için, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ın ruhu için, bu hadislerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan alimlerin, râvilerin ruhları için;

Bu beldeleri fethetmiş olan şehidlerin, fatihlerin, gazilerin, mücahidlerin, sonra düşman istilasından kurtarmak için çalışan muvahhidlerin ruhları için; cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve bilhassa şu camimizin bânîsi İskender Paşa'nın ve bunu tekrar tekrar tamir edip canlı, temiz, pak, hizmete âmâde tutmak için, mâlen, bedenen ve maddeten yardımcı olanların, kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından buradaki hadîs-i şerif meclisine, hadisleri dinlemek üzere teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin, âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için; biz yaşayan müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvâfık yaşayıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olması için, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öyle başlayalım!

....

a. Omuzunuz Açıkken Namaz Kılmayın!

Mukaddimede metnini okumuş olduğum hadîs-i şerif, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel'de Buhârî'de, Müslim'de ve Ebû Dâvud'da olan bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[153]

---

[153] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.94, no:346; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.96, no:801; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.253, no:531; Neseî, *Sünen*, c.III, s.230, no:761; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.II, s.223, no:3018; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.I, s.276, no:845; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.137, no:6262; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.117, no:7664; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.I, s.382, no:2090; Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.353, no:1375; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.349, no:3549Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.334, no:19134; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.181. no:17884.

لاَ يُصَلِّي أَحَدُكُمْ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ لَيْسَ عَلَى عَاتِقَيْهِ مِنْهُ شَيْءٌ

(حم. خ. م. د. ن. ش. عب. عن أبى هريرة)

RE. 488/11 (*Lâ yusallî ehadüküm fi's-sevbi'l-vâhidi leyse alâ âtikayhi minhü şey'ün.*) "Omuzunda ondan hiçbir şey olmadığı halde, tek bir örtü ile sizden biriniz namaz kılmasın!"

Mâlûm, kıyafetler bölgelere göre, iklimlere göre, örflere, âdetlere göre değişiklik gösteriyor. Suudi Arabistan, Peygamber Efendimiz'in diyarı Hicaz sıcak bir ülke... Sonra onun yaşadığı devirde giyim kıyafet imkânları, terzilik, dikiş imkânları, dokuma imkânları bilhassa orada zayıf. Kumaş dokunması, kumaş biçilmesi, elbise yapılması, dikilmesi ve bunlar gittikçe zamanla gelişen şeyler. Onlar pek oralarda kuvvetli değil.

İnsanların eski devirlerde yaptıkları ne olmuş? İcabında hayvan postlarına bürünmüşler. Peygamber Efendimiz'in de sahabesinden yoksulluk dolayısıyla kumaş bulamadığı için, dokumayı alacak parası olmadığı için, posta bürünenler var. Hatta yağmur yağdığı zaman, o postlar temiz bile olsa, mâlum postun bir kokusu olur, iyi ilaçlanmadığı zaman kendine mahsus kokar. Bir de dışarıda ıslanıp gelmişse, yünün kendine mahsus bir kokusu olur.

Bazı zengin kişiler rahatsız olmuşlar da Peygamber Efendimiz'e hatta teklif etmişler, demişler ki:

"—Yâ Rasûlallah, biz bunların, böyle fakir fukaranın arasında olmaktan rahatsız oluyoruz. Yünlü kıyafetleri ağıl gibi kokuyor. Bize ayrı meclis, yüksek bir meclis yap! Ayrı toplantı yap bizim için. Bizimle ayrı sohbet eyle..." gibi teklifleri olmuş.

Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teàlâ Hazretleri zenginlerin, o çalımlıların teklifini hoş görmüyor; o samimi ama kıyafeti mütevâzı olan kimselerle beraber olmayı Efendimiz'e tavsiye ediyor:

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ،

وَلاَ تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ، وَلاَ تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا

قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ﴿ ٢٨ ﴾

(*Va'sbir nefseke mea'llezîne yed'ûne bi'l-gadâti ve'l-aşiyyi yürîdûne vechehû*) "Sabah akşam Rablerine, onun rızasını dileyerek dua edenlerle birlikte candan sebat et! (*Velâ ta'dü aynâke anhüm türîdü zînete'l-hayâti'd-dünyâ*) Dünya hayatının süsünü isteyerek gözlerini onlardan çevirme. (*Velâ tuti' men ağfelnâ kalbehû an zikrinâ ve'ttebea hevâhü ve kâne emruhû furutâ*) Kalbini bizi anmaktan gafil kıldığımız, kötü arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye boyun eğme!" (Kehf, 18/28)

Bu ayetlerden ve sebeb-i nüzûlü olan hadiselerden biliyoruz ki, kıyafeti olmadığı için, böyle hayvan postlarını kendisine örtü edinenler de varmış.

Bir şahsı görürlermiş, namazı kılarmış o kişi sabahleyin, ondan sonra hemen kalkar acele camiden gidermiş. Derlermiş ki:

"—Peygamber Efendimiz'in mescidinde, onun mübarek meclisinde, niye bu kadar acele ediyor bu adamcağız? Otursa da duaları yapsa..."

Peygamber Efendimiz, namazdan sonra oturup güneş doğuncaya kadar ibadet etmeyi severdi. Bu camide de hocalarımızdan öğrendiğimize göre aynı şeyi yapıyoruz. Sabah namazının arkasından güneş doğup İşrak vakti gelinceye kadar oturup ilimle, irfanla, zikirle Kur'an'la meşgul olup, namaz kılmak çok sevaplı. Öyle yapmayı severmiş ama o şahıs gidermiş. Diyorlar ki:

"—Niçin gidiyorsun mübarek? Otursan da sevaptan istifade etsene kazansana..."

Cevabı şaşırtıcı, diyor ki:

"—Evimizde bir tek örtü var. Tek bir örtü var. O örtüye bürünüp ben camiye geliyorum, Efendimiz'in arkasında namaz kılmış olmak için. Namazı kıldıktan sonra hemen eve gidiyorum ki yol, mesafe uzun, hanım da örtünsün de namazını kılsın diye. Namaz mâlum örtülü, setr-i avret ile kılınacak. Hanım da örtünebilsin de, o da namazı vaktinde kılabilsin diye ondan acele ediyorum." demiş.

Öyle anlaşılıyor ki Peygamber Efendimiz'in o mübarek

cennetlik sahabesi çok sıkıntılar çekmişler.

Bizler nice günahlara batmış insanlarız. Nice nice nimetler içinde yüzüyoruz. Onların mânevî derecesi ne kadar yüksek, ne yoksulluklar çekmişler. Giyecekleri olmamış, yiyecekleri olmamış. Bir hurmayı birisi ağzında biraz emip ondan sonra ötekisine verip biraz emip, ondan sonra ötekisi verip biraz emip, nöbetleşe oradan gıdalandıkları bile olmuş.

Çok sıkıntı çektikleri zaman hurmaları ortaya yığıp eşit olarak dağıttıkları olmuş. Efendimiz hiçbir zaman yanına gelen gıdayı, parayı, sadakayı, hayrı ertesi güne bekletmeyi istememiş, hemen dağıtmış. Öyle bir çevre, öyle bir topluluk, öyle imkânsızlıklar, mahrumiyetleri düşünün.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

"—Sadece bir tek kıyafet ile omuzunuz açık, göğsünüz açık namaz kılmayın!"

Omuzu da örtmesi... İki çeşit var: Bir, asıl setr-i avret, avret-i galîze denilen bel ile göbek arasını erkeğin örtmesi lazım!

Dua etmiş Peygamber Efendimiz şalvar giyenlere:

"—Allah razı olsun, rahmetine erdirsin." diye.

Şalvar giymek, dikişli bir don giyiyor. O çok büyük bir lüks o zaman. Ne mutlu ki, dikişli bir şey giyebiliyor ayağına, her tarafı güzel örtünüyor. Allah onları rahmetine erdirsin diye dua etmiş.

Ama o olmadığı zaman ne yapacak? Bir örtüyü şuradan şuraya çevirecek, buradan buraya çevirecek, peştamal yapacak kendisine, hiç olmazsa göbeği ile dizi arasını örtecek. Buna izar deniliyor ki peştamal filan demek, o mânaya geliyor.

Bugün dahi Yemenliler bazen o kıyafetlerle geziyorlar. Görüyoruz Hicaz'a gittiğimiz zaman. Sonra Endonezya'dan, Malezya'dan gelen müslüman kardeşler bakıyoruz, ekseriya öyle bir peştamal tutunmuşlar. O normal kıyafetleri, dışarı kıyafetleri, öyle geziyorlar. Üstünde de bir şey bulunuyor ona da rida deniliyor. Rida, üzere giyilen, omuza alınan elbise.

Namaz Allah'ın huzuru olduğu için, âyet-i kerîmede de Allahu Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki:

خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ (الأعراف:٣١)

(*Huzû zînetekûm inde külli mescidin*) “Her mescidde ziynetinizi takının; güzel ve temiz giyinin; derbeder gitmeyin!” (A’raf, 7/31)

Üstünüz kirli paslı, tozlu topraklı, dağınık filan olmasın. Derli toplu gidin demek. “Takıp takıştırın, yüzükleri takın gidin!” mânâsına değil de… “Mescide giderken temiz, pak gidin!” mânâsına geliyor.

O sebepten, insanın kıyafetine dikkat etmesi lazım! Daha ciddi olduğu için, hem peştamal tutunup belden aşağısını örtmeli hem de üstünü örtmeli! Ama mahrumiyet varsa, ilk örtülecek yer bel ile dizi arası…

Biz şimdi el-hamdü lillâh bunları sadece birer hatıra olarak dinliyoruz, okuyoruz. Ne yapmamız lazım? El açıp hâlimize şükretmemiz lazım. Allah’a dua etmemiz lazım! Bugün bizim en fakirimiz, onların hepsinden çok daha imkân sahibidir. Su yok, gıda yok, yiyecek, içecek yok, ev dedikleri şey küçücük…

Biz gecekondu dedik mi burun kıvırırız. Daire küçük oldu mu daha büyük olsun isteriz. Bir oda daha olsa deriz. Odası olsa

manzaralı olsa deriz. Manzaralı olsa, bir yazlık olsa bir kışlık olsa deriz. İnsanoğlunun arzularının sonu gelmez.

Allah da bizim memlekete vermiş. Şu bizim memlekette el-hamdü lillâh, eş-şükrü lillâh çok nimetlere sahibiz biz. Havası güzel, suyu güzel, suyu bol, meyvesi bol, sebzesi bol, her türlü imkâna sahibiz.

Allah dedelerimizden, ecdadımızdan razı olsun ki, Allah'ın dinini yaymak için buralara gelmişler, bu ülkeleri müslümanlaştırmışlar, ahâlisine İslâm'ı öğretmişler. Onlarla kardeş olmuşuz, kaynaşmışız. Buraları İslâm diyarı olmuş, bize miras kalmış çok büyük nimetlerle beraber...

Dedelerimizin güzel Müslümanlığının mükâfatının mirasını yiyoruz biz. Eğer bizim yaptıklarımıza göre Allah bize muamele edecek olsa, bizim başımıza taş yağması lazım. Daha hâlâ dedelerimizin mirasını yiyoruz. Başımıza taş yağmıyor da el-hamdü lillâh yaşıyoruz. Şu nimetlere bakın!

Ben şöyle bir manav dükkânının önüne durduğum zaman hayran oluyorum, mest oluyorum. Kırmızı kırmızı domatesler, renkli renkli karpuzlar, kavunlar, salkım salkım üzümler, sarı sarı muzlar, elmalar, sarısı, yeşili, goldeni bilmem starkingi ve sâiresi… Bunların hepsi nimet... Her bir nimete şükretmemiz lazım. Vermez ise Allah nereden bulacaksın?

Şu yağmur yağmazsa ne yapacaksın? Yerden, pınardan su çıkmazsa neyi yiyeceksin? Bir hastalık gelirse kime yalvaracaksın? Zelzele olursa ne yapacaksın? Harp darp olursa, bunların hepsi elden giderse, düşman gelirse, kırbaç altında kalırsan ne olacak? Sulha, huzura el-hamdü lillâh, hürriyete el-hamdü lillâh, nimete el-hamdü lillâh, sıhhate el-hamdü lillâh, giyime el-hamdü lillâh, kuşama el-hamdü lillâh…

Şeyh Sa'dî kısadan söylemiş, diyor ki:

"—Bir nefes aldığı zaman, ömrün bir nefeslik daha uzuyor. Bir de geriye nefesini verdiğin zaman, için ferahlıyor. Demek ki bir nefeste iki nimet var: Ömrün uzaması, için ferahlaması... O halde bir nefes için en aşağı iki tane şükür lazım:

"—Çok şükür yâ Rabbi, ömrümü uzattın!"

"—Çok şükür yâ Rabbi, beni ferahlattın!"

Nefes darlığı olana sor; boncuk boncuk böyle alnı terler, nefes alamaz, bir türlü veremez. İdrar zorluğu olana zor; sen gidersin yüznumaraya şaldır şaldır, üstüne başına aldırmazsın, rahatça idrarını yaparsın! O yaşlı adamlara bir sor bakalım, o ne nimetmiş. Onun için, Allah'ın bizim üzerimizdeki nimetlerini çok düşünelim.

Bu bize bir hatıradır. Tatlı hatıradır ki, vah Peygamber Efendimiz'le o mübarek sahabesi ne mahrumiyetler çekmişler diye, nimetlerimiz ne kadar çok diye biraz insafa geliriz. Şu bizim zalim nefislerimiz biraz Allah'ın nimetlerini görsün…

"—Biz lâyık mıyız bunlara? Değiliz yâ Rabbi! Bu bize liyakatimizden verilmiyor da, sırf senin lütfundan veriliyor yâ Rabbi! Bizi senin nimetlerini yiyip de sana isyan eden edepsizlerden etme ya Rabbi!" diye dua edelim.

Nimetin şükrünü eda etmek her müslümanın boynuna borçtur. Müslümanın iki tane vazifesi vardır:

Birisi, Allah'ın verdiği nimetlere şükretmek... Şükran duygusu dolu olmak. Rabbine sevgiyle, saygıyla, muhabbetle teşekkür duygusuyla bağlı olmak.

Birisi de bir imtihan gelirse sabretmek… Hastalık gelir, ölüm gelir, dert, üzüntü, sıkıntı, keder gelir. O zaman da ne yapalım, hayatın cilvesi bu, o zaman da sabretmeyi öğrenecek müslüman.

"—Ben Allah'ın takdirini gözümün nurundan daha çok severim." demiş sahabiden bir tanesi…

Ne mübarek insanlar… Duası makbul kimse. Birisine dua ediverdiği zaman hastası iyi oluyor, istediği oluyor. Gözü görmez olmuş, demişler ki:

"—Sen biliyoruz ki Allah'ın sevgili kulusun, duası makbul insansın. Bunu hep tecrübeyle anladık. Hastalarımızı sana getirdik diğer şeylerde, sen dua ettin, istediğin oluyor. Kendine de dua et de Allah gözünü gördürsün tekrar…"

"—Ben, Allah'ın takdirini, kaderini gözümün nurundan daha çok severim, öyle itiraz etmem." diyor.

Kör olmaya razı, Allah'a itiraz etmeye razı değil. Ne büyük insanlar, ne zarif insanlar geçmiş! Onlardan ibret alalım. Allah bizi de ârif etsin, zarif etsin, kâmil etsin, kibar eylesin, saygılı eylesin, Allah'a sevgiyle bağlı eylesin…

.

Şimdi önüme yığdılar gazeteleri, mecmuaları, haftalık dergileri, günlük gazeteleri. Bizim de vazifemiz, biraz da böyle basınla ilgili işlerimiz var. İncelemek zorundayız, Allah ıslah eylesin. Mecburuz, takip etmek zorundayız. Bakıyorum küfür küfür... Tepeden tırnağa isyan, karşı gelmek, küfür, saygısızlık, edepsizlik... Allah ıslah etsin. Çok iş düşüyor hepimize. Hepimize, hepinize… Ben burada bir haftada bir gün bir vaaz veriyorum. Siz haftanın altı günü hayatın içindesiniz, çevreniz var, başka insanlar var.

Hepimiz vaiz olmalıyız. Hepimiz İslâm'ın müdafii olmalıyız ki İslâm yayılabilsin. Yoksa zaten benim nasihatime muhtaç insan buraya gelmez ki... Bucak bucak kaçıyor. Zaten burada değil. Şu anda İstanbul'da değil. Ya Bodrum'da, ya Marmaris'te, ya Antalya'da, ya bilmem ne festivalinde, ya filanca eğlence yerinde. Kim bilir ne işlerle meşgul... Onun için çok iş düşüyor hepimize. Gururlanmayalım, kibirlenmeyelim, boş yere övünmeyelim!

"—Türkiye'nin yüzde doksan dokuzu müslüman…"

Değil, değil! İnsanların çoğu sapıtmış. Hem de ne çok günahsa... Mesela sana birisi gelse bir şey söylese, "Tevbe tevbe, estağfirullah olur mu hiç şöyle şey?" dediğin o şeyi yapıyorlar inadına. Küfür olduğu için, imansızlık olduğu için, inkâr olduğu için, isyan olduğu için yapıyorlar. Şeytan damarlarına girince insanın... Onun için çok iş düşüyor bize.

"—Elin edepsiz, azılı, şeytanlaşmış insanını, ben hocam bilgim az, nasıl yola getireyim?"

Sen kendini yola getir, bir. İlk kazanç bu… İlk işimiz kendimizi fire müslüman olmaktan kurtarmak. İlk önce kendimizi sâhil-i selâmete çekelim. Sağlam müslüman olalım, bir.

Ondan sonra bizim sözümüzü kim dinler?

"—Benim hanım beni dinler, hayat arkadaşım, refîka-yı hayatım…"

Tamam, hanıma söz dinletelim veyahut hanımsa beyine söz dinletsin! Bizim şimdi bu vaazı kadınlar da dinliyor el-hamdü lillâh, beyimi yola getirmeye çalışayım.

"—Sonra çocuğum beni sever, anacığım diye, babacığım diye elimi öper, boynuma sarılır; tamam, ona söyleyeyim! Babacığıma nazım geçer, ona söyleyeyim! Filanca arkadaşım çok samimidir, ona söyleyeyim!" diyerek her gün bir müslüman kazanmaya

çalışalım!

Elimizi ovuşturalım şöyle, kâr etmiş bir dükkâncı gibi, elhamdü lillâh bugün bir insana hak yolu söyledim, öğrettim, İslâm'a kazandırdım diye. Bir insan sapacakken elinden tuttum, uçuruma yuvarlanmaktan kurtardım. Günah işleyecekken, şeytana uyacakken vazgeçirdim. Parasını şerre harcayacakken hayra harcattım diyebilelim. Yaptığımız işleri şuurla yapalım, iyi işler yapalım ve yaptırmaya gayret edelim.

Çünkü eğer bu kafayla, bu havayla gidersek, Türkiye dededen müslüman gelmiş bir ülke... Şöyle İstanbul'un Kadıköy yakasından Boğaziçi'nden, Marmara'dan İstanbul'a doğru bakarsan cami siluetleri göklere yükselmiş, yükselmiş, niyaz şeyleri gibi böyle cami cami, kubbe kubbe dolu. Şekil öyle ama İslâmî bakımdan ne duruma gelecek? İsveç gibi, Norveç gibi, Danimarka gibi, Avrupa gibi oluruz sonra.

"—Onlar nasıl?"

Sokaklarda çıplak geziyorlar. Sokaklarda kötülük yapıyorlar. Bâkire kız bulunmuyor. Namuslu kadın bulunmuyor. O hâle gelmiş. O felaket dalgası eğer bizim Türkiye'ye de gelir, burayı da istila ederse mahvolduk. Bak zaten iman gitti, Osmanlılar zamanında kardeş yaşayan halklar birbirlerine nasıl girdi, nasıl isyanlar, kavgalar, gürültüler, katliamlar, çoluk çocuk, kadın erkek öldürmeler oldu.

Neden? İmansızlık alameti... İman gitti, eski dostlar düşman oldu.

Şimdi Ermeni Kürt'e diyormuş ki:

"—Yahu sen de bendendin, Araplar geldi seni müslüman etti, benden ayırdı, dön!"

Sen İslâm'a gel! Madem ikimiz aynıyız sen İslâm'a gel. Hak din İslâm. Ötekisi eski, bozulmuş, kitabı tahrip olmuş, tahrifata uğramış, sen buraya gel! Beni küfre çekeceğine sen imana gel!

Bunun için çok çalışmalıyız. Nimetlere çok şükretmeliyiz. Vazifemizin çok olduğunu bilmeliyiz. Asıl işimizin Allah'ın dinine yardım etmek olduğunun şuuruna ermeliyiz.

"—Senin mesleğin ne?"

"—Avukat..."

“—Değil!”
“—Senin mesleğin ne?”
“—Doktor…”
“—Değil!”
“—Senin mesleğin ne?”
“—Tüccar…”
“—Değil!”
“—Senin asıl mesleğin Müslümanlığı yaymak…”
“—Hocam hiç öyle şey olur mu?”

Öyle olur. Peygamber Efendimiz’in kendisinin ve devrindeki bütün sahabesinin mesleği İslâm’ı yaymaktı. Tüccarlık, esnaflık onun vasıtasıydı, seyahat onun vasıtasıydı. Hepsi İslâm’ı yaymaya yönelik idi. Bizim dedelerimiz daha fütûhât olmayan bölgelere ticaret yoluyla gittiler İslâm’ı yaydılar. Afrika’ya, Endonezya’ya, Hindistan’a, Çin’e yaydılar, okyanuslara dayadılar. Asıl işimiz, asıl mesleğimiz Allah’ın dinine yardım etmek olduğunu, İslâm’a hizmet olduğunu hiç unutmayalım.

b. Oruç Tutmanın Mükâfatı

İkinci hadîs-i şerîfe geçiyoruz.

Ebû Saîd-i Hudrî Hazretleri’nden oruç hakkında bir hadîs-i şerîf rivayeti. Peygamber SAS buyurmuş ki:[154]

لاَ يَصُومُ عَبْدٌ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، إِلاَّ بَاعَدَ اللهُ بِذَلِكَ الْيَوْمِ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا (حب عن أبى سعيد)

[154] Müslim, *Sahih*, c.VI, s.22, no:1948; Tirmizi, *Sünen*, c.VI, s.166, no:1548; Nesei, *Sünen*, c.VII, s.436, no:2219; İbn-i Mace, Sünen, c.V, s.245, no:1707; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.26, no:11226; İbn-i Hibban, Sahih, c.VIII, s.206, no:3417; Beyhaki, *Sünenü’l-Kübra*, c.IV, s.296, no:8235; Nesei, *Sünenü’l-Kübra*, c.II, s.98, no:2559; Beyhaki, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.398, no:3875; İbn-i Ebi Şeybe, *Musannef*, c.V, s.306, no:19722; İbn-i Huzeyme, *Sahih*, c.III, s.297, no:2112; Mizzi, *Tehzibü’l-Kemal*, c.XVI, s.291; Ebû Said el-Hudrî RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.IV, s.342, no:10809; *Camiü’l-Ehadis*, c.XVII, s.186, no:17898.

RE. 489/1 (*Lâ yesùmu yevmen abdün fî sebîli'llâhi, illâ bâada'llàhu bi-zâlike'l-yevmi vechehû ani'n-nâri seb'îne harîfan.*)

(*Lâ yesùmu yevmen abdün fî sebîli'llâhi*) "Bir kul Allah yolunda bir gün oruç tutarsa, (*illâ bâada'llàhu bi-zâlike'l-yevmi vechehû ani'n-nâri seb'îne harîfan*) Allah-u Teàlâ bu gün mukabilinde o kulun zâtını cehennemden yetmiş sonbahar mevsimi uzaklaştırır."

Yetmiş yıl uzağa götürür. Bir günlük oruç sebebiyle onun zâtını cehennemden yetmiş yıl uzaklaştırır. Cehennemden uzaklaşır, cennete hak kazanır, cennete yaklaşır. Cehenneme düşme ihtimali kalmaz.

Muhterem kardeşlerim!

Herhalde çoğunuz biliyorsunuzdur, İslâm'da oruç sadece Ramazan'a mahsus değildir. Oruç her zaman vardır da Ramazan orucu farzdır. Mutlak tutulacak. Onun dışındaki zamanlarda serbesttir, istediği gün oruç tutar. İlle şu gün oruç tutacaksın diye mecburiyet yoktur. Öyle serbest olan oruçlara tatavvu' oruçlar derler, Allah'a kulluk olsun diye, sevap kazanayım diye tutulmuş olan oruçlar. Nafile oruçlar derler.

Nafile, Türkçe'de biraz başka mânaya kullanılıyor; boş yere mânasına.

"—Nafile uğraşma, ben bu senin dediğini yapmayacağım." deriz Türkçe'de, "Boş yere uğraşma!" mânasına.

Ama nafile ibadet bu mânaya değil; farz olmayan, sevap kazanmak için yapılan ibadetlere nafile derler. Arapça'da mâna biraz değişik.

Meselâ, Türkçe'de misafir diyoruz. Misafir Arapça'da yolcu demek. Biz evimize gelen kişiye misafir diyoruz. Velev kapımızdaki, aynı apartmandaki komşumuz bile gelse;

"—Bize bu akşam kapı komşumuz misafir geldi." deriz.

Halbuki misafir; yolcu, sefere çıkmış insan demek. Bu adam sefere çıkmadı ki, terliğini bile değiştirmedi. Şu kapıdan çıktı benim kapımı çaldı, bana geldi. Türkçede biraz böyle…

"—Bana müsaade eder misin?" diyoruz, "İzin verir misin?" mânasına. Araplarda *müsaade*, yardım etmek demek. Yardım mânasına geliyor. Nafile sözü de "sevap kazanmak ibadeti" demek; boş yere yapılan ibadet, akıntıya kürek demek değil. Onu bilesiniz.

Demek ki Ramazan'ın dışında oruç tutmak var.

"—Pekiyi, oruç tutmak var da aç kalacağım ben, sevabı ne?"

Burada bildiriyor: Bir gün Allah rızası için insan oruç tutarsa, yetmiş yıl uzaklaşır cehennemden. Bir gün daha tutarsa yüz kırk yıl, bir gün daha iki yüz on yıl. Cehennemden kurtulmasına, cehenneme düşmemesine, azap görmemesine sebep olur. Rahmete ermesine vesile olur. Cennete girmesine vesile olur.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm'da ibadetlere böyle büyük vaatler veriliyor, bunların izah edilmesi lazım. Meselâ, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girer. Bir oruç tutan şu sevabı alır. Bir hacca giden şöyle olur, böyle olur… diyoruz.

Meselâ, oruç tuttuğu zaman ne oluyor, tahlilini yapalım. Oruç tuttuğu zaman insan, önünde imkân olduğu, fırsat elde olduğu halde canının istediği bazı şeyleri yapmıyor. Karşısında su var, limonata bardağı böyle dışından terlemiş boncuk boncuk, buz gibi, tatlı, dışarıda hava sıcak, karpuzu kesmişler, kıpkırmızı devirmişler şu tarafa bir tarafını, yanında da bir sarı renkli kavun, dışarıda hava sıcak. Ne var? Ye buyur. Yok oruçluyum. Olduğu halde yemiyor.

Nâmahreme bakmıyor. Harama değil, helâle bile, helâline bile yaklaşmıyor. Yemek yemiyor, kötü huylardan uzak duruyor, bu nedir? Bu mühim bir iştir.

Bugün hapse giren insanların çoğu, suç işleyen insanların çoğu, kötülüğü bildiği halde kendisini yenemediği için kötülüğü işliyor:

"—Ne yapayım, kendime hâkim olamadım, dayanamadım. Baktım, adamın kesesinde para çok, şeytan dürttü, aldım kaçtım." diyor.

Veyahut;

"—Çok sinirlendim, kendimi tutamadım, patlattım bir tane, ölüverdi." diyor mesela.

İşte bu kendini tutmayı öğretme egzersizi önemli. Oruç insana bunu sağlıyor.

İslâm'ın bütün ibadetlerinde, hikmetlerini anlamasa bile farkına varmadan halkı kâmil insan olmaya götüren şeyler vardır, malzeme vardır. Oruçta bu malzeme vardır. Oruç tutan bir insan

bir zaman gelir filozoflar kadar olgun, engin bir insan olur. Sinirlenmez, asabileşmez, sakin olur, sabırlı olur, kendini tutar, konuştuğu zaman dengeli, ölçülü olur.

Namaz kılan bir insan belirli saatlerde belirli işleri yapmaya alışır. İntizama alışır, günahlardan kendisini çekmeye alışır. Rabbinin huzurunda olduğunu, Rabbinin kendisini gördüğünü bilir. Ona karşı kulluk borcu olduğunu bilir vesaire... Hacca giden insan, dünyanın birçok yerinde pek çok müslüman kardeşi olduğunu bilir. Bir gün gelip ölümün başına geleceğini bilir. Herkesin beyaz kefenlere sarılıp Arafat'ta toplandığı gibi, mahşer yerinde toplanacağını gözüyle görür gibi anlar filan...

İslâm'da her ibadette halk anlasa da anlamasa da büyük fayda vardır. Antibiyotik hapı ağzına alıp yutan herkes doktor mu? Herkes o antibiyotik ilacın vücutta mikrobu nasıl alt edeceğini biliyor mu?

"—Sen ötesine karışma. Şu hapı yut, yemekten sonra bir bardak suyla yut! Çay da içersen daha çabuk tesir eder." diyorlar.

On beş dakika sonra, bakıyorsun ateşin kesiliyor. Cayır cayır ateşler içinde yanarken, oh rahatladım, hah yüzüm güldü filan diyorsun. Sen onun mekanizmasını bilmiyorsun ama o işini görüyor. Kıldığın namaz da, tuttuğun oruç da, yaptığın zikir de, okuduğun Kur'an da, verdiğin sadaka da öyle…Hepsinin derin derin hikmetleri var. Onun için İslâm'ın bütünüyle çok denenmiş bir yol bu.

Çok büyük zekâların, çok büyük dâhilerin inceleyip inceleyip de hayran kaldıkları bir dine sahibiz el-hamdü lillâh! Yalnız müslümanlardan değil, başka başka ülkelerin dâhilerinden de inceleyip müslüman olanlar var. Onun için yüzlerce, milyonlarca, milyarlarca kere denenmiş hak din üzere bizi Allah yaratmış, çok şükür. Her şeyi hikmetli, her şeyi güzel, her yasağı güzel…

"—Müslümanlar da kaşları çatık insanlar, "O yasak, bu yasak!" diyorlar.

Gel bakalım buraya, ağzının içinden şu baklayı çıkart bakalım dilinin altından. Ne yasakmış?

"—Hiç içki içirmiyor."

Fenâ mı yapıyor?

“—Kadına kıza da hiç baktırtmıyor.”

Fenâ mı yapıyor?

“—Canım biraz bakalım.”

Gel senin kardeşine, kızına bakalım, karına bakalım.

“—Öyle olmaz, benimkine bakmasınlar, başkasına baksınlar.”

Bu da olmaz.

İslâm’ın her yasağında hayır vardır. İslâm’ın her emrinde fayda vardır, velev meşakkatli de olsa.

“—İslâm savaşı emretmiş, kılıç dini…”

Evet biraz da kılıç dini, ne haber! Gözünü aç bak, cümle âlem savaşıyor. Biz müslümanları kuzu mu yapalım?

Herkes gelsin kıtır kıtır kessin. Elbette hem kılıç dini hem ilim dini, hem kalem dini hem kılıç dini. Elbette öyle olacak! Kılıcı bıraktığımız zaman mahvoluyoruz! Kılıç elimizde olduğu zaman “Sen haklısın!” diyor herkes.

Kıbrıs’ta haklarımızı tanıdılar mı? Girit’te haklarımızı tanıdılar mı? Yunanistan’da haklarımızı tanıdılar mı?

Bilmem milattan önceki yıllardan beri güya medenî olan insanlar, aç kurtlar gibi saldırdılar, paramparça parçaladılar herkesi. Onun için demişler ki:

Hâzır ol cenge eğer ister isen sulh u salâh.

İslâm’ın savaşı emretmesi de güzel. Adam öldürmeyi emretmesi de güzel, yerli yerinde.

“—Şu adamı öldür!”

Niye?

“—Kàtil…”

“—Madem o birisini öldürdü sen de onu öldür!” diyor.

Geçen gün bir arkadaş geldi, dert yanıyor bana:

“—Hocam, ben bir şirketin mes’ul bir kişisiyim. Birisi geldi, benimle ticaret yaptı. İki yüz milyon lira. Tamam, borcunu ödedi. Sonra geldi, bir daha ticaret yaptı. Şu kadar borç taktı, kaçtı gitti.”

Neymiş? Adam daha önce banker olaylarında halkın parasını alıp dolandıran bir kimseymiş. Kanunlar onu o zaman tepelememiş, bu sefer daha büyük, milyarlarla zarar veriyor.

Suçluyu cezalandırmazsan cemiyet iflah olmaz.

"—Biraz da merhametli olalım."

Hayır, suça merhamet olmaz!

İyiliğe teşvik olur, mükâfat, taltif olur, madalya olur; suça prim, haksıza, zalime prim verilmez. O zaman dünya altüstüne gelir, o zaman mahvoluruz. Adalet diye bir şey kalmaz, ticaret diye bir şey kalmaz, orman kanunu olur. Ormanda bile yine düzenli bir kanun vardır, ormandan da beter olur.

O bakımdan suçluyu anında cezalandırmak lazım!

Cezalandırmayan bir mekanizma, bir sistem çöker.

Sen daha önce halkı milyarlar, milyonlar dolandırmış birisini cezalandıramamışsın, şimdi o ikinci defa cezalandırıyor, üçüncü defa cezalandırıyor. Almanya'da böyle bir şey yaptığı zaman, diyorlar, kendisinin mallarını müsadere ederler, akrabalarının mallarının müsadere ederler, canına okurlar. Ona merhamet etti mi cemiyet gider. Ya cemiyete merhamet edeceksin ya suçluya merhamet edeceksin.

Suçluya merhamet olmaz! Suçluya şefaat olmaz. Kim böyle bir kimseye şefaat ederse vebali üzerine olur. Şu adam hırsızdır ama hâkim bey sen benim akrabamsın, bu suçlu da benim dostum, sen buna cezayı verme… Şefaat ediyorsun ona mesela. Hâkim akraban, gidip yüzün tutuyor, yüzsüzlük yapıp söylüyorsun. Dînen sen vebal altına giriyorsun. Kötü bir kimseye şefaat etti mi onun vizr ü vebali şefaat edenin üzerine gelir. Edemezsin. İslam böyle.

Allah bizi İslâm'dan uzaklaştığımız için bu duruma düşürdü. Bu ülke bu duruma düşecek bir ülke değildi. Karmakarışık oldu. Ne ticaretimiz kaldı…

Protestolu senetler, aldatmacalar, dolandırmalar vesaireler... Ne aile düzenimiz, ne örfümüz, ne âdetimiz, ne ahlâkımız kaldı! Her şeyimiz yağma… Tarihî eserlerimiz yağma… Maddî zenginliklerimiz yağma… Mânevî zenginliklerimiz harabe... Çok dikkat etmeliyiz.

Bu memleketin sahibi sensin, benim, bizleriz. Sen uyursan, ben uyursam bu böyle devam eder. Beldemize, memleketimize sahip çıkacağız. Ecdadımızın emanetine sahip çıkacağız kardeşlerim.

c. Belâların Gelme Sebebi

Ebû Hüreyre ve Ebû Saîd Hazretleri'nden rivayet edilmiş üçüncü hadîs-i şerîfe geçtik.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[155]

لاَ يُصِيبُ الْمَرْءَ الْمُؤْمِنَ مِنْ نَصَبٍ ، وَلاَ وَصَبٍ ، وَلاَ هَمٍّ ، وَلاَ حَزَنٍ ، وَلاَ غَمٍّ ، وَلاَ أَذًى ، حَتَّى الشَّوْكَةُ يُشَاكُهَا ، إِلاَّ كَفَّرَ اللّٰهُ عَنْهُ بِهَا خَطَايَاهُ (حب. عن أبى هريرة وأبى سعيد)

RE. 489/2 (*Lâ yusîbu'l-mer'e'l-mü'mine min nasabin, ve lâ vasabin, ve lâ hemmin, ve lâ hazenin, ve lâ gammin, ve lâ ezen, hattâ'ş-şevketü yüşâkühâ, illâ keffera'llàhu anhü bihâ hatâyâhu.*)

"İnsanın başına gelen her belâda onun bir günahı affolur. " Sayıyor, buyuruyor ki; "Bir kişiye, âdemoğluna…" Hepimiz Hz. Âdem'in evladı değil miyiz? "Âdemoğullarına, erkek olsun kız olsun.

(*Lâ yusîbu'l-mer'e'l-mü'mine min nasabin*) Âdemîzâdelere, mü'min bir kula bir meşakkat isabet ederse…"

Nasab, meşakkat, zorluk, yorgunluk demek. Bilhassa yolculukta insanın çektiği sıkıntılara *nasab* derler. Yola çıkıyor Allah yolunda, mesela diyelim, hacca gidiyor veyahut gazaya gidiyor, Afganistan'da dağlara tırmanıyor, kayalardan atlıyor, bilmem susuz kalıyor, sıkıntı çekiyor, terliyor, korkuyor, uykusuz kalıyor, üşüyor, öksürük oluyor, aksırık oluyor filan... Yolculuğun sıkıntı ve meşakkatleri. "Böyle bir meşakkat ki mü'min kula gelse..."

(*Ve lâ vasabin*) *Vasab* da ağrı demek. Vücudun başı ağrıdı, dizi ağrıdı. "Hay Allah romatizmalarım tuttu, eyvah migren ağrılarım hücum etti… Eyvah midemden şiddetli sancılar, safra kesem şöyle oldu, böbreklerim bilmem şey yapıyor filan..." Hastalıktan böyle ağrılar gelse..."

(*Ve lâ hemmin*) *Hemm*, üzüntü demek. İnsanı düşüncelere gark

---

[155] İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.166, no:2905; Ebû Hüreyre ve Ebû Saîd el-Hudri RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XVIII, s.188, no:17905.

eden üzüntü…

(*Ve lâ hazenin*) “Üzüntü, mahzun olacak şey.

(*Ve lâ gammin*) “Gam, keder.” Böyle bir şey gelse.

(Ve lâ ezen) “Veyahut bir ezâ, kendisine eziyet veren bir durum hâsıl olsa, o kadar ki…”

(*Hattâ’ş-şevketi yüşâkühâ*) “Onun ayağına, eline batan bir diken bile olsa böyle bir meşakkat, bir ağrı, bir üzüntü, bir sıkıntı, bir gam, keder, bir ezâ kula isabet ettiği zaman…”

(*İllâ keffera’llàhu anhü bihâ hatâyâhu*) “Onun mukàbilinde Allah onun günahlarını, hatalarını mağfiret eder.”

Muhterem kardeşlerim!

Hiçbir şey boşa gitmiyor. Filanca kardeşim adalarda manzaraya, denize karşı balkonda çay höpürdetiyor, ben burada sıkıntı çekiyorum. Tamam. Onun nimetinin sorgusu var;

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ (التكاثر:٨)

(*Sümme letüs’elünne yevmeizin ani’n-naîm.*) “Nihayet o gün dünyada yararlandığınız nimetlerden elbette ve elbette hesaba çekileceksiniz, sorgu suale uğrayacaksınız.” (Tekâsür, 102/8)

Ben sana şu nimetleri verdim mi ey kulum? Verdim. Sen bunların karşılığında kulluk vazifeni yaptın mı, yapmadın mı? Bunun şükrünü eda ettin mi, fakire hakkını verdin mi, diye sorgu sual olacak. Ona sorgu sual var. Sen burada meşakkat çekiyorsun, sana da meşakkatinden dolayı sevap var. Günahların afv ü mağfiret oluyor. Yapmış olduğun hataların bağışlanıyor, hesabından düşülüyor. Bir kâr oluyor, netice itibariyle insanın kârı oluyor.

O halde ne yapmamız lazım? O halde başımıza malımızda, canımızda bir musibet gelirse, İslâmî edebe göre sabretmemiz lazım! Şikâyet etmememiz lazım! Gevezelik edip anlatmamamız lazım başkasına… Anlattın mı sevabı kaçar. Anlatmayacaksın.

“—Nasılsın?”

“—El-hamdü lillâh, hâlime hamdolsun.” diyeceksin.

Sıkıntını söylemeyeceksin.

Hacı Hasib Hocamızı anlatıyorlar tanıyanlar: İihtiyarlıkta prostat ağrıları varmış, çok sıkıntısı varmış. Yanında hizmetini gören arkadaşlarımız anlatıyor.

"—Misafirlerin yanında güleç yüzlü, misafirlere ikram ederdi, sohbet ederdi, onları diliyle ağırlardı, hiç sıkıntısını belli etmezdi." diyor.

"—Misafirler gitti mi 'Ahh, aman, Allah...' İnleme ağrı sızı başlardı." diyor.

Ama misafire duyurmazdı. Çünkü insanın kaşı kırışsa, çatılsa, alnı kırışsa misafir rahatsız olur. Misafiri rahatsız etmemek için hiç belli etmiyor. O gittikten sonra iniltisine devam ediyor. Sabretmek…

Sabret!

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر: ١٠)

(*İnnemâ yüveffes-sàbirûne ecrahüm bigayri hisâb*) "Herkese mükâfatları sayıyla ölçüyle verilirken, sabredenlere mükâfatları ölçüye sığmayacak kadar, tarif edilmeyecek kadar çok verilir." (Zümer, 39/10)

Sabrın mükâfatı çok büyük, güzel bir sabrın mükâfatı çok büyük, şerefi çok büyük...

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (البقرة: ١٥٣)

(*İnna'llàhe mea's-sàbirîn*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri sabredenlerle beraberdir, sabredenlerin yanındadır." (Bakara, 2/153)

Onun cephesindedir, ondan yanadır. "Sen kimden yanasın?" diyoruz ya, Allah sabredenlerden yanadır.

O bakımdan eğer sizi üzecek bir hadiseyle karşılaşırsanız bilin ki, onun arkasından bir mânevî fayda var, bir sevap var. Bir teselli olur insan. Şu hamal, şu iki yüz kiloluk yükü burnundan ter damlayarak, bacakları titreyerek niye taşıyor? Biraz sonra alacağı ücretin hatırına taşıyor. Geçim için taşıyor. Biz de başımıza bir

sıkıntı meşakkat geldiği zaman bilelim ki arkasından ücret var, büyük ücret var.

Onun için sabredelim çünkü bu dünya hayatı da yeknesak gitmez. İnsan padişahken hapse düşer, zindanda cellatlar boğar insanı... Tarihten okumuşsunuzdur.

İran şahının meydanlara heykelleri dikiliyordu. Ondan sonra heykellerin biz parça parça kırılmış yerlerde süründüğünü gördük, kendisi kanserden öldü, diyâr-ı gurbette kahrından öldü. Çocuklarının gününü görmedi.

Osmanlı padişahlarından bazılarının evlatları Paris parklarında, açlıktan bankların üzerinde ölmüşler.

“—Düşmez kalkmaz bir Allah’tır.” deniliyor.

Ne olacağı belli olmaz. Bakarsın bir fukaracık; “Yürü ya kulum!” dediği için Allah, zengin olur. Öteki zengin insan tepetaklak gider. Kàrun ertesi gün yerin dibine batar. Firavun suyun içine gark olur. Mazlumlar, esirler hür kurtulur. Bir zaman ezâ, cefâ görenler biraz sonra, “Oh ya Rabbi, çok şükür kurtulduk.” derler. Ama hepsi imtihandır. Bunların hepsi dünya hayatının cilveleridir, imtihanlarıdır. Ne ona, ne ona… Hiçbirine aldanmamak, imtihanı kaybetmemek lâzım!

Nimet geldiği zaman edebini bozmamak lâzım. Yapması gereken işleri yapmalı insan… Zekâtını vermeli, hayrını, hasenatını vermeli. El-hamdü lillâh... Bir memuriyet kazanmış, oturmuş şaşaalı bir koltuğa, emrinde, buyruğunda bir sürü imkân. Tamam, emret hayırlar yapılsın, yapılsın... Yarın öbür gün seni nasıl olsa alırlar. Bir zaman gelir bu koltuklar yapışık değildir, nasıl olsa seni oradan alırlar.

Alındığın zaman;

“—El-hamdü lillâh!” dersin. “Şu kadar ay, yıl hizmet ettim ama ne haram yedim, ne rüşvet yedim, ne haksızlık yaptım, ne fukaranın hakkını çiğnedim. Şu hayrı işledim, şu hayrı işledim, şu hayrı işledim, şu hayrı işledim…”

O da geçecek. O memuriyet de geçer. Fakirlik de geçer. Yedi çocuklu aile, iki yüz elli gram et bulamazken, sofrasına tepsi içinde bütün kuzu gelir. Bir zaman gelir, değişir.

Mekke-i Mükerreme'de bir şerîf bizi evine davet etti.

"—Biz, kırk sene önce fakirdik, yiyecek lokmaya muhtaçtık." diyor.

Bize bir sofra çıkarttı, buradan karşı duvara kadar, üstünde çeşit çeşit nimetler yiyoruz. İmtihan. O da imtihan, bu da imtihan. Fakirlik olunca sabredecek, zenginlik olunca şükredecek. Fırsat geçti mi iyilik yapacak.

Sıkıntı geldiği zaman, Allah'a bağlılığında zedelenme olmayacak. Bilin ki sizi üzen bir şey oldu mu, bir yorgunluk, bir sıkıntı, bir ezâ, hatta elinize bir diken battığı zaman canınız yandı mı, ondan bile size bir kâr vardır. İnsanlar hastaların kazandıkları mükâfatları bilseler, sıhhatli olmaktan çok sıhhatsiz olmayı isterlerdi.

Ama bir nokta var ki muhterem kardeşlerim, oraya bir bastırayım:

Peygamber Efendimiz, (*Lâ yusîbu'l-mer'e'l-mü'mine*) diyor. "Müslüman kul için…" diyor. Müslüman olmayana hiçbir şey yok.

İman, şartı iman… İmanlı oldu mu, şükrederse sevap kazanır, sabrederse sevap kazanır. Meşakkate uğrarsa sevap kazanır, mükâfata ererse dünyada âhirette bahtiyar olur. Mü'min olmak; şartı bu…

Onun için insanın en kıymetli varlığı imanıdır. Senin en kıymetli varlığın kalbindeki iman cevheri. Çocuğunun kalbindeki iman cevheri. Onu kaptırtma hırsıza…

Onun hırsızları çoktur. Damarlarından dolaşırlar insanın, kalbine girmeye çalışırlar. Şeytanlar vardır. Cinlerin şeytanları vardır. Bir de insanların şeytanları vardır. Şimdi ondan kalem tuttular, mecmua çıkartmaya, gazete çıkartmaya başladılar. Koca koca laflar ederler, koca koca unvanları vardır.

شَيَاطِينَ الْاِنْسِ وَالْجِنِّ (الأنعام:١١٢)

(*Şeyâtînü'l-insi ve'l-cinni*) "İnsanların da şeytanları vardır, cinlerin de şeytanları vardır." (En'am, 6/112)

İnsanların da şeytanı var. Herkesin böyle arkasından kuyruk bekleme, boynuz bekleme kulaklarından. Mânevî bakımdan öyle kimisi. O bakımdan iman cevherini kaptırmamaya çalış. Çünkü her şeyin anası, anahtarı o iman cevheri. Her şey mü'mine.

Allah bizi şu bize ihsan ettiği imandan ayırmasın. Bizi âhir zaman Peygamberi Muhammed-i Mustafâ'ya ümmet eylemiş, onun şefaatine nail eylesin, yolunda daim eylesin…

d. Günahlar ve Belâlar

Bu Hasan-ı Basrî Hazretleri'nden mürsel olarak rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz burada buyuruyor ki:[156]

لاَ يُصِيبُ ابْنُ آدمَ خَدْش عُودٍ ، ولا عَثْرَةُ قدَم ، ولا اخْتِلاَجُ عِرْقٍ ،

---

156 Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.153, no:9815; Katâde RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.58; Hennâd, Zühd, c.I, s.249, no:431; Hasan-ı Basrî Rh.A'den.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.341, no:6849; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.187, no:17902.

إِلاَّ بِذَنْبٍ ، ومَا يَعْفُو اللهُ عَنْهُ أَكْثَرُ (هب. عن قتادة مرسلاً ؛ ض .
عن الحسن مرسلاً)

RE. 489/3 (*Lâ yusîbu'bne Âdem hadşu ùdin, ve lâ usretü kademin, ve la'htilâcu ırkin, illâ bi-zenbin ve mâ ya'fu'llàhu anhü ekserü*)

(*Lâ yusîbu'bne Âdem hadşu ùdin*) "Âdemoğlu'na bir ağacın batıp vücudunu yaralaması, kolunu çizdi, ayağına battı filan... Bir ağaç dalının verdiği bir tahriş, (*ve lâ usretü kademin*) veyahut ayağının kayması, düşmesi, burkulması, acıması; (*ve la'htilâcu ırkin*) veyahut bir yerinde damarının kıpırdanması, ağrı sızı olması vücudunda..." Neden dolayıdır? (*İllâ bi-zenbin*) "Bir günahtan dolayıdır. Bir günah işlemiştir de ondan bu başına gelmiştir. (*Ve mâ ya'fu'llàhu anhü ekserü*) Affettikleri de çoktur Allah'ın..."

Bizim çektiklerimiz nedendir?

Belâ gelmez kula, kul azmayınca;
Kaza gelmez kula, Hak yazmayınca...

Başına bir belâ geldi. Sokakta birisi geldi çattı, şap diye bir tokat patlattı. Alt alta, üst üste karakolluk oldun. Neden? Dün akşam ne yaptığını bir düşün bakalım. Kim bilir ne edepsizlik yaptın, bunun cezası oluyor. Sabahleyin evden nasıl çıktın, filancaya nasıl bir muamele ettin de onun şeyi, yaptığın bir kusurun şeyidir.

Belâ gelmez kula, kul azmayınca;
Kaza gelmez kula, Hak yazmayınca...

Onun için böyle başa gelen bazı musibetler, belâlar insanın günahlarından dolayıdır. Ama günahlarından dolayı olduğundan, cezası burada verilmiş oluyor, kurtulmuş oluyor. İki defa cezalanmak yok. Bir suçtan hem dünyada hem ahirette cezalanmak yok.

Bir kimseye Peygamber Efendimiz zamanında hadd-i şer'î icrâ olundu. Şeriatin verdiği ceza tatbik olundu. O ceza tatbik olunurken, bir tanesi de aleyhinde ağır sözler söyledi. "Edepsiz,

ahlâksız!” Bilmem ne, ne dediyse. Ağzını bozacak sözler söyleyince, Peygamber Efendimiz ona mâni oldu:

“—Hayır, öyle deme. O cezayla beraber o suç da siliniyor, affoluyor. İki defa ceza yok. Hem dünyada o cezayı görsün hem âhirette o cezayı görsün, olmaz.” dedi.

O bakımdan yaptığımız günahlardan dolayı başımıza gelen gelir. Buradan çıkacak ders nedir?

Bir; günah işlememeye çalışalım, başımız belaya girmesin. Edebi bozmamaya, günah işlememeye dikkat edelim. Başımıza çeşit çeşit belâlar gelmesin diye.

İkincisi; başımıza bir şey gelmişse, hiç kabahati başkasında aramayalım. Kendimizi ıslah etmeye çalışalım!

“—Biz daha çok çok cezalara layığızdır, bu yine az geldi, yine ucuz kurtardık.” diyelim!

Çünkü hakikaten şairin birisi öyle diyor:

Her dem hatadır kârımız.

Dem, zaman demek. Her dem hatadır kârımız. Kâr da işte her anda yaptığımız iş hatadır ya Rabbi, diyor. Bir de kâr ticarette elde edilen menfaat mânasına geliyor.

Güya ömür bir sermayedir, işler yapıyoruz, kârımız ne? Kârımız yok hep hata... Bir de o mânaya geliyor. Nükteli bir söz söylemiş.

İşimiz çok. Bizim hakikaten cahilliğimiz olduğu için, İslâm’ı bilmiyoruz. Allah’ın niye kızdığını, neyi sevdiğini çok iyi tayin etmiyoruz. Pek çok insan Allah’ın gazabına uğrayacak işler yapıyor. Pek çok insan Allah’ın rızasını kazanacak şeyleri işlemekten kaçınıyor. Rızasını elde edemiyor. Onun için başımıza çok şeyler geliyor. Bu belâlar, bu memleketimizin sıkıntıları, başka İslâm ülkelerinin sıkıntıları onlardan. Allah bizi günahlardan korusun, şeytana uydurmasın…

e. Hasta Ziyareti

Beşinci hadîs-i şerîfe geldik.

Taberânî *Evsat*’ında Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[157]

لاَ يُعَادُ الْمَرِيضَ إِلاَّ بَعْدَ ثَلاَثٍ (طس. عن أبى هريرة)

RE. 488/4 (*Lâ yuàdu'l-marîdu illâ ba'de selâsin.*) "Hasta ancak üç günden sonra ziyarete gidilir."

Hasta ziyaret etmek lazım!

"—Bizim Ahmet Efendi yok ortalıkta. Ne olmuş?"

"—Hastalanmış."

"—Hadi hasta ziyaretine gidelim!"

"—Olmaz! Daha küçük bir hastalıktı, midesi bozulmuştur, akşam namazına yine gelecektir, basit bir şeydir." filan.

Hasta ziyareti ancak üç gün şöyle yatırmışsa adamı, bayağı bir ciddi hastalıksa o zaman ziyaretine gidilir. Ötekisi için gerekmez. Mecburiyet yoktur. Giderse sevgiden gider. Gitmezse gitmesi gerekmez. Mühim bir şey değildir, gelip geçici, ufak tefek şeylere gerek yok.

f. Dış Görünüşe Aldanmayın!

Altıncı hadis-i şerif:

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[158]

لا يُعْجِبَنَّكُمْ إِسْلاَمُ امْرِئٍ حَتّى تَعْلَمُوا مَا عُقْدَةُ عَقْلِهِ

(عق. عد. هب. عن ابن عمر)

---

[157] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.18, no:3503; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.18, no:3760; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.467; 1883; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.138; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.103, no:25188; Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.376, no:3145; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.191, no;17917.

[158] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.156, no:4642; Ukaylî, *Duafâ*, c.VIII, s.270, no:1949; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.132; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.88, no:943; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIII, s.79, no:7053; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVIII, s.536; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.IV. s.166; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.383, no:7059; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.193, no:17922.

RE. 489/5 (*Lâ yu'cibenneküm islâmu'mriin, hattâ ta'lemû mâ akadehû aklehû.*)

(*Lâ yu'cibenneküm islâmu'mriin*) "Bir kimsenin müslüman görünümü, ibadetleri, taatleri, böyle takvâlı hâli görünümü sizi hayran bırakmasın. Hemen birden peşin beğenmeyin onu… (*Hattâ ta'lemû mâ akadehû aklehû*) Aklı, fehmi, azmi onu hangi noktaya götürüyor, hangi zihniyete taşıyor, onu anlamadan hemen beğenmeyin. Hemen beğenmeyin."

Demek ki bir insanın değerlendirilmesi sadece ibadetine bakarak olmaz. Sadece sakalının uzunluğuna bakarak olmaz. Tamam, sakalı tam bir kabzalık, bir tutam, çok yakışıklı, kavuğu güzel, sarığı mükemmel, cübbesi yerli yerinde... Tamam, sol eline bilmem akik yüzük takmış. Şurasından misvakın ucu görülüyor. Seccadesi omuzunda… Bunlar dış görünüşler. Aklı ne âlemde? Aklı, akîdesi, düşüncesi, fikri ne âlemde? Bir konuş, bir hâlini anla. Bakalım ne zihniyette bir insan, ne kafada. Düşüncesi nasıl, onu anlamadan insanı değerlemeyin, diyor.

Hadîs-i şerîf; bir insanın gönlünün, kalbinin, niyetinin önemini gösteriyor. Şeklin arkasındaki özün, asıl perde arkasının önemli olduğunu gösteriyor. O şekli herkes yapabilir. Gelir Türkiye'ye müslüman görünür, misyonerlik faaliyeti yapar gider.

Bizim, hacda arkadaşımız anlatıyor:

"—Ben tavafa girdim." diyor. Medine-i Münevvere'deki mühendis kardeşlerimizden birisi şuraya, göğüs cebine paraları koymuş.

"—Tavafa girdim. Kalabalık, izhidam… Baktım birisi benim parayı yokluyor. Çekecek, alacak. Mâni oldum. Ama o da tam belli etmedi. Ama ben sezdim ki bu adam hırsız. Şöyle yüzüne baktım. Kocaman bir sakal bırakmış. Elinde de Kur'ân-ı Kerîm. Bir elinde Kur'ân-ı Kerîm'i tutuyor, güya Kur'an okuyarak tavaf yapıyor. Sakalı da kocaman. Yer de tavaf yeri. Öteki eli çalışıyor. Bu eliyle Kur'ân-ı Kerîm'i tutuyor, şu eli çalışıyor." diyor.

Ben de dedim ki mühendis arkadaşa;

"—E tabi oraya öyle gelecek adam… Böyle, hani karikatürlerde gördüğümüz yollu, mahkûm elbisesi giyecek değil ya; oranın kılığına bürünecek adam, sakal bırakacak. Sakal nasıl olsa tıraş

etmedin mi çıkıyor. Sakal bırakacak. Kur'ân-ı Kerîm de kolay, eline alacak. Allah onu hayra erdirmez o adamı ama, herkes muhitinin şartlarına uyar."

"—Ben onu iki üç tavaf takip ettim, birine el atarsa yakalattırayım polise. Takip ettim, adam beni anladı, savuştu gitti. Kendisini takip ettiğimi anladı, savuştu gitti." diyor.

Onun için edebiyatçılardan bir tanesi diyor ki;

"—Altından kendini kolla, gözet. Altın, altından bir kap, tas, altından kendini kolla gözet. Çünkü zehri teneke kupa içerisinde sunmazlar."

Sana zehir sunacağı zaman adam eğri büğrü, eski püskü bir teneke kutuda, maşrapada sunmaz. Gösterişini güzel yapar, sana zehri yutturmak için, kandırmak için seni altından bir kap içinde sunar. Onun için dışı yaldızlı şeylere aldanmayın, gözünüzü açın. Müslümanın feraseti vardır anlar, aldanmaz. Sezer, doğruyu Allah'ın izniyle anlar.

Allah-u Teâlâ hazretleri cümlemize feraset nasib eylesin. İslâmî feraset nasib eylesin. Hakikî dostu, hakikî düşmanı tanımak nasib etsin.

Dergileri, dedim ya inceliyorum. Bakıyorum çoğu Ermeni propagandası yapıyor. Allah Allah, Türkiye'de Ermeni'nin propagandasını yapıyor. Ermeni eserler tahrip oluyormuş, vah vah, yazıkmış bilmem neymiş...

Kürt propagandasını tahrik ediyor. Onlar bizim kardeşimiz. Kimimizin anası Kürt'tür, babası Türk'tür. Kimimizin Çerkez'dir. Kan tahliliyle uğraşacak hâlimiz yok ya. Müslüman olduktan sonra Ermeni bile olsa şimdi buraya, bizim bu vaazımıza, kadınlar kısmına geçen günlerde Ermeni bir kadıncağız geldi. Kucağında çocuğuyla. "Hocam biz müslüman olduk." dedi. Allah razı olsun. Ermeni olmuş, ne olacak yani, müslüman. İyi niyetli olduktan sonra bir şey değil.

Allah bizi imandan ayırmasın… İslâm'dan ayırmasın... Bizim adımız müslümana yazılmış, bu sahte isim olmasın... Müslüman olarak yaşayıp, müslüman olarak ölmeyi Allah cümlemize nasib eylesin…

g. Kurbanlıkların Özellikleri

Bu hadîs-i şerîf de Hz. Ali Efendimiz'den rivayet edilmiştir. İbn-i Mes'ud'dan da bir rivayet var. Kurbanlıkların vasıflarını anlatıyor Peygamber Efendimiz. Buyuruyor ki:[159]

لاَ يُضَحَّى بِمُقَابَلَةٍ ، وَلاَ مُدَابَرَةٍ ، وَلاَ شَرْقَاءَ وَلاَ خَرْقَاءَ وَلاَ عَوْرَاءَ

(ن. عن على ؛ طب. عن أبى مسعود)

RE. 489/ (*Lâ yudahhà bi-mukàbeletin, ve lâ müdâberetin, ve lâ şarkàe, ve lâ harkàe, ve lâ avrâe.*)

(*Lâ yudahhà*) "Kurban kesilmez." Hangi hayvanlar? (*Bi-mukàbeletin*) "Kulağı önünden arkaya cart kesilmiş, özürlü hayvanlar. (*Ve lâ müdâberetin ve lâ şarkàe*) Kulağı yarılmış, (*ve lâ*

[159] Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.353, no:4299: Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.55, no:4465; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.88, no:12174; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.188, no:17907.

harkàe) delinmiş, (*ve lâ avrâe*) gözü kör, kusurlu, özürlü, âzâsı noksan, kusurlu hayvanlar kurban edilmez."

Kurbanların iyi hayvanlardan seçilmesi, özürsüz olması lazım. Kurbanlık yerine gidecek kadar yaşı müsait olması lazım, gösterişli olması lazım.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'inde buyuruyor ki:

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ (آل عمران:٩٢)

(*Len tenâlü'l-birre hattâ tünfikù mimmâ tuhibbûne.*) "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça, yüksek vasıflı bir takvâ sahibi müslüman sıfatını elde edemezsiniz." (Âl-i İmrân, 3/92)

Fedakârlığı öğrenecek insan... Allah'ı aldatabilir misin? Hurmaların çürüklerini ayıkla ayıkla bir avuç, tamam:

"—Hurmamdan al sana zekât!"

O alan fakirin canı yok mu, ona da güzelini versene. En berbatlarını ayıklıyorsun, hiç olmazsa ortalamadan, kararlamadan alması lazım. Kusurlu olmaması lazım. Çünkü ibadet içindir. İbadet için dikkatli olması lazım.

h. Gusülde Saç Örgüleri

Bu da gusül abdesti almakla ilgili bir teferruat bilgisi. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[160]

لاَ يَضُرُّ الْمَرْأَةَ الْحَائِضُ وَالْجُنُبَ أَنْ لاَ تَنْقُضَ شَعْرَهَا ، إِذَا أَصَابَ

الْمَاءُ شِرَفَ الرَّأْسِ (الخطابى ، والضياء عن جابر)

RE. 489/7 (*Lâ yedurru'l-mer'ete'l-hâida ve'l-cünübe, en lâ tenkuda şa'rehâ, izâ esâbe'l-mâu şirâfe'r-re'si.*)

---

160 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.168, no:7844; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.I, s.291, no:242; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.382, no:26582; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.189, no:17910.

“Kendisine gusül abdesti alması gereken kadın. Yani hayızdır, aybaşı görmüştür, bitmiştir, abdest alacaktır. Veyahut cünüp olmuştur, yıkanması gerekmiştir. Ona böyle saçları uzunsa, saçlarının dibine gittiği zaman saçının bağlarını, örgülerini tamamen çözmesi icap etmez. Mühim olması deriye bağlı olan kısımlarının, diplerinin, saç diplerinin suyu görmesidir. Suyun oralara erişmesidir.”

Binâen aleyh, başında saçı topuz olmuş bile olsa, örgülü bile olsa uzun saçlı kimseler oluyor, saçını yıkadığı zaman dibine, saçının derisine su ulaşıyorsa ona zarar vermez. Gusül abdesti alınmış olur, diye o saçın sökülmemesini şey yapıyor, saçını sökmeden yıkanabilir, diye bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Muhterem kardeşlerim!

Dinimizde önemli olan şeylere önem derecesine göre fakihlerimiz, alimlerimiz hep sıfat vermişlerdir. Meselâ:

“—Bu farzdır.”

Bu farzdır, ne demek? Bu ayetle sabit, kat’î delille sabittir, mutlaka yapılmalıdır, demek.

Bu sünnettir, bu müstehabdır, bu mubahtır, bu mekruhtur, bu haramdır diye hepsinin sıfatlarını tesbit etmişler. Bu devrin müslümanları farzı, haramı unutmuş. Çok cahillik var.

Komik bir şey söyleyeyim size: Arafat’ta bizim emekli subaylardan birisi, çeşmenin başına portatif aynasını koymuş, sabahleyin yüzünü sabunlamış, tıraş oluyor Arafat’ta. Herkes ihramlı olacak. İhramlıyken saç tıraş edilmez, sakal tıraş edilmez, kıl bile kopartılmaz, tıraş oluyor. Herkes başına çöktü, çullandılar, dediler:

“—Yâhu bu böyle olmaz. Emirlere aykırı yapıyorsun.”

“—Benim aklım almaz öyle şeyleri!” diyor.

Alışmış askerlikte sinekkaydı tıraş olmaya... Olmaz, farzı bilmek lâzım!

Hocalardan bir tanesini nikâha çağırmışlar. Çocuk Amerika’da tahsil görmüş, düğün yapılacak. “İslâm’ın beş şartını soruyorum, bilmiyor.” diyor. “Daha gusülden haberi yok!” diyor. Evlenecekler, çoluk çocuk sahibi olacaklar, guslü bilmiyorlar. Karı koca yıkanması lazım, gerdekten sonra yıkanması lazım, yıkanmayı

bilmiyorlar. Cenabetten gusül, yıkanması lazım, farz. Allah'ın emri, olmazsa olmaz. Namaz olmaz, oruç olmaz. Abdest olmadığı için ibadetleri şey yapmaz.

Bu dinimizi hiç olmazsa kısa hatlarıyla da olsa mutlaka öğrenmeli, ezberlemeliyiz. Sizler de, bizler de, çoluk çocuğumuz da, kadınlarımız da bilmiyorlar. Açıkça balkona çıkıveriyor.

"—Yahu kızım haram. Buralarını gösteremezsin. Saçını gösteremezsin, göğsünü gösteremezsin, kolunu bacağını gösteremezsin!

Bilmiyorlar.

i. Allah Bu Ümmeti Aciz Bırakmaz

Sonuncu hadîs-i şerîfi okuyuverelim. Sekizinci hadis-i şerif... Ebû Sa'lebe'den Ahmed ibn-i Hanbel rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz kıyamete ait bir bilgi vererek diyor ki:[161]

لاَ يُعْجِزُ اللهُ هَذِهِ الأُمَّةَ مِنْ نِصْفِ يَوْمٍ ، إِذَا رَأَيْتَ الشَّامَ مَائِدَةَ رَجُلٍ وَاحِدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ ، فَعِنْدَ ذَلِكَ فَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ (حم. عن أبى ثعلبة)

RE. 489/8 (*Lâ yu'cizu'llâhu hâzihi'l-ümmete min nısfi yevmin, izâ raete'ş-şâme mâidete raculin ve ehli beytihî, feinde zâlike fethu'l-kostantîniyyeti.*)

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri bu ümmeti âciz bırakmaz. Yarım gün daha ileri götürmekten âciz bırakmaz. Şam bir adamın sofrasını gördüğü zaman ve onun ehli beytini gördüğü zaman, Allah bu ümmeti âciz bırakmaz, ona güzel gün mutlaka gösterir. Ve işte bu esnada Kostantiniye feth olunacaktır." buyurmuş.

Peygamber Efendimiz'in kıyametin kopmasına yakın zamanda olacak hadiselerle ilgili çok hadîs-i şerîfleri vardır. Bu hadîs-i şerîflerden birisi de bu olmuş oluyor.

---

[161] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.193. no:17769: Sa'lebe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.175, no:34546; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.194, no:17924.

Bu kıyamet alametleriyle ilgili hadisleri bazı arkadaşlarımız topladılar ayrı kitaplar halinde muhtelif yerlerde neşir de ettiler. " Bu hadiseden sonra Konstantiniyye fetholunacak!" diye bildirmiş.

j. Gusülle İlgili Tavsiyeler

Bu hadis-i şerif gusletmekle ilgili… Ahmed ibn-i Hanbel rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[162]

لاَ يَغْتَسِلُ الرَّجُلُ مِنْ فَضْلِ امْرَأَتِهِ ، وَلاَ تَغْتَسِلُ بِفَضْلِهِ ، وَلاَ يَبُولُ فِي مُغْتَسَلِهِ ، وَلاَ يَمْتَشِطُ كُلَّ يَوْمٍ (حم. عن رجل من الصحابة)

RE. 489/9 (*Lâ yağtesilü'r-racülü min fazli'mreetihî, ve lâ yağtesilü bi-fadlihî, ve lâ yebûlü fî muğtesilihî, ve lâ yemteşitu külle yevmin.*)

(*Lâ yağtesilü'r-racülü min fazli'mreetihî*) "Erkek kadının artık suyuyla yıkanmasın! (*Ve lâ yağtesilü bi-fadlihî*) Kadın da erkeğin artık suyuyla yıkanmasın! (*Ve lâ yebûlü fî muğtesilihî*) Yıkananlar da yıkandıkları yere idrar etmesinler! (*Ve lâ yemteşitu külle yevmin*) Her gün saçını taraması gerekmez." diye bu yıkanma ile ilgili mâlumatı Efendimiz vermiş.

Tabi su kapları, su imkânları yine o beldenin o zamanki şartları düşünülerek... Bir kap geliyor ortaya. Onun içine ellerini daldırıyorlar. Abdest alıyorlar. Ellerini daldırıyorlar yüzlerine döküyorlar... Geride su kalıyor. Ondan sonra ötekisi geliyor. O da onunla yıkanıyor.

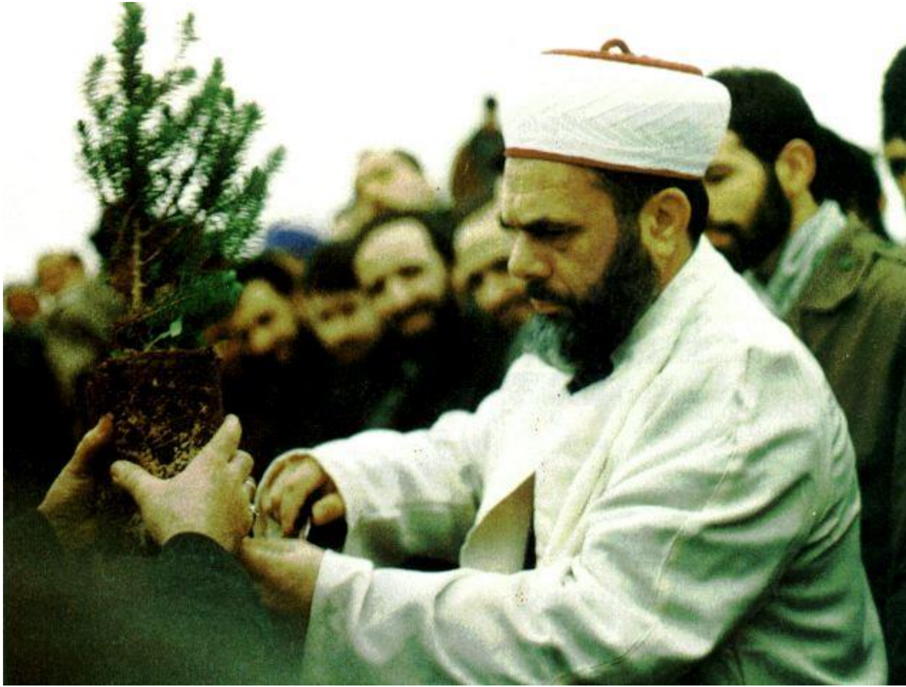
"—Kadının artık suyuyla erkek yıkanmasın! Erkeğin artık suyuyla kadın yıkanmasın!" buyurmuş.

Bazıları bu hususta başka fikirler söylemişler. Hadisi okuduk. Bu konuda mensuhtur da diyorlar.

k. Ağaç Dikmenin Mükâfâtı

---

[162] Ahmed ibn-i Habel, *Müsned*, c.IV, s.110, no:17052; sahabeden bir şahıstan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.388, no:26611; *Câmiül-Ehàdîs*, c.XVII, s.199, no:17940.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[163]

لاَ يغْرِسُ مُسْلِمٌ غَرْسًا ، وَلاَ يَزْرَعُ زَرْعًا ، فَيَأْكُلَ مِنْهُ إِنسانٌ ، وَلاَ

طَائِرٌ ، وَلاَ شَيْءٌ إلاَّ كانَ لَهُ أَجْرٌ (طس. عن عمرو بن العاص)

RE. 489/10 (*Lâ yağrisü müslimün garsen, ve lâ yerzau zer'an, feye'külü minhü insânün, ve lâ tâirün, ve lâ şey'ün, illâ kâne lehû ecrün.*)

(*Lâ yağrisü müslimün garsen*) "Bir müslüman bir fidan dikerse

---

[163] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.14, no:8987; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.326, no:4740; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Müslim, Sahîh, c.VIII, s.177, no:2901; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.138, no:11530; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.330, no:5188; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.196, no:384; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1461; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.897, no:9084; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.200.

veyahut bir nebat ekerse; (*ve lâ yerzau zer'an*) yere bir ziraat malzemesi ekerse; (*feye'külü minhü insânün, ve lâ tâirün, ve lâ şey'ün*) bu diktiğinden, ektiğinden bir insan veya bir kuş veya bir başka mahlûk yerse; (*illâ kâne lehû ecrün*) bu diken kimseye sevap kazandırır."

Bu hadîs-i şerîfi hatırımızda tutalım!

Bursa'da belediye reisi bir usul çıkartmış. Nikâhlanan kimseleri zorla alıyormuş, belli bir yer varmış orada. Oraya plaka konuluyormuş. Ve her genç bir ağaç dikiyorlarmış.

Bir orman meydana gelsin diye böyle yarı tatlı, yarı zorlama bir usul koydurmuş. Ormanlaşsın ortalık diye. Geçen gün söylediler bu bizim Doğu Anadolu'da bazı yerleri röportaj yapmak için gezmiş bizim arkadaşlarımız.

"—Şurada su akıyor hocam, burada hiç bir şey yok." diyor. "Biraz ilerde hükümet çiftlik kurmuş, çam ağaçları yetişmiş, başka ağaçlar yetişmiş ama burası çırılçıplak." diyor.

Hiçbir şey ekilmemiş.

Bu hadîs-i şerîfler varken insan nasıl kahvede oturur? Nasıl ağaç dikmekle meşgul olmaz? Nasıl memleketi yemyeşil yapmaz? Ben anlamıyorum.

Ben de askerliği Patnos'ta yapmıştım. Diyorlardı ki:

"—Şu karşıda gördüğünüz dağlar bundan 30-40 yıl veya 70-80 yıl önce tamamen yemyeşilmiş. Şimdi çırılçıplak."

İnsan baktığı zaman rahatsız oluyor. Ama ortasından da boyuna:

"—Bilmem ne deresi, bilmem ne deresi…"

Bir sürü su şarıl şarıl akıyor. Hiç ziraatle meşgul olmuyorlar. Sebze bile ekmiyorlar. Bitlis'ten bir muhacir oraya gelmiş, bir bahçe almış. Domates, fasulye… ekmiş, bol bol yetişmiş.

E mübarekler çalışsanıza, diksenize…

Müslümanın gayretli olması lazım. Kahvede oturup boş vakit geçireceğine…

Bizim bu İstanbul'da öyle yer kolay bulunmaz da Anadolu için bilhassa önemli.

Ya dereden bir kova su getir. Şurada bir fidan dik. Bu fidan büyüsün. Sana sevap yazılsın. O yeşil durdukça, ondan istifade

edildikçe, gölgesinde oturuldukça sevap kazanırsın.

Bu ahlâkı unutmuşuz. Ağacı kesmeyi öğrenmişiz, dikmeyi öğrenmemişiz.

Eskiden İstanbul'dan Şile'ye ormanlar içinde gidilirmiş. Hiç yok şimdi. Her taraf ormanlıkmış.

Boğaziçi'nin eski resimlerine bakıyoruz ormanlıkmış.

Evlerle doluyor. Yangınlarla yanıyor.

Ağaç sevaptır. Bitki sevaptır. Yol, çeşme, köprü, kuyu bunların hepsi sevap şeylerdir. Sevaplara koşturalım. Hayırlar işlemeye koşturalım. Çünkü bu ömür fâni bir gün gelip göçüp gideceğiz. Arkamızdan amel defterimiz kapanmasın sevaplar yazılsın.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim cümlemize helâl, hayırlı bol kazançlar nasib etsin... Helâl kazançlarımızla hem kendimiz helâl helâl yiyip kimseye muhtaç olmadan yaşayalım, hem de hayrât u hasenât yapmayı Allah nasib eylesin… Sevdiği, razı olduğu kul olarak yaşayıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı nasib eylesin…

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

16. 08.1987 – İskenderpaşa Camii